

Elena Vait
PRANAŠAI
IR
KARALIAI

Prisijunk ir tu!

SEPTINTOSIOS DIENOS ADVENTISTŲ BAŽNYČIA:

www.adventistai.lt

www.facebook.com/adventistai

www.youtube.com/Adventistai

Mūsų tarnavimai:

Biblijos tyrinėjimas –

<https://dievozodis.lt>

Tyrinėk Bibliją šiuolaikiškai –

<https://gerizenklai.lt>

Tarnavimas šeimoms –

<https://tavoseimai.lt>

Apie sveiką gyvenimo būdą –

<https://sveikas.info>

Tinklaidės (podkast) – dvasiniai pamąstymai –

<https://anchor.fm/algimantas>

Tel. +370 37 798619, +370 681 43016

El. p. office@adventistai.lt

ELENA VAIT

PRANAŠAI
IR
KARALIAI

Septintosios Dienos
Adventistų Bažnyčia

KAUNAS

Versta iš:
„Prophets and Kings“ by Ellen White
Pacific Press Publishing Association,
United States of America (2005, 1917)

Iš anglų kalbos vertė *Vilma Vanagienė*

Jeigu nenurodyta kitaip, Biblija cituojama pagal leidinį:
Biblija, arba Šventasis Raštas.
Senasis Testamentas. Iš hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų vertė *Antanas Rubšys*.
Naujasis Testamentas. Iš graikų kalbos vertė *Česlovas Kavaliauskas*.
Lietuvos Biblijos draugija, Vilnius, 2012

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

© Septintosios dienos adventistų bažnyčia, 2022

ISBN 978-609-8290-06-6

PRATARMĖ ANGLIŠKAJAM LEIDIMUI

nyga „Pranašai ir karaliai“ – tai antrasis tomas iš serijos penkių išskirtinių knygų, kurios apima šventą Biblijos istoriją. Tačiau ji buvo parašyta paskutinė iš šios serijos ir apskritai paskutinė knyga iš gausybės Elenos Vait talentingos plunksnos kūrinių.

Per septyniasdešimt savo, kaip oratorės ir rašytojos Jungtinėse Amerikos Valstijose bei kitose pasaulio šalyse metų, Vait nuolat kreipė visuomenės dėmesį į svarbesnę istorinių įvykių prasmę, teigdama, kad žmonijos reikaluose reikia įžvelgti neregimą teisumo ir piktojo poveikį – Dievo *ranką* ir didžiojo priešo *veiklą*.

Autorė, itin įžvalgiai žiūrėdama į Apvaizdos darbus, pakelia uždangą ir atskleidžia istorijos koncepciją, pasak kurios, praeities įvykiai įgauna amžinąją prasmę. Šią koncepciją ji išreiškė taip:

„Tautų ir individų stiprybę lemia ne palankios progos ar sąlygos, kurios, atrodo, daro juos nenugalimus, ir juo labiau ne pagyrūniška didybė. Vienintelis, kas gali padaryti juos didžius ar stiprius, – tai Dievo galybė ir Jo užmojis. Deja, jie patys savo požiūriu į Jo tikslą nulemia savo likimą. Žmonių istorija pasakoja apie žmogaus žygdarbius, jo pergales mūsųuose, sėkmę kopiant į pasaulio didybę. O Dievo istorija apibūdina žmogų taip, kokį jį mato Dangus.“

Knyga „Pranašai ir karaliai“ prasideda pasakojimu nuo Saliamono šlovingo karaliavimo Izraelyje toje vieningoje karalystėje, kur yra Jehovos šventykla – pats teisingo Dievo garbinimo centras. Čia matomos Dievo mylimos išrinktosios tautos peripetijos, jos blaškymasis tarp ištikimybės Dievui ir kitų tautų dievų garbinimo. Ir čia lemiamu šio pasaulio istorijos laikotarpiu gyvai iškyla sukrečiantys

įnirtingo konflikto tarp Kristaus ir šėtono įrodymai – kaip kovoja ma dėl žmonių širdžių ir jų ištikimybės.

Knygoje gausu įdomių asmenybių aprašymų: išmintingasis Saliamonas, kurio išmintis neapsaugojo jo nuo nusidėjimo; Jeroboamas, savanaudis politikas, ir jo nedoro karaliavimo padariniai; galingas ir bebaimis pranašas Elijas; taikus ir gydantis pranašas Elizejus; baisus ir nedoras Ahazas; ištikimas ir geraširdis Ezekijas; Dievo numylėtinis Danielius; liūdesio pranašas Jeremijas; Judo krašto atkūrimo pranašai Agėjas, Zacharijas ir Malachijas. Po jų visoje šlovėje iškyla ateinantis Karalius, Dievo Avinėlis, viengimis Sūnus, kuriame išsipildė Jį simbolizavusios aukos.

Pirmoji penkių knygų serijos knyga „Patriarchai ir pranašai“ apima mūsų pasaulio istoriją nuo pasaulio kūrimo iki Dovydo karaliavimo; trečioji knyga, „Su meile iš Dangaus“ [originalo kalba „Desire of Ages“], apžvelgia Kristaus gyvenimą ir tarnystę. Ši knyga, „Pranašai ir karaliai“, įsiterpia tarp jų dviejų.

Ketvirtoje knygoje – „Apaštalų darbai“ – aprašoma Ankstyvosios krikščionių bažnyčios istorija. Paskutinėje iš šios serijos knygoje „Didžioji kova“ atsekama kovos istorija iki mūsų laikų ir po to pranašiška vaga ji nuteka į Naująją žemę.

Kadangi knyga „Pranašai ir karaliai“ buvo labai paklausi ir nuo pirmojo jos pasirodymo iki dabar prireikė ne vieno didelio tiražo, knyga visuomenei pristatoma pataisyta ir patrauklaus dizaino, tačiau nepakeitus teksto ar puslapių numeracijos. Šis naujasis leidimas padailintas originaliomis iliustracijomis, kurių daugelis specialiai buvo sukurtos šiam veikalui.

Nuoširdus *leidėjų ir Elenos Vait leidybos patikėtinių* troškimas, kad šis tomas su turtingomis tikėjimo Dievu ir Jo Sūnumi, pasaulio Gelbėtoju, pamokomis, ir pasakojimai apie Jo apvaizdą iškilių Senojo Testamento laikų vyrų ir moterų gyvenime pagilintų religinę patirtį bei nušviestų skaitytojų mintis.

TURINYS

ĮVADAS. Viešpaties vynuogynas	11
-------------------------------------	----

I DALIS

Nuo stiprybės – į silpnę	17
1. Saliamonas	19
2. Šventykla ir jos pašventinimas	26
3. Išpuikimas suklestėjus	37
4. Nusižengimo pasekmės	45
5. Saliamono atgaila	55
6. Karalystės skilimas	63
7. Jeroboamas	71
8. Tautos atsimetimas	77

II DALIS

Šiaurinės karalystės pranašai	83
9. Tišbietis Elijas	85
10. Griežto priekaišto balsas	91
11. Karmelio kalnas	102
12. Iš Jezreelio į Horebą	109
13. „Ką čia veiki?“	117
14. „Su Elijo dvasia ir galybe“	125
15. Juozapatas	134
16. Ahabo namų žlugimas	143
17. Eliziejaus pašaukimas	152
18. Vandens išvalymas	160
19. Ramybės pranašas	165
20. Naamanas	171

21. Eliziejaus tarnystės pabaiga	177
22. „Ninevė, tas didis miestas“	184
23. Asirijos nelaisvė	194
24. „Naikinama, nes jai stinga pažinimo“	203

III DALIS

Teisumo skelbėjas	209
25. Izaijo pašaukimas	211
26. „Štai jūsų Dievas!“	217
27. Ahazas	224
28. Ezekijas	230
29. Babilono pasiuntiniai	236
30. Išvaisvinimas iš Asirijos	243
31. Viltis pagonims	255

IV DALIS

Pelnyta bausmė tautai	263
32. Manasas ir Jošijas	265
33. Įstatymo knyga	274
34. Jeremijas	283
35. Artėjanti pragaištis	293
36. Paskutinis Judo karalius	305
37. Paimtas Babilono nelaisvėn	313
38. Šviesa tamsoje	321

V DALIS

Pagonių kraštuose	329
39. Karališkuose Babilono rūmuose	331
40. Nebukadnecaro sapnas	340
41. Ugnimi plieskianti krosnis	348
42. Tikrasis didingumas	355

43. Neregimas Budėtojas	361
44. Liūtų duobėje	372

VI DALIS

Po tremties	379
45. Tremtinių sugrįžimas	381
46. „Dievo pranašai buvo su jais“	391
47. Jozuė ir angelas	402
48. „Ne galybė, ne jėga“	410
49. Karalienės Esteros dienomis	414
50. Ezra – kunigas ir raštininkas	419
51. Dvasinis atgimimas	426
52. Palankių progų žmogus	434
53. Sienos atstatytojai	439
54. Priekaištai dėl lupikavimo	446
55. Pagonių sąmokslas	451
56. Išmokyti Dievo Įstatymo	457
57. Reformos	462

VII DALIS

Šviesa sutemose	469
58. Išvaduotojo atėjimas	471
59. Izraelio namai	487
60. Būsimosios šlovės regėjimai	500

Puslapių paraštėse laužtiniuose skliaustuose – originalo puslapių numeracija

IVADAS

VIEŠPATIES VYNUOGYNAS

ievas pašaukė Abraomą, kad jis atsiskirtų nuo stabmeldiškos giminės, ir liepė jam apsigyventi Kanaano žemėje, kad geriausiomis Dangaus dovanomis būtų palaimintos visos tautos. Viešpats tarė: „Padarysiu iš tavęs didelę tautą ir palaiminsiu tave; išaukštinsiu tavo vardą, ir tu būsi palaiminimas.“ (*Pradžios 12, 2*) Abraomas buvo didžiai pagerbtas tapti tėvu tautos, kuri ištisus šimtmečius privalėjo būti Dievo tiesos sergėtoja ir puoselėtoja žemėje, tautos, per kurią visos žemės tautos būtų palaimintos pažadėtojo Mesijo atėjimu.

Žmonės beveik prarado tikrojo Dievo pažinimą. Jų protavimą aptemdė stabmeldystė. Dieviškus įstatus, kurie „šventi ir teisingi, ir geri“ (žr. *Romiečiams 7, 12*), žmonės mėgino pakeisti taip, kad atitiktų jų nuožmių, savanaudiškų širdžių užgaidas. Tačiau Dievas iš savo didžio gailestingumo žmonių nesunaikino. Jis nusprendė suteikti jiems galimybę pažinti Jį per savo Bažnyčią. Jis sumanė, kad Jo tautos puoselėjami principai pasitarnautų atstatant dorovinį Dievo paveikslą žmoguje.

[15]

Izraelio namams buvo skirtas kilnus ir didingas darbas – išaukštinti Dievo Įstatymą ir išsaugoti Dievo valdžią. Dievas atskyrė juos nuo pasaulio, kad pavestų jiems šią šventą atsakomybę. Jis padarė juos savo Įstatymo sergėtojais ir per juos ketino išsaugoti savęs pažinimą tarp žmonių. Tokiu būdu Dangaus šviesa turėjo apšviesti tamsoje skendintį pasaulį, o visos tautos, išgirdusios raginantį balsą, turėjo nusigręžti nuo stabų garbinimo ir tarnauti gyvajam Dievui.

[16] „Didžia galia ir galinga ranka“ Dievas išvedė savo išrinktąją tautą iš Egipto žemės (*Išėjimo 32, 11*). „Jis pasiuntė savo tarną Mozę ir Aaroną, kuri buvo išsirinkęs. Jiedu padarė Viešpaties ženklų ir stebuklų Chamo žemėje.“ „Jis pagrūmojo Nendrių jūrai, ir ji išdžiūvo; Jis pervedė juos per gelmes.“ (*Psalmė 105, 26–27; 106, 9*) Jis išvadavo juos iš vergystės, kad atvestų į puikų kraštą, tą kraštą, kurį Jis savo apvaizda paruošė jiems kaip prieglobstį nuo priešų. Jis parsivedė juos pas save ir norėjo apglėbti savo amžinomis rankomis [*žr. Pakartoto Įstatymo 33, 27*], o jie, atsiliepdami į Jo gerumą ir gailestingumą, turėjo išaukštinti ir padaryti šlovingą Jo vardą visoje žemėje.

„Bet Viešpaties dalis yra Jo tauta, Jokūbas yra Jo paveldas. Jis rado jį dykumoje – tyruose vaitojančios dykumos. Priglobė jį, rūpinosi, saugojo kaip savo akies vyzdį. Kaip erelis drąsina savo jauniklius, plazdendamas virš lizdo, taip Jis išskleidė savo sparnus ir, paėmęs jį, nešė pirmyn ant savo sparnų. Vienas Viešpats jį tevedė, nebuvo su juo jokio svetimo dievo.“ (*Pakartoto Įstatymo 32, 9–12*) Taip Jis parsivedė izraelitus pas save, kad jie gyventų Aukščiausiojo pavėsyje. Stebuklingai išgelbėti nuo pražūties klajojant dykuma, jie kaip išrinktoji tauta pagaliau buvo įkurdinti Pažadėtoje žemėje.

Simboline palyginimo kalba pranašas Izaijas su jaudinančiu įkvėpimu pasakoja Izraelio pašaukimo istoriją ir kaip Jehova ugdė jį išlikti pasaulyje Jo atstovu, vaisingu gerais darbais: „Tebūna man leista sugiedoti savo Mylimajam meilės giesmę apie Jo vynuogyną: Mano Mylimasis turėjo vynuogyną derlingos kalvos atšlaitėse. Jis išpureno žemę, išrinko akmenis ir apsodino geriausiomis vynuogėmis. Viduryje pastatė bokštą sargui ir įrengė jame net vyno spaudyklą. Tikėjosi auginti vynuoges, bet prisiaugino rūgštuogių.“ (*Izaijo 5, 1–2*)

[17] Per išrinktąją tautą Dievas pasiryžo palaiminti visą žmoniją. „Galybių Viešpaties vynuogynas – Izraelio namai, o daigai, kuriais Jis gėrėjosi, – vyrai iš Judo.“ (*Izaijo 5, 7*)

Šiai tautai buvo pavestos Dievo pranašystės. Ji buvo apdrausta Jo Įstatymo priesakais, amžiniais tiesos, teisingumo ir tyrumo

principais. Klusnumas šiems principams turėjo būti šios tautos apsauga, ginančia nuo susinaikinimo nusidėjus. Ir kaip sargybos bokštą vynuogyne krašto viduryje Dievas pastatė savo šventyklą.

Kristus buvo izraelitų Vadovas. Kaip Jis buvo su jais dykumoje, taip dabar Jis buvo jų Mokytojas ir Vedlys. Susitikimo Palapinėje, o vėliau šventykloje Jo šlovė gyveno šventoje Šekinoje* virš malonės sosto. Jų labai Jis nuolatos reikšdavo savo meilės ir kantrybės gausą.

Per Mozę Dievas atskleidė izraelitams savo užmojus bei akivaizdžias jų gerovės sąlygas. „Nes tu esi Viešpačiui, savo Dievui, pašvęsta tauta, – sakė jis, – Viešpats, tavo Dievas, išsirinko tave iš visų žemės tautų būti Jo branginama tauta.“ (*Pakartoto Įstatymo 7, 6*)

„Šiandien tu patvirtinai, kad Viešpats yra tavo Dievas, kad eisi Jo keliais, laikysiesi Jo įstatų, įsakymų bei įsakų ir klausysi Jo balso. Šiandien ir Viešpats patvirtino, kaip yra tau pažadėjęs, kad tu esi Jo branginama tauta, kuri laikysis visų Jo įsakymų, kad viršum visų savo sukurtų tautų Jis išaukštins tave gyriumi, garsu bei garbe ir kad tu būsi šventa tauta Viešpačiui, savo Dievui, kaip Jis yra tau pažadėjęs.“ (*Pakartoto Įstatymo 26, 17–19*)

[18]

Izraelio vaikai turėjo užimti visą jiems Dievo paskirtą kraštą. Tautos, kurios atmetė tikrojo Dievo garbinimą ir tarnavimą, turėjo būti išvartytos. Tačiau **Dievo užmojis buvo tas, kad, matydami Izraelio gyvenimu atskleidžiamą Viešpaties charakterį, žmonės būtų patraukti prie Jo.** Evangelijos kvietimas buvo skirtas visam pasauliui. Per apeigines aukų aukojimo pamaldas Kristus turėjo būti išaukštintas tautose, o kiekvienas žvelgiantis į Jį išgelbėtas. Tie, kurie kaip ir kanaanietė Rahaba bei moabitė Rūta nusigręžė nuo stabmeldystės, kad garbintų tikrąjį Dievą, turėjo prisijungti prie Jo išrinktosios tautos. Gausėjantis Izraelis turėjo plėsti savo ribas, kol jo karalystė būtų apėmusi visą pasaulį.

Tačiau senovės Izraelis neįgyvendino Dievo užmojo. Viešpats pasakė: „Ogi Aš buvau tave pasodinęs it geriausią vynmedį, tikrai

* Šėkina (*hebr.* buvimas, apsigyvenimas), judaizme – Dievo ar dieviškumo buvimas žemėje: <https://www.vle.lt/straipsnis/sekina/> (*Vért. past.*)

[19] taurios rūšies! Kaip tu galėjai pavirsti bjauriu laukiniu vynmedžiu?“ „Izraelis – vešlus vynmedis, jo vaisiai – kaip ir jis pats,“ nešantis vaisių sau. „Taigi dabar, Jeruzalės gyventojai ir Judo vyrai, prašau spręsti Mano bylą ir Mano vynuogyno. Ką dar reikėjo padaryti Mano vynuogynui, ko Aš jame nepadariau? Kodėl jis priaugino rūgštuogių, nors Aš tikėjausi, kad jis ves vynuoges? Dabar jums pasakysiu, ką ketinu daryti savo vynuogynui: išrausiu gyvatvorę, ir jis bus nuniokotas, nugriausiu sieną, ir jis bus ištryptas. Taip! Paversiu jį dykviete: nebebus jis genimas nei purenamas, apžels erškėčiais ir usnimis. Debesims įsakysiu, kad neliėtų ant jo lietaus.“ „Jis laukė teisingumo, ir štai kraujo praliejimas! Jis laukė teismo, ir štai klyksmas!“ (*Jeremijo 2, 21; Ozėjo 10, 1; Izaijo 5, 3–7*)

[20] **Viešpats per Mozę perspėjo savo tautą apie neištikimybės pasekmes.** Atsisakę laikytis Jo Sandoros, izraelitai atkirstų save nuo gyvybės Dievo, dėl to Jo palaiminimai nebenužengs ant jų. Kartkartėmis, kai jie paisydavo perspėjimų, gausiai būdavo palaiminta visa hebrajų tauta, o per ją ir aplinkinės tautos. Tačiau dažniausiai per visą savo istoriją jie pamiršdavo Dievą ir kilnią privilegiją būti Jo atstovais. Jie apvogė Dievą, neatlikdami tarnystės, kurios Jis reikalavo, o savo kaimynus – nebūdami pamaldžiais vadovais ir šventu pavyzdžiu. Jie troško pasisavinti vaisius vynuogyno, kurio ūkininkais jie buvo paskirti. Dėl godumo ir gobšumo jie tapo neapkenčiami net pagonių. Taigi pagonių pasaulis gavo ne vieną progą klaidingai suprasti Dievo charakterį bei Jo karalystės įstatus.

Vis dėlto tėviškai mylėdamas, Dievas buvo kantrus savo tautai. Jis maldaujamai kreipdavosi į izraelitus, rodydamas jiems gailestingumą arba jį atšaukdamas. Jis kantriai nurodydavo jiems jų nuodėmes ir pakančiai laukdavo jų prisipažinimo. Jiems buvo siunčiami pranašai ir žinianešiai, kad įtikinamai primintų Dievo reikalavimus vynuogininkams; tačiau, užuot priėmę šiuos atstovus, kupinus įžvalgos ir dvasinės galios, jie laikė juos priešais. Vynuogininkai juos persekiojo ir žudė. Bet Dievas ir vėl siųsdavo kitus

žinianešius, tačiau jie ir su šiais pasielgdavo kaip su pirmaisiais, dar ryžtingiau rodydami neapykantą.

Dievo palankumo atitraukimas tremties metu daugelį paskatino atgailauti, tačiau sugrįžusi į Pažadėtąją žemę, hebrajų tauta kartodavo protėvių klaidas ir įsiveldavo į politinius konfliktus su aplinkinėmis tautomis. Pranašus, kuriuos Dievas siųsdavo, kad sudrausmintų vyraujančią blogį, izraelitai priimdavo su tuo pačiu įtarumu ir panieka, kaip ir ankstesnių laikų žinianešius; ir taip iš amžiaus į amžių vynuogyno prižiūrėtojai vis didino savo kaltę.

[21]

Taurusis Vynmedis, kurį Palestinos kalvos atslaitėse užveisė dieviškasis vynuogyno Šeimininkas, buvo išniekintas Izraelio žmonių ir galiausiai išmestas už vynuogyno sienos; jie jį sumindė ir sutrypė, manydami, jog sunaikino amžiams. Bet vynuogyno Šeimininkas pakėlė Vynmedį ir paslėpė nuo izraelitų akių. Jis vėl jį pasodino, tačiau jau kitoje tvoros pusėje, taip, kad Vynmedis daugiau nebebuvo matomas. Vynuogių šakos sviro nuo tvoros, ir skiepūgliai galėjo būti priskiepyti, bet žmogiškos jėgos nebegalėjo pasiekti ar padaryti žalos anapus sienos esančiam kamienui.

Šių dienų Dievo Bažnyčiai žemėje – Jo vynuogyno prižiūrėtojams – ypatingą vertę turi patarimai ir perspėjimai, gauti per pranašus, aiškiai nurodantys amžinąjį Dievo užmojų žmonijos labui. Pranašų mokyme itin aiškiai atskleista Dievo meilė žuvusiai žmonių giminei ir Išgelbėjimo planas. Izraelio pašaukimo istorija, jo sėkmės ir nesėkmės, Dievo palankumo jam sugrąžinimas, vynuogyno Šeimininko atmetimas, amžinojo Dievo plano įvykdymas per ištikimąjį likutį, kuriam turėjo išsipildyti visi Sandoros pažadai, – visa tai skelbė Dievo žinianešiai Jo Bažnyčiai per visus praėjusius šimtmečius. Ir šiandien Dievo žinia Jo Bažnyčiai, tiems, kurie darbuojasi Jo vynuogyne kaip ištikimi ūkininkai, yra ne kas kita, ką skelbė senovės pranašas: „Tą dieną giedokite giesmę apie šaunų vynuogyną! Aš, Viešpats, prižiūriu jį ir nuolatos palaistau; kad jam kas žalos nepadarytų, saugau jį naktį ir dieną.“ (*Izaijo 27, 2–3*)

[22] Tegul Izraelis pasitiki Dievu. Vynuogyno Šeimininkas ir dabar iš visų tautų bei genčių renka brangius vaisius, kurių Jis taip ilgai laukė. Netrukus Jis pats ateis, ir tą džiugiąją dieną Jo amžinasis užmojis dėl Izraelio namų bus įgyvendintas. „Jokūbas vėl suleis šaknis, Izraelis pražys ir suklestės, visą pasaulį pripildys vaisių.“ (*Izaijo 27, 6*)

I DALIS

Nuo stiprybės – į silpnybę

„Taip kalba Viešpats:
‘Išminčius tenesididžiuoja savo išmintimi,
nei stipruolis tenesigiria savo stiprumu,
nei turtuolis tenesipuikauja savo turtais.
Bet jei kas didžiuotųsi, tesididžiuoja,
kad turi išminties pažinti Mane,
pripažinti, kad Aš esu Viešpats,
kuris myli ištikimai,
vykdo teisingumą ir teisumą žemėje.
Tokiais žmonėmis Aš mėgaujuosi’, –
tai Viešpaties žodis.“

(Jeremijo 9, 22–23)

SALIAMONAS

aldant Dovydui ir Saliamonui, Izraelis tapo stiprus tarp tautų ir turėjo daug galimybių daryti joms įtaką tiesa bei teisingumu. Jehovos vardas buvo aukštinamas ir gerbiamas, o tikslas, dėl kurio izraelitai buvo apgyvendinti Pažadėtoje žemėje, bemaž buvo pasiektas. Įvairios kliūtys buvo panaikintos, ir tiesos ieškotojai iš pagoniškų šalių neišvykdavo nepatenkinti. Žmonės atsiversdavo, ir Dievo Bažnyčia žemėje plėtėsi bei klestėjo.

Saliamonas buvo pateptas ir paskelbtas karaliumi paskutiniaisiais savo tėvo Dovydo gyvenimo metais, kuris atsisakė karalystės jo naudai. Ankstyvieji Saliamono gyvenimo metai buvo nušviesti Dievo pažadų, o Dievo užmojis buvo tas, kad Saliamono galybė tvirtėtų, šlovė augtų, ir jis panašėtų į Dievą, tuo įkvėpdamas savo tautą kaip dieviškos tiesos saugotoją įgyvendinant šventą pasitikėjimą.

[25]

Dovydas žinojo, jog kilniausias Dievo užmojis Izraeliui gali būti pasiektas tik tada, jei valdovai ir tauta jo sieks su nepaliaujamu budrumu. Jis gerai žinojo: kad jo sūnus Saliamonas pateisintų pasitikėjimą, kurį Dievas parodė jam, maloningai pagerbdamas, jaunas valdovas privalo būti ne tik karys, valstybės veikėjas ir monarchas, bet ir ryžtingas, doras žmogus, teismo mokytojas, ištikimybės pavyzdys.

Švelniai ir nuoširdžiai Dovydas maldavo Saliamoną būti drąsų ir kilnų, rodyti gailestingumą bei gerumą savo pavaldiniams, o visuose reikaluose su žemės tautomis visų pirma pagerbti ir pašlovinti Dievo vardą bei atskleisti šventumo grožį. Tie gausūs, bet nepaprasti išmėginimai, per kuriuos perėjo Dovydas savo gyvenime, išmokė jį vertinti kilnumo dorybes ir paskatino paskelbti Saliamonui tokį

priešmirtinį pavedimą: „**Kas valdo žmones teisingai, valdo Dievo baimėje, yra tarsi ryto šviesa, saulei tekant giedrą rytą žėrinti po lietaus žemės žolėje.**“ (2 Samuelio 23, 3–4)

[26] O, kokia galimybė buvo suteikta Saliamonui! Jeigu jis būtų vykęs Dievo įkvėptas savo tėvo nurodymus, jo karalystė būtų buvusi teisumo karalyste, kaip aprašyta 72-oje psalmėje:

„Dieve, suteik savo teisingumo karaliui
ir teisumo karaliaus sūnui,
kad teistų Tavo tautą teisingai
ir Tavo skriaudžiamuosius teisiai...
Jis bus tartum lietus jaunam atolui,
lyg laistantys žemę lietaus gūsiai.
Jo dienomis žydės teisumas ir visuotinė taika,
kol nebeliks mėnulio.
Teviešpatauja jis nuo jūros ligi jūros
ir nuo Upės ligi žemės pakraščių...
Taršišo ir Salų karaliai mokės duoklę,
o Arabijos ir Šebos karaliai neš dovanas.
Visi karaliai reikš jam pagarbą,
jam tarnaus visos tautos.
Juk jis gelbsti beturtį, kuris jo šaukiasi,
ir nuskriaustąjį, kuriam nėra kas padeda...
Už jį turi būti visuomet meldžiamasi,
visą dieną reikia prašyti jam palaiminimo...
Tebūna amžinas karaliaus vardas,
tetveria jo vardas taip ilgai kaip saulė.
Tebūna juo palaiminti visi žmonės,
teskelbia jį laimingu visos tautos.
Garbinkite Viešpatį, Izraelio Dievą!
Tik Jis vienas daro nuostabius darbus.
Garbinkite Jo šlovingą vardą per amžius!
Jo garbė pripildo visą pasaulį. Amen! Amen!“

Jaunystėje Saliamonas pasirinko Dovydo kelią ir daugel metų gyveno dorai, griežtai paklusdamas Dievo įsakymams. Savo karaliavimo pradžioje jis su savo patarėjais apsilankė Gibeone, kur vis dar tebebuvo dykumoje pastatytoji Dievo Susitikimo Palapinė, ir kartu su jais – „tūkstantininkais ir šimtininkais, teisėjais ir visais viso Izraelio vadais bei kilčių galvomis“ – aukojo Dievui aukas ir visiškai pasišventė tarnauti Viešpačiui (žr. 2 *Metraščių* 1, 2. 6). **Suvokęs karaliaus pareigų mastą, Saliamonas suprato, jog tie, kuriems tenka sunki našta norint tinkamai atlikti savo pareigas, turi ieškoti išminties pas Išminties Šaltinį.** Tai paskatino jį paraginti savo patarėjus nuoširdžiai vienytis su juo siekiant Dievo palankumo.

[27]

Labiausiai už bet kokias žemiškąsias gėrybes karalius troško išminties ir supratimo, kaip atlikti Dievo jam pavestą darbą. Jis troško imlaus įžvalgumo, kilnios širdies ir švelnios sielos. Tą naktį Viešpats apsireiškė Saliamonui sapne ir tarė: „Prašyk, ko nori, kad tau duočiau.“ Atsakydamas jaunas nepatyręs valdovas išreiškė savo bejėgiškumą ir pagalbos troškimą: „Tu parodei didelį gailėstingumą savo tarnui, mano tėvui Dovydui, – sakė jis, – nes jis Tavo akivaizdoje buvo Tau ištikimas, teisus ir doros širdies. Tu taip pat išlaikei jam didelę ištikimą meilę, duodamas jam sūnų sėdėti jo soste, kaip tai vyksta šiandien. Taigi dabar, o Viešpatie, mano Dieve, Tu padarei savo tarną karaliumi mano tėvo Dovydo vietoje, nors esu tik jaunas vaikinąs. Dar nežinau nei kaip išeiti, nei kaip pareiti. O Tavo tarnas yra tautoje, kurią Tu išsirinkai, gausioje tautoje, kuri dėl gausybės negali būti nei suskaičiuota, nei suskaityta. Todėl suteik savo tarnui imlią širdį, kad galėtų valdyti Tavo tautą ir suprastų, kas gera ir kas pikta. Juk kas kitaip gali valdyti šią gausią Tavo tautą?“ Saliamono prašymas rado malonę Viešpaties akyse.

[28]

Dievas jam tarė: „Kadangi to prašei, neprašei nei ilgo gyvenimo ir turtų sau, neprašei nei savo priešų gyvasties, bet prašei sau imlaus įžvalgumo, kad galėtumei žinoti, kas teisinga, Aš įvykdu, kaip prašei.

[29] Iš tikrųjų suteikiu tau išmintingą ir įžvalgią širdį. Tokio kaip tu nebuvo prieš tave ir toks kaip tu nekils po tavęs. Suteiksiu ir to, ko neprašei – turtų ir garbės visam tavo gyvenimui. Joks kitas karalius tau neprilygs. Be to, jei eisi Mano keliais, laikydamasis Mano įstatų ir įsakymų, kaip tavo tėvas Dovydas, suteiksiu tau ilgą gyvenimą.“
(1 Karalių 3, 5–14; žr. 2 Metraščių 1, 7–12)

Dievas pažadėjo, jog Jis bus su Saliamonu, kaip kad buvo su Dovydu. Jei karalius vaikščios dorumo keliais Viešpaties Artume, jeigu jis vykdys Dievo įsakus, jo sostas bus įtvirtintas, o jo valdymas išaukštins Izraelį, kaip išmintingą ir protingą tautą, kaip šviesą aplinkinėms tautoms (žr. Pakartoto Įstatymo 4, 6).

Saliamono žodžiai, kuriais jis meldėsi Dievui prie senovinio aukuro Gibeone, atskleidžia jo nuolankumą bei didžiulį troškimą garbinti Dievą. Jis suvokė, jog būdamas jaunas vaikinąs, be dieviškos pagalbos buvo bejėgis nešti jam patikėtą atsakomybės našą. **Jis žinojo, kad jam stigo įžvalgos, ir tas poreikio jausmas paskatino jį ieškoti išminties pas Dievą.** Jo širdis nesiekė išmanaus įžvalgumo savanaudiškais tikslais, kuris padarytų jį pranašesnę už kitus. Jis troško ištikimai vykdyti jam pavestas pareigas, todėl pasirinko dovaną, kurios dėka jo valdymas pašlovintų Dievą. Saliamonas niekada nebuvo toks turtingas, toks išmintingas ir iš tiesų toks didis, negu prisipažinęs: „Esu tik jaunas vaikinąs. Dar nežinau nei kaip išeiti, nei kaip pareiti.“

[30] Tie, kuriems šiandien yra patikėtos pareigos, turėtų siekti suprasti pamoką, glūdinčią Saliamono maldoje. **Juo aukštesnis žmogaus užimamas postas, juo didesnė atsakomybė gula ant jo pečių, tuo didesnė jo įtaka, ir tuo labiau jis turi suvokti savo poreikį priklausyti nuo Dievo. Jis visada turėtų atminti, jog kvietimą dirbti lydi ir raginimas apdairiai elgtis su savo kolegomis. Prieš Dievą jis turi stovėti, turėdamas mokinio dvasią. Užimamos pareigos nepašventina charakterio. Žmogų iš tikrųjų didžiu padaro tik pagarba Dievui ir klusnumas Jo įsakymams.**

Dievas, kuriam mes tarnaujame, nėra šališkas. Tas, kuris apdovanojo Saliamoną išmintingo įžvalgumo dvasia, ir šiandien savo vaikams nori suteikti tą patį palaiminimą. Jo Žodis skelbia: „Jei kuriam iš jūsų trūksta išminties, teprašo Dievą, kuris visiems dosniai duoda ir nepriekaištauja, ir jam bus suteikta.“ (*Jokūbo 1, 5*) Jei atsakomybės naštas nešantis žmogus trokšta išminties labiau negu turtų, valdžios ar išgarsėjimo, jis nebus nuvilintas. Toks žmogus iš Didžiojo Mokytojo mokysis ne tik ką daryti, tačiau ir kaip daryti, kad jo darbas susilauktų Dievo pritarimo.

Kol žmogus, kurį Dievas apdovanojo įžvalga ir gabumais, liks ištikimas Dievui, jis netroš aukštesnės vietos, nesieks nei vadovauti, nei valdyti. Žmonės privalo priiimti atsakomybę; tačiau **tikras vadovas nesieks viešpatauti, o mels imlios širdies, kad „suprastų, kas gera ir kas pikta“**.

Išrinktų vadovauti žmonių kelias nėra lengvas. Tačiau **kiekviename sunkume jie turi išgirsti kvietimą melstis. Jie niekada neturi praleisti progos pasitarti su Išminties Šaltiniu**. Pasisėmę stiprybės ir supratimo iš Mokytojo-Darbdavio, jie galės tvirtai atremti nešventą įtaką bei atskirti tiesą nuo melo, gera nuo to, kas pikta. Jie pritars tam, kam Dievas pritaria, ir uoliai priešinsis, kad Jo darbe nebūtų įdiegti klaidingi principai.

Dievas davė Saliamonui išminties, kurios jis troško labiau nei turtų, garbės ar ilgo gyvenimo. Jo malda turėti imlų įžvalgumą, kilnią širdį ir švelnią sielą buvo išklausyta. „Be to, Dievas apdovanojo Saliamoną nepaprastai didele išmintimi ir įžvalgumu, neapbrėpiama širdimi, kaip neapbrėpiamos yra pajūrio smiltys. Saliamono išmintis viršijo visų rytiečių ir viso Egipto išmintį. Jis buvo išmintingesnis už visus žmones... Jo garsas pasklido po visas kaimynų tautas.“ (*1 Karalių 5, 9–11*)

„Visi jautė pagarbą karaliui, nes matė, kad jis turėjo Dievo išminties teisingumui vykdyti.“ (*1 Karalių 3, 28*) Žmonių širdys linko prie Saliamono, kaip linko prie Dovydo, ir jie pakluso jam visuose

[31]

dalykuose. „...Saliamonas įsitvirtino savo karalystėje. Viešpats, jo Dievas, buvo su juo ir darė jį vis iškilesnį.“ (2 Metraščių 1, 1)

Daugel metų Saliamono gyvenimą ženklino atsidavimas Dievui, dora, tvirti principai bei griežtas klusnumas Dievo įsakams. Karalius vadovavo visiems svarbiems darbams ir išmintingai tvarkė karalystės prekybos reikalus. Jo turtai ir išmintis, didingi pastatai ir visuotiniai darbai, kuriuos jis atliko savo ankstyvaisiais valdymo metais, energija, pamaldumas, teisingumas ir kilnumas, kurį jis rodė žodžiais ir darbais, pelnė jo pavaldinių ištikimybę, gėrėjimąsi ir daugybės kitų šalių pagarbą.

[32]

Pirmaisiais Saliamono karaliavimo metais Jehovos vardas buvo didžiai gerbiamas. Karaliaus rodoma išmintis ir teisingumas visoms tautoms liudijo apie Dievą, kuriam jis tarnavo, prakilnumą. Kurį laiką Izraelis buvo pasaulio šviesa, skelbianti Jehovos didingumą. **Tikroji Saliamono pirmųjų valdymo metų šlovė slypėjo ne nepranokstamoje išmintyje, ne pasakiškuose turtuose, ne toli siekiančioje galioje ir išgarsėjime – tame, ką jis turėjo, o pagarbėje, kurią jis rodė Izraelio Dievo vardui, išmintingai naudodamas Dangaus suteiktas dovanas.**

Nors metams bėgant Saliamono šlovė didėjo, bet jis darė viską, kad savo proto ir dvasios jėgomis išaukštintų Dievą, ir nuolat dalijosi gautomis palaimomis su kitais. Jis kaip niekas kitas gerai suprato, jog tik Jehovos palankumo dėka jis turi valdžią, išmintį ir išvalgą, ir jog šios dovanos jam buvo suteiktos, kad jis galėtų supažindinti pasaulį su karalių Karaliumi.

Saliamonas itin domėjosi gamtos istorija, bet jo paieškos neapsiribojo kažkuria viena pažinimo sritimi. Kruopščiai tyrinėdamas visą kūriniją, tiek gyvąją, tiek negyvąją, jis įgijo aiškią Kūrėjo sampratą. Gamtos galiose, neorganiniame ir gyvūnijos pasaulyje, kiekviename medyje, krūmokšnyje ir gėlėje jis matė Dievo išminties apreiškimą; ir kadangi jis siekė vis daugiau sužinoti, Dievo pažinimas bei jo meilė Viešpačiui nuolat didėjo.

Dievo įkvėptą išmintį Saliamonas sudėjo į šlovinimo giesmes ir daugybę patarlių. „Jis sudėjo tris tūkstančius patarlių, o jo dainų buvo tūkstantis ir penkios. Jis galėdavo kalbėti apie medžius nuo kedro, esančio Libane, iki yzopo, augančio sienoje; jis galėdavo kalbėti apie gyvulius, paukščius ir žuvis.“ (1 Karalių 5, 12–13)

Saliamono patarlėse išdėstyti švento gyvenimo ir kilnių pastangų principai; dangiški principai, kurie veda į pamaldumą; principai, kurie turėtų valdyti kiekvieną žmogaus gyvenimo veiksmą. Būtent plati šių principų sėja ir pripažinimas, kad visa šlovė ir pagarba priklauso tik Dievui, buvo ta priežastis, kodėl pradinis Saliamono valdymas pasižymėjo doroviniu pakilimu ir žemišku klestėjimu.

[33]

„Laimingas žmogus, – rašė jis, – kuris išmintį randa, kuris supratimo įgyja! Juk jos nauda didesnė už naudą sidabro, ir jos atlygis didesnis už atlygį auksu. Ji brangesnė už brangakmenius, visi tavo turtai negali jai prilygti. Ilgas gyvenimas – jos dešinėje, kairėje – turtai ir garbė. Jos keliai malonūs, o visi takai ramūs. Ji – gyvybės medis ją suvokiantiems; laimingas, kas jos laikosi.“ (Patarlių 3, 13–18)

„Štai išminties pradžia: įgyk išminties, įgyk supratimo, nors tai kainuotų visa, ką turi.“ (Patarlių 4, 7) „Pagarbi Viešpaties baimė – išminties pradžia.“ (Psalmė 111, 10) „Pagarbiai bijoti Viešpaties reiškia nekęsti to, kas pikta. Puikybės, išūlumo, blogo elgesio ir suktos kalbos Aš nekenčiu.“ (Patarlių 8, 13)

O kad vėlesniais gyvenimo metais Saliamonas būtų paisęs šių nuostabių išminties žodžių! O kad tas, kuris skelbė: „Teisiųjų lūpos sėja išmanymą“ (Patarlių 15, 7), kuris pats mokė žemės karalius atiduoti garbę karalių Karaliui, garbę, kurią žemiškieji valdovai troško duoti vienas kitam, niekada savo „išūlumu“, „puikybe ir suktu kalba“ nebūtų pasisavinęs šlovės, kuri priklauso vien tik Dievui!

[34]

ŠVENTYKLA IR JOS PAŠVENTINIMAS

lgai puoselėtą Dovydo užmoją pastatyti Viešpačiui šventyklą Saliamonas išmintingai įvykdė. Septynerius metus Jeruzalėje virė darbas. Daugybė darbininkų lygino parinktą statybai vietą, statė milžiniškas atramines sienas, klojo plačius pamatus iš „didžiulių geriausio akmens luitų“, iš „tašytų akmenų“, apdorojo sunkius rąstus, atgabentus iš Libano miškų, ir montavo didingą šventovę (žr. 1 Karalių 5, 31).

[35]

Tuo pat metu, kai buvo ruošiama mediena ir akmenys, kur dėdami visas jėgas triūsė tūkstančiai darbininkų, buvo gaminami ir šventyklos reikmenys vadovaujant iš Tyro atsiųstam Hiram Abiui, vyrui „įgudusiam ir protingam... apdoroti ir auksą, sidabrą, varį, geležį, akmenį bei medį, ir violetinės, mėlynos ir tamsiai raudonos spalvos siūlus bei ploną drobę“ (žr. 2 Metraščių 2, 13–14).

Tokiu būdu ant Morijos kalno pastatas kilo negirdimai, nes „buvo naudojami tik tašyti akmenys, atskelti skaldykloje. Nei plaktuko, nei kirvio, nei kokio kito geležies įrankio nebuvo girdėti Namuose juos statant.“ (1 Karalių 6, 7) Puikūs dirbiniai stebėtinai atitiko Dovydo jo sūnui paliktus pavyzdžius. „Saliamonas padarė visus Dievo Namuose buvusius reikmenis“ (2 Metraščių 4, 19), įskaitant aukso aukurą, smilkytuvus, padėtinės duonos stalus, žvakides ir žibintus, indus bei įrankius, susijusius su kunigo tarnystėje šventojoje vietoje, – viską „iš gryo aukso“ (2 Metraščių 4, 21). Buvo pagaminti ir variniai reikmenys: aukuras deginamosioms aukoms, apskrita jūra, stovėjusi ant dvylikos jaučių, mažesni dubenys ir daugybė kitokių indų, ku-

riuos „karalius nuliedino... molinėje žemėje Jordano lygumoje tarp Sukotų ir Ceredos“ (2 *Metraščių* 4, 17). Šių reikmenų buvo parūpinta gausiai, kad nepristigtų.

Dievui ir Jo garbinimui Saliamono bei jo bendradarbių pastatytas iškilus statinys buvo nepaprasto grožio ir neprilygstamo didingumo. Išdabintas brangakmeniais, apjuostas erdviais kiemais su didingomis prieigomis, apmuštas išdrožinėtu kedru ir tviskančiu auksu, šventyklos pastatas su išsiuvinėtomis užuolaidomis bei gausiu apstatymu simbolizavo gyvąją Dievo Bažnyčią žemėje, kuri ištisus amžius buvo statoma pagal dieviškąjį pavyzdį iš medžiagų, prilyginamų „auksui, sidabru, brangesiems akmenims“, su „išdailintomis rūmų atramomis“ (žr. 1 *Korintiečiams* 3, 12; *Psalmė* 144, 12). Šios dvasinės šventyklos „kertinis akmuo“ yra Kristus, „ant kurio darniai auga visas pastatas, tampantis šventykla Viešpatyje“ (žr. *Efeziečiams* 2, 20–21).

[36]

Galiausiai karaliaus Dovydo suplanuota ir jo sūnaus Saliamono statoma šventykla buvo užbaigta. „Visa, ką Saliamonas buvo sumanęs savo širdyje padaryti Viešpaties Namuose..., jis sėkmingai užbaigė.“ (2 *Metraščių* 7, 11) Ir dabar, kad šventykla, vainikuojanti Morijos kalną, iš tikrųjų galėtų būti tiksliai tokia, kokią troško matyti Dovydas, kaip gyvenamąją buveinę „ne žmogui, o Viešpačiui Dievui“ (1 *Metraščių* 29, 1), teliko atlikti iškilmingą apeigą, oficialiai pašvenčiant šventyklą Jehovai bei Jo garbinimui.

Vieta, kurioje buvo pastatyta šventykla, jau seniai buvo laikoma pašventinta. Būtent čia tikinčiųjų tėvas Abraomas, pakludamas Jehovos įsakymui, buvo pasiryžęs paaukoti savo vienturtį sūnų. Čia Dievas atnaujino su Abraomu savo palaiminimo Sandorą, kurioje glūdėjo šlovingas Mesijo pažadas visai žmonijai: ji bus išgelbėta per Aukščiausiojo Sūnaus auką (žr. *Pradžios* 22, 9; 16–18). Šioje vietoje Dovydas aukojo deginamąsias ir bendravimo aukas, kad sustabdytų naikinančio angelo keršto kardą. Dievas jam atsakė ugnimi iš dangaus (žr. 1 *Metraščių* 21). O dabar Jehovos garbintojai vėl susirinko čia, kad susitiktų su savo Dievu ir atnaujintų ištikimybės Jam įžadus.

[37] Pašventinimui buvo pasirinktas palankiausias metas – septintas mėnuo, kai tauta iš visų karalystės kraštų buvo įpratusi susirinkti Jeruzalėje švęsti Palapinių iškilmės. Pirmiausia ši šventė – tai proga pasidžiaugti. Pasibaigus pjūties darbams ir dar neprasidėjus naujųjų metų vargams, žmonės buvo laisvi nuo rūpesčių ir galėjo atsiduoti šventam, džiugiam bendravimui.

Nurodytu laiku izraelitai kartu su prabangiai vilkinčiais kitų šalių atstovais susirinko į šventyklos kiemus. Vaizdas buvo nepaprastai didingas. Saliamonas su Izraelio seniūnais bei įtakingiausiais žmonėmis atėjo iš kitos miesto dalies, iš kur atlydėjo Sandoros Skrynią. Iš Padangtės, buvusios ant Gibeono aukštumų, buvo pernešta senovinė „Susitikimo Palapinė ir visi Padangtėje buvę šventieji reikmenys“ (žr. 2 *Metraščių* 5, 5). Šie Izraelio vaikų puoselėjami patirtų išgyvenimų daiktai, primenantys stebuklus dykumoje bei Kanaano užkariavimą, pagaliau rado nuolatinį namus didingame statinyje – šventykloje, kuri buvo pastatyta vietoj nešiojamosios Palapinės.

[38] Kai į šventyklą buvo nešama Sandoros Skrynią, kurioje buvo dvi akmenų plokštės su ant jų Dievo pirštu užrašytais Dekalogo įsakymais, Saliamonas pasekė savo tėvo Dovydo pavyzdžiu. Kas šešis žingsnius jis aukėjo aukas. Giedant ir grojant muzikai, labai iškilmingai „kunigai atnešė Viešpaties Sandoros Skrynią į jos vietą vidinėje Namų šventykloje – į šventųjų šventąją, po kerubų sparnais“ (2 *Metraščių* 5, 7). Išėję iš vidinės šventyklos, jie užėmė jiems skirtas vietas. Levitai giesmininkai, „apsirengę plonos drobės apdara, laikydami cimolus, arfas ir lyras, stovėjo į rytus nuo aukuro su šimtu dvidešimt kunigų, pučiančių trimitus“ (žr. 2 *Metraščių* 5, 12).

„Trimitininkai ir giesmininkai įsitraukė sutartinai į šlovės ir padėkos giesmę Viešpačiui, didėję trimitų, cimolų ir kitų muzikos instrumentų garsams Viešpaties šlovei, ‘nes Jis geras, nes Jo meilė amžina’. Namai, Viešpaties Namai, buvo pripildyti debesies. Dėl šio debesies kunigai nebegalėjo išbūti ir atlikti tarnybos, nes Viešpaties šlovė pripildė Dievo Namus.“ (2 *Metraščių* 5, 13–14)

Suvokdamas šio debesies reikšmę, Saliamonas tarė: „Viešpats nori gyventi tamsiame debesyje. Pastačiau Tau didingus Namus, amžiną buveinę Tau gyventi.“ (2 *Metraščių* 6, 1–2)

„Viešpats yra Karalius, tad tesibaimina tautos!
Kerubų soste Jis sėdi, tad tedreba žemė!
Viešpats Sione yra didis, virš visų tautų išaukštintas.
Tešlovina jos Tavo didį ir baimę keliantį vardą. Jis šventas!
Galingasis Karaliau, Tu myli teisingumą. Tu parodei, kas dora,
Tu įvykdei, kas teisinga ir teisu Jokūbo žemėje.
Aukštinkite Viešpatį mūsų Dievą, pulkite kniūbsti
prie Jo Sosto pakojo! Jis šventas!“ (Psalms 99, 1–5)

Šventyklos „didžiojo kiemo viduryje“ buvo padaryta „penkių uolekčių ilgio, penkių uolekčių pločio ir trijų uolekčių aukščio vario“ pakyla. Atsistojęs ant pakyls, Saliamonas iškėlė rankas ir palaimino prieš jį stovinčią milžinišką minią „...visai Izraelio bendrijai stovint“ (žr. 2 *Metraščių* 6, 13. 3).

„Tebūna pašlovintas Viešpats, Izraelio Dievas, – sušuko Saliamonas, – kuris savo ranka įvykdė, ką savo lūpomis buvo pažadėjęs mano tėvui Dovydui, tardamas: ‘...išsirinkau Jeruzalę, kad ten gyventų Mano vardas.’“ (2 *Metraščių* 6, 4–6)

Tada ant pakyls Saliamonas suklupo ant kelių ir, visai bendrijai girdint, meldėsi šventyklos pašventinimo malda. Pakėlęs rankas į dangų (bendrija buvo nulenkusį galvas), karalius maldavo: „Viešpatie, Izraelio Dieve, nėra kito Dievo kaip Tu nei danguje, nei žemėje. Tu laikaisi Sandoros ir rodai ištikimą meilę savo tarnams, kurie Tavo akivaizdoje iš visos širdies elgiasi dorai... Bet argi iš tikrųjų Dievas gyvens žemėje su mirtingaisiais? Net dangus ir dangaus aukštybės negali Tavęs sutalpinti. Kaipgi galėtų tai padaryti šie Namai, kuriuos aš pastačiau?! Tačiau atsižvelk į savo tarno maldą ir prašymą, o Viešpatie, mano Dieve, išgirsdamas šauksmą ir maldą,

[39]

kuria Tavo tarnas meldžiasi Tau. Tebūna atviros Tavo akys dieną ir naktį šiems Namams – buveinei, kurioje Tu apgyvendinai savo vardą, kad išklausytum malda, kai Tavo tarnas melsis šioje vietoje. Girdėdamas maldavimus, kai tik Tavo tarnas ir Tavo tauta Izraelis šioje vietoje šauksis Tavęs, išklausk savo dangaus buveinėje, išklausk ir atleisk...

Jeigu Tavo tauta Izraelis būtų priešo nugalėta, nes buvo Tau nusidėjusi, bet sugrįžtų pas Tave, išpažintų Tavo vardą, siųstų malda ir prašymą Tau šiuose Namuose, išklausk danguje, atleisk savo tautos Izraelio nuodėmę ir parvesk juos atgal į žemę, kurią davei jiems ir jų protėviams.

Jeigu dangus būtų uždarytas ir nebūtų lietaus dėl to, kad jie Tau nusidėjo, bet vis dėlto jie melstųsi šioje vietoje, išpažintų Tavo vardą, gręžtųsi nuo savo nuodėmės, nes Tu juos vargini, išklausk danguje ir atleisk savo tarnų, savo Izraelio tautos, nuodėmę, pamokydamas tikrojo kelio, kuriuo jie turėtų eiti. Suteik lietaus savo kraštui, kurį esi davęs savo tautai kaip paveldą.

[40] Taip pat jeigu krašte kiltų badas, jei jį ištiktų maras, amaras ir miltligė, skėriai ar vikšrai, jeigu priešai apgultų kurioje nors krašto gyvenvietėje, bet kokioje nelaimėje ar bet kokioje ligoje, kad ir kokia malda, kad ir koks prašymas kiltų iš pavienio ar iš visos Tavo tautos Izraelio, taip pajutusias savo nelaimę ir savo skausmą, kad tiestų rankas šių Namų link, išklausk danguje, savo dangaus buveinėje, ir atleisk. Elkis su kiekvienu pagal jo elgesį, žinodamas, kas žmogaus širdyje, nes tik Tu pažįsti visų žmonių širdis, kad jie garbintų Tave per visas gyvenimo dienas, gyvendami krašte, kurį davei jų protėviams.

[41] Panašiai, jei svetimtautis, nepriklausantis Tavo tautai Izraeliui, ateitų iš tolimos šalies, vedamas Tavo didžio vardo, galingos rankos ir tvirto peties, ir melstųsi prie šių Namų, išklausk savo dangaus buveinėje ir suteik, ko tik svetimtautis prašo, idant visos žemės tautos pažintų Tavo vardą ir garbintų Tave, kaip daro Tavo tauta

Izraelis, ir žinotų, kad Tavo vardu vadinami šie Namai, kuriuos pastačiau.

Kai Tavo tauta eis į žygį prieš savo priešą, kad ir koku keliu Tu juos besiųstum, ir melsis Viešpačiui, atsisukę į miestą, kurį Tu išsirinkai, ir į Namus, kuriuos Tavo vardui pastačiau, išklausk danguje jų maldą ir prašymą, palaikyk jų reikalą.

Kai jie Tau nusidės, nes nėra žmogaus, kuris nenusidėtų, ir Tu supykęs atiduosi juos priešui, kad būtų išvesti toli ar arti į priešo kraštą, jeigu krašte, į kurį buvo išvesti, jie paims į širdį, atsivers ir maldaus Tavęs savo nelaisvės šalyje, sakydami: 'Nusidėjome, užsitraukėme kaltę, nedorai elgėmės', – jeigu jie grįš pas Tave visa širdimi ir visa gyvastimi savo nelaisvės krašte, į kurį buvo išvesti, ir melsis atsigręžę į kraštą, kurį Tu davei jų protėviams, į miestą, kurį esi išsirinkęs, ir Namus, kuriuos pastačiau Tavo vardui, išklausk savo dangaus buveinėje jų maldą ir prašymus, palaikyk jų reikalą ir atleisk Tau nusidėjusiems savo žmonėms. Tad dabar, mano Dieve, Tavo akys tebūna atviros ir Tavo ausys atidžios maldai iš šios vietos!

Tad dabar, Viešpatie Dieve, pakilk ir ženk, Tu ir Tavo galingoji Skrynia, į savo poilsio vietą. Išganymu teapsivelka Tavo kunigai, Viešpatie Dieve; Tavo gerumu tesidžiaugia Tau ištikimieji, Viešpatie Dieve. Viešpatie Dieve, neatmesk savo pateptojo, atsimink savo ištikimąją meilę savo tarnui Dovydui!“ (2 Metraščių 6, 14. 18–21. 24–42)

[42]

„Saliamonui baigus maldą, ugnis nužengė iš dangaus ir sudegino deginamąją atnašą ir aukas.“ Kunigai negalėjo įeiti į šventyklą, „nes Viešpaties šlovė buvo pripildžiusi Viešpaties Namus. Visi izraelitai, pamatę nužengiančią... Viešpaties šlovę į Namus, puolė kniūbsti ant žemės ir, garbindami ir dėkodami Viešpačiui, tarė: 'Nes Jis geras, nes Jo ištikimoji meilė amžina.' Tada karalius ir visi žmonės atnašavo aukas Viešpaties akivaizdoje... Taip karalius ir visi žmonės pašventino Dievo Namus.“ (2 Metraščių 7, 1–5) Milžiniškos mūšios iš visų karalystės kraštų, „didžiulė bendrija nuo Lebo Hamato iki

Egipto upės“ šventė džiugias septynių dienų iškilmės. Kitą savaitę laimingos minios praleido švęsdamos Palapinių iškilmę. Pasibaigus pašventinimo ir džiaugsmo metui, žmonės skirstėsi į namus, „džiūgaujantys ir smagiai nusiteikę dėl gerumo, kurį Viešpats buvo parodęs ir Dovydui, ir Saliamonui, ir savo Izraelio tautai“ (žr. 2 *Metraščių* 7, 8–10).

Karalius padarė viską, ką galėjo, kad paskatintų tautą visiškai atsiduoti Dievui ir Jo tarnystei bei garbintų Jo šventą vardą. Ir dabar dar kartą, kaip kadaise Gibeone jo karaliavimo pradžioje, Izraelio valdovui buvo pateiktas dieviškojo pripažinimo ir palaiminimo įrodymas. Nakties regėjime Viešpats pasirodė Saliamonui ir tarė: „Aš išklausiu tavo maldą ir išsirinkau šią buveinę sau, kad ji būtų aukos Namai. Kai taip uždarysiu dangų, kad nebus lietaus, ar įsakysiu skėriams nuniokoti kraštą, ar atsiųsiu marą į savo tautą, jeigu Mano tauta, vadinama Mano vardu, nusižemins, melsis, ieškos Mano veido ir nusigręš nuo savo nedorų kelių, Aš išgirsiu savo dangaus buveinėje, atleisiu nuodėmes ir atgaivinsiu kraštą. Tad dabar Mano akys bus atviros ir Mano ausys atidžios maldoms iš šios buveinės. Juk Aš išsirinkau ir pašvenčiau šiuos Namus, kad juose amžinai būtų Mano vardas. Visada ten bus Mano akys ir Mano širdis.“ (2 *Metraščių* 7, 12–16)

Jeigu Izraelis būtų išlikęs ištikimas Dievui, šis šlovingas pastatas būtų stovėjęs amžinai, kaip ypatingo Dievo palankumo Jo išrinktajai tautai ženklas. „Ir svetimšalius, – sakė Dievas, – ateinančius pas Viešpatį, kad Man tarnautų, kad mylėtų Mano vardą, ir taptų Mano tarnais, visus, kurie švenčia šabą ir jo neišniekina, visus, kurie laikosi Mano Sandoros, Aš nuvesiu į savo šventąjį kalną ir pradžiuginsiu juos savo maldos Namuose. Malonios Man bus jų deginamosios atnašos ir skerdžiamosios aukos ant Mano aukuro, nes Mano Namai bus vadinami maldos namais visoms tautoms.“ (*Izaijo* 56, 6–7)

Užtikrinęs savo palankumą, Viešpats labai aiškiai nubrėžė ir karaliaus pareigą. „Jeigu tu taip elgsiesi Mano akivaizdoje, kaip elgėsi

[45]

tavo tėvas Dovydas, ir, laikydamasis Mano įstatų ir įsakų, darysi visa, ką esu tau įsakęs, Aš padarysiu tavo karališką sostą tvirtą, kaip esu padaręs Sandorą su tavo tėvu Dovydu, tardamas: 'Nestigs tau niekada palikuonio, valdančio Izraelį.'“ (2 Metraščių 7, 17–18)

[46]

Jei Saliamonas ir toliau būtų nuolankiai tarnavęs Viešpačiui, visas jo karaliavimas būtų padaręs galingą įtaką aplinkinėms tautoms, kurias palankiai nuteikė jo tėvo Dovydo valdymas ir žavėjo paties Saliamono išmintis bei didingi darbai pirmaisiais jo karaliavimo metais. Numatydamas baisias pagundas, kurias sukelia klestėjimas ir pasaulinė garbė, Dievas įspėjo Saliamoną dėl atsimetimo blogio ir išpranašavo siaubingus nuodėmės padarinius.

Pasak Jo, netgi ši puikioji šventykla, kuri ką tik buvo pašventinta, virs „pajuokos patarle ir priežodžiu visose tautose“, jeigu izraelitai paliks „Viešpatį, savo protėvių Dievą“, ir atkakliai tarnaus stabams (žr. 2 Metraščių 7, 20, 22).

Sustiprintas ir labai nudžiugintas žinios iš Dangaus, kad jo malda už Izraelį buvo išklaudyta, Saliamonas įžengė į šlovingiausią savo valdymo laikotarpį, kai „visi žemės karaliai stengėsi pamatyti Saliamoną, norėdami išgirsti išmintį, kurią Dievas buvo įdėjęs jam į širdį“ (2 Metraščių 9, 23). Daugelis atkeliaudavo pamatyti jo valdymo metodus ir gauti patarimų, kaip tvarkyti sudėtingus reikalus.

Kai tokie žmonės aplankydavo Saliamoną, jis mokydavo juos pažinti Dievą kaip visa ko Kūrėją, todėl namo jie grįždavo igiję aiškų supratimą apie Izraelio Dievą bei Jo meilę žmonijai. Nuo tol jie įžvelgdavo Jo meilę ir Jo prigimties pasireiškimą gamtos kūrinuose; ir daugumą tai paskatindavo garbinti Jį kaip savo Dievą.

[47]

Saliamono nuolankumas tuo metu, kai jis pradėjo nešti valstybės vadovo naštą ir prisipažino Dievui esąs „tik jaunas vaikiną“ (1 Karalių 3, 7), jo ypatinga meilė Dievui, jo gili pagarba dieviškiems dalykams, jo nepasitikėjimas savimi ir beribio Kūrėjo išaukštinimas – visi šie sektini jo būdo bruožai atsiskleidė per šventyklos pašventinimo apeigas, kai jis meldėsi suklupęs ant kelių kaip nuolankus

prašytojas. **Šių dienų Kristaus sekėjai turėtų saugotis polinkio prarasti pagarbos ir Dievo baimės dvasią.** Šventasis Raštas moko žmones, kaip jie turėtų artintis prie Sutvėrėjo: su visu nuolankumu ir pagarbia baime, tikėdami dieviškuoju Tarpininku. Psalmininkas skelbė:

„Juk Viešpats – didis Dievas, galingas Karalius,
aukštesnis už visus dievus...

Ateikime, pagarbinkime ir pulkime kniūbsti,
klaupkimes prieš Viešpatį, mūsų Kūrėją!“

(*Psalmė 95, 3. 6*)

Ir viešai, ir asmeniškai šlovindami Dievą, mes turime privilegiją atsiklaupiti ant kelių prieš Dievą, kai pateikiame Jam savo prašymus. Jėzus, mūsų Pavyzdys, meldėsi atsiklaupęs (žr. *Luko 22, 41*). Apie Jo mokinius parašyta, kad jie taip pat meldėsi atsiklaupę (žr. *Apaštalų darbų 9, 40*). Paulius sako: „Dėl to aš klaupiuisi prieš [mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus] Tėvą.“ (*Efeziečiams 3, 14*) Ezra, išpažindamas Dievui Izraelio nuodėmes, „puolė ant kelių“ (*Ezros 9, 5*). Pranašas Danielius „puldavo ant kelių tris kartus per dieną, meldavosi savo Dievui ir šlovindavo Jį...“ (*Danieliaus 6, 11*)

Tikrą pagarbą Dievui įkvepia Jo beribio didingumo pojūtis ir Jo Artumo suvokimas. Kiekviena širdis turėtų būti giliai sujaudinta šiuo Neregimojo pojūčiu. **Maldos valanda ir vieta yra šventos, kadangi ten yra Dievas.** Kai pagarba išreiškiama požiūriu ir elgesiu, sustiprėja įkvepiantis pojūtis. Psalmininkas sako: „Šventas ir šiurpulingas Jo vardas!“ (*Psalmė 111, 9*) Angelai tardami Jo vardą, sparnais dengia veidus. Tad su kokia pagarba mūsų – nupuolusių ir nuodėmingų – lūpos turėtų tarti šį vardą!

Pagyvenę ir jauni turėtų apmąstyti šiuos Šventojo Rašto žodžius, parodančius, kokia gerbtina yra vieta, paženklinta Dievas Artumo. „Nusiauk apavą, – įsakė Jis Mozei prie degančio krūmo, – nes vieta, kurioje stovi, yra šventa žemė!“ (*Išėjimo 3, 5*) Jokūbas, regėjęs angelus,

sušuko: „Iš tikrųjų Viešpats yra šioje vietoje, bet aš to nežinojau! ...Tai ne kas kita kaip Dievo namai ir dangaus vartai.“ (*Pradžios 28, 16–17*)

Šventyklos pašventinimo iškilmėje ištartais žodžiais Saliamonas siekė pašalinti iš susirinkusiųjų protų prietarus, susijusius su Kūrėju, kurie aptemdė pagonių protavimą. **Dangaus Dievas priešingai nei pagonių dievai nėra apribotas rankų darbo šventyklomis; tačiau per Šventąją Dvasią Jis susitiks su savo tauta, kai ji rinksis Jo garbinimui pašvęstuose Namuose.**

Praėjus šimtmečiams Paulius mokė tos pačios tiesos tokiais žodžiais: „Dievas, pasaulio ir visko, kas jame yra, Kūrėjas, būdamas dangaus ir žemės Valdovas, gyvena ne rankų darbo šventyklose ir nėra žmonių rankomis aptarnaujamas, tarsi Jam ko nors trūktų. Jis juk Pats visiems duoda gyvybę, alsavimą ir visa kita. ...kad žmonės ieškotų Dievo ir tarytum apčiuopomis Jį atrastų, nes Jis visiškai netoli nuo kiekvieno iš mūsų. Juk mes Jame gyvename, judame ir esame.“ (*Apėstų darbų 17, 24–28*)

[49]

„Laiminga tauta, kurios Dievas yra Viešpats,
tauta, kurią Jis išsirinko paveldu.
Viešpats žvelgia iš dangaus ir mato visą žmoniją...
į visus žemės gyventojus žvelgia...“
„Viešpats pasistatė sostą danguose,
ir Jo karališka galybė visa valdo.“

„Visa, ką darai, Dieve, yra šventa.
Kuris dievas yra toks didis kaip Dievas?
Tu esi Dievas, darantis nuostabius darbus;
Tu savo galybę apreiškei tautoms.“
(*Psalmė 33, 12–14; 103, 19; 77, 14–15*)

Nors Dievas negyvena rankų darbo šventyklose, tačiau savo Artumu Jis pagerbia savo tautos susirinkimus. Jis pažadėjo, kad

tuomet, kai jie susirinks kartu ieškoti Jo, pripažins savo nuodėmes, melsis vieni už kitus, Jis susitiks su jais per savo Dvasią. Bet tie, kurie susirenka pagarbinti Jį, turi atsikratyti visokio blogio. O jeigu jie nešlovins Dievo dvasia ir tiesa bei šventumo grožiu, jų susirinkimas kartu bus veltui. Apie tokius Viešpats sako: „Ši tauta šlovina Mane lūpomis, bet jos širdis toli nuo Manęs. Veltui jie Mane garbina.“ (*Mato 15, 8–9*) Tie, kurie garbina Dievą, privalo Jį šlovinti „dvasia ir tiesa. Ir pats Tėvas tokių garbintojų ieško“ (*Jono 4, 23*).

[50]

„Viešpats yra savo šventykloje; tenutyla Jo akivaizdoje visa žemė!“ (*Habakuko 2, 20*)

TREČIAS SKYRIUS

IŠPUIKIMAS SUKLESTĖJUS

Kol Saliamonas aukštino Dangaus Įstatymą, Dievas buvo su juo ir suteikė jam išminties valdyti Izraelį nešališkai ir gailestingai. Pradžioje, kai išaugo jo turtai ir jį apgaubė pasaulinė šlovė, jis išliko nuolankus, o jo įtaka plačiai išplito. „Saliamono valdžia apėmė visas karalystes nuo Eufrato iki filistinų krašto, net iki pat Egipto ribos.“ „Jis... taikiai sugyveno su visais aplinkiniais kaimynais. Per visą Saliamono gyvenimą Judas ir Izraelis... gyveno saugiai, kiekvienas žmogus po savo vynmedžiu ir figmedžiu.“ (*1 Karalių 5, 1. 4–5*)

Tačiau po daug žadančios aušros jo gyvenimą aptemdė atsimetimas. Istorija byloja liūdną faktą, kad tas, kuris buvo pavadintas Jedidija – Dievo mylimuoju (žr. *2 Samuelio 12, 25*); tas, kuris buvo Dievo pagerbtas dieviškos malonės ženklais taip gausiai, kad jo išmintis ir teisumas atnešė jam pasaulinę šlovę; tas, kuris skatino kitus atiduoti garbę Izraelio Dievui, nusisuko nuo Jehovos garbinimo ir ėmė lenktis pagonių stabams.

[52]

Kelis šimtus metų prieš Saliamonui užimant sostą, Viešpats, numatydamas pavojus, grėsiančius tiems, kurie gali būti išrinkti Izraelio valdovais, davė Mozei nurodymą, kaip jie turėtų vadovauti. Buvo paliepta, kad įsodintajam į Izraelio karalystės sostą turi būti įteiktas Jehovos „Įstatymo nuorašas..., padarytas ant ritinio Levio giminės kunigų akivaizdoje. Tepasilieka jis su juo, – sako Viešpats, – teskaito jį visas savo gyvenimo dienas, idant, ištikimai laikydamasis šio Įstatymo žodžių ir šių įstatų, išmoktų pagarbiai bijoti Viešpaties, savo Dievo. Teneišpuiksta jo širdis prieš kitus brolius,

tenenukrypsta nei į dešinę, nei į kairę, idant jis ir jo palikuonys ilgai karaliautų Izraelyje“ (žr. *Pakartoto Įstatymo* 17, 18–20).

Kalbėdamas apie šį nurodymą, Viešpats ypatingai išpėjo tą, kuris galėtų būti pateptas karaliumi, kad šis „neims nei ves vis daugiau ir daugiau žmonių, kad jo širdis nenutoltų; nei kaups sidabro ir aukso daugiau, negu reikia“ (*Pakartoto Įstatymo* 17, 17).

[53] Su šiais išpėjimais Saliamonas buvo susipažinęs ir kurį laiką jų paisė. Jo didžiausias troškimas buvo gyventi ir valdyti pagal įstatus, duotus ant Sinajaus. Jo karalystės valdymo būdas buvo visiškai priešingas to meto papročiams tautų, kurios nebijojo Dievo ir trypė Jo šventą Įstatymą.

Siekdamas sustiprinti santykius su galinga karalyste, besidriekiančia pietinėje Izraelio pusėje, Saliamonas išdrįso įžengti į uždraustą teritoriją. Šėtonas žinojo, kokie yra klusnumo vaisiai. Ankstyvaisiais Saliamono karaliavimo metais – šlovingais metais dėl karaliaus išminties, dorumo ir teismo – piktasis stengėsi surasti dingstį, kuri klastingai sumenkintų Saliamono ištikimybę principams ir priverstų jį atsiskirti nuo Dievo. Kad prieš pastangos buvo sėkmingos, matome iš [Šventojo Rašto] aprašymų: „Saliamonas tapo faraono, Egipto karaliaus, žentu. Jis paėmė faraono dukterį žmona ir parsivedė ją gyventi į Dovydo miestą.“ (*1 Karalių* 3, 1)

[54] Žmonių akimis, ši santuoka, nors ir prieštaraujanti Dievo Įstatymui, atrodė palaiminta; pagonė Saliamono žmona atsivertė ir kartu su juo garbino tikrąjį Dievą. Be to, faraonas padarė didelę paslaugą Izraeliui, užimdamas Gezerą, „išžudęs mieste gyvenusius kanaaniečius, jis atidavė jį kaip kraitį savo dukteriai, Saliamono žmonai“ (*1 Karalių* 9, 16). Saliamonas atstatė šį miestą ir akivaizdžiai tuo žymiai sustiprino savo karalystę palei Viduržemio jūros pakrantę. Tačiau, sudaręs sąjungą su pagoniška tauta ir užtvirtinęs ją santuoka su stabmelde karalaite, Saliamonas neapdairiai paniekino išmintingą nurodymą, kurį Dievas davė, kad išlaikytų savo tautos tyrumą. Viltis, kad jo egiptietė žmona galėtų atsiversti, buvo tik menkas nuodėmės pateisinimas.

Kurį laiką Dievas iš savo gailestingos malonės nepaisė šios siaubingos klaidos, o karalius protingai elgdamasis galėjo didžiąja dalimi pristabdyti piktąsias jėgas, kurioms jis atvėrė kelią savo neapdairiu elgesiu. Tačiau Saliamonas ėmė pamiršti savo galios ir šlovės Šaltinį. Kai potraukis užvaldė protą, išaugo pasitikėjimas savimi, ir karalius savaip pradėjo įgyvendinti Viešpaties užmojus. Jis vylėsi, kad politinės ir prekybinės sąjungos su aplinkinėmis tautomis paskatins jas pažinti tikrąjį Dievą, todėl vieną po kito sudarinėjo nešventus sandorius su tautomis. Dažnai tokios sąjungos buvo užtvirtinamos vedybomis su pagonėmis karalaitėmis. Aplinkinių tautų papročiai nustūmė šalin Jehovos įsakymus.

Saliamonas guodė save mintimis, kad jo išmintis ir asmeninio pavyzdžio galia atvers jo žmonas nuo stabmeldystės prie tikrojo Dievo garbinimo, o sudarytos sąjungos pasitarnaus aplinkinių tautų suartėjimui su Izraeliu. Tuščios viltys! Saliamonas, manydamas, jog yra pakankamai stiprus, kad atsispirtų pagonių bendrininkų įtakai, padarė mirtiną klaidą. **Be to, mirtina buvo ir apgaulė puoselėti viltį, kad, nepaisant jo neklusnumo Dievo Įstatymui, kiti ims gerbti šventus įsakus ir jiems paklus.**

Karaliaus sąjungos ir prekybiniai ryšiai su pagoniškomis tautomis išgarsino jį, atnešė jam šio pasaulio šlovę ir turtus. Dideliais kiekiais jis galėjo parsigabenti Ofyro aukso ir sidabro iš Taršišo. „Karalius padarė sidabrą ir auksą tokius įprastus Jeruzalėje, kaip akmenys, ir kedrų taip apščiai, kaip sikamoro medžių Šefeloje.“ (*2 Metraščių 1, 15*) Saliamono dienomis vis daugiau žmonių mėgavosi turtais ir su juo ateinančiomis pagundomis, tačiau grynasis auksas – charakteris – nublanko ir buvo sudarkytas.

Saliamono atsimetimas buvo tolygiai didėjantis, todėl kai jis susivokė, kas vyksta, jau buvo labai toli atsitraukęs nuo Dievo. Beveik nepastebimai jis pradėjo vis mažiau tikėti dievišku vadovavimu ir palaiminimais ir labiau pasitikėti savo jėgomis. Po truputį jo tvirtas klusnumas Dievui, kuris turėjo padaryti Izraelį ypatinga tauta, išblėso, o jo vietą užėmė aplinkinių tautų papročiai. Pasiduodamas

[55]

pagundoms, būdingoms sėkmei ir garbingoms pareigoms, jis užmiršo savo klestėjimo Šaltinį. Siekis pranokti kitas tautas galia ir didybe paskatino ligi šiol Dievo garbei skirtas dangiškas dovanas naudoti savanaudiškiems tikslams. Pinigai, kurie buvo šventai patikėti, kad būtų prideramai pasirūpinta vargšais ir skleidžiami šventi gyvenimo principai pasaulyje, buvo savanaudiškai išeikvoti ambicingiems sumanymams.

Užvaldytas nenugalimo troškimo pranokti kitas tautas išorine prabanga, karalius pražiūrėjo gražaus ir tobulo charakterio ugdymo poreikį. Siekdamas pašlovinti save pasaulio akyse, jis pardavė savo garbę ir dorumą. Milžiniškos pajamos, gautos iš prekybos su daugeliu tautų, buvo papildomos didelių mokesčių sąskaita. Taigi išdidumas, ambicijos, išlaidumas ir piktnaudžiavimas užaugino žiaurumo ir prievartos vaisių. Sąžininga ir dėmesinga dvasia, kuria pasižymėjo Saliamono santykiai su žmonėmis ankstyvuoją jo karaliavimo laikotarpiu, dabar pasikeitė. Išmintingiausias ir gailestingiausias valdovas išsigimė – jis virto tironu. Kadaise buvęs labiausiai maloningas, dievobaimingas tautos sergėtojas tapo engėjiškas ir despotiškas. Tauta buvo apkraunama vis naujais mokesčiais, kurie buvo naudojami prabangiems karališkiems rūmams išlaikyti.

Žmonės pradėjo skųstis. Puoselėta pagarba ir žavėjimasis savo karaliumi virto pasibjaurėjimu ir nepasitenkinimu.

Siekdamas apsaugoti nuo pasitikėjimo savo jėgomis, Viešpats įspėjo Izraelio valdytojus nedidinti arklių skaičiaus. Bet visiškai nepaisant šio nurodymo, „Saliamono arkliai buvo įvežami iš Egipto“. „Saliamonui arkliai buvo gabenami iš Egipto ir visų kraštų.“ „Saliamonas sutelkė kovos vežimų ir raitelių. Jis turėjo tūkstantį keturis šimtus karo vežimų ir dvylika tūkstančių arklių, kuriuos paskirstė į kovos vežimų miestus ir prie karaliaus Jeruzalėje.“ (2 *Metraščių* 1, 16; 9, 28; 1 *Karalių* 10, 26)

Karalius vis labiau ėmė vertinti prabangą, pataikavimą sau ir pasaulio palankumą kaip didingumo požymį. Gražios ir patrauklios

moterys buvo vežamos iš Egipto, Finikijos, Edomo ir Moabo bei daugelio kitų kraštų. Šių moterų buvo šimtai. Jų religija buvo stabų garbinimas, o jos buvo išmokytos atlikti žiaurias ir žeminančias apeigas. Sužavėtas jų grožio, karalius nebepaisė savo pareigų Dievui ir savo karalystei.

[56]

Jo žmonos darė jam didelę įtaką ir pamažu įtikino jį susivienyti su jomis garbinant jų stabus. **Saliamonas nepaisė Dievo nurodymų, kurie turėjo būti užtvara nuo atsimetimo;** taigi dabar jis pasidavė netikrų dievų garbinimui. „Saliamonui pasenus, jo žmonos nugrėžė jo širdį kitų dievų link, ir jo širdis nebuvo ištikima Viešpačiui, savo Dievui, kaip jo tėvo Dovydo širdis. Saliamonas sekė sidoniečių deivę Astartę ir pasibjaurėtiną amonitų Milkomą.“

(1 Karalių 11, 4–5)

Pietiniame Alyvų kalno pakraštyje, priešais Morijos kalną, kur stovėjo graži Jehovos šventykla, Saliamonas pastatė daugybę išpūdingų pastatų – stabmeldiškų šventovių. Norėdamas įtikti savo žmonoms, jis pastatė didžiulius stabus, beformius medžio ir akmens atvaizdus mirtų ir alyvmedžių giraitėse. Ten, priešais pagonių dievybių aukurus, „Kemošui, Moabo bjaurybei, ir Molechui, Amono bjaurybei“ buvo atliekamos labiausiai žeminančios pagonybės apeigos (žr. 1 Karalių 11, 7).

[57]

Saliamono elgesys užtraukė jam neišvengiamą bausmę. Jo atsiskyrimas nuo Dievo dėl bendravimo su stabmeldžiais buvo jo žlugimas. **Išsižadėjęs ištikimybės Dievui, jis prarado savitvardą.** Jo dorumas išnyko. Jo tyri jausmai išblėso, sąžinė atbuko. Tas, kuris ankstyvuojų valdymo laikotarpiu parodė tiek išminties ir užuojautos, grąžindamas bejėgį kūdikį nelaimingai motinai (žr. 1 Karalių 3, 16–28), nusirito taip žemai, kad sutiko pastatyti stabą, kuriam buvo aukojami gyvi vaikai. Tas, kuris jaunystėje buvo apdovanotas išmintimi bei imliu įžvalgumu ir buvo tvirtas, sulaukęs brandos, buvo įkvėptas parašyti žodžius: „Žmogui jo kelias gali atrodyti teisingas, bet galų gale jis nuveda į mirtį“ (Patarlių 14, 12),

[58]

vėlesniais metais taip nutolo nuo tyrumo, kad pasidavė paleistuvystei ir bjaurioms apeigoms, susijusioms su Kemošo ir Astartės garbinimu. Tas, kuris pašventinant šventyklą kalbėjo savo tautai: „Būkite visa širdimi su Dievu, savo Dievu“ (*1 Karalių 8, 61*), pats tapo Įstatymo laužytoju, širdimi ir gyvenimu neigiantis savo paties žodžius. Jis klaidingai pasinaudojo laisve. Jis mėgino – tačiau kokia kaina! – suvienyti šviesą su tamsa, gėrį su blogiu, tyrumą su nešvankyste, Kristų su šėtonu.

Buvęs sumaniausias karalius, kada nors valdęs skeptrą, Saliamonas tapo švaistūnu, kitų vergu ir įrankiu. Kadaisė buvęs kilnaus ir tvirto būdo, jis tapo silpnas ir išlepęs. Jo tikėjimą gyvuoju Dievu išstūmė abejonės Jo buvimu. Netikėjimas sudarkė jo laimę, susilpnino principus ir nusmukdė gyvenimą. Jo ankstyvojo valdymo bruožai – teisingumas ir didžiadvasiškumas – virto despotizmu ir tironija. Pasigailėtina, trapi žmogiška prigimtis! **Dievas mažai ką gali padėti žmogui, kuris prarado priklausomybės nuo Jo jausmą.**

Per šiuos nuopuolio metus Izraelio dvasinis nuosmukis nuolat didėjo. Ar galėjo būti kitaip, kai jų karalius susivienijo su šėtono bendrais? Per šiuos bendrininkus priešas supainiojo izraelitų protavimą apie teisingą ir klaidingą garbinimą, ir jie tapo lengvu grobiu. Prekyba su kitomis tautomis privertė juos artimai bendrauti su tais, kurie nemylėjo Dievo, dėl to jų meilė Dievui atšalo, kilnaus ir švento Dievo charakterio supratimas atbuko. Atsisakydami vaikščioti klusnumo takais, jie perleido savo ištikimybę teisumo priešui. Tapo įprasta tuoktis su stabmeldžiais, todėl izraelitai greitai prarado pasibjaurėjimo stabų garbinimu jausmą. Poligamija tapo priimtina. Stabus garbinančios motinos auklėjo savo vaikus laikytiis pagoniškų apeigų. Daugelio gyvenime Dievo duotas tyras religinis tarnavimas buvo pakeistas pačia bjauriausia stabmeldyste.

Krikščionys turėtų išsiskirti iš pasaulio ir atsiskirti nuo pasaulio, nuo jo dvasios ir įtakos. Dievas gali mus apsaugoti pasaulyje, bet mes neturime priklausyti šiam pasauliui. Dievo

meilė nėra nepatikima ar svyruojanti. Jis nuolat stebi savo vaikus, neišmatuojamai rūpindamasis jais. **Tačiau Viešpats reikalauja nedalomos ištikimybės.** „Niekas negali tarnauti dviem šeimininkams: arba jis vieno nekės, o kitą mylės, arba prie vieno bus prisirišęs, o kitą nieku vers. Negalite tarnauti Dievui ir Mamonai.“
(*Mato 6, 24*)

Saliamonas buvo apdovanotas stulbinančia išmintimi, bet pasaulis jį atitraukė nuo Dievo. Mūsų laikų žmonės nėra už jį stipresni; jie linkę pasiduoti įtakai, kuri sužlugdė Saliamoną. **Kaip Dievas įspėjo Saliamoną apie gresiantį pavojų, taip Jis įspėja savo vaikus nesukelti pavojaus savo sielai giminiuojantis su pasauliu.** „Išeikite iš jų ir atsiskirkite, – sako Viešpats, – ir nelieskite netyrų daiktų. Tuomet Aš jus priimsiu ir būsiu jums tėvas, o jūs būsite Man sūnūs ir dukterys, – taip sako visagalis Viešpats.“ (*2 Korintiečiams 6, 17–18*)

[59]

Klestėjime slypi grėsmė. Per amžius turtai ir garbė kėlė pavojų nusizeminimui ir dvasingumui. Sunku nešti ne tuščią taurę, bet išlaikyti pusiausvyrą nešant ją sklidiną iki kraštų. Skausmas ir nelaimės gali sukelti sielvartą, bet dvasiniam gyvenimui didžiausią pavojų kelia klestėjimas. Jei žmogus nuolat nepaklus Dievo valiai, jeigu nebus pašventintas tiesa, klestėjimas, be abejo, sužadins žemišką polinkį į perdėtą pasitikėjimą savimi.

Nusizeminimo slėnyje, kur žmonės priklauso nuo Dievo, ieškodami Jo mokymo bei vadovavimo kiekviename žingsnyje, palyginti saugu. Tačiau tiems, kurie mąno pasiekę didžiausias aukštumas ir dėl savo užimamų pareigų mąno esą labai protingi, gresia rimtas pavojus. Jei tokie žmonės neįgis priklausomybės nuo Dievo, jie tikrai nupuls.

Kas kartą, kai pataikaujama išdidumui ir savanaudiškumui, gyvenimas sudarkomas, nes išdidumui nieko nereikia, ir todėl jis uždaro širdies duris beribiems Dangaus palaiminimams. Tas, kurio tikslas – šlovinti save, neteks Dievo malonės, per kurią ateina tikrieji turtai ir džiaugsmas. Bet tas, kuris viską pašvenčia

Kristui ir Jam tarnauja, patirs pažado išsipildymą: „Viešpaties palaiminimas praturtina, ir triūsas negali jo padidinti.“ (*Patarlių 10, 22*)

[60] Švelniu malonės prisilietimu Išgelbėtojas ištrins iš sielos nerimą ir nešventas ambicijas, priešišką pakeisdamas meile ir netikėjimą – pasitikėjimu. Kai Jis sielai sako: „Sek paskui Mane“, žavėjimosi pasauliu kerai sutraukomi. Skambant Jo balsui godumo ir garbės troškimo dvasia apleidžia širdį, ir žmonės pakyla išlaisvinti, kad sektų paskui Jį.

NUSIŽENGIMO PASEKMĖS

iena pagrindinių priežasčių, pastūmėjusių Saliamoną į išlaidavimą ir priespaudą, buvo negebėjimas išsaugoti ir puoselėti pasiaukojimo dvasią.

Kai Sinajaus kalno papėdėje Mozė perdavė tautai dieviškus nurodymus: „Tepadaro jie Man šventyklą, idant galėčiau gyventi tarp jų“ (*Išėjimo 25, 8*), izraelitų atsakymą lydėjo deramos dovanos. „... atėjo visi tie, kurių širdis buvo dosni ir kuriuos skatino jų dvasia“ (*Išėjimo 35, 21*) ir atnešė aukas. Šventyklos statybai reikėjo didelio ir kruopštaus pasiruošimo; buvo būtinas didelis kiekis vertingų ir brangių medžiagų, bet Viešpats priėmė tik savanoriškas aukas. „Priimsite Man atnašą iš visų, kurių širdis skatina tai padaryti“, – tokius žodžius Mozė pakartojo tautai (*Išėjimo 25, 2*). **Ruošiant buveinę Aukščiausiam, pirmiausia buvo būtinas pasišventimas Dievui ir pasiaukojimo dvasia.**

[61]

Panašus raginimas pasiaukoti buvo išsakytas, kai Dovydas perdavė šventyklos statybos atsakomybę Saliamonui. Susirinkusios minios Dovydas paklausė: „Kas dar, atsiduodamas Viešpačiui, šiandien su noru aukos?“ (*1 Metraščių 29, 5*) Šis kvietimas pasiaukojančiai ir savanoriškai tarnystei privalėjo visada išlikti mintyse tų, kurie dirbo statant šventyklą.

Dykumos Padangtės statybai parinkti vyrai buvo Dievo apdovanooti ypatingais gebėjimais ir išmintimi. „Tada Mozė tarė izraelitams: ‘Štai Viešpats vardu pašaukė... Becalelį iš Judo giminės, pripildė jį dieviškos dvasios – išminties, proto, pažinimo ir sugebėjimo... Jis suteikė jiedviem – jam ir Oholiabui, ...iš Dano giminės – gebėjimą ir

kitus pamokyti. Juodu Jis pripildė išminties atlikti darbą ir meistro, ir apmatų sumanytojo, ir siuvinėtojo..., ir audėjo – bet kokio amatininko ir meistro. Todėl Becalelis ir Oholiabas bei visi nagingi vyrai, kuriems Viešpats davė išmonės ir išminties...“ (*Išėjimo 35, 30–35; 36, 1*) Dangiška išmintis bendradarbiavo su darbininkais, kuriuos pasirinko pats Dievas.

[63] Šių meistrų palikuonys paveldėjo daugybę jų protėviams suteiktų gabumų. Kurį laiką šie Judo ir Dano giminės vyrai išliko nuolankūs ir nesavanaudžiai, bet pamažu nepastebimai jie atitolo nuo Dievo ir prarado troškimą nesavanaudiškai Jam tarnauti. Už savo darbą jie reikalavo vis didesnio atlygio, nes buvo nagingi metalo raižymo meistrai. Kai kada jų prašymai būdavo patenkinami, bet dažniau jie pasisamdydavo aplinkinėms tautoms. Užuot rodę kilnią pasiaukojimo dvasią, kuria buvo kupinos jų garsių protėvių širdys, jie atsidavė godumo dvasiai, siekdami vis daugiau ir daugiau. Norėdami patenkinti savanaudiškus troškimus, jie Dievo suteiktus gabumus naudojo tarnaudami pagonių karaliams, savo gebėjimus jie naudojo darbams, kurie niekino Kūrėją.

Tarp šių vyrų Saliamonas ieškojo nagingų meistrų, kurie vadovautų šventyklos statybai ant Morijos kalno. Karaliui buvo patikėti detalūs šventojo statinio nurodymai, tikėjimu jis galėjo žvelgti į Dievą, ieškodamas pasišventusių padėjėjų, kurie būtų apdovanooti ypatingais gebėjimais išpildyti tikslius reikalavimus. Tačiau čia Saliamonas praleido galimybę ugdyti tikėjimą Dievu. Jis kreipėsi į Tyro karalių su prašymu: „Atsiųsk man išmintingą vyrą, įgudusį apdoroti auksą, sidabrą, varį bei geležį ir violetinę, tamsiai raudonos bei mėlynos spalvos medžiagą, mokantį raižyti, kad dirbtų su amatininkais, ...Judo karalystėje, ir Jeruzalėje.“ (*2 Metraščių 2, 6*)

Atsakydamas finikiečių karalius pasiuntė Hiram Abį, „sūnų vienos Dano giminės dukterų; jo tėvas buvo tyrietis“ (*2 Metraščių 2, 13*). Hiram Abis buvo Oholiabo palikuonis, kuriam prieš kelis šimtus metų Dievas buvo suteikęs ypatingos išminties statant Susitikimo Palapinę.

Tokiu būdu Saliamono amatininkams vadovauti buvo paskirtas žmogus, kurio pastangų neskaitino nesavanaudiškas troškimas atsi-
duoti Dievo tarnystei. Jis tarnavo šio pasaulio dievaičiui – mamoi-
nai. Kiekviena jo esybės gyslė buvo persmelkta savanaudiškumo
principais.

[64]

Dėl savo nepaprastų gebėjimų Hiram Abis reikalavo didelio
atlygio. Pamažu jo puoselėjamus neteisingus principus perėmė ir
bendradarbiai. Diena iš dienos dirbdami kartu jie pasidavė polin-
kiui lyginti savo atlygį su jo ir pametė iš akių šventą savo darbo
pašaukimą. Juos apleido savęs išsižadėjimo dvasia, o jos vietą užėmė
godumo dvasia. Dėl to jie ėmė reikalauti didesnio atlygio; reikalavi-
mas buvo patenkintas.

Pražūtinga įtaka prasiskverbė į visas Viešpaties tarnystės sferas ir
pasklido po visą karalystę. Didelio atlygio reikalavimas ir jo gavimas
daugeliui suteikė galimybę mėgautis prabanga ir išlaidavimu. Tur-
tingieji engė varginguosius; pasiaukojimo dvasia beveik išnyko. Toli
nuvilnijusiose šių įtakų pasekmėse galima įžvelgti žmogaus, kuris
buvo įvardintas išmintingiausiu žmogumi tarp mirtingųjų, vieną iš
siaubingo atsietimo priežasčių.

Ryškus kontrastas tarp dvasios ir motyvų tų žmonių, kurie statė
Susitikimo Palapinę dykumoje, ir Saliamono šventyklos statytojų turi
gilią ir svarbią pamoką. Savanaudiškumas, kuriuo galima apibūdinti
darbininkus, stačiusius šventyklą, puikiai tarpsta šių dienų pasau-
lyje, kurį valdo egoizmas. Aukščiausių pareigų ir didžiausio atlygio
siekianti godumo dvasia tapo įprastu reiškiniu. **Savanoriškas tarna-
vimas ir džiaugsmingas savęs išsižadėjimas, vyravęs tarp Susiti-
kimo Palapinės statytojų, retai sutinkamas. Tačiau tai vienin-
telė dvasia, kuri turėtų skatinti Jėzaus sekėjus.** Mūsų dieviškasis
Mokytojas paliko mums pavyzdį, kaip turi dirbti Jo mokiniai. Tiems,
kuriuos Jis kvietė: „Eikite paskui Mane! Aš padarysiu jus žmonių
žvejais“ (*Mato 4, 19*), nenurodė sumos kaip atlygio už jų tarnystę. Jie
turėjo dalytis su Juo savęs išsižadėjimu ir pasiaukojimu.

[65]

Mes privalome dirbti ne dėl gaunamo atlygio. **Motivas, kuris skatina dirbti Dievui, neturi turėti nė šešėlio savanaudiškumo.** Nesavanaudiškas pasišventimas ir pasiaukojimo dvasia yra pirmieji priimtinos tarnystės požymiai. Mūsų Viešpaties ir Mokytojo siekis – kad nė vienas savanaudiškumo siūlelis nebūtų įaustas į Jo darbą. Mūsų pastangose turi atsispindėti taktiškumas ir įgūdžiai, kruopštumas ir išmintis – tai, ko Dievas reikalavo iš žemiškos Susitikimo Palapinės statytojų; tačiau dirbdami turime atminti, kad geriausi gebėjimai ir puiki tarnystė yra priimtina tik tuomet, kai savasis „aš“ paaukojamas ant aukuro kaip gyva deginamoji auka.

Kitas nukrypimas nuo teisingų principų, privedusių Izraelio karalių prie žlugimo, buvo pasidavimas pagundai sau prisiimti šlovę, kuri priklauso tik Dievui.

[66] Nuo tos dienos, kai Saliamonui buvo patikėta pastatyti šventyklą, iki ją užbaigiant, jo viešai skelbiamas užmojis buvo „pastatyti Namus Viešpaties, Izraelio Dievo, vardui“ (2 Metraščių 6, 7). Šis užmojis buvo viešai paskelbtas Izraelio bendrijai susirinkus šventyklos pašventinimo iškilmei. Savo maldoje karalius pripažino, jog Jehova pasakė: „Ten gyvens Mano vardas!“ (1 Karalių 8, 29)

Viena labiausiai jaudinančių Saliamono pašventinimo maldos dalių buvo jo prašymas Dievui dėl svetimtaučių, kurie, atvykę iš tolimų šalių, galėtų daugiau sužinoti apie Tą, kurio garbė plačiai paplitusi tarp tautų. „Išgirs, – meldėsi karalius, – apie Tavo didį vardą, galingą ranką ir ištįstą ranką.“ Už kiekvieną svetimtautį maldininką Saliamonas meldėsi taip: „Išklausyk... ir suteik visa, ko svetimtautis Tavęs prašo. Taip visos žemės tautos pažins Tavo vardą ir garbins Tave, kaip daro Tavo tauta Izraelis, ir pripažins, kad Tavo vardu vadinami Namai, kuriuos pastačiau.“ (1 Karalių 8, 42–43)

Po maldos Saliamonas paragino Izraelio žmones būti ištikimus ir pasišventusius Dievui, „idant visos žemės tautos žinotų, kad tik Viešpats yra Dievas ir kito nėra“ (1 Karalių 8, 60).

Didingesnis už Saliamoną buvo šventyklos Projektuotojas – visame kame reiškėsi Dievo išmintis ir šlovė. Tie, kurie nežinojo šio fakto, žavėjosi ir gyrė Saliamoną kaip architektą ir statytoją, bet karalius nepriėmė jokios garbės dėl šventyklos sumanymo ir pastatymo.

Kaip tik tuo metu pas Saliamoną atvyko Šebos karalienė. Išgirdusi apie jo išmintį ir didingą šventyklą, ji ryžosi karalių „išmėginti sunkiais klausimais“ ir asmeniškai pamatyti jo žymiuosius darbus. Su labai gausia tarnų palyda ir kupranugariais, „apkrautais kvėpalais, daugybe aukso ir brangakmeniais“, ji keliavo ilgą kelią, kol pasiekė Jeruzalę. „Atvykusi pas Saliamoną, ji išsakė jam visa, kas gulėjo ant širdies.“ Ji kalbėjo apie gamtos paslaptis, o Saliamonas ją mokė apie gamtos Dievą, didįjį Kūrėją, kuris gyvena dangaus aukštybėse ir visa valdo. „Saliamonas atsakė į visus jos klausimus. Nebuvo dalyko, kurio karalius nebūtų žinojęs, ir klausimo, į kurį nebūtų galėjęs atsakyti.“ (*1 Karalių 10, 1–3; 2 Metraščių 9, 1–2*)

[67]

„Matydama visą Saliamono išmintį, rūmus, kuriuos buvo pastatęs, ...Šebos karalienė neteko žado. Ji tarė karaliui: ‘Kalbos, kurias girdėjau savo šalyje apie tavo darbus ir išmintį, buvo teisingos, bet aš netikėjau kalbomis, kol pati neatvykau ir savo akimis nepamačiau. Tikėk manimi, man nė pusės tiesos nebuvo pasakyta. Tavo išmintis ir gerovė smarkiai viršija kalbas, kurias buvau girdėjusi. Laimingi tavo žmonės! Laimingi tavo dvariškiai, nuolat tau tarnaujantys ir tavo išmintį girdintys!’“ (*1 Karalių 10, 4–8; žr. 2 Metraščių 9, 3–6*)

Saliamonas karalienei visiškai atskleidė, kas yra jo išminties ir klestėjimo šaltinis, todėl baigiantis jos viešnagei, ji buvo priversta aukštinti ne žmogų, bet sušukti: „Tebūna palaimintas Viešpats, tavo Dievas, kuris parodė tau malonę, pasodindamas tave į Izraelio sostą! Iš amžinos meilės Izraeliui padarė Viešpats tave karaliumi teisingumui ir teisumui vykdyti.“ (*1 Karalių 10, 9*) Tokį išpūdį apie Dievo kūrybą turėtų susidaryti visos tautos. Kai „visi žemės karaliai stengėsi pamatyti Saliamoną, norėdami išgirsti išmintį, kurią Dievas buvo įdėjęs jam į širdį“ (*2 Metraščių 9, 23*), Saliamonas kurį laiką garbino

[68]

Dievą, nuolankiai nukreipdamas jų žvilgsnius į dangaus ir žemės Kūrėją, visatos Valdovą, absoliučią Išmintį.

Jeigu Saliamonas ir toliau nuolankiai būtų nukreipęs žmonių dėmesį nuo savęs į Tą Vienintelį, kuris suteikė jam išminties, turtų ir garbę, kokia būtų galėjusi būti jo gyvenimo istorija! Tačiau, nors įkvepianti plunksna užrašė jo dorybes, ji taip pat byloja ir apie jo žlugimą. Iškeltas į didingumo viršūnę ir apsuptas turtų, Saliamonas apsvaigo, prarado pusiausvyrą ir nupuolė. Nuolatos aukštinamas pasaulio žmonių, jis neilgai pajėgė priešintis meilikavimui. Išmintis, kuri jam buvo suteikia, kad galėtų šlovinti jos Davėją, pripildė jį išdidumo. Galiausiai jis leido žmonėms kalbėti apie save kaip apie tą, kuris labiausiai vertas pagyrimo už suprojektuotą ir pastatytą nepri-lygstamo didingumo statinį „Izraelio Viešpaties Dievo vardo“ garbei.

Taip Jehovos šventykla pasaulio tautoms tapo žinoma kaip Saliamono šventykla. Žmogus pasisavino šlovę, kuri priklauso vienin- teliam Aukščiausiam (žr. *Mokytojo* 5, 8). Net iki šių dienų šventykla, apie kurią Saliamonas kalbėjo: „Tavo vardu vadinami šie Namai, kuriuos pastačiau“ (2 *Metraščių* 6, 33), dažnai vadinama ne Jehovos, o Saliamono šventykla.

Nėra didesnės silpnybės už tą, kai žmogus prisiima garbę už Dangaus suteiktas dovanas. Tikras krikščionis padarys Dievą pirmuoju ir paskutiniu bei geriausiu visame kame. Jokie ambicingi motyvai neatšaldys jo meilės Dievui; jis nuolat ir ištver- mingai nukreips garbę į savo dangiškąjį Tėvą. **Kai ištikimai aukšti- name Dievo vardą, tuomet visas mūsų paskatas valdo Jis, ir mes gebame ugdyti dvasinę ir protinę stiprybę.**

Jėzus – dieviškasis Mokytojas – visada aukštino savo dangiškojo Tėvo vardą. Jis savo mokinius mokė melstis taip: „Tėve mūsų, ku- ris esi danguje, teesie šventas Tavo vardas.“ (*Mato* 6, 9) Jie neturėjo pamiršti pripažinti, kad „Tavo yra... garbė“ (*Mato* 6, 13). Didysis Gy- dytojas taip rūpestingai nukreipdavo dėmesį nuo savęs į savo jėgos Šaltinį, kad besistebinti minia, „matydama nebylius kalbančius,

luošius pasveikstančius, raišius tiesiai vaikščiojančius ir akluosius reginčius“, šlovino ne Jį, bet „garbino... Izraelio Dievą“ (*Mato 15, 31*). Savo stebėtina malda prieš nukryžiovimą Kristus ištare: „Aš Tave pašlovinau žemėje.“ „Pašlovink savo Sūnų, – meldė Jis, – kad ir Sūnus pašlovintų Tave.“ „Teisingasis Tėve, pasaulis Tavęs nepažino, o Aš Tave pažinau. Ir šitie pažino, jog Tu Mane atsiuntei. Aš paskelbiau Tavo vardą ir dar skelbsiu, kad meilė, kuria Mane pamilai, būtų juose ir Aš būčiau juose.“ (*Jono 17, 4. 1. 25–26*)

„Taip kalba Viešpats: 'Išminčius tenesididžiuoja savo išmintimi, nei stipruolis tenesigiria savo stiprumu, nei turtuolis tenesipuikauja savo turtais. Bet jei kas didžiuotųsi, tesididžiuoja, kad turi išminties pažinti Mane, pripažinti, kad Aš esu Viešpats, kuris myli ištikimai, vykdo teisingumą ir teisumą žemėje. Tokiais žmonėmis Aš mėgaujuosi', – tai Viešpaties žodis.“ (*Jeremijo 9, 22–23*)

„Šlovinsiu Dievo vardą..., aukštinsiu Jį ir dėkosiu.“

„Vertas esi, mūsų Viešpatie ir Dieve,
priimti šlovę, pagarbą ir galybę.“

„Dėkosiu Tau visa širdimi, Viešpatie,
mano Dieve, ir šlovinsiu Tavo vardą per amžius.“

„Skelbkite su manimi Viešpaties didybę,
aukštinkime Jo vardą drauge!“

(*Psalmė 69, 31; Apreiškimo 4, 11; Psalmė 86, 12; 34, 4*)

[70]

Principų, kurie atitolina nuo pasiaukojimo dvasios, ir polinkio save garbinti išplitimą lydėjo dar vienas šiurkštus dieviškojo plano Izraeliui iškraipymas. Dievo užmojis buvo tas, kad Jo tauta būtų pasaulio šviesa. **Iš izraelitų turėjo spinduliuoti Jo įsakų šlovė, atskleista praktiniu gyvenimu.** Šiam sumanymui įgyvendinti Jis paskyrė išrinktąją tautą užimti strateginę vietą tarp žemės tautų. Saliamono laikais Izraelio karalystė driekėsi nuo šiaurinio Hamato iki pietinio Egipto ir nuo Viduržemio jūros iki Eufrato upės. Per

[71]

šià teritorijà natūraliai vingiavo daug pasaulio prekybos vieškelį, o iš tolimųjų kraštų pirmyn ir atgal nuolat keliaudavo karavanai. Tokiu būdu Saliamonui ir jo tautai buvo suteikta galimybė visiems keliautojams atskleisti karalių Karaliaus charakterį ir išmokyti juos pagarbos bei klusnumo Jam. Jo pažinimas turėjo pasiekti visà pasaulį. Per aukų aukojimo mokymà Kristus turėjo būti išaukštintas visų tautų akivaizdoje, kad kiekvienas galėtų gyventi.

Paskirtas vadovauti tautai, kuri turėjo būti aplinkinėms tautoms šviesos švyturiu, Saliamonas privalėjo panaudoti jam Dievo suteiktą išmintį ir įtakos galià organizuojant bei vadovaujant didžiajam judėjimui, kad apšviestų tuos, kurie nepažinojo Dievo ir Jo tiesos. Taip minios būtų laimėtos, kad paklustų dieviškiems potvarkiams, Izraelis būtų apsaugotas nuo pagoniškų blogio pinklių, ir šlovės Viešpats būtų didžiai pagerbtas. Tačiau Saliamonas pamiršo šį kilnų tikslą. Jis nepasinaudojo nuostabia galimybe apšviesti tuos, kurie keliaudavo per jo teritoriją ar apsistodavo pagrindiniuose miestuose.

[72]

Misionieriška dvasia, kurià Dievas įdėjo į Saliamono širdį ir į širdis visų ištikimųjų izraelitų, buvo išstumta vertelgiškos dvasios. Ryšiai su daugeliu tautų buvo panaudoti asmeninei gerovei kelti. Saliamonas siekė politiškai sutvirtinti savo poziciją, statydamas įtvirtintus miestus prie prekybinių kelių sankirtų. Jis atstatė Gezerą prie Jopės, kuris buvo šalia kelio tarp Egipto ir Sirijos; Bet Horoną į vakarus nuo Jeruzalės kelyje, kuris veda iš centrinės Judėjos dalies į Gezerą bei jūros pakrantę; Megidą, esantį prie karavanų kelio iš Damasko į Egiptą ir iš Jeruzalės į šiaurę; ir „Tadmorą dykumoje“ (2 *Metraščių* 8, 4) šalia karavanų kelio iš Rytų. Visi šie miestai buvo gerai įtvirtinti. Prekybiniai ryšiai palaikomi dažniausiai per Raudonąją jūrą [„Nendrių jūrą“] ženkliai išsiplėtė įkūrus „laivyną Ecjon Gebere, ...ant Nendrių jūros kranto, Edomo krašte“. Prityrę Tyro jūreiviai „drauge su Saliamono vyrais“ nuvyko „į Ofyrą ir pargabeno iš ten penkis šimtus dvidešimt talentų aukso“ ir „daug almugo medienos ir brangakmenių“ (1 *Karalių* 9, 26–28; 10, 11).

Karaliaus ir daugelio jo pavaldinių pajamos labai padidėjo, tačiau kokia kaina! Dėl godumo ir trumparegiškumo tų, kuriems buvo patikėta Dievo tiesa, nesuskaičiuojamai daugybei žmonių, kurie plūdo keliaudami prekybiniais vieškeliais, buvo leista likti be Jehovos pažinimo.

Visiškai kitaip nei Saliamonas elgėsi Kristus, gyvendamas žemėje. Gelbėtojas, turėdamas „visą galią“, niekada jos nenaudojo sau išaukštinti. Jo tobulos tarnystės žmonijai neiškreipė jokia mintis apie žemės užkariavimą ar pasaulinę garbę. „Lapės turi urvus, padangių sparnuočiai lizdus, o Žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti.“ (Mato 8, 20) **Tie, kurie atsiliepė į kvietimą ir pradėjo tarnauti Mokytojui, turėtų mokytis iš Jo. Jis išnaudojo galimybes būti ten, kur praeidavo daugiausia žmonių.**

[73]

Tarp savo kelionių Jis apsistodavo Kafarnaume, kurį vadino „savo miestu“ (Mato 9, 1). Šis miestas, įsikūręs kelyje iš Damasko į Jeruzalę, Egiptą ir Viduržemio jūrą, buvo puiki vieta Išgelbėtojo darbui. Visų tautų žmonės keliaudavo per šį miestą arba jame apsistodavo pailsėti. Čia Jėzus susitikdavo su įvairių tautybių ir rango žmonėmis, o šie savo ruožtu Jo mokymą išnešiojo po kitus kraštus ir į daugelį šeimų. Taip išaugo susidomėjimas pranašystėmis apie Mesiją, dėmesys buvo nukreiptas į Išgelbėtoją, o Jo misija pasiekė pasaulį.

Mūsų laikais galimybė bendrauti su visų sluoksnių ir įvairių tautybių žmonėmis yra kur kas didesnė nei Izraelio laikais. Dabar kelių tinklas išaugo tūkstančius kartų.

Šiandien Aukščiausiojo pasiuntiniai panašiai kaip Kristus turi apsistoti tose vietose, kur keliauja minios žmonių iš visų pasaulio pakraščių. Jie kaip Jis, pasislėpę Dieve, turi sėti Evangelijos sėklą, kitiems pristatydami brangias Šventojo Rašto tiesas, kurios giliai įsišaknys protuose ir širdyse ir išleis ūglius amžinajam gyvenimui.

[74]

Žiūrėdami į Izraelio nesėkmės laikotarpį, kai vadovas ir tauta nusisuko nuo kilnaus užmojo, kurį atlikti buvo pašaukti, randame svarbias pamokas. Ten, kur atsiskleidė jų silpnumas, kur tauta buvo

privesta prie žlugimo, ten šių dienų Dievo Izraelis, dangaus atstovai, kurie sudaro tikrąją Kristaus Bažnyčią, turi būti stiprūs, nes jiems patikėta atsakomybė užbaigti žmogui patikėtą darbą ir perspėti pasaulį apie būsimąją Teismą. Tačiau tokios pat įtakos, kokios vyravo Izraelyje Saliamono valdymo laikais, tarpsta ligi šiol. Tiesos priešojėjos gerai įsitvirtino, todėl tik Dievo galia įmanoma pasiekti pergalę. **Vykstanti kova skatina mus ugdyti savęs išsižadėjimo dvasią, kad pasitikėtume ne savimi, bet priklausytume tik nuo Dievo, išmintingai išnaudodami bet kokią galimybę gelbėti žmones.** Viešpaties palaiminimai lydės Jo Bažnyčią, kai ji vieningai žengs į priekį, atskleisdama pasauliui, kuris skendi tamsoje, šventumo grožį, panašų į Kristaus pasiaukojančią dvasią, aukštinančią dieviškumą, o ne žmogiškumą ir nenuilstamai su meile tarnaujančią tiems, kurie taip stokoja Evangelijos palaiminimų.

SALIAMONO ATGAILA

aliamono valdymo laikotarpiu Viešpats buvo du kartus jam pasirodęs ir išreiškė pritarimą bei perspėjimą: kartą Gibeone nakties regėjimo metu, kai jam buvo pažadėta išmintis, turtai ir garbė, jis išgirdo ir perspėjimą išlikti nuolankiam bei klusniam. Po šventyklos pašventinimo Dievas dar kartą paskatino jį likti ištikimą. Nors Saliamonui duoti perspėjimai buvo aiškūs, o pažadai nuostabūs, tačiau apie jį, tą, kuris tomis aplinkybėmis savo charakteriu ir gyvenimu atrodė puikiai atitinka Dangaus lūkesčius, parašyta: „Jis nesilaikė to, ką Viešpats buvo įsakęs.“ „...jo širdis nusigrėžė nuo Viešpaties, Izraelio Dievo, kuris buvo du kartus jam pasirodęs. Nors buvo jam įsakyta šiuo reikalu, kad nesektų kitų dievų.“ (1 Karalių 11, 10. 9) Jis buvo taip nupuolęs ir užkietinęs savo širdį nusikaltimais, kad jo atvejis atrodė bemaž beviltiškas.

[75]

Palikęs bendrystės su Dievu džiaugsmą, Saliamonas pasuko ieškoti juslinių malonumų. Apie savo patirtį jis rašė: „Ėmiausi didelių darbų. Stačiausi namų, veisiausi vynuogynų. Įsirengiau sodų bei parkų... Įsigijau vergų ir vergių... Susikroviau sidabro bei aukso ir karalių bei valstybių turtų. Apsirūpinau dainininkais – vyrais ir moterimis, visais mirtingųjų malonumais ir daugybe sugulovių. Taip tapau didis. Viršijau visus buvusius prieš mane Jeruzalėje... Nieko, ko mano akys norėjo matyti, joms neatsakiau. Nė savo širdžiai neatsakiau jokio malonumo. Iš tikrųjų mano širdžiai teikė malonumo visas mano triūsas... Tuomet apsvarsčiau visa, ką mano rankos buvo padariusios, ir sunkų triūšą, kurį buvau įdėjęs. Tikėk manimi, visa tai tik migla ir vėjų vaikymasis! Nebuvo nieko naudinga po saule!

Ėmiausi svarstyti, vertindamas išmintį, kvailybę ir paikybę, nes ką darys žmogus, atėjęs po karaliaus? Tik tai, ką karalius buvo daręs!.. Pradėjau bodėtis gyvenimu... Bodėjausi visais savo triūso vaisiais, kuriuos buvau sukaupęs po saule.“ (*Mokytojo 2, 4–12. 17–18*)

Iš savo karčios patirties Saliamonas suvokė gyvenimo tuštybę, kai aukščiausio gėrio ieškoma žemiškuose dalykuose. Jis statė aukurus pagonių dievams, kol galiausiai suprato, jog bergždžia tikėtis jų žadėtosios dvasios ramybės. Niūrios, sielą varginančios mintys slėgė jį dieną naktį. Jis nebematė nei gyvenimo džiaugsmo, nei turėjo ramybės, o ateitis jam atrodė beviltiška ir tamsi.

Tačiau Dievas jo neapleido. Bardamas ir siųsdamas griežtas bausmes, Jis siekė pažadinti karaliaus širdyje jo nuodėmingo kelio suvokimą. Viešpats patraukė savo apsaugą ir leido priešams puldinėti ir alinti karalystę. „Viešpats pažadino Saliamonui priešą – Hadadą Edomitą... Kitas priešas, Dievo pažadintas Saliamonui, buvo Eljados sūnus Rezonas... Jis tapo gaujos vadu... Jis buvo Izraelio priešas per visas Saliamono dienas, darydamas žalą kaip Hadadas. Izraelį jis niekino... Saliamono tarnyboje buvo... Jeroboamas..., labai sugebęs vyras... Jis pakėlė ranką prieš karalių.“ (*1 Karalių 11, 14. 23–25. 28. 26.*)

Galiausiai Viešpats per pranašą perdavė Saliamonui pritrenkiančią žinią: „Kadangi tu taip norėjai, nesilaikėi Mano Sandoros ir įstatų, kuriuos tau daviau, Aš tikrai atplėšiu nuo tavęs karalystę ir atiduosiu ją vienam iš tavo tarnų. Bet dėl tavo tėvo Dovydo to nedarysiu tavo dienomis. Iš tavo sūnaus rankos ją atplėšiu.“ (*1 Karalių 11, 11–12*)

Išgirdęs jam ir jo namams paskelbtą nuosprendį, Saliamonas atsitokėjo; tarsi pažadintas iš miego, pabudusia sąžine jis pamatė savo kvailybę tikroje šviesoje. Prablaivėjusia dvasia, nualintu protu ir kūnu, išvargęs ir ištroškęs jis nusigręžė nuo žemiškųjų sudužusių talpyklų, kad dar sykį atsigertų iš gyvojo vandens šaltinio. Pagaliau **sudrausminimas kentėjimais atliko jame savo darbą.** Jau seniai jį vargino baimė pražūti, nes jis nepajėgė nusigręžti nuo kvailybės, tačiau dabar jam siūstoje žinioje jis išvelgė vilties spindulį. Dievas

neatmetė jo galutinai, bet buvo pasiruošęs išlaisvinti iš žiauresnės vergovės nei mirtis, iš kurios jis pats išsilaisvinti neturėjo jėgų.

Su padėka Saliamonas pripažino galybę ir ištikimąją meilę To, kuris yra aukščiau visų (žr. *Mokytojo* 5, 6). Atgailaudamas jis pradėjo žengti pirmus žingsnius į tyrumo ir šventumo aukštumas, nuo kurių taip žemai nupuolė. Jis niekada negalėjo tikėtis išvengti nuodėmės pasekmių; jis negalėjo išsilaisvinti nuo prisiminimų, kai pataikavo savo įnoriams, bet nuoširdžiai stengėsi atkalbėti kitus, kad šie nesektų jo kvailais keliais. Jis nuolankiai pripažino savo klaidas ir skardžiu balsu įspėjo, kad kiti neprašūtų paveikti blogio, kuriam jis atvėrė duris.

Nuoširdžiai atgailaujantis žmogus nenustumia užmarštin savo padarytų nuodėmių. Atgavęs ramybę, jis nelieka abejingas praeities klaidoms. Jis galvoja apie tuos, kuriuos jo veiksmai suklaidino, ir visais įmanomais būdais siekia sugrąžinti juos į tiesos kelią. Juo aiškesnė jį apšvietusi šviesa, tuo didesnis jo troškimas nukreipti kitų žingsnius teisingu keliu. Jis nesididžiuoja savo klystkeliais, manydamas, kad jie nereikšmingi, bet skelbia pavojų, idant galėtų įspėti kitus.

Saliamonas pripažino, kad „žmonių širdys kupinos nedorumo, ir kolei jie gyvi, kvailybė tykoja jų širdyje“ (*Mokytojo* 9, 3). Ir vėl jis teigia: „Kadangi bausmė už nedorus darbus vykdoma ne tuoj pat, žmogaus širdis įsidrąšina daryti pikta. Nusidėjėlis gali daryti pikta šimtą kartų ir nepaisydamas to ilgai gyventi. Žinau, kad bus gera bijantiems Dievo, nes jie garbina Jo Artumą, bet nebus gera nedorėliui. Savo dienų jis nepailgins kaip šešėlio, nes negarbina Dievo.“ (*Mokytojo* 8, 11–13)

[78]

Įkvėptas Šventosios Dvasios, karalius ateinančioms kartoms užrašė savo iššvaistytų metų istoriją, įterpdamas į ją perspėjančias pamokas. Ir nors jo pasėta sėkla sudygo jo tautai blogio derliumi, jo viso gyvenimo darbas nebuvo visiškai beprasmiš. Nuolankiai ir nusižeminęs savo vėlesniais metais Saliamonas „žmones mokė to, ko pats buvo išmokęs sverdamas ir tyrinėdamas, bei sudarė daug patarlių“. Jis „stengėsi rasti tinkamų posakių ir teisingus aiškiai užrašė.

[79]

Išminčių posakiai – tarsi akstinai, tarsi giliai į akstinus įkaltos vinyš. Jie duoti vieno Ganytojo. O dėl to, kas viršaus, mano vaike, būk atsargus!“ (*Mokytojo 12, 9–12*)

Jis rašė: „Visa tai išklausius, paskutinis žodis būtų toks: bijok Dievo ir laikykis Jo įsakymų, nes tai saisto visą žmoniją. Juk Dievas kiekvieną pasaulį atsakyti už darbą, net slaptą – ir gerą, ir blogą.“ (*Mokytojo 12, 13–14*)

Vėlesni Saliamono raštai atskleidžia, kad vis labiau suvokdamas savo nedorybes, jis ypatingą dėmesį skyrė jaunuomenei, įspėdamas ją neįpulti į pinkles, per kurias jis niekais iššvaistė jam Dangaus suteiktas rinktines dovanas. Su širdgėla ir gėda jis pripažino, jog pačiame jėgų žydėjime, kai Dieve turėjo rasti paguodą, palaikymą ir gyvenimą, jis nusisuko nuo dangiškosios šviesos bei Dievo išminties ir, užuot garbinęs Jehovą, pasidavė stabmeldystei. Dabar, pasimokęs iš savo liūdno tokio kvailio gyvenimo patirties, jis nuoširdžiai troško apsaugoti kitus nuo kartaus patyrimo, per kurį pats perėjo.

Su jaudinančiu užsidegimu jis rašė jaunimui apie privilegijas ir atsakomybes prieš pradėdant tarnauti Dievui: „Smagi dienos šviesa, malonu akims matyti saulę. Nors žmogus ir daug metų gyventų, jais visais tesimėgauja prisimindamas, kad bus daug tamsių dienų. Visa, kas ateina, yra migla! Džiūgauk, jaunuoli, kol esi jaunas! Leisk savo širdžiai mėgautis savo jaunystės dienomis. Eik, kur veda tavo širdies troškimai, daryk, kas patinka tavo akims, tačiau žinok, kad dėl viso to tave Dievas pašauks į teismą. Iš savo širdies pašalink rūpestį ir neapsunkink savęs, nes jaunystė ir gyvenimo aušra yra migla!“ (*Mokytojo 11, 7–10*)

„Atmink Kūrėją savo jaunystės dienomis,
dar skausmo dienoms neatėjus
ir dar neatėjus metams,
apie kuriuos sakysi: ‘Man jie nemalonūs!’ –
dar neužtemus saulės,
mėnulio ir žvaigždžių šviesai
ir lietu nešantiems debesims nesugrįžus.

Tai dienai atėjus, namų sargai drebės
 ir galiūnai sukniubs,
 malėjos liausis malusios, nes jų mažai beliko,
 o žvelgiantys pro langą matys tamsą,
 kai durys į gatvę uždaromos,
 ir girną garsas tilstelėja,
 kai paukščio giesmė vis silpnėja
 ir visi dainingi garsai prityla,
 kai bijomasi aukštumų ir pavojų kelyje,
 kai migdolas pražysta, o žiogas vos bepasivelka,
 ir kapario uoga tampa bejėgė.
 Kadangi žmogus eina į savo amžinų namus,
 raudotojai būriuojasi gatvėje laukdami,
 kol bus nutrauktas sidabro siūlas
 ir sudaužytas aukso dubuo,
 ašotis sudaužytas prie šaltinio
 ir vandens ratas sulaužytas prie talpyklos.
 Dulkės sugrįš į žemę,
 kur kadaise jos ir buvo,
 o gyvybės alsavimas – pas Dievą, kuris jį davė.“
(Mokytojo 12, 1–7)

[81]

Saliamono gyvenimas gausus perspėjimų ne tik jaunimui, bet ir brandaus amžiaus žmonėms, ir tiems, kurie leidžiasi nuo gyvenimo kalvos ir jau atsigręžę į vakaro saulę. Mes matome ir girdime apie jaunimo nepastovumą, apie jo svyravimą tarp gėrio ir blogio, kai blogų geismų srovė jiems per stipri. Tarp brandžių žmonių neieškome nepastovumo ir neištikimybės, mes tikimės pamatyti jų tvirtą charakterį ir giliai įsišaknijusius principus, bet ne visada taip yra. Kai Saliamono charakteris turėjo būti tvirtas kaip ažuolas, jį parklupdė galinga pagunda. Kai jo stiprybė turėjo būti labiausiai nepajudinama, jis tapo silpniausiu.

Iš tokių pavyzdžių galime pasimokyti, kad **budrumas ir malda yra vienintelė apsauga ir jaunam, ir senyvo amžiaus žmogui.**

Aukštos pareigos ar didžiulės privilegijos nesuteikia saugumo. Daugel metų žmogus gali džiaugtis tikru krikščionišku gyvenimu, vis dėlto jis nėra apsaugotas nuo šėtono puolimų. Net išmintingas ir galingas Saliamonas buvo nugalėtas kovoje su vidine nuodėme ir išorine pagunda. Jo žlugimas moko mus, kad, **nepaisant intelektinių savybių ir ištikimo tarnavimo Dievui praeityje, žmogus niekada negali būti saugus, pasitikėdamas savo išmintimi ir dora.**

Kiekvienoje kartoje ir kiekvienoje šalyje tikrasis charakterio formavimo pagrindas ir būdas yra tas pats. Dievo įsakymas: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi..., o savo artimą kaip save patį“ – tai didis principas, jis pasireiškė mūsų Išgelbėtojo charakteryje ir yra vienintelis saugus pamatas bei vienintelis patikimas vedlys (žr. *Luko 10, 27*). „Tai, kas jo laikams teikia patvarumą..., yra išmintis ir pažinimas“ (*Izaijo 33, 6*) – išmintį ir žinojimą gali duoti tik Dievo Žodis.

Žodžiai: „...tai parodys tautoms jūsų išmintį ir protingumą“, ištarti Izraeliui apie klusnumą Įstatymui, yra tokie pat teisingi ir šiandien (žr. *Pakartoto Įstatymo 4, 6*). Tai – vienintelė asmeninio dorumo, šeimos tyrumo, visuomenės gerovės ir tautos stabilumo apsauga. Tarp visų gyvenimo peripetijų, pavojų ir prieštarų teiginių vienintelė saugi ir patikima taisyklė – daryti tai, ką sako Dievas. „Viešpaties įsakai teisingi“ ir „kas tik taip elgiasi, tas bus saugus per amžius“ (*Psalmė 19, 8; 15, 5*).

Tie, kurie paisys Saliamono nuopuolio įspėjimo, vengs prisirišimo prie jį įveikusių nuodėmių. Tik klusnumas dangiškiems reikalavimams apsaugos žmogų nuo nupuolimo. Dievas suteikė žmonijai daug šviesos ir palaimų, bet jei šios šviesos ir palaimų žmogus nepriima, jos neapsaugos jo nuo neklusnumo ir atsietimo. **Kai tie, kuriems Dievas patikėjo užimti aukštas pareigas, nusigręžia nuo Jo ir kliaujasi savo išmintimi, jų šviesa tampa tamsa. Jiems patikėti gebėjimai tampa spąstais.**

Kol tik kova nesibaigs, bus ir atsiskiriančių nuo Dievo. Šėtonas taip pakreips aplinkybes, kad, jeigu nebūtume saugomi dieviš-

kos galybės, jos nepastebimai susilpnintų mūsų sielos įtvirtinimus. **Kiekviename žingsnyje mes turime klausti: „Ar tai Viešpaties kelias?“** Kol tik gyvensime, turėsime saugoti savo jausmus ir potraukius, laikydamiesi tvirto užmojo. Nė akimirką negalime būti saugūs, jei nepasitikime Dievu ir mūsų gyvenimas nėra paslėptas Kristuje. **Budrumas ir malda yra tyrumo apsauga.**

Visi, kurie įeis pro Dievo miesto vartus, įeis pro ankštus vartus, dėdami skausmingas pastangas, nes „ten niekada nepateks kas ne-tyra“ (*Aprėškimo 21, 27*). Tačiau **nė vienas suklupęs tenepasiduoda nevilčiai.** Pagyvenę žmonės, kažkada garbinę Dievą, gali suteršti savo sielas, aukodami dorybę ant geismų aukuro; bet jeigu jie atgailaus, išsižadės nuodėmės ir atsigręš į Dievą, jiems vis dar yra vilties. Tas, kuris sako: „Būk ištikimas iki mirties, ir Aš tau duosiu gyvenimo vainiką!“ taip pat ragina: „Tepalieka nedorėlis savo kelią ir nusidėjėlis – savo kėslus! Tegrižta jis pas Viešpatį, kad jo pasigailėtų, pas mūsų Dievą, nes Jis labai atlaidus.“ (*Aprėškimo 2, 10; Izaijo 55, 7*) **Dievas nekenčia nuodėmės, bet myli nusidėjėlį. „Pagydysiu jų neištikimybę, mylėsiu juos visa širdimi.“** (*Ozėjo 14, 5*)

[84]

Saliamono atgaila buvo nuoširdi, bet jo blogo elgesio pavyzdys negalėjo būti panaikintas. Jo nuopuolio metu karalystėje buvo žmonių, kurie išliko ištikimi savo tikėjimui, išsaugojo tyrumą ir atsida- vimą. Tačiau daugelis buvo suklaidinti, ir karaliaus atgaila negalėjo lengvai sustabdyti blogio jėgų, kurioms buvo leista įsigalėti, įsileidus stabmeldystę ir pasaulietinius papročius. Jo įtaka gėriui labai susilp- nėjo. Daugelis nesiryžo visiškai pasitikėti jo vadovavimu. Nors ka- ralius išpažino savo nuodėmes ir būsimosioms kartoms parašė apie savo kvailybę ir atgailą, jis niekada negalėjo tikėtis, kad bus visiškai panaikintas pražūtingas jo blogų veiksmų poveikis. Paskatinti ka- raliaus atsimetimo, daugelis vis giliau ir giliau klimpė į nuodėmės liūną. Nupuolusių valdytojų, kurie sekė Saliamono pavyzdžiu, gy- venime buvo galima įžvelgti liūdną jo atsimetimo potėpį, kai Dievo jam suteiktas galias jis naudojo niekingais tikslais.

Skausmingai apmąstydamas savo nuodingą gyvenimą, Saliamonas buvo priverstas pareikšti: „Išmintis vertesnė už karo ginklus, bet vienui vienas nedorėlis daug gera sugadina.“ „Mačiau po saule kitą blogį tarsi klaidą, kylančią iš paties valdovo: kvailybė iškelta į daugelį aukštų vietų.“ „Viena negyva musė sugadina visą kvapųjį aliejų! Maža kvailystė nusveria išmintį ir pagarbą.“ (*Mokytojo 9, 18; 10, 5–6. 1*)

[85] Tarp daugelio pamokų, gautų iš Saliamono gyvenimo, labiausiai pabrėžtina yra įtakos galia – įtaka gėriui ar blogiui. **Kad ir kokia siaura yra mūsų socialinė aplinka, mes vis tiek darome gerą arba blogą poveikį. Nepriklausomai nuo mūsų išmanymo ar gebėjimo valdyti, mūsų elgesys skleidžia aplinkiniams palaiminimą arba prakeikimą.** Daroma įtaka gali būti persunkta nepasitenkinimo ir savanaudiškumo tamsos, arba būti užnuodyta mirtinos puoselėjamos nuodėmės ydos. Tačiau ji gali būti kupina taip pat gyvybę teikiančio tikėjimo jėgos, drąsos bei vilties ir skleisti mielą meilės aromatą. Bet kuriuo atveju – gera ar bloga įtaka – ji tikrai sklis.

Baisu net pagalvoti, kad mūsų įtaka gali būti „mirties kvapas, nešantis mirtį“; deja, taip gali nutikti. Kas gali įvertinti vienos suklaidintos sielos, praradusios amžinąją palaimą, netektį? Ir vis dėlto vienas mūsų neapdairus veiksmas, vienas neapgalvotas žodis gali įsirėžti taip giliai kito gyvenime, kad nulems jo sielos žūtį. Viena charakterio dėmė gali daugelį nugrėžti nuo Kristaus.

[86] **Pasėta sėkla duoda derlių, o jei gautas derlius vėl pasėjamas, jis padidėja. Taip šis principas veikia ir mūsų santykiuose su kitais. Kiekvienas mūsų atliktas veiksmas ir žodis yra sėkla, duodanti vaisių. Kiekvienas rūpestingo gerumo, klusnumo, savęs išsižadėjimo veiksmas pasireikš kituose, o per juos – dar kituose. Taip pat kiekvienas pavydo, piktumo ar nesutarimų veiksmas yra sėkla, kuri išleis „karčios šaknies“ daigus ir taip daugelis ja susiterš (žr. *Hebrajams 12, 15*). Ir kiek daug bus to „daugelio“ apnuodytųjų! Taip yra vykdoma sėja gėriui ar blogiui tiek dabarčiai, tiek amžinybei.**

ŠEŠTAS SKYRIUS

KARALYSTĖS SKILIMAS

Saliamonas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas savo tėvo Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Rehabeamas.“ (1 Karalių 11, 43)

Netrukus po to, kai Rehabeamas užėmė sostą, jis nuvyko į Sichemą, kur tikėjosi gauti likusių giminių oficialų pripažinimą. „Rehabeamas nuvyko į Sichemą, nes ten visas Izraelis buvo suėjęs paskelbti jį karaliumi.“ (2 Metraščių 10, 1)

Tarp susirinkusiųjų buvo Nebato sūnus Jeroboamas – tas pats Jeroboamas, kuris valdant Saliamonui buvo žinomas kaip „labai sugebąs vyras“, kuriam šilojietis pranašas Ahija buvo perdavęs stulbinančią žinią: „Tikėk Manimi, Aš išplėšiu iš Saliamono rankos karalystę ir duosiu tau dešimt giminių.“ (1 Karalių 11, 28. 31)

Per savo pasiuntinį Viešpats aiškiai kalbėjo Jeroboamui apie neišvengiamą karalystės skilimą. Šis skilimas privalėjo įvykti, kadangi Dievas pasakė: „Nes jis paliko Mane ir garbino sidoniečių deivę Astartę, Moabo dievą Kemošą bei Amono dievą Milkomą, bet nėjo Mano keliais, nedarė, kas dora Mano akyse, ir nesilaikė Mano įstatų bei įsakų, kaip darė jo tėvas Dovydas.“ (1 Karalių 11, 33)

Jeroboamui taip pat buvo nurodyta, kad karalystė nebus padalyta iki Saliamono valdymo pabaigos. Viešpats pasakė: „Nepaisant to, visos karalystės iš jo neatimsiu, bet laikysiu jį karaliumi per visas jo gyvenimo dienas dėl savo tarno Dovydo, kurį išsirinkau ir kuris laikėsi Mano įsakymų ir įstatų. Bet iš jo sūnaus rankos karalystę atimsiu ir ją, tas dešimt giminių, atiduosiu tau.“ (1 Karalių 11, 34–35)

[87]

[88] Nors Saliamonas labai norėjo paruošti savo pasirinktąjį įpėdinį Rehabeamą išmintingai pasitikti Dievo pranašo paskelbtą kritinį momentą, tačiau jam nepavyko galutinai palenkti sūnaus, kurio ankstyvasis auklėjimas buvo visiškai apleistas. Rehabeamas iš savo motinos amonitės paveldėjo neryžtingumą. Kartais jis stengėsi tarnauti Dievui, ir tada jam sekdavosi, tačiau nebuvo tvirtas, ir galiausiai pasiduodavo blogio įtakai, kuris jį supo nuo mažumės. Rehabeamo gyvenimo klaidos bei jo galutinis atsimetimas atskleidžia siaubingus Saliamono sąjungos su stabmeldėmis moterimis padarinius.

Ilgą laiką Izraelio giminės kentėjo sunkią neteisybę po ankstesnio karaliaus priespaudos jungu. Saliamono karaliavimo išlaidumas jo nuopuolio metu paskatino jį apmokestinti žmones didžiuliais mokesčiais ir reikalauti iš jų daug vergiško darbo. Prieš naujojo valdovo karūnavimą Izraelio giminių atstovai pasiryžo įsitikinti, ar Saliamono sūnus ketina palengvinti jų naštas. „Taigi Jeroboamas ir visas Izraelis atėjo ir kalbėjo Rehabeamui: ‘Tavo tėvas uždėjo mums sunkų jungą. Tad dabar palengvink savo tėvo kietą lažą bei jo uždėtą sunkųjį jungą, ir mes tau tarnausime.’“

Prieš pateikdamas savo veiklos planą, Rehabeamas nutarė pasitarti su savo patarėjais, todėl atsakė: „‘Ateikite pas mane vėl po trijų dienų.’ Žmonėms nuėjus, karalius Rehabeamas tarėsi su seniūnais, kurie buvo tarnavę jo tėvui dar jam gyvam esant, klausdamas: ‘Kaip jūs patariate atsakyti šioms žmonėms?’ Atsakydami jie kalbėjo: ‘Jei būsi geras šioms žmonėms ir patenkinsi juos, maloniai su jais kalbėdamasis, jie bus tavo tarnai amžinai.’“ (*2 Metraščių 10, 3–7*)

[89] Nepatenkintas gautu atsakymu, Rehabeamas kreipėsi į jaunesnius vyrus, su kuriais bendravo jaunystėje, ir jų paklausė: „Ką patariate atsakyti tautai, kuri man sako: ‘Palengvink jungą, kurį mums uždėjo tavo tėvas?’“ (*1 Karalių 12, 9*) Jauni vyrai pasiūlė griežtai elgtis su karalystės pavaldiniais ir nuo pat pradžių aiškiai jiems parodyti, kad nepakęs kišimosi į jo asmeninius reikalus.

Didžiuodamasis galimybe įgauti aukščiausią valdžią, Rehabeamas nusprendė atmesti savo srities seniūnų patarimą ir patarėjais pasirinko jaunesnius vyrus. Kai nustatyta dieną „Jeroboamas ir visi žmonės sugrįžo pas Rehabeamą“ išklausti sprendimo, Rehabeamas „atsakė šiurkščiai..., jis tarė jiems: ‘Mano tėvas jūsų jungą padarė sunkų, o aš prie to jungo dar pridėsiu. Mano tėvas plakė jus botagais, o aš plaksiu jus skorpionais’“ (1 Karalių 12, 12–14).

Jeigu Rehabeamas ir neprityrę jo patarėjai būtų supratę Dievo valią dėl Izraelio, jie būtų paklausę tautos prašymo ryžtingai reformuoti valdymo sistemą. Tačiau, kai susitikimo metu Sicheme atsirado galimybė, jie nesuvokė, kokie tokio jų sprendimo padariniai, ir tuo daugybei žmonių visam laikui sumažino savo įtaką. Patarėjų išreikštas nusistatymas išlaikyti ir dar pasunkinti Saliamono valdymo metais įvestą priespaudą tiesiogiai prieštaravo Dievo užmojui dėl Izraelio ir sukėlė žmonėms progą abejoti jų motyvų nuoširdumu. Šiuo neišmintingu ir negailestingu bandymu demonstruoti savo galią karalius ir jo išrinkti patarėjai parodė savo pasididžiavimą užimamomis pareigomis ir autoritetu.

Viešpats neleido Rehabeamui įvykdyti savo užsibrėžtų tikslų. Tarp giminių buvo tūkstančiai žmonių, kurie priešinosi Saliamono valdymo metais buvusiai priespaudai, todėl dabar, neturėdami kito pasirinkimo, jie sukilo prieš Dovydo namus. „Kai visas Izraelis pamatė, kad karalius nenori jų išklausti, žmonės, karaliui atsakydami, tarė: ‘Kokia mums dalis Dovyde? Nėra paveldo Jesės sūnuje! Izraeli, į savo palapines! Dabar, Dovyдай, rūpinkis savo namais!’ Visas Izraelis nuėjo į savo palapines.“ (1 Karalių 12, 16)

[90]

Lūžis, įvykęs dėl šiurkščios Rehabeamo kalbos, buvo nepataisomas. Nuo tada dvylika Izraelio giminių suskilo. Judo ir Benjamino giminės sudarė žemutinę arba pietinę Judo karalystę ir pakluso Rehabeamo valdymui, tuo tarpu dešimt šiaurinių giminių suformavo Izraelio karalystę ir išrinko atskirą valdžią – jai vadovavo Jeroboamas. Taip išsipildė pranašo žodžiai apie karalystės skilimą. „Nes taip buvo Viešpaties skirta.“ (1 Karalių 12, 15)

[91] Kai Rehabeamas pamatė, kad nuo jo pasitraukė dešimt giminių, jis ėmė veikti. Per vieną įtakingą savo karalystės asmenį, „Adoramą, tuomet buvusį lažo darbų vykdytoją“, jis bandė susitaikyti. Tačiau elgesys su taikos ambasadoriumi atspindėjo tų giminių jausmus Rehabeamui. „Visas Izraelis užmušė jį akmenimis.“ Išsigandęs tokio stipraus pasipiktinimo, „karalius paskubomis šoko į vežimą ir pabėgo į Jeruzalę“ (*1 Karalių 12, 18*).

[92] „Sugrįžęs į Jeruzalę, Rehabeamas sutelkė visus Judo namus ir Benjamino giminę – šimtą aštuoniasdešimt tūkstančių rinktinių karių – kovoti su Izraeliu ir sugrąžinti karalystę Saliamono sūnui Rehabeamui. Bet Dievo vyrą Šemają pasiekė Dievo žodis: ‘Sakyk Judo karaliui Rehabeamui, visiems Judo namams ir likusiems tautos žmonėms: ‘Taip kalbėjo Viešpats. Nežygiuosite kovoti su savo giminėmis izraelitais. Tegrįžta kiekvienas į savo namus, nes Aš tai padariau!’ Tad jie paklausė Viešpaties žodžio ir sugrįžo namo, kaip Viešpats buvo liepęs.“ (*1 Karalių 12, 21–24*)

Trejus metus Rehabeamas stengėsi mokytis iš savo liūdno patirties karaliavimo pradžioje, ir jo pastangos buvo sėkmingos. Jis „statė miestus Judo gynybai“ ir „sustiprino tvirtoves, paskyrė joms vadus ir įrengė maisto, aliejaus ir vyno sandėlius“. Jis pasirūpino, kad šie įtvirtinti miestai būtų nepaprastai stiprūs (žr. *2 Metraščių 11, 5. 11–12*). Tačiau Judo klestėjimo paslaptis per pirmuosius Rehabeamo karaliavimo metus slypėjo ne čia. **Judo ir Benjamino giminės pranašumą įgavo dėl to, kad pripažino Dievą esant aukščiausiu Valdovu.** Jų gretas papildė daugybė dievobaimingų žmonių iš šiaurinių kilčių. „Paskui juos iš visų Izraelio giminių į Jeruzalę atnašauti aukos Viešpačiui, savo protėvių Dievui, ėjo visi tie, kurie buvo pasiryžę širdimi ieškoti Viešpaties, Izraelio Dievo. Taip jie sustiprino Judo karalystę ir parėmė Saliamono sūnų Rehabeamą trejus metus, nes Dovydo ir Saliamono keliu jis ėjo trejus metus.“ (*2 Metraščių 11, 16–17*)

Toliau taip darbuodamasis Rehabeamas turėjo galimybę ištaisyti didžiąją dalį praeityje padarytų klaidų ir susigrąžinti pasiti-

kėjimą savo išmintingu valdymu. Bet įkvėptoji plunksna paliko ir liūdną įrašą apie Saliamono įpėdinį kaip apie tą, kuris ne itin stengėsi išlikti ištikimas Jehovai. Jeigu, iš prigimties būdamas kietakaktis, pasitikintis savimi, įnoringas ir linkęs į stabmeldystę, jis vis dėlto būtų visiškai pasitikėjęs Dievu, tai būtų išugdęs tvirtą charakterį, nepalaužiamą tikėjimą bei klusnumą dieviškiems reikalavimams. Tačiau laikui bėgant karalius ėmė pasitikėti savo padėties galia ir įtvirtintomis tvirtovėmis. Pamažu paveldėtos ydos pradėjo imti viršų, kol galiausiai jis visiškai pasinėrė į stabmeldystę. „Kai Rehabeamo karalystė buvo įtvirtinta ir Rehabeamas tapo galingas, jis paliko Viešpaties mokymą, o su juo ir visas Izraelis.“ (2 Metraščių 12, 1)

[93]

Kokiu liūdesiu, kokia prasme persmelkti žodžiai: „O su juo ir visas Izraelis“!.. Tauta, kurią Dievas pasirinko būti žiburiu aplinkinėms tautoms, nusigrėžė nuo stiprybės Šaltinio ir panoro tapti kaip jos. Kaip Saliamono, taip ir Rehabeamo blogos įtakos pavyzdys suklaidino daugelį. Kaip buvo anuomet, taip yra ir šiandien su kiekvienu, kuris pasiduoda piktam – pikti darbai neapsiriboja piktadariu. **Nė vienas žmogus negyvena vien sau. Nė vienas nežūva vien savo kaltėse. Kiekvieno gyvenimas yra arba šviesa, kuri praskaidrina ir džiugina kitų takus, arba tamsa ir niūrumas, kurio įtaka stumia į neviltį ir pražūtį. Mes arba pakeliame kitus į laimę ir amžinąjį gyvenimą, arba nusmukdome į sielvartą ir amžinąją mirtį. Jeigu mūsų veiksmai sustiprina ar paskatina aplinkinių piktus užmojus, mes dalyvaujame jų nuodėmėse.**

Dievas nepaliko nupuolusių Judo valdytojų nenubaustų. „Atsitiko taip, kad penktais karaliaus Rehabeamo metais Egipto karalius Šišakas surengė žygį prieš Jeruzalę, nes jie buvo nusižengę Viešpačiui. Jis atžygiavo su tūkstančiu dviem šimtais kovos vežimų ir šešiasdešimt tūkstančių raitelių. Nesuskaičiuojama kariuomenė atžygiavo su juo iš Egipto..., paėmė įtvirtintus Judo miestus ir atėjo iki pat Jeruzalės.“

[94]

„Tada pas Rehabeamą ir Judo didžiūnus, susirinkusius į Jeruzalę dėl Šišako, atėjo pranašas Šemaja ir tarė: ‘Taip kalbėjo Viešpats: ‘Jūs palikote Mane, Aš palieku jus Šišakui.’“ (2 Metraščių 12, 2–5)

Žmonės dar nebuvo taip toli atsitraukę nuo Dievo, kad niekintų Dievo sprendimus. Patyrę nuostolius įsibrovus Šišakui, jie atpažino Dievo ranką ir kuriam laikui nusižemino. Jie pripažino, kad „Viešpats teisus“.

„Kai Viešpats pamatė, kad jie nusižemino, Šemają pasiekė Viešpaties žodis: ‘Kadangi jie nusižemino, nesunaikinsiu jų, bet suteiksiu jiems šiokią tokią išeitį, ir Mano pyktis nebus išlietas ant Jeruzalės per Šišaką. Bet jie bus jo tarnai, kad žinotų skirtumą, ką reiškia tarnauti Man ir ką reiškia tarnauti žemės karalystėms.’

Taigi Egipto karalius Šišakas užpuolė Jeruzalę ir pagrobė Namų turtus bei karaliaus rūmų turtus. Viską išgabeno. Jis pagrobė ir aukso skydus, kuriuos buvo padaręs Saliamonas. Užtat vietoj jų karalius Rehabeamas padarė skydus iš vario ir patikėjo juos sargybos pareigūnams, saugantiems įėjimą į karaliaus rūmus... Kadangi jis nusižemino, Viešpaties įniršis buvo nuo jo nugręžtas, ir Viešpats nesunaikino jo visiškai. Be to, Jude buvo ir gerų dalykų.“ (2 Metraščių 12, 6–12)

Tačiau, kai sielvarto metas praėjo ir tauta vėl pradėjo klestėti, daugelis užmiršo savo baimes ir vėl pasidavė stabmeldystei. Tarp jų buvo ir pats karalius Rehabeamas. Nors didžiulė nelaimė privertė jį nusižeminti, bet ši patirtis nepadėjo jam priimti lemiamo sprendimo gyvenime. Pamiršęs pamoką, kurią Dievas siekė jam įteigti, jis vėl pasidavė nuodėmėms, prišaukusioms tautai bausmes. Po kelerių gėdingų metų, per kuriuos karalius „darė, kas nedora, nes širdimi neieškojo Viešpaties... Rehabeamas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Abija.“ (2 Metraščių 12, 14, 16)

Rehabeamo ankstyvojo valdymo metu karalystei skilus, pradėjusi blėsti Izraelio šlovė visiškai niekada jau nebesugrįžo. Bėgant šimt-

mečiams, Dovydo sostą kartais užimdavo dori ir nuovokūs vyrai, ir šiems valdovams valdant Judo palaiminimai siekdavo aplinkines tautas. Kartais Jehovos vardas būdavo išaukštintas virš visų netikrų dievų, ir Jo Įstatymas būdavo gerbiamas. Kartkartėmis iškildavo galingų pranašų, kad sustiprintų valdovų rankas ir padrąsintų tautą likti ištikimą. Tačiau piktojo sėklos, kurios jau dygo Rehabeamui užėmus sostą, niekada nebus visiškai išrautos su šaknimis; o kartais kadaise išrinktoji Dievo tauta nupuldavo taip žemai, kad tapdavo priežodžiu net tarp pagonių.

Bet nepaisant tų, kurie nuolatos linko į stabmeldystę, gailestingas Dievas darė viską, kad išgelbėtų suskilusią karalystę nuo visiško žlugimo. Metai bėgo. Ir nors atrodė, kad Jo užmojai dėl Izraelio yra pasmerkti pražūčiai dėl šėtono įkvėptų žmonių veiksmų, Dievas vis dėlto parodė savo geraširdiškus ketinimus, atiduodamas išrinktąją tautą į vergiją ir išlaisvindamas ją.

Karalystės skilimas buvo tik pradžia nuostabios istorijos, kurioje atsiskleidžia didelė Dievo kantrybė ir jautrus gailestingumas. Tie, kurie patyrė sunkius išbandymus, idant išsivaduoję nuo paveldėto ir puoselėjamo polinkio į pikta, kuriuos Dievas norėjo apvalyti ir padaryti ypatinga tauta, uolią geriems darbams, galiausiai turėjo pripažinti: „Tokio, kaip Tu, Viešpatie, kito nėra! Didingas Tu, didinga Tavo vardo galybė! Kas gali Tavęs nebijoti, tautų Karaliau? ...nes tarp visų išminčių tautose, visų tautų valdose, tokio, kaip Tu, kito nėra!“ „Viešpats – tikrai Dievas, Jis – gyvasis Dievas, amžinasis Karalius.“ (*Jeremijo 10, 6–7. 10*)

Pagaliau stabų garbintojai turėjo įsisąmoninti, kad netikri dievai nepajėgia nei pakylėti, nei išgelbėti. „Dievai, kurie nei dangaus, nei žemės nesukūrė, pradings nuo žemės ir iš po dangaus skliauto!“ (*Jeremijo 10, 11*) **Žmogus gali rasti poilsį ir ramybę, tik būdamas ištikimas gyvajam Dievui, visa ko Kūrėjui ir Valdytojui.**

Izraelis ir Judas, iškentėję bausmę ir atgailavę, atnaujino savo Sandorą su galybių Jehova, savo tėvų Dievu, ir apie Jį skelbė:

[96]

[97]

[98]

„Jis sukūrė žemę savo galybe,
 padėjo pasaulio pamatus savo išmintimi,
 išskleidė dangaus skliautą savo išmone.
 Kai sugriaudžia Jo balsas,
 šniokščia vandenys dangaus skliaute.
 Jis atpučia debesis nuo žemės pakraščių,
 padaro tviskančius žaibus lietui,
 išleidžia viesulus iš aptvarų.
 Kiekvienas žmogus – kvailas, nesupratingas;
 sau pačiam gėdą daro auksakalys savo stabais,
 nes nuliejo apgaulę, be gyvybės alsavimo.
 Jie niekam tikę, vien juoko verti.
 Atėjus jų bausmės metui, išnyks kaip nebuvę.
 Nepanaši į juos Jokūbo dalis;
 Jis – visa ko Kūrėjas,
 Izraelis – Jo paveldo gentis,
 o Jo vardas – Galybių Viešpats.“
(Jeremijo 10, 12–16)

SEPTINTAS SKYRIUS

JEROBOAMAS

Jeroboamas, buvęs Saliamono tarnas, išrinktas valdyti dešimt Izraelio giminių, sukilusių prieš Dovydo namus, dabar turėjo galimybę įgyvendinti išmintingas reformas pilietiniame ir religiniame gyvenime. Valdant Saliamonui, jis pasižymėjo savo gebėjimais ir imliu protu. Žinios, kurias jis įgijo ištikimai tarnaudamas, parengė jį tapti išmintingu valdytoju. Deja, Jeroboamas nesugebėjo sudėti savo viltis į Dievą.

Labiausiai Jeroboamą gąsdino mintis, kad ateityje jo pavaldinių širdis gali pavergti Dovydo soste sėdintis valdytojas. Jis svarstė: jeigu bus leidžiama dešimčiai giminių dažnai lankyti senovines žydų monarchijos vietas, kur apeiginės pamaldos vyko šventykloje kaip Saliamono laikais, daugelis gali panorėti atnaujinti savo ištikimybę Jeruzalėje įsikūrusiai valdžiai. Pasitaręs su savo patarėjais, Jeroboamas ėmėsi drąsių veiksmų, kad, kiek įmanoma, sumažintų maišto tikimybę prieš jo valdymą. Naujai sukurtoje karalystėje jis nutarė pastatyti du Dievo garbinimo centrus: vieną Betelyje, kitą – Dane. Šiose vietose, užuot keliavę į Jeruzalę, dešimt giminių galėtų rinktis garbinti Dievą.

Norėdamas įgyvendinti šias permainas, Jeroboamas sumanė padaryti matomus atvaizdus, kurie simbolizuotų neregimo Dievo buvimą ir patrauktų izraelitų dėmesį. Taigi jis padarė du auksinius veršius ir pastatė juos šventovėse, garbinimui skirtuose centruose. Siekdamas atvaizduoti dievybę, Jeroboamas šiurkščiai pažeidė aiškų Jehovos įsakymą: „Nedirbsi sau drožinio... Nesilenksi jiems ir negarbinsi jų.“ (*Išėjimo 20, 4–5*)

[99]

[100] Jeroboamo troškimas apsaugoti dešimt giminių nuo Jeruzalės įtakos buvo toks stiprus, kad jis nebematė esminio savo užmojo trūkumo. Jis nesusimąstė apie didžiulį pavojų, su kuriuo susidurs izraelitai, matydami stabmeldišką dievybės simbolį, kuris jų protėviams buvo labai gerai pažįstamas iš to meto, kai jie vergavo Egipte. Veikiausiai Jeroboamas tokios kvailystės išmoko gyvendamas Egipte, todėl ir sumanė pastatyti žmonėms pagoniškus atvaizdus. Tačiau užsibrėžtas tikslas atpratinti šiaurines gimines nuo kasmetinių kelionių į Jeruzalę paskatino jį pasirinkti prastai apgalvotas priemones. „Žmonėms jis tarė: ‘Gana ilgai ėjote į Jeruzalę. Izraeli, štai tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės!’“ (*1 Karalių 12, 28*) Taip jie buvo pakviesti lenktis auksiniams stabams ir perimti pagoniškas garbinimo formas.

Karalius bandė įtikinti levitus, dalis kurių gyveno jo karalystėje, kad šie tarnautų kaip kunigai naujai įrengtose šventyklose Betelyje ir Dane, bet čia jo pastangos nuėjo perniek. Todėl jis buvo priverstas skirti kunigus „iš žmonių, kurie nebuvo kilę iš Levio giminės“ (*1 Karalių 12, 31*). Nerimaudami dėl savo ateities, daugelis tikinčiųjų, įskaitant daugybę levitų, pabėgo į Jeruzalę, kur galėjo garbinti Dievą, laikydamiesi dieviškų reikalavimų.

„Jeroboamas įvedė iškilmę aštunto mėnesio penkioliką dieną, panašią į iškilmę Judo žemėje, ir atnašavo aukas ant aukuro. Taip jis darė Betelyje, atnašaudamas savo padarytiems veršiams. Į Betelį paskyrė kunigus aukštumų alkuose, kuriuos buvo pastatęs.“ (*1 Karalių 12, 32*)

[101] Įžūlus atmetusio dieviškus nurodymus karaliaus iššūkis Dievui negalėjo likti nepastebėtas. Kai Jeroboamas stovėjo prie aukuro atnašauti smilkalų ant pagoniško aukuro, kurį buvo pastatęs Betelyje jį pašventinant, iš Judo karalystės atėjo Dievo vyras, siųstas pasmerkti jį už naujos Dievo garbinimo formos įvedimą. Pranašas „pasmerkė aukurą tardamas: ‘Aukure, aukure! Taip kalbėjo Viešpats: ‘Dovydo namams gims sūnus, vardu Jošijas. Jis atnašaus ant tavęs aukštumų alkų kunigus, deginančius ant tavęs smilkalus. Ant tavęs

bus deginami žmonių kaulai.’ Tą pačią dieną jis davė ženklą, tardamas: ‘Štai ženklas, kad Viešpats kalbėjo: ‘Šis aukuras bus sugriautas ir ant jo esantys pelenai išžarstyti.’“ Beregint „aukuras sugriuvo, ir pelenai buvo išžarstyti pagal ženklą, kurį Viešpaties įsakymu buvo davęs Dievo vyras.“ (1 Karalių 13, 2–3. 5)

Tai pamačius, Jeroboamą užvaldė Dievą niekinanti dvasia, ir jis bandė suimti vyrą, atnešusį jam žinią. Įtūžęs jis „ištiesė ranką nuo aukuro, tardamas: ‘Suimkite jį!’“ Šis skubotas poelgis sulaukė greito atsako (žr. 1 Karalių 13, 4). Ištiesta į Jehovos pasiuntinį ranka liko bejėgė ir sustingo, ir jis nebegalėjo jos sulenkti.

Siaubo ištiktas karalius kreipėsi į pranašą, kad šis užtartų jį prieš Dievą. „Prašau maldauti Viešpaties, savo Dievo, malonės, – tarė karalius Dievo vyrui, – ir melstis už mane, kad ranka man būtų sugrąžinta.’ Dievo vyras maldavo Viešpatį, ir karalius vėl galėjo sulenkti ranką. Ji tapo tokia, kokia buvo pirma.“ (1 Karalių 13, 6)

Bergždžios buvo Jeroboamo pastangos iškilmingai pašventinti pagonišką aukurą, kuriam pagarbumas būtų užtraukęs nepagarbą Jehovos garbinimui Jeruzalės šventykloje. Pranašo žinia turėjo paskatinti Izraelio karalių atgailauti ir atsisakyti savo nedorų ketinimų, kurie atitraukė tautą nuo tikrojo Dievo garbinimo. Tačiau jis užkietino savo širdį ir pasiryžo eiti savo keliais.

[102]

Izraelitų širdys dar nebuvo visiškai užkietėjusios, kai vyko iškilmės Betelyje. Dauguma buvo jautrūs Šventosios Dvasios poveikiui. Viešpaties užmojis buvo tas, kad tie, kurie skubotai žengė atsimetimo žingsnį, būtų įspėti dėl savo elgesio, kol dar ne per vėlu. Jis siuntė savo pranašą, kad sukliudytų stabmeldiškam įvykiui ir atskleistų karaliui bei tautai, kokios bus šio atsimetimo pasekmės. Aukuro sugriovimas buvo ženklas Dievo nepasitenkinimo pasibjaurėtiniais dalykais, kurie vyko Izraelyje.

Viešpats siekia ne sunaikinti, bet išgelbėti. Jis džiaugiasi gelbėdamas nusidėjėlius. „Kaip Aš gyvas, – tai Viešpaties Dievo žodis, – nenoriu, kad nedorėlis mirtų.“ (Ezechielio 33, 11) Perspėji-

mais ir maldavimais Jis kviečia neklusnuosius liautis darius pikta, atsigrežti į Jį ir gyventi. Savo išrinktiems pasiuntiniams Jis suteikia šventos drąsos, kad išgirdusieji baimintųsi ir atgailautų. Kaip ryžtingai Dievo pranašas sudrausmino karalių! Šis ryžtingumas buvo būtinas; jokių kitų būdų egzistuojantis blogis nebūtų buvęs sudraustas. Viešpats davė savo tarnui drąsos, kad girdėjusiems būtų padarytas neišdildomas įspūdis. **Dievo pasiuntiniai niekada neturi bijoti žmogaus, jie turi nepajudinamai stovėti už tiesą. Kol jie pasitiki Dievu, jiems nėra ko bijoti, nes Tas, kuris duoda pavedimą, užtikrina ir savo apsaugą.**

[105] Perdavęs žinią pranašas jau ketino grįžti atgalios, kai Jeroboamas „kalbino Dievo vyrą: ‘Eikš su manimi į namus ir atsigaiivink. Duosiu tau dovaną.’ Bet Dievo vyras atsakė karaliui: ‘Nors man duotumei pusę savo karalystės, neisiu su tavimi. Šioje vietoje nevalgysiu duonos ir negersiu vandens, nes taip man buvo Viešpaties liepta: ‘Nei duonos valgysi, nei vandens gersi, nei keliu, kuriuo atėjai, grįši.’“ (1 Karalių 13, 7–9)

Būtų buvę gerai, jei pranašas, tvirtai siekdamas savo tikslo, nedelsdamas būtų grįžęs į Judėją. Tačiau grįžtant namo kitu keliu, jį pasivijo senas vyras, kuris teigė esąs pranašas, ir suklaidino Dievo vyrą, sakydamas: „Ir aš esu pranašas, kaip ir tu, ...man Viešpaties įsakymu angelas tarė: ‘Parsivesk jį atgal į namus duonos pavalgyti ir vandens atsigerti.’“ Vyras kartojo savo melą ir ragino tol, kol Dievo vyras buvo įtikintas sugrįžti.

[106] Kadangi tikrasis pranašas leido sau pasielgti priešingai nei buvo nurodyta, Dievas leido jam patirti bausmę už neklusnumą. Kai jis ir melagingas pranašas, kuris jį įkalbėjo sugrįžti į Betelį, sėdėjo prie stalo, Visagalis įkvėpė tą pranašą, ir šis „atėjusiam iš Judo Dievo vyrui... paskelbė: ‘Taip kalbėjo Viešpats: ‘Kadangi neklausei Viešpaties žodžio ir nesilaikei įsakymo, kurį Viešpats, tavo Dievas, buvo tau davęs, ...tavo kūnas niekada nepasieks tavo protėvių kapo.’“ (žr. 1 Karalių 13, 18–22)

Ši pražūtinga pranašystė netrukus išsipildė. „Dievo vyrui pavalgius duonos ir atsigėrus vandens, jam buvo pabalnotas... asilas... Kelyje jį užpuolė liūtas ir sudraskė. Jo kūnas liko tįsoti ant kelio, o šalia lavono stovėjo asilas ir tupėjo liūtas. Eidami pro šalį, žmonės matė ant kelio tįsantį lavoną ir šalia tupintį liūtą. Nuėję į miestą, kuriame gyveno senasis pranašas, apie tai papasakojo. Dievo vyrą atgal parvedęs pranašas, tai išgirdęs, tarė: ‘Tai Dievo vyras, kuris nepaisė Dievo žodžio.’“ (1 Karalių 13, 23–26)

Bausmė, aplankiusi neištikimą pasiuntinį, buvo dar vienas įrodymas, pabrėžiantis prie aukuro ištartos pranašystės teisingumą. Jei pasiuntinys, nepaklūsęs Viešpaties žodžiui, būtų saugiai iškeliavęs, karalius būtų panaudojęs tą atvejį savo neklusnumui pateisinti. Matydamas sugriautą aukurą, sustingusią ranką, baisų likimą to, kuris išdrįso nepaklusti Jehovos nurodymui, Jeroboamas turėjo suprasti įžeisto Dievo nepasitenkinimą. **Visos bausmės turėjo įspėti jį atsisakyti neteisėtų ketinimų.** Tačiau Jeroboamas, nė kiek neatgailaudamas, „ir toliau skyrė kunigus aukštumų alkams iš paprastų žmonių. Kas tik norėjo būti kunigu, būdavo pašventinamas aukštumų alkams“. Taip jis ne tik nusidėjo, bet ir „įvedė Izraelį į nuodėmę“. „Taip Jeroboamo namai užsitraukė nuodėmę, už kurią turėjo būti sunaikinti ir nušluoti nuo žemės veido.“ (1 Karalių 13, 33–34; 14, 16)

Baigiantis neramiam dvidešimt dvejų metų valdymui, Jeroboamas patyrė pražūtingą pralaimėjimą kare su Abija, Rehabeamo sūnumi. „Abijos dienomis Jeroboamas nebeįstengė vėl sutelkti pajėgų. Galop Viešpats ištiko jį liga, ir jis mirė.“ (2 Metraščių 13, 20)

Atsimetimas, prasidėjęs Jeroboamo karaliavimo laikotarpiu, didėjo, kol galiausiai visiškai sužlugdė Izraelio karalystę. Dar prieš Jeroboamo mirtį Ahija, senasis Šilojo pranašas, kuris prieš daugelį metų išpranašavo Jeroboamo iškėlimą į karaliaus sostą, skelbė: „Viešpats tol plaks Izraelį, kol jis ims svyruoti, kaip svyruoja nendrė vandenyje. Jis išraus Izraelį iš šios geros žemės, duotos jų protėviams,

[107]

ir išblaškys juos anapus Upės, nes jie, darydamiesi sau šventuosius stulpus, supykė Viešpatį. Jis paliks Izraelį už Jeroboamo nuodėmės, kuriomis jis nusidėjo ir įvedė Izraelį į nuodėmę.“ (*1 Karalių 14, 15–16*)

[108] Vis dėlto Viešpats neapleido Izraelio prieš tai nepadaręs visko, idant susigražintų izraelitų ištikimybę. Ilgų, tamsių metų laikotarpiu, kai vienas po kito valdovai įžūliai priešinosi Dangui ir vis giliau vedė Izraelį į stabmeldystę, Dievas savo atsimetusiai tautai siuntė žinią po žinios. Per savo pranašus Jis sudarydavo jiems visas galimybes nepasiduoti atsimetimo bangai ir sugrįžti pas Jį. Po karalystės skilimo gyveno ir darbavosi Elisas ir Eliziejus, o rūpestingi pranašų Ozėjo, Amoso bei Abdijo raginimai buvo girdimi per visą žemę. Niekada Izraelio karalystė nebuvo palikta be kilnių liudytojų, skelbiančių apie galingą Dievo jėgą, gelbstinčią iš nuodėmės. Net tamsiausiu laikotarpiu išliko ištikimųjų savo dieviškajam Valdytojui ir stabmeldystės apsuptyje gyveno nepriekaištingai šventojo Dievo akivaizdoje. Šie ištikimieji buvo priskirti žymiam likučiui, per kurį galiausiai turėjo būti pasiektas amžinasis Jehovos užmojis.

TAUTOS ATSIMETIMAS

o Jeroboamo mirties iki pranašo Elijo pasirodymo karaliaus Ahabo akivaizdoje Izraelio tauta dvasiškai smuko ir smuko. Valdant karaliams, kurie nebijojo Jehovos ir skatino svetimas Dievo garbinimo formas, didžioji dauguma žmonių greitai pamiršo savo pareigas gyvajam Dievui ir perėmė daugelį stabmeldystės apeigų.

Jeroboamo sūnus Nadabas soste išbuvo vos keletą mėnesių. Jo blogio karjerą staiga nutraukė sąmokslas, kuriam, siekdamas valdžios, vadovavo Baša, vienas jo karvedžių. Nadabas buvo nužudytas su visa paveldėtojų gimine, „pagal Viešpaties žodį, kurį Jis buvo ištaręs per savo tarną Ahiją Šilojietį, už nuodėmės, kurias Jeroboamas buvo padaręs ir įtraukęs Izraelį į nuodėmę“ (1 Karalių 15, 29–30).

Taip pražuvo Jeroboamo namai. Įvesta stabmeldystė Įstatymo laužytojams atnešė Dangaus atpildą, tačiau po jo valdę karaliai – Baša, Ela, Zimris, Omris – per beveik visą keturiasdešimties metų laikotarpį ėjo tuo pačiu pražūtingu nuodėmės keliu.

Didžiąją Izraelio atsimetimo laiko dalį Judo karalystę valdė Asa. Daugelį metų „Asa darė, kas gera ir dora Viešpaties, jo Dievo, akyse. Jis pašalino pagonių aukurus ir aukštumų alkus, sudaužė šventuosius akmenis ir iškirto šventuosius stulpus. Jis įsakė Judui ieškoti Viešpaties, protėvių Dievo, ir laikytis Įstatymo bei įsakymo. Jis pašalino ir iš visų Judo miestų aukštumų alkus bei smilkalų aukurus. Jam valdant, karalystė turėjo ramybę.“ (2 Metraščių 14, 1–4)

Asos tikėjimas buvo stipriai išbandytas, kai „Zerachas išžygiavo prieš juos su milijono vyrų kariuomene ir trim šimtais kovos

[109]

vežimų“ (2 Metraščių 14, 8). Krizės metu Asa nepasitikėjo nei savo atstatytais miestais, aptvertais „mūrais, gynybos bokštais, vartais ir velkėmis“, nei gerai apmokyta kariuomene, nors „jie visi buvo naršūs kariai“ (2 Metraščių 14, 6–7). Karalius pasitikėjo Galybių Viešpačiu, kurio vardu senovės Izraelis patyrė nuostabias pergales. Paruošęs savo pajėgas kovai, jis ieškojo Dievo pagalbos.

[110] Priešiškos kariuomenės dabar stovėjo viena priešais kitą. Tai buvo patikrinimo ir išmėginimo metas tiems, kurie tarnavo Viešpačiui. Ar kiekviena nuodėmė buvo išpažinta? Ar Judo vyrai visiškai pasitikėjo Dievo galia juos išvaduoti? Tokios mintys sukosi vadų galvose. Žmogišku požiūriu tokia didžiulė egiptiečių kariuomenė galėjo nušluoti viską savo kelyje. **Tačiau taikos metu Asa nešvaistė laiko pasilinksminimams ir malonumams, o ruošėsi bet kokiai blogiausiai situacijai.** Jis buvo parengęs kariuomenę susidūrimui, o tautą skatino susitaikyti su Dievu. Ir dabar, kai karaliaus pajėgos buvo gerokai mažesnės už priešą, jo pasitikėjimas Dievu nesusilpnėjo.

Klestėjimo metu ieškojęs Viešpaties, karalius galėjo Juo pasitikėti nelaimės metu. Iš jo maldos matyti, kad įstabi Dievo jėga jam nėra svetima. „Viešpatie, nėra kito tokio, kaip Tu, kuris padėtų bejėgiams prieš galiūnus. Padėk mums, Viešpatie, mūsų Dieve, nes mes Tavimi pasitikime ir Tavo vardu išėjome prieš šią minią. Viešpatie, Tu mūsų Dievas! Neleisk jokiame mirtingajam savęs nugalėti!“ (2 Metraščių 14, 10)

Asos malda tinkama kiekvienam tikinčiam krikščioniui. Mes „grumiamės ne su krauju ir kūnu, bet su kunigaikštystėmis ir valdžiomis, šių tamsybių pasaulio valdovais ir dvasinėmis blogio jėgomis dangaus aukštumose“ (žr. Efeziečiams 6, 12). **Gyvenimo kovoje mes turime stoti prieš blogio jėgas, kurios priešinasi teisingumui. Mūsų viltis nėra paremta žmogumi, bet gyvuoju Dievu.** Tvirtai pasitikėdami, mes galime laukti, kad Jis suvienys savo visagalybę su žmogiškomis pastangomis savo vardo šlovei. Apsišarvavę Dievo teismo ginklais, mes galime pasiekti pergalę prieš bet kokią priešą.

Karaliaus Asos tikėjimas buvo ženkliai atlygintas. „Viešpats nugalėjo kušitus, išsirikiavusius prieš Asą ir Judą. Kušitai bėgo. O Asa ir su juo buvusi kariuomenė vijosi juos iki pat Geraro. Kušitai krito, kol nė vieno jų neliko gyvo. Jie buvo sutriuškinti Viešpaties ir Jo kariuomenės.“ (2 Metraščių 14, 11–12)

[111]

Kai pergalinga Judo ir Benjamino kariuomenė grįžo į Jeruzalę, tuomet „ant Odedo sūnaus Azarijo nužengė Dievo Dvasia. Išėjęs pasitikti Asos, jis tarė: ‘Klausykitės manęs, Asa ir visas Judai su Benjaminu! Viešpats su jumis, kai jūs su Juo. Jeigu Jo ieškosite, Jis leisis surandamas, bet jeigu paliksite Jį, Jis paliks jus.’ Būkite drąsūs ir nenuleiskite rankų, nes jūsų triūsas bus atlygintas.“ (2 Metraščių 15, 1–2. 7)

Labai padrąsintas šių žodžių, Asa ėmėsi Judo karalystės reformos antrojo etapo. Jis „pašalino bjauriuosius stabus iš viso Judo ir Benjamino krašto bei visų miestų, kuriuos buvo paėmęs Efraimo aukštumose, ir atnaujino Viešpaties aukurą, stovintį priešais Viešpaties Namų priangį. Jis sušaukė visus Judo bei Benjamino žmones ir visus tarp jų gyvenančius Efraimo, Manaso ir Simeono žmones, nes daugelis iš Izraelio buvo perbėgę pas jį, kai pamatė, kad su juo Viešpats, jo Dievas. Jie susirinko į Jeruzalę penkioliktą Asos karalavimo metų trečią mėnesį ir paaukojo tą dieną dalį parsinešto grobio: septynis šimtus jaučių ir septynis tūkstančius avių. Tada jie suėjo į sandorą ieškoti Viešpaties, savo protėvių Dievo, visa širdimi ir visa gyvastimi.“ „...Jis leidosi surandamas. Viešpats suteikė jiems visišką taiką.“ (2 Metraščių 15, 8–12. 15)

[112]

Ilgus Asos ištikimos tarnystės užrašus sugadino keletas klaidų, kurias jis padarė, kai nevisiškai pasitikėjo Dievu. Kartą, kai Izraelio karalius įžengė į Judo karalystę ir užėmė Ramą, įtvirtintą miestą, esantį vos už aštuonių kilometrų nuo Jeruzalės, Asa ieškojo išsigelbėjimo sudarydamas sąjungą su Sirijos karaliumi Ben Hadadu. Toks poelgis – nepasitikėti vien Dievu iškilus pavojui – pranašo Hananio buvo griežtai išpeiktas. „Kadangi tu pasitikėjai Aramo karaliumi, o Viešpačiu, savo Dievu, nepasitikėjai, Aramo karaliaus kariuomenė

išslys tau iš rankų. Argi kušitai ir libiai nebuvo didžiulė kariuomenė su nepaprastai daug kovos vežimų ir raitelių? Tačiau Jis atidavė tau juos į rankas, kadangi pasitikėjai Viešpačiu, nes Viešpaties akys aprėpia visą žemę ir sustiprins tuos, kurie su Juo visa širdimi. Dabar tu neprotingai pasielgei, todėl nuo šiol būsi varginamas karų.“ (2 Metraščių 16, 7–9)

Užuot nusižeminęs prieš Dievą dėl savo poelgio, „Asa supyko ant regėtojo ir taip įtūžo, kad kalėjime įrakino jį į šiekštą. Tuo pačiu metu Asa žiauriai pasielgė ir su kai kuriais kitais žmonėmis“ (2 Metraščių 16, 10).

[113] „Trisdešimt devintais savo karaliavimo metais Asa susirgo kojų liga. Jo liga buvo sunki, tačiau net sirgdamas jis neieškojo Viešpaties, bet kreipėsi į gydytojus.“ (2 Metraščių 16, 12) Keturiasdešimt pirmais savo valdymo metais karalius numirė, o jo vietą užėmė jo sūnus Juozapatas.

Likus dvejiems metams iki Asos mirties, Izraelio karalystę pradėjo valdyti Ahabas. Jau nuo pradžios jo valdymas pasižymėjo pagonybe ir baisiu atsimetimu. Jo tėvas Omris, Samarijos miesto statytojas, „darė, kas nedora Viešpaties akyse, ir elgėsi nedoriau už visus savo pirmtakus“ (1 Karalių 16, 25), bet Ahabo nuodėmės buvo dar didesnės. „Ahabas padarė daugiau Viešpačiui, Izraelio Dievui, supykdyti negu bet kuris iš prieš jį buvusių Izraelio karalių.“ „Negana jam buvo kartoti Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmės.“ (1 Karalių 16, 33. 31) Jo netenkino religinės apeigos, atliekamos Betelyje ir Dane, jis drąsiai vedė žmones į didžiausią pagonybę, pakeisdamas Jehovos garbinimą Baalo garbinimu.

Paėmęs žmona „sidoniečių karaliaus Etbaalo dukterį Jezabelę“ ir Baalo vyriausiąją kunigą, Ahabas „pradėjo garbinti Baalą bei jam tarnauti“. „Baalui jis padirbo aukurą Baalo šventykloje, kurią buvo pastatęs Samarijoje.“ (1 Karalių 16, 31–32)

Ahabas įvedė Baalo garbinimą ne tik sostinėje, bet, vadovaujant Jezabelei, jis pastatė pagoniškus aukurus daugelyje „aukštumų“, kur

aplinkinių giraičių pavėsyje kunigai bei kiti tarnautojai, susieti su šia viliojančia stabmeldystės forma, skleidė savo pražūtingą įtaką, kol beveik visas Izraelis pasekė Baalu. „Iš tikrųjų, niekada nebuvo kito tokio kaip Ahabas, kuris būtų buvęs taip pasidavęs daryti, kas nedora Viešpaties akyse, savo žmonos Jezabelės skatinamas. Jis elgėsi pasibjaurėtinai, eidamas paskui stabus, kaip darė amoritai, kuriuos Dievas išvarė prieš izraelitus.“ (1 Karalių 21, 25–26)

[114]

Ahabas buvo morališkai netvirtas. Jo sąjunga per santuoką su stabmelde valdingo būdo bei savimi pasitikinčia moterimi užtraukė pragaištingus padarinius tiek jam pačiam, tiek tautai. Neprincipingą, nesilaikantį aukšto teisingumo mato, jį lengvai formavo ryžtinga Jezabelės dvasia. Jo savanaudiška prigimtis nepajėgė pripažinti Dievo malonių Izraeliui ir savo, kaip išrinktosios tautos sergėtojo bei vadovo, pareigos.

Dėl žlugdančios Ahabo valdymo įtakos Izraelis toli nuklydo nuo gyvojo Dievo ir Jo akyse sudarkė savo kelius. Daugelį metų izraelitai gyveno negerbdami ir nebijodami Dievo; ir dabar atrodė, jog nėra nė vieno, kuris išdrįstų atvirai pasipriešinti vyraujančiam Dievo niekinimui. Juodas atsimetimo šešėlis apgaubė visą žemę. Visur buvo matomos Baalo ir Ašeros statulos. Visur buvo pristatyta stabmeldiškų šventyklų ir giraičių, kur buvo garbinami žmogaus rankų dirbiniai. Oras buvo užterštas netikriems dievams aukojamų aukų dūmais. Kalvos ir slėniai skardėjo nuo girtų pagonių kunigų, kurie aukojo saulei, mėnuliui ir žvaigždėms, šauksmų.

Paveikta Jezabelės ir jos bedievių kunigų, tauta buvo mokoma manyti, jog stabai – tai dievai, kurie savo paslaptinę galia valdo žemės, ugnies ir vandens stichijas. Visos dangaus dovanos – šniokščiantys upeliai, gyvojo vandens versmės, švelni rasa, žemę gaivinantis ir laukus skatinantis duoti gausų derlių lietus – buvo priskirtos Baalo ir Ašeros malonei, o ne visokeriopo gėrio ir tobulų dovanų Davėjui. Žmonės užmiršo, kad kalvos ir slėniai, versmės ir šaltiniai tebebuvo gyvojo Dievo rankoje, kad tai Jis valdo saulę, dangaus debesis ir visas gamtos galias.

[115]

Viešpats per ištikimuosius pasiuntinius siuntė pakartotinius perspėjimus atsimetusiam karaliui ir tautai, tačiau šie pabarimo žodžiai buvo bevaisiai. Nevaisingi buvo ir įkvėptųjų pranašų įrodinėjimai, kad Jehova yra vienintelis Izraelio Dievas. Veltui jie stengėsi išaukštinti įstatymus, kuriuos Jis jiems patikėjo. Pakerėta puošnių ir žavių stabų garbinimo apeigų, tauta, sekdamą karaliaus ir jo dvariškių pavyzdžiu, pasidavė svaiginančio, žeminančio, juslinio garbinimo malonumams. Apimti savo aklos beprotybės, jie atmetė Dievą ir tarnavimą Jam. Taip maloningai jiems suteikta šviesa pavirto tamsa. Aukso grynuolis nublanko.

[116] Deja, šlovė pasitraukė iš Izraelio! Dar niekada ligi tol išrinktoji Dievo tauta nebuvo taip žemai nupuolusi. Tarp jų buvo „keturi šimtai penkiasdešimt Baalo pranašų ir keturi šimtai Ašeros pranašų“ (žr. *1 Karalių 18, 19*). Niekas kitas, vien tik stebuklinga Dievo jėga galėjo apsaugoti tautą nuo grėšiančios žūties. **Nors Izraelis pats atsisiskyrė nuo Jehovos, bet Viešpats su gailesčiu ilgėjosi tų, kurie buvo įvesti į nuodėmę.** Jis ruošėsi atsiųsti jiems vieną galingiausių savo pranašų, per kurį daugelis turės būti sugrąžinti prie ištikimybės jų tėvų Dievui.

II DALIS

Šiaurinės karalystės pranašai

„Kas išmintingas, tas tesvarsto šiuos dalykus,
kas protingas, tas teišmano juos.
Tiesūs Viešpaties keliai, ir teisieji jais eina,
o nusidėjėliai juose suklumpa.“
(Ozėjo 14, 10)

DEVINTAS SKYRIUS

TIŠBIETIS ELIJAS

Šis skyrius pagrįstas *Karalių pirmos knygos 17, 1–7*

Tarp Gileado kalnų, į rytus nuo Jordano, Ahabo karaliavimo dienomis gyveno tikėjimo ir maldos žmogus, kurio bebaimei tarnystei buvo skirta sustabdyti spartų Izraelio atsimetimo plitimą. Nors tišbietis Elijas gyveno tolokai nuo bet kurio žymaus miesto ir neužėmė jokių aukštų pareigų, vis dėlto savo tarnystę pradėjo įsitikinęs, kad Dievas ketina paruošti jam kelią ir suteikti didelę sėkmę. Tikėjimu ir galia persmelkti žodžiai liejosi iš jo burnos, o visas jo gyvenimas buvo pašvęstas reformos darbui. Jo balsas skambėjo kaip „tyruose šaukiančiojo balsas“, smerkiantis nuodėmę ir siekiantis sustabdyti blogio srautus. Nors jis atėjo žmonėms parodyti nuodėmę, bet jo žinia buvo tarsi Gileado balzamas nuodėmės pažeistoms sieloms, kurios troško išgydymo.

[119]

Kai Elijas matė, kaip Izraelis vis giliau ir giliau klimpsta į stabmeldystę, jo siela buvo apimta sielvarto ir kupina pasipiktinimo. Dievas savo tautai buvo padaręs šitiek didžių dalykų. Jis išlaisvino izraelitus iš vergijos ir „davė jiems kitų tautų žemes, ...kad paklustų Jo įstatams ir laikytųsi Jo įsakymų“ (*Psalmė 105, 44–45*). Tačiau maloningi Jehovos ketinimai buvo beveik užmiršti. Netikėjimas sparčiai tolino išrinktąją tautą nuo jų stiprybės Šaltinio. Iš kalnų prieglobsčio stebint atsimetimą, Eliją užplūdo liūdesys. Sielos kančioje jis maldavo Dievą sulaikyti nuo baisaus elgesio savo tautą, kuriai kadaise jautė palankumą, ir, jeigu reikia, nubausti ją, kad ji tikroje šviesoje pamatytų savo atsiskyrimą nuo Dangaus. Jis troško matyti izraelitus atgailaujančius dėl tokių nedorybių, kol jos nenuvedė taip toli, kad paskatintų Viešpatį juos visiškai sunaikinti.

[120] Elijo malda buvo išklausyta. Nuolatiniai jo prašymai, atkalbinėjimai ir perspėjimai neatvedė Izraelio į atgailą. Atėjo metas Dievui kalbėtis su tauta teismų kalba. Kadangi Baalo garbintojai tikino, kad dangaus turtai – rasa ir lietus – atsirado ne iš Jehovos, bet iš valdančių gamtos jėgų, iš kuriančios saulės energijos, kuri praturtina žemę ir suteikia gausų derlių, Dievo prakeiksmas turėjo skaudžiai paliesti užterštą žemę. **Atsimetusios Izraelio giminės turėjo pamatyti, kokia kvailybė – tikėtis žemiškų palaimų iš Baalo.** Kol jie neatsigręš į Dievą atgailaudami ir pripažindami Jį esant visų palaimų šaltiniu, tol ant žemės neiškris nei rasa, nei lietus.

Tokį Dangaus nuosprendį Ahabui turėjo perduoti pranašas Elisas. Jis nesiekė būti Viešpaties žinianešiu, tai Dievo žodis pasiekė jį. O būdamas uolus Dievo darbe, jis nedvejodamas pakluso dieviškajam kvietimui, nors toks klusnumas reiškė neišvengiamą žūtį nuo pikto karaliaus rankos. Pranašas iškeliavo nedelsdamas. Jis keliavo visą naktį ir dieną, kol pasiekė Samariją. Jis nesiprašė įleidžiamas į rūmus, nei laukė, kad būtų oficialiai pristatytas. Niekieno nepastebėtas jis praėjo sargybinius ir, vilkėdamas šiurkštų apdarą, kokį įprastai dėvėjo to meto pranašai, stojo apstulbusio karaliaus akivaizdon.

Elisas neatsiprašinėjo karaliaus už netikėtą pasirodymą. Jį kalbėti pasiuntė Galingesnis valdytojas nei Izraelio karalius, todėl pakėlęs ranką į dangų, jis iškilingai pažadėjo gyvojo Dievo vardu, kad Aukščiausiojo teismas greitai užklups Izraelį. „Kaip gyvas Viešpats, Izraelio Dievas, kuriam aš tarnauju, – pasakė Elisas, – šiais metais nebus nei rasos, nei lietaus, nebent aš duosiu žodį.“

[121] **Tik tvirtai tikėdamas ištikima Dievo žodžio galia, Elisas perdavė šią žinią. Jeigu jis besąlygiškai nebūtų pasitikėjęs Tuo, kuriam tarnauja, niekada nebūtų nuėjęs pas Ahabą.** Pakeliui į Samariją Elisas praėjo neišsenkančius upelius, vešlia žaluma padengtas kalvas, išpūdingus miškus, kuriuos, atrodo, sausra niekada nepalies. Visa, ką akys regėjo, buvo aprėdyta grožiu. Galbūt pats pranašas galėjo stebėtis, kaip gali išdžiūti upės, kuriose niekada netrūko

vandens, arba, kaip sausra gali išdeginti kalvas ir slėnius. Tačiau jis nepasidavė netikėjimui. Jis tikėjo, kad Dievas nužemins atsimetusį Izraelį, ir ištikti bausmės izraelitai ims atgailauti. Dangaus įsakas įsigaliojo, Dievo žodis neliko neištesėtas, o Elijas, rizikuodamas savo gyvybe, be baimės įvykdė gautą pavedimą. Lyg perkūnas iš giedro dangaus žinia apie artėjančią teismą pasiekė nedorėlio karaliaus ausis. Tačiau, kol Ahabas atsipeikėjo iš nuostabos ar sumastė atsakymą, Elijas jau buvo dingęs taip netikėtai, kaip ir buvo atėjęs, nelaukdamas, kol pamatys savo žinios padarinius. **Ruošdamas kelią, jo priešakyje ėjo Viešpats.** Pranašui buvo paliepta: „Pasuk į rytus ir pasislėpk prie Kerito upelio į rytus nuo Jordano. Atsigersi iš upelio, o maitinti tave ten Aš paliečiau varnams.“

[122]

Nors karalius itin uoliai ieškojo pranašo, tačiau nerado. Karalienė Jezabelė, pagauta pykčio dėl žinios, kuri užrakino dangaus lobyną, neleido laiko veltui; ji suvienijo visus Baalo kunigus, kad prakeiktų pranašą ir nepaisytų Jehovos rūstybės. Tačiau nors jie troško surasti tą, kuris pranešė apie nelaimę, jiems buvo lemta nusivilti. Jiems nepavyko nuo kitų nuslėpti ir žinios apie paskelbtą teismą dėl vyraujančio atsimetimo. Greitai pasklido po visą kraštą žinia, kad Elijas pasmerkė Izraelio nuodėmes ir išpranašavo netrukus ištiksiančią bausmę. Kai kuriuos tai išgąsdino, bet apskritai Dangaus žinia buvo priimta su panieka ir pašaipą.

Pranašo žodžiai pradėjo pildytis nedelsiant. Tie, kurie iš pradžių buvo linkę šaipytis iš minties apie nelaimę, netrukus gavo progą rimčiau susimąstyti, nes po kelių mėnesių negaivinama rasos ir lietaus žemė išdžiūvo, o augmenija nuvyto. Ilgainiui versmės, kuriose niekada netrūkdavo vandens, pradėjo sekti, o upokšniai ėmė džiūti. Tačiau žmonės buvo raginami vadovų pasitikėti Baalo galia, o Elijo pranašystės žodžius išmesti iš galvos. Kunigai vis dar tvirtino, kad lietus lyja iš Baalo malonės. Jie įtikinėjo, kad tai Baalas duoda derlių laiku ir aprūpina žmones bei gyvulius, o Elijo Dievo neverta nei bijoti, nei drebėti dėl Jo žodžių.

[123]

Ahabui paskelbta Dievo žinia suteikė Jezabelei, jos kunigams bei sekėjams, kurie garbino Baalą ir Ašerą, galimybę išbandyti savo dievų galią ir, jei įmanoma, įrodyti Elijo žodžių klaidingumą. Vienai viena Elijo pranašystė stovėjo prieš šimtų pagoniškų kunigų patikėjimus. Jei, nepaisant pranašo žodžių, Baalas galėtų duoti rasos ir lietaus, kurie atgaivintų vandens versmes ir augalijos žalumą, tada Izraelio karalius ir tauta galėtų tvirtinti, kad jis yra dievas.

Pasiryžę laikyti žmones apgaulėje, Baalo kunigai ir toliau aukojo aukas savo dievams bei šaukėsi jų dieną naktį, kad šie atgaivintų žemę. Brangiomis aukomis kunigai bandė numalšinti savo dievų pyktį; su didžiu užsidegimu ir atkaklumu, kurie verti geresnės priežasties, jie suko ratų ratus aplink savo pagoniškus aukurus, nuoširdžiai melddami lietaus. Naktis po nakties po visą pasmerktą kraštą sklido jų garsūs riksmas ir maldavimai. Tačiau dieną danguje nepasirodė debesys, kurie uždengtų svilinančią saulę. Nei rasa, nei lietus negaivino ištroškusios žemės. Kad ir ką darė Baalo kunigai, Jehovos žodis liko nepakitęs.

[124] Slenka metai, o lietaus vis nėra. Žemė išdeginta tarsi ugnies. Svilinantys karštis sunaikina likusią augmeniją. Versmės išdžiūva, o šen bei ten klajoja išsekusios baubiančios kaimenės ir mekenančios bandos. Kadaise vešęję laukai tapo lyg deginantis dykumos smėlis, apleisti tyrai. Stabų garbinimui skirtose giraitėse styro belapiai medžiai, miško medžiai sunykusiais kamienais neteikia šešėlio. Oras sausas ir troškus; dulkių audros temdo akis ir bemaž stabdo kvėpavimą. Kadaise klestintys miestai ir kaimai virto gedulo vietomis. Alkis ir troškulys įspėja žmones ir galvijus apie baisią mirtį. Vis labiau ir labiau artėja siaubą keliantis badas.

[125] Nepaisant visų Dievo galios įrodymų, Izraelis neatgailavo ir neišmoko pamokų, kurias Dievas norėjo išmokyti. **Izraelitai nesuprato, kad Tas, kuris sukūrė gamtą, valdo ir jos dėsnius. Jis gali panaudoti juos palaiminimui arba sunaikinimui.** Išdidūs ir sužavėti pagoniškų apeigų, jie nenorėjo nusižeminti po galingą Dievo ranką, todėl ėmė ieškoti kitų priežasčių, kaip pateisinti savo kančias.

Jezabelė kategoriškai atsisakė pripažinti sausrą, kaip Jehovos siųstą bausmę. Nepalenkiamai pasiryžusi nepaklusti dangaus Dievui, ji ir beveik visas Izraelis vieningai pasmerkė Eliją kaip visų negandų kaltininką. Argi ne jis liudijo prieš jų apeigas? Ji tvirtino, jeigu tik pavyktų jį pašalinti iš kelio, dievų pyktis atslūgtų, ir jų bėdos liautųsi.

Ahabas, paskatintas karalienės, surengė didžiausias besislapstančio pranašo paieškas. Į tolimas ir artimas aplinkines tautas jis išsiuntinėjo pasiuntinius, kad šie ieškotų žmogaus, kurio jis nekenčia, tačiau bijo; o nerimaudamas, kad paieškos būtų kiek įmanoma nuodugnesnės, jis reikalavo karalysčių bei tautų priesaikos, jog jie nieko nežino apie pranašo buvimo vietą. Tačiau paieškos buvo bergėdžios. Pranašas buvo apsaugotas nuo karaliaus pagiežos, kurio nuodėmės kraštui užtraukė įžeisto Dievo pasmerkimą.

Nesėkmingos pastangos, nukreiptos prieš Eliją, paskatino Jezabelę atkeršyti už save visų Jehovos pranašų Izraelyje išžudymu. Nė vienas neturėjo likti gyvas. Įtūžusi moteris įvykdė savo užmačias, išžudydama daugelį Dievo tarnų. Tačiau žuvo ne visi. Ahabo rūmų valdytojas Abdijas, iki šiol buvęs ištikimas Dievui, rizikuodamas savo gyvybe, „buvo paėmęs šimtą pranašų, paslėpęs juos po penkiasdešimt olose ir aprūpinęs duona ir vandeniu“ (*1 Karalių 18, 4*).

[126]

Praėjo antrieji bado metai, tačiau negailestingas dangus vis dar nedavė jokių lietaus ženklų. Sausra ir badas tebeniokojo visą karalystę. Tėvai, nepajėgdami palengvinti savo vaikų kančių, buvo priversti matyti, kaip jie miršta. Bet atsimetęs Izraelis vis tiek atsisakė nusizeminti savo širdimis prieš Dievą ir toliau murmėjo prieš žmogų, pagal kurio ištartus žodžius išsipildė ši baisi bausmė. **Atrodė, kad savo kančioje ir varge jie nesugeba įžvelgti raginimo atgailauti, pamatyti dieviškojo įsiterpimo išgelbėti juos nuo lemtingo žingsnio, kurį žengus nėra Dangaus atleidimo.**

Izraelio atsimetimas buvo didesnė blogybė nei visi didėjęs badmečio baisumai. Dievas siekė išlaisvinti žmones iš jų paklydimų ir padėti suprasti savo atsakomybę prieš tą Vienintelį, kuriam jie

skolingi už gyvybę bei visa kita. Jis siekė padėti jiems susigrąžinti jų prarastą tikėjimą, todėl privalėjo ištikti juos didžiais vargais.

[127] „Argi Aš trokštu, kad nedorėlis mirtų, – tai Viešpaties Dievo žodis, – o ne grįžtų iš savo kelio ir gyventų?“ „Meskite šalin visus nusikaltimus, kuriais nusikaltote, kurkite sau naują širdį ir naują dvasią. Kodėl gi norite mirti, Izraelio namai? Aš netrokštu nė vieno mirties, – tai Viešpaties Dievo žodis. – Grįžkite ir būkite gyvi!“ „Sugrįžkite, sugrįžkite iš savo nedorų kelių, kad nemirtumėte, Izraelio namai!“ (*Ezechielio 18, 23. 31–32; 33, 11*)

Dievas siuntė Izraeliui pasiuntinius, ragindamas juos sugrįžti į ištikimybės kelią. Jeigu jie būtų paisę šio kvietimo ir nusigręžę nuo Baalo, o atsigręžę į gyvąjį Dievą, Elijo žinia apie bausmę nebūtų buvusi duota. Tačiau perspėjimai, kurie galėjo būti „gyvenimo kvapas, vedantis į gyvenimą“, jiems pasirodė esąs „mirties kvapas, nešantis mirtį“. Buvo įžeistas jų išdidumas, sukilo pyktis prieš pasiuntinius, ir dabar į pranašą Eliją jie žvelgė su didžiule neapykanta. Jeigu tik jis pakliūtų jiems į rankas, jie su malonumu pristatytų jį Jezabelei – tarsi nutildę jo balsą, galėtų sustabdyti jo žodžių išsipildymą! Siaubingos nelaimės akivaizdoje jie tvirtai tebesilaikė stabmeldystės. Tokiu būdu jie didino kaltę, kuri užtraukė Dangaus bausmę kraštui.

[128] **Palaužtam Izraeliui buvo tik vieni vaistai – nusigręžti nuo nuodėmių, kurios privertė Visagalį pakelti ranką, ir iš visos širdies atsigręžti į Viešpatį.** Jiems buvo duotas patikrinimas: „Kai taip uždarysiu dangų, kad nebus lietaus, ar įsakysiu skėriams nuniokoti kraštą, ar atsiųsiu marą į savo tautą, jeigu Mano tauta, vadinama Mano vardu, nusizėmins, melsis, ieškos Mano veido ir nusigręš nuo savo nedorų kelių, Aš išgirsiu savo dangaus buveinėje, atleisiu nuodėmes ir atgaivinsiu kraštą.“ (*2 Metraščių 7, 13–14*) **Kad palaimos pasiektų tautą, Dievas sulaukė rasą ir lietų, kol neįvyks ryžtingos permainos.**

GRIEŽTO PRIEKAIŠTO BALSAS

Šis skyrius pagrįstas *Karalių pirmos knygos 17, 8–24; 18, 1–19*

urį laiką Elisas slėpėsi prie Kerito upelio. Ten jis buvo stebuklingai maitinamas daugelį mėnesių. Ilgainiui, kai dėl užsitęsios sausros upelis išdžiūvo, Viešpats liepė savo tarnui susirasti prieglobstį pagonių krašte. „Tuojau pat eik į Sidono Sareptą ir ten pasilik. Vienai tenykštei našlei įsakiau tave maitinti.“

Toji moteris nebuvo izraelitė. Ji niekada nepatyrė palaiminimų ir privilegijų, kurias turėjo Dievo išrinktoji tauta, tačiau ji tikėjo gyvuju Dievu ir vaikščiojo toje šviesoje, kuri švietė jos kelyje. Dabar, kai Izraelio krašte Elijui neliko saugios vietos, Dievas jį pasiuntė pas šią moterį, kad rastų prieglobstį jos namuose.

[129]

„Jis leidosi į kelionę ir atėjo į Sareptą. Priėjęs miesto vartus, pamatė našlę, berenkančią malkas. Pasišaukęs ją, tarė: ‘Prašau atnešti man truputį vandens inde atsigerti.’ Jai einant atnešti, jis šūktelėjo iš paskos, sakdamas: ‘Atnešk kąsnį duonos.’“

Šiuos skurdo varginamus namus badas palietė labai skaudžiai; apgailėtinos vargano maisto atsargos bemaž išseko. Elisas pasirodė kaip tik tą dieną, kai našlė baiminosi, jog, kovodama už gyvybę, ji praras tikėjimą gyvojo Dievo galia pasirūpinti jos reikmėmis. Bet net tą lemtingą akimirką ji paliudijo savo tikėjimą, pakludama nepažįstamojo prašymui pasidalyti su juo paskutiniu kąsneliu.

Atsakydama į Elijo prašymą pamaitinti ir pagirdyti jį, našlė tarė: „Kaip gyvas tavo Viešpats, – atsakė ji, – aš nieko kepto neturiu, tik saują miltų puode ir truputį aliejaus ąsotyje. Štai dabar rankioju pagalius, kad grįžusi namo tai paruoščiau sau ir sūnui. Suvalgysime ir

[130] tada mirsime.“ „Nebijok, – tarė jai Elijas, – eik ir daryk kaip sakei. Bet pirma padaryk paplotėlį ir atnešk jį man, o paskui paruošk ką nors sau ir savo sūnui. Mat Viešpats Izraelio Dievas taip kalbėjo: ‘Miltai puode neišseks nei ašotyje aliejaus nepritrūks iki tos dienos, kurią Viešpats atsiųs žemei lietaus.’“

Didesnio tikėjimo išbandymo nebuvo įmanoma pareikalauti... Iki šiol našlė su visais ateiviais elgėsi maloniai ir buvo dosni. Dabar, nepaisydama kentėjimų, kurie galėjo užklupti ją ir jos vaiką, ji, pasitikėdama Izraelio Dievu, kad Jis patenkins jos poreikius, išlaikė šį aukščiausią svetingumo išmėginimą – „nuėjusi ji padarė kaip Elijas buvo pasakęs“.

[131] Finikietė našlė Dievo pranašui parodė patį nuoširdžiausią svetingumą, ir kaip įstabiai buvo apdovanotas jos tikėjimas ir dosnumas. „Ji pati ir jis bei visa jos šeimyna turėjo maisto ilgą laiką. Miltai puode neišseko nei aliejaus ašotyje nepritrūko, kaip Viešpats buvo sakęs per Eliją. Po šių įvykių atsitiko taip, kad tos moters – namų šeimininkės – sūnus susirgo. Jis vis blogėjo, kol pagaliau nustojo alsuoti. Tada ji tarė Elijui: ‘Ką pikta, Dievo tarne, aš tau padariau, kad turėjai pas mane ateiti man kaltės priminti ir mano sūnaus nužudyti?’ Bet jis atsakė jai: ‘Duok man savo sūnų.’ Paėmęs jį iš jos rankų, nusinešė į viršutinio aukšto kambarį, kur gyveno, ir paguldė ant savo lovos... Tada jis gulė ant vaiko tris kartus ir šaukėsi Viešpaties... Viešpats išgirdo Elijo maldavimą, vaiko gyvastis sugrįžo į jį, ir jis atgijo. Paėmęs vaiką, Elijas nunešė iš viršutinio aukšto kambario žemyn į seklyčią ir atidavė motinai, tardamas: ‘Žiūrėk, tavo sūnus gyvas.’“ Moteris atsakė Elijui: „Dabar aš tikrai žinau, kad tu esi Dievo vyras ir kad Viešpaties žodis sklinda iš tavo lūpų.“

Sareptos našlė pasidalijo savo kąneliu su Eliju, užtat jos ir jos sūnaus gyvybė buvo išsaugota. **Visiems, kurie išbandymų ir nepritekiaus metu parodys užuojautą ir pagelbės labiau stokojančiam, Dievas pažadėjo gausias palaimas. Jis nepasikeitė. Jo galia dabar ne mažesnė nei buvo Elijo dienomis.** Toks pat tikras

yra ir kažkada ištartas Viešpaties pažadas: „Kas priima pranašą dėl to, kad jis pranašas, gaus pranašo užmokestį.“ (*Mato 10, 41*)

„Nepamirškite svetingumo, nes per jį kai kurie, patys to nežinodami, buvo priėmę viešnagėn angelus.“ (*Hebrajams 13, 2*) Laikui bėgant šie žodžiai neprarado savo jėgos. **Mūsų dangiškasis Tėvas savo vaikų kelyje vis dar tebesudaro galimybes, kuriose slypi palaimos, ir tie, kurie pasinaudoja tomis galimybėmis, patiria didelį džiaugsmą.** „Kai... duodi alkstančiam duonos ir palengvini varguolio gyvenimą, šviesa tau užtekės tamsoje, tamsa tau bus šviesa kaip dienovidis. Viešpats visuomet bus tavo vadovas, ir sausros išdegintoje šalyje tave pasotins. Jis atnaujins tavo jėgas, ir tu būsi kaip laistomas sodas, kaip niekada neišsenkantis šaltinis.“ (*Izaijo 58, 10–11*)

Šiandien ištikimiams savo tarnams Kristus sako: „Kas jus priima, tas Mane priima. O kas priima Mane, priima Tą, kuris yra Mane siuntęs.“ (*Mato 10, 40*) **Joks geras darbas, atliktas Jo vardu, neliks nepastebėtas ir neatlygintas.** Kristus taip rūpestingai kalba ir apie silpniausius bei mažiausius Dievo šeimos narius. Jis sako: „Ir kas paduos... atsigerti vienam šitų žmonelių“ – tiems, kurie Kristaus pažinimu ir tikėjimu yra kaip vaikai, – „dėl to, kad jis yra mokinytis – iš tiesų sakau jums, – tasai nepraras savo užmokesčio.“ (*Mato 10, 42*)

[132]

Visus tuos ilgus sausros ir bado metus Elijas nuoširdžiai meldėsi, kad izraelitų širdys atsigręžtų nuo stabmeldystės į ištikimybę Dievui. Pranašas kantriai laukė, tuo tarpu Dievo ranka sunkiai slėgė nukentėjusį kraštą. Elijo širdis buvo apimta liūdesio, kai aplink matė kančią ir didėjančią skurdą; jis troško turėti galios, kad kuo greičiau galėtų įvykdyti reformą. Bet čia pats Dievas vykdė savo planą, ir viską, ką galėjo daryti Jo tarnas, – tai tikėdamas melstis ir laukti, kol ateis laikas ryžtingam žingsniui.

Atsimetimas, vyravęs Ahabo laikais, buvo daugelio metų pik-tadarybių padarinys. Žingsnis po žingsnio, metai iš metų Izraelis

krypo nuo teisingo kelio. Kartą po kartos izraelitai atsisakė ištiesinti savo takus, ir galiausiai didžioji tautos dauguma pasidavė tamsybių jėgos vadovavimui.

[133] Praėjo beveik šimtmetis nuo karaliaus Dovydo karaliavimo, kai izraelitai džiaugsmingai vienijosi, giedodami šlovės giesmes Aukščiausiam, pripažindami savo priklausomybę nuo Jo kasdienių malonių. Įsiklausykime į jų garbinimo žodžius, kuriais jie anuomet giedojo:

„...Dieve, mūsų Gelbėtojai...
Tavo darbai neša
saulėtekio ir saulėlydžio šalims
džiaugsmo šūksnius.
Tu lankai kraštą ir palaistai,
padarai jį turtingą ir derlingą.
Tavo upė, Dieve, pilna vandens,
Tu įgalini žemę auginti pasėlius.
Juk Tu ją parengi!
Gausiai palaistai jos vagas,
sutrupini jos grumstus,
suminkštini lietaus būriais,
laimini augantį derlių.
Apvainikuoji metus savo gerumo derliumi;
Tavo vežimų provėžos trykšta aliejumi;
tyrų ganyklose jis sklydi ir kalvos
gaubiasi džiūgavimu.
Pievose – avių knibždėlynas,
slėniai kupini kviečių;
dainuojama ir giedama iš džiaugsmo.“
(*Psalmė 65, 6. 9–14*)

Tuomet Izraelis pripažino Dievą kaip Tą, kuris įkūrė „žemę tvirtai ant jos pamatų“. Išreikšdami savo tikėjimą, jie giedojo:

„Vandenynu tarsi drabužiu ją apklojai,
o vandenys tįsojo viršum kalnų.
Kai vandenims Tu pagrūmojai, jie bėgo,
traukėsi pasigirdus Tavo griausmo balsui,
kalnams iškylant, slėniams įdumbant,
į vietą, kurią jiems paskyrei.
Tu nubrėžei ribą ir peržengti ją uždraudei,
kad žemės vėl neapsemų.“

(*Psalmė 104, 5–9*)

Tik Beribio galybės dėka gamtos stichijos, pasireiškiančios žemėje, jūroje ir danguje, laikosi savo ribų. Ir šias stichijas Jis naudoja savo kūriniių laimei. Jo „turingas išdas“ gausiai naudojamas, kad „laiku parūpintų lietaus... ir laimintų visus... [Dievo] rankų darbus“ (žr. *Pakartoto Įstatymo 28, 12*).

[134]

„Tu liepi šaltiniams sruventi slėniuose
ir upėms tekėti tarp kalvų.
Jie duoda vandens miško žvėrimis,
laukiniai asilai ten malšina troškulį.
Pakrantėse padangių paukščiai kraunasi lizdus
ir čiulba ant medžių šakų.
Tu laistai kalnus iš savo aukštos buveinės,
ir žemė kupina Tavo palaimos.
Tu želdai žolę galvijams,
ir augalus žmonių reikalams,
kad jie augintųsi maisto iš žemės
ir vyno, kuris linksmina žmogaus širdį,
ir alyvmedžių aliejaus, nuo kurio švyti veidai,
ir duonos, kuri stiprina gyvastį...
Viešpatie, kokie įvairūs Tavo kūriniai!
Kaip išmintingai juos visus sukūrei!

Tavo kūrinijų pilna žemė.
 Štai jūra, tokia bekraštė ir plati.
 Ten knibžda nesuskaičiuojami
 maži ir dideli gyvūnai...
 Visi jie laukia iš Tavęs,
 kad duotum jiems peno, kada reikia.
 Kai duodi, jie surenka,
 kai ištiesi ranką, jie sotūs gėrybių.“
(Psalmė 104, 10–15. 24–25. 27–28)

[135]

Izraelis turėjo daugelį priešasčių džiaugtis. Kraštas, į kurį Viešpats juos atvedė, tekėjo pienu ir medumi. Keliaujant dykuma, Dievas juos užtikrino, kad Jis veda juos į kraštą, kur niekada nestigs lietaus. „Kraštas, kurį keliaujate paveldėti, – sakė Jis, – ne toks, kaip Egipto žemė, iš kurios atėjote. Ten javai, kuriuos sėjai, turėjo būti laistomi tavo paties triūsu tartum darže. O kraštas, kurį keliaujate paveldėti, yra kalvų ir slėnių šalis, laistoma iš dangaus lietumi. Tai šalis, kuria Viešpats, tavo Dievas pasirūpina, kurią Viešpats, tavo Dievas, prižiūri visada – nuo metų pradžios ligi metų galo.“

Gausus lietus buvo pažadėtas su sąlyga, kad jie bus klusnūs. „Tad, – sakė Viešpats, – jei tikrai paklusite Jo įsakymams, kuriuos jums duodu šiandien, mylėdami Viešpatį, savo Dievą, ir tarnaudami Jam visa širdimi ir visa siela, tai Jis laiku duos tavo žemei lietaus – ankstyvuosius ir vėlyvuosius lietus; tada jūs nuimsite savo derlių: grūdų, vyno ir aliejaus; Jis duos žolės laukuose jūsų galvijams, ir jūs būsite pavalgę iki soties. Bet saugokitės, – įspėjo savo tautą Viešpats, – kad jūsų širdis nesusiviliotų tarnauti kitiems dievams ir juos garbinti, nes tuomet Viešpats įnirš ant jūsų ir uždarys dangaus skliautą, kad nebelytų lietus ir žemė nebeduotų derliaus. Tada jūs veikiai pražūsitate puikiajame krašte, kurį Viešpats jums duoda.“ *(Pakartoto Įstatymo 11, 10–17)*

„Bet jei neklausysi Viešpaties, savo Dievo, balso ir ištikimai nevykdysi visų Jo įsakymų ir įstatų, – buvo įspėti izraelitai, – dangaus skliautas virš tavo galvos bus varis, o žemė po kojomis – geležis. Viešpats permainys tavo krašto lietu į dulkes, tik smiltys tekris ant tavęs iš dangaus skliauto, kolei nebūsi sunaikintas.“ (žr. *Pakartoto Įstatymo* 28, 15. 23–24)

[136]

Tokie buvo išmintingi Jehovos patarimai senovės Izraeliui. Savo išrinktajai tautai Jis įsakė: „Įsidėkite šiuos Mano žodžius į savo širdis ir sielas, prisiriškite kaip ženklą prie rankos ir prisitvirtinkite kaip žymę ant kaktos. Mokykite jų savo vaikus, kalbėdami apie juos, kai esi namie ir kai keliauji, kai guliesi ir kai keliesi.“ (*Pakartoto Įstatymo* 11, 18–19) Šie įsakymai buvo aiškūs, bet amžiams bėgant karta po kartos pamiršo sąlygas, duotas jų dvasinei gerovei, o pražūtinga atsimetimo įtaka grasino nušluoti kiekvieną dieviškosios malonės užtvarą.

Taigi Dievas dabar aplankė savo tautą su griežčiausia bausme. Siaubingai pildėsi Elijo pranašystė. Trejus metus kiekviename mieste ir tautoje buvo ieškoma šį vargą išpranašavusio žmogaus. Ahabo nurodymu daugelis valdovų davė garbės priesaiką, kad nežinomo pranašo nepavyko rasti jų valdose. Tačiau paieškos tęsėsi, nes Jeza-belė ir Baalo pranašai mirtinai nekentė Elijo ir netausojo jėgų, kad jį surastų. O lietaus vis dar nebuvo.

„Daug vėliau“ galiausiai Viešpaties žodis pasiekė Eliją: „Eik ir pasirodyk Ahabui. Aš atsiųsiu žemei lietaus.“

Paklusdamas įsakymui, „Elijas nuėjo pas Ahabą“. Maždaug tuo metu, kai pranašas leidosi kelionėn į Samariją, Ahabas savo rūmų valdytojui Abdijui įsakė kruopščiai ieškoti vandens šaltinių ar kokio nors upelio, vildamasis rasti ganyklą savo išbadėjusioms bandoms ir kaimenėms. Ilgai besitęsiančios sausros padariniai buvo skaudžiai juntami net ir karaliaus dvare. Labai susirūpinęs dėl savo ūkio likimo, karalius nusprendė pats prisijungti prie savo tarno, ketinusio ieškoti žalių lopinėlių ganykloms. „Norėdami išžvalgyti kraštą, jie išsiskyrė: Ahabas ėjo atskirai vienu keliu, o Abdijas – atskirai kitu keliu.“

[137]

„Abdijui keliaujant, jį pasitiko Elisas. Atpažinęs jį, Abdijas puolė kniūbsčias ir tarė: ‘Ar tai tu, mano viešpatie Elisau?’“

Atsimetus Izraeliui, Abdijas išliko ištikimas. Karalius, jo valdovas, nepajėgė atitraukti jo nuo ištikimybės gyvajam Dievui. Dabar jis buvo pagerbtas Elijo pavedimu; šis tarė: „Eik ir pasakyk savo valdovui, kad Elisas čia!“

[138] Labai išsigandęs Abdijas sušuko: „Kuo aš tau nusidėjau, kad atiduodi savo tarną į rankas Ahabui, idant mane užmuštų?“ Pranešti tokią žinią Ahabui buvo tolygu pasmerkti save mirčiai. Pranašui jis paaiškino: „Kaip gyvas Viešpats tavo Dievas, nėra jokios tautos ar karalystės, į kurią mano valdovas nubūtų siuntęs tavęs ieškoti. Atsakyk: ‘Čia jo nėra’, – jis reikalaudavo iš tos karalystės ar tautos priesaikos, kad tavęs nesurado. O dabar sakai: ‘Eik ir pasakyk savo valdovui, kad Elisas čia.’ Kai tik pasitrauksiu nuo tavęs, Viešpaties Dvasia nuneš tave nežinia kur. Taigi, kai nuėjęs pranešiu Ahabui, o jis negalės tavęs surasti, užmuš mane.“

Abdijas nuoširdžiai maldavo pranašą primygtinai nereikalauti iš jo tokio dalyko. Jis įtikinamai aiškino: „Nors aš, tavo tarnas, Viešpačiui rodžiau pagarbą nuo pat jaunystės. Mano viešpačiui tikrai buvo pranešta, ką aš padariau, Jezabelei žudant Viešpaties pranašus, kaip paslėpiau šimtą Viešpaties pranašų po penkiasdešimt į olą ir aprūpinau juos duona ir vandeniu. O dabar tu sakai: ‘Eik ir pasakyk savo valdovui: ‘Elisas čia!’ Juk jis tikrai mane užmuš.“

Iškilingai prisiekęs, Elisas pažadėjo Abdijui, kad šis pavedimas nebus bergždžias. Jis pareiškė: „Kaip gyvas Galybių Viešpats, kuriam aš tarnauju, šiandien tikrai jam pasirodysiu.“ Taip patikintas, „Abdijas nuėjo pasitikti Ahabo ir pranešė jam“.

Apimtas nuostabos ir siaubo, karalius klausėsi žinios iš žmogaus, kurio bijojo ir nekentė, ir kurio taip nenuilstamai ieškojo. Jis gerai žinojo, kad Elisas nestatys savo gyvybės į pavojų vien tam, kad susitiktų su juo. O gal pranašas paskelbs dar ir kitą nelaimę Izraeliui... Karaliaus širdį apėmė didelė baimė. Jis prisiminė padžiūvusią Jero-

boamo ranką. Ahabas negalėjo išvengti susitikimo, bet nedrįso ir pakelti rankos prieš Dievo pasiuntinį. Taigi, lydimas asmens sargybos, valdovas drebėdamas išvyko pasitikti pranašo.

Karalius ir pranašas susitiko akis į akį. Nors Ahabas degė didele neapykanta, bet Elijo akivaizdoje jis atrodė palaužtas ir bejėgis. Pirmais neryžtingais žodžiais: „Ar tai tu, kuris vargini Izraelį?“, jis nesąmoningai atskleidė slapčiausius savo širdies jausmus. Ahabas žinojo, kad dangus tapo lyg varinis pagal Dievo žodį, vis dėlto jis siekė apkaltinti pranašą dėl kraštą ištikusios sunkios baismės.

[139]

Piktadariams būdinga kaltinti Dievo pranašus dėl nelaimių, kurios ištinka, kai nukrypstama nuo teisingumo kelio. Tie, kurie stoja šėtono pusėn, negali matyti dalykų taip, kaip juos mato Dievas. Kai jiems paduodamas tiesos veidrodis, jie pasipiktina vien nuo minties, kad sulauks pabarimo. Nuodėmės apakinti, jie atsisako atgailauti ir Dievo tarnus, atsigręžusius prieš juos, laiko vertus griežčiausio pasmerkimo.

Ramia sąžine stovėdamas prieš karalių Ahabą, Elijas nemėgina jo atsiprašinėti ar meilikauti. Jis taip pat nesistengia išvengti karaliaus įtūžio, pranešdamas jam gerą žinią, jog sausra tuoj baigsis. Jis nemato reikalo atsiprašinėti. Pasipiktinęs ir gindamas Dievo garbę, jis drąsiai atmetė Ahabo kaltinimą ir pareiškė, jog tai *paties* karaliaus bei *jo* tėvų nuodėmės užtraukė Izraeliui šią baisią nelaimę. Elijas drąsiai pareiškė: „Ne aš Izraelį varginau, ...bet tu ir tavo tėvo namai, nes atmetėte Viešpaties įsakymus irėjote paskui Baalą.“

Šiandien būtini griežti priekaištai, nes sunkios nuodėmės atskyrė žmones nuo Dievo. Bedievyستė sparčiai tampa madinga. „Mes nenorime, kad Šitas mus valdytų“, – taip kalba tūkstančiai (Luko 19, 14). Dažnai skelbiami išdailinti pamokslai nepadarо deramo įspūdžio; o trimas nebeskleidžia konkretaus garso. Žmonių širdies neperveria tikras, aštrus Dievo tiesos Žodis.

[140]

Daugel yra besivadinančių krikščionimis; jei tik galėtų išreikšti savo jausmus, jie pasakytų: „Kam gi kalbėti taip tiesmukai?“ Jie

netgi galėtų paklausti: „Kam gi Jonui Krikštytojui reikėjo sakyti fariziejams: ‘Angių išperos, kas jus pamokė bėgti nuo besiartinančios rūstybės?’ (Luko 3, 7) Kodėl jis kurstė Erodiados pyktį, priekaištaudamas Erodiui už neteisėtą gyvenimą su jo brolio žmona? Kristaus pirmtakas prarado gyvybę, nes kalbėjo tiesmukai. Kodėl jis negalėjo nekreipti dėmesio ir neužsitraukti nemalonės tų, kurie gyvena nuodėmėse?“

Taip svarsto vyrai, kurie turėtų būti ištikimi Dievo Įstatymo sargai, tuo tarpu nuolaidžiavimas užėmė ištikimybės vietą, o nuodėmė nevaržomai karaliauja. Kada vėl bus girdimas ištikimųjų priekaišto balsas Bažnyčioje?

„Tu esi tas žmogus!“ (2 Samuelio 12, 7) Tokie neabejotinai aiškūs žodžiai, kuriuos pranašas Natanas ištarė Dovydui, šiandien retai girdimi iš sakyklų ar sutinkami viešojo spaudoje. Jeigu jie nebūtų tokie reti, mes pamatytume daugiau Dievo galios pasireiškimų žmonių gyvenime. Viešpaties pasiuntiniai neturėtų skųstis, jog jų pastangos bevaisės, kol neatgailavo, kad pamilo žmonių prielankumą ir trokšta įtikti žmonėms, ir tai verčia juos nuslėpti tiesą.

[141] Tie tarnautojai, kurie įsiteikinėja žmonėms, kurie kalba: „Ramybė, ramybė“, kai Dievas nekalba apie ramybę, turėtų nusizeminti prieš Dievą, prašyti atleidimo už savo nenuoširdumą bei moralinės drąsos trūkumą. Ne iš meilės artimui jie sušvelnina jiems patikėtą žinią, o kad nuolaidžiauja savo silpnybėms ir renkasi lengvesnį būdą. Tikroji meilė pirmiausia ieško, kaip pagerbti Dievą ir gelbėti žmones. Tie, kurie turi tokią meilę, nevengs tiesos, kad apsaugotų nuo nemalonių tiesmukos kalbos pasekmių. Kai žmonėms gresia pražūtis, Dievo tarnautojai nepaisys savęs, bet kalbės jiems duotus žodžius, atsisakydami pateisinti ar sušvelninti blogį.

Norėtusi, kad kiekvienas tarnautojas suvoktų savo pareigų kilnumą bei savo darbo šventumą ir parodytų tokią drąsą, kokią parodė

Elijas! Tarnautojams, kaip Dievo paskirtiems pasiuntiniams, patikėta didžiulė atsakomybė. Jie turi „barti, drausti, raginti su didžiu kantrumu“ (žr. 2 *Timotiejui* 4, 2). Vietoj Kristaus jie turi dirbti kaip dangaus slėpinių prievaidai, drąsindami klusniuosius ir perspėdami neklusnius. Pasaulio elgsena jiems neturi turėti jokios reikšmės. Jie neturi išsukti iš kelio, kuriuo eiti jiems liepė Jėzus. Jie turi eiti į priekį, tikėdami ir atmindami, jog yra debesies liudytojų apsupti. Jie neturi kalbėti iš savęs, bet iš to, ką yra liepęs Tas, kuris didesnis už žemės valdovus. Jų žinia turi būti tokia: „Taip sako Viešpats.“ Dievas kviečia tokius žmones, kaip Elijas, Natanas ir Jonas Krikštytojas; žmones, kurie neš Jo žinią ištikimai, nepaisydami pasekmių; žmones, kurie drąsiai skelbs tiesą, nors tektų paaukoti visa, ką turi.

Dievas negali panaudoti žmonių, kurie iškilus pavojui, kai būtina stiprybė, drąsa ir įtaka, bijo tvirtai ginti tiesą. Jis pašaukia žmones, kurie ištikimai grumsis su neteisybe, kovos su kunigaikštystėmis ir valdžiomis, tamsybių pasaulio valdovais, dvasinėmis blogio jėgomis dangaus aukštumose. Tokiems Jis ištars: „Gera, šaunusis ir ištikimasis tarne! Eikš į savo Šeimininko džiaugsmą.“ (*Mato* 25, 23)

[142]

VIENUOLIKTAS SKYRIUS

KARMELIO KALNAS

Šis skyrius pagrįstas *Karalių pirmos knygos 18, 19 – 40*

stovėdamas priešais Ahabą, Elijas pareikalavo, kad visas Izraelis drauge su Baalo bei Ašeros pranašais ateitų susitikti su juo ant Karmelio kalno. „Pasiųsk, – paliepė jis, – surinkti visą Izraelį pas mane ant Karmelio kalno drauge su keturiais šimtais penkiasdešimt Baalo pranašų ir keturiais šimtais Ašeros pranašų, valgančių prie Jezabelės stalo.“

[143]

Įsakymą davė tas, kuris, atrodo, stovėjo Jehovos akivaizdoje. Ir Ahabas iš karto pakluso, tarsi pranašas būtų valdytojas, o karalius jo pavaldinys. Į visą karalystę buvo išsiųsti greiti šaukliai, kad sukvieštų žmones į susitikimą su Eliju ir Baalo bei Ašeros pranašais. Kiekvieno miesto bei gyvenvietės žmonės susiruošė susirinkti nustatytu laiku. Keliaujant į paskirtą vietą, daugelio širdis apėmė keista nuojauta. Turėjo įvykti kažkas nepaprasta, antraip kam gi reikėjo rinktis ant Karmelio kalno? Kokia nauja nelaimė turėjo ištikti žmones ir kraštą?

Prieš sausrą Karmelio kalnas buvo puošni vieta, kur sruveno niekada neišdžiūvantys upeliai, o jo derlingus šlaitus dengė nuostabios gėlės ir vešlios giraitės. Tačiau, paveiktas pražūtingo prakeiksmo, šis grožis sunyko. Čia pastatyti Baalo ir Ašeros garbinimo aukurai dabar stovėjo belapėse giraitėse. Ant vieno aukščiausio kalno keteros, itin išsiskirdamas nuo tų aukurų, stovėjo sugriautas Jehovos aukuras.

Nuo Karmelio vėrėsi krašto platybė, o kalno aukštumos buvo matomos iš daugelio Izraelio karalystės pakraščių. Kalno papėdėje buvo patogios vietos, iš kur gerai matėsi, kas vyksta viršuje. Dievas

buvo labai išniekintas stabų garbinimu, vykstančiu miškingų šlaitų paūksmėje, tad Elijas pasirinko šią aukštumą, labiausiai matomą vietą, kad parodytų Dievo galybę ir apgintų Jo vardo garbę.

Ankstyvą paskirtos dienos rytą atsimetusių izraelitų minios, nekantraudamos rinkosi netoli kalno viršūnės. Įspūdingai išsidabinę atžygiavo Jezabelės pranašai. Su karališka pompastika pasirodo karalius ir užima vietą kunigų priekyje, o stabmeldžiai jį šūksmingai pasveikina. Tačiau kunigai nuogaustauja, nes jie atmena, kad pagal pranašo žodį Izraelio kraštas trejus su puse metų nebuvo drėkinamas nei rasa, nei lietumi. Kai kurie įsitikinę, kad lemiamas momentas čia pat. Dievai, kuriais jie tikėjo, nepajėgė įrodyti, kad Elijas yra melagingas pranašas. Į jų klaikius šūkavimus, maldavimus, ašaras, žeminimąsi, pasibjaurėtinas apeigas, brangias ir nepaliaujamus aukas jų garbinimo objektai keistai nereaguodavo.

[144]

Priešais karalių Ahabą ir melagingus pranašus bei aplinkui susirinkusią Izraelio minią stovi Elijas, vienintelis, pakilęs ginti Jehovos garbę. Tas, ant kurio visa karalystė suvertė prakeikimo kaltę, dabar akivaizdžiai beginklis stovi priešais Izraelio valdytoją, Baalo pranašus, kareivių ir tūkstančių apsuptyje. Tačiau Elijas ne vienišas. Virš jo ir aplink jį – dangiškieji sargai, savo galybe pranokstantys angelai.

Nesidrovėdamas bebaimis pranašas stovi priešais minią, visiškai tikras dėl jam suteikto pavedimo įvykdyti dievišką užduotį. Jo veidas nušviestas didingo iškilmingumo. Tauta nerimastingai laukia, kada jis prabilis. Elijas, pirmiau pažvelgęs į sugriautą Jehovos aukurą, po to į minią, sušuko aiškiu, tarsi trimito balsu: „Ar ilgai jūs šlubuosite abiem kojom? Jeigu Viešpats yra Dievas, sekite paskui Jį, bet jeigu Baalas, tuomet sekite jį!“

Žmonės neprataria nė žodžio. Nė vienas iš tokios didžiulės minios neišdrįso parodyti savo ištikimybės Jehovai. Apgaulė ir akluumas, tarsi tamsus debesis, apgaubė Izraelį. Šis mirtinas atsimetimas surakino ne visus iš karto, o pamažu, kai izraelitai vis nepakludavo Viešpaties siųstam įspėjimui ir pabarimui. Kiekvienas nukrypimas

[147]

nuo teisingumo, kiekvienas atsisakymas atgailauti gilino jų kaltę ir tolino nuo Dangaus. Ir dabar, šiuo persilaužimo momentu, jie atkakliai atsisakė stoti Dievo pusėn.

Dievas bodisi abejingumo ir neištikimybės, kuri rodoma Jo darbe krizės metu. Visa visata su neapsakomu susidomėjimu stebi didžiosios gėrio ir blogio kovos baigiamąsias scenas. Dievo tauta artėja prie amžinojo pasaulio ribų, todėl kas svarbiau gali būti už ištikimybę dangaus Dievui? Visais laikais Dievas turėjo dorus didvyrius. Jis turi juos ir dabar, tuos, kurie kaip Juozapas, Elisas ir Danielius nesigėdija prisipažinti esą Jo tarnai. Ypatingi palaiminimai lydi tuos, kurie darbuojasi nenukrypdami nuo pareigos, bet su dieviška jėga klausia: „Kas už Viešpatį?“ (žr. *Išėjimo* 32, 26); tuos, kurie nesustos ties šiuo klausimu, bet pareikalaus, kad, pasirinkusieji save tapatinti su Dievo tauta, žengtų į priekį ir aiškiai parodytų savo ištikimybę karalių Karaliui ir viešpačių Viešpačiui. Tokie žmonės savo valią ir užmojus pajungs Dievo Įstatymui. Iš meilės Jam jie nebrangins savo gyvybės. Jų darbas – užsidegti Jo Žodžio skleidžiama šviesa ir leisti, kad ji šviestų pasauliui aiškiais ir negęstančiais spinduliais. Jų šūkis: „Ištikimybė Dievui!“

[148] Kol izraelitai ant Karmelio kalno abejoja ir svyruoja, tylą pertraukia Elijo balsas: „Aš, vien tik aš, likau Viešpaties pranašas, o Baalo pranašų yra keturi šimtai penkiasdešimt vyrų. Tebūna duota mums du jautukai. Teišsirenka jie sau vieną jautuką, tesukapoja į gabalus ir tepadeda ant malkų, bet ugnies teneužkuria. O aš paruošiu kitą jautuką ir padėsiu jį ant malkų, bet ugnies neužkursiu. Tada jūs šaukitės savo dievo jo vardu, o aš šauksiuosi Viešpaties Jo vardu. Sutarkime: Dievas, kuris atsakys ugnimi, iš tikrųjų yra Dievas.“

Elijo pasiūlymas buvo toks pagrįstas, kad žmonės negalėjo nuo jo išsisukti, taigi, sukaupę drąsą, jie atsakė: „Gerai pasakyta!“ Baalo pranašai nedrįso pasipriešinti, todėl Elisas kreipėsi į juos: „Išsirinkite sau vieną jautuką ir pirmi paruoškite jį, nes jūsų daugiau. Tada šaukitės savo dievo jo vardu, bet ugnies nekurkite.“

Išoriškai drąsūs ir įžūlūs, bet apimti siaubo, savo kaltės slegiamomis širdimis melagingi kunigai paruošė aukurą, uždėjo ant jo malkas bei auką, ir pradėjo savo užkalbėjimus. Jų veriantys riksmas aidėjo ir atsikartojo miškuose ir aplinkinėse aukštumose, kai, šaukdamiesi savo dievo vardo, jie kartojo: „Baalai, išklausyk mus!“ Kunigai apsupo aukurą ir šokinėdami bei raitydamiesi, šaukdami, raudami plaukus ir žalodami kūnus, maldavo savo dievą pagalbos.

Praeina rytas, ateina vidudienis, tačiau nematyti jokių požymių, kad Baalas girdi savo apgautų sekėjų šauksmus. Nebuvo jokio garso, jokio atsakymo į jų klaidingus maldavimus. Atnaša liko nesudeginta.

Tęsdami savo siautulingas apeigas, klastingi kunigai vis mėgino surasti būdą, kaip įžiebtį ugnį ant aukuro ir priversti žmones patikėti, jog jį užkūrė Baalas. Tačiau Elisas akylai stebi kiekvieną judesį, o kunigai, tebesitikėdami, jog atsiras galimybė apgauti, tęsia savo beprasmes apeigas.

[149]

„Atėjus vidudieniui, Elisas iš jų pasityčiojo, sakydamas: ‘Šaukite garsiau! Juk jis dievas! Arba jis užsisvajoję, arba paėjęs į pakele, arba keliauja, arba galbūt užmigo ir turi būti pažadintas.’ Jie garsiai šaukė ir pagal savo paprotį čiažė save kalavijais ir ietimis, kol apsipylė krauju. Vidudieniui praėjus, jie vis dar šėlo, pranašaudami pagavoje iki pat aukos atnašavimo. Vis dar nebuvo jokio garso, ir nebuvo, kas atsakytų ar išklausytų.“

Su malonumu šėtonas būtų padėjęs tiems, kuriuos apgavo ir kurie buvo atsidavę jam tarnauti. Jis mielai būtų siuntęs žaibą, kad padegtų auką. **Bet Jehova nustatė šėtonui ribas, suvaržė jo galias, ir jokios priešų užmačios negalėjo pasiųsti nė kibirkštėlės ant Baalo aukuro.**

Galiausiai užkimę nuo klyksmo, kraujuotais apdariais nuo pačių pasidarytų žaizdų kunigai puola į neviltį. Neatslūgstamo itūžio siutinami, jie maldavimus sumaišo su siaubingais prakeikimais savo saulės dievui, o Elisas viską įdėmiai stebi. Jis žino: jei koku nors

būdu kunigams pavyktų įžiebtį ugnį ant aukuro, jie akimirksniu jį sudraskytų į gabalus.

[150] Vakarėjo. Baalo pranašai išvargę, išsekę ir sutrikę. Vienas siūlo vieną, kitas kitką, kol galiausiai liaujasi stengtis. Ant Karmelio nebeskardi nei klyksmai, nei keiksmi. Nusivylę jie pasitraukia iš kovos.

Visą dieną žmonės stebėjo sutrikusių kunigų „pasirodymą“. Minia matė jų pašėlusį šokinėjimą aplink aukurą, tarsi būtų buvę įmanoma pagriebti sivilinančios saulės spindulį ir panaudoti jį savo užmojui. Apimti siaubo, jie stebėjo, kaip kunigai žalojo savo kūnus; jie turėjo laiko pagalvoti apie stabų garbinimo kvailybę. Daugelis pavargo nuo demonizmo demonstravimo ir dabar labai susidomėję laukė, ką gi darys Elisas.

Atėjo vakarinės aukos metas. Elisas kviečia visus žmones: „Ateikite arčiau prie manęs.“ Kol jie drebėdami eina arčiau, Elisas atsisuka į sugriautą aukurą, ant kurio kadaise buvo aukojamos aukos dangaus Dievui, ir ima jį atstatinėti. Jam ši griuvėsių krūva brangesnė už visus didingus pagoniškus aukurus.

Atstatydamas šį senovinį aukurą, Elisas parodo pagarbą Viešpaties Sandorai, kurią Jis sudarė su Izraelio tauta, kai ji perėjo Jordano upę, keliaudama į Pažadėtąją žemę. Parinkęs „dvylika akmenų pagal Jokūbo... sūnų giminių skaičių..., pastatė aukurą Viešpaties vardui“.

[151] Nusivylę, išsekinti bergždžių pastangų, Baalo kunigai laukė, kad pamatytų, ką darys Elisas. Jie nekentė pranašo, pasiūliusio išbandymą, kuris parodė jų dievų silpnumą ir menkystę, bet ir bijojo jo galių. Žmonės su baime, sulaikę kvapą stebėjo, kaip Elisas darbavosi. Ramus pranašo elgesys labai skyrėsi nuo fanatiško, beprasmių Baalo sekėjų šėlsmo.

Aukuras baigtas. Pranašas iškasa aplink jį griovį, sukrauna malkas kaip priklausos ir paruošia jautuką. Jis uždeda auką ant aukuro ir liepia žmonėms gausiai apipilti vandeniu auką ir aukurą. „Pripilkite

keturis ąsočius vandens, – tarė jis, – ir užpilkite jį ant deginamosios aukos ir ant malkų.“ Vėl tarė: „Padarykite tai dar kartą“, ir jie tai padarė antrą kartą. „Padarykite tai trečią kartą“, – tarė jis, ir žmonės tai padarė trečią kartą. „Vanduo bėgo visur aplink aukurą, net griovys buvo pilnas vandens.“

Primindamas tautai ilgai trunkantį atsimetimą, sukėlusį Jehovos pyktį, Elijas ragina žmones nusižeminti širdimis ir kreiptis į jų tėvų Dievą, kad prakeikimas Izraelio žemei būtų panaikintas. Tada, pagarbiai nusilenkęs prieš neregimą Dievą, jis pakelia rankas į dangų ir pasimeldžia paprasta malda. Baalo kunigai nuo ankstyvo ryto iki vėlyvos popietės šaukė apsiputodami, šokinėdami; tačiau kai meldėsi Elijas, Karmelio aukštumų netrikdė joks beprasmis triukšmas. Jis meldžiasi, tarsi žinodamas, kad Jehova yra čia, kaip to reginio Liudytojas, jo maldos Klausytojas. Baalo pranašai maldavimus šūkčiojo beprotiškai, padrikai. O Elijas meldžiasi paprastai ir karštai, prašydamas Dievą parodyti savo pranašumą prieš Baalą, kad Izraelis būtų paskatintas atsigręžti į Jį.

„Viešpatie, Abraomo, Izaoko ir Izraelio Dieve, – meldžiasi pranašas, – šią dieną tebūna žinoma, kad Tu esi Izraelio Dievas, kad aš esu Tavo tarnas ir kad visus tuos dalykus padariau Tavo įsakymu. Atsiliepk man, Viešpatie! Atsiliepk man, kad ši tauta žinotų, jog Tu, Viešpatie, esi Dievas, jog Tu vėl susigrąžini jų širdis.“

Stojo slogi tylą. Baalo kunigai drebėjo iš siaubo. Suvokdami savo kaltę, jie laukė greito atpildo.

[152]

Vos tik Elijas baigė melstis, ant atstatyto aukuro nužengia ugnies liežuviai, tarsi žvilgantys žaibo blyksniai praryja auką, išlaižo vandens griovį ir sudegina net aukuro akmenis. Ryški liepsna apšviečia kalną ir apakina minią. Žemiau esančiuose slėniuose, kur daugelis nerimastingai įtemptai stebi aukščiau stovinčiųjų veiksmus, ugnies nusileidimas akivaizdžiai matomas, ir visi stebisi tuo reginiu. Jis primena ugnies stulpą, kuris prie Raudonosios jūros atskyrė Izraelio vaikus nuo egiptiečių kariuomenės.

[153] Žmonės ant kalno, jausdami pagarbią baimę, puolė kniūbsti prieš neregimą Dievą. Jie nedrįso žiūrėti į Dangaus siųstą ugnį. Jie baiminosi, kad patys nebūtų sunaikinti. Suvokdami pareigą pripažinti Elijo Dievą kaip savo tėvų Dievą, kuriam skolingi savo ištikimybę, jie visi vienu balsu šaukė: „Viešpats yra Dievas! Tik Viešpats yra Dievas!“ Stulbinančiai aiškiai jų šauksmas pakyla virš kalno ir aidi kalno papėdės lygumoje. Pagaliau Izraelis suprato kaltę, atgailavo, atsitokėjo. Pagaliau žmonės praregėjo, kaip didžiai jie buvo paniekinę Dievą. Buvo visiškai atskleista esmė Baalo garbinimo, kuris priešingas prasmingam tikrojo Dievo tarnavimui. **Tauta pripažino, jog Dievas buvo teisingas ir gailestingas, sulaikydamas rasą ir lietų, kol jie neišpažins Jo vardo.** Dabar jie pasiruošę sutikti, kad Elijo Dievas yra aukščiau visų stabų.

[154] Baalo kunigai nustėrę stebi nuostabų Jehovos galios apsireiškimą. Tačiau netgi sugėdinti ir stovėdami dieviškos šlovės akivaizdoje, jie atsisako atgailauti dėl savo piktadarybių. Jie vis tiek lieka Baalo pranašais. Taip jie parodo, jog pasirengę žūti. Kad atgailavęs Izraelis būtų apsaugotas nuo suvedžiojimo tų, kurie mokė tautą garbinti Baalą, Elijui Viešpats įsakė sunaikinti šiuos melagingus mokytojus. Žmonių pyktis jau buvo sukilęs prieš nusizengimų vadus, ir kai Elijas įsako: „Čiupkite Baalo pranašus! Nė vienam neleiskite pabėgti!“, jie tam jau pasiruošę. Jie suima kunigus, nusitempia prie Kišono upelio, ir ten, baigiantis dienai, kuri buvo ryžtingos reformos pradžia, Baalo tarnai nužudomi. Nė vienas nebuvo paliktas gyvas.

IŠ JEZREELIO Į HOREBĄ

Šis skyrius pagrįstas *Karalių pirmos knygos* 18, 41 – 19, 8

užudžius Baalo pranašus, atsivėrė kelias galingai dvasinei reformai dešimties Šiaurinės karalystės giminių gyvenime. Pranašas Elisas parodė tautai jos atsimetimą, pakvietė izraelitus nusižeminti širdimis ir kreiptis į Viešpatį. Dangaus teismas buvo įvykdytas mirties bausme, tauta išpažino nuodėmes ir savo tėvų Dievą pripažino esant gyvuoju Dievu. Taigi Dangaus prakeikimas turėjo būti panaikintas, o laikinos gyvenimo palaimos atnaujintos. Žemė turėjo būti atgaivinta lietumi. Elisas tarė Ahabui: „Pakilk, valgyk ir gerk, nes atūžia smarkus lietus.“ Tai pasakęs, pranašas užkopė į kalno viršūnę melstis.

[155]

Elisas taip užtikrintai liepė Ahabui ruoštis liūčiai ne todėl, kad danguje būtų pasirodę nors menkiausi lietaus ženklai. Danguje nesimatė nė debesėlio, nebuvo girdėti nė garso griaustinio. Jis ištare tai, ką paskatino jį pasakyti Šventoji Dvasia, atsiliepdama į jo tvirtą tikėjimą. Visą dieną jis vykdė Dievo valią ir tuo atskleidė savo besąlyginį pasitikėjimą pranašišku Dievo žodžiu. Dabar, padaręs visa, kas jo galioje, jis žinojo, kad Dangus išlies žadėtus palaiminimus. Tas pats Dievas, kuris siuntė sausrą, pažadėjo ir gausų lietų, kaip atpildą už dorus veiksmus, todėl dabar Elisas laukė pažado išpildymo. Nusižeminęs, „priglaudęs veidą prie kelių“, jis meldamasis tarpininkavo už atgailavusį Izraelį.

Ne kartą Elisas siuntė savo tarną pasižvalgyti nuo kalno į Viduržemio jūrą, ar nesimato kokio nors ženklo, kad Dievas išgirdo jo maldą. Bet kaskart tarnas grįždavo su žodžiais: „Nieko nėra!“ Pranašas

neprarado nei kantrybės, nei tikėjimo, o tik tęsė nuoširdžius maldavimus. Šešis kartus tarnas grįžo pasakyti, kad variniame danguje nesimato jokio artėjančio lietaus ženklo. Nedvejodamas Elisas pasiuntė savo tarną dar kartą, ir šį sykį tarnas grįžo pranešdamas: „Žiūrėk, mažas debesėlis, ne didesnis už žmogaus plaštaką, kyla nuo Jūros.“

[156] To pakako. Elisas nelaukė, kol dangus apsiniauks juodais debesimis. **Tame mažame debesėlyje tikėjimu jis išvelgė gausų lietu** ir, elgdamasis pagal savo tikėjimą, jis skubiai pasiuntė savo tarną pas Ahabą su žinia: „Kinkyk vežimą ir leiskis žemyn, kad lietūs tavęs neužkluptų.“

Tik todėl, kad Elisas turėjo didį tikėjimą, Dievas galėjo panaudoti jį šioje gilioje Izraelio istorijos krizėje. **Kai jis meldėsi, jo tikėjimas pasistiebė ir įsitvėrė į Dangaus pažadus.** Jis meldėsi atkakliai bei ištvermingai, kol jo prašymas buvo patenkintas. Elisas nelaukė akivaizdaus įrodymo, kad Dievas jį girdi, bet buvo pasirengęs veikti gavęs mažiausią dieviškosios malonės ženklą. Ir tai, ką jis Dievo padedamas galėjo padaryti, gali atlikti visi tarnaudami Dievui savo srityje, nes apie Gileado pranašą parašyta: „Elisas buvo vargo žmogus, kaip ir mes. Jis melste meldė, kad nelytų, ir nelijo žemėje trejus metus ir šešis mėnesius.“ (*Jokūbo 5, 17*)

[157] **Tokio tikėjimo reikia pasauliui šiandien – tikėjimo, kuris tvirtai įsikibtų į Dievo Žodžio pažadus ir nepaleistų, kol Dangus neišklausys. Toks tikėjimas mus glaudžiai susieja su Danguimi ir suteikia stiprybės kovojant su tamsos jėgomis.** Tikėjimu Dievo vaikai „užkariavo karalystes, įvykdė teisingumą, įgijo pažadus, užčiaupė liūtams nasrus, užgesino ugnies karštį, paspruko nuo kalavijo ašmenų, atsigavo iš silpnumo, tapo galiūnais kovoje, privertė bėgti svetimųjų pulkus“ (*Hebrajams 11, 33–34*). Tikėjimu mes šiandien turime pasiekti mums skirtų Dievo užmojų aukštumas. „Tikinčiam viskas galima.“ (*Morkaus 9, 23*)

Tikėjimas – pagrindinis pergalingos maldos elementas. „Kas artinasi prie Dievo, tam būtina tikėti, kad Jis yra ir Jo ieškantiems

atsilygina.“ (*Hebrajams 11, 6*) „Mes tvirtai pasitikime Juo, nes ko tik prašome pagal Jo valią, Jis mūsų išklauso. O jeigu žinome, kad Jis mūsų išklauso, ko tik prašome, tai ir žinome turį, ko esame prašę.“ (*1 Jono 5, 14–15*) **Turėdami atkaklų Jokūbo tikėjimą ir nepalenkiamą Elijo atkaklumą, mes galime pateikti savo prašymus Tėvui, melddami visko, ką Jis pažadėjo. Jo sosto garbė pagrįsta Jo Žodžio vykdymu.**

Kai Ahabas ruošėsi kelionei, vakaro šešėliai jau leidosi ant Karmelio kalno. „Už valandėlės dangus apsiniaukė juodais debesimis, papūtė vėjas, ir pradėjo smarkiai lyti. Įlipęs į vežimą, Ahabas nuvažiavo Jezreelio link.“ Važiuodamas į karališkąjį miestą tamsoje ir per akinančią liūtį, Ahabas nematė kelio. Nors Elijas, būdamas Dievo pranašas, tą dieną pažemino Ahabą prieš jo pavaldinius ir nužudė stabmeldžius kunigus, bet vis dar pripažino jį Izraelio karaliumi, ir dabar, pagerbdamas jį ir stiprinamas Dievo, bėgo karališkojo vežimo priekyje ir lydėjo karalių iki miesto vartų.

Šis maloningas Dievo pasiuntinio veiksmas, parodytas nedoram karaliui, yra pamoka visiems, kurie skelbiasi esą Dievo tarnai, bet perdėtai vertina savo gebėjimus. Yra taip išsikėlusių, kad jų atliekamos pareigos jiems atrodo menkavertės. Jie nesiryžta imtis net reikalingo darbo, būgštaudami, jog bus rasti atliekant tarno darbą. Tokiems reikia daug ko pasimokyti iš Elijo. Jo žodžiu Dangaus turtai žemei buvo sulaikyti trejus metus; jis buvo akivaizdžiai Dievo pagerbtas, kada kaip atsakas į jo maldą ant Karmelio kalno iš dangaus nusileido ugnis ir sudegino auką; jo ranka įvykdė Dievo teismą nužudant stabmeldžius kunigus; jo prašymas dėl lietaus buvo patenkintas. Ir vis dėlto po tokių ženklių pergalių, kuriomis Dievas pagerbė pranašo viešą tarnystę, jis atliko tarno darbą.

Prie Jezreelio vartų Ahabas ir Elijas išsiskyrė. Pranašas, nusprendęs likti už miesto vartų, apsisiautė skraiste ir atsigulė ant plikos žemės. Įvažiavęs į miestą, karalius greitai pasiekė savo rūmų prieglobstį ir papasakojo savo žmonai apie stebėtinus dienos įvykius bei

stebuklingą dieviškos galios apsireiškimą, kuris įrodė, kad Jehova yra tikrasis Dievas, o Elisas yra Jo išrinktasis pasiuntinys. Kai Ahabas papasakojo karalienei, kad buvo išžudyti jos stabmeldžiai pranašai, Jezabelė suakmenėjo ir įsiuto. Ji atsisakė pripažinti aiškų Dievo apsireiškimą ant Karmelio kalno ir įžūliai bei drąsiai pareiškė, kad Elisas turi mirti.

[159] Tą naktį pasiuntinys pažadino išsekusį pranašą ir perdavė jam Jezabelės žodžius: „Tai man tepadaro dievai ir dar teprieda, jeigu šiuo laiku rytoj nepadarysiu su tavo gyvastimi, kaip buvo padaryta su kiekvieno iš jų gyvastimi.“

Atrodytų, jog parodęs tokią drąsą, visiškai nugalėjęs karalių, kunigus ir tautą, Elisas negalėjo pasiduoti nevilčiai ir bauginimui. Tačiau tas, kuris buvo palaimintas daugybe mylinčio Dievo rūpestingumo apraiškų, nebuvo apsaugotas nuo žmogiškų silpnybių, ir šią tamsią valandą tikėjimas bei drąsa jį apleido. Sumišęs jis pakilo iš miego. Pliaupė lietus, aplinkui – aklina tamsa. Pamiršęs, kad prieš trejus metus Dievas buvo nurodęs priebėgos vietą pasislėpti nuo Jezabelės neapykantos, dabar jis leidosi gelbėti savo gyvybės. „Pasiekęs Judo Beer Šebą, jis paliko ten savo tarną, o pats keliavo vieną dieną į dykumą.“

Elisui nederėjo palikti savo pareigų. Jezabelės grasinimus jis turėjo pasitikti su malda, prašydamas apsaugos Tą, kuris pavedė jam apginti Jehovos garbę. Pasiuntiniui jis turėjo atsakyti, kad Dievas, kuriuo jis pasitiki, apsaugos jį nuo karalienės neapykantos. Buvo praėję vos keletas valandų po to, kai Elisas matė stebėtiną dieviškos galios apsireiškimą, ir tai turėjo užtikrinti, jog ir dabar jis nebus paliktas. Jeigu jis būtų likęs ten, kur buvo, jei Dievą būtų padaręs savo prieglobsčiu ir stiprybe, būtų tvirtai stovėjęs už tiesą, tuomet jis būtų apsaugotas nuo pavojų. Dievas būtų jam suteikęs dar vieną didelę pergalę, siųsdamas savo bausmę Jezabelei, o karaliui ir tautai padarytas išpūdis būtų atvėręs didžios reformos duris.

Elisas daug tikėjosi iš stebuklo, padaryto ant Karmelio kalno. Jis vylėsi, kad po Dievo galios parodymo Jezabelė nebeturės įtakos

Ahabui, ir visame Izraelyje greitai bus įvykdyta reforma. Visą dieną ant Karmelio jis praleido nevalgęs. Tačiau, kai jis lydėjo Ahabo vežimą iki Jezreelio, nepaisant patiriamo fizinio krūvio, jis buvo labai drąsus. [160]

Dabar Elijas buvo prislėgtas tokios būsenos, kuri dažnai patiriama po didelio šlovingos sėkmės ir tikėjimo išmėginimo. Jis baiminosi, kad reforma, pradėta ant Karmelio kalno, nesitęs ilgai, ir ji apėmė prislėgtumas. Jis buvo išaukštintas iki Pisgos viršūnės, dabar jis atsidūrė slėnyje. Visagalis įkvėptas jis išlaikė sunkiausią tikėjimo išbandymą, bet šiuo nusivylimo metu ausyse skambėjo Jezabelės grasinimai; atrodė, šėtonas nugalės, panaudodamas šią piktą moterį, ir Elijas paleido Dievo ranką. Jo tikėjimas pasiekė didžiausias aukštumas, bet po to jį užplūdo jausmų lavina. Pamiršęs Dievą, Elijas bėgo, kol atsidūrė niūrioje dykvietėje vienas. Išvargęs jis atsisėdo po kadagiu pailsėti. Čia sėdėdamas, jis troško mirties. „Gana! – šaukė jis, – imk Viešpatie, imk mano gyvastį, nes aš nesu geresnis už savo protėvius.“ Bėglys, toli nuo žmonių gyvenamos vietos, sugniuždytas kartaus nusivylimo, jis troško niekada daugiau nebematyti žmogaus veido. Galiausiai visiškai išsekęs, jis užmigo. [161]

Į kiekvieno mūsų gyvenimą ateina gilaus liūdesio ir baisaus nusivylimo metas – dienos, kai sielvartas tampa mūsų dalia, kai sunku patikėti, jog Dievas tebėra malonus geradaris savo žemiškiems vaikams; dienos, kai vargai drasko širdį, o mirtis atrodo mielesnė už gyvenimą. Tokiu metu žmonės pameta Dievą iš akių ir patenka į abejonių vergiją bei netikėjimo baudžiąvą. **Jei tik tokiomis akimirkomis dvasiniu išvalgumu mes pamatytume Dievo apvaizdos užmojus, mes išvystume angelus, besistengiančius apsaugoti mus nuo mūsų pačių, siekiančius nukreipti mūsų žingsnius ant daug tvirtesnio pamato nei amžinosios kalvos, ir naujas tikėjimas bei nauja gyvybė plūstų į mūsų esybę.**

Ištikimas Jobas savo sielvarto ir tamsos dieną pareiškė:

„Tepranyksta diena, kurią gimiau.“
 „Ak, kad mano širdgėla būtų pasverta,
 ir visos mano negandos padėtos ant svarstyklių!“
 „O, kad mano prašymas būtų patenkintas
 ir Dievas suteiktų, ko trokštu!
 Net jeigu Dievui patiktų mane sutrinti,
 duoti laisvę savo rankai ir mane nušluoti,
 tai būtų man paguoda!“
 „Todėl negaliu leisti savo lūpoms tylėti,
 kalbėsiu dvasios skausme,
 skųsiuosi gyvasties kartėlyje.“
 „...rinkčiausi pasmaugimą ir mirtį
 negu šiuos griaučius.
 Daugiau nebegaliu! Amžinai negyvensiu!
 Tad pasitrauk nuo manęs,
 nes mano dienos tik ūkanos [tuštybė].“
(Jobo 3, 3; 6, 2. 8–10; 7, 11. 15–16)

Nors Jobas ir buvo išvargintas gyvenimo, jam nebuvo leista mir-
 ti. Jam buvo nurodytos ateities galimybės ir suteikta viltis:

„Būsi saugus ir nebebijosi.
 Tada užmirši savo vargus
 arba prisiminsi juos kaip nuslūgusius vandenį.
 Tavo gyvenimas bus šviesesnis už vidurdienį,
 o tamsiausios gyvenimo valandos švies kaip aušra.
 Tu jausiesi saugus, nes turėsi vilties...
 Gulsiesi, ir nebus tau ko bijoti,
 daugelis stengsis tau įtikti.
 O nedorųjų akys apsiblaus,
 kelio išsigelbėti jie rasti nepajėgs.
 Jų vienintelė viltis – laukti mirties.“
(Jobo 11, 15–20)

Iš nevilties ir liūdesio gelmių Jobas pakilo į besąlyginio pasitikėjimo Dievo malone ir išgelbėjimu aukštumas. Pergalingai jis paskelbė:

[163]

„Nors Jis ir gali mane užmušti, pasitikiu Juo...
ir Jis mane išgelbės.“
„Juk aš žinau, kad mano Atpirkėjas gyvas;
galų gale Jis pakils kaip Liudytojas žemėje.
Net kai liga jau bus suėdusi mano odą,
savo kūnu matysiu Dievą.
Matysiu Jį savo, o ne kieno kito akimis!“
(*Jobo 13, 15–16; 19, 25–27*)

„Viešpats kreipėsi į Jobą iš audros“ (*Jobo 38, 1*) ir atskleidė savo jėgos galybę. Kai Jobas pamatė Kūrėjo švystelėjimą, jis pasibaisėjo savimi bei atgailavo dulkėse ir pelenuose. Tada Viešpats galėjo apšiai jį palaiminti, kad jo paskutiniai metai būtų geriausi jo gyvenimo metai.

Viltis ir drąsa būtini norint tobulai tarnauti Dievui. Tai – tikėjimo vaisiai. Nusivylimas yra nuodėmingas ir neprotingas jausmas. Dievas gali ir nori savo tarnams suteikti didesnės jėgos, kuri būtina išgyvenimų ir išmėginimų metu. Dievo darbo priešų planai gali atrodyti gerai sudaryti ir labai sėkmingi, tačiau net ir kruopščiausiai atliktą darbą Dievas gali suardyti. O tai Jis padaro savo laiku ir būdu ir tada, kai mato, kad Jo tarnų tikėjimas pakankamai išmėgintas.

[164]

Nusivylusiems yra patikimas vaistas – tikėjimas, malda ir darbas. Tikėjimas ir veikla sugrąžins pasitikėjimą ir pasitenkinimą, kuris stiprės diena iš dienos. Ar esate gundomi pasiduoti nerimo jausmui ar visiškam nusivylimui? **Tamsiausiomis dienomis, kai nejaučiate Dievo Artumo, nebijokite. Tikėkite Dievu. Jis žino jūsų reikmes. Jis yra galingas. Jo begalinė meilė ir užuojauta niekada neišsenka.** Nebijokite, kad Jis neištesės savo pažadų. Jis yra amžinoji Tiesa. Jis niekada nepakeis Sandoros, kurią sudarė su Jį

[165] mylinčiaisiais. Savo ištikimiems tarnams Jis atseikės visko, ko jiems reikia. Apaštalas Paulius paliudijo: „Bet man Jis atsakė: ‘Gana tau Mano malonės, nes Mano galybė tampa tobula silpnume.’ ...Tad džiaugiuosi silpnumu, paniekinimais, bėdomis, persekiojimais ir priespauda dėl Kristaus, nes, būdamas silpnas, esu galingas.“ (*2 Korintiečiams 12, 9–10*)

Ar Dievas apleido Eliją išmėginimo metu? O, ne! Kai pats Elijas jautėsi apleistas Dievo bei žmonių, Viešpats savo tarną mylėjo ne mažiau negu tuo metu, kai atsakė į jo maldą, atsiųsdamas iš dangaus ugnį, apšvietusią kalno viršūnę. Ir dabar, kai Elijas miegojo, jį pažadino švelnus prisilietimas bei malonus balsas. Pašokęs iš siaubo ir pasirengęs bėgti, jis baiminosi, jog tai priešas jį surado. Tačiau prie jo palinkęs užjaučiantis veidas buvo ne priešo, o draugo. Dievas pasiuntė iš dangaus angelą su maistu savo tarnui. „Kelkis ir valgyk!“ – tarė angelas. „Jis apsižvalgė. Žiūri, prie galvos žaizdre keptas paplotis ir ąsotis vandens.“

[166] Pasistiprinęs tuo, kas jam buvo paruošta, Elijas vėl užmigo. Viešpaties angelas atėjo antrą kartą ir, palietęs išsekusį vyrą, švelniai tarė: „Kelkis ir valgyk, antraip kelionė tau bus sunki.“ „Atsikėlęs pavalgė ir atsigėrė“ ir „tuo maistu pasistiprinęs“, jis galėjo keliauti „keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų iki pat Dievo kalno Horebo“, kur rado prieglobstį oloje.

TRYLIKTRAS SKYRIUS

„KĄ ČIA VEIKI?“

Šis skyrius pagrįstas *Karalių pirmos knygos 19, 9–18*

 lijo prieglobstis ant Horebo kalno, nors ir paslėptas nuo žmonių, tačiau buvo žinomas Dievui. Nusiminęs ir išvaręs pranašas nebuvo paliktas vienas kovoti su jį slegiančiomis tamsos jėgomis. Prie olos angos, kurioje Elijas pasislėpė, Dievas susitiko su juo; per galingą angelą išsiaiškinęs jo poreikius, Jis pranešė apie savo dieviškąją užmojį dėl Izraelio.

Kol Elijas neišmoko visiškai pasitikėti Dievu, jis negalėjo užbaigti pradėto darbo labui tų, kurie buvo suvedžioti garbinti Baalą. Pergalė Karmelio aukštumose atvėrė kelią didesnėms pergalėms, bet nuo atsivėrusių nuostabių galimybių Eliją nukreipė Jezabelės grasinimai. Dievo žmogus turėjo suprasti savo dabartinės padėties silpnąją vietą, lygindamas su pranašumais, kuriuos Viešpats jam paskyrė.

[167]

Savo išmėgintą tarną Viešpats pasitiko klausimu: „Ką čia veiki, Elijau?“ Aš pasiunčiau tave prie Kerito upelio, po to pas Sareptos našlę. Aš liepiau tau sugrįžti į Izraelį ir stoti prieš stabmeldžius kunigus ant Karmelio kalno; suteikiau tau jėgų lydėti karaliaus vežimą iki Jezreelio vartų. Tačiau kas pasiuntė tave į šią skubotą kelionę dykumon? Kokie darbai tavęs laukia čia?

Su kartėliu Elijas išsraudojo savo skundą: „Aš degu uolumu Viešpačiui, Galybių Dievui, nes izraelitai atmetė Tavo Sandorą, nuvertė Tavo aukurus ir išžudė Tavo pranašus kalaviju. Tik aš vienas likau, o jie nori man gyvastį atimti.“

Pakvietęs pranašą išeiti iš olos, angelas liepė jam stovėti priešais Viešpatį ant kalno ir klausytis Jo žodžių. „Pūtė didelis vėjas ir buvo

[168] toks stiprus, kad skaldė kalnus ir trupino į gabalus uolas prieš Viešpatį, bet Viešpaties nebuvo vėjyje. Po vėjo – žemės drebėjimas, bet Viešpaties nebuvo žemės drebėjime. Po žemės drebėjimo – ugnis, bet Viešpaties nebuvo ugnyje. O po ugnies – švelnus tylus dvelksmas. Išgirdęs jį, Elijas apsigaubė veidą skraiste ir išėjęs atsistojo prie olos angos.“

Viešpats pasirinko apsireikšti savo tarnui ne galinga dieviškos jėgos išraiška, bet „švelniu tyliu dvelksmu“. Jis norėjo išmokyti Eliją, kad **siekiant Dievo tikslo ne visada dideli darbai parodo didžiausią sėkmę**. Kol Elijas laukė Viešpaties apsireiškimo, įsisiautėjo audra, blyksėjo žaibai, praūžė ryjanti ugnis, bet Dievo visame tame nebuvo. Tada pasigirdo švelnus tylus dvelksmas, ir pranašas apsigaubė veidą skraiste Viešpaties akivaizdoje. Jo apmaudas išblėso, dvasia pritilo ir sušvelnėjo. Dabar jis žinojo, kad romus tikėjimas, tvirtas pasikliovimas Dievu visada sulauks pagalbos reikiamu metu.

Ne visada geriausiai išmuktos Dievo tiesos pristatymas įtikina ir atverčia žmogų. Ne iškalba ar logika paliečia žmonių širdis, bet švelnus Šventosios Dvasios poveikis, kuri ramiai, bet užtikrintai keičia ir ugdo charakterį. Švelnus ir tylus Dievo Dvasios dvelksmas turi galią pakeisti širdis.

„Ką čia veiki, Elijau?“ – paklausė balsas, o pranašas atsakė: „Aš degu uolumu Viešpačiui, Galybių Dievui, nes izraelitai atmetė Tavo Sandorą, nuvertė Tavo aukurus ir išžudė Tavo pranašus kalaviju. Tik aš vienas likau, o jie trokšta man gyvastį atimti.“

[169] Viešpats atsakė Elijui, kad piktadariai Izraelyje neliks nenubausti. Turės būti išrinkti ypatingi vyrai, kurie atliks dieviškąją užmojų stabmeldiškoje karalystėje. Čia reikės veikti griežtai, kad visi turėtų galimybę stoti tikrojo Dievo pusėn. Pats Elijas turėjo grįžti į Izraelį ir su kitais dalytis reformavimo našta.

„Grįžk keliu, kuriuo atėjai, į Damasko dykumą, – liepė Viešpats Elijui. – Ten nuėjęs, patepsi Hazaelį Aramo karaliumi. Patepk ir Nimšio sūnų Jehuvą Izraelio karaliumi, o Šafato sūnų Eliziejų

iš Abel Meholos patepk pranašu vietoj savęs. Kas tik pabėgs nuo Hazaelio kalavijo, tą užmuš Jehuvas, o kas tik pabėgs nuo Jehuvo kalavijo, tą Eliziejus užmuš.“

Elijas manė, kad Izraelyje jis buvo vienintelis tikrojo Dievo garbintojas. Tačiau Tas, kuris ištiria žmonių širdis, atskleidė pranašui, kad yra dar daug tokių, kurie per ilgą atsimetimo laikotarpį išliko Jam ištikimi. „Aš paliksiu Izraelyje, – kalbėjo Dievas, – septynis tūkstančius – visus tuos, kurie nesiklaupė Baalui ir kurių lūpos jo nebučiavo.“

Iš Elijo patirties tomis nusivylimo ir tariamo pralaimėjimo dienomis daug neįkainojamų pamokų gali išmokti ir mūsų laikų Dievo tarnai, kai vyksta visuotinis atsimetimas nuo tiesos. Ir šiandien vyrauja panaši neištikimybė, kokia buvo paplitusi Izraelyje pranašo dienomis. Šiandien minios žmonių, iškelbamos žmogų viršum dievybės, šlovindamos populiarius vadovus, garbindamos mamoną ir mokslo pasiekimus statydamos aukščiau už apreikštą tiesą, seka Baalą. Abejonės ir netikėjimas pražūtingai veikia protą ir širdį, ir dauguma Dievo išmintį iškeičia į žmogiškus išvedžiojimus. Viešai mokoma, kad mes gyvename tokiais laikais, kai žmogaus protas turėtų būti iškeltas aukščiau už Dievo Žodžio mokymą. Dievo Įstatymas – dieviškojo teismo pamatas – paskelbtas nenaudingai. Teismo priešas darbuojasi, kad apgaule priverstų vyrus ir moteris pastatyti žmogų institucijose, kuriose turėtų būti Dievas, bei užmiršti sąlygas, kurios buvo nustatytos žmonijos laimei ir išgelbėjimui.

[170]

Tačiau šis atsimetimas, nors ir labai išplitęs, nėra visuotinis. Ne visi pasaulyje yra nusikaltėliai ir smerktini, ne visi pasirinko tarnauti priešui. **Dievas turi tūkstančius, kurie nesiklaupė Baalui, daugelį, kurie trokšta geriau suprasti Kristų ir Jo Įstatymą, daugelį, kurie tikisi, kad Jėzus greitai sugrįš ir sunaikins nuodėmės bei mirties viešpatavimą.** Taip pat yra daugelį tokių, kurie nežinodami garbina Baalą, su kuriais Šventoji Dvasia vis dar kovoja.

[171] Tokiems žmonėms reikia asmeninės pagalbos tų, kurie išmoko pažinti Dievą ir Jo Žodžio galią. Tokiais kaip mūsų laikais kiekvienas Dievo vaikas turėtų uoliai padėti kitiems. Kai tie, kurie supranta Biblijos tiesas, ieškos šviesos trokštančių vyrų ir moterų, Dievo angelai eis kartu su jais. O ten, kur eina angelai, nėra ko baimintis einant pirmyn. Pasišventusių ištikimų darbininkų pastangų dėka daugelis nusigręš nuo stabmeldystės ir garbins gyvąjį Dievą. Daugelis liausis reiškę pagarbą žmogaus sukurtiems nuostatams ir be baimės stos Dievo ir Jo Įstatymo pusėn.

Daug kas priklauso nuo nepalaujamo nuoširdžių bei ištikimųjų uolumo; todėl šėtonas deda visas pastangas, kad sužlugdytų Dievo planus, kurie pasiekiami klusnumu. Jis priverčia kai kuriuos pamiršti savo kilnią ir šventą misiją ir pasiduoti šio gyvenimo malonumams. Jis skatina juos ramiai įsikurti arba dėl geresnių sąlygų pasitraukti iš tų vietų, kuriose jie galėtų skleisti gerą įtaką. Kitus jis priverčia bėgti nuo pareigų netekus drąsos, kai susiduria su pasipriešinimu ar persekiojimu. Bet į visus tokius Dangus žiūri su švelnia užuojauta. Kiekvienam Dievo vaikui, kurio balsą sielų priešui pavyko nutildyti, užduodamas klausimas: „Ką čia veiki?“ Aš tau pavedžiau eiti į pasaulį ir skelbti Evangeliją, paruošti liaudį Dievo dienai. Kodėl tu čia? Kas tave siuntė?

[172] **Džiaugsmas matyti išgelbėtą nusidėjėlį – tai džiaugsmas, kuris palaikė Kristų pasiaukojant ir kančioje. Kiekvienas Jo sekėjas turėtų jausti tokį džiaugsmą, įkvepiantį jo siekius.** Tie, kurie nors ir labai menkai supranta, ką jiems ir jų artimiesiems reikškia atpirkimas, vis dėlto tam tikra prasme supras, kokie didžiuliai yra žmonijos poreikiai. Jų širdys prisipildys tokios užuojautos, kai pamatys baisyos pražūties sutemose skendinčių tūkstančių žmonių dorovinį ir dvasinį skurdą, kad palyginus su juo fizinės kančios atrodys niekis.

Šeimoms kaip ir pavieniams asmenims užduodamas klausimas: „Ką čia veiki?“ Daugelyje bendruomenių yra šeimų, kurios

gerai išmokytos Dievo Žodžio tiesų; jos galėtų praplėsti savo įtakos sferą, jei persikeltų į tas vietas, kur būtina tarnystė, kurią jos galėtų atlikti. Dievas kviečia krikščionių šeimas persikelti gyventi į tamsiausias žemės vietas ir dirbuotis ten išmintingai bei ištvermingai tų žmonių labui, kurie paskendę dvasinėje tamsoje. Norint atsiliiepti į šį kvietimą, reikia pasiaukojimo. Tuo tarpu, kai daugelis laukia, kol bus pašalintos visos kliūtys, žmonės miršta be vilties ir be Dievo. Yra žmonių, kurie, siekdami pasaulio gerovės ar norėdami įgyti mokslinių žinių, pasiruošę leisti į rizikingus kraštus, patirti vargus ir nepriteklus. Kur yra tie, kurie būtų pasiruošę patirti tiek pat, kad kitiems papasakotų apie Išgelbėtoją?

Nėra nieko keisto ar naujo, jei sunkiomis aplinkybėmis be saiko slegiami, dvasiškai stiprūs žmonės praranda drąsą bei viltį ir nebe-mato nieko malonaus gyvenime. Tegul visi tokie prisimena vieną galingiausių pranašų, kuris, gelbėdamas savo gyvastį, bėgo nuo įtūžusios moters. Išsekęs ir išvargęs bėglys, kurio dvasią slėgė kartus nusivylimas, šaukėsi mirties. Tačiau tuomet, kai nebeliko vilties, o gyvenimo triūsas atrodė žlugęs, jis išmoko vieną brangiausių savo gyvenime pamokų. Savo didžiausio silpnumo valandą jis suprato poreikį ir galimybę pasitikėti Dievu tokiomis aplinkybėmis, kurio-mis dirbuotis yra sunkiausia.

Tie, kurie savo gyvenimo jėgas skiria pasiaukojančiam darbui ir yra gundomi pasiduoti nusivylimui bei nepasitikėjimui, galėtų pasisemti drąsos iš Elijo patirties. Budrus Dievo rūpestis, Jo meilė, Jo galia ypatingai pasireiškia tiems tarnams, kurių uolumas yra nesuprastas ir nevertinamas, kurių patarimai ir pabarimai ignoruojami, o pastangos reformuoti atlyginamos neapykanta ir pasipriešinimu.

[173]

Būtent apėmus didžiausiam silpnumui, šėtonas užpuola žmo-gų savo aršiausiomis pagundomis. Taip jis tikėjosi nugalėti Dievo Sūnų, nes tokia taktika jis laimėjo daugel pergalių prieš žmogų. Kai valia nusilpsta, o tikėjimas susvyruoja, tada tie, kurie ilgai ir narsiai

kovojo už tiesą, pasiduoda pagundai. Mozė, išsekintas keturiasdešimtys metų klajonių ir tautos netikėjimo, tik akimirkai prarado ryšį su Beribe Galia. Jis suklupo prie pat Pažadėtosios žemės ribų. Taip atsitiko ir Elijui. Tas, kuris savo tikėjimą Jehova išsaugojo sausros ir bado metais; tas, kuris be baimės stovėjo priešais Ahabą; tas, kuris lemiamą dieną ant Karmelio kalno buvo vienintelis tikrojo Dievo liudytojas visos Izraelio tautos akivaizdoje, būdamas išsekęs, leido mirties baimei įveikti tikėjimą Dievu.

Taip yra ir šiandien. Kai mus apima abejonės, kai esame suglumę dėl painių aplinkybių ar kamuojami nepriteklių ir sielvarto, šėtonas stengiasi sudrebinti mūsų pasitikėjimą Viešpačiu. Būtent tada jis išrikiuoja mums prieš akis visas klaidas ir gundo nepasitikėti Dievu bei suabejoti Jo meile. Jis tikisi atimti iš žmogaus drąsą ir nutraukti jo ryšį su Dievu.

[174]

Tie, kurie Šventosios Dvasios paskatinti stovi priešakinėje kovos linijoje, dažnai jaučia atoveiksmį, kai spaudimas atslūgsta. **Nusivylimas gali sudrebinti tvirčiausią tikėjimą ir susilpninti tvirčiausią valią. Tačiau Dievas viską supranta ir vis tiek užjaučia ir myli mus.** Jis skaito mūsų motyvus ir širdies sumanymus. Kantriai laukti ir pasitikėti, kai aplink niūri tamsa, – tai pamoka, kurią turi išmokti Dievo darbo vadovai. Dangus jų nenuvils nelaimės dieną. Niekas neatrodo toks bejėgiškas ir tuo pat metu taip neįveikiamas, kaip siela, kuri pripažįsta savo menkumą ir visiškai pasikliauja Dievu.

Iš Elijo patirties, kaip pasitikėti Dievu išbandymo valandą, gali pasimokyti ne tik užimantieji atsakingas pareigas. **Tas, kuris buvo Elijo stiprybė, tebėra galingas, kad palaikytų kiekvieną kovojantį savo vaiką, kad ir koks jis silpnas. Iš kiekvieno Jis tikisi ištikimybės ir kiekvieną apdovanoja jėgomis pagal reikmę.** Žmogus pats savaime nėra stiprus; tačiau Dievo galybe jis gali tapti stiprus, kad pats nugalėtų piktąjį ir kitiems padėtų jį įveikti. Šėtonas niekada nepalauš to, kuris ieškos apsaugos Dieve. „Tik per Viešpatį rasime pergalę ir jėgą.“ (*Izaijo 45, 24*)

Mielas krikščioni, šėtonas žino tavo silpnybes, todėl tvirtai įsikibk į Jėzų. Gyvendamas Jėzaus meilėje, tu gali išverti visus išbandymus. Tik Kristaus teisumas gali suteikti tau jėgų sustabdyti blogio potvynį, kuris užtvindo pasaulį. Gyvenk tikėjimu. Tikėjimas palengvina kiekvieną naštą ir pašalina bet kokių nuovargių. Dievo apvaizdą, kuri dabar atrodo paslaptina, tu gali suprasti nuolatos pasitikėdamas Dievu. Eik Jo nubrėžtu tikėjimo keliu. Bus išbandymų, bet eik pirmyn. Tai sustiprins tavo tikėjimą ir paruoš tave tarnystei. Šventoji istorija parašyta ne vien dėl to, kad skaitytume ir stebėtumės, bet kad mumyse veiktų tas pats tikėjimas, kuris veikė Dievo tarnuose senovėje. Ne mažiau regimu būdu dabar Viešpats dirbs ten, kur tikėjimo širdys taps Jo galios upeliais.

[175]

Mums, kaip ir Petru, skirti žodžiai: „Štai šėtonas pareikalavo persijoti jus tarsi kviečius. Bet Aš meldžiuosi už tave, kad tavasis tikėjimas nesusvyruotų.“ (*Luko 22, 31–32*) Kristus niekada neapleis tų, už kuriuos mirė. **Mes galime Jį palikti ir būti priblokšti pagundų, bet Kristus niekada nenusisuks nuo to, už kurį sumokėjo išpirką savo gyvybe.** Jei tik mūsų dvasinis regėjimas būtų žvitresnis, mes pamatytume sielas, sulinkusias nuo prislėgtumo ir apsunkintas sielvarto, tarsi javų pėdų slegiamas vežimas, ir bemaž mirstančias neviltyje. Mes pamatytume, kaip angelai skrenda į pagalbą šiems suviliotiems žmonėms ir nubloškia nuo jų juos supančius piktojo pulkus bei nukreipia jų žingsnius ant tvirto pamato. Kautynės, vykstančios tarp šių dviejų kariuomenių, yra tokios pat tikros, kaip tos, kurios vyksta šiame pasaulyje, o nuo dvasinės kovos baigties priklauso amžinoji lemtis.

Pranašas Ezechielis regėjime po kerubų sparnais matė ranką. Tai turėtų pamokyti Dievo tarnus, jog sėkmę suteikia dieviškoji galia. Tie, kuriuos Dievas panaudoja kaip savo žinios skelbėjus, neturi manyti, jog Jo darbas priklauso nuo jų. Ribotos būtybės nėra paliktos nešti šią atsakomybės naštą. Tas, kuris nemiega, kuris ištiesai dirba, kad būtų įgyvendinti Jo sumanymai, tęs savo darbą.

Jis sukliudys nedorėlių užmojams ir supainios ketinimus tų, kurie susimokė kenkti Jo tautai. Tas, kuris yra Karalius, Galybių Viešpats, sėdi tarp kerubų ir tebesaugoja savo vaikus tarp tautų nesantaikos ir sąmyšio. Kai karalių tvirtovės bus nuverstos, kai rūstybės strėlės pervers Jo priešų širdis, Jo tauta bus saugi Jo rankose.

„SU ELIJO DVASIA IR GALYBE“

ors praėjo daug amžių nuo Elijo laikų, jo gyvenimo aprašymas įkvėpė ir padaršino daugelį tų, kurie buvo pašaukti ginti tiesą atsimetimo metu. O mums, „kurie gyvename amžių pabaigoje“ (*1 Korintiečiams 10, 11*), tai turi ypatingą reikšmę. Istorią kartojasi. Šiandieninis pasaulis turi savus Ahabus ir Jezabeles. Šiais laikais apstu stabmeldystės lygiai taip, kaip ir Elijo laikais. Nors nėra regimų šventyklų ar stabų akims paganyti, tačiau tūkstančiai lenkiasi šio pasaulio dievams – turtams, garbei, pramogoms ir maloniems pramanams, kurie leidžia pataikauti neatgimusiai širdžiai. Daugybė žmonių klaidingai supranta Dievą ir Jo charakterį, o tarnaudami netikram dievui, jie niekuo nesiskiria nuo Baalo garbintojų. Netgi daugelis, kurie teigia, jog yra krikščionys, pasidavę įtakai, kuri atvirai prieštarauja Dievui ir Jo tiesai. Taip jie skatinami nusigręžti nuo to, kas dieviška, ir išaukštinti tai, kas žmogiška.

[177]

Mūsų laikais vyrauja neištikimybės ir atsimetimo dvasia – dvasia, kuri dėl turimų tiesos žinių laikoma apšvietimu, nors iš tiesų yra akliausias pasitikėjimas savimi. Išaukštinamos žmonių teorijos ir įkeliamos ten, kur turėtų būti Dievas ir Jo Įstatymas. Šėtonas gundo vyrus ir moteris nepaklusti, žadėdamas, kad neklusnumas jiems suteiks laisvę bei išsivadavimą ir padarys juos dievais. Stebima priešiško dvasia paprastam Dievo Žodžiui, stabmeldiška žmogiškoji išmintis iškeliama aukščiau dieviškojo apreiškimo. Žmonės leido, kad jų protai būtų taip aptemdyti ir sugluminti, kad, siekdami įtikti pasaulio papročiams ir jo poveikiui, prarado gebėjimą atskirti šviesą nuo tamsos ir tiesą nuo melo. Jie taip toli nuklydo nuo tiesos kelio,

kad keletu vadinamųjų filosofų nuomonė jiems labiau patikima nei Biblijos tiesos. Dievo Žodžio maldavimai ir pažadai, grasinimai už neklusnumą ir stabmeldystę bemaž bejėgiai, kad suminkštintų jų širdis. Tokį tikėjimą, kokį turėjo Paulius, Petras ir Jonas jie laiko senamadišku, mistiniu ir nevertu šiuolaikinių mąstytojų žinių.

[178] **Pradžioje Dievas davė žmonijai savo Įstatymą, kaip priemonę laimei ir amžinajam gyvenimui pasiekti.** Vienintelė šėtono viltis sužlugdyti Dievo tikslą – tai skatinti vyrus ir moteris nepaklusti šiam Įstatymui, todėl jis deda visas pastangas, kad iškreiptų jo mokymą ir sumenkintų jo svarbą. Svarbiausias jo kirtis – pakeisti patį Įstatymą, kad žmonės laužytų jo įstatus, bet teigtų, kad jam paklūsta.

Vienas rašytojas mėginimą pakeisti Dievo Įstatymą prilygino piktai senovės išdaigai apsukti kelio ženklo rodyklę, pastatytą svarbioje kelių sankirtoje. Tokios išdaigos sukeldavo daug sumaišties ir sunkumų.

Keliaujantiems per šį pasaulį Dievas pastatė kelio ženklą. Viena šio ženklo rodyklė rodo į norą paklusti Kūrėjui, kaip kelią į palaimą ir gyvenimą, o kita žymi neklusnumą, kaip taką į vargą ir mirtį. Kelias į laimę buvo aiškiai apibrėžtas, kaip ir kelias į priebėgos miestą pagal hebrajų potvarkius. Tačiau nelemtą mūsų žmonijai valandą didysis visokio gėrio priešas apsuko kelrodį ženklą į priešingą pusę, ir daugybė žmonių nuėjo klaidingu keliu.

[179] Per Mozę Viešpats izraelitams nurodė: „Stenkitės laikytis Mano šabų, nes tai ženklas tarp Manęs ir jūsų per visas jūsų kartas, duotas tam, kad žinotumėte, jog Aš, Viešpats, jus pašventinu. Todėl turite laikytis šabo, nes jis jums yra šventa diena. Kas jį išniekintų, bus nubaustas mirtimi. Kas jo metu bet ką dirbtų, ...bus nubaustas mirtimi. Todėl izraelitai laikysis šabo, švęsdami šabą per visas savo kartas kaip amžiną Sandorą. Amžinai jis bus ženklas tarp Manęs ir izraelitų, nes per šešias dienas Viešpats padarė dangų ir žemę, o septintąją dieną atsikvėpė ir ilsėjosi.“ (*Išėjimo 31, 13–17*)

Šiais žodžiais Viešpats aiškiai apibrėžė klusnumą, kaip kelią į Dievo Miestą, tačiau nedorybės žmogus pakeitė kelio ženklą, nurodydamas klaidingą kryptį. Jis nustatė švęsti klaidingą poilsio dieną [sekmadienį] ir privertė vyrus bei moteris tikėti, kad ilsėdamiesi šią dieną, jie paklūsta Kūrėjo įsakymui.

Dievas paskelbė, kad septintoji diena yra Viešpaties šabo (poilsio) diena. Kai „buvo atbaigti dangus ir žemė“, Jis išaukštino šią dieną kaip kūrybos atminimo ženklą. Ilsėdamasis septintą dieną „po visų darbų, kuriuos buvo atlikęs“, „Dievas palaimino septintąją dieną ir padarė ją šventą“ (*Pradžios 2, 1–3*).

[180]

Išeinant iš Egipto, šabo (sabatos) dienos šventimas buvo iškiliai pabrėžtas Dievo tautai. Kol izraelitai vis dar buvo vergijoje, jų prižiūrėtojai vertė juos dirbti šabo dieną, kiekvieną savaitę didindami jiems darbo krūvį. Darbo sąlygos buvo sunkinamos ir griežtinamos. Tačiau izraelitai buvo išlaisvinti iš vergijos ir atvesti į vietą, kur netrukdomi galėjo laikytis visų Jehovos įsakų. Prie Sinajaus buvo paskelbtas Dievo Įstatymas, o jo kopija, „rašyta paties Dievo pirštu“ ant dviejų akmeninių plokščių, buvo perduota Mozei (žr. *Išėjimo 31, 18*). **Per beveik keturiasdešimt klajojimo po dykumą metų izraelitams buvo nuolat primenama apie Dievo paskirtą poilsio dieną: mana nebuvo duodama kiekvieną septintąją dieną [šeštadienį], ir stebuklingai išsaugojama dviguba jos porcija, iškritusi pasirengimo dieną [penktadienį].**

[181]

Prieš įeinant į Pažadėtąją žemę, izraelitai buvo įspėti „laikytis šabo ir švęsti jį“ (žr. *Pakartoto Įstatymo 5, 12*). **Viešpats numatė, kad, švęsdami šabo (sabatos) dieną, izraelitai nuolatos atmintų savo atskaitomybę prieš Kūrėją ir Atpirkėją.** Kol jie tinkamai švęs šabo dieną, stabmeldystei nebus vietos, bet jeigu šie Dekalogo priesakai būtų atmesti kaip neįpareigojantys, Kūrėjas būtų pamirštas, ir žmonės imtų garbinti kitus dievus. „Be to, daviau jiems savo šabus, – paskelbė Viešpats, – kaip ženklą Man ir jiems, kad žinotų, jog Aš, Viešpats, juos pašventinu.“ Bet „jie atmetė Mano įsakus, nesilaikė

Mano įstatų ir išniekino Mano šabus, nes jų širdys sekė paskui šabus“. Kviesdamas juos sugrįžti, Jis iš naujo atkreipė jų dėmesį į tai, kaip svarbu švęsti šventą šabo dieną. „Aš esu Viešpats, jūsų Dievas, – pasakė Jis, – sekite Mano įstatais, uoliai laikykitės Mano įsakų ir švęskite Mano šabus, idant jie būtų ženklas Man ir jums, kad žinotumėte, jog Aš esu Viešpats, jūsų Dievas.“ (*Ezechielio 20, 12. 16. 19–20*)

[182] Atkreipdamas Judo karalystės dėmesį į nuodėmes, kurios galiausiai nuvedė izraelitus į Babilono nelaisvę, Viešpats pasakė: „Tu... išniekinai Mano šabus.“ „Todėl išliejau ant jų savo pyktį, sunaikinau juos savo įniršio ugnimi, suverčiau jų darbus jiems ant galvos.“ (*Ezechielio 22, 8. 31*)

Atkuriant Jeruzalę Nehemijo laikais, šabo dienos laužymas buvo sutiktas griežtai: „Juk lygiai taip elgėsi jūsų protėviai! Užtat Dievas ir užtraukė mums bei miestui visą šią nelaimę. O jūs, išniekindami šabą, didinate pyktį ant Izraelio!“ (*Nehemijo 13, 18*)

Kristus savo žemiškosios tarnystės metu itin akcentavo principinius šabo (sabatos) dienos reikalavimus. Visuose savo mokymuose Jis rodė pagarbą savo paties įsteigtai institucijai. Jo dienomis šabo dienos šventimas buvo taip iškraipytas, kad veikiau atspindėjo žmonių savanaudiškumą ir savivalę negu Dievo charakterį. Kristus atmetė klaidingą mokymą, kuriuo remdamiesi tie, kas teigė pažįstą Dievą, neteisingai Jį pateikė. Nors rabinai buvo negailestingai Jam priešiški, bet Jis net nesistengė prisitaikyti prie jų reikalavimų ir atvirai šventė šabo dieną pagal Dievo įsakymą.

[183] Jėzus aiškiai išreiškė pagarbą Jehovos Įstatymui. „Nemanykite, jog Aš atėjęs panaikinti Įstatymo ar Pranašų. Ne panaikinti jų atėjau, bet įvykdyti. Iš tiesų sakau jums: kol dangus ir žemė nepraeis, nė viena raidelė ir nė vienas brūkšnelis neišnyks iš Įstatymo, viskas išsipildys. Todėl, kas pažeistų bent vieną iš mažiausių paliepimų ir taip elgtis mokytų žmones, tas bus vadinamas mažiausiu Dangaus karalystėje. O kas juos vykdys ir jų mokys, bus vadinamas didžiu Dangaus karalystėje.“ (*Mato 5, 17–19*)

Per visą krikščioniškąją erą didysis žmogaus laimės priešas ketvirtąjį, šabo (sabatos) dienos įsakymą, padarė ypatingo užsipuolimo objektu. Šėtonas teigia:

„Aš veiksiu priešingai Dievo užmojams. Aš suteiksiu savo sekėjams teisę atmesti Dievo atminimą, septintą dieną – šabo dieną. Taip aš parodysiu pasauliui, kad pašventintoji Dievo diena buvo pakeista. Toji diena nebegyvuos žmonių mintyse. Aš ištrinsiu jos atminimą. Jos vietoje aš įsteigsiu dieną, kuri neturės Dievo įgaliojimų, dieną, kuri negali būti ženklų tarp Dievo ir Jo tautos. Aš paskatinsiu tuos, kurie priima šią dieną, suteikti jai šventumą, kurį Dievas suteikė septintajai dienai.

Per savo vietininką aš išaukštinsiu save. Pirmoji savaitės diena bus išaukštinta, ir protestantiškasis pasaulis priims šią suklastotą poilsio dieną kaip tikrą. Dievo įsteigtos šabo dienos nešventimu aš užtrauksiu Jo Įstatymui negarbę. Dievo žodžius: ‘Tai ženklas tarp Manęs ir jūsų per visas kartas’ aš priskirsiu savo ramybės dienai [sekmadieniui].

Taip pasaulis taps mano. Aš būsiu žemės valdovas, pasaulio kunigaikštis. Aš taip galingai valdysiu protus, kad Dievo šabo diena bus ypatingu paniekos objektu. Ženklas? Aš padarysiu septintosios dienos šventimą išdavystės žemės valdžiai ženklų. Žmogiškieji įstatymai bus tokie griežti, kad nei vyrai, nei moterys neišdrįs laikytis septintosios, šabo dienos. Baimindamiesi maisto ir drabužių nepriekliaus, jie prisijungs prie pasaulio, kad laužytų Dievo Įstatymą. Žemė visiškai priklausys mano valdžiai.“

[184]

Nustatydamas netikrą poilsio dieną, priešas sumanė pakeisti laikus ir įstatymus. Bet ar jam tikrai pavyko pakeisti Dievo Įstatymą? Atsakymas slypi Išėjimo knygos trisdešimt pirmame skyriuje. Tas, kuris yra tas pats vakar, šiandien ir per amžius, apie septintą, šabo dieną, pasakė: „...tai ženklas tarp Manęs ir jūsų per visas jūsų kartas.“ „Amžinai jis bus ženklas.“ (*Išėjimo 31, 13. 17*) Pakeistas kelio ženklas nurodo klaidingą kelią, tačiau Dievas nepasikeitė. Jis vis

dar yra galingasis Izraelio Dievas. „Štai tautos Jam – lyg lašas kibire, lyg dulkės ant svarstyklių. Tolimosios salos sveria ne daugiau kaip krislai. Libano medžių neužtektų aukurui pakurti, nė jo gyvulių – deginamosioms aukoms. Visos tautos Jo Artume – niekų niekas; jas Dievas laiko visiškai nieku!“ (*Izaijo 40, 15–17*) Šiandien Jis toks pat pavydulingas dėl savo Įstatymo, koks buvo Ahabo ir Elijo dienomis.

Tačiau kaipgi šio Įstatymo nepaisoma! Štai šiandieninis pasaulis atvirai maištauja prieš Dievą. Iš tiesų tai – ydinga karta, kupina nedėkingumo, formalizmo, nenuoširdumo, išdidumo ir atsimetimo. Žmonės nepaiso Biblijos ir nekenčia tiesos. Jėzus mato, kaip Jo tiesa atmetama, Jo meilė niekinama, į Jo pasiuntinius žiūrima abejingai. Jis kalbėjo maloningai, bet Jo žodžiai liko be atsako, Jis įspėjo, bet niekas nekreipė dėmesio. **Žmogaus sielos šventyklos kiemai virto nedoros prekybos vieta. Savanaudiškumas, pavydas, pasididžiavimas, piktumas – visa tai puoselėjama.**

[185]

Daugelis nedvejodami tyčiojasi iš Dievo Žodžio. Tie, kurie tiki Žodžiu, yra iškelti pajuokai. Didėja nepagarba įstatymams ir tvarakai, o tai – Jehovos įsakymų laužymo vaisiai. Smurtas ir nusikaltimai yra nukrypimo iš klusnumo kelio rezultatas. Pažvelkite į vargą ir kančias daugybės žmonių, kurie garbina stabus šventovėse ir veltui ieško laimės bei ramybės.

O štai šabo dienos įsakymo visuotinai nepaisoma. Stebėkite drąsius bedievių veiksmus, kurie leidžia įstatymus, kad apsaugotų tariamą pirmosios savaitės dienos šventumą, ir tuo pat metu kuria įstatymus, palankius alkoholio prekybai. Manydami esą išmintingesni už rašytinį Žodį, jie bando valdyti žmonių sąžinę pritardami blogiui, kuris žiaurus ir naikina žmones, sukurtus pagal Dievo atvaizdą. Pats šėtonas įkvepia tokius įstatymus. Jis puikiai žino, kad Dievo prašymas guls ant tų, kurie iškelia žmogiškus potvarkius aukščiau dieviškų; jis daro viską, ką tik gali, kad nukreiptų žmonių žingsnius plačiu, į pražūtį vedančiu keliu.

Žmonija taip ilgai garbino žmogaus nuomonę ir institucijas, kad beveik visas pasaulis nusekė paskui stabus. Tas, kuris stengėsi pakeisti Dievo Įstatymą, naudoja visokeriopą apgaulingą gudrybę, kad paskatintų vyrus ir moteris atsitraukti nuo Dievo ir nuo ženklų, pagal kurį atpažįstami teisieji. Tačiau Viešpats ne visada pakęs, kad Jo Įstatymas būtų laužomas ir nebaudžiamai niekinamas. Artėja metas, kai „įžūlus marusis turės nuleisti akis, žmonių išdidumas bus pažemintas. Tik Viešpats tą dieną bus išaukštintas.“ (*Izaijo 2, 11*) Skepticizmas gali pašiepti Dievo Įstatymą, tyčiotis iš jo ir atmesti; pasaulietiško dvasia gali suteršti daugelį, o kai kuriuos valdyti; **Dievo darbui atlikti reikalingos didžios pastangos bei nuolatinis pasiaukojimas, tačiau galiausiai tiesa šlovingai švęs pergale.**

[186]

Baigiant Dievo darbą žemėje, Jo Įstatymas vėl bus išaukštintas. Klaidingos religijos gali įsigalėti, blogis – gausėti, daugelio meilė gali atšalti; Golgotos kryžius gali būti nebevertinamas, ir tamsa tarsi mirties skraistė gali uždengti visą pasaulį; visos populiarios srovės gali sukilti prieš tiesą, priešai rengti sąmokslą po sąmokslu, kad sunaikintų Dievo tautą, tačiau didžiausio pavojaus valandą Elijo Dievas pasiųs savo skelbėjus su žinia, kurios niekas nenutildys. Tankiai apgyvendintuose miestuose ir vietovėse, kur žmonės labiausiai burnojo prieš Aukščiausiąjį, bus girdimas griežto priekaišto balsas. Dievo pasiuntiniai drąsiai smerks Bažnyčios sąjungą su pasauliu. Jie nuoširdžiai ragins vyrus ir moteris pasukti nuo žmonių įsteigtų nuostatų prie tikrosios šabo dienos šventimo. „Bijokite Dievo ir atiduokite Jam pagarbą, – jie skelbs visoms tautoms, – nes atėjo Jo teismo valanda; nuolankiai pašlovinkite dangaus ir žemės, jūros ir vandens šaltinių Sutvėrėją! ...Kas garbina žvėrį ir jo atvaizdą ir priima ant savo kaktos ar ant rankos jo ženklą, tas turės gerti Dievo įniršio vyno, įpilto ir neatmiešto Jo rūstybės taurėje.“ (*Aprėškimo 14, 7–10*)

Dievas nelaužys savo Sandoros ir neišsigins to, kas išėjo iš Jo lūpų. Jo žodis stovės tvirtai per amžius nekintamas, kaip ir Jo paties sostas. Ši Sandora, aiškiai parašyta paties Dievo pirštu, bus

[187]

pristatyta Teisme, ir pasaulis bus kaltinamas beribio Aukščiausiojo Teisėjo akivaizdoje, kad išgirstų nuosprendį.

Šiandien, kaip ir Elijo dienomis, aiškiai nubrėžta riba tarp besilaikančiųjų Dievo įsakymų ir klaidingų dievų garbintojų. „Ar ilgai jūs šlubuosite abiem kojom? – klausė Elisas. – Jeigu Viešpats yra Dievas, sekite paskui Jį, bet jeigu Baalas, tuomet sekite jį.“ (*1 Karalių 18, 21*) Šiai dienai skirta tokia žinia: „Krito, krito didžioji Babelė! ...Išėik iš Babelės, Mano tauta, kad nedalyvautum jos nuodėmėse ir nepatirtum jos negandų! Mat jos nuodėmės pasiekė dangų, ir Dievas prisiminė jos piktenybes.“ (*Aprėškimo 18, 2. 4–5*)

[188] **Netrukus užeis išmėginimų metas kiekvienam žmogui. Bus reikalaujama, kad mes švęstume klaidingą poilsio dieną.** Vyks kova tarp Dievo ir žmonių įsakymų. Tie, kurie žingsnis po žingsnio nuolaidžiavo pasaulio reikalavimams ir prisitaikė prie pasaulio papročių, verčiau paklus to meto valdžiai, negu priims pajuoką, įžeidinėjimus, grasinimus įkalinti ar mirtį. Tuomet auksas bus atskirtas nuo šlako. Tikrasis pamaldumas aiškiai skirsis nuo tariamo ir išorinio pamaldumo. Daugybė žvaigždžių, kurių spindesiu mes žavėjomės, išnyks tamsoje. Tie, kurie vilkėjo šventyklos aprėdus, bet neapsivilko Kristaus teisumu, pasirodys savo nuogumo gėdoje.

Tarp žemės gyventojų, išsibarsčiusių visuose kraštuose, yra tie, kurie nesiklaupė Baalui. **Kaip žvaigždės danguje pasirodo tik naktį, taip ištikimieji suspindės, kai žemę apgaubs tamsa ir tirštos tamsybės – žmonija.** Pagoniškoje Afrikoje, katalikiškuose Europos kraštuose, Pietų Amerikoje, Kinijoje, Indijoje, vandenynų salose ir visuose tamsiuose žemės kampeliuose Dievas turi išsaugojęs savo išrinktųjų pulką, kuris suspindės tamsoje, aiškiai atskleisdamas nupuolusiam pasauliui keičiančią klusnumo Jo Įstatymui jėgą. Net dabar jie pasireiškia kiekvienoje tautoje, kalboje ir gentyje; o giliausio atsietimo valandą, kai šėtonas, grasindamas mirties bausme, aršiausiai bandys priversti „visus, mažus ir didelius, turtuolius ir vargdienius, laisvuosius ir vergus“ priimti klaidingos šabo [poilsio]

dienos ženklą, šie ištikimieji „nepeiktini ir nekalti, nesutepti Dievo vaikai ...spindės tarsi žiburiai pasaulyje“ (*Apreiškimo 13, 16; žr. Filipiečiams 2, 15*). Juo tamsesnė bus naktis, tuo ryškiau jie spindės.

Kokį keistą darbą būtų atlikęs Elijas, skaičiuodamas izraelitus tuo metu, kai Dievo bausmės krito ant atsimetusios tautos! Jis galėjo rasti tik vieną Viešpaties pusėje. Tačiau kai tik jis ištare: „Tik aš vienas likau, o jie trokšta man gyvastį atimti“, jį nustebino Viešpaties žodžiai: „Aš palikau Izraelyje septynis tūkstančius – visus tuos, kurie nesiklaupė Baalui.“ (*žr. 1 Karalių 19, 14, 18*)

Taigi tegul niekas šiandien nemėgina suskaičiuoti Izraelio, bet kiekvienas tegul turi jautrią, švelnią užjaučiančią širdį, kuri kaip ir Kristaus širdis siektų išgelbėti žūstantį pasaulį.

[189]

JUOZAPATAS

rieš užimdamas sostą, trisdešimt penkerių metų Juozapatas turėjo gero karaliaus Asos pavyzdį, kuris beveik kiekvienu sudėtingu metu „darė, kas dora Viešpaties akyse“ (*1 Karalių 15, 11*). Dvidešimt penkerius metus sėkmingai karaliaudamas, Juozapatas stengėsi eiti „savo tėvo Asos pėdomis ir nuo jų nenukrypo“.

[190]

Siekdamas išmintingai valdyti, Juozapatas mėgino įtikinti savo pavaldinius ryžtingai atsisakyti pagoniškų papročių. Daugelis žmonių jo karalystėje „vis dar aukodavo atnašas ir atnašaudavo smilkalus aukštumų alkuose“ (*1 Karalių 22, 44*). Karalius ne iš karto išnaikino šiuos alkus, bet nuo pat pradžių stengėsi apsaugoti Judo karalystę nuo nuodėmių, kurias darė Šiaurinė karalystė Ahabo valdymo metu, kurio amžininkas jis buvo daugelį metų. Pats Juozapatas buvo ištikimas Dievui. Jis „ėjo savo tėvo ankstesnėmis pėdomis ir nesikreipė į Baalus, bet garbino savo tėvo Dievą, vykdydamas Jo įsakymus, ir nesiėlgė, kaip Izraelis elgėsi“. Dėl jo sąžiningumo Viešpats buvo su juo ir „sustiprino jo rankose karalystę“ (*2 Metraščių 17, 3–5*).

„...visas Judas davė Juozapatui duoklę. Jis turėjo apščiai turtų ir buvo vertas garbės. Jo širdis buvo drąsi Viešpaties keliuose.“ Laikui bėgant buvo atliktos reformos; karalius „pašalino iš Judo aukštumų alkus ir Ašeros stulpus“ (*2 Metraščių 17, 5–6*). „Jis išnaikino likučius šventyklų kekšių, kurių dar buvo krašte jo tėvo Asos dienomis.“ (*1 Karalių 22, 47*) Taigi pamažu Judo krašto gyventojai buvo apsaugoti nuo daugelio pavojų, kurie galėjo labai sutrukdyti jiems dvasiškai augti.

Visoje karalystėje žmonės reikėjo mokytis Dievo Įstatymo. **Jų saugumas priklausė nuo teisingo Įstatymo supratimo.** Gyven-

dami pagal jo reikalavimus, jie galėjo būti ištikimi Dievui ir žmonėms. Tai žinodamas, Juozapatas ėmėsi priemonių, kad užtikrintų savo tautos išsamų Šventojo Rašto mokymą. Įvairių karalystės vietovių kunigaikščiams buvo nurodyta pasirūpinti, kad kunigai ištikimai atliktų mokymo tarnystę. Laikydami karališkojo potvarkio, šie mokytojai, prižiūrimi kunigaikščių, „mokydami žmones, ...apėjo visus Judo miestus“ (2 Metraščiu 17, 7–9). Kadangi daugelis stengėsi suprasti Dievo reikalavimus ir atsisakyti nuodėmės, įvyko didis atgimimas.

[191]

Juozapato kaip vadovo klestėjimas labai daug priklausė nuo išmintingo sprendimo – pasirūpinti savo pavaldinių dvasinėmis reikmėmis. Klusnumas Dievo Įstatymui yra „didelis pilnas“ (žr. 1 Timotiejui 6, 6). Gyvenimas pagal dieviškus įstatus turi keičiančią jėgą, kuri atneša žmonėms ramybę ir gerovę. **Jei Dievo Žodžio mokymas valdytų kiekvieno žmogaus gyvenimą, jei protą ir širdį pažabotų jo galia, neliktų vietos blogiui, kuris dabar egzistuoja valstybiniame ir visuomeniniame gyvenime. Kiekvieni namai skleistų įtaką, kuri stiprintų žmones dvasinių dalykų supratimu bei dorovine jėga, o per tai stiprėtų tautos ir pavieniai asmenys.**

Daugel metų Juozapatas gyveno ramiai, netrukdomas aplinkinių tautų. „Viešpaties baimė taip apėmė visas aplinkinių kraštų karalystes...“ (2 Metraščiu 17, 10) Filistinai davė jam duoklę pinigais ir dovanomis, arabai siuntė dideles avių ir ožkų kaimenes. „Juozapatas darėsi vis galingesnis ir galingesnis, statydamas tvirtoves bei sandėlių miestus Jude... Jeruzalėje jis turėjo karių, narsių vyrų... Jie buvo karaliaus tarnyboje, neskaitant tų, kuriuos karalius buvo išdėstęs įtvirtintuose miestuose visame Jude.“ (2 Metraščiu 17, 12–19) Gausiai palaimintas „turtais ir garbe“, jis turėjo galimybę skleisti tiesą ir teisingumą (2 Metraščiu 18, 1).

[192]

Praslinkus keletui metų po įžengimo į sostą, Juozapatas savo klestėjimo viršūnėje pritarė savo sūnaus Jehoramo santuokai su Ahabo

ir Jezabelės dukra Atalija. Per šią santuoką tarp Judo ir Izraelio karalysčių buvo sudaryta sąjunga, kuri neatitiko Dievo įsakų, ir sunkiu metu karaliui bei jo pavaldiniams užtraukė nelaimę.

Kartą Juozapatas aplankė Izraelio karalių Samarijoje. Karališkajam svečiui iš Jeruzalės buvo parodyta ypatinga garbė, o vizito pabaigoje jis buvo prikalbintas susivienyti su Izraelio karaliumi kare su sirais. Ahabas tikėjosi, kad suvienijęs savo pajėgas su Judo karalystės pajėgomis, atgaus Ramotą, vieną iš senųjų prieglobsčio miestų, kuris, jo teigimu, teisėtai priklausė izraelitams.

Nors silpnumo akimirką Juozapatas skubotai pažadėjo prisijungti prie Izraelio karaliaus kare su sirais, tačiau geriau pagalvojęs jis nusprendė sužinoti, kokia yra Dievo valia šiuo reikalu. „Tučiuojau teiraukis žodžio iš Viešpaties“, – pasiūlė jis Ahabui. Tad Ahabas surinko keturis šimtus melagingų Samarijos pranašų ir klausė jų: „Ar mums žygiuoti ir pulti Ramot Gileadą, ar aš turiu susilaikyti?“ Jie atsakė: „Žygiuok, nes Dievas atiduos jį karaliui į rankas.“ (*2 Metraščių 18, 4–5*)

[195] Nepatenkintas atsakymu, Juozapatas norėjo sužinoti neabejotiną Dievo valią. „Ar nėra čia dar kito Viešpaties pranašo, – teiravosi jis, – kurio galėtume pasiteirauti?“ (*2 Metraščių 18, 6*) „Dar yra vienas, per kurį galėtume atsiklausti Viešpaties – Imlos sūnus Michėjas, – atsakė Ahabas, – bet aš jo nekenčiu, nes jis niekada nepranašauja man gero, bet vien tik nelaimę.“ (*1 Karalių 22, 8*) Juozapatas tvirtai laikėsi savo prašymo, kad būtų pašauktas Dievo žmogus; jam pasirodžius jų akivaizdoje, Ahabo prisaikdintas sakyti „tiesą Viešpaties vardu“, Michėjas tarė: „Aš mačiau visą Izraelį, išblaškytą kalnuose kaip avis be piemens. O Viešpats kalbėjo: ‘Jie neturi šeimininko; teeina kiekvienas į savo namus ramybėje!’“ (*1 Karalių 22, 16–17*)

Pranašo žodžių turėjo pakakti, kad karaliai pamatytų, jog jų planui Dangus nepritaria, tačiau nė vienas valdovas nebuvo linkęs paklusti tam įspėjimui. Ahabas turėjo savo tikslą ir buvo pasiryžęs jo siekti. Juozapatas buvo davęs garbės žodį: „Mes būsim su tavimi

mūšyje“ (2 *Metraščių* 18, 3), todėl, davęs tokį pažadą, nebenorėjo atitraukti savo pajėgų. Taigi „Izraelio karalius ir Judo karalius Juozapatas nužygiavo į Ramot Gileadą“ (1 *Karalių* 22, 29).

Mūšio metu Ahabas buvo pašautas strėle ir vakarop mirė. „Saulėi leidžiantis, stovykloje pasigirdo: ‘Kiekvienas į savo miestą! Kiekvienas į savo kraštą!’“ (1 *Karalių* 22, 36) Taip išsipildė pranašo žodžiai.

Iš šio pražūtingo mūšio Juozapatas sugrįžo į Jeruzalę. Jam priartėjus prie miesto, jį pasitiko pranašas Jehuvas, priekaištaudamas: „Argi tau dera padėti nedorėliams ir mylėti tuos, kurie nekenčia Viešpaties? Už tai užsitraukei Viešpaties pyktį. Tačiau tu padarei ir gera, kadangi išnaikina krašte šventuosius stulpus ir širdimi ieškojai Dievo.“ (2 *Metraščių* 19, 2–3)

[196]

Vėlesni Juozapato valdymo metai daugiausia buvo skirti stiprinti Judo karalystės valstybinei ir dvasinei apsaugai. Jis „nuolat vykdavo pabūti su žmonėmis nuo Beer Šebos iki Efraimo aukštumų ir sugrąžino juos pas Viešpatį, savo protėvių Dievą“ (2 *Metraščių* 19, 4).

Vienas svarbiausių karaliaus darbų buvo teisingų teismų įsteigimas ir palaikymas. „Jis paskyrė teisėjus krašte, visuose įtvirtintuose Judo miestuose – kiekviename mieste be išimties. Teisėjus jis įpareigojo: ‘Žiūrėkite, ką darote, nes jūs teisiatė ne žmonių vardu, bet Viešpaties vardu. Jis su jumis skelbia nuosprendį. Užtat tebūna su jumis Viešpaties baimė. Elkitės rūpestingai, nes Viešpatyje, mūsų Dieve, nėra jokio neteisingumo ar šališkumo, ar kyšių ėmimo.’“ (2 *Metraščių* 19, 5–7)

Teismų sistema buvo patobulinta įkūrus apeliacinį teismą Jeruzalėje, kur Juozapatas „paskyrė keletą levitų, kunigų ir Izraelio kilčių galvų teisti Viešpaties vardu ir spręsti bylas tarp Jeruzalės gyventojų“ (2 *Metraščių* 19, 8).

Karalius ragino teisėjus būti ištikimus. „Turite elgtis su Viešpaties baime, atsidavimu ir iš visos širdies, – įpareigojo jis. – Kiekvienoje byloje, kurią jūsų giminaičiai, gyvenantys savo miestuose, pateikia jums spręsti, – ar dėl kraujo kaltės, dėl įstatymo ar įsakymo, dėl

[197] įstatų ar įsakų, – pamokysite juos, kad jie neužsitrauktų kaltės Viešpaties akivaizdoje ir Jo pyktis nekristų ant jūsų ir jūsų giminių. Taip elkitės, ir kaltės neužsitrauksite. Žiūrėkite, vyriausias kunigas Amarijas viršesnis už jus visuose Viešpaties dalykuose, o Izmaelio sūnus Zebadijas, Judo namų valdytojas, viršesnis už jus visuose karaliaus dalykuose. Levitai tarnaus jums apskaitininkais. Elkitės ryžtingai! Viešpats bus su tuo, kuris yra geras!“ (2 Metraščių 19, 9–11)

Kruopščiai gindamas savo pavaldinių teises ir laisves, Juozapatas pabrėžė, kad **teisingas Dievas, kuris visa valdo, rūpinasi kiekvienu žmogiškosios šeimos nariu**. „Dievas užima savo vietą dieviškojoje taryboje, dievų sueigoje Jis teisia.“ Tie, kurie yra Jo paskirti teisėjauti, turi „ginti silpnuosius ir našlaičius, saugoti vargdienių ir beturčių teises“ ir „gelbėti juos iš nedorėlių nagų“ (žr. Psalmė 82, 1. 3–4).

Juozapato valdymo pabaigoje Judo karalystė buvo užpulta kariuomenės, kuriai artėjant buvo dėl ko drebėti krašto gyventojams. „Po to moabitai, amonitai ir drauge su jais būrys meunų atėjo kariauti su Juozapatu.“ Žinios apie antpuolį karalių pasiekė per pasiuntinį, kuris atnešė pritrenkiančią žinią: „Didelė kariauna ateina prieš tave iš Edomo, iš anapus jūros. Jie jau pasiekė Hacecon Tamarą, tai yra En Gedį.“ (2 Metraščių 20, 1–2)

[198] Juozapatas buvo drąsus ir narsus žmogus. Daugel metų jis stipri-
no savo kariuomenę ir įtvirtintus miestus. Jis buvo gerai pasiruošęs
sutikti beveik bet kurį priešą, tačiau šios krizės akivaizdoje jis nepasi-
tikėjo „trapiu petimi“. **Ne drausminga kariuomene ar apjuostais
miestais, bet gyvai tikėdamas Izraelio Dievu, jis galėjo tikėtis
pergalės prieš pagonis**, kurie gyrėsi savo galia pažeminti Judo ka-
ralystę tautų akivaizdoje.

„Baimės apimtas Juozapatas skubėjo prašyti Viešpaties pagalbos ir visam Judui paskelbė pasninką. Judas susirinko prašyti Viešpaties pagalbos; ieškoti Viešpaties žmonės suėjo iš kiekvieno Judo miesto.“

Stovėdamas šventyklos kieme prieš savo tautą, Juozapatas išliejo savo širdį maldoje, remdamasis į Dievo pažadus, pripažindamas

Izraelio bejėgiškumą. „Viešpatie, mūsų protėvių Dieve, – meldėsi jis, – argi Tu nesi Dievas danguje? Argi Tu nevaldai visų tautų karalysčių? Tavo rankoje galybė ir jėga. Niekas negali Tau priešintis. Argi ne Tu, mūsų Dieve, išvarei šio krašto gyventojus savo tautos Izraelio akivaizdoje ir atidavei jį amžinai savo bičiulio Abraomo palikuonims? Jame jie įsikūrė, jame pastatė šventyklą Tavo vardui, tardami: ‘Jei nelaimė mus ištiktų – ar baudžiantis kalavijas, ar maras, ar badas, – mes rinksimės prie šių Namų ir prie Tavęs, nes Tavo vardas šiuose Namuose, ir šauksimės Tavęs savo nelaimėje, Tu išklausysi ir išgelbėsi.’ Dabar Amono ir Moabo bei Seyro aukštumų žmonės, į kurių žemę neleidai veržtis Izraeliui, kai izraelitai išėjo iš Egipto žemės, bet praėjo pro juos ir jų nesunaikino, štai atsilygina mums, ateidami išvaryti mūsų iš Tavo nuosavybės, kurią esi davęs mums paveldėti. Mūsų Dieve, argi Tu jų nenubausi? Juk mes bejėgiai prieš šią pulti ateinančią didžiulę kariauną! Mes nežinome, ką daryti, bet mūsų akys žvelgia į Tave.“ (2 Metraščių 20, 3. 6–12)

[199]

Juozapatas drąsiai galėjo pasakyti Viešpačiui: „Mūsų akys žvelgia į Tave.“ Daugel metų jis mokė tautą pasitikėti Tuo, kuris praeityje taip dažnai įsiterpdavo, kad išgelbėtų savo išrinktuosius nuo visiško sunaikinimo, ir dabar, kada karalystė buvo pavojuje, Juozapatas nestovėjo vienas, „visas Judas stovėjo prieš Viešpatį drauge su savo mažyliais, žmonomis ir vaikais“ (2 Metraščių 20, 13). Jie vieningai pasninkavo ir meldėsi, jie vieningai prašė Viešpatį įnešti į priešo gretas sumaištį, kad būtų pašlovintas Jehovos vardas.

„Dieve, netylėk!
Nebūk man kurčias ar nebylus, Dieve!
Štai maištauja Tavo priešai,
kelia galvas, kurie Tavęs nekenčia.
Jie rengia sąmokslus prieš Tavo tautą,
tariasi prieš Tavo globotinius.
‘Eime, – sako jie, –

[200]

sunaikinkime juos kaip tautą;
 Izraelio vardas nebebus daugiau minimas!
 Tikrai jie vieningai šamokslauja,
 prieš Tave sudaro sąjungą
 Edomo ir izraelitų tautos,
 Moabas ir hagarai,
 Gebalas, Amonas, Amalekas...
 Padaryk jiems, ką padarei Midjanui,
 Siserai ir Jabinui prie Kišono upės...
 Tebūna nugalėti ir amžinai išgaščio apimti,
 težūva visiškai sugėdinti.
 Težino, kad Tu vienas, kurio vardas Viešpats,
 esi Aukščiausiasis visoje žemėje.“
(Psalmė 83, 1–8. 10. 18–19)

Kai žmonės kartu su savo karaliumi nusizemino prieš Dievą ir prašė Jį pagalbos, Viešpaties Dvasia nusileido ant Jahazielio, „vieno levito iš Asafo sūnų“, ir jis tarė:

[201]

„Dėmesio, visas Judai ir Jeruzalės gyventojai, ir karaliau Juozapatai! Viešpats taip jums kalbėjo: ‘Nebijokite ir nedrebėkite dėl šios didžiulės kariaunos, nes šis mūsų Dievo, o ne jūsų. Rytoj išeikite prieš juos, jiems atžygiuojant Cico šlaitu. Užtiksite juos slėnio gale Jeruelio tyrų link. Ne jums kovoti šiame mūsųje! Būkite pasiruošę, laukite ir liudykite pergalę Viešpaties, kuris su jumis, Judai ir Jeruzale! Nebijokite ir nedrebėkite! Išeikite prieš juos rytoj! Viešpats bus su jumis!’ Tada Juozapatas parpuolė kniūbsčias ant žemės, ir visas Judas bei visi Jeruzalės gyventojai puolė kniūbsti prieš Viešpatį, pagarbindami Viešpatį. O levitai iš Kehato žmonių ir Koracho žmonių atsistoję pašlovino Viešpatį, Izraelio Dievą, giedodami iš visų jėgų. Kitą rytą anksti jie pakilo ir išskubėjo į Tekojos tyrus. Jiems išeinant, Juozapatas stabtelėjo ir tarė: ‘Klausykitės manęs, Judai ir Jeruzalės gyventojai! Pasitikėkite Viešpačiu, savo Dievu, ir būsite tvirti! Pasi-

tikėkite Jo pranašais, ir sėkmė jus lydės!’ Pasitaręs su žmonėmis, jis paskyrė Viešpačiui giesmininkus, kurie šventais apdarais apsirengę turėjo eiti pirma kariuomenės, šlovindami Jį giesme.“ (2 *Metraščių* 20, 14–21) Šie giesmininkai ėjo kariuomenės priešakyje, šlovindami Viešpatį už pažadėtą pergalę.

Tai buvo išskirtinis būdas eiti į kovą su priešo kariuomene – šlovinant Viešpatį giesmėmis ir aukštinant Izraelio Dievą. Tai buvo jų kovos giesmė. Jie buvo apimti šventumo didingumo. **Jei šiandien Dievas būtų labiau šlovinamas, tai vilties, drąsos ir tikėjimo turėtume su pertekliumi.** Ar tai nesustiprintų narsių karių rankų, kurie šiandien gina tiesą?

„Vos jiems pradėjus džiugią šlovės giesmę, Viešpats surengė pasalas Amono ir Moabo vyrams bei Seyro aukštumų gyventojams, atžygiavusiems prieš Judą, ir jie sumišo. Amono ir Moabo vyrai užpuolė Seyro aukštumų gyventojus ir visiškai juos sunaikino. Susidoroję su Seyro gyventojais, jie pradėjo naikinti vieni kitus. Kai Judas pasiekė vietą, iš kurios buvo matyti tyrai, ieškodami tos kariaunos, jie matė tik lavonus, gulinčius ant žemės, – nė vienas neišsigelbėjo.“ (2 *Metraščių* 20, 22–24)

Dievas buvo Judo karalystės stiprybė tuo sunkiu metu; Jis yra savo tautos stiprybė šiandien. Mes neturime pasitikėti kunigaikščiais ar statyti žmones į Dievo vietą. Mes turime atminti, kad žmonės klumpa ir klysta, o Tas, kuriam priklauso visa galybė, yra mūsų gynybos bokštas. Bet kuriuo nenumatytu blogiausiu atveju turime jausti, kad kova yra Jo. Jo ištekliai neriboti, o tariamos neįveikiamos situacijos pergalę padaro tik dar didesnę.

„Gelbėk mus, Dieve, mūsų Išganytojau!
Surink mus ir išlaisvink iš tautų,
kad dėkotume Tavo šventajam vardui
ir džiūgautume Tavo šlovėje.“

(1 *Metraščių* 16, 35)

[202]

Apsikrovusi grobiu, Judo kariuomenė ir Jeruzalės žmonės grįžo „švęsdami džiugią pergalę, kurią Viešpats buvo suteikęs jiems prieš priešus, [ir] pasuko Jeruzalės link. Jie parėjo į Jeruzalę, į Viešpaties Namus, lydimi arfų, lyrų ir trimitų.“ (2 Metraščių 20, 27–28) Buvo dėl ko šitaip džiūgauti. Paklusę įsakymui: „Būkite pasiruošę, laukite ir liudykite pergalę Viešpaties... Nebijokite ir nedrebėkite!“, jie visiškai pasitikėjo Dievu, o Jis įrodė esąs jų Tvirtovė ir Išgelbėtojas (žr. 2 Metraščių 20, 17). Dabar tai supratę, jie galėjo giedoti įkvėptas psalmininko psalmes:

„Dievas – mūsų prieglauda ir stiprybė,
visada artima pagalba varguose...
[Jis] lankus sutrupina,
ietis sulaužo, skydus į ugnį sumeta.
‘Taikykites ir žinokite, kad Aš esu Dievas!
Iškilus tautose, iškilus žemėje.’
Su mumis Galybių Viešpats,
Jokūbo Dievas – mūsų tvirtovė!“
(Psalmė 46, 2. 10–12)

„Tavo garsas, Dieve,
kaip ir Tavo šlovė siekia žemės pakraščius.
Tavo dešinė kupina teismo!
Tetilinksmi Siono kalnas,
tedžiūgauja Judo miestai, nes Tu teisingai teisi...
Šis Dievas – mūsų Dievas per amžių amžius.
Jis ves mus amžinai.“ (Psalmė 48, 11–12. 15)

[203] Dėl Judo karalystės valdovo ir jo kariuomenės tikėjimo „Dievo baimė apėmė visų kraštų karalystes, kai jie išgirdo, kad Viešpats ko-vojo prieš Izraelio priešus. Juozapato karalystėje buvo ramu, nes Jo Dievas davė jam taiką iš visų pusių“ (2 Metraščių 20, 29–30).

ŠEŠIOLIKTAS SKYRIUS

AHABO NAMŲ ŽLUGIMAS

Šis skyrius pagrįstas *Karalių pirmos knygos 21-uju skyriumi*
ir *Karalių antros knygos 1-uju skyriumi*

alanga įtaka, kurią nuo pat pradžių Jezabelė darė Ahabui, buvo daroma ir vėlesniais jo gyvenimo metais ir davė tokius gėdos bei smurto vaisius, kurie retai pasitaikė šventojoje istorijoje. „Iš tikrųjų, niekada nebuvo kito tokio kaip Ahabas, kuris būtų buvęs taip pasidavęs daryti, kas nedora Viešpaties akyse, savo žmonos Jezabelės skatinamas.“

Iš prigimties būdamas godus, Ahabas, skatinamas ir palaikomas Jezabelės nedorų kėslų, sekė savo piktos širdies užmojais, kol jį užvaldė savanaudiškumo dvasia. Ko tik panorėjęs, neatsakydavo sau nieko – jis turėjo gauti viską.

[204]

Šis dominuojantis Ahabo bruožas, pražūtingai paveikęs jo ipėdinių likimą, atsiskleidė viename įvykyje tuo metu, kai pranašas Elijas dar buvo Izraelio pranašas. Čia pat, prie karaliaus rūmų, Jezreelietis Nabotas turėjo vynuogyną. Ahabas įsigeidė savo širdyje įsigyti šį vynuogyną, jis pasiūlė Nabotui parduoti arba iškeisti jį į kitą žemės plotą. „Duok man savo vynuogyną, – kalbėjo jis Nabotui, – kad galėčiau turėti daržą, nes jis kaip tik yra šalia mano rūmų. Už jį duosiu tau geresnį vynuogyną arba, jei tau patinka, sumokėsiu jo kainą pinigais.“ „Saugok Dieve! – atsakė šis Ahabui, – Viešpats draudžia man atiduoti tau protėvių paveldą.“

Nabotas labai vertino savo vynuogyną, nes tai buvo jo protėvių paveldas, ir atsisakė jį kaip nors perleisti. Pagal levitų įstatus, žemės nebuvo galima parduoti ar ją iškeisti visam laikui, kiekvienas

Izraelio vaikas privalėjo „išlaikyti savo protėvių giminių paveldą“ (*Skaičių 36, 7*).

Savanaudis monarchas dėl tokio Naboto atsakymo pasijuto prastai. „Ahabas parėjo namo prislėgtas ir niūrus dėl atsakymo, kurį jam buvo davęs Nabotas Jezreelietis... Atsigulęs į savo lovą, nugrėžė veidą į sieną ir nieko nevalgė.“

[205] Netrukus apie tai sužinojo Jezabelė ir pasipiktinusi, kad kai kas išdrįso atsakyti karaliaus prašymui, ji patikino Ahabą, kad nėra ko liūdėti. „Dabar tau metas pasirodyti Izraelio karaliumi, – kalbėjo ji, – kelkis, ko nors pavalgyk ir būk linksmas. Aš duosiu tau Naboto Jezreeliečio vynuogyną.“

Ahabui nerūpėjo, kaip jo žmona pasieks norimą tikslą, o Jezabelė nedelsdama ėmėsi savo nedorų veiksmų. Parašiusi laiškus karaliaus vardu, ji užantspaudavo juos žiedu ir pasiuntė seniūnams bei didikams, gyvenantiems su Nabotu jo mieste. Laiškuose ji rašė: „Paskelbkite pasninką ir pasodinkite Nabotą pirmoje sueigos vietoje. Priešais pasodinkite du vyrus niekšus, tepaliudija jie prieš jį, tardami: ‘Tu keikei Dievą ir karalių.’ Tada išveskite jį ir užmuškite akmenimis.“

Įsakymas buvo įvykdytas. „Miesto vyrai – seniūnai ir didikai... darė, kaip Jezabelė buvo jiems nurodžiusi.“ Tada Jezabelė, atėjusi pas karalių, liepė jam keltis ir pasiimti vynuogyną. O Ahabas, nepaisydamas padarinių, akiai vykdė jos patarimus ir nuėjo pasisavinti trokštamų valdų.

Tačiau karaliaus džiaugsmą dėl to, ką jis įgijo apgaulės ir kraujo praliejimo kaina, aptemdė priekaištai. „Tada Eliją Tišbietį pasiekė Viešpaties žodis: ‘Nueik pasitikti Izraelio karaliaus Ahabo, viešpataujančio Samarijoje. Dabar jis atėjo pasiimti Naboto vynuogyno. Sakysi jam: ‘Taip kalbėjo Viešpats. Užmušei ir dabar pasisavini!’“ Viešpats nurodė Elijui paskelbti Ahabui baisų nuosprendį.

[206] Pranašas suskubo vykdyti dieviškąjį įsakymą. Kaltas valdovas, vynuogyne akis į akį sutikęs griežtą Jehovos pasiuntinį, išsakė savo baimę žodžiais: „Suradai mane, mano priešė?“

Nedvejodamas Viešpaties pasiuntinys atsakė: „Taip, suradau tave... Kadangi esi pasidavęs daryti, kas nedora Viešpaties akyse, tikėk manimi, užtrauksiu tau nelaimę. Nusikratysiu tavimi.“ Nebuvo galima pasigailėti. Per savo tarną Viešpats kalbėjo, kad Ahabo namai turės būti visiškai sunaikinti kaip „Nebato sūnaus Jeroboamo namai ir Ahijos sūnaus Bašos namai“, nes jis pykdė Viešpatį, „vesdamas Izraelį į nuodėmę“.

Apie Jezabelę Viešpats pasakė: „Šunysės Jezabelę Jezreelio lauke. Kas tik iš Ahabo mirs mieste, tą šunys suės, o kas iš jo šeimos mirs atvirame lauke, tą padangių paukščiai sules.“

Išgirdęs šią baisią žinią, karalius „Ahabas persiplėšė drabužius ir apšivilkė ašutinę ant nuogo kūno. Jis pasninkavo, miegojo apšivilkęs ašutine ir vaikštinėjo prislėgtas. Tada Eliją Tišbietį pasiekė Viešpaties žodis: ‘Ar matei, kaip Ahabas nusižemino prieš Mane? Kadangi jis nusižemino prieš Mane, neužtrauksiu nelaimės jo dienomis. Ant jo namų užtrauksiu nelaimę jo sūnaus dienomis.’“

Nepraėjus nė trejiems metams, karalius Ahabas mirė nuo sirų rankos. Jo įpėdinis Ahazijas „darė, kas nedora Viešpaties akyse, ėjo savo tėvo bei motinos ir... Jeroboamo... pėdomis. Jis tarnavo Baalui ir jį garbino; jis pykdė Viešpatį, Izraelio Dievą, kaip buvo daręs jo tėvas.“ (*1 Karalių 22, 53–54*) Tačiau Dievo teismai ištiko maištaujančių karalių. Pražūtingas karas su Moabu ir nelaimingas atsitikimas, dėl kurio kilo grėsmė jo gyvybei, patvirtino Dievo rūstybę jam.

Iškritęs „pro turėklus iš savo rūmų viršutinio aukšto“ Ahazijas rimtai susižeidė ir, bijodamas galimų padarinių, išsiuntė savo tarnus pasiteirauti Ekrono dievo Baal Zebubo, ar jis išgis. Ekrono dievas per savo kunigą turėjo pranešti jam ateities įvykius. Daugybė žmonių eidavo pas jį teirautis, tačiau ten gauti pranašavimai bei atsakymai kilo iš tamsos kunigaikščio.

Ahazijo tarnus pasitiko Dievo žmogus ir sugrąžino juos pas karalių, perduodamas žinią: „Nejaugi nėra Dievo Izraelyje, kad einate teirautis pas Ekrono dievą Baal Zebubą? Todėl Viešpats taip kalbėjo:

[207]

‘Iš lovos, į kurią atgulei, neišlipsi ir turėsi mirti.’“ Perdavęs žinią, pranašas nuėjo.

Nustebę tarnai skubiai grįžo pas karalių ir pakartojo jam Dievo žmogaus žodžius. Karalius paklausė: „Kaip atrodė... tas vyras?“ Jie atsakė: „Apsivilkęs gauruotu drabužiu ir apsijuosęs odiniu diržu.“ „Tai Elijas Tišbietis!“ – sušuko Ahazijas. Jis žinojo, jeigu sutiktas nepažįstamasis buvo Elijas, vadinasi, jo ištarti pasmerkimo žodžiai tikrai išsipildys. Norėdamas, jei įmanoma, išvengti grėsmingo nuosprendžio, jis liepė pakviesti pranašą.

[208] Du kartus Ahazijas siuntė kariuomenę, kad įbaugintų pranašą, ir du kartus juos ištiko Dievo teismas. Trečias karių būrys nusižemino prieš Dievą, o jų karvedys, priėjęs prie Viešpaties pranašo, „puolė ant kelių prieš Eliją. ‘O Dievo vyre, – tarė, – tebūna brangi tavo akyse mano gyvastis ir gyvastis šių penkiasdešimt tavo tarnų’“.

„Tada Viešpaties angelas tarė Elijui: ‘Lipk žemyn su juo. Nebijok.’ Elijas atsikėlė ir nulipo su juo žemyn pas karalių. Jam tarė: ‘Taip kalbėjo Viešpats: ‘Kadangi tu siuntei teirautis pasiuntinius pas Ekrono dievą Baal Zebubą, lyg nebūtų Dievo Izraelyje, iš lovos, į kurią atgulei, neišlipsi ir turėsi mirti.’“

[209] Ahazijas matė nuostabius Aukščiausiojo darbus, kai karalystę valdė jo tėvas. Jis matė ir siaubą keliančius įrodymus, kuriuos Dievas davė atsimetusiam Izraeliui, kaip Jis žiūri į tuos, kurie atmeta privalomus Jo Įstatymo reikalavimus. Tačiau Ahazijas elgėsi taip, tarsi ši baisi realybė būtų buvusi tik tuščios pasakos. Užuoat nusižeminęs prieš Viešpatį, jis sekė Baalą ir galiausiai ryžosi šiam įžūliam ir nepagarbiam žingsniui. Maištaudamas ir nenorėdamas atgailauti, Ahazijas mirė „pagal Dievo žodį, ištartą per Eliją“.

Karaliaus Ahazijo nuodėmės ir bausmės istorijoje glūdi perspėjimas, kad nė vienas neliks nenubaustas. Galbūt šiandien žmonės negarbina pagoniškų dievų, tačiau tūkstančiai dalyvauja pamaldose šėtono šventovėje, kaip tai darė Izraelio karalius. Šiandien pasaulyje gajį stabmeldystės dvasia, nors mokslo ir išsilavinimo įtaka padarė ją

labiau rafinuotą ir patrauklesnę nei Ahazijo dienomis, kai jis ieškojo Ekrono dievo. Kiekviena diena pasipildo liūdnamis įrodymais, kad tikėjimas tvirtu pranašišku žodžiu blėsta, o vietoj jo prietarai bei šėtoniški burtai užvaldo daugelio protus.

Šiandien pagonių garbinimo paslaptys pakeičiamos slaptomis draugijomis ir miglotais bei stebuklus rodančiais spiritizmo mediumų seansais. Šių mediumų išvalgomis godžiai domisi tūkstančiai, kurie atsisakė priimti Dievo Žodžio ar Šventosios Dvasios šviesą. Tikintys spiritizmu gali paniekinančiai kalbėti apie senovės magus, tačiau didysis apgavikas pergalingai džiūgauja, kai žmonės pasiduo-da jo suktybės, pateiktoms kitokia forma.

Yra daugybė žmonių, kurie vien nuo minties kreiptis į spiritizmo mediumus gūžiasi iš baimės, tačiau tuo pat metu žavisi patrauklesnėmis to paties spiritizmo formomis. Kiti pasuka klaidingu „Krikščioniško mokslo“, teosofijos mistikos bei kitų rytietiškų religijų mokymo keliu.

[210]

Beveik visų spiritizmo formų šalininkai teigia turį gydymo galią. Šią galią jie priskiria elektrai, magnetizmui, vadinamiesiems „simpatiniams vaistams“ arba slaptosioms žmogaus proto galioms. Net šiame krikščioniškame amžiuje yra nemažai tokių, kurie, užuot pasitikėję gyvojo Dievo galia bei aukštos kvalifikacijos gydytojų įgūdžiais, kreipiasi į gydytojus apsišaukėlius. Motina, būdama prie savo sergančio vaikelio lovos, susijaudinusi sušunka: „Aš daugiau nebegaliu! Argi nebėra gydytojo, kuris galėtų išgydyti mano vaiką!?“ Jai pasakojama apie stebuklingus kokio nors aiškiaregio ar magnetizmu užsiimančio žmogaus išgydymus, ir ji patiki jo atsakomybei savo brangų kūdikį, iš tikrųjų atiduodama į šėtono rankas, tarsi jis stovėtų šalia. Daugeliu atvejų tolimesnis vaiko gyvenimas yra valdomas šėtono galių, iš kurių bemaž neįmanoma išsilaisvinti.

* Krikščioniškas mokslas [Christian Science] – religinis judėjimas, įkurtas 1879 metais JAV. (*Vert. past.*)

[211]

Dievas turėjo pagrindo reikšti nepasitenkinimą Ahazijo nedorumu. **Ko Viešpats nepadarė, kad laimėtų Izraelio tautos širdis ir įkvėptų juos pasitikėti Juo? Per amžius Jis rodė savo tautai neprilygstamą gerumą ir meilę.** Nuo pat pradžios Jis parodė, kad Jo „džiaugsmas... [yra] žmonijoje“ (*Patarlių 8, 31*). Jo pagalba buvo pasiekiamą visiems, nuoširdžiai Jo ieškantiems. Tačiau nūsikus nuo Dievo, dabar Izraelio karalius ieško pagalbos pas didžiausią žmonijos priešą, atskleisdamas pagonims, kad jis labiau pasitiki stabais negu dangiškuoju Dievu. **Lygiai taip žmonės plėšia garbę Dievui, kai nūsika nuo stiprybės ir išminties Šaltinio, kreipdamiesi pagalbos ar patarimo į tamsybių galias.** Jeigu Dievo pyktį sukėlė Ahazijo veiksmai, kaipgi Jis toleruos tuos, kurie, turėdami didesnę šviesą, pasirenka eiti tuo pačiu keliu?

Tie, kurie pasiduoda šėtono kerams, gali girtis didele gauta nauja, bet ar tai įrodo, kad jų veiksmai išmintingi ir saugūs? Kas iš to, jei gyvenimas bus pratęstas? Kas iš to, jei laikinas pelnas bus užtikrintas? Ar dėl to verta nepaisyti Dievo? Galiausiai visa tariama nauda virs nepataisomu nuostoliu. **Mes negalime nebaudžiami laužyti nė mažiausios kliūtis, kurią Dievas pastatė, kad apsaugotų savo tautą nuo šėtono galybės.**

Kadangi Ahazijas neturėjo sūnaus, jo sostą paveldėjo jo brolis Jehoramas, kuris dvylika metų valdė dešimt giminių. Tuo metu dar buvo gyva jo motina Jezabelė. Ji ir toliau darė žalingą poveikį tautos valdymo reikalams. Daugelis žmonių laikėsi pagoniškų papročių. Pats Jehoramas „darė, kas nedora Viešpaties akyse, bet ne tiek, kiek jo tėvas ir motina, nes pašalino akmeninį Baalo stulpą, kurį buvo padaręs jo tėvas. Nepaisant to, jis tvirtai laikėsi nuodėmės, į kurią Nebato sūnus Jeroboamas buvo įvedęs Izraelį, ir jos neatsisakė.“ (*2 Karalių 3, 2–3*)

Karaliaujant Jehoramui Izraelyje, Judo karalystėje mirė Juozapas, o Juozapato sūnus, taip pat vardu Jehoramas, užėmė Judo karalystės sostą. Per santuoką su Ahabo ir Jezabelės dukterimi Judo ka-

ralius Jehoramas buvo glaudžiai susijęs su Izraelio karaliumi ir savo valdymo metais sekė Baalą, „kaip buvo darę Ahabo namai“. „Be to, jis statė aukštumų alkus Judo kalnuose, vedė Jeruzalės gyventojus į stabų garbinimą ir suvedžiojo Judą.“ (2 Metraščių 21, 6. 11)

[212]

Judo karaliui nebuvo leista eiti siaubingo atsimetimo keliu nenubaustam. Pranašas Elisas dar nebuvo paimtas į dangų, todėl jis negalėjo tylėti ir stebėti, kaip Judo karalystė eina tuo pačiu keliu, kuris atvedė Šiaurinę karalystę į pražūtį. Pranašas Judo karaliui Jehoramui parašė laišką, kuriame nedoras karalius perskaitė tokius baisesius žodžius:

„Taip kalbėjo Viešpats, tavo tėvo Dovydo Dievas: ‘Kadangi nėjai savo tėvo Juozapato pėdomis ar Judo karaliaus Asos pėdomis, betėjai Izraelio karalių keliu, vesdamas Judą ir Jeruzalės gyventojus į stabų garbinimą, kaip Ahabo namai vedė Izraelį į stabų garbinimą, ir net nužudei iš savo tėvo namų savo brolius, kurie buvo geresni už tave, štai Viešpats ištiks skaudžia rykšte tavo tautą, vaikus, dukteris ir visas valdas. O tu kentėsi sunkią vidurių ligą.’“

Pildydamas šią pranašystę, „Viešpats sukurstė filistinų neapykantą ir arabus, kušų kaimynus, prieš Jehoramą. Jie surengė žygį prieš Judą, įsiveržė ir pagrobė visą nuosavybę, rastą karaliaus rūmuose, kartu su jo vaikais ir žmonomis. Jam buvo paliktas tik vienas sūnus – Jehoahazas [Ahazijas], pats jauniausias. Po to Viešpats ištiko jį nepagydoma vidurių liga. Per laiką, baigiantis dvejiems metams..., jis numirė baisiai kentėdamas.“ (2 Metraščių 21, 16–19) „Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahazijas.“ (2 Karalių 8, 24)

[213]

Ahabo sūnus Jehoramas tebekaraliavo Izraelyje, kai jo sūnėnas Ahazijas užėmė Judo karalystės sostą. Ahazijas karaliavo tik vienerius metus, ir per šį laiką, paveiktas savo motinos Atalijos, kuri „patardavo jam nedorai elgtis“, jis „darė, kas nedora Viešpaties akyse, kaip Ahabo namai buvo darę“ (2 Metraščių 22, 3–4; žr. 2 Karalių 8, 27). Jo senelė Jezabelė dar buvo gyva, ir jis artimai giminiavosi su savo dėde Jehoramu, Izraelio karaliumi.

Judo karalius Ahazijas netrukus sulaukė tragiškos baigties. Išlikę gyvi Ahabo šeimos nariai iš tiesų buvo „jo patarėjai po tėvo mirties“ (žr. 2 *Metraščių* 22, 4). Kol Ahazijas Jezreelyje lankėsi pas savo dėdę, pranašas Eliziejus gavo dievišką nurodymą pasiųsti vieną iš pranašų mokinių į Ramot Gileadą patepti Jehuvą Izraelio karaliumi. Bendros Judo ir Izraelio pajėgos tuo metu buvo sutelktos karo žygiui prieš sirus Ramot Gileade. Jehoramas mūšyje buvo sužeistas ir, palikęs Jehuvą rūpintis karališkąja kariuomene, grįžo į Jezreelį.

[214]

Patepdamas Jehuvą, Eliziejaus pasiuntinys kalbėjo: „Aš patepu tavę Viešpaties tautos Izraelio karaliumi.“ Tada jis iškilmingai prisaikdino Jehuvą ypatingai Dangaus užduočiai. „Tu sunaikinsi savo valdovo Ahabo namus, – kalbėjo Viešpats per savo pasiuntinį. – Taip Aš atkeršysiu Jezabelei už savo tarnų pranašų ir už visų Viešpaties tarnų kraują. Visi Ahabo namai žus.“ (2 *Karalių* 9, 6–8)

Po to, kai kariuomenė paskelbė jį karaliumi, Jehovas išskubėjo į Jerzeelį, kur pradėjo bausti mirtimi tuos, kurie sąmoningai buvo pasirinkę nuodėmę ir kitus vedė į ją. Izraelio karalių Jehoramą, Judo karalių Ahaziją ir motiną karalienę Jezabelę bei „visus išlikusius Jezreelyje iš Ahabo namų – visus didikus, artimus bičiulius ir kunigus“ Jehovas išžudė. „...visus Baalo pranašus, visus garbintojus ir visus kunigus“, gyvenusius Baalo garbinimo centre netoli Samarijos, žuvo nuo kalavijo. Pagoniškos statulos buvo nugriautos ir sudegintos, buvo sugriauta ir Baalo šventykla. „Taip Jehovas išrovė Baalą iš Izraelio.“ (2 *Karalių* 10, 11. 19. 28)

Žinia apie žudynes pasiekė Ataliją, Jezabelės dukterį, kuri Judo karalystėje užėmė karališką padėtį. Sužinojusi, kad jos sūnus, Judo karalius, negyvas, ji „nedelsdama ėmė naikinti visą karališką Judo namų šeimą“. Šiose žudynėse visi Dovydo palikuonys, kurie buvo tinkami į sostą, buvo sunaikinti, išskyrus vieną – kūdikį, vardu Jehoašas, kurį vyriausiojo kunigo Jehojados žmona paslėpė šventykloje. Šešerius metus vaikas buvo slepiamas, kol „Atalija valdė kraštą“ (2 *Metraščių* 22, 10. 12).

Praėjus tam laikui, „levitai ir visas Judas“ (2 *Metraščių* 23, 8) susivienijo su vyriausiuoju kunigu Jahojada, kad karūnuotų ir pateptų vaiką Jehoašą ir paskelbtų jį savo karaliumi. „Jis buvo paskelbtas karaliumi ir pateptas, jiems plojant ir šaukiant.“ (2 *Karalių* 11, 12)

[215]

„Išgirdusi žmonių ir palydos sargybinių ūžesį ir sveikinimo šūksmus karaliui, Atalija atėjo pas žmones į Viešpaties Namus.“ (2 *Metraščių* 23, 12) „Apsižvalgė ir mato, karalius stovi prie savo stulpo įėjime, vadai ir trimitininkai šalia karaliaus, visi šalies žmonės džiūgaudami pučia trimitus.“

„Atalija persiplėšė drabužius ir ėmė šaukti: ‘Išdavystė! Išdavystė!’“ (2 *Karalių* 11, 14) Tačiau Jahojada įsakė pareigūnams suimti Ataliją, visus jos šalininkus ir išvesti juos iš šventyklos į bausmės vietą, kur jie turėjo būti nužudyti.

Taip žuvo paskutinis Ahabo namų narys. Siaubingas blogis, kurį įnešė Ahabo sąjunga su Jezabele, vyravo, kol buvo sunaikintas paskutinis jos palikuonis. Net Judo žemėje, kur tikrojo Dievo garbinimas oficialiai niekada nebuvo atmestas, Atalijai pavyko daugelį išvesti iš kelio. Tuo pat po užkietėjusios karalienės nužudymo „visi šalies žmonės, nuėję į Baalo šventyklą, nugriovė ją, sutrupino aukurus ir statulas, o Baalo kunigą Mataną užmušė priešais aukurus“ (2 *Karalių* 11, 18).

Po to sekė reforma. Tie, kurie dalyvavo Jahoašą paskelbiant karaliumi, iškilmingai pasižadėjo „būti Viešpaties tauta“. Dabar, kai Jezabelės dukters bloga įtaka buvo panaikinta iš Judo karalystės, o Baalo kunigai išžudyti, jų šventykla nugriauta, „visi šalies žmonės džiūgavo, ir mieste buvo ramu“ (2 *Metraščių* 23, 16. 21).

[216]

ELIZIEJAUS PAŠAUKIMAS

ievas paragino Eliją patepti kitą pranašą vietoj savęs. Jis liepė: „Šafato sūnų Eliziejų... patepk pranašu vietoj savęs“ (1 Karalių 19, 16). Elijas, paklusęs Jo įsakymui, iškeliavo ieškoti Eliziejaus. Keliaudamas į šiaurę, jis matė, kaip per trumpą laiką labai pasikeitė kraštovaizdis. Anuomet žemė buvo perdžiūvusi, laukai apleisti, nes trejus su puse metų nebuvo nei rasos, nei lietaus. Dabar visur vešėjo augmenija, tarsi mėgindama atsigriebti už sausras ir bado metus.

[217]

Eliziejaus tėvas buvo turtingas ūkininkas; beveik visuotinio atsimetimo metu jis buvo tarp tų, kurie nesiklaupė Baalui. Jų namuose buvo garbinamas Dievas, ir ištikimybė senovės Izraelio tikėjimui buvo jų kasdienio gyvenimo taisyklė. Tokioje aplinkoje praėjo Eliziejaus vaikystė. Gyvendamas kaimo ramybėje, mokomas Dievo ir gamtos bei ugdomas naudingų darbų jis įgijo paprastumo ir klusnumo tėvams bei Dievui įpročius, kurie vėliau jį padarė tinkamą užimti aukštą padėtį.

Pranašiškas kvietimas pasiekė Eliziejų, kai jis su tėvo tarnais arė lauką. Jis imdavosi bet kokio darbo, kuris būdavo po ranka. **Jis gebėjo ir vadovauti žmonėms, ir nuolankiai tarnauti.** Nors buvo romios ir švelnios dvasios, vis dėlto jis buvo energingas ir tvirtas. Jame tarpo sąžiningumas, ištikimybė bei meilė ir baimė Dievui. O nuolankiai atlikdamas kasdienius darbus, jis išsiugdė siekio tvirtumą ir kilnų charakterį bei nuolatos augo malone ir pažinimu. Bendradarbiaudamas su tėvu namų ūkyje, jis mokėsi bendradarbiauti su Dievu.

Būdamas ištikimas mažuose dalykuose, Eliziejus ruošėsi didesniems darbams. Diena iš dienos įgydamas praktinę patirtį, jis tapo tinkamas atlikti svarbesnį, kilnesnį darbą. Jis išmoko tarnauti, o išmokęs tarnauti, išmoko mokyti bei vadovauti. Tai pamoka visiems. **Nė vienas žmogus negali žinoti, koks Dievo ugdymo planas, bet visi gali būti tikri, kad ištikimybė mažuose dalykuose yra tinkamumo požymis imtis didesnės atsakomybės. Kiekvienas poelgis parodo charakterį, ir tik tas, kuris mažuose dalykuose įrodo esąs „tinkamas darbininkas, neturintis ko gėdytis“, gali būti Dievo pagerbtas aukštesne tarnystė** (2 Timotiejui 2, 15).

[218]

Tas, kuris mano, jog nesvarbu, kaip jis atlieka menkesnes užduotis, pasirodo esąs netinkamas garbingesnėms pareigoms. Žmogui gali atrodyti, kad jis visiškai kompetentingas imtis atsakingesnių pareigų, tačiau Dievas žiūri giliau. Patikrinus ir išmėginus, jam pritaikomas nuosprendis: „Tu buvai pasvertas svarstyklėmis ir rastas lengvas.“ **Žmogaus neištikimybė atsiliepia jam pačiam.** Jam nesisėka įgyti puikias savybes, stiprybę, charakterio tvirtumą, kuris išugdomas besąlygiškai paklūstant.

Daugelis mąno, kad jų gyvenimas nėra naudingas, kad jie neprišieda prie Dievo karalystės priartinimo, jeigu nedarba tiesioginio religinio darbo. Tokie žmonės mielai imtųsi didžiųjų dalykų! Bet galėdami pasitarnauti tik mažuose dalykuose, jie mąno, jog yra pateisinami nieko nedarydami. Čia jie klysta. Vyras gali uoliai tarnauti Dievui, atlikdamas kasdienius darbus: kirsdamas medžius, valydamas dirvą ar eidamas paskui arklą. **Mama, savo vaikus mokanti pažinti Kristų, atlieka tokį pat darbą dėl Dievo, kaip sakykloje stovintis tarnautojas.**

Daugelis siekia ypatingų talentų, kad galėtų atlikti stebėtiną darbą, kai šalia lieka nepastebėti darbai, suteikiantys gyvenimui nuostabų aromatą. Tegul tokie žmonės imasi darbo, kuris jiems prieš akis. Sėkmė priklauso ne tiek nuo talento, kiek nuo energijos ir noro dirbti. Tinkamai atlikti tarnystę mums padeda ne puikūs talentai,

[219]

bet sąžiningai, su pasitenkinimo dvasia atliktos kasdienės pareigos ir paprastas, nuoširdus domėjimasis kitų gerove. Kukliausias darbas gali būti atliktas itin meistriškai. **Paprasčiausios užduotys, atliktos su ištikima meile, yra gražios Dievo akyse.**

Kai, gavęs dievišką nurodymą ieškoti įpėdinio, Elisas ėjo pro lauką, kurį arė Eliziejus, ant jaunuolio pečių jis užmetė pašventinimo skraistę. Badmečiu Šafato šeimai tapo žinomas Elijo darbas bei misija, ir dabar Dievo Dvasia paveikė Eliziejaus širdį, ir šis suprato pranašo poelgio prasmę. Jam tai buvo ženklas, kad Dievas jį šaukia būti Elijo įpėdiniu.

„Palikęs jaučius, šis bėgo paskui Eliją, sakydamas: ‘Prašu leisti man pabučiuoti tėvą ir motiną; tada tave seksiu.’ – ‘Eik, bet grįžk! – atsakė Elisas. – Argi aš tau trukdau?’“ Tai nebuvo neigiamas atsakymas, veikiau tikėjimo išbandymas. Eliziejus turėjo apsvarstyti ir nuspręsti, ar jis priima, ar atmeta pašaukimą. Jeigu jis būtų nusprendęs likti namuose ir mėgautis jų privalumais, jis galėjo laisvai tai pasirinkti. Tačiau Eliziejus suprato pašaukimo reikšmę. Jis žinojo, kad tai ateina iš Dievo, todėl nedvejodamas pakluso. Dėl jokio pasaulietiško pranašumo jis nenorėjo atsisakyti galimybės tapti Dievo pranašu ar paaugoti privilegiją bendrauti su Jo tarnu. Jis „paėmęs jungą jaučių, paskerdė juos. Naudodamas pakinktus kaip malkas, jis išvirė jų mėsą ir davė žmonėms valgyti. Tada paliko, sekė Eliją ir tapo jo tarnu“ (*1 Karalių 19, 20–21*). Nedvejodamas jis paliko namus, kur buvo mylimas, kad sektų pranašą nežinios pilname jo gyvenime.

[220] Jei Eliziejus būtų paklauses Elijo, ko iš jo tikimasi, koks bus jo darbas, jam būtų buvę atsakyta: „Dievas žino, Jis ir tau praneš. Jei būsi kantrus, Jis tau atsakys į visus klausimus. Jei esi tikras, kad Dievas tave pašaukė, tu gali eiti su manimi. Tu turi pats įsitikinti, kad Dievas stovi už manęs ir tu girdi Jo balsą. Jei viską laikysi sąslavomis, kad laimėtum Dievo malonę, eik su manim.“

Eliziejų pasiekęs kvietimas buvo panašus į Kristaus atsakymą jaunam valdytojui, kuris Jį paklausė: „Ką gera turiu daryti, kad įgyčiau

amžinąjį gyvenimą?“ „Jei nori būti tobulas, – atsakė Kristus, – eik parduok, ką turi, išdalyk vargšams, tai turėsi lobį danguje. Tuomet ateik ir sek paskui Mane.“ (*Mato 19, 16. 21*)

Eliziejus atsiliepė į kvietimą tarnystei, neatsižvelgdamas į paliekamą jaukumą ir pomėgius. O jaunuolis, išgirdęs Išgelbėtojo žodžius, „nuliūdęs pasišalino, nes turėjo daug turto“ (*Mato 19, 22*). Jis nenorėjo aukotis. Jo meilė turtui buvo didesnė už meilę Dievui. Atsisakydamas palikti viską dėl Kristaus, jis įrodė esąs nevertas vietos Mokytojo tarnystėje.

Kiekvienas esame raginamas viską sudėti ant tarnystės aukuro. Ne visų prašoma tarnauti kaip Eliziejus ar parduoti viską, ką turime; tačiau **Dievas prašo, kad tarnystė Jam mūsų gyvenime būtų pirmoje vietoje, kad *nė viena diena nepraeitų nepadarius kažko, kas padėtų Jo darbo pažangai žemėje***. Viešpats nesitiki tokios pat tarnystės iš visų. Vienas gali būti pakviestas tarnauti į svetimą šalį, kitas paskatintas aukoti Evangelijos darbo palaikymui. Dievas priima kiekvieno auką. Gyvenimo ir jo gerovės pašventimas – štai kas būtina. Kurie pasišvęs, tie išgirs ir paklus Danguos pašaukimui.

[221]

Kiekvienam, kas tampa Jo malonės dalininku, Viešpats paskiria darbą kitų labui. Kiekvienas asmeniškai savo vietoje turime pasakyti: „Štai aš, siųsk mane.“ Kad ir kas būtų žmogus – ar Dievo Žodžio tarnautojas, ar gydytojas, prekybininkas ar ūkininkas, profesionalas ar amatininkas, jam uždėta atsakomybė. Jo darbas – atskleisti kitiems išgelbėjimo Evangeliją. Kad ir kokias pareigas žmogus užimtų, visos turi būti panaudotos šiam tikslui.

Pradžioje iš Eliziejaus nebuvo reikalaujama ypatingo darbo; jo ugdymą sudarė kasdienės pareigos. Apie jį pasakojama, kad jis užpildavo vandens ant savo šeimininko Elijo rankų. Jis buvo pasirengęs vykdyti visa, ką nurodė Viešpats, ir kiekviename žingsnyje mokėsi nusizeminti bei tarnauti. Būdamas asmeniniu pranašo palydovu, jis rodė ištikimybę smulkmenose, ir kasdien stiprėjo jo pasišventimas Dievo paskirtai misijai.

[222] Sujungęs savo gyvenimą su pranašo Elijo gyvenimu, Eliziejus neišvengė pagundų. Jis patyrė daugybę išbandymų, tačiau kiekvieno kritiniu atveju pasitikėjo Dievu. Jis buvo gundomas galvoti apie paliktus namus, tačiau ir šios pagundos nepaisė. Padėjęs ranką ant arklo, jis tvirtai apsisprendė nesižvalgyti atgal, o ištirtas bei išmėgintas, jis įrodė esąs patikimas.

Tarnavimas – tai daugiau nei Žodžio skelbimas. Tai reiškia, kad jaunuolius reikia mokyti taip, kaip Elijas mokė Eliziejų: atitraukti juos nuo įprastų pareigų ir suteikti atsakomybę dirbti Dievo darbą pirmiausia pavedant jiems mažus dalykus, o kai jie sustiprėja ir įgyja patirties, patikėti didelius. Dievui tarnauja tie tikėjimo ir maldos vyrai, kurie gali pasakyti: „Kas buvo nuo pradžios, ką girdėjome ir savo akimis regėjome, ką patyrėme ir mūsų rankos lietė, tai skelbiame apie gyvenimo Žodį... Ką matėme ir girdėjome, skelbiame jums.“ (*1 Jono 1, 1–3*) Jauni, nepatyrę darbuotojai turi būti mokomi dirbti kartu su patyrusiais Dievo tarnais. Taip jie išmoks nešioti naštas.

Tie, kurie imasi apmokyti jaunus darbininkus, atlieka kilnią tarnystę. Pats Viešpats bendradarbiauja su jais. Todėl jaunuoliai, išgirdę pašventinimo žodį, gavę privilegiją artimai bendradarbiauti su nuoširdžiais, dievobaimingais tarnautojais, turėtų geriausiai išnaudoti šią galimybę. Dievas pagerbė juos pasirinkdamas savo tarnystei ir suteikdamas galimybę būti ten, kur jie galėtų tinkamai jai pasiruošti, todėl jie turėtų būti nuolankūs, ištikimi, klusnūs ir pasiruošę aukotis. Jeigu pasiduos Dievo mokymui, vykdydami Jo nurodymus ir pasirinkdami Jo tarnus savo patarėjais, jie taps teisiais, principingais, tvirtais žmonėmis, kuriems Dievas galės patikėti pareigas.

[223] Kai bus skelbiama tyra Evangelija, žmonės bus pašaukti nuo arklų ir įprastų komercinių verslo profesijų, kurios labiausiai užvaldė žmonių protus, ir bus lavinami šalia patyrusių asmenų. Išmokę veiksmingai dirbti, jie galingai skelbs tiesą. Per nuostabius dieviškosios Apvaizdos darbus sunkumų kalnai bus išjudinti ir įmesti į jūrą. Žinia, kuri yra tokia svarbi žemės gyventojams, bus išgirsta ir

suprasta. Žmonės sužinos, kas yra tiesa. Darbas sėkmingai plis, kol visa žemė bus perspėta, ir tada ateis galas.

Kelerius metus po Eliziejaus pašaukimo Elijas ir Eliziejus darbovosį kartu. Jaunuolis kasdien buvo vis labiau pasiruošęs savo darbui. Pranašas Elijas buvo Dievo įrankis nugalinti milžinišką blogį. Stabmeldystei, kurią palaikė Ahabas ir pagonė Jezabelė, suvedžiojusiai tautą, buvo suduotas ryžtingas smūgis. Buvo nužudyti Baalo pranašai. Visa Izraelio tauta buvo giliai sujaudinta, ir daugelis grįžo pas Dievą. Būdamas Elijo įpėdiniu, Eliziejus turėjo kruopščiai ir kantriai vesti Izraelį saugiais keliais. Bendravimas su Eliju, garsiausiu pranašu po Mozės, paruošė jį darbui, kurio netrukus jis turėjo imtis savarankiškai.

Per šiuos bendros tarnystės metus Elijas kartkartėmis buvo kviečiamas griežtais priekaištais kautis su baisiu blogiu. Kai nedoras Ahabas užgrobė Naboto vynuogyną, Elijo balsas išpranašavo jam bei visiems jo namams žūtį. O kai Ahazijas po tėvo Ahabo mirties nusigrėžė nuo gyvojo Dievo ir kreipėsi į Baal Zebubą, Ekrono dievą, Elijo balsas dar kartą buvo girdimas kaip uolus protestas.

[224]

Samuelio laikais įkurtos pranašų mokyklos Izraelio atsimetimo laikotarpiu sunyko. Elijas atkūrė šias mokyklas, suteikdamas galimybę jaunuoliams įgyti išsilavinimą, kuris padėtų jiems aukštinti Įstatymą ir padaryti jį gerbtiną. Šventajame Rašte minimos trys tokios mokyklos – Gilgale, Betelyje ir Jeriche. Prieš pat paimant Eliją į dangų, jis su Eliziejumi aplankė šiuos mokymo centrus. Dabar jis pakartojo jiems pamokas, pateiktas per savo ankstesnius apsilankymus. Jis kalbėjo apie tai, kaip svarbu išlikti ištikimam dangaus Dievui. Taip pat pabrėžė, kad paprastumas turi būti jų išsilavinimo ženklas. Tik taip jie gali įgyti dangišką charakterį ir imtis Viešpaties darbo.

Elijo širdį džiugino tai, kas buvo pasiekta tų mokyklų dėka. Reformos darbas dar nebuvo baigtas, tačiau visoje karalystėje buvo matomas Viešpaties žodžių patvirtinimas: „Aš paliksiu Izraelyje septynis tūkstančius – visus tuos, kurie nesiklaupė Baalui.“ (*1 Karalių 19, 18*)

[225] Kai Eliziejus lydėjo pranašą, lankantį vieną mokyklą po kitos, jo tikėjimas ir pasiryžimas buvo dar kartą išbandytas. Gilgale, Betelyje ir Jeriche pranašas jam siūlė grįžti atgal. Elisas sakė Eliziejui: „Prašau likti čia, nes Viešpats pasiuntė mane eiti į Betelį.“ Tačiau ankstesnis darbas už arklo Eliziejų išmokė nepasiduoti ir nenusivilti; todėl dabar, uždėjęs rankas ant kitokių pareigų arklo, jis nesiruošė atsitraukti nuo savo užmojo. Jis nenorėjo atsiskirti nuo savo mokytojo, kol buvo galima išmokti kai ko tinkamo būsimai tarnystei. Elisas nežinojo, jog pranašų mokyklų mokiniams bei Eliziejui buvo apreiškta, kad jis bus paimtas į dangų. Dabar išmėgintas Dievo tarnas laikėsi šalia jo. Kiek kartų buvo jam pasiūlyta grįžti, bet jis atsakydavo: „Kaip gyvas Viešpats ir kaip gyvas tu, nepaliksiu tavęs.“

[226] „Jiedu nuėjo... Jiedviem sustojus prie Jordano, ...Elisas paėmė savo skraistę ir susukęs ją sudavė per vandenį. Vanduo persiskyrė į dešinę ir kairę jiedviem pereiti sausa žeme. Jiems perėjus, Elisas tarė Eliziejui: ‘Sakyk, ką galiu tau padaryti, kol nesu nuo tavęs paimtas.’“

Eliziejus neprašė pasaulietinės garbės ar aukštų pareigų tarp žemės didžiūnų. Jis troško daug Dievo Dvasios, kuri taip dosniai buvo duota tam, kuris netrukus bus paimtas dangun. Jis žinojo, kad tik Dvasia, kurią turėjo Elisas, gali padaryti jį tinkamą užimti vietą Izraelyje, į kurią Dievas jį pašaukė, todėl paprašė: „Prašyčiau leisti man paveldėti tavo dvasios dvigubai.“

Atsakydamas į šį prašymą, Elisas tarė: „Sunkaus dalyko prašai. Jeigu matysi mane, kai būsiu nuo tavęs paimamas, tau bus šitai suteikta, o jeigu nematysi, tai nebus tau suteikta.“ „Jiems einant toliau ir besikalbant, staiga juodu perskyrė ugnies vežimas ir ugningi žirgai. Elisas pakilo viesulu į dangų.“ (žr. 2 Karalių 2, 1–11)

Elisas yra įvaizdis tų šventų žmonių, kurie gyvens žemėje Kristaus antrojo atėjimo metu, kurie bus „pakeisti – staiga, viena akimirka, gaudžiant paskutiniam trimitui“ ir nebus paliesti mirties (1 Korintiečiams 15, 51–52). Kaip įvaizdžiui tų, kurie bus pakeisti tokiu būdu, Elijui buvo leista stovėti šalia Mozės ir Išgelbėtojo ant

Atsimainymo kalno baigiantis Kristaus žemiškajai tarnystei. Šiuose trijuose pašlovintuosiuose Kristaus mokiniai matė miniatiūrinį išgelbėtųjų karalystės vaizdą. Jie matė dangiškos šviesos apgaubtą Jėzų; jie girdėjo „iš debesies aidint balsą“ (žr. *Luko 9, 35*), kuris pripažino Jį kaip Dievo Sūnų; jie matė Mozę, kuris atstovauja tiems, kurie bus prikelti iš numirusiųjų Jėzaus antrojo atėjimo metu; čia stovėjo ir Elisas, kuris atstovauja tiems, kurie žemės istorijos pabaigoje bus pakeisti iš mirtingų į nemirtingus ir perkelti į dangų nematę mirties.

[227]

Dykumoje vienišas ir nusivylęs Elisas dūsavo, jog nebenori gyventi, ir meldė mirties, tačiau Viešpats, būdamas gailestingas, nepaisė jo prašymo. Elisas dar turėjo atlikti didelį darbą; o kai jo darbas buvo atliktas, jis nebuvo paliktas neviltyje ir vienetvėje. Jam nebuvo skirta nusileisti į kapą, bet su Dievo angelais pakilti Jo šlovės aki-vaizdon.

„Tai matydamas, Eliziejus sušuko: ‘Tėve, tėve! Tu, Izraelio kovos vežimai ir raitija!’ Nebematydamas jo, jis griebė savo drabužius ir perplėšė į dvi dalis. Tada jis pakėlė nukritusią Elijo skraistę ir sugrįžęs prie Jordano kranto sustojo. Paėmęs nukritusią Elijo skraistę, sudavė per vandenį tardamas: ‘Kur Viešpats, Elijo Dievas?’ Ir jam sudavus per vandenį, vanduo persiskyrė į dešinę bei kairę, ir jis perėjo. Pranašų mokiniai, buvę kitoje pusėje – Jeriche, tai pamatę, pareiškė: ‘Elijo dvasia pasilieka su Eliziejumi!’ Atėję jo pasitikti, nusilenkė jam, puldami kniūbsti.“ (*2 Karalių 2, 12–15*)

Kai Viešpats numato, kad reikia patraukti iš savo darbo tuos, kuriems Jis buvo davęs išminties, Jis padeda jų įpėdiniams ir sustiprina juos, jeigu šie ieško Jo pagalbos ir eina Jo keliais. Jie gali tapti net išmintingesni už savo pirmtakus, nes gali pasisemti iš jų patirties bei pasimokyti išminties iš jų klaidų.

Nuo šiol Eliziejus stojo Elijo vieton. Tas, kuris buvo ištikimas

[228]

mažuose dalykuose, turėjo įrodyti savo ištikimybę ir dideliuose.

VANDENS IŠVALYMAS

[229]

atriarchų laikais Jordano lyguma „buvo gerai drėkinama, kaip paties Viešpaties sodas“. Būtent šią lygumą Lotas pasirinko savo namais, kai „pasistatė savo palapines prie Sodomos“ (*Pradžios 13, 10. 12*). Kai lygumos miestai buvo sunaikinti, jų apylinkės virto negyvenamu tyrlaukiu ir nuo tol tapo Judėjos dykumos dalimi.

Bet išliko dalis gražaus slėnio su gaivinančiais šaltiniais ir upokšniais, kurie džiugino žmogaus širdį. Šiame slėnyje, kuriame gausių javų laukų, datulių ir kitokių vaismedžių giraičių, kadaise apsigyveno izraelitai, perėję Jordano upę ir pirmą kartą paragavę Pažadėtosios žemės vaisių. Priešais dunksojo pagonių Jericho miesto mūrai – bjauriausias ir žiauriausias kanaaniečių stabmeldystės visų formų Astartės garbinimo centras. Netrukus jo sienos buvo nugriautos, o gyventojai išžudyti. Jam sugriuvus, viso Izraelio akivaizdoje buvo iškilmingai paskelbta: „Tebūna prakeiktas Viešpaties akivaizdoje žmogus, kuris bandytų atstatyti Jericho miestą! Savo pirmagimio kaina jis padės jo pamatus ir savo jauniausiojo sūnaus kaina pastatys vartus.“ (*Jozuės 6, 26*)

Praėjo penki šimtmečiai. Vieta buvo Dievo prakeikta ir apleista. Netgi šaltiniai, kurie šią lygumą darė patrauklia vieta gyventi, buvo paveikti prakeikimo. Tačiau valdant Ahabui, kai Jezabelės pastangomis buvo atkurtas Astartės garbinimas, buvo atstatytas ir Jerichas, senovės garbinimo centras; deja, statytojas už tai brangiai sumokėjo. „...Hielis iš Betelio atstatė Jerichą. Dėdamas jo pamatus, jis neteko savo pirmagimio sūnaus Abiramo, o įstatydamas vartus į vietą, ne-

teko savo jauniausio sūnaus Segubo, kaip Viešpats buvo kalbėjęs per Nūno sūnų Jozuę.“ (1 Karalių 16, 34)

Netoli Jericho, vaismedžių giraitėje, buvo viena iš pranašų mokyklų, į ją po Elijo paėmimo dangun atkeliavo Eliziejus. Pranašo viešnagės metu pas jį atėjo miesto gyventojai ir pasakė: „Šis miestas – maloni vieta gyventi, kaip viešpats pats matai, bet vanduo blogas ir žemė nederlinga.“ Šaltinis, kuris anksčiau buvo tyras ir gaivus, aprūpinęs miestą ir jo apylinkes vandeniu, buvo nebetinkamas vartoti.

[230]

Atsiliepdamas į Jericho vyrų prašymą, Eliziejus tarė: „Atneškite man naują dubenį... ir įberkite į jį druskos.“ Paėmęs dubenį ir „nuėjęs prie vandens šaltinio, jis subėrė druską ir tarė: ‘Taip kalbėjo Viešpats: ‘Aš padarau šį vandenį sveiką. Iš jo nekils daugiau nei mirtis, nei netektis.’“ (žr. 2 Karalių 2, 19–21)

Jericho vandens išvalymas buvo atliktas ne žmogaus išmintimi, bet stebuklingu Dievo įsiterpimu. Tie, kurie atstatė miestą, nebuvo verti Dangaus malonės, tačiau Tas, kuris „leidžia savo saulei tekėti blogiesiems ir geriesiems, siunčia lietų ant teisiųjų ir neteisiųjų“ (Mato 5, 45), matė, kad šiuo atveju parodydamas gailestingumą, Jis parodys savo troškimą išgydyti Izraelį nuo dvasinių negalavimų.

Vanduo buvo išvalytas visam laikui. „Vanduo liko sveikas iki šios dienos pagal Eliziejaus ištartą žodį.“ (2 Karalių 2, 22) Per amžius tekantis vanduo tą slėnio dalį pavertė grožio oaze.

Iš vandens išvalymo atvejo galima pasisemti daug dvasinių pamokų. Naujas indas, druska ir vanduo – visa tai turi gilią simbolinę reikšmę.

Suberdamas druską į kartų šaltinį, Eliziejus davė tą pačią dvasinę pamoką, kokią po kelių šimtmečių Išgelbėtojas perdavė savo mokiniais, sakydamas: „Jūs – žemės druska.“ (Mato 5, 13) Sumaišyta su užterštu vandeniu druska jį išvalė, suteikė gyvybę ir palaimą ten, kur anksčiau buvo ligos ir mirtis. Lygindamas savo vaikus su druska, Dievas moko, kad Jo tikslas padaryti juos Jo malonės dalininkais,

[231]

kad vėliau jie taptų Jo patikėtiniais gelbėjant kitus. Dievo užmojis išsirenkant tautą dar prieš pasaulio sukūrimą buvo ne tik tas, kad jie būtų įvaikinti kaip Jo sūnūs ir dukterys, bet kad per juos pasaulis galėtų gauti išgelbėjimo malonę. Viešpats išsirinko Abraomą ne tik tam, kad šis būtų Jo ypatingu draugu, bet ir Jo ypatingų privilegijų, kurias Viešpats norėjo suteikti tautoms, tarpininku.

Pasauliui reikia nuoširdžios krikščionybės liudijimų. Visuomenę ėda nuodėmės nuodai. Miestai ir miesteliai persmelkti nuodėmės ir dorovinio sugedimo. Pasaulis pilnas ligų, kančių ir neteisybės. Toli ir arti yra žmonių, skendinčių skurde ir bėdose, slegiamų kaltės jausmo, tačiau žūsta stokodami išgelbėjančio poveikio. Tiesos Evangelija jiems yra žinoma, tačiau jie žūva, nes pavyzdys tų, kurie turėtų būti „gyvenimo kvapas, vedantis į gyvenimą“, jiems yra „mirties kvapas, nešantis mirtį“ [2 Korintiečiams 2, 16]. Jie geria kartėlį iš užnuodytų šaltinių, kurie turėtų būti gyvybės vandenys, trykštantys į amžinąjį gyvenimą.

[232]

Druska turi susimaišyti su produktu, į kurį dedama, įsigerti ir susijungti, kad būtų išsaugotas. Taigi būtinas taip pat asmeninis ryšis ir bendravimas, kad žmonės pasiektų išgelbėjanti Evangelijos jėga. Žmonės nėra išgelbėjami miniomis, bet individualiai. **Asmeninė įtaka yra galinga.** Ji turi veikti drauge su Kristumi, padrašinti, kai Jis drąsina, perteikti teisingus principus ir stabdyti pasaulio nuosmukio plitimą. Ji turi skleisti malonę, kurią suteikia vien tik Kristus. Ji turi pakylėti ir praskaidrinti kitų gyvenimą ir charakterį gero pavyzdžio jėga, kuris persmelktas nuoširdžiu tikėjimu ir meile.

Apie iki šiol užterštą Jericho vandens šaltinį Viešpats pasakė: „Aš padarau šį vandenį sveiką. Iš jo nekils daugiau nei mirtis, nei netektis.“ Užterštas šaltinis simbolizuoja nuo Dievo atsiskyrusį žmogų. **Nuodėmė ne tik atskiria nuo Dievo, bet ir sunaikina žmogaus norą ir gebėjimą Jį pažinti.** Nuodėmė sutrikdo viso žmogaus organizmo veiklą, iškreipia mąstymą, užteršia vaizduotę, sumenki-

na gebėjimus. Tuomet pristinga tyro tikėjimo, širdies šventumo. Keičianti Dievo jėga nebegali keisti charakterio. Siela nusilpsta ir, stokodama dorovinės jėgos, tampa užteršta ir sugadinta.

Tačiau apvalytoje širdyje viskas pasikeičia. **Charakterio pasikeitimas liudija pasauliui apie Kristaus gyvenimą joje.** Dievo Dvasia žmoguje sukuria naują gyvenimą, skatindama mintis ir troškimus paklusti Kristaus valiai, tuomet vidinis žmogus atnaujinamas pagal Dievo paveikslą. Buvę silpni ir klystantys vyrai bei moterys parodo pasauliui, kad atperkančioji malonės jėga gali išugdyti ydingą charakterį į darnų ir gausiai vaisingą.

[233]

Dievo Žodį priėmusi širdis nėra panaši į išgaruojantį tvenkinį ar nesandarų rezervuarą, kuris netenka savo lobio. Veikiau ji panaši į kalnų upelį, maitinamą neišsenkančių šaltinių, kurių vėsus žėrintis vanduo, šokinėdamas nuo uolos ant uolos, atgaivina išsekusius, ištroškusius ir pailsusius. Ji panaši į nuolat tekančią upę, kuri vis gilėja ir plėtėja, kol jos gyvybę teikiantys vandenys pasklinda po visą žemę; tokia širdis tarsi srovė, kuri čiurlendama savo kelyje palieka vešlios augmenijos ir gausaus derliaus dovaną. Jos pakrantėse žolė sodresnė, medžiai tvirtesni ir gausiau gėlių. Kai nualinta vasaros karščių žemė paruduoja ir tampa skurdi, žaluma juosia upės tėkmę.

Taip yra ir su tikru Dievo vaiku. **Kristaus religija atsiskleidžia kaip gyvybingas, persmelkiantis principas, gyva, veikli dvasinė energija.** Kai širdis atveriamą dangiškos tiesos ir meilės poveikiui, šie principai liesis tarsi šaltiniai į dykumą, priversdami sužaliuoti tai, kas dabar atrodo lyg tyrai ir dykvietė.

Kai tie, kurie buvo apvalyti ir pašventinti Biblijos tiesų pažinimu, nuoširdžiai imasi žmonių išgelbėjimo darbo, jie iš tiesų tampa gyvenimo kvapu gyvenimui. O kasdien gerdami iš neišsenkančio malonės ir žinių šaltinio, jie pajus, kad jų pačių širdys pilnos Viešpaties Dvasios ir kad dėl jų nesavanaudiškos tarnystės daugelis yra palaiminti fiziškai, protiškaite ir dvasiškai: pavargusieji atgaivinami, ligoniai atgauna sveikatą, o nuodėmės prislėgtieji jaučia palengvėjimą.

Tolimose šalyse skambanti padėka sklinda iš lūpų tų, kurių širdys nukreiptos nuo nuodėmės į teisumą.

[234] „Duokite, ir jums bus duota“, nes Dievo Žodis yra „sodo šaltinis, gyvojo vandens versmė iš Libano tekančios srovės!“ (*Luko 6, 38; Giesmių giesmės 4, 15*)

DEVYNIOLIKTAS SKYRIUS

RAMYBĖS PRANAŠAS

Šis skyrius pagrįstas *Karalių antros knygos 4-uoju skyriumi*

Pranašo Eliziejaus darbas kai kuriais atžvilgiais labai skyrėsi nuo Elijo darbo. Elijas buvo įpareigotas skelbti pasmerkimo ir Dievo bausmių žinias. Jo bebaimis barantis balsas turėjo raginti karalių ir tautą nusigręžti nuo nedorų kelių. Eliziejaus misija buvo taikesnė, jam reikėjo tęsti ir sutvirtinti pradėtą Elijo darbą, mokyti žmones Dievo kelių. Šventasis Raštas jį vaizduoja kaip žmogų, asmeniškai užmezgantį ryšį su žmonėmis, apsuptą pranašų sūnų, darantį stebuklus ir tarnaujantį, gydantį ir nešantį džiaugsmą.

[235]

Eliziejus buvo švelnaus ir malonaus būdo, bet tai, kad jis galėjo būti ir griežtas, parodo atvejis, kai kelyje į Betelį iš jo pasityčiojo keletas iš miesto išbėgusių bedievių paauglių. Jie buvo girdėję apie Elijo paėmimą į dangų, todėl nusprendė pasišaipyti iš šio iškilmingo įvykio, šaukdami Eliziejui: „Plikagalvi, nešdinkis! Plikagalvi, nešdinkis!“ („Eik aukštyn, pliki! Eik aukštyn, pliki!“; *K. Burbulio vert.*) Išgirdęs jų pašaipas, pranašas atsigręžė ir Visagalio įkvėptas prakeikė juos. Baisus nuosprendis nužengė nuo Dievo. „Dvi meškos, atėjusios iš miško, sudraskė keturiasdešimt du paauglius.“ (2 *Karalių* 2, 23–24)

Jeigu Eliziejus būtų nekreipęs dėmesio į patyčias, jis ir toliau būtų tamsuomenės išjuokiamas ir niekinamas, o jo misija mokyti ir gelbėti grėsmingu tautai metu būtų sužlugdyta. Šio vienintelio griežto pavyzdžio pakako, kad pranašas įgytą pagarbą visam gyvenimui. Penkiasdešimt metų jis įeidavo ir išeidavo pro Betelio vartus,

keliavo po visą kraštą iš miesto į miestą, praeidamas pro besibūriuojantį dykinėjantį, neišauklėtą, pasileidusį jaunimą, tačiau niekas iš jo nebesišaipė, bet žiūrėjo rimtai kaip į Aukščiausiojo pranašą.

Netgi gerumas turi turėti savo ribas. Autoritetą gali išsaugoti tik nepalenkiamas griežtumas, antraip daugelis jį priims su pašaipą ir panieką. Tėvų ir globėjų vadinamasis švelnumas, įkalbinėjimas ir nuolaidžiavimas jaunimo atžvilgiu yra didžiausios blogybės, kurios gali jį ištikti. Kiekvienoje šeimoje būtinas tvirtumas, ryžtingumas ir aiškūs reikalavimai.

[236] Pagarba, kurios taip trūko Eliziejų pašiepusiems paaugliams, yra kilni savybė, kurią reikia kruopščiai puoselėti. **Kiekvienas vaikas turi būti mokomas rodyti tikrą pagarbą Dievui. Niekada Jo vardas neturi būti tariamas lengvabūdiškai ar neapgalvotai.** Angelai, tardami Jo vardą, užsidengia veidus. O kaip pagarbiai jį turėtų tarti mūsų, nupuolusių ir nuodėmingų žmonių, lūpos!

Pagarba turi būti rodoma Dievo atstovams – tarnautojams, mokytojams ir tėvams, kurie yra pašaukti kalbėti ir veikti vietoj Dievo. Per jiems rodomą pagarbą gerbiamas Dievas.

Mandagumas taip pat yra viena Dvasios malonių, kuri visi turėtų puoselėti. Jis turi gebėjimą sušvelninti prigimtį, antraip ji liktų šiurkšti ir kieta. Tie, kurie vadina save Kristaus sekėjais, bet yra šiurkštūs, nemalonūs ir nemandagūs, nesimokė iš Jėzaus. Nereikia abejoti jų nuoširdumu ar teisingumu, tačiau tai neatsveria gerumo ir mandagumo.

[237] Maloni dvasia, kuri padėjo Eliziejui padaryti galingą įtaką daugelio izraelitų gyvenime, atskleidžiama per draugiškus santykius su Šuneme gyvenusia šeima. Keliaudamas po karalystę, „vieną dieną Eliziejus ėjo per Šunemą. Ten gyvenanti žymi moteris primygtinai kvietė pas save pietų. Po to, kai tik jis eidavo tuo keliu, užeidavo ten pietų“. Namų šeimininkė suprato, kad Eliziejus buvo „šventas Dievo vyras“, ir tarė savo vyrui: „Įrenkime jam ant stogo mažą kambarį su sienomis, pastatykime ten lovą, stalą, krėslą ir žibintą, kad galėtų

apsistoti, kai tik pas mus užeis.“ Į šį prieglobstį Eliziejus dažnai užsukdavo, dėkodamas už ramų poilsį. Dievas taip pat neliko nedėmesingas moters gerumui. Jų šeima neturėjo vaikų, todėl Viešpats už jos svetingumą padovanojo jai sūnų.

Ėjo metai. Vaikelis užaugo pakankamai didelis, kad galėtų darbuotis laukuose su plovėjais. Vieną dieną perkaitęs, „ūmai jis ėmė tėvui skųstis: ‘Ak, mano galva, mano galva!’“ Tėvas liepė tarnui parnešti vaiką motinai. „Paėmęs tarnas parnešė jį pas motiną. Vaikas buvo su ja iki vidudienio ir numirė ant jos kelių. Užnešusi laiptais į viršų, ji paguldė jį ant Dievo vyro lovos, uždarė duris, paliko jį viduje ir išėjo.“

Sielvartaudama šunemietė pasiryžo ieškoti pagalbos pas Eliziejų. Tuo metu pranašas buvo ant Karmelio kalno, todėl lydimas savo tarno, moteris nedėsdama išvyko. „Pamatęs iš tolo ją atjojant, Dievo vyras tarė savo tarnui Gehaziui: ‘Žiūrėk, šunemietė čia! Nubėk tuojau jos pasitikti ir paklausk: ‘Kaip tau sekasi? Kaip sekasi tavo vyrui? Kaip sekasi tavo vaikui?’“ Tarnas padarė, kaip jam buvo liepta, tačiau sielvartaujanti motina neatskleidė savo liūdesio priežasties, kol neatėjo pas Eliziejų. Išgirdęs apie netektį, Eliziejus liepė Gehaziui: „Susijuosk drabužius per juosmenį, paimk į ranką mano lazdą ir eik. Jeigu ką nors sutiksi, nesisveikink, ir jeigu kas nors tave sveikins, neatsakyk. Uždėk mano lazdą berniukui ant veido.“

Bet motina neatlyžo, kol pats Eliziejus nėjo su ja. „Kaip gyvas Viešpats ir kaip gyvas tu, be tavęs aš neisiu“, – pasakė ji. „Tad jis pakilo ir ėjo paskui ją. Nuėjęs pirma jų, Gehazis uždėjo lazdą berniukui ant veido, bet nebuvo nei jokio garso, nei jokio gyvybės ženklo. Jis sugrįžo jo pasitikti ir pasakyti: ‘Berniukas neatsibudo.’“

[238]

Kai jie pasiekė namus, Eliziejus nuėjo į kambarį, kur gulėjo miręs vaikas, „uždarė duris ir palikęs abu už durų meldėsi Viešpačiui. Po to įlipo į lovą ir gulė ant vaiko. Jis priglaudė savo burną prie jo burnos, savo akis prie jo akių ir savo rankas uždėjo ant jo rankų. Eliziejui gulint išsitiesus ant jo, vaiko kūnas sušilo. Jis nulipo, perėjo

kartą skersai išilgai kambario, paskui vėl įlipo ir išsitiesė ant jo. Tada berniukas nusičiaudėjo septynis kartus ir atvėrė akis.“

Eliziejus pašaukė tarną ir liepė jam pakviesti motiną. „Jai atėjus pas Eliziejų, jis tarė: ‘Pasiimk savo sūnų.’ Priėjusi ji puolė jam prie kojų, nusilenkdama iki žemės. Tada pasiėmė savo sūnų ir išėjo.“

Taip buvo apdovanotas šios moters tikėjimas. Kristus, gyvybės Davėjas, sugrąžino jai sūnų. **Panašiai bus apdovanoti Jo ištikimieji, kai Jėzaus antrojo atėjimo metu mirtis praras savo geluonį, o iš kapų bus atimta jos skelbtoji pergalė. Tada Jis sugrąžins tėvams vaikus, kuriuos buvo pasiglemžusi mirtis.** „Taip kalba Viešpats: ‘Pasigirdo aimanos šauksmas Ramoje, raudojimas ir graudus verksmas! Rachelė rauda savo vaikų; ji nesileidžia paguodžiama, nes jų nebėra.’ Taip kalba Viešpats: ‘Nustok aimanavusi, nusišluostyk ašaras, nes už tavo vargą bus atlyginta..., jie sugrįš iš priešų krašto! Viltinga tavo ateitis, – tai Viešpaties žodis, – tavo vaikai sugrįš į savo tėvynę!’“ (*Jeremijo 31, 15–17*)

[239]

Gedinčius Jėzus guodžia beribės vilties žinia: „Ar išpirksiu juos iš Šeolo galios, ar atpirksiu juos iš mirties? O mirtie, kur tavo rykštės! O Šeole, kur tavo geluonis!“ (*Ozėjo 13, 14; kt. vert.: „Aš būsiu tavo galas, mirusiųjų buveinė, Aš būsiu tavo sunaikinimas.“*) „Aš buvau numiręs, bet štai esu gyvas per amžių amžius ir turiu mirties... raktus.“ (*Apreiškimo 1, 18*) „O pats Viešpats, nuskambėjus paliepimui, arkangelo balsui ir Dievo trimitui, nužengs iš dangaus. Tuomet pirmiausia prisikels tie, kurie mirė Kristuje, paskui mes, gyvieji, išlikusieji, kartu su jais būsime pagauti debesysna pasitikti Viešpaties ore ir taip visuomet pasiliksime su Viešpačiu.“ (*1 Tesalonikiečiams 4, 16–17*)

Kaip ir žmonijos Išgelbėtojas, kurio pirmavaizdis buvo Eliziejus, tarnaudamas žmonėms jis gydymo darbą derino su mokymu. Per visą ilgą ir veiksmingą savo tarnystę Eliziejus ištikimai ir nepailsdamas stengėsi puoselėti bei skatinti svarbų švietimo darbą, kuris vyko pranašų mokyklose. Dievo valia jo pamokymai, skirti nuoširdžioms jaunuolių grupėms, buvo patvirtinami giliu Šventosios Dvasios

[240]

veikimu, o kartais ir kitais neabejotiniais jo kaip Jehovos tarno autoriteto įrodymais.

Tai atsitiko ir vieno jo apsilankymo metu Gilgale įsteigtoje mokykloje, kai jis nukenksmino nuodingą viralą. „Krašte buvo badas. Pranašų būriui sėdint prieš Eliziejų, jis tarė savo tarnui: ‘Užkaisk didįjį puodą ir išvirk kokio nors viralo pranašų būriui.’ Vienas jų nuėjo į laukus parinkti žolių. Užtikęs laukinį vijoklį, priskynė pilną skraistę jo vaisių. Parėjęs supjaustė juos į viralo puodą, nes nežinojo, kas tai yra. Viralo įpylė vyrams valgyti. Bet, vos paragavę viralo, jie ėmė šaukti: ‘O Dievo vyre, puode mirtis!’ Viralo jie negalėjo valgyti. Tada Eliziejus tarė: ‘Atneškite miltų.’ Jis subėrė juos į puodą, tardamas: ‘Pilk žmonėms, tevalgo.’ Puode nebebuvo nieko kenksmingo.“

Būdamas Gilgale, kol kraštą vis dar vargino badas, Eliziejus pamaitino šimtą žmonių dovana, kurią jam atnešė „vienas vyras... iš Baal Šališos“, „duonos iš pirmienų – dvidešimt miežinės duonos kepalų ir šviežių javų varpų savo maiše“. Su juo buvo tie, kuriems labai trūko maisto. Kai dovana buvo atnešta, jis tarė savo tarnui: „Duok jos žmonėms..., tevalgo. Bet jo tarnas atsakė: ‘Kaipgi galiu ją padalyti šimtui žmonių?’ Eliziejus pakartojo: ‘Duok jos žmonėms, tevalgo, nes taip kalbėjo Viešpats: ‘Jie privalgys, ir dar liks.’ Jis duoną išdalijo, jie privalgė, ir dar liko pagal Viešpaties žodį.“

Koks maloningas Kristaus rūpestis, parodytas per Jo pranašą padarant šį stebuklą, kad pasotintų alkanus! **Taigi nuolatos, nors ne visada taip regimai ir apčiuopiamai, Viešpats Jėzus patenkiną žmonių reikmes.** Jeigu mes turėtume aiškesnę dvasinę įžvalgą, mes daug lengviau atpažintume gailestingą Dievo elgesį su žmonių vaikais.

[241]

Dievo malonė ir mažą kiekį paverčia pakankamu. Dievo ranka gali jį padauginti šimteriopai. Iš savo aruodų Viešpats gali padengti stalą dykumoje. Vos rankos prisilietimu Jis gali padauginti skurdžias maisto atsargas ir jomis pasotinti visus. Jo galybės dėka pranašų sūnų rankose padaugėjo duonos kepalų ir javų varpų.

[242]

Kristaus žemiškos tarnystės metu, kai Jis padarė panašų stebuklą, pamaitindamas minias, buvo išreikštas toks pat netikėjimas, kurį išreiškė buvusieji šalia senovės pranašo. „Bet jo tarnas atsakė: ‘Kaipgi galiu ją padalyti šimtui žmonių?’“ Kai Jėzus liepė savo mokiniams pamaitinti minią, jie atsakė: „Mes nieko daugiau neturime, tik penkis kepalėlius duonos ir dvi žuvis. Nebent nueitume ir nupirktume maisto visai šitai miniai.“ (*Luko 9, 13*) Ką tai reiškia tokiai daugybei?

Čia pamoka visų laikų Dievo vaikams. Kai Viešpatys paskiria darbą, tegul joks žmogus nespėlioja, kodėl buvo duotas toks nurodymas ar koks bus atlikto darbo rezultatas. Jų rankose turimi ištekliai gali pasirodyti per menki poreikiui patenkinti, bet Viešpaties rankose tai pasirodys daugiau nei pakankamai. Tarnas „išdalijo, jie privalgė, ir dar liko pagal Viešpaties žodį“.

Didžiulis Bažnyčios poreikis šiandien – kad aiškiau suvoktume, kokie Dievo santykiai su tais, kuriuos Jis atpirko savo Sūnaus dovana, ir turėtume didesnę tikėjimą Jo darbo eiga žemėje. Tegul niekas nešvaisto laiko, apgailestaudamas dėl regimų išteklių menkumo. Išoriškai dalykai gali nieko gero nežadėti, bet užsidegimas ir pasitikėjimas Dievu padaugins išteklius. Dovaną, kurią Jam atnešime su malda ir padėka už Jo palaiminimą, Jis padaugins, kaip padaugino maistą, kurį padovanojo pranašų sūnums ir pavargusiai miniai.

[243]

DVIDEŠIMTAS SKYRIUS

NAAMANAS

Šis skyrius pagrįstas *Karalių antros knygos 5-uoju skyriumi*

ramo karaliaus kariuomenės vadas Naamanas buvo svarbus vyras savo valdovui ir labai jo vertinamas, nes Viešpats per jį buvo suteikęs Aramui pergalę. Bet vyras, nors ir didelis galiūnas, kentėjo nuo raupsų.“

Sirijos* karalius Ben Hadadas nugalėjo Izraelio kariuomenę mūšyje, kuriame žuvo karalius Ahabas. Nuo tol pasienyje nuolatos vyko karai su Izraeliu. Vieno tokio antpuolio metu į nelaisvę buvo paimta jauna mergaitė, „ir ji tapo Naamano žmonos tarnaitė“. Vis dėlto, nors būdama vergė ir gyvendama toli nuo namų, ta mergaitė buvo viena iš Dievo liudytojų. Pati to nesuvokdama, ji vykdė Dievo užmojų, dėl kurio Jis pasirinko Izraelio tautą. Tarnaudama šių pagonių namuose, ji gailėjo šeimininko ir prisiminusi, kiek nuostabių išgydymo stebuklų padarė pranašas Eliziejus, ji kalbėjo savo šeimininkei: „Kad nueitų mano šeimininkas Samarijon pas pranašą, ...jis išgydytų jo raupsus.“ Ji žinojo, kad su Eliziejumi buvo Dangaus galia ir tikėjo, kad ši galia gali išgydyti Naamaną.

[244]

Vergės mergaitės gyvenimas, jos elgesys pagoniškuose namuose yra svarus liudijimas, kokį poveikį turi ankstyvasis ugdymas namuose. Tėvams ir motinoms suteikta didžiulė atsakomybė auklėjant ir rūpinantis savo vaikais. **Tėvai deda vaikų įpročių ir charakterių pamatus. Jų vaikų ateitis didžia dalimi priklauso nuo jų pavyzdžio ir mokymo.**

* Kai kuriuose Biblijos vertimuose vartojama *Sirija*, kai kuriuose – *Aramas*, tačiau abu pavadinimai nurodo tą patį kraštą. (*Vert. past.*)

Laimingi tėvai, kurių gyvenimas yra toks tikras dieviškumo atspindys, kad Dievo pažadai ir įsakai sužadina vaiko dėkingumą ir pagarbą; **laimingi tėvai, kurių švelnumas, teisingumas ir kantrumas byloja vaikui apie Dievo meilę, teisingumą ir kantrumą;** laimingi tėvai, kurie mokydami vaiką mylėti, pasitikėti ir paklusti jiems, moko mylėti, pasitikėti ir paklusti dangiškajam Tėvui. Tėvai, savo vaikui suteikę tokią dovaną, apdovanoja jį lobiu, vertingesniu už visų amžių turtus, lobiu, išliekančiu visą amžinybę.

[245] Mes nežinome, kur gali būti pašaukti tarnauti mūsų vaikai. Savo gyvenimą jie gali praleisti namų aplinkoje, gali įgyti paprastą profesiją ar tapti Evangelijos mokytojais pagoniškuose kraštuose; tačiau **visi yra pašaukti būti Dievo misionieriais, malonės tarnais pasauliui.** Jie turi įgyti tokį išsilavinimą, kuris padėtų jiems nesavanaudiškai tarnauti Kristaus pusėje.

Tėvai, mokę hebrajų mergaitę apie Dievą, nežinojo, koks bus jos likimas. Jie buvo ištikimi jiems patikėtai atsakomybei, o mergaitė, patekusi į Sirijos kariuomenės vado namus, liudijo apie Dievą, kurį gerbti buvo išmokyta.

Naamanas, išgirdęs, ką mergaitė pasakė savo šeimininkei, ir gavęs leidimą iš savo valdovo, „pasiėmęs dešimt sidabro talentų, šešis tūkstančius aukso šekelių ir dešimt drabužių pamainų“, išvyko ieškoti išgydymo. Jis pasiėmė ir Izraelio karaliui Sirijos karaliaus tokio turinio parašytą laišką: „Žinok, kad pasiunčiau pas tave savo tarną Naamaną, kad išgydytumei jį nuo raupsų.“ „Perskaitęs tą laišką, Izraelio karalius persiplėšė drabužius ir sušuko: ‘Argi aš Dievas, kuris skiria mirtį ir duoda gyvybę, kad šis bičiulis siunčia man žodį išgydyti žmogų nuo raupsų? Supraskite! Patys galite matyti, kad jis ieško priekabių.’“

Kai žinia apie šį reikalą pasiekė pranašą Eliziejų, jis pasiuntė karaliui žodį: „Kodėl persiplėšei drabužius? Teateina jis pas mane ir sužinos, kad yra pranašas Izraelyje.“

[246] „Tad Naamanas atvyko su savo žirgais bei vežimais ir sustojo prie Eliziejaus namų durų.“ Per pasiuntinį pranašas jam liepė: „Eik ir

nusimaudyk Jordano upėje septynis kartus; tavo kūnas išgis, ir tu būsi švarus.“

Naamanas tikėjosi pamatyti nuostabų dangiškos galios apsireiškimą. „Aš maniau, – tarė, – kad jis tikrai išeis pas mane, atsistos, šauksis Viešpaties, savo Dievo, vardo, pamojuos ranka virš tos vietos ir išgydys nuo raupsų!“ Kai jam buvo liepta nusimaudyti Jordano upėje, buvo užgautas jo išdidumas, ir, jausdamas nuoskaudą bei pažeminimą, jis sušuko: „Argi Damasko upės – Abana ir Parparas – nėra geresnės už visus Izraelio vandenis? Nejuo negalėčiau jose nusimaudyti ir būti švarus?“ „Itūžęs jis apsisuko ir nuėjo.“

Išdidi Naamano dvasia sukilo prieš Eliziejaus nurodymus. Sirijos vado paminėtų upių pakrantes gausiai puošė giraitės, ir daugelis plūdo prie šių malonių upių krantų garbinti savųjų stabų. Naamanas nebūtų patyręs didelio pažeminimo pasinerti į jų vandenį. Tačiau išgydymą jis galėjo gauti tiksliai įvykdęs pranašo nurodymus. Tik norus klusnumas galėjo duoti trokštamą rezultatą.

Naamano tarnai maldavo jį įvykdyti Eliziejaus nurodymus: „Jei pranašas būtų įsakęs tau ką nors nepaprasta padaryti, ar tu nebūtumei to daręs? Juo labiau, kad jis tau pasakė: ‘Nusimaudyk ir būsi švarus.’“ Naamano tikėjimas buvo išmėginamas, o išdidumas kovojo dėl viršenybės. Tikėjimas nugalėjo, ir arogantiškas siras, atsisakęs širdies išdidumo, nuolankiai atsidavė apreikštai Jehovos valiai. Septynis kartus jis pasinėrė į Jordano vandenį „pagal Dievo vyro žodį“. **Jo tikėjimas buvo pagerbtas**, o „kūnas tapo kaip mažo berniuko, ir jis pasidarė švarus“.

Dėkingas jis sugrįžo „pas Dievo vyrą su visa savo palyda“ ir pripažino: „Dabar žinau, kad nėra Dievo visoje žemėje, išskyrus Izraelį.“

[249]

Pagal to meto papročius, dabar Naamanas prašė Eliziejų priimti jo brangias dovanas. Tačiau pranašas atsisakė. Jis negalėjo imti atlygio už palaimą, kurią Dievas išliejo per savo malonę. „Kaip gyvas Viešpats, – tarė jis, – ...aš neimsiu!“ Siras „primygtinai ragino jį priimti, bet šis atsisakinėjo.“

„Tada Naamanas tarė: ‘Jeigu ne, tai prašyčiau man, tavo tarnui, duoti žemės, kiek gali panešti du mulai, nes tavo tarnas niekada daugiau nebedarys deginamosios aukos ir nebeatnašaus aukos jokiame kitam dievui, išskyrus Viešpatį. Bet Viešpats teatleidžia tavo tarnui šiuo atveju: kai mano valdovas įeina, remdamasis ant mano rankos, į Rimono šventyklą ten jo pagarbinti žemai nusilenkdamas, tada ir aš Rimono šventykloje turiu žemai nusilenkti. Teatleidžia Viešpats tavo tarnui šiuo atveju.’“

Eliziejus tarė jam: „Eik ramybėje.“ Tad jis iškeliavo.

[250] Eliziejaus tarnas Gehazis per daugelį metų turėjo galimybę išugdyti savęs atsižadėjimo dvasią, kuri apibūdina jo šeimininko darbą. Jis turėjo galimybę tapti kilniu vėliavnešiu Viešpaties kariuomenėje. Geriausios Dangaus dovanos jau seniai jam buvo pasiekiamos, tačiau nusigręžęs nuo jų, jis išsigeidė paprastų žemiškų turtų. Dabar užslėptas jo godžios dvasios troškimas leidosi užvaldomas pagundos. „Štai, – pagalvojo jis, – mano šeimininkas paleido tą aramėją Naamaną, neimdamas, ką jis buvo atnešęs! ...bėgsiu jam iš paskos ir šį tą paimsiu.“ Taip atsitiko, kad Gehazis slapta „nuskubėjo paskui Naamaną“.

„Pamatęs jį bėgantį iš paskos, Naamanas išsoko iš vežimo jo pasitikti ir tarė: ‘Ar viskas gerai?’ – ‘Taip’, – atsakė Gehazis.“ Tada Gehazis ištare sąmoningą melą. „Bet mano šeimininkas, – tarė jis, – pasiuntė mane tau pasakyti: ‘Du pranašų būrio mokiniai ką tik atėjo pas mane iš Efraimo aukštumų. Prašyčiau duoti jiems vieną sidabro talentą ir dvi drabužių pamainas.’“ Naamanas mielai pritarė prašymui ir padavė Gehaziui du talentus sidabro vietoj vieno „su dviem drabužių pamainomis“ ir įsakė savo tarnams parnešti turtą.

Priartėjęs prie Eliziejaus namų, Gehazis paleido tuos tarnus ir paslėpė sidabrą bei drabužius. Po to, įėjęs į vidų, jis „atsistojo priešais savo šeimininką“, o tuomet, norėdamas išvengti pasmerkimo, jis pamelavo antrą kartą. Atsiliepdamas į pranašo klausimą: „Kur buvai, Gehazi?“, jis atsakė: „Tavo tarnas niekur nebuvo išėjęs.“

Po to sekęs griežtas pasmerkimas parodė, kad Eliziejus viską žinojo. „Argi aš nebuvo su tavimi dvasiškai, – paklausė jis, – kai išlipo vyras iš vežimo tavęs pasitikti? Argi dabar metas imti pini-gus ir drabužius, alyvmedžių sodus ir vynuogynus, avis ir jaučius, vergus ir verges? Todėl Naamano raupsai amžinai prilips tau ir tavo palikuonims.“ Greitas atpildas ištiko kaltą vyrą. Jis pasitraukė nuo Eliziejaus „raupsuotas kaip sniegas“.

[251]

Rimtos pamokos mums kyla iš patirties to, kuris turėjo kilnias ir šventas privilegijas. Gehazio elgesys tapo suklupimo akmeniu Naamano kelyje, kurio sąmonėje buvo nušvitusi nuostabi šviesa, ir kuris buvo palankiai nusiteikęs tarnauti gyvajam Dievui. Gehazio apgavystės niekaip negalima pateisinti. Iki savo mirties jis liko raupsuotas, prakeiktas Dievo ir atmestas draugų.

„Melagingas liudytojas neliks nepasmerktas, o kas sumeluoja, tas neišsigelbės.“ (*Patarlių 19, 5*) **Žmonės gali manyti, kad paslėps blogus darbus nuo žmonių akių, deja, jie negali apgauti Dievo.** „...visa yra gryna ir atidengta akims To, kuriam turėsime duoti apyskaitą.“ (*Hebrajams 4, 13*) Gehazis tikėjosi apgauti Eliziejų, bet Dievas atskleidė savo pranašui viską, ką Gehazis kalbėjo Naamanui, ir visas jų susitikimo smulkmenas.

Tiesa ateina iš Dievo, o apgaulė su gausybe savo formų – iš šėtono; ir tas, kas bet koku būdu nukrypsta nuo tiesos, pasiduoda nedorėlio valdžion. **Tie, kurie mokosi iš Kristaus, „neprisidės prie nevaisingų tamsos darbų“** (žr. *Efeziečiams 5, 11*). **Kalboje, kaip ir gyvenime, jie bus paprasti, sąžiningi ir teisingi, nes ruošiasi bendrauti su šventaisiais, kurių lūpose nerasta melo** (žr. *Apriškimų 14, 5*).

[252]

Praslinkus šimtmečiams po to, kai Naamanas išgydytas kūnu ir atsivertęs dvasia grįžo į savo namus Sirijoje, Išgelbėtojas jo stebėtiną tikėjimą nurodė ir pagyrė kaip vaizdžią pamoką tiems, kurie nori tarnauti Dievui. „Pranašo Eliziejaus laikais daug buvo raupsuotųjų, – pasakojo Išgelbėtojas, – bet nė vienas jų nebuvo pagydytas, tik

siras Naamanas.“ (*Luko 4, 27*) Dievas praėjo pro daugelį raupsuotųjų Izraelyje, nes jų netikėjimas uždarė jiems gėrio duris. Pagonių didikas, kuris buvo ištikimas savo tikriems įsitikinimams ir manė, kad jam reikia pagalbos, Dievo akyse buvo daug vertesnis Jo palaimų, negu Izraelio kenčiantys, kurie ignoravo ir paniekino jiems Dievo duotas privilegijas. **Dievas dirba su tais, kurie vertina Jo malonę ir atsiliepia į jiems duotą Dangaus šviesą.**

Šiandien kiekvienoje šalyje yra nuoširdžiai sąžiningų žmonių, kuriems užtekėjo Dangaus šviesybė. Jeigu jie išliks ištikimi tam, ką suprato kaip savo pareigą, jiems bus duodama didesnė šviesa, kol kaip Naamanas senovėje jie bus priversti pripažinti, jog „nėra Dievo visoje žemėje“, išskyrus gyvąjį Dievą Kūrėją.

Kiekvienai nuoširdžiai sielai, kuri „vaikščioja tamsoje“, skirtas kvietimas: „Pasitikėk Viešpaties vardu ir neabejok savo Dievu.“ „Nuo amžių nėra niekas patyręs, ausis negirdėjo, akis neregėjo, kad be Tavęs būtų kitas Dievas, darantis tokius darbus tiems, kurie Juo pasitiki. O kad sutiktumei mus, vykdančius teisumą! O kad neužmirštume Tavęs mes savo keliuose!“ (*žr. Izaijo 50, 10; 64, 3–4*)

[253]

ELIZIEJAUS TARNYSTĖS PABAIGA

Eliziejus į pranašo tarnystę buvo pašauktas karaliaujant Ahabui ir per savo gyvenimą matė daug pokyčių Izraelio karalystėje. Valdant Sirijos karaliui Hazaeliui, kuris buvo pateptas būti rykšte atsimetusiai tautai, ant Izraelio krito bausmė po bausmės. Dėl griežtų reformos priemonių, kurias įvedė Jehuvas, buvo išžudyti visi Ahabo namai. Nuolat kariaudamas su sirais, Jehoahazas, Jehuvo įpėdinis, prarado keletą į rytus nuo Jordano upės įsikūrusių miestų. Vienu metu atrodė, kad sirai gali užvaldyti visą karalystę. Tačiau reformos, kurias pradėjo pranašas Elisas ir tęsė Eliziejus, paskatino daugelį kreiptis į Dievą. Baalo aukurai buvo apleisti ir, nors pamažu, bet užtikrintai Dievo tikslas buvo įgyvendintas gyvenime tų, kurie iš visos širdies pasirinko tarnauti Dievui.

[254]

Iš meilės izraelitams Dievas leido, kad sirai vargintų nuolat klystantį Izraelį. Iš gailesčio tiems, kurių dorovinės jėgos buvo silpnos, Jis iškėlė Jehuvą, kad nužudytų Jezabelę ir visus nedoro Ahabo namus. Dar kartą per maloningą Apvaizdą Baalo ir Astartės kunigai buvo pašalinti, o jų pagoniški aukurai sugriauti. Išmintingas Dievas numatė, kad pašalinus pagundą, kai kurie atsisakys pagonybės ir kels akis į Dangų, todėl Jis siuntė jiems nelaimę po nelaimės. Jo teismai buvo persmelkti malone, ir kai Jo tikslas buvo pasiektas, Jis nukreipė malonės srautą į tuos, kurie išmoko šauktis Jo.

Kol gėrio ir blogio įtakos grūmėsi siekdamos dominuoti, šėtonas darė viską, ką galėjo, kad užbaigtų per Ahabo ir Jezabelės karaliavių pradėtą naikinimą, o Eliziejus ir toliau liudijo. Jis susidūrė su pasipriešinimu, tačiau niekas negalėjo paneigti jo žodžių. Visoje

[255] karalystėje jis buvo gerbiamas ir vertinamas. Daugelis ateidavo paklausti jo patarimo. Kol dar buvo gyva Jezabelė, patarimo į Eliziejų kreipėsi Izraelio karalius Jehoramas, o pranašui viešint Damaske, Sirijos karalius Ben Hadadas pasiuntė pas jį savo pasiuntinį pasiteirauti, ar jį ištikusi liga mirtina. Tuo metu, kai tiesa buvo iškraipyta, o didžioji dalis žmonių atvirai maištavo prieš Dangu, pranašas ištikimai liudijo visiems.

Dievas niekada neapleido savo pasirinkto tarno. Kartą Sirijos antpuolio metu Sirijos karalius norėjo sunaikinti Eliziejų, nes jis pranešdavo Izraelio karaliui prieš planus. Sirijos karalius tarėsi su savo pareigūnais, sakydamas: „Mes statysimės stovyklą tokioje ir tokioje vietoje.“ Šį planą Viešpats atskleidė Eliziejui, o jis perdavė „žinią Izraelio karaliui: ‘Saugokis! Neik pro tą vietą, nes aramėjai ten turi stovyklą.’ Tad Izraelio karalius duodavo žinią tai vietai, apie kurią jam buvo sakęs Dievo vyras. Ne kartą jis tokią vietą įspėjo, ir jie būdavo budrūs.“

„Todėl Aramo karalius, apimtas didelio nerimo, sušaukė savo pareigūnus ir tarė jiems: ‘Sakykite man! Kas iš mūsų yra Izraelio karaliaus pusėje?’ – ‘Nė vienas, mano viešpatie karaliau, – tarė vienas pareigūnų, – Eliziejus, tas Izraelio pranašas, pasako Izraelio karaliui net žodžius, kuriuos tu ištari savo miegamajame.’“

Nusprendęs atsikratyti pranašo, Sirijos karalius įsakė: „Eikite ir sužinokite, kur jis, kad galėčiau pasiųsti vyrus jį suimti.“ Pranašas buvo Dotane. Tai sužinojęs, karalius pasiuntė ten „raitelius bei kovos vežimus ir dideles pajėgas. Nužygiavę nakčia, jie apsupo miestą. Anksti rytą atsikėlęs Dievo vyro tarnas išėjo ir žiūri: kariuomenė su raiteliais ir kovos vežimais visur aplink miestą.“

[256] Persigandęs Eliziejaus tarnas skubėjo jam pranešti žinią: „Ak, šeimininke, – klausė jo tarnas, – ką darysime?“

„Nebijok, – atsakė pranašas, – nes mūsų pusėje yra daugiau negu jų pusėje.“ Tuomet, kad tarnas pats tai sužinotų, „Eliziejus meldėsi, tardamas: ‘O Viešpatie, atmerk jam akis, kad pamatytų!’“ „Viešpats

atmerkė tarnui akis, ir jis matė, kad kalvos visur aplink Eliziejų pilnos raitelių ir ugninių vežimų.“ Tarp Dievo tarno ir ginkluotos kariuomenės stovėjo juosiantis dangaus angelų būrys. Jie nusileido su galinga jėga ne tam, kad sunaikintų ar reikalautų pagarbos, o kad aplink įkurtų savo stovyklą ir tarnautų silpniesiems ir bejėgiams Viešpaties vaikams.

Kai Dievo tauta patenka į sunkią padėtį, iš kurios akivaizdžiai nėra išsigelbėjimo, ji privalo pasikliauti tik Viešpačiu.

Tuo metu, kai Sirijos kareiviai, nematydami dangaus pulkų, drąsiai artinosi, „Eliziejus meldėsi Viešpačiui, tardamas: ‘Maldauju, ištik šiuos žmones apakinančia šviesa.’ Ir Jis ištiko juos apakinančia šviesa, kaip Eliziejus buvo prašęs. Eliziejus tarė jiems: ‘Tai ne tas kelias, tai ne tas miestas. Eikite paskui mane, aš nuvesiu jus pas vyrą, kurio ieškote.’ Ir jis vedė juos į Samariją.“

„Vos jiems įėjus į Samariją, Eliziejus tarė: ‘O Viešpatie, atmerk akis šiems vyrams, kad jie matytų.’ Viešpats atmerkė jiems akis, ir jie pamatė atsidūrę Samarijos viduje. O Izraelio karalius, pamatęs juos, Eliziejaus klausė: ‘Tėve, ar man juos užmušti? Ar man juos užmušti?’ – ‘Ne, neužmušk, – atsakė jis. – Nejaugi savo kalaviju ir lanku paėmei tuos, kuriuos nori užmušti? Verčiau duok jiems duonos ir vandens. Tepavalgo ir teatsigeria, o po to tegrįžta pas savo valdovą.’ Taigi jis suruošė jiems dosnias vaišes ir jiems pavalgius ir atsigėrus paleido juos, o jie sugrįžo pas savo valdovą.“ (žr. 2 Karalių 6)

[257]

Po to kurį laiką Izraelio nevargino sirų išpuoliai. Bet vėliau, vadovaujant energingam, ryžtingam karaliui Hazaeliui, Sirijos kariuomenė apsupo Samariją ir ją apgulė. Niekada Izraelis nebuvo tokiam didžiame varge, kaip per šią apgultį. Tėvų nuodėmės iš tikrųjų ištiko vaikus ir vaikų vaikus. Kai užsitęsęs nuožmus badas paskatino Izraelio karalių imtis beviltiškų priemonių, Eliziejus išpranašavo, jog kitą dieną ateis išvadavimas.

Kitą rytą, dar nepradėjus aušti, „Viešpats buvo padaręs, kad aramėjų kariuomenė girdėtų kovos vežimų ir raitelių bildesį – užesį

milžiniškos kariuomenės“, todėl apimti siaubo „temstant jie skubiai leidosi į kojas, palikę palapines, arklius bei asilus – visą stovyklą, kaip buvo“ su gausiomis maisto atsargomis. Jie bėgo nedelsdami ir „gelbėdami savo gyvastį“, kol persikėlė per Jordaną.

[258] Tą staigaus sirų atsitraukimo naktį keturi raupsuotieji, sėdėję prie miesto vartų, beviltiškai išalkę nusprendė nukeliauti į sirų stovyklą ir pasiduoti apgulusiųjų malonei, tikėdamiesi sukelti užuojautą ir gauti maisto. „Atėję į stovyklos pakraštį“, jie labai nustebo pamatę, kad „ten nematyti ir negirdėti jokio žmogaus“. Kadangi nebuvo nieko, kas užpultų ar draustų, jie „įėjo į vieną palapinę, valgė ir gėrė. Paskui išnešę iš jos sidabrą, auksą ir drabužius paslėpė. Vėl sugrįžę, įėjo į kitą palapinę, išnešę iš jos daiktus ir paslėpė. Tada sakė vienas kitam: ‘Negerai elgiamės. Ši diena – geros naujienos diena’, o mes tylime. Jie skubiai grįžo į miestą su džiugia žinia.

Grobis buvo didžiulis; atsargos buvo tokios gausios, kad tą dieną „geriausių miltų saikas buvo parduodamas už šekelį, o miežių – du saikai už šekelį“, kaip tai prieš dieną išpranašavo Eliziejus. Ir vėl buvo išaukštintas Dievo vardas prieš pagonis, „kaip Viešpats buvo sakęs“ per savo pranašą Izraelyje. (žr. 2 Karalių 7, 5–16)

Taip metai iš metų Dievo vyras ir toliau darbavosi, jo ištikima tarnystė suartino jį su tauta, o kritiniu metu jis būdavo šalia karalių kaip išmintingas patarėjas. Ilgi valdovų ir tautos stabmeldiško atsimetimo metai atliko savo pražūtingą darbą: tamsus atsimetimo šešėlis tebebuvo akivaizdus. Bet šen ir ten buvo tokių, kurie tvirtai atsisakė klauptis Baalui. Eliziejui tęsiant reformą, dauguma atsisakė pagonybės ir išmoko džiaugtis, jog tarnauja tikrajam Dievui. Pranašas džiūgavo dėl šių dieviškosios malonės stebuklų ir buvo įkvėptas didelio noro pasiekti visus nuoširdžiuosius. Visur jis stengėsi būti teismo mokytoju.

Žmogiškuoju požiūriu dvasinis tautos atkūrimas atrodė toks pat beviltiškas, koks beviltiškas atrodo Dievo tarnams šiandien, kurie darbuojasi tamsiuose žemės kampeliuose. Bet **Kristaus Bažnyčia yra**

Dievo institucija, skirta skelbti tiesą; ji yra Jo įgaliota atlikti ypatingą darbą. Ir jeigu ji ištikima Dievui ir klusni Jo įsakymams, tai joje apsigyvens dieviškosios galybės prakilnumas. Jeigu ji bus ištikimai atsidavusi, nebus jėgos, kuri jai pasipriešintų. Priešo pajėgos prieš ją bus tokios bejėgės, kaip ir pelai prieš viesulą.

[259]

Jeigu Bažnyčia apsilinks Kristaus teisumo drabužiu, nusisuks nuo bet kokios ištikimybės pasauliui, jai užtekės šviesios, šlovingos dienos aušra.

Dievas ragina savo ištikimus, Juo tikinčius vaikus, drąsinti praradusius tikėjimą ir nusivylusius. Gręžkitės į Viešpatį, jūs, „vilties nepraradę kaliniai“! Ieškokite stiprybės pas Dievą, gyvąjį Dievą. Parodykite tvirtą, nuolankų tikėjimą Jo galia bei Jo troškimu išgelbėti. Kai mes tikėjimu įsitveriamo į Dievo stiprybę, Jis pakeičia, stebuklingai pakeičia net beviltiškiausią, slegiančią perspektyvą. Jis tai padarys savo vardo šlovei.

Kol Eliziejus galėjo keliauti po Izraelio karalystę, jis uoliai palaikė pranašų mokyklas. Dievas buvo su juo visur, suteikdamas jam žodžius ir galią daryti stebuklus. „Kartą pranašų mokiniai Eliziejui tarė: ‘Žiūrėk, vieta, kurioje gyvename tavo akivaizdoje, mums per ankšta. Prašom leisti mums nueiti prie Jordano, kiekvienam paimti ten po rąstą ir statyti sau vietą gyventi.’“ (2 Karalių 6, 1–2) Nuėjęs kartu prie Jordano, Eliziejus drąsino juos savo buvimu, mokė ir, pagelbėdamas jiems darbe, padarė net stebuklą. „Vienam kertant rąstą, geležinis kirvis nusmuko į vandenį. Jis sušuko: ‘Ak, viešpatie! Jis buvo skolintas.’ – ‘Kur įkrito?’ – paklausė Dievo vyras. Jis parodė jam tą vietą. Nusikirtęs lazda, įmerkė ten į vandenį ir iškėlė geležį į paviršių. ‘Paimk’, – tarė Eliziejus. Jis ištiesė ranką ir paėmė.“ (2 Karalių 6, 5–7)

[260]

Eliziejaus tarnystė buvo tokia veiksminga ir turėjo tokią įtaką, kad jam atgulus į mirties patalą net stabmeldys, mažai gerbiantis Dievą jaunas karalius Jehoašas, pripažino jį Izraelio tėvu ir patvirtino, kad, užėjus nelaimės metui, jo buvimas buvo vertingesnis už

kovos vežimų ir raitelių kariuomenę. Parašyta: „Eliziejui susirgus mirtina liga, Izraelio karalius Jehoašas nuėjo jo aplankyti. ‘Mano tėve, mano tėve! Izraelio kovos vežimai ir raitija!’ – kalbėjo verkdamas jo.“ (2 Karalių 13, 14)

[261] Daugeliui žmonių, kuriuos slėgė bėdos ir kuriems reikėjo pagalbos, Eliziejus buvo kaip išmintingas, užjaučiantis tėvas. Ir šiuo atveju jis nenusisuko nuo pas jį atėjusio nedoro jaunuolio, kuris buvo nevertas užimti jam patikėtas pareigas, tačiau kuriam labai reikėjo patarimo. Iš savo malonės Dievas suteikė jaunam karaliui galimybę išpirkti praeities klaidas ir užtikrinti karalystei saugų gyvenimą. Priešai sirai, okupavę rytinę Jordano pakrantę, dabar turėjo būti nublokšti. Ir vėl Dievo galia turėjo pasireikšti klystančio Izraelio naudai.

Mirštantis pranašas liepė karaliui: „Paduok lanką ir strėlių.“ Jehoašas padavė. Tuomet pranašas liepė: „Įtempk lanką.“ „Jam įtempus lanką, Eliziejus uždėjo savo rankas karaliui ant rankų ir tarė: ‘Atidaryk langą į rytų pusę... šauk!’“ į už Jordano esančius sirų valdomus miestus. Kai karalius atidarė grotuotą langą, o Eliziejus liepė šauti, strėlei skriejant, pranašas buvo įkvėptas sušukti: „Strėlė Viešpaties pergalės, strėlė pergalės prieš Aramą! Tu visiškai sutriuškinsi aramėjus prie Afeko.“

[262] Po to pranašas išbandė karaliaus tikėjimą. Liepęs Jahoašui paimti strėles, jis tarė: „Suduok jomis į žemę!“ Sudavęs tris kartus strėlėmis į žemę, karalius sustojo. „Dievo vyras ant jo supyko ir tarė: ‘O kad būtumei sudavęs penketą ar šešetą kartų! Tu būtumei visiškai sunaikinęs Aramą, o dabar tik tris kartus nugalėsi Aramą.’“ (žr. 2 Karalių 13, 15–19)

Čia pamoka visiems, einantiems atsakingas pareigas. Kai Dievas atveria duris atlikti tam tikrą darbą ir užtikrina sėkmę, Jo pasirinktas tarnas privalo padaryti viską, kad būtų gautas žadėtasis rezultatas. Sėkmė priklausys nuo to, kiek uolumo ir atkaklumo bus įdėta į tą darbą. **Dievas gali daryti stebuklus tiems žmonėms, kurie savo darbą atlieka nepailsdami.** Jis kviečia savo darbui pasišventusius, morališkai drąsius, karštai mylinčius kitus žmones, negėstančius uo-

lumo. Tokiems darbininkams jokia užduotis neatrodys per sunki, jokie planai nebus beviltiški. Jie triūs drąsiai, kol tariamas pralaimėjimas virs šlovinga pergale. Net kalėjimo sienos ar kankinio mirtis ant laužo neprivers jų nukrypti nuo tikslo bendradarbiauti su Dievu statant Jo karalystę.

Po to, kai Eliziejus padrąsino Jehoašą ir davė jam patarimą, jo darbas buvo baigtas. Tas, ant kurio nusileido Elijo dvasios pilnatvė, išliko ištikimas iki galo. **Eliziejus niekada nedvejojo, niekada neprarado pasitikėjimo Visagaliu. Kai kelias atrodydavo visiškai užtvertas, jis tikėjimu ėjo į priekį, ir Dievas, pagerbdamas jo pasitikėjimą, atverdavo jam kelius.**

[263]

Eliziejui nebuvo duota sekti savo šeimnininką Eliją ugnies vežimu. Viešpats leido, kad jis sirgtų ilga lėtine liga. Per ilgas žmogiško silpnumo ir kančių valandas jo tikėjimas tvirtai laikėsi Dievo pažadų, ir visą laiką jis aplink save matė dangiškus paguodos ir ramybės pasiuntinius. Kaip Dotano aukštumose jis matė kalvas apjuosusią dangiškąją kariuomenę, ugninius Izraelio vežimus ir raitelius, taip ir dabar jis jautė užjaučiančių angelų artumą, ir tai jį stiprino. Visą gyvenimą jis buvo tvirto tikėjimo. Jis augo Dievo apvaizdos ir Jo gailestingos malonės pažinimu, jo tikėjimas subrendo į tvirtą pasitikėjimą Dievu, o kai jį pasišaukė mirtis, jis jau buvo pasiruošęs ilsėtis nuo savo darbų.

„Skaudi Viešpačiui Jo ištikimųjų mirtis.“ (*Psalmė 116, 15*) „...teisusis saugus dėl savo dorumo“ (*Patarlių 14, 32*; „Teisusis ir mirdamas turi viltį“; *K. Bubulio vert.*). Pranašas Eliziejus kartu su psalmininku galėjo drąsiai pasakyti: „Bet mano gyvastį Dievas atpirks iš Šeolo nagų, nes Jis teiks mane pasiimti.“ (*Psalmė 49, 16*) Su džiaugsmu jis galėjo paliudyti: „Juk aš žinau, kad mano Atpirkėjas gyvas; galų gale Jis pakils kaip Liudytojas žemėje.“ (*Jobo 19, 25*) „O aš, būdamas doras, matysiu Tavo veidą ir pabudęs būsiu laimingas dėl Tavo Artumo.“ (*Psalmė 17, 15*)

[264]

„NINEVĖ, TAS DIDIS MIESTAS“

zraelio skilimo dienomis Asirijos karalystės sostinė Ninevė buvo vienas didžiausių senovės pasaulio miestų. Įsikūręs ant derlingo Tigro upės kranto netrukus po to, kai žmonės išsisklaidė nuo Babelio bokšto, jis klestėjo šimtmečius, kol tapo „labai didelis miestas; jį pereiti reikėjo trijų dienų“ (*Jonos 3, 3*).

[265] Savo laikino klestėjimo metu Ninevė buvo nusikaltimų ir nedorybių centras. Biblijoje jis apibūdinamas kaip „kruvinasis miestas, skendintis apgaulėje“. Perkeltine prasme pranašas Nahumas Ninevės gyventojus prilygino žiauriam, plėšriam liūtui. „Juk kas, – klausia jis, – nėra patyręs tavo negailestingo žiaurumo?“ (žr. *Nahumo 3, 1. 19*)

Tačiau, nors Ninevė ir buvo nedorybių miestas, blogis visiškai dar nebuvo jo užvaldęs. Tas, kuris „mato visą žmoniją“ (*Psalms 33, 13*) ir „pastebi visa, kas brangu“ (*Jobo 28, 10*), tame mieste pastebėjo žmones, kurie ieškojo kažko geresnio ir kilnesnio, ir jeigu jiems būtų buvusi suteikta galimybė pažinti gyvąjį Dievą, jie būtų pasitraukę nuo pikto darbo ir būtų pradėję Jį garbinti. Todėl, būdamas išmintingas, Dievas jiems akivaizdžiai apsireiškė, kad, jei įmanoma, atvestų juos į atgailą.

Šiam darbui Jis pasirinko Amitajo sūnų Joną. Jį pasiekė Viešpaties žodis: „Keliauk tuojau pat į Ninevę, tą didį miestą, ir pašauk jį į teismą, nes jų nedorumas pasiekė Mane.“ (*Jonos 1, 1–2*)

Mąstydamas apie sunkumus ir, regis, neįmanomą pavidimą, Jona suabejojo savo pašaukimo išmintingumu. Žmogišku požiūriu atrodė, kad paskelbus tokią žinią šiam išdidžiam miestui, nebus jo-

kios naudos. Akimirkai jis užmiršo, kad Dievas, kuriam jis tarnauja, yra visažinis ir visagalis. Kai jis abejojo ir vis dar nepasitikėjo, prisi-statė šėtonas ir užvaldė jį neviltimi. Pranašą surakino baisi baimė, ir jis „leidosi bėgti... į Taršišą“. Nukeliavęs į Jafą, susirado laivą, plaukiantį į Taršišą, „užsimokėjo už kelionę ir įsėdo“ (*Jonos 1, 3*).

Su tuo pavedimu Jonai buvo patikėta didelė atsakomybė, tačiau Tas, kuris liepė jam vykti, buvo pasiruošęs sustiprinti savo tarną ir užtikrinti sėkmę. **Jeigu pranašas būtų iš karto paklūsęs, jis nebūtų patyręs daugelio karčių išgyvenimų ir būtų apščiai palaimintas.** Vis dėlto nevilties valandą Viešpats Jonos neapleido. Per daugybę išbandymų ir neįprastų Dievo veiksmų pranašas atgavo pasitikėjimą Dievu ir Jo galybe išgelbėti.

[266]

Jeigu išgirdęs Dievo kvietimą Jona būtų ramiai jį apsvarstęs, jis būtų supratęs, kaip kvaila stengtis išvengti uždėtos atsakomybės. Neilgai truko jo beprotiškas bėgimas. „Viešpats užleido šėlstantį vėją, jūroje kilo baisi audra, ir laivui grėsė pavojus sudužti. Išgąstis apėmė jūreivius, ir kiekvienas šaukėsi savo dievo. Norėdami palengvinti laivą, jie išmetė į jūrą laive buvusį krovinį. Tuo tarpu Jona, nusileidęs į laivo triumą, gulėjo giliai įmigęs.“ (*Jonos 1, 4–5*)

Kol jūreiviai šaukėsi savo pagoniškų dievų pagalbos, persigandęs kapitonas atėjo pas Joną ir tarė: „Kas gi tau, miegaliau? Kelkis, šaukis savo Dievo! Gal tas Dievas pagalvos apie mus, ir mes nežūsime.“ (*Jonos 1, 6*)

Bet iš apleidusio savo pareigas vyro maldos buvo mažai naudos. Jūreiviams kilo mintis, kad neįprastas audros siautėjimas reiškia dievų pyktį, todėl, griebdamiesi šiaudo, jie nusprendė mesti burtus, kad sužinotų, „kas kaltas dėl šios mus užklupusios nelaimės. Jie metė burtus, ir burtas teko Jonai. Tuomet jie tarė jam: ‘Pasakyk mums, kodėl mus užklupo ši nelaimė? Kuo tu užsiimi? Iš kur tu? Iš kokio krašto esi ir kokiai tautai priklausai?’“

[267]

„Esu hebrajas, – atsakė jis, – garbinu Viešpatį, dangaus Dievą, kuris padarė jūrą ir sausumą.“

„Tuomet jūreiviai dar labiau išsigando ir sakė: ‘Kaip tu išdrįsai taip pasielgti!’ Mat jūreiviai žinojo, kad jis bėga nuo Viešpaties Artumo; apie tai jis buvo jiems pasisakęs. Tuomet jie klausė jį: ‘Kaip turime su tavimi pasielgti, kad jūra nurimtų?’ Tuo tarpu jūroje vis labiau šėlo audra. Jis atsakė jiems: ‘Imkite mane ir meskite į jūrą, kad jūra nurimtų. Žinau, kad per mane jus užklupo ši baisi audra.’ Nepaisydami to, jūreiviai yrėsi iš visų jėgų, stengdamiesi grįžti į sausumą, bet nepajėgė, nes jūra vis labiau ir labiau šėlo. Tad jie šaukėsi Viešpaties: ‘Viešpatie, prašome, maldaujame, neleisti mums žūti dėl šio vyro gyvybės! Nelaikyk mūsų kaltais už nekalto kraujo praliejimą, nes kaip Tu, Viešpatie, norėjai, taip ir padarei.’ Tuomet jie paėmė Joną, įmetė jį į jūrą, ir jūra liovėsi šėlusi. Apimti didelės Viešpaties baimės, vyrai aukojo Viešpačiui aukas ir davė įžadus.“

[268]

„Bet Viešpats parūpino didžuvę, kad ji prarytų Joną. Ir žuvies pilve Jona išbuvo tris dienas ir tris naktis.“

„Būdamas žuvies pilve, Jona meldėsi Viešpačiui, savo Dievui. Jis sakė:

‘Savo nelaimėje šaukiausi Viešpaties,
ir Jis man atsiliepė.
Iš Šeolo pilvo šaukiau,
ir Tu išgirdai mano balsą!
Tu įmetei mane į bedugnę,
į jūros širdį.
Mane prarijo vandenys,
apsėmė visi Tavo vandenų srautai ir vilnys.
Tuomet tariau: ‘Iš Tavo Artumo esu išguitas!
Kaip vėl regėsiu Tavo šventąją buveinę?
Vandenys užliejo mane ligi kaklo,
bedugnė prarijo mane,
jūros dumbliai apraizgė man galvą
prie kalnų papėdės.

Nužengiau į kraštą,
kurio velkės užsklendė mane amžinai.
Bet Tu, Viešpatie, mano Dieve,
iškėlei mano gyvastį iš kapo.
Mano gyvasčiai vis labiau gęstant,
atminiau Viešpatį, ir
mano malda pasiekė Tave
Tavo šventojoje buveinėje.
Tuščius stabus garbinantieji
atsisako savo gailestingumo šaltinio,
o aš padėkos giesmę Tau aukosiu,
duotą įžadą įvykdysiu.
Išgelbėjimas ateina iš Viešpaties!»“
(Jonos 1, 7–2, 10)

Pagaliau Jona suprato, kad „išgelbėjimas – Viešpaties valioje“ (Psalmė 3, 9). Su atgaila ir išganingos Dievo malonės pripažinimu atėjo ir išvadavimas. Jona buvo paleistas iš pavojingų galingų gelmių ir išmestas į sausumą.

Dar kartą Dievo tarnui buvo liepta įspėti Ninevę. „Antrąkart Joną pasiekė Viešpaties žodis: ‘Keliauk tuojau pat į Ninevę, tą didį miestą, ir paskelbk jam, ką Aš tau sakau.’“ Šį kartą jis net nestabtelėjo, kad suabejotų ar nepasitikėtų, bet iš karto pakluso „Viešpaties žodžiui“. „Jona pakilo ir nuvyko į Ninevę.“ (Jonos 3, 1–3)

[269]

Įėjęs į miestą, Jona „skelbė: ‘Dar keturiasdešimt dienų, ir Ninevė bus sunaikinta!’“ (Jonos 3, 4) Jisėjo iš gatvės į gatvę, skelbdamas įspėjimą.

Žinia neliko bevaisė. Šauksmas, skambėjęs bedieviško miesto gatvėse, buvo perduotas iš lūpų į lūpas, kol visas miestas išgirdo šį stulbinantį pranešimą. Dievo Dvasia paveikė kiekvieną širdį, priverstė drebėti minias dėl jų nuodėmių ir paskatino giliai nusižeminus atgailauti.

[270] „Ninevės žmonės patikėjo Dievu, paskelbė pasninką ir visi, dideli bei maži, apsilvilo ašutinėmis. Kai žinia pasiekė Ninevės karalių, jis pakilo nuo sosto, nusivilko drabužius, apsisiautė ašutine ir sėdosi į pelenus. Paskui jis įsakė paskelbti Ninevėje: ‘Karaliaus ir jo didžiūnų įsakymu joks žmogus ar gyvulys nelies jokio maisto; raguočiai ir avys tenebūna ganomi ir vandens tenegeria. Žmonės ir gyvuliai bus apvilkti ašutinėmis ir visu balsu tesišaukia Viešpaties. Visi tesigręžia nuo savo nedorų kelių ir nuo smurto. Kas žino? Gal Dievas pasigailės ir atleis, gal sulaikys savo degantį įniršį, ir mes nežūsime.’“ (*Jonos 3, 5–9*)

Kai karalius ir didžiūnai kartu su miestelėnais, kilmingais ir vargingais „atsivertė, išgirdę Jonos pamokslus“ (*Mato 12, 41*), ir susivienijo, šaukdamiesi dangaus Dievo, jiems buvo suteikta Jo malonė. Matydamas, „ką jie padarė ir kaip nusigręžė nuo savo nedorų kelių, Dievas pasigailėjo ir nenubaudė nelaimė, kuria buvo jiems grasinęs. To Jis nebepadarė.“ (*Jonos 3, 10*) Jų pasmerkimas buvo atitrauktas, Izraelio Dievas buvo išaukštintas ir pašlovintas visame pagonių pasaulyje, o Jo Įstatymas – pagerbtas. Tik po daugelio metų Ninevė tapo aplinkinių tautų grobiu, nes užmiršo Dievą ir išpuiko. [Pasakojimą apie Asirijos žlugimą skaitykite šios knygos 30-ame skyriuje.]

[271] Kai Jona sužinojo Dievo užmojų pasigailėti miesto, kurio gyventojai, nepaisant nedorumo, atgailavo su ašutinėmis ir pelenuose, jis pirmasis turėjo džiaugtis dėl jiems parodytos nuostabios Dievo malonės, tačiau nerimaudamas mąstė, jog bus palaikytas melagingu pranašu. **Susirūpinęs dėl savo reputacijos, jis nebematė, kad žmonės šiame apgailėtina mieste yra nepalyginti vertingesni.** Dievo parodytas gailestingumas atgailavusiems Ninevės gyventojams „labai suerzino Joną. Jis buvo įširdęs. Todėl meldėsi Viešpačiui ir sakė: ‘O Viešpatie! Argi ne tai sakiau dar savo šalyje būdamas? Dėl to pirma ir į Taršišą bėgau, nes žinojau, kad Tu esi maloningas ir gailestingas Dievas, kantrus ir kupinas ištikimos meilės, pasirengęs atleisti.’“ (*Jonos 4, 1–2*)

Deja, jis vėl pasidavė polinkiui abejoti ir netikėti, ir vėl jį užklu-po neviltis. Negalvodamas apie kitus ir norėdamas veikiau mirti nei gyventi ir pamatyti, kaip išgelbėjamas miestas, nepatenkintas jis sušuko: „Tad, Viešpatie, maldauju atimti man gyvybę, nes geriau man mirti, negu gyventi!“

„O Viešpats tarė jam: ‘Ar dera tau taip širsti?’ Tuomet Jona išėjo iš miesto, apsistojo jo rytinėje pusėje ir pasidarė pastogę. Atsisėdo jos pavėsyje ir laukė, kas toliau atsitiks miestui. Viešpats Dievas parūpino plačialapį augalą, išaugindamas jį virš Jonos, kad teiktų pavėsį jo galvai ir apgintų nuo blogos nuotaikos. Augalu Jona buvo labai patenkintas.“ (*Jonos 4, 3–6*)

Dievas davė Jonai vaizdinę pamoką. „Bet rytojaus dienos auštant, Dievas pasiuntė kirminą, kuris taip pakando augalą, kad jis nudžiūvo. Saulei patekėjus, Dievas pasiuntė karštą rytų vėją. Saulė taip kepino Jonos galvą, kad jis alpo ir šaukėsi mirties. Jis sakė: ‘Geriau man mirti, negu gyventi.’“

Ir vėl Dievas kalbėjosi su pranašu: „Argi dera tau širsti dėl to augalo?“ Jis atsakė: „Taip! Mirsiu nuo širdgėlos.“

„Tuomet Viešpats pasakė: ‘Tu gailiesi augalo, dėl kurio nevalgai ir kurio neauginai; jis išdygo per vieną naktį ir per vieną naktį pradingo. Argi neturėčiau Aš gailėtis Ninevės, to didžiojo miesto, kuriame yra daugiau negu šimtas dvidešimt tūkstančių žmonių, nemokančių atskirti kairės nuo dešinės, ir daug galvijų?’“ (*Jonos 4, 7–11*)

[272]

Sutrikęs, įžeistas ir nepajėgiantis suvokti, kodėl Dievas pasigaili Ninevės, Jona vis dėlto įvykdė jam patiktą užduotį – įspėjo didįjį miestą; ir nors numatytas įvykis neįvyko, bet įspėjimas vis dėlto buvo iš Dievo. Dievo tikslas buvo įgyvendintas. **Pagonims buvo apreiškta Jo malonės šlovė.** Tie, kurie ilgai sėdėjo „niūrioje tamsoje, belaisviai skurde ir grandinėse“, „varge... šaukėsi Viešpaties, ir Jis išvadavo juos iš bėdų, išvedė juos iš niūriosios tamsos ir sutraukė jų pančius“, „siuntė savo žodį jiems išgydyti ir išgelbėti nuo pražūties“ (*Psalmė 107, 10. 13–14. 20*).

[273]

Kristus savo žemiškosios tarnystės metu nurodė teigiamą dalyką, kurį atliko Jonos pranašavimas Ninevėje, ir lygino to pagonybės centro gyventojus su Dievą išpažįstančiais žmonėmis savo dienomis. Jis pasakė: „Ninevės gyventojai teismo dieną kelsis drauge su šia karta ir ją pasmerks, nes jie atsivertė, išgirdę Jonos pamokslus, o štai čia daugiau negu Jona.“ (*Mato 12, 41*) Kristus atėjo į pasaulį, pilną prekybinio šurmulio ir vaidų, kur žmonės stengėsi įsigyti viską, ką tik gali, bet virš tos sumaišties Jo balsas skambėjo tarsi Dievo trimitas: „O kokia gi žmogui nauda laimėti visą pasaulį, bet pakenkti savo gyvybei? Arba kuo žmogus galėtų išsipirkti savo gyvybę?“ (*Morkaus 8, 36–37*)

Kaip Jonos pamokslavimas buvo ženklas nineviečams, taip Kristaus pamokslavimas buvo ženklas Jo kartai. Tačiau koks kontrastas priimant Jo žodį! Nepaisant viso to, Išgelbėtojas darbavosi net susidūręs su abejingumu ir pajuoka, kol įvykdė savo misiją.

[274]

Čia pamoka šių dienų Dievo pasiuntiniams: tautų miestams iš tikrųjų reikia pažinti, koks yra tikrasis Dievas ir Jo planai, kaip reikėjo senovės Ninevės gyventojams. Kristaus atstovai turi nukreipti žmones į kilnesnį pasaulį, kurio iš esmės jie nebemato. Pasak Šventojo Rašto, išliks tik vienintelis miestas, tas, „kurio statytojas ir kūrėjas yra Dievas“. Žmogus tikėjimo akimis gali matyti gyvojo Dievo šlovės apgaubtą dangiškąją prieangį. Per savo tarnus Viešpats Jėzus kviečia žmones pašventintu uolumu siekti nemirtingo paveldo. Jis ragina juos kaupti turtus, saugomus prie Dievo sosto.

Greitai ir užtikrintai artinasi bausmės miestų gyventojams už nuolat didėjančią nedorumą. Žmogaus plunksna nepajėgi aprašyti bujojančią pagedimą. Kiekviena diena mirga naujais nesantaikos, kyšininkavimo ir sukčiavimo faktų pranešimais; kasdien girdime apie slegiančius ir širdį veriančius smurto bei neteisėtumo atvejus, abejingumą žmonių skausmui, žiaurumą, šėtonišką žmogaus gyvybių naikinimą. Kiekviena diena byloja apie beprotybės, žmogžudysčių ir savižudybių didėjimą.

Ištisus amžius šėtonas stengėsi, kad žmogus nežinotų apie nuostabius Jehovos planus. Jis stengėsi pašalinti iš žmonių akiračio Dievo Įstatymą – jame išdėstytus teisingumo, malonės ir meilės principus. Žmonės giriasi stebėtinais savo amžiaus pasiekimais ir pažanga, bet Dievas mato neteisybės ir smurto pilną žemę. **Žmonės skelbia, kad Dievo Įstatymas panaikintas, o Biblija nepatikima, tačiau be jų blogio lavina, kokios nebuvo nuo Nojaus ir atsimetusio Izraelio laikų, užtvindė pasaulį.** Sielos kilnumas, jautrumas ir pamaldumas paminamas, kad būtų patenkintas uždraustų dalykų geismas. Juodas sąrašas nusikaltimų, padarytų siekiant naudos, stingdo kraują ir sielą pripildo siaubo.

Mūsų Dievas yra gailestingumo Dievas. Su didžia kantrybe ir švelniai Jis elgiasi su Jo Įstatymo laužytojais. Ir vis dėlto, kai vyrai ir moterys mūsų dienomis turi tiek daug galimybių susipažinti su Dievo Įstatymu, koks jis atskleistas Šventajame Rašte, didysis visatos Valdovas negali ramiai žiūrėti į nedorus miestus, kur siautėja smurtas ir nusikalstamumas. Dievo pakantumas tiems, kurie nuolat nepaklūsta, sparčiai senka.

[275]

Argi žmonės turėtų stebinti staigūs ir netikėti aukščiausiojo Valdovo elgesio pokyčiai nupuolusių pasaulio gyventojų atžvilgiu? Argi derėtų stebėtis, kad už nusižengimą ir didėjančią nusikalstamumą seka bausmė? Argi reikia stebėtis, kad Dievas atneš sunaikinimą ir mirtį tiems, kurių turtai įgyti neteisėtai, apgaudinėjant ir sukčiaujant? Nepaisant to, kad ryškėjanti Dievo reikalavimų šviesa švietė jų kelyje, daugelis atsisakė pripažinti Jehovos valdymą ir pasirinko pasilikti po juoda maištaujančio prieš Dangaus valdžią pradininko vėliava.

Dievo pakantumas yra didis, toks didis, kad žvelgiant į nuolatini Jo šventų įsakymų užgauliojimą, tai nuostabą kelia. Kol kas Visagalis suvaržo save. Tačiau Jis neabejotinai pakils, kad nubastų nedorėlius, kurie itin įžūliai ignoruoja teisingus Dekalogo reikalavimus.

[276] **Dievas suteikia žmonėms malonės laiką, bet yra riba, kurią peržengus dieviška kantrybė baigsis, ir neišvengiamai ateis Dievo teismai.** Dievas kantriai elgiasi su žmonėmis ir ištisais miestais, maloningai juos įspėdamas, kad išgelbėtų nuo dieviškojo įniršio; bet ateis diena, kai prašymai pasigailėti nebus išgirsti, ir maištas, kai nuolatos buvo priešinamasi tiesos šviesai, bus numalšintas jų pačių labui ir labui tų, kurie būtų jų paveikti.

Artėja tokio sielvarto metas, nuo kurio jokia žmogiška paguoda nepagydytų. Dievo Dvasia bus patraukta. Viena po kitos ištiks nelaimės jūroje ir sausumoje. Kaip dažnai girdime apie žemės drebėjimus ir viesulus, naikinančius gaisrus ir potvynius, pasiglemžiančius daugybę gyvybių ir sukeliančius didelius nuosavybės nuostolius! **Aki-vaizdu, kad šios nelaimės – tai sudarkytos, nevaldomos gamtos stichijų protrūkiai, kuriems žmogus neturi galios, tačiau juose galima išvengti Dievo užmojų. Jis jas panaudoja, kad sužadintų žmonėms pavojaus jausmą.**

[277] Į didžiuosius miestus siunčiami Dievo pasiuntiniai neturi nusiimti, kai, stengdamiesi paskelbti Gerąją išgelbėjimo naujieną, susiduria su nedorybėmis, neteisybe ir ydingumu. Viešpats sustiprins kiekvieną tokį pasiuntinį, kaip sustiprino apaštalą Paulių, siųsdamas jį į nuodėmingą Korinto miestą: „Nebijok! Kalbėk ir netylėk! Aš esu su tavimi, ir niekas nesikėsins tau kenkti, nes šiame mieste daugel žmonių – Manieji.“ (*Apaštalų darbų 18, 9–10*) **Tegul tie, kurie užsiima žmonių gelbėjimo tarnyste, atmena, kad nors bus daugel tokių, kurie nepaisys Dievo patarimo per Jo Žodį, vis dėlto ne visas pasaulis nusišuks nuo šviesos ir tiesos, nuo užjaučiančio, didžiai kantraus Išgelbėtojo. Kiekviename mieste, nors ir pilname prievartos bei nusikalstamumo, yra daugel žmonių, kuriuos tinkamai mokant galima išmokyti tapti Jėzaus sekėjais. Taip tūkstančius gali pasiekti išgelbėjanti tiesa ir paskatinti priimti Kristų kaip asmeninį Išgelbėtoją.**

Šiandien Dievo žinia žemės gyventojams yra tokia: „Todėl ir jūs būkite pasirengę, nes Žmogaus Sūnus ateis, kai nesitikėsite.“ (*Mato*

24, 44) Padėtis visuomenėje, o ypač didžiuosiuose miestuose, tarsi griaustinio griausmas skelbia, kad atėjo Dievo teismo valanda ir visų žemiškų dalykų pabaiga jau arti. Mes stovime ant amžių krizės slenksčio. **Greitai vienas po kito prasidės Dievo teismai – gaisrai, potvyniai, žemės drebėjimai, karai ir kraujo praliejimas. Mes neturėtume stebėtis tais didžiais ir lemiamaais įvykiais, nes malonės angelas negalės ilgiau saugoti neatgailaujančių.**

„Žiūrėk, Viešpats ateina iš savo būsto bausti žemės gyventojų už jų kaltes. Žemė atidengs kraują, kuris buvo ant jos pralietas, ir nebeslėps savo užmuštųjų.“ (Izaijo 26, 21) Dievo rūstybės audra kaupiasi, ir išsilaikys tik tie, kurie atsiliopė į gailestingumo kvietimus, kaip tai padarė Ninevės gyventojai skelbiant Jonai, ir taps pašventinti per klusnumą dieviškojo Valdovo įsakams. **Tik teisieji bus paslėpti su Kristumi Dieve, kol praeis niokojimas.** Tegul sielos kalba bus tokia:

„Kito prieglobsčio aš neturiu –
Vien tik Jėzuje lik, mano siela bejėge.
Remk ir guoski mane, – Jam tariau, –
Nepalik, nepalik manęs vieno vargdienio!

Tu paslėpki mane, Išganytojau mielas,
Kol gyvenimo audros praeis.
Vesk į dangų mane savo žingsniais saugiais
Ir galiausiai priimk mano sielą.“

[278]

ASIRIJOS NELAISVĖ

[279]

askutinieji pasmerkto žlugti Izraelio karalystės metai buvo taip paženklinėti smurto ir kraujo praliejimo, kaip nėra buvę net blogiausiu kovų ir riausių laikotarpiu valdant Ahabui. Daugiau nei du šimtmečius dešimties giminių vadovai sėjo vėją, tad dabar jie pjovė audrą. Vienas po kito buvo žudomi karaliai, kad atvertų kelią kitiems trokštantiems valdžios. Apie šiuos nedorus grobikus Viešpats kalbėjo: „Jie rinkosi karalius, bet ne per Mane, skyrė didžiūnus, bet be Mano žinios.“ (*Ozėjo 8, 4*) Bet koks teisingumo principas buvo pamintas; tie, kurie turėjo stoti prieš žemės tautas kaip dieviškosios malonės saugotojai, „tapo neištikimi Viešpačiui“ bei vienas kitam (*Ozėjo 5, 7*).

Griežčiausiais priekaištais Dievas siekė pažadinti neatgailaujančios tautos suvokimą, jog gresia visiškas sunaikinimas. Per pranašus Ozėją ir Amosą dešimčiai giminių Jis siuntė žinią po žinios, skatinamas atgailauti ir perspėdamas apie gresiančią nelaimę, kaip atpildą už nuolatinį nusižengimą. Ozėjas skelbė: jūs „arėte nedorumą, pjovėte neteisingumą, valgėte melo vaisius. Kadangi pasitikėjai savo galybe ir savo galiūnų daugybe, karo dundesys kils prieš tavo tautą. Visos tavo tvirtovės bus sunaikintos... Auštant žus Izraelio karalius.“ (*Ozėjo 10, 13–15*)

Efraimui pranašas liudijo: „Svetimieji ryja jo jėgas, bet jis to nežino. Net jo plaukai jau pražilo, bet jis to nežino.“ [Pranašas Ozėjas dažnai kreipėsi į Efraimą, atsimetimo vadovą tarp Izraelio giminių, kaip į atsimetusios tautos simbolį.] „Izraelis atmetė tai, kas gera.“ „Teismo sutriuškintos“, negebančios išvelgti pražūtingų savo nedo-

ro gyvenimo padarinių, dešimt Izraelio giminių greitai turėjo tapti „klajūnais tarp tautų“ (*Ozėjo 7, 9; 8, 3; 5, 11; 9, 17*).

Kai kurie Izraelio vadovai jautėsi praradę autoritetą ir norėjo jį atgauti. Tačiau, užuot nusigręžę nuo tų ydų, kurios nusilpnino karalystę, jie ir toliau skendėjo blogyje, guosdamiesi, kad susidarius palankioms aplinkybėms, jie atgaus politinę galią susijungdami su pagonimis. „Kai Efraimas pamatė savo ligą, o Judas – savo žaizdą, Efraimas kreipėsi į Asiriją.“ „Efraimas tapo kaip balandis, suviliotas ir nesupratingas; jie šaukiasi Egipto, jie eina į Asiriją.“ „Jie sudaro sutartį su Asirija.“ (*Ozėjo 5, 13; 7, 11; 12, 2*)

[280]

Per Dievo vyrą, kuris pasirodė prie aukuro Betelyje, per pranašus Eliją ir Eliziejų, Amosą ir Ozėją Viešpats ne kartą parodė dešimčiai giminių neklusnumo blogybes. Tačiau, nepaisant priekaištų ir maldavimų, Izraelis grimzdo vis gilyn ir gilyn į atsimetimą. „Izraelis užsispyręs lyg užsispyrusi telyčia“, – sako Viešpats. „Mano tauta atkakliai grėžiasi nuo Manęs.“ (*Ozėjo 4, 16; 11, 7*)

Buvo metas, kai Dangaus teismai buvo labai negailestingi maištingai tautai. Dievas sakė: „Todėl skaptuosiu juos per pranašus, žudysiu savo lūpų žodžiais, ir Mano nuosprendis nutviks kaip švieša. Aš noriu ištikimos meilės, o ne aukos, ir Dievo pažinimas Man mielesnis negu deginamosios aukos. Prie Adomo jie sulaužė sandorą ir taip tapo Man neištikimi.“ (*Ozėjo 6, 5–7*)

Galiausiai juos pasiekė žinia: „Klausykis Viešpaties žodžio, Izraelio tauta, ...kadangi tu užmiršai savo Dievo mokymą, užmiršiu ir Aš tavo vaikus. Juo daugiau jų buvo, juo labiau jie Man nusidėjo, išmainė savo garbę į gėdą. ...nubausiu už jų kelius, atlyginsiu jiems už jų darbus.“ (*Ozėjo 4, 1. 6. 9*)

[281]

Nedorumas Izraelyje per pastarąjį pusšimtį metų iki Asirijos nelaisvės buvo toks, kaip Nojaus dienomis ir kaip bet kuriuo metu, kai žmonės nusiisukdavo nuo Dievo ir visiškai pasiduodavo piktiems darbams. **Gamtos išaukštinimas aukščiau gamtos Dievo, kūri- nių garbinimas vietoj Kūrėjo visada privesdavo prie didžiausių**

blogybių. Taigi, kai Izraelio tauta, garbindama Baalą ir Astartę, atidavė didžiausią pagarbą gamtos jėgoms, izraelitai nutraukė ryšį su visu tuo, kas pakylėja dvasią bei taurina, ir tapo lengvu pagundos grobiu. Praradę sielos apsaugą, paklydę stabų garbintojai prarado užtvarą prieš nuodėmę ir pasidavė piktoms žmogiškos širdies aistroms.

Pranašai kėlė balsus prieš to meto akivaizdžią priespaudą, prieš pasipiktinimą keliančią neteisybę, nepaprastą prabangą ir išlaidavimą, begėdiškas puotas ir girtavimą, bjaurų pasileidimą ir ištvirtinimą; tačiau veltui skambėjo jų priekaištai, veltui jie smerkė nuodėmę. Mat izraelitai nekenė „to, kuris sudraudžia vartuose“, – sako Amosas, – ir bjaurėjosi „tuo, kuris sako tiesą“. „Jūs engiate teisiuosius, imate kyšius, nustumiate į šalį pavargėlius vartuose!“ (*Amoso 5, 10, 12*)

Tokie buvo kai kurie padariniai, pradėjus garbinti du Jeroboamo pastatytus aukso veršius. Pirmas nukrypimas nuo nusistovėjusio garbinimo būdo lėmė grubesnių stabmeldystės formų įvedimą, kol galiausiai beveik visi krašto gyventojai pasidavė viliojančioms gamtos garbinimo apeigoms. Pamišęs savo Kūrėją, Izraelis „skendėjo ištvirtinavimo gelmėse“ (žr. *Ozėjo 9, 9*).

[282] Pranašai nuolatos priešinosi šiam blogiui ir maldavo elgtis dorai. Ozėjas ragino: „Sėkite teisumą, pjaukite ištikimos meilės derlių, plėškite dirvoną, nes jau metas ieškoti Viešpaties, kad Jis ateitų ir apšviestų mus teisumu.“ „Tu turi sugrįžti pas savo Dievą! Laikykis ištikimos meilės ir teisingumo ir visuomet pasitikėk savo Dievu!“ „Grįžk, Izraeli, pas Viešpatį, savo Dievą, nes tu sukniubai per savo kaltę.“ „Sakykite Jam: ‘Atleisk visas kaltes, priimk, kas gera.’“ (*Ozėjo 10, 12; 12, 7; 14, 2–3*)

Nusižengėliams buvo suteikta daug progų atgailauti. Giliausio paklydimo ir didžiausios reikmės valandą Dievas siuntė jiems žinią apie atleidimą ir viltį. „Sunaikinsiu tave, Izraeli! Kas tau gali padėti? Kur gi tavo karalius? Tegelbsti jis tave!“ (*Ozėjo 13, 9–10*; „Izraeli, tu sunaikinai save, nes tik Manyje tavo pagalba. Kur yra tavo karalius, kuris tave išgelbėtų?“; *K. Burbulio vert.*) Aš būsiu tavo Karalius.

„Eime, grįžkime pas Viešpatį, – maldavo pranašas, – nes tai Jis mus sudraskė, Jis ir išgydys; Jis mus sužeidė, Jis ir sutvarstys. Po dviejų dienų Jis mus atgaivins, trečiąją dieną Jis mus prikels, kad būtume gyvi Jo Artume. Pažinkime, veržkimės pažinti Viešpatį! Tikrai Jis ateis pas mus, kaip tikrai ateina aušra; Jis ateis pas mus kaip lietūs, kaip vėlyvieji lietūs, pagirdantys žemę.“ (*Ozėjo 6, 1–3*)

Tiems, kurie pateko į šėtono pinkles ir pametė iš akių amžinąjį nusidėjėlių Išgelbėjimo planą, Viešpats siūlo atkūrimą ir ramybę.

„Pagydysiu jų neištikimybę,
 mylėsiu juos visa širdimi, – kalbėjo Jis, –
 nes Mano įniršis nuo jų nusigręžė.
 Izraeliui Aš būsiu lyg rasa;
 jis žydės kaip lelija ir suleis šaknis
 kaip Libano miškas. Skleisis jo atžalos,
 jo grožis bus kaip alyvmedžio,
 o kvapas kaip Libano. Jie vėl gyvens
 Mano paunksmėje, vėl augins javus
 ir žydės kaip vynmedis, o jų kvapas
 bus kaip Libano vyno. Efraimai, ką
 Aš turiu bendra su stabais?
 Tai Aš išklausu ir rūpinuosi tavimi.
 Aš esu lyg amžinai žaliuojantis kiparisas,
 ir tavo ištikimybė kyla iš Manęs.
 Kas išmintingas, tas tesvarsto šiuos dalykus,
 kas protingas, tas teismano juos.
 Tiesūs Viešpaties keliai, ir teisieji jais eina,
 o nusidėjėliai juose suklumpa.“
 (*Ozėjo 14, 5–10*)

[283]

Buvo aiškiai nurodomi Dievo ieškojimo privalumai. Viešpats kviečia: „Ieškokite Manęs ir būsite gyvi! Bet neieškokite Betelio,

neikite į Gilgalą ir nekeliaukite į Beer Šebą, nes Gilgalas tikrai bus išvartytas į tremtį, o Betelis virs nieku.“ „Ieškokite gera, o ne pikta, kad būtumėte gyvi. Tuomet, kaip sakėte, bus su jumis Viešpats, Galybių Dievas. Nekęskite pikta ir mylėkite gera, igyvendinkite vartuose teisingumą, ir galbūt Viešpats, Galybių Dievas, bus gailestingas Juozapo likučiui.“ (*Amoso 5, 4–5. 14–15*)

Tačiau didžioji dalis girdėjusiųjų šiuos kvietimus atsisakė jais pasinaudoti. Tokie Dievo pasiuntinių žodžiai buvo taip priešingi piktiems neatgailaujančiųjų troškimams, kad Betelio stabmeldžių kunigas pasiuntė Izraelio vadovams žinią: „Amosas rengia sąmokslą prieš tave pačiuose Izraelio namuose. Kraštas nebegali pakęsti visų jo žodžių.“ (*Amoso 7, 10*)

[284] Viešpats per Ozėją pareiškė: „Kai tik noriu išgydyti Izraelį, vis prasikiša Izraelio kaltė ir nedori Samarijos darbai.“ „Izraelio puikybė buvo pažeminta jo paties akyse, tačiau jie, viso to nepaisydami, nei grįžta pas Viešpatį, savo Dievą, nei Jo ieško.“ (*Ozėjo 7, 1. 10*)

Iš kartos į kartą Viešpats nešiojo savo klystančius vaikus; net ir dabar įžūliai maištaujantiems Jis vis dar norėjo atsiskleisti kaip trokštantis išgelbėti. Jis maldavo: „Ką Man daryti su tavimi, Efraimai? Ką Man daryti su tavimi, Judai? Judviejų meilė – kaip rytmečio debesis, kaip anksti krintanti rasa.“ (*Ozėjo 6, 4*)

Pasklidęs po kraštą blogis tapo nepataisomas, ir Izraeliui buvo paskelbtas bauginantis nuosprendis: „Efraimas prisirišo prie stabų, tad palik jį sau!“ „Atėjo bausmės dienos, atėjo atlygio dienos, ir Izraelis tai žino.“ (*Ozėjo 4, 17; 9, 7*)

[285] **Dabar dešimt Izraelio giminių turėjo skinti atsimetimo vaisius, užsimezgusius, kai buvo pastatyti svetimi aukurai Betylyje ir Dane.** Tokia buvo jiems Dievo žinia: „Atmečiau tavo veršį, Samarija! Užsidegiau įniršiu ant jų! Kiek ilgai jie nepajėgs atgauti savo nekaltumo? Juk tai kyla iš Izraelio; jį padarė meistras, bet tai ne Dievas. Į šukes sudaužytas bus Samarijos veršis!“ „Samarijos gyventojai dreba dėl Bet Aveno veršio. Ten žmonės liūdi, stabmeldžiai

kunigai rauda dėl jo garbės... Ir bus jis nugabentas į Asiriją kaip dovana didžiajam karaliui“ Sanheribui (*Ozėjo 8, 5–6; 10, 5–6*).

„Tikrai Viešpaties Dievo akys įsmeigtos į nuodėmingą karalystę. Išnaikinsiu ją žemės paviršiuje! Bet Jokūbo namų visiškai nesunaikinsiu, – tai Viešpaties žodis. – Štai paliepsiu ir išsijosiu Izraelio namus tarp tautų, kaip sijojama rėčiu, neleidžiant jokiame žvirgždui nukristi žemėn. Nuo kalavijo žus visi Mano tautos nusidėjėliai, sakantys: ‘Nelaimė niekada mūsų nepasivys ir nepasitiks.’“

„Nuversiu žiemos rūmus drauge su vasaros rūmais. Dramblio kaulo namai bus nugriauti, didingieji namai sunaikinti, – tai Viešpaties žodis“. „Viešpats, Galybių Dievas, paliečia žemę, ir ji tirpsta, o visi jos gyventojai gedi.“ „Tavo sūnūs ir dukterys žus nuo kalavijo, o tavo žemė bus išdalyta virve. Tu pats mirsi nešvarioje žemėje, o Izraelis tikrai bus ištremtas iš savo žemės.“ „Kadangi taip darysiu tau, pasirenk susitikti su savo Dievu, Izraeli!“ (*Amoso 9, 8–10; 3, 15; 9, 5; 7, 17; 4, 12*)

Kuriam laikui šis išpranašautas teismas buvo pristabdytas. Per ilgą Jeroboamo II karaliavimo laikotarpį Izraelio kariuomenės iškovoję ženklias pergales, bet šis menamos gerovės metas nepakeitė neatgailavusių širdžių, ir galiausiai buvo nuspręsta: „Jeroboamas žus nuo kalavijo, Izraelis tikrai bus ištremtas iš savo žemės.“ (*Amoso 7, 11*)

Šių drąsių žodžių karalius bei tauta nepaisė, nes atgaila jiems buvo svetima. Betelio stabmeldžių kunigų vadas Amacija, suiržęs dėl pranašo ištartų žodžių prieš tautą ir karalių, tarė Amosui: „Regėtojai, eik sau, bėk į Judo kraštą, ten pelnykis duoną ir pranašauk. Bet niekuomet nebepranašauk Betelyje, nes tai karaliaus šventykla ir karalystės šventykla.“ (*Amoso 7, 12–13*)

Į tai pranašas tvirtai atsakė: „Todėl taip kalba Viešpats: ‘...Izraelis tikrai bus ištremtas iš savo žemės.’“ (*Amoso 7, 17*)

[286]

Atsimetusioms izraelitų giminėms ištarti žodžiai išsipildė tiesiogine prasme, bet karalystės žlugimas vyko pamažu. Teisdamas Viešpats buvo maloningas, ir iš pradžių, kai „Asirijos valdovas pulas

įsiveržė į kraštą“, Menahemas, tuometis Izraelio karalius, nebuvo paimtas nelaisvėn. Jam buvo leista likti soste ir būti Asirijos krašto vasalu. „Asirijos valdovas pulas įsiveržė į kraštą. Menahemas davė pului tūkstantį sidabro talentų, kad padėtų jam įtvirtinti karaliaus valdžią. Menahemas apdėjo mokesčiais Izraelį: kiekvienas pasiturintis žmogus turėjo mokėti Asirijos karaliui penkiasdešimt sidabro šekelių duoklės.“ (2 Karalių 15, 19–20) Pažeminę dešimt Izraelio giminių, asirai kuriam laikui sugrįžo į savo kraštą.

[287] Menahemas, toli gražu neatgailavęs dėl blogio, kuris sugriovė Izraelio karalystę, ir toliau „darė, kas nedora Viešpaties akyse, ir per visas savo dienas neatsisakė Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių“. Jo įpėdiniai Pekachija ir Pekachas „darė, kas nedora Viešpaties akyse“ (2 Karalių 15, 18. 24. 28). „Pekacho dienomis“, kuris karaliavo dvidešimt metų, Asirijos karalius Tiglat Pileseras įsiveržė į Izraelį ir išsivedė daugybę belaisvių iš genčių, gyvenusių Galilėjoje ir rytinėje Jordano pakrantėje. „Rubenai, gadai ir pusė Manaso giminės“ kartu su gyventojais iš „Gileado, Galilėjos ir visos Naftalio srities“ (žr. 1 Metraščių 5, 26; 2 Karalių 15, 29) buvo išsklaidyti pagonių krašte toli nuo Palestinos.

Po šio baisaus kirčio Šiaurinė karalystė jau niekada neatsigavo. Menkas likutis tęsė valdymą, tačiau nebeturėjo galios. Po Pekacho dar buvo vienas karalius – Ozėjas. Netrukus Izraelio karalystė turėjo būti nušluota amžiams. **Bet tuo sielvarto ir vargo metu gailėtingas Dievas suteikė tautai dar vieną galimybę nusigręžti nuo stabmeldystės.** Trečiaisiais Ozėjo karaliavimo metais Judo karaliumi tapo tinkamas karalius Ezekijas, kuris nedelsdamas įvedė svarbias reformas šventyklos pamaldose Jeruzalėje. Buvo surengta Paschos iškilmė, ir į šią šventę buvo pakviestos ne tik Judo ir Benjamino giminės, kurių karaliumi buvo pateptas Ezekijas, bet ir visos šiaurinės gentys. Kvietimas skambėjo „per visą Izraelį, nuo Beer Šebos iki Dano, kad visi žmonės sueitų ir švęstų Paschą Viešpaties, Izraelio Dievo, garbei Jeruzalėje. Mat nedaugelis ją švęsavo, kaip buvo įsakyta. Todėl

pasiuntiniai, nešini karaliaus ir didžiūnų parašytais laiškais, perėjo visą Izraelį ir Judą, kaip karalius buvo įsakęs, skelbdami: 'Izraelitai! Grįžkite pas Viešpatį, Abraomo, Izaoko ir Izraelio Dievą, kad ir Jis sugrįžtų pas likutį – pas jus, išsigelbėjusius iš Asirijos karalių rankos... [288] Nebūkite kietasprandžiai, kaip jūsų protėviai, bet atsiduokite Viešpačiui ir ateikite į Jo šventyklą, kurią Jis amžinai pašventino, ir tarnaukite Viešpačiui, savo Dievui, kad būtų nugręžta nuo jūsų Jo pykčio liepsna. Jeigu jūs sugrįšite pas Viešpatį, jūsų giminės ir vaikai sulauks pasigailėjimo iš tų, kurie paėmė juos į nelaisvę, ir jie sugrįš į šį kraštą, nes Viešpats, jūsų Dievas, yra malonus ir gailestingas. Jis nenugręs nuo jūsų savo veido, jeigu pas Jį sugrįšite.'“ (2 Metraščių 30, 5–9)

„Taigi [Ezekijo pasiųsti] pasiuntiniai ėjo iš miesto į miestą Efraimo ir Manaso krašte, kol pasiekė Zabuloną.“ Šiame kvietime Izraelis turėjo atpažinti kvietimą atgailai ir atsigręžti į Dievą. Tačiau dešimties giminių likučio žmonės, tebegyvenantys kadaise klestėjusios Šiaurinės karalystės teritorijoje, karaliaus pasiuntiniams buvo abejingi arba elgėsi net pašaipiai. Jie „pajuokdami juos, tyčiojosi iš jų“. Bet kai kurie mielai atsiliepė. „Kai kurie iš Ašero, Manaso ir Zabulono nusižemino ir atėjo į Jeruzalę... švęsti Neraugintosios duonos šventės.“ (2 Metraščių 30, 10–13)

Maždaug po dviejų metų Samarija buvo apsupta Asirijos kariuomenės valdant Šalmaneserui. Po to sekusioje apgultyje, deja, žuvo daugybė žmonių nuo bado, ligų bei kalavijo. Miestas ir tauta žlugo, palaužtas dešimties giminių likutis buvo paimtas į nelaisvę ir išblaškytas po Asirijos karalystės sritis.

Šiaurinę karalystę ištikusi žūtis buvo tiesioginė Dangaus bausmė. Asirai buvo tik įrankiai, kuriuos Dievas panaudojo savo užmojui įvykdyti. Per Izaiją, kuris pradėjo pranašauti prieš pat Samarijos žlugimą, Viešpats, Asirijos kariuomenę pavadino savo „pykčio spragilu“, savo „įniršio lazda“ (žr. Izaijo 10, 5). [291]

Izraelio vaikai sunkiai „nusidėjo Viešpačiui, savo Dievui... Jie darė nedorus darbus..., jie nenorėjo klausyti..., paniekino Jo įstatus

bei Jo Sandorą, sudarytą su jų protėviais, ir jiems duotus įspėjimus.“ Tai įvyko dėl to, kad jie „atmetė visus Viešpaties, savo Dievo, įsakymus, nusiliedino stabus – du veršius, pasidirbo šventąjį stulpą, garbino dangaus galybes ir tarnavo Baalui“, ir atkakliai atsisakė atgailauti; todėl Viešpats „vargino juos, atiduodamas į plėšikų rankas, kol pagaliau atstūmė juos nuo savo veido“; kartu su akivaizdžiais perspėjimais, Jis jiems siuntė „savo tarnus pranašus“.

„Izraelitai buvo ištremti iš savo žemės į Asiriją“ „dėl to, kad jie neklausė Viešpaties, savo Dievo balso, ir sulaužė Jo Sandorą, visai nepaisydami ir nevykdydami, ką Mozė buvo įsakęs“ (*2 Karalių 17, 7. 11. 14–16. 20; 17, 23; 18, 12*).

[292]

Siųsdamas baisias bausmes dešimčiai Izraelio giminių, Viešpats turėjo išmintingą ir maloningą planą. Tai, ko Jis negalėjo padaryti per juos jų tėvų žemėje, Jis sieks įvykdyti išsklaidydamas juos tarp pagonių. **Dievo planas išgelbėti visus, kurie pasirinks galimybę pasinaudoti atleidimu per žmonijos Išgelbėtoją, turės būti įvykdytas.** Per nelaimes, užleistas Izraeliui, Jis ruošė kelią savo šlovei, turinčiai atsiskleisti žemės tautoms. Ne visi, buvę paimiti į nelaisvę, neatgailavo. Tarp jų buvo izraelitų, kurie išliko ištikimi Dievui, tokių, kurie nusižemino prieš Jį. Per tokius „gyvojo Dievo vaikus“ (žr. *Ozėjo 2, 1*) Jis norėjo pritraukti daugybę žmonių Asirijos karalystėje, kad jie pažintų Jo charakterio bruožus ir suprastų, kad Jo įstatai – jų labui.

„NAIKINAMA, NES JAI STINGA PAŽINIMO“

Dievo palankumas Izraeliui visada priklausė nuo jo klusnumo. Sinajaus kalno papėdėje izraelitai sudarė santykių su Juo Sandorą, kaip Jo „nuosavybė, brangesnė už visas kitas tautas“. Jie iškilmingai pasižadėjo eiti klusnumo keliais. Jie pasakė: „Visa, ką tik Viešpats kalbėjo, darysime!“ (*Išėjimo 19, 5. 8*) Ir kai po kelių dienų per Mozę ant Sinajaus buvo ištartas Dievo Įstatymas ir papildomi nurodymai dėl įstatų ir įsakų, izraelitai dar kartą vienbalsiai pažadėjo: „Vykdydysime visa, ką Viešpats pasakė.“ Patvirtindama Sandorą, tauta dar kartą vieningai paskelbė: „Vykdydysime visa, ką Viešpats pasakė“, „ir būsime klusnūs.“ (*Išėjimo 24, 3. 7*) Dievas išsirinko Izraelį būti Jo tauta, o izraelitai išsirinko Jį Karaliumi.

[293]

Kelionės po dykumą pabaigoje buvo pakartotos Sandoros sąlygos. Prie Bet Peoro, prie pat Pažadėtosios žemės ribų, kur daugelis tapo klastingos pagundos aukomis, išlikę ištikimi izraelitai atnaujino savo ištikimybės įžadus. Per Mozę jie buvo įspėti dėl ateityje užklupsiančių pagundų bei nuoširdžiai paraginti nesimaišyti su aplinkinėmis tautomis ir garbinti vien Dievą.

„Tad dabar, – įsakė Mozė Izraeliui, – klausyk įstatų ir įsakų, kurių aš jus mokau laikytis, kad išliktumėte gyvi įžengti ir paveldėti kraštą, kurį Viešpats, jūsų protėvių Dievas, jums duoda. Nepridėkite nieko prie to, ką įsakau jums, ir neatimkite nieko, bet laikykitės Viešpaties, jūsų Dievo, įsakymų, kuriuos jums nustatau... Laikykitės jų ir vykdykite juos, nes tai parodys tautoms jūsų išmintį ir protingumą.

[294]

Girdėdami apie visus šiuos įstatus, jie sakys: 'Iš tikrųjų išmintingi ir protingi yra žmonės šios didelės tautos!'“ (*Pakartoto Įstatymo 4, 1–6*)

Izraelitai buvo ypatingai įpareigoti nepaleisti iš akių Dievo įsakymų, kuriems paklusdami jie galėjo įgyti stiprybę ir palaimą. Viešpats per Mozę jiems kalbėjo: „Tačiau būk atidus ir nuoširdžiai saugokis, kad neužmirštum dalykų, kuriuos matei savo akimis, ir kad neleistum jiems išslysti iš savo širdies per visas gyvenimo dienas. Mokyk jų savo vaikus ir vaikų vaikus.“ (*Pakartoto Įstatymo 4, 9*) Įspūdingas reginys prie Sinajaus kalno, kai buvo paskelbtas Įstatymas, neturėjo būti užmirštas. Izraeliui buvo duoti aiškūs, neabejotini įspėjimai dėl aplinkinėse tautose vyraujančių stabmeldiškų papročių. „Būkite atidūs, – buvo duotas patarimas, – ir nuoširdžiai saugokitės, kad nesielgtumėte nedorai, dirbdamiesi sau bet kokios išvaizdos stabą“, „kad kartais, pakėlęs akis į dangų ir stebėdamas saulę, mėnulį, žvaigždes bei dangaus galybę, nebūtum sugundytas juos garbinti ir jiems tarnauti. Juos Viešpats, tavo Dievas, davė visoms tautoms, esančioms visur po dangumi.“ „Todėl būkite atidūs ir neužmirškite Sandoros, kurią Viešpats, jūsų Dievas, yra su jumis sudaręs, nesidirbkite sau bet kokios išvaizdos stabo, kaip Viešpats, tavo Dievas, yra uždraudęs.“ (*Pakartoto Įstatymo 4, 15–16. 19. 23*)

[295] Mozė išvardijo vargus, kurie juos ištiks atsitraukus nuo Jehovos įstatų. Šaukdamas dangų ir žemę liudyti, jis paskelbė, kad jeigu tauta, ilgai gyvendama Pažadėtoje žemėje, perims iškraipytus garbinimo papročius, lenksis padirbtiems stabams ir atsisakys grįžti prie tikrojo Dievo garbinimo, sukils Viešpaties pyktis, jie bus paimti nelaisvėn ir išblaškyti tarp pagonių. „...jūs veikiausiai dingsite iš krašto, kurį, perėję Jordaną, paveldėsite, – įspėjo jis juos. – Jame ilgai negyvensite, nes būsite visiškai išnaikinti. Viešpats išblaškys jus tautose, liks iš jūsų tik saujelė tautose, pas kurias Viešpats jus išvarys. Tarnausite ten žmonių rankomis padirbtiems dievams, medžio ir akmens dirbiniams, kurie nemato, negirdi, nevalgo, neužuodžia.“ (*Pakartoto Įstatymo 4, 26–28*)

Ši pranašystė iš dalies išsipildė Teisėjų laikais, o galutinai ir tiesiogine prasme išsipildė Izraeliui patekus į Asirijos nelaisvę, Judui – į Babilono.

Izraelio atsimetimas vyko pamažu. Iš kartos į kartą šėtonas ne sykį mėgino priversti išrinktąją tautą užmiršti „įsakymus, įstatus ir įsakus“, kuriuos jie pažadėjo amžinai vykdyti (*Pakartoto Įstatymo 6, 1*). Jis žinojo: jei tik galėtų priversti Izraelį užmiršti Dievą ir eiti „paskui kitus dievus jiems tarnauti ir jų garbinti“, jie „tikrai pražus“ (žr. *Pakartoto Įstatymo 8, 19*).

Vis dėlto Dievo Bažnyčios priešas žemėje nevysiškai suvokė gai-
lestingumą To, kuris nors „nepalieka kaltųjų be bausmės“, tačiau Jo šlovė – tai būti „gailestingam ir maloningam Dievui, lėtam pykti, gausiam gerumo ir ištikimybės, lydinčiam gerumu lig tūkstantosios kartos, atleidžiančiam kaltę, nusižengimą ir nuodėmę“ (žr. *Išėjimo 34, 7. 6*). **Nepaisant šėtono pastangų sukliudyti Dievo užmojui dėl Izraelio, Viešpats maloningai apsireikšdavo net tamsiausiomis jo istorijos valandomis, kai atrodė, jog blogis laimi.** Jis siūlydavo Izraeliui tai, kas skatino tautos klestėjimą. Per pranašą Ozėją Jis sakė: „Nors surašau jam daugybę pamokymų, jie laikomi nepriimtinais.“ (*Ozėjo 8, 12*; „Aš surašiau jam didžius dalykus savo Įstatyme, bet jis palaikė juos svetimais“; *K. Burbulio vert.*) „Aš pats mokiau Efraimą vaikščioti, savo rankomis juos nešiojau, tačiau jie nepripažino, kad Aš jais rūpinasi.“ (*Ozėjo 11, 3*) Viešpats švelniai su jais elgėsi, mokė juos per savo pranašus įsakymo po įsakymo, taisyklės po taisyklės.

[296]

Jei Izraelis būtų klausęs pranašų, jis būtų buvęs apsaugotas nuo vėlesnio pažeminimo. Tačiau izraelitai atkakliai gręžėsi nuo Dievo Įstatymo, todėl Jis buvo priverstas atiduoti juos į nelaisvę. Per pranašą Ozėją perduota Jo žinia buvo tokia: „Mano tauta naikinama, nes jai stinga pažinimo; kadangi tu atmetei pažinimą, atmesiu tave...; kadangi tu užmiršai savo Dievo mokymą, užmiršiu ir Aš...“ (*Ozėjo 4, 6*)

Visais laikais Dievo Įstatymo laužymą lydėjo tos pačios pasekmės. Nojaus dienomis, kai visi teisingumo principai buvo pažeisti, o neteisybė ėmė viršų ir taip išplito, jog Dievas, ilgiau nebegalėdamas pakesti, ištare nuosprendį: „Nušluosiu nuo žemės paviršiaus žmones, kuriuos sukūriau.“ (*Pradžios 6, 7*) Abraomo laikais Sodomos gyventojai atvirai niekino Dievą ir Jo Įstatymą, o viso to vaisius buvo toks pat nedorumas, toks pat ištvirkimas, toks pat nežabotas piktnaudžiavimas, kuriuo pasižymėjo prietvaninis pasaulis. Sodomos gyventojai peržengė Dievo pakantumo ribą, todėl prieš juos įsiliepsnojo Dievo keršto ugnis.

[297] Dešimties Izraelio giminių gyvenimas prieš paimant juos į nelaisvę pasižymėjo tokiu pat neklusnumu ir nedorumu. Dievo Įstatymas buvo nevertinamas, ir tai atvėrė kelią blogiui Izraelyje. „Viešpats traukia į teismą krašto gyventojus“, – skelbė Ozėjas, – nes nėra „dorumo, ištikimos meilės ir Dievo pažinimo. Kreiva priesaika, melagystė, žmogžudystė, vagystė ir svetimavimas įsigalėjo, kraujo praliejimas po kraujo praliejimo“ (*Ozėjo 4, 1–2*).

Amoso ir Ozėjo pranašystės apie teismą lydėjo pranašystės apie būsimą šlovę. Dešimčiai ilgai maištaujančių ir neatgailaujančių giminių nebuvo pažadėta, jog bus visiškai atstatyta jų buvusi galia Palestinoje. Iki laikų pabaigos jie turėjo būti „klajūnai tarp tautų“ (*Ozėjo 9, 17*). Bet per Ozėją buvo duota pranašystė, kuri atskleidė jų privilegiją turėti dalį galutiniam atkūrimui, kuri patirs Dievo tauta žemiškosios istorijos pabaigoje, kai Kristus ateis kaip karalių Karalius ir viešpačių Viešpats. „Ilgą laiką“, – skelbė pranašas, – dešimt giminių pasiliks „be karaliaus ir didžiūno, be aukų ir šventųjų stulpų, be efodo ir terafimų“. „Paskui, – tęsė pranašas, – izraelitai sugrįš, ieškos Viešpaties, savo Dievo, ir Dovydo, savo karaliaus. Paskutinėmis dienomis jie artinsis prie Viešpaties ir Jo gerumo su pagarbos kupina baime.“ (*Ozėjo 3, 4–5*)

Ozėjas simboline kalba išdėstė dešimčiai Izraelio giminių Dievo atkūrimo planą kiekvienai atgailaujančiai sielai, kuri prisijungs prie

Jo žemiškos Bažnyčios, ir palaimas, kurias turėjo izraelitai Pažadėtoje žemėje, kol buvo ištikimi Dievui. Kalbėdamas apie Izraelį, kuriam Jis nori parodyti savo gailestingumą, Viešpats sakė: „Todėl dabar ją viliosiu, išvesiu į dykumą ir prašnekinsiu jos širdį. Ten atiduosiu jai vynuogynus, o Achoro slėnį padarysiu vilties durimis. Ten ji atsilieps Man kaip savo jaunystės dienomis, kaip tą dieną, kai išėjo iš Egipto žemės. Tą dieną, – tai Viešpaties žodis, – ji vadins Mane ‘Mano vyras’ ir niekuomet nebevadins Manęs ‘Mano viešpats Baalas.’ Nuo jos lūpų pašalinsiu Baalų vardus, ir vardais jų nebebus daugiau šaukiamasi.“ (žr. *Ozėjo 2, 16–19*)

[298]

Paskutinėmis žemės istorijos dienomis Dievo Sandora su žmonėmis, kurie laikosi Jo Įstatymo, turi būti atnaujinta. „Sudarysiu tą dieną sandorą su laukiniais žvėrimis, padangių paukščiais ir žemės ropliais. Sunaikinsiu krašte lanką, kalaviją ir karą, suteiksiu jiems ramų ir saugų poilsį. Susižadėsiu su tavimi amžinai, susižadėsiu su tavimi teisumu ir teisingumu, ištikima meile ir gailestingumu. Susižadėsiu su tavimi ištikimybe. Tuomet tu žinosi, kas yra Viešpats. Tą dieną atsiliėpsiu, – tai Viešpaties žodis, – atsiliėpsiu dangums, o jie atsiliėps žemei. Žemė atsiliėps javais, vynu ir aliejumi, o jie atsiliėps Jezreeliui. Pasėsiu ją krašte sau pačiam, pasielgsiu gailestingai su Lo Ruhama ir sakysiu Lo Amiui: ‘Tu Mano tauta’, o jis atsakys: ‘Tu Mano Dievas.’“ (*Ozėjo 2, 20–25*)

[299]

„Tą dieną Izraelio likutis ir Jokūbo namų bėgliai... sudės viltis į Viešpatį, Izraelio Šventąjį.“ (*Izaijo 10, 20*) Iš „visų tautų, genčių, kalbų ir žmonių“ bus tokių, kurie mielai atsiliėps į žinią: „Bijokite Dievo ir atiduokite Jam pagarbą, nes atėjo Jo teismo valanda.“ **Jie nusigręš nuo kiekvieno stabo, kuris pririša juos prie žemės**, ir pašlovins „dangaus ir žemės, jūros ir vandens šaltinių Sutvėrėją“. Jie išsilaisvins iš visokių pinklių ir prieš pasaulį stovės kaip Dievo gailestingumo paminklai. Būdami klusnūs dieviškiesiems reikalavimams, jie bus pripažinti angelų ir žmonių kaip tie, kurie laikėsi „Dievo įsakymų ir Jėzaus tikėjimo“ (žr. *Aprėškimo 14, 6–7. 12*).

[300] „Tikrai ateina dienos, – tai Viešpaties žodis, – kai artojas pasivys pjovėją, o vynuogių traiškytojas – sėjėją, kai kalnai trykš saldžiu vynu, ir jis sruvens visomis kalvomis. Sugrąžinsiu Izraelio, savo tautos, tremtinius; jie atstatys sugriautus miestus ir juose gyvens, veis vynuogynus ir gers jų vyną, sodins sodus ir valgys jų vaisius. Pasodinsiu juos jų žemėje, ir jie niekada daugiau nebebus išrauti iš žemės, kurią jiems daviau, – sako Viešpats, tavo Dievas.“ (*Amoso 9, 13–15*)

III DALIS

Teisumo skelbējas

„Ar išplėšia kas nors grobį iš galiūno?
Ar galima belaisvius atimti iš tirono?
Viešpats šitaip atsako:
‘Žinoma! Belaisviai bus atimti iš galiūno
ir grobis išplėštas iš tirono!’“
„Trauksis į šalį visiškai susigėdę, kas tiki stabais,
kas sako nuliedintoms statuloms: ‘Jūs mūsų dievai.’“
(Izaijo 49, 24–25; 42, 17)

IZAIJO PAŠAUKIMAS

o Saliamono mirties per du šimtmečius beveik nė vieno valdovo karaliavimas nepasižymėjo didesne gerove, negu ilgas Uzijo (žinomo, kaip Azarija) karaliavimas Judo ir Benjamino krašte. Daugel metų karalius valdė išmintingai. Lai-
[303]
minant Dangui, jo kariuomenės atgavo dalį teritorijos, kuri buvo prarasta ankstesniais metais. Miestai buvo atstatyti ir sutvirtinti, o tautos padėtis tarp aplinkinių tautų labai sustiprėjo. Prekyba atsigavo, ir tautų turtai plūstelėjo į Jeruzalę. Uzijo vardas „pasklido toli ir plačiai, nes tapti galingam jam buvo nuostabiai pagelbėta“ (2 Metraščių 26, 15).

Tačiau išorinio klestėjimo nelydėjo panašus dvasinis atgimimas. Pamaldos šventykloje vyko kaip ir ankstesniais metais, minios rinkdavosi garbinti gyvąjį Dievą, bet puikybė ir formalumas pamažu užėmė nuolankumo ir nuoširdumo vietą. Apie Uziją parašyta: „Kai tapo galingas, jo širdis pasidarė tokia išdidi, kad nuvedė jį į pragaištį. Jis nusižengė Viešpačiui savo Dievui.“ (2 Metraščių 26, 16)

Nuodėmė, kuri nuvedė Uziją į pragaištį, buvo perdėtas pasitikėjimas savimi. Sulaužydamas aiškų Jehovos įsakymą, kad tik Aarono palikuonys gali būti kunigais, karalius įėjo į šventyklą „atnaušauti smilkalų ant smilkalų aukuro“. Vyriausiasis kunigas Azarija ir kiti kunigai drąsiai pasipriešino ir maldavo jį atsisakyti savo užmojo. „Nes esi nusižengęs, – išsakė jie, – Tau garbės... tai neatneš.“ (2 Metraščių 26, 16, 18)

Uzijas įtūžo, kad jį, karalių, išdrįso sudrausti. Tačiau jam nebuvo leista suteršti šventyklos ir paniekinti vieningą protestą kunigų, kurie

turėjo įgaliojimus. Ten jį širstantį ir maištaujantį staiga pasiekė Dievo bausmė. Jo kaklą išbėrė raupsai. Išsigandęs jis skubinosi išeiti ir daugiau niekada nebegrižo į šventyklą. Jis liko raupsuotas dar keletą metų iki pat mirties. **Uzijas – gyvas pavyzdys, kaip kvaila nusi-gręžti nuo aiškaus nurodymo „taip sako Viešpats“.** Nei aukštos pareigos, nei ilga tarnystė negalėjo pateisinti perdėto pasitikėjimo savimi nuodėmės, kuria jis suteršė savo pastaruosius karaliavimo metus ir prisišaukė Dangaus bausmę.

[304] Dievas nėra šališkas. „Bet jei kas nors, elgdamasis savavališkai, vietinis ar ateivis, užgautų Viešpatį, toks žmogus bus pašalintas iš tautos.“ (*Skaičių 15, 30*)

Panašu, kad Uziją ištikęs nuosprendis padarė teigiamą įtaką jo sūnui. Paskutiniuosius savo tėvo karaliavimo metus Jotamas nešė sunkią atsakomybės naštą ir po Uzijo mirties paveldėjo sostą. Apie Jotamą parašyta: „Jis darė, kas gera Viešpaties akyse, kaip buvo daręs jo tėvas Uzijas. Bet aukštumų alkai nebuvo išnaikinti, žmonės ir toliau alkuose atnašavo aukas ir degino smilkalus.“ (*2 Karalių 15, 34–35*)

[305] Kai Uzijo karaliavimasėjo į pabaigą, o Jotamas jau buvo perėmęs didžiąją dalį krašto valdymo pareigų, pranašo misijai buvo pašauktas Izaijas, karališkos giminės jaunuolis. Metas, kuriuo Izaijas turėjo dirbuotis, Dievo tautai buvo kupinas ypatingų pavojų. Pranašas turėjo būti liudytojas, kaip jungtinės šiaurinio Izraelio ir Sirijos pajėgos įsiveržia į Judo karalystę, matyti, kaip asirų kariiviai įsikuria savo stovyklas prie pagrindinių karalystės miestų. Jis turėjo išgyventi Samarijos žlugimą ir dešimties Izraelio giminų išblaškymą tarp tautų. Judas bus nuolatos užpildinėjamas asirų kariuomenės, o Jeruzalė patirs apgultį, kuri, jei ne stebuklingas Dievo įsiterpimas, būtų lėmusi jos žūtį. Mirtinas pavojus jau grėsė pietinei karalystės ramybei. Dieviška apsauga atsitraukė, o asirų pajėgos ketino pasklisti po Judo žemes.

Tačiau išoriniai pavojai, nors ir atrodė neįveikiami, nebuvo tokie rimti, kaip pavojai iš vidaus. **Viešpaties tarnui didžiausią nerimą**

kėlė ir labiausiai jį slėgė tautos užsispyrimas. Tie, kurie turėjo nešti pasauliui šviesą, savo atsimetimu ir maištu prašėsi Dievo teismo. Daugelis blogybių, kurios paspartino staigų Šiaurinės karalystės sunaikinimą ir kurias neseniai akivaizdžiai smerkė pranašai Amosas ir Ozėjas, sparčiai teršė Judo karalystę.

Ypač atgrasus dalykas buvo socialinė žmonių būklė. Norėdami pasipelnyti, žmonės statė namus prie namų, jungė lauką su lauku (žr. *Izaijo 5, 8*). Teisingumas buvo iškreiptas, vargšų nesigailima. Apie tokį elgesį Dievas kalbėjo: „Ką pavogėte iš varguolių, tebėra jūsų namuose.“ „Kaip jūs drįstate niokoti Mano tautą, šerti vargšams per veidus?“ (*Izaijo 3, 14–15*) Net teisėjai, kurie privalėjo ginti bejėgius, negirdėjo vargdienių ir skurstančiųjų, našlių ir našlaičių šauksmo (žr. *Izaijo 10, 1–2*).

Su engimu ir turtais atėjo pasididžiavimas, noras pasirodyti, girtuoklystė, užvaldė pokylių dvasia (žr. *Izaijo 2, 11–12; 3, 16. 18–23; 5, 22. 11–12*). Izaijo dienomis pati stabmeldystė jau nieko nebestebino (žr. *Izaijo 2, 8–9*). Pasibjaurėtinas elgesys taip paplito tarp visų visuomenės sluoksnių, kad nedaugelis, tie, kurie liko ištikimi Dievui, dažnai buvo gundomi nuleisti rankas, prarasti drąsą ir pulti į neviltį. Atrodo, kad Dievo planas dėl Izraelio netrukus žlugs, ir maištaujančią tautą ištiks Sodomos bei Gomoros likimas.

[306]

Nestebina, kad esant tokioms aplinkybėms, kai pastaraisiais Uzi-jo karaliavimo metais Izaijas buvo pašauktas perduoti Dievo įspėjimo ir pabarimo žinią, pranašas vengė šios atsakomybės. Jis puikiai suprato, kad susidurs su atkakliu pasipriešinimu. Kai suvokė, jog pats nepajėgs suvaldyti situacijos, o tauta, kuriai jis tarnavo, buvo užsispyrusi ir netikinti, užduotis jam atrodė beviltiška. Apimtas nevilties, jis mąstė, ar nevertėtų atsisakyti savo misijos ir palikti Judo karalystę ramybėje – tegyvena su savo stabais? Ar bus taip, kad Ninevės dievai užvaldys kraštą ir niekins dangaus Dievą?

Tokios mintys buvo apnikusios Izaiją, kai jis stovėjo šventyklos prieangyje. Ūmai durys ir vidinė šventyklos uždanga, rodos, pakilo

[307]

ar pasitraukė, ir jam buvo leista pažvelgti į vidų, į šventų švenčiausiąją, kur net pranašai negalėjo įkelti kojos. Regėjime jis matė Viešpatį, sėdintį aukštame ir didingame soste. Šventyklą buvo pripildęs Jo šlovės apdaras. Aplink sostą stovėjo serafai, jų veidai išreiškė žavėjimąsi, kai tarnaudami Kūrėjui, jie vienijosi iškilmingame šauksme: „Šventas, šventas, šventas yra Galybių Viešpats! Visa žemė pilna Jo šlovės!“, kol nuo jų šauksmo drebėjo kolonos bei kedro durų staktos, ir šventykla prisipildė jų pagarbaus šlovinimo (žr. *Izaijo 6, 3*).

Kai Izaijas pamatė šį savo Viešpaties šlovės ir didybės apreiškimą, jis buvo užvaldytas Dievo tyrumo ir šventumo jausmo. Koks ryškus kontrastas tarp neprilygstamo Kūrėjo tobulumo ir nuodėmingo gyvenimo tų, kurie, kaip ir jis pats, tiek ilgai priklausė išrinktajai Izraelio ir Judo tautai! Jis sušuko: „Vargas man, nes esu žuvęs! Aš – žmogus, kurio lūpos suteptos, gyvenu tautoje, kurios lūpos suteptos, ir savo akimis regiu Karalių, Galybių Viešpatį.“ (*Izaijo 6, 5*) Apasiaustas gausios dieviško Artumo šviesos vidinėje šventyklos dalyje, jis suprato, jog paliktas su savo netobulumu bei neišmanymu, bus visiškai nepajėgus įvykdyti jam patikėtą misiją. Bet jam buvo atsiųstas vienas iš serafų, kad išlaisvintų jį iš šios graužaties ir padarytų jį tinkamą tai didžiai misijai. Žėruojančia žarija nuo aukuro jis palietė Izaijo burną ir tarė: „Žiūrėk, žarija palietė tavo lūpas. Tavo kaltė panaikinta, ir tavo nuodėmė nuvalyta.“ Tuomet pasigirdo klausiantis Dievo balsas: „Ką Man siųsti? Kas gi bus Mūsų pasiuntinys?“ O Izaijas atsiliepė: „Štai aš, siųsk mane!“ (žr. *Izaijo 6, 7–8*)

Dangiškasis pasiuntinys liepė laukiančiam pranašui: „Eik ir pasakyk šiai tautai:

‘Vis girdėsite ir girdėsite, bet nesuprasite,
vis matysite ir matysite, bet niekada nepažinsite!’
Atbukink širdį šios tautos; jų ausys tokios kurčios,
jų akys tokios aklos, jog jie negali pamatyti akimis
nei išgirsti ausimis, nei suprasti širdimi,
kad sugrįžtų ir būtų pagydyti.’“ (*Izaijo 6, 9–10*)

Pranašui jo pareiga buvo aiški – jis turėjo garsiai kalbėti apie vyraujančią blogį. Bet jis baiminosi imtis darbo, neturėdamas bent trupučio vilties. Jis paklausė: „Kiek ilgai, Viešpatie?“ (*Izaijo 6, 11*) Ar niekas iš Tavo išrinktosios tautos neatgailaus ir nebus pagydytas?

[308]

Jo sielos našta dėl klystančios Judo karalystės neturėjo būti našama veltui. Jo misija neturėjo likti bevaisė. Vis dėlto blogis, kuris plito per daugelį kartų, negalėjo būti pašalintas jo dienomis. Visą gyvenimą jis turės išlikti kantriu ir drąsiu mokytoju – vilties ir pasmerkimo pranašu. **Kai dieviškasis planas galiausiai bus įvykdytas, pasirodys jo ir visų ištikimų Dievo pasiuntinių darbo vaisiai. Likutis bus išgelbėtas.** Kad tai įvyktų, maištaujančiai tautai buvo siunčiamas perspėjimas ir buvo maldaujama; Viešpats tarė:

„Kol miestai netaps griuvėsiais ir nebus ištuštėję,
namai palikti be žmonių ir kol žemė nevirs dykvieta,
kol Viešpats neišvays žmonių toli toli,
kol visas kraštas neliiks tuščias ir negyvenamas.“

(*Izaijo 6, 11–12*)

Sunkios bausmės, kurios turėjo ištikti neatgailaujančius, – karai, tremtys, priespauda, galios ir vardo tarp tautų praradimas, – visa tai buvo skirta tam, kad tie, kurie atpažins juose įžeisto Dievo ranką, būtų paskatinti atgailauti. Dešimt Šiaurinės karalystės giminių greitai bus išsklaidytos tarp tautų, o jų miestai liks apleisti; naikinančios prieš tautų kariuomenės nuolat niokos jų žemę. Net Jeruzalė galiausiai žlugs, o Judo gyventojai bus paimiti į nelaisvę. Tačiau Pažadotoji žemė ne amžinai liks visiškai apleista. Pranašą Izaiją dangaus pasiuntinys patikino:

„Bet jei nors dešimtadalis dar jame lieka,
jis grįš pas Dievą, nors ir bus nuniokotas
kaip liepa ar ąžuolas,

[309]

kurių kelmas lieka net nukirtus medį.

Šventoji sėkla – jo kelmas.“

(*Izaijo 6, 13*)

[310]

Užtikrinimas, kad Dievo užmojis bus įvykdytas, padrąsino Izaijo širdį. Na ir kas, kad žemiškos jėgos sukils prieš Judo karalystę. Na ir kas, kad Viešpaties pasiuntinys susidurs su nepritarimu ir pasi-priešinimu. Izaijas matė Karalių, Galybių Viešpatį, jis girdėjo serafų giesmę: „Visa žemė pilna Jo šlovės.“ (*Izaijo 6, 3*) Jis gavo pažadą, kad Jehovos žinią, skirtą klystantiems Judo gyventojams, lydės įtikinanti Šventosios Dvasios galybė. Visa tai pranašui suteikė jėgų atlikti pa-skirtą darbą. Matytą regėjimą jis nešėsi per visą savo ilgą ir sunkią tarnystę. **Daugiau nei šešiasdešimt metų jis stovėjo priešais Judo vaikus kaip vilties pranašas, vis drąsiau ir drąsiau skelbdamas būsimą Bažnyčios pergalę.**

„ŠTAI JŪSŲ DIEVAS!“

ranašo Izaijo dienomis žmonių dvasinį suvokimą gaubė neteisingos Dievo sampratos tamsa. Šėtonas seniai siekė priversti žmones į Dievą žiūrėti kaip į nuodėmės, kančios ir mirties kūrėją. Tie, kuriuos pavyko taip apgauti, Dievą įsivaizdavo esant griežtą ir reiklų. Jie manė, jog Jis tik ir laukia, kad apkaltintų ir pasmerktų nusidėjėlių, kad Jis nelinkęs priimti suklupusiojo, kol yra pagrįsta dingstis jam nepadėti. Meilės Įstatymą, kuriuo vadovaujantis valdomas dangus, senasis apgavikas pateikė kaip ribojantį žmonių laimę – kaip sunkų jungą, nuo kurio pabėgę jie turėtų džiaugtis. Jis pareiškė, kad Įstatymo nurodymų neįmanoma įvykdyti, o už jo sulaužymą bausmė skiriama pasirinktinai.

Praradę teisingą Viešpaties charakterio supratimą, izraelitai nebeturėjo pasiteisinimo. Dievas dažnai jiems apsireiškėdavo kaip „gailėtingas ir malonus Dievas, visada kantrus, visada geras ir ištikimas“ (Psalmė 86, 15). „Kai Izraelis buvo vaikas, – sakė Viešpats, – Aš jį pamilau ir iš Egipto pašaukiau savo sūnų.“ (Ozėjo 11, 1)

[311]

Dievas švelniai elgėsi su Izraeliu, išvesdamas izraelitus iš Egipto vergijos ir vesdamas į Pažadėtąją žemę. „Ir dėl visų jų nelaimių buvo nelaimingas. Ne koks pasiuntinys ar angelas, bet Jo Artumas išgelbėjo juos, iš meilės ir pagailos atpirko juos. Jis globojo juos ir nešė nuo amžių per visas dienas.“ (Izaijo 63, 9)

„Palengvindamas tau naštą, Aš pats eisiu su tavimi“ – buvo duotas pažadas kelionėje per dykumą (Išėjimo 33, 14). Ši patikinimą lydėjo nuostabus Jehovos charakterio apreiškimas, po kurio Mozė galėjo skelbti visam Izraeliui apie Dievo gerumą ir visapusiškai juos

mokyti apie neregimo Karaliaus bruožus: „Ir Viešpats praėjo pro jį, tardamas: ‘Viešpats, Viešpats, esu gailestingas ir maloningas Dievas, lėtas pykti, gausus gerumo ir ištikimybės, lydintis gerumu lig tūkstantosios kartos, atleidžiantis kaltę, nusižengimą ir nuodėmę, tačiau nepaliekantis kaltųjų be bausmės, bet baudžiantis už tėvų kaltę vaikus ir vaikų vaikus lig trečios ir ketvirtos kartos.’“ (*Išėjimo 34, 6–7*)

[312] Remdamasis tuo, kad Jehova yra didžiai kantrus ir gailestingas, o Jo meilė beribė, Mozė išsakė savo nuostabų prašymą, kad būtų išsaugotos Izraelio žmonių gyvybės, kai prie Pažadėtosios žemės ribų izraelitai nepakluso Dievo įsakymui ir atsisakė užimti kraštą. Jų maišto įkarštyje Viešpats pasakė: „Ištiksiu juos maru ir išsižadėsiu jų“, o Mozei pasiūlė iš jo palikuonių padaryti „tautą gausesnę ir galingesnę negu jie“ (*Skaičių 14, 12*). Bet pranašas priminė Dievui Jo stebėtinus stebuklus ir pažadus ir maldavo už išrinktąją tautą. Tuomet kaip svariausią priežastį jis priminė Dievui Jo meilę nupuolusiam žmogui (žr. *Skaičių 14, 17–19*).

Dievas maloningai atsiliepė: „Aš atleidžiu, kaip tu prašai.“ Ir tuomet Jis paskelbė Mozei savo pranašingą užmojį, susijusį su galutine Izraelio pergale: „Kaip Aš gyvas, – kalbėjo Jis, – ...visa žemė [bus] pilna Viešpaties šlovės.“ (*Skaičių 14, 20–21*) **Dievo šlovė, Jo charakteris, Jo gailestingumas, gerumas ir švelni meilė – tai, kuo Mozė grindė savo maldavimą už Izraelį, – turėjo būti atskleista visai žmonijai.** Šis Jehovos pažadas buvo dvigubai užtikrintas ir patvirtintas priesaika. Kaip tikra, kad Dievas gyvas ir viešpatauja, taip Jo garbė turi būti apsaikyta „tautomis [pagonims], visoms tautomis Jo nuostabūs darbai“ (žr. *Psalms 96, 3*).

[313] Kai spindintys serafai giedojo priešais Dievo sostą „visa žemė pilna Jo šlovės“ (*Izaijo 6, 3*), Izaijas girdėjo šios pranašystės išsipildymą ateityje. Pats pranašas, įsitikinęs šių žodžių tikrumu, vėliau drąsiai skelbė apie tuos, kurie lenkia kelius prieš medinius ir akmeninius stabus: „Jie matys Viešpaties šlovę, mūsų Dievo didingumą.“ (*Izaijo 35, 2*)

Šiandien ši pranašystė greitai pildosi. **Misionieriška Dievo Bažnyčios veikla žemėje duoda gausų derlių, ir greitai Evangelijos žinia bus paskelbta visoms tautoms.** „Savo malonės kilnumo šlovei“ vyrai ir moterys iš visų genčių, tautų, kalbų ir giminių turi būti padaryti priimtini „dėl Mylimojo“, „kad ateinančiais amžiais beribį savo malonės lobį parodytų gerumu mums Kristuje Jėzuje“ (*Efeziečiams 1, 6; 2, 7*). „Garbinkite Viešpatį Izraelio Dievą! Tik Jis vienas daro nuostabius darbus. Garbinkite Jo šlovingą vardą per amžius! Jo garbė pripildo visą pasaulį.“ (*Psalmė 72, 18–19*)

Regėjime, kurį Izaijas gavo šventyklos kieme, jam buvo aiškiai atskleistas Dievo charakteris. „...Aukščiausiasis, Prakilnusi, Amžinasis, kurio vardas – Šventasis“ pasirodė jam visu didingumu, tačiau pranašui buvo leista suprasti jo Viešpaties gailestingą prigimtį. Tas, kuris gyvena „šventose aukštybėse“, būna ir su „sugniuždytais bei prislėgtais“, „kad pakeltų prislėgtųjų dvasią ir atgaivintų sugniuždytųjų drąsą“ (žr. *Izaijo 57, 15*). Angelas, kuriam buvo pavesta paliesti Izaijo burną, atnešė jam žinią: „Tavo kaltė panaikinta, ir tavo nuodėmė nuvalyta.“ (*Izaijo 6, 7*)

Matydamas Dievą, pranašas kaip ir Saulius iš Tarso prie Damasko vartų, ne tik suprato savo paties nevertumą, bet jo nuolankiai širdžiai buvo dovanotas nuodėmių atleidimo užtikrinimas, ir jis pakilo pasikeitusiu žmogumi. Jis pamatė savo Viešpatį. Jis pamatė mielo dieviško charakterio švystelėjimą. Jis galėjo paliudyti apie pokytį, kuris įvyko jame žiūrint į Begalinę Meilę. Dabar jį užplūdo troškimas matyti paklydusį Izraelį išlaisvintą nuo nuodėmės naštos ir bausmės. Pranašas teiravosi: „Kodėl vis dar norite būti mušami?“ „Viešpats sako: ‘Eikite šen, ir drauge pasvarstykime. Esate paraudę nuo nuodėmių, bet Aš išbalinsiu jus kaip sniegą. Jūsų nuodėmės raudonos it kraujas, bet jos gali tapti baltos it vilna.’“ „Nusiplaukite ir būkite švarūs! Pašalinkite savo darbų blogį Man iš akių, liaukitės darę pikta, mokykitės daryti gera.“ (*Izaijo 1, 5. 18. 16–17*)

[314]

Dievas, kuriam jie tvirtino tarnaują, tačiau kurio charakterį jie neteisingai suprato, jiems buvo atskleistas kaip dvasinių ligų

Gydytojas. O jei galva pasiligojusi, visa širdis alpstanti? O jei nuo padų iki viršugalvio nėra sveikos vietos, vien žaizdos, sumušimai, pūliuojantys skauduliai? (žr. *Izaijo 1, 6*) **Kiekvienas, kas ėjo savo širdies maištingu keliu, gali būti pagydytas, jei atsisuks į Viešpatį.** Viešpats kalbėjo: „Mačiau, kuriuo keliu jis eina, bet pagydysiu jį ir nuvesiu, gausiai paguosiu... Ramybė, ramybė tolimiems ir artimiems! – sako Viešpats, – Aš jį pagydysiu!“ (*Izaijo 57, 18–19*)

Pranašas išaukštino Dievą kaip visa ko Kūrėją. Jo žinia Judo miestams buvo tokia: „Štai jūsų Dievas!“ (*Izaijo 40, 9*) „Taip kalba Dievas, Viešpats, kuris sukūrė ir išskleidė dangų, patiesė žemę su visais pasėliais...“ „Aš – Viešpats, kuris sukūrė Visatą.“ Aš „darau šviesą ir kuriu tamsą.“ „Aš sukūriau žemę, žmoniją sukūriau žemėje. [315] Dangus savo rankomis išskleidžiau, suteikiau darną visoms jų galybėms.“ (*Izaijo 42, 5; 44, 24; 45, 7. 12*) „Su kuo palyginsite Mane? Su kuo sulyginosite Mane? – sako Šventasis. Pakelkite akis ir pažiūrėkite į aukštybes! Kas jas sukūrė? Tas, kuris atveda jų pulkus, suskaičiuoja ir šaukia kiekvieną jų vardu. Dėl Jo didžios galybės ir beribės jėgos nė viena nedrįsta neateiti!“ (*Izaijo 40, 25–26*)

Tiems, kurie baiminasi, kad Dievas jų nepriims, jeigu jie sugrįš, pranašas paskelbė:

„Jokūbai, kaipgi tu gali sakyti, Izraeli, kaipgi tu drįsti skųstis: ‘Mano kelias paslėptas nuo Viešpaties, mano Dievas į mano teises nekreipia dėmesio?’ Nagi, ar nežinai, ar nesi girdėjęs? Viešpats – amžinasis Dievas, visų žemės šalių Kūrėjas. Jis nepailsta, nepavargsta; Jo išmintis neištiriama. Nuvargusiam Jis duoda jėgų, bejėgiui atšviežina gyvastį. Net jaunuoliai pailsta ir pavargsta, vaikinai klupte klumpa, bet tie, kurie pasitiki Viešpačiu, atgaus jėgas, pakils tarsi erelių sparnais, ir nepavargs bėgdami, nepails eidami.“ (*Izaijo 40, 27–31*)

Beribės Meilės širdis ilgisi tų, kurie jaučiasi bejėgiai išsilaisvinti iš šėtono pinklių. Jis maloningai siūlosi juos sustiprinti, kad jie gyventų Jam. „Nebijok, – siūlo Jis jiems, – nes Aš su tavimi, nebūgštau, nes Aš tavo Dievas! Stiprinsiu tave, padėsiu tau,

remsiu tave savo teisumo dešine.“ „Nes Aš, Viešpats tavo Dievas, laikau tavo dešinę. Aš – Tas, kuris tau sako: ‘Nebijok, Aš tau padėsiu!’ Nebijok, kirmine, Jokūbai, kirminėli Izraeli! ‘Aš tau padėsiu!’ – tai Viešpaties žodis. Tavo Atpirkėjas – Izraelio Šventasis.“
(*Izaijo 41, 10. 13–14*)

[316]

Judo karalystės gyventojai nebuvo verti Dievo, bet Jis jų neapleido. Per juos turėjo būti išaukštintas Jo vardas tarp aplinkinių tautų. Daugelis, kurie Jo nepažino, dar turėjo pamatyti Jo dieviškojo charakterio šlovę. Jis siuntė savo pranašus su žinia, kad jie „gręžtųsi, visi kaip vienas, nuo savo nedoro kelio“ (žr. *Jeremijo 25, 5*), kad jie aiškiai pamatytų Jo maloningus planus. „Bet dėl savo vardo, – pareiškė Jis per Izaiją, – Aš valdau pyktį, savo šlovės dėlei susilaikau, kad tavęs nesunaikinau.“ „Dėl savęs, savo paties dėlei, kad Mano vardas nebūtų paniekintas, dabar tai darau. Savo šlovės neperleisiu kitam.“
(*Izaijo 48, 9. 11*)

Kvietimas atgailauti skambėjo neabejotinai aiškiai, ir visi buvo raginami sugrįžti. „Ieškokite Viešpaties, kai galima Jį rasti, – malda vo pranašas, – šaukitės Jo, kai Jis arti. Tepalieka nedorėlis savo kelią ir nusidėjėlis – savo kėslus! Tegrįžta jis pas Viešpatį, kad jo pasigailėtų, pas mūsų Dievą, nes Jis labai atlaidus.“ (*Izaijo 55, 6–7*)

Ar tu, skaitytojau, eini savo pasirinktu keliu? Ar toli nuklydai nuo Dievo? Ar gėrėjaisi nusižengimo vaisiais, kol pamatei, jog jie virsta pelenais ant tavo lūpų? O dabar, kai tavo gyvenimo planai žlugo, viltys užgeso, galbūt jautiesi paliktas ir vienišas? Balsas, kuris ilgai kalbėjo tavo širdžiai, bet tu jo neklausei, aiškiai ir suprantamai tau sako: „Kelkitės ir eikite, nes ši vieta – ne poilsiui! Kadangi ji buvo užteršta, ją ištiks sunaikinimas, nuožmus sunaikinimas.“ (*Michėjo 2, 10*) **Grįžk į savo Tėvo namus. Jis kviečia tave, sakydamas: „Sugrįžk pas Mane, nes tave išpirkau.“ „Ateikite pas Mane ir rūpestingai klausykitės, kad turėtumėte gyvenimą. Aš sudarysiu su jumis amžinąją Sandorą, remdamasis savo ištikimąja meile Dovydui.“** (*Izaijo 44, 22; 55, 3*)

[319]

Neklausyk priešo pasiūlymo likti nuošaly nuo Kristaus, kol tapsi geresnis, kol būsi pakankamai geras, kad ateitum pas Dievą. Jei lauksi tokios akimirkos, niekada neateisi pas Jį. **Kai šėtonas prikiš tau tavo purvinus apdarus, pakartok Dievo pažadą: „Ateinančio pas Mane Aš neatstumsiu.“** (*Jono 6, 37*) Tark priešui, kad Jėzaus Kristaus kraujas apvalo tave nuo visų nuodėmių. Dovydo malda: „Apvalyk mane yzopu ir būsiu švarus, nuplauk mane ir būsiu baltesnis už sniegą“ padaryk savąja (*Psalmė 51, 9*).

[320] Pranašo raginimas Judo karalystei laikytis gyvojo Dievo ir priimti Jo maloningą pasiūlymą, neliko bergždžias. Buvo izraelitų, kurie nuoširdžiai atsiliepė į šį kvietimą ir nusigręžė nuo stabų, kad garbintų Viešpatį. Jie išmoko savo Kūrėjuje matyti meilę, gailestingumą ir švelnią užuojautą. Tamsiomis dienomis, kurios turėjo užklupti Judo karalystę, kai šalyje turėjo likti tik likutis, pranašo žodžiai ir toliau turėjo duoti ryžtingų permainų vaisius. „Tą dieną, – skelbė Izaijas, – žmonės kreips žvilgsnį į savo Kūrėją, jų akys kryptų į Izraelio Šventąjį. Jie nebežvelgs į aukurus, savo rankų darbus, nebesikliaus tuo, ką jų rankos padarė, – šventaisiais stulpais ar smilkalų aukurais.“ (*Izaijo 17, 7–8*)

Daugelis turėjo pamatyti tą Vienintelį, kuris „išsiskiria iš dešimties tūkstančių“. Jiems buvo duotas maloningas pažadas: „Tavo akys regės puošnųjį karalių.“ (*Izaijo 33, 17*). Jų nuodėmės bus atleistos, ir jie didžiulio tik Dievu. Tą džiugią išlaisvinimo nuo stabmeldystės dieną, jie sušuks: „Viešpats mūsų Galingasis“ yra mūsų gyrius „ir plačių tėkmių“ versmė, „Viešpats mūsų teisėjas ir mūsų įstatymų Davėjas, Viešpats mūsų karalius, ir Jis mus išvaduos!“ (žr. *Izaijo 33, 21–22*)

Žinia, kurią Izaijas paskelbė pasirinkusiems nusigręžti nuo savo nedorų kelių, buvo pilna paguodos ir padrąsinimo. Pasiklausykite Viešpaties žodžių per Jo pranašą:

„Nepamiršk šių dalykų, Jokūbai,
ir tu, Izraeli, nes tu Mano tarnas!

Sukūriau tave būti Mano tarnu,
nepamiršiu niekada tavęs, Izraeli!
Išsklaidysiu tavo nusižengimus kaip debesį,
tavo nuodėmes kaip miglą.
Sugrįžk pas Mane, nes tave išpirkau.“
(*Izaijo 44, 21–22*)

„Tą dieną tu sakysi:
‘Dėkoju Tau, Viešpatie!
Nors buvai įpykęs ant manęs,
nugręžei savo įniršį ir paguodei mane.
Dievas tikrai yra mano išganymas.
Aš Juo pasitikiu ir esu be baimės,
nes Jis mano tvirtybė ir mano giesmė,
Jis mano Gelbėtojas!’
...Giedokite Viešpačiui šlovės giesmę,
nes Jis padarė nuostabų darbą.
Težino tai visa žemė!
Krykštauk ir džiūgauk, Siono mieste,
nes iškilus tarp jūsų yra Izraelio Šventasis.“
(*Izaijo 12*)

[321]

AHAZAS

[322]

sostą žengus Ahazui, pranašas Izaijas ir jo bičiuliai pateko į tokias pasibaisėtinas situacijas, kokių dar nėra buvę Judo karalystėje. Daugelis izraelitų, kurie anksčiau atsilaikė prieš gundančią stabmeldystės įtaką, dabar buvo įtikinti dalyvauti pagoniškų dievybių garbinime. Izraelio kunigaikščiai įrodė esą neverti pasitikėjimo, atsirado netikų pranašų su klaidinančia žinia, net kai kurie kunigai mokė už užmokestį. Tuo pat metu atsimetę vadovai tebesilaikė įprasto Dievo garbinimo būdo ir teigė priklausą Dievo tautai.

Pranašas Michėjas, kuris liudijo tais neramiais laikais, paskelbė, kad nors Siono nusidėjėliai tvirtina, jog „šaukiasi Viešpaties“ ir šventvagiškai giriasi: „Tikrai Viešpats yra su mumis! Mūsų nepasieks jokia nelaimė“, bet ir toliau „stato Sioną krauju ir Jeruzalę neteisینگumu!“ (žr. *Michėjo 3, 11. 10*) Pranašas Izaijas griežtai priekaištavo dėl šių blogybių: „Klausykitės Viešpaties žodžio, Sodomos valdovai, išgirskite, ko mūsų Dievas moko [išgirskite mūsų Dievo Įstatymą], Gomoros žmonės! ‘Negi Man reikia jūsų aukų gausybės? – sako Viešpats. – ... Kai ateinate pamatyti Mano veido, ar prašo to kas iš jūsų? Netrypkite daugiau Mano prieangių!’“ (*Izaijo 1, 10–13*)

Šventasis Raštas sako: „Nedorėlių atnašaujama auka pasibjaurėtina, ypač kai atnašaujama gėdingu tikslu.“ (*Patarlių 21, 27*) Dangaus Dievo „akys per šventos žvelgti į pikta“, ir negali „žiūrėti į nusikaltimus“ (*Habakuko 1, 13*). **Viešpats negali išvaduoti nusidėjėlio iš nuodėmės ir nusigręžia nuo jo ne todėl, kad nenori jam atleisti, o dėl to, kad nusidėjėlis atmeta Jo malonės gausą.** „Viešpaties

ranka nėra sutrumpėjusi, kad negalėtų gelbėti, nei Jo ausis apkurtusi, kad neišgirstų. Bet jūsų kaltės atskyrė jus nuo jūsų Dievo, jūsų nuodėmės uždegė Jo veidą, ir Jis nebegirdi jūsų.“ (*Izaijo 59, 1–2*)

Saliamonas rašė: „Vargas tau, šalie, kurios karalius jaunuolis...“ (*Mokytojo 10, 16*) Taip atsitiko Judo kraštui. Nuolatos nusižengdami, jo vadovai tapo panašūs į vaikus. Izaijas atkreipė izraelitų dėmesį į netvirtą tautos padėtį tarp žemės tautų, ir parodė, jog tai buvo aukštas pareigas užimančiųjų nedoro elgesio padarinys. „Viešpats, Galybių Dievas, atims Jeruzalei ir Judui paramą ir paspirtį, visas maisto ir vandens atsargas, karžygi ir kari, teisėją ir pranašą, žynį ir seniūną, penkiasdešimtuko vadą ir didžiūną, patarėją, įgudusį amatininką ir išmanų raganių. Berniūkščius duosiu jiems valdovais, viešpataus savavalė užgaida... Jeruzalė klumpa, ir Judas krinta, nes savo žodžiais ir darbais jie užgauna Viešpatį, nepaiso Jo šlovingo Artumo.“ (*Izaijo 3, 1–4, 8*)

[323]

„Vadai tave suvedžioja, – tęsia pranašas, – sunaikindami takus, kuriais turėtum žengti.“ (*Izaijo 3, 12*) Ahazui karaliaujant tai iš tiesų vyko, nes apie jį parašyta: „Bet ėjo Izraelio karalių pėdomis. Jis padarė net nuliedintų atvaizdų Baalams, degino smilkalus Ben Hino slėnyje...“ „Net savo sūnų atidavė ugniai pagal pasibjaurėtiną paprotį tautų, kurias Viešpats buvo pašalinęs izraelitams iš kelio.“ (*2 Metraščių 28, 2–3; 2 Karalių 16, 3*)

Išrinktajai tautai iš tiesų tai buvo labai pavojingas laikas. Dar keleri metai, ir dešimt Izraelio giminių bus išblaškytos tarp pagoniškų tautų. Judo karalystės padėtis taip pat buvo niūri. Gėrio jėgų sparčiai mažėjo, o blogio – daugėjo. Pranašas Michėjas, matydamas situaciją, buvo priverstas sušukti: „Pradingo krašto ištikimieji, nebeliko nė vieno doro žmogaus...“ „Geriausias tarp jų – kaip erškėtis, teisingiausias tarp jų – kaip erškėčių tvora.“ (*Michėjo 7, 2, 4*) „Jeigu Galybių Viešpats nebūtų palikęs mums skurdaus likučio, – skelbia Izaijas, – mes būtume tarsi Sodoma, būtume panašūs į Gomorą.“ (*Izaijo 1, 9*)

[324]

Kiekviename amžiuje dėl tų, kurie liko ištikimi, ir iš begalinės meilės klystantiesiems Dievas ilgai kentė maištininkus bei ragino juos atsisakyti savo polinkio į nedorybę bei grįžti pas Jį. „Įsakymas po įsakymo, taisyklė po taisyklės, čionai truputį, tenai truputį“ (*Izaijo 28, 10*) – taip per savo išrinktus žmones Viešpats mokė nedorėlius teisingumo kelio.

Taip buvo ir valdant Ahazui. Klystantis Izraelis buvo raginamas ir raginamas grįžti į ištikimybės Jehovai kelią. Jautrūs buvo pranašų maldavimai; o kai jie stovėdavo priešais žmones, nuoširdžiai ragindami atgailauti ir atsiversti, jų žodžiai davė vaisių Dievo šlovei.

[325] Per pranašą Michėją buvo išsakytas nuostabus raginimas: „Klausykitės, ką Viešpats sako: ‘Pakilk, iškelk bylą kalnų akivaizdoje, ir tegirdi kalvos tavo balsą!’ Klausykitės, kalnai, apie Viešpaties bylą ir jūs, patvarieji žemės pamatai, nes Viešpats bylinėjasi su savo tauta, skelbia ieškinį Izraeliui. ‘Mano tauta, ką Aš tau padariau? Kuo gi tave nuvarginau? Atsakyk Man! Juk išvedžiau tave iš Egipto žemės, išpirkau tave iš vergijos namų ir pasiunčiau tau vadovauti Mozę, Aaroną ir Mirjamą. Mano tauta, atmink, ką buvo sumanęs Moabo karalius Balakas, ką jam atsakė Beoro sūnus Bileamas ir kas nutiko nuo Šitimų iki Gilgalo, kad žinotumei Viešpaties teisumo darbus.’“ (*Michėjo 6, 1–5*)

Dievas, kuriam mes tarnaujame, yra didžiai kantrus, „ištikimoji Viešpaties meilė niekada neišsenka“ (*Raudų 3, 22*). Per visą malonės laiką Jo Dvasia maldauja žmones priimti gyvenimo dovaną. „Kaip Aš gyvas, – tai Viešpaties Dievo žodis, – nenoriu, kad nedorėlis mirtų, bet noriu, kad nedorėlis sugrįžtų iš savo kelio ir būtų gyvas. Sugrįžkite, sugrįžkite iš savo nedorų kelių, kad nemirtumėte, Izraelio namai!“ (*Ezechielio 33, 11*) **Ypatingas šėtono kėslas – įvesti žmogų į nuodėmę ir palikti jį bejėgį, netekusį vilties, nedrįstantį ieškoti atleidimo. Tačiau Dievas kviečia: „O jei užuovėjos jis pas Mane ieškos? Tesudaro taiką su Manimi! Taip! Tedaro taiką su Manimi!“** (*Izaijo 27, 5*) **Kristuje suteiktos visos priemonės, Jame pasiūlyti visokeriopi padaršiniai.**

Judo ir Izraelio atsimetimo dienomis daugelis klausė: „Kuo nešinas ateisiu į Viešpaties Artumą ir nusilenksiu aukštybių Dievui? Ar ateisiu su deginamosiomis aukomis, su mituliais veršiais? Argi Viešpats bus patenkintas tūkstančiais avinų, begaliniu srautu aliejaus?“ Atsakymas buvo aiškus ir neabejotinas: „Žmogau, Jis tau pasakė, kas gera ir ko iš tavęs reikalauja Viešpats: tik daryti, kas teisinga, mylėti ištikima meile ir nuolankiai eiti su savo Dievu.“ (Michėjo 6, 6–8)

[326]

Nurodydamas praktinę pamaldumo vertę, pranašas tik pakartojo prieš kelis amžius Izraeliui duotą patarimą. Prie Pažadėtos žemės ribų per Mozę Viešpats kalbėjo: „O dabar Izraeli, ko gi reikalauja iš tavęs Viešpats, tavo Dievas? Vien pagarbiai bijoti Viešpaties, savo Dievo, eiti visais Jo keliais, mylėti Jį, tarnauti Viešpačiui, savo Dievui, visa širdimi ir visa siela ir laikytis visų Viešpaties, tavo Dievo, įsakymų bei įstatų, kuriuos įsakau tau šiandien tavo paties labui.“ (Pakartoto Įstatymo 10, 12–13) **Šiuos patarimus Jehovos tarnai per amžius kartojo tiems, kuriems iškildavo grėsmė pulti į formalizmą ir pamiršti gailestingumą.** Kai Kristaus žemiškos tarnystės metu pas Jį atėjo Įstatymo mokytojas, klausdamas: „Mokytojau, koks įsakymas yra didžiausias Įstatyme?“ Jėzus jam atsakė: *‘Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visu protu.* Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas. Antrasis – panašus į jį: *Mylėk savo artimą, kaip save patį.* Šitais dviem įsakymais remiasi visas Įstatymas ir Pranašai.“ (Mato 22, 36–40)

Šie aiškūs pranašų ir paties Mokytojo žodžiai turėtų būti priimti kaip Dievo balsas kiekvienai sielai. **Mes neturėtume praleisti nė vienos progos gailestingai pagelbėti vargstantiems ir prislėgtiems rodant jautrų išvalgumą ir krikščionišką rūpestį. Jei daugiau nieko negalime padaryti, padrąsinkime ir suteikime vilties tiems, kurie nepažįsta Dievo ir yra lengviau pasiekiami meile bei užuojauta.**

Turtingi ir gausūs pažadai skirti tiems, kurie greitai pastebi progas atnešti palaimas ir džiaugsmą į kitų žmonių gyvenimą. Jei „duo-

[327]

si alkstančiam duonos ir palengvinsi varguolio gyvenimą, šviesa tau užtekės tamsoje, tamsa bus tau šviesi kaip dienovidis. Viešpats visuomet bus tavo vadovas, ir sausros išdegintoje šalyje tave pasotins. Jis atnaujins tavo jėgas, ir tu būsi kaip laistomas sodas, kaip niekada neišsenkantis šaltinis.“ (žr. *Izaijo 58, 10–11*)

[328]

Nuoširdžių pranašų maldavimų akivaizdoje stabmeldiško Ahazo elgesio laukė tik viena baigtis. „Viešpaties pyktis ištiko Judą ir Jeruzalę; Jis padarė juos siaubo, nustebimo ir pajuokos reginiu, kaip jūs savo akimis matote.“ (2 *Metraščių 29, 8*) Karalystė patyrė spartų nuosmukį, o jos išlikimui pavojų sukėlė įsiveržusi kariuomenė. „Tada Aramo karalius Recinas ir Izraelio karalius Remalijo sūnus Pekachas atžygiavo į Jeruzalę kariauti. Jie apgulė Ahazą.“ (2 *Karalių 16, 5*)

Jeigu Ahazas ir jo karalystės seniūnai būtų buvę ištikimi Aukščiausiam, jiems nebūtų reikėję baimintis tokios keistos prieš juos sudarytos sąjungos. Bet nuolatiniai nusižengimai atėmė iš jų jėgą. Apimta didelės baimės, kad atėjo įžeisto Dievo atpildo valanda, sudrebėjo karaliaus širdis, „ir žmonių širdys sudrebėjo, kaip dreba miško medžiai, blaškomi vėjo“ (*Izaijo 7, 2*). Šiuo kritiniu metu pranašą Izaiją pasiekė Viešpaties žodis, liepiantis jam susitikti su drebančiu karaliumi ir pasakyti: „Būk tvirtas, laikykis ramiai! Nebijok! Tenedreba tavo širdis... Kadangi Aramas su Efraimu ir Remalijo sūnumi surengė sąmokslą prieš tave tardami: ‘Užpulkime Judą, palaužkime jo dvasią, užkariaukime jį ir paskirsime ten karaliumi Tabeelio sūnų’, – taip kalba Viešpats Dievas: ‘Tai neįvyks! Taip nebus!’“ (*Izaijo 7, 4–7*) Pranašas paskelbė, kad Izraelio karalystė ir Asirija taip pat greitai žlugs. „Jei jūs netikite, neišliksite!“ (*Izaijo 7, 9*; *K. Burbulio vert.*)

Jeigu Ahazas šią žinią būtų priėmęs kaip žinią iš Dangaus, Judo karalystei tai būtų išėję į gera. Bet pasirinkęs pasitikėti kūnu, jis kreipėsi pagalbos į pagonis. Iš nevilties jis pasiuntė žodį Asirijos karaliui Tiglat Pileserui: „Aš tavo tarnas ir tavo sūnus. Ateik ir išgelbėk mane iš nagų Aramo karaliaus ir Izraelio karaliaus, kurie mane puo-

la.“ (2 Karalių 16, 7) Kartu su prašymu jis pasiuntė vertingas dovanas iš karaliaus rūmų izdo bei šventyklos sandėlio.

Prašoma pagalba buvo suteikta, ir karaliui Ahazui laikinai palengvėjo, tačiau kokia kaina Judo karalystei! Perduota duoklė sužadino Asirijos godumą, ir toji klastinga tauta netrukus ėmė grasinti užpulti ir apiplėšti Judo kraštą. Ahazą ir nelaimingus jo pavaldinius dabar persekiojo baimė pakliūti į nuožmių asirų nagus.

„Taip Viešpats nužemino Judą“ dėl nuolatinių nusižengimų. Užuoat atgailavęs baudžiamas, Ahazas „net dar labiau nusižengė Viešpačiui, atnašaudamas aukas Damasko dievams“. „Kadangi Aramo karalių dievai jiems padėjo, – sakė jis, – aš atnašausiu jiems aukas, kad ir man padėtų.“ (2 Metraščių 28, 19. 22–23)

Artėjant atsimetusio karaliaus valdymo pabaigai, šventyklos durys buvo uždarytos. Šventyklos pamaldos buvo nutrauktos. Nebuvo uždegami žvakidės žibintai. Niekas nebeaukojo aukų už tautos nuodėmes. Rytinės ir vakarinės aukos metu nebekilo smilkalų kvapas. Apleidę Viešpaties namų kiemus, užrakinę jo vartus, bedieviai miesto gyventojai drąsiai apstatė pagoniškų dievybių garbinimo aukurais kiekvieną Jeruzalės gatvių kampą. Atrodė, jog pagonybė triumfavo, o tamsos jėgos bemaž įsigalėjo.

Tačiau Judo krašte gyveno žmonių, kurie išliko ištikimi Jehovai, atkakliai atsisakę pasiduoti stabmeldystei. Į juos pranašai Izaijas, Michėjas ir jų bendrininkai žiūrėjo su viltimi, matydami nuniokojimą, atsiradusį per pastaruosius Ahazo valdymo metus. Jų šventykla buvo uždaryta, bet **ištikimieji buvo patikinti: „Su mumis yra Dievas.“** „Tik Galybių Viešpatį laikykite šventu, nes Jis – jūsų baimė ir nuogaštavimas. Vis dėlto Jis bus šventykla.“ (Izaijo 8, 10. 13–14)

[329]

[330]

EZEKIJAS

eatodairiškas Ahazo valdymas ryškiai skyrėsi nuo jo sūnaus valdymo, kurio vykdomų reformų dėka visa suklestėjo. Ezebijas atėjo į sostą tvirtai nusistatęs padaryti viską, kad apsaugotų Judo karalystę nuo likimo, užklupusio Šiaurinę karalystę. Pranašų skelbiama žinia nepaliko vietos dalinei reformai. Tik imantis ryžtingų permainų buvo galima išvengti grėsmingos bausmės.

[331] **Kritiniu metu Ezebijas pasirodė esąs tinkamas žmogus.** Vos įžengęs į sostą, jis pradėjo planuoti ir veikti. Pirmiausia jis ėmėsi atnaujinti šventyklos pamaldas, kurios taip ilgai buvo apleistos. Šiam darbui jis pasitelkė kunigus ir levitus, kurie išliko ištikimi savo šventam pašaukimui. Įsitikinęs jų ištikimu palaikymu, jis atvirai kalbėjo jiems apie savo norą nedelsiant pradėti toli siekiančią reformą. „Mūsų protėviai buvo neištikimi, – pripažino jis, – ir darė, kas nedora Viešpaties, savo Dievo, akyse. Paliko Jį, nugrėžė savo veidus nuo šventosios Viešpaties buveinės ir atsuko jai nugarą.“ „Dabar aš širdimi noriu sudaryti sandorą su Viešpačiu, Izraelio Dievu, kad Jo pykčio liepsna būtų nuo mūsų nugrėžta.“ (2 Metraščių 29, 6. 10)

Keliais tinkamai parinktais žodžiais karalius apžvelgė esamą situaciją – jis nurodė uždarytą šventyklą ir visą nutrauktą tarnavimą jos kiemuose; baisią stabmeldystę, apėmusią miesto gatves ir visą karalystę; didelio masto tautos atsimetimą, kuri, jei Judo vadovai būtų rodę teisingą pavyzdį, būtų likusi ištikima Dievui; karalystės nuosmukį ir jos vardo praradimą tarp aplinkinių tautų. Šiaurinė karalystė sparčiai byrėjo į šipulius, dauguma izraelitų žuvo nuo kalavijo; minios jau buvo paimtos į vergiją; netrukus Izraelis turėjo

patekti į asirų rankas ir visiškai žlugti. Toks likimas laukė ir Judo karalystės, nebent Dievo galia pasireikš per išrinktus atstovus.

Ezekijas tiesiogiai kreipėsi į kunigus, kviesdamas vienytis ir atlikti būtinas reformas. „Mano sūnūs, nebūkite daugiau apsilaidę, – ragino jis juos, – nes jus Viešpats išsirinko būti savo Artume, kad Jam tarnautumėte kaip Jo tarnai, aukodami atnašas.“ „Pašventinkite save, pašventinkite Viešpaties, savo Dievo, Namus...“ (2 Metraščių 29, 11. 5)

[332]

Atėjo laikas veikti greitai. Nedelsdami kunigai ėmėsi darbų. Pasikvietę pagalbininkus, kurie nedalyvavo tame pasitarime, jie uoliai pradėjo valyti ir šventinti šventyklą. Dėl ilgus metus trukusio išniekinimo ir aplaidumo jie susidūrė su daugybe sunkumų, bet kunigai ir levitai triūsė nepailsdami ir per stubinančiai trumpą laiką savo darbą užbaigė. Įėjimai į šventyklą buvo sutaisyti ir išvalius atidaryti, šventi indai surinkti ir sudėti į savo vietas, visa buvo paruošta šventyklos apeigų atnaujinimui.

Vykstant pirmosioms pamaldoms, miesto valdytojai kartu su karaliumi Ezekiju ir su kunigais bei levitais meldė Dievą tautos nuodėmių atleidimo. Ant aukuro buvo aukojama auka už nuodėmę, „kaip sutaikinimo auka už visą Izraelį“ (2 Metraščių 29, 24; K. Burbulio vert.). „Pasibaigus deginamajai aukai, karalius ir visi su juo buvę pagarbindami parpuolė kniūbsti.“ Dar kartą šventyklos kiemais nuaidėjo šlovinimo ir garbinimo žodžiai. Kai žmonės suprato, jog jiems atleistos nuodėmės ir atsimetimas, jie su džiaugsmu giedojo Dovydo ir Asafo giesmes. „Ezekijas ir visi žmonės džiaugėsi tuo, ką Dievas buvo savo tautai padaręs, nes tai buvo įvykę taip staiga.“ (2 Metraščių 29, 29. 36)

[333]

Iš tiesų Dievas paruošė vyriausiųjų Judo vadovų širdis, kad šie vadovautų ryžtingam reformos judėjimui, kuris turėjo sustabdyti atsimetimo bangą. Per pranašus savo išrinktajai tautai Jis siuntė savo nuoširdaus prašymo žinią po žinios, kurių nepaisė ir atmetė dešimt Izraelio giminių, dabar atiduotų priešui. Tačiau Judo karalystėje

buvo likęs dievobaimingas likutis, ir pranašai kreipėsi į jį. Išgirskite Izaijo raginimą: „Sugrįžkite pas Jį, Izraelio vaikai, pas Tą, kurį taip giliai įžeidėte!“ (*Izaijo 31, 6*) Išgirskite Michėjo įtikinamą skelbimą: „O aš žvelgsiu į Viešpatį, dėsiu viltis į savo išganymo Dievą, ir išklausk mane mano Dievas! Nedžiūgauk dėl mano nelaimės mano priešė! Nors ir parpuoliau, vėl atsikelsiu, nors sėdžiu tamsybėje, Viešpats – mano šviesa. Kadangi Jam nusidėjau, turiu pakelti Viešpaties įniršį, kol Jis apgins mano bylą ir gražins man teisingumą. Jis išves mane į šviesą, ir aš regėsiu Jo teisumą.“ (*Michėjo 7, 7–9*)

Šios ir panašios žinios, atskleidžiančios Dievo ryžtą atleisti ir priimti tuos, kurie atsigręžė į Jį visa širdimi, suteikė viltį daugeliui nusilpusių izraelitų tuo tamsiuoju laikotarpiu, kai šventyklos durys buvo uždarytos; o dabar, kai vadovai pradėjo vykdyti reformą, daugybė žmonių, pavargusių nuo nuodėmės vergijos, buvo pasirengę atsiliepti.

[334] Tie, kurie atėjo į šventyklos kiemus ieškoti atleidimo ir atnaujinti savo ištikimybės Jehovai įžadus, buvo nuostabiai padrąsinti iš pranašiškos Šventojo Rašto dalies. Rimti perspėjimai dėl stabmeldystės, perduoti per Mozę girdint visam Izraeliui, buvo lydimi pranašysčių apie Dievo ryžtą išklaudyti ir atleisti tiems, kurie tautai atsimetus ieškos Jo visa širdimi. „Kai ateityje visa tai bus tavo ištikė, sugrįši pas Viešpatį, savo Dievą, – sakė Mozė, – ir Jo klausysi. Kadangi Viešpats, tavo Dievas, yra gailestingas Dievas, Jis tavęs nepaliks ir nesunaikins, neužmirš Sandoros, kurią Jis prisiekė tavo protėviams.“ (*Pakartoto Įstatymo 4, 30–31*)

Pranašiška malda pašventinant šventyklą, kurios pamaldas karalius Ezekijas ir jo šalininkai dabar atnaujino, Saliamonas meldėsi: „Jeigu Tavo tauta Izraelis būtų prieš nugalėta, Tau nusidėjusi, bet grįžtų vėl pas Tave, šlovintų Tavo vardą, siųstų Tau malda ir prašymą šiuose Namuose, išklausk danguje, atleisk savo tautos Izraelio nuodėmę...“ (*1 Karalių 8, 33–34*) Šią malda paženklino dieviškojo pritarimo antspaudas; baigus malda, ugnis nužengė iš dangaus ir

sudegino deginamąją auką ir atnašas, ir šventyklą pripildė Viešpaties šlovė (žr. 2 *Metraščių* 7, 1). O naktį Viešpats pasirodė Saliamonui, jog pasakytų, kad jo malda buvo išklausyta ir kad gailestingumas bus parodytas tiems, kurie Jį garbins šventykloje. Buvo maloningai patikinta: „Jeigu Mano tauta, vadinama Mano vardu, nusižemins, melsis, ieškos Mano veido ir nusigręš nuo savo nedorų kelių, Aš išgirsiu savo dangaus buveinėje, atleisiu nuodėmes ir atgaivinsiu kraštą.“ (2 *Metraščių* 7, 14)

Šie pažadai gausiai išsipildė Ezekijo reformos metu.

Po geros pradžios – apvalius šventyklą – prasidėjo didesnis judėjimas, kuriame dalyvavo ir Izraelio, ir Judo karalystė. Užsidedęs padaryti šventyklos pamaldas tikra palaima žmonėms, karalius Ezekijas pasiryžo atgaivinti senovinę paprotį suburti izraelitus Paschos iškilmei.

[335]

Daugelį metų Pascha nebuvo švenčiama kaip tautinė šventė. Dėl karalystės skilimo po Saliamono mirties tai padaryti atrodė neįmanoma. Tačiau baisios bausmės, užklupusios dešimt Izraelio giminių pažadino žmonių širdyse troškimą ieškoti geresnių dalykų, o jaudinanti pranašų skelbiama žinia atliko savo darbą. Karališkieji pasiuntiniai po visą kraštą skelbė kvietimą atvykti į Jeruzalę švęsti Paschos, ėjo „iš miesto į miestą Efraimo ir Manaso krašte, kol pasiekė Zabuloną“. Bet malonaus kvietimo nešėjai dažniausiai buvo atstumiami. Neatgailaujantieji lengvabūdiškai nusigręžė; vis dėlto kai kurie izraelitai, tie, kurie ieškojo Dievo, kad geriau pažintų Jo valią, „nusižemino ir atėjo į Jeruzalę“ (2 *Metraščių* 30, 10–11).

[336]

Judo kraštas kvietimą priėmė vieningai, nes „Dievo ranka palietė Judą, leisdama jiems vieningai įvykdyti tai, ką karalius ir didžiūnai įsakė pagal Dievo žodį“ – įsakymą pagal Dievo valią, kurią atskleidė Jo pranašai (2 *Metraščių* 30, 12).

Šis įvykis susirinkusioms minioms buvo itin vertingas. Išniekintuos miesto gatvės buvo apvalytos nuo stabmeldiškų šventovių, kurių buvo pristatyta valdant Ahazui. Nustatytą dieną buvo švenčiama

[337] Pascha, ir žmonės praleido visą savaitę aukodami bendravimo aukas ir mokydami supracuoti, ko Dievas nori iš jų. Levitai kasdien „igudusiai atliko Viešpaties tarnybą“, o tie, kurių širdys ryžosi ieškoti Dievo, atrado atleidimą. Dievą šlovinančią minią užvaldė didžiulis džiaugsmas. „Levitai ir kunigai kasdien šlovino Viešpatį, lydimi galingų Viešpaties muzikos instrumentų“, visi vieningai troško šlovinti Tą, kuris įrodė esąs toks malonus ir gailestingas (žr. 2 Metraščių 30, 22, 21).

Septynios dienos, paprastai skiriamos Paschos iškilmei, prabėgo taip greitai, kad Dievo garbintojai pasiryžo dar septynias dienas mokytis geriau pažinti Viešpaties kelius. Kunigai tęsė savo darbą, mokydami iš Įstatymo knygos, žmonės kasdien rinkosi prie šventyklos, šlovindami Dievą ir dėkodami; o didžiajam susirinkimui artėjant į pabaigą, buvo akivaizdu, jog Dievas stebuklingai veikė, kad Judo žmonės atsiverstų nuo atsietimo, ir sustabdė stabmeldystės bangą, kuri visai neseniai grasino viską sunaikinti. Iškilmingi pranašų perspėjimai nebuvo ištarti veltui. „Jeruzalėje buvo daug džiaugsmo, nes nuo Izraelio karaliaus Dovydo sūnaus Saliamono dienų nieko panašaus nebuvo įvykę Jeruzalėje.“ (2 Metraščių 30, 26).

Atėjo metas Dievo garbintojams grįžti į namus. „Pakilę levitai kunigai palaimino žmones, Viešpats išgirdo jų balsą, ir jų malda pasiekė Jo šventąją buveinę danguje.“ (2 Metraščių 30, 27) Dievas priėmė tuos, kurie sudužusiomis širdimis išpažino savo nuodėmes ir tvirtai nusistatę atsigręžė į Jį, ieškodami atleidimo ir pagalbos.

[338] Buvo likęs dar vienas svarbus darbas, kurį turėjo padaryti grįžtantieji į savo namus, ir tas atliktas darbas buvo įrodymas, kad reforma įvykdyta nuoširdžiai. Šventasis Raštas byloja: „Visi dalyvaujantys izraelitai, nuėję į Judo miestus, sudaužė visus paminklinius akmenis, iškirto šventuosius stulpus, išgriovė aukštumų alkus ir aukurus visame Jude ir Benjamine, ir Efraime, ir Manase. Tada visi izraelitai sugrįžo į savo miestus, kiekvienas į savo nuosavybę.“ (2 Metraščių 31, 1)

Karalius Ezekijas su savo bendražygiais įvedė įvairias reformas dvasiniam ir žemiškam karalystės labui. „Visame Jude“ karalius

„darė, kas gera, dora ir ištikima Viešpaties, savo Dievo akivaizdoje. Ko tik jis ėmėsi daryti..., jis darė visa širdimi, ir jam sekėsi“. „Ezekijas pasitikėjo tik Viešpačiu, Izraelio Dievu... [Jis] niekada nepasitraukė nuo Viešpaties, bet laikėsi įsakymų, kuriuos Viešpats buvo davęs per Mozę. Viešpats buvo su juo, ką tik jis imdavosi daryti, ir jam sekėsi.“ (2 *Metraščių* 31, 20–21; 2 *Karalių* 18, 5–7)

Ezekijo karaliavimas pasižymėjo daugybe nuostabių įvykių, kurie aplinkinėms tautoms parodė, jog Izraelio Dievas buvo su savo tauta. Asirų sėkmė užimant Samariją ir išblaškant dešimties Izraelio giminių likutį tarp tautų ankstyvuojų jo karaliavimo laikotarpiu daugelį vertė abejoti hebrajų Dievo galia. Padrąsinti savo sėkmės, nineviečiai jau seniai pamiršo Jonos perspėjimą ir įžūliai priešinosi Dangaus užmojams. Praėjus keleriems metams po Samarijos žlugimo, nugalėtojų kariuomenė vėl pasirodė Palestinoje. Šį kartą asirai savo pajėgas nukreipė prieš įtvirtintus Judo karalystės miestus, kur patyrė dalinę sėkmę; tačiau atsitraukė, nes jų pačių karalystėje atsirado sunkumų. Ir tik po kelerių metų, artėjant Ezekijo karaliavimo pabaigai, jie pasirodė, norėdami pademonstruoti pasaulio tautoms, ar tik ne pagonių dievai galutinai nugalės.

[339]

BABILONO PASIUNTINIAI

asiekęs savo sėkmingo karaliavimo viršūnę, karalius Eze-
kijas netikėtai sunkiai susirgo. „...ir buvo prie pat mirties“ – jam negalėjo padėti joks žmogus. Paskutinis vilties spindulėlis užgeso, kai pas jį atėjo pranašas Izaijas su žinia: „Šitaip kalba Viešpats. ‘Sutvarkyk savo reikalus, nes tuojau mirsi, nebeišgy-
si.’“ (*Izaijo 38, 1*)

[340]

Ateitis atrodė labai niūri, tačiau karalius dar galėjo melstis Tam, kuris lig šiol buvo jo „priešlauda ir stiprybė, visada artima pagalba varguose“ (*Psalmė 46, 2*). Taigi „Ezekijas nusigręžė veidu į sieną ir meldėsi Viešpačiui: ‘Atsimink, Viešpatie, maldauju Tave, kaip ištikimai ir nuoširdžiai elgiausi Tavo akivaizdoje, darydamas, kas gera Tavo akyse!’ Ir Ezekijas graudžiai apsiverkė.“ (*2 Karalių 20, 2–3*)

Nuo Dovydo laikų nebuvo karaliaus, kuris taip galingai būtų kūręs Dievo karalystę atsimitimo ir nusivylimo metu, kaip tai darė Ezekijas. Mirštantis valdovas ištikimai tarnavo Dievui ir sustiprino tautos pasitikėjimą Jehova kaip aukščiausiuoju Valdovu. Dabar kaip ir Dovydas jis galėjo maldauti:

„Išgirsk mano malda,
klauskis mano pagalbos šauksmo,
nes tiek daug nelaimių mane apniko,
kad atsidūriau ant Šeolo slenksčio.“

(*Psalmė 88, 3*)

„Juk Tu mano viltis, Viešpatie;
nuo pat jaunystės Tavimi pasitikiu, Viešpatie.

Net dar negimęs, Tau priklausiau.“
 „Neatstumk manęs... mano jėgoms senkant.“
 „Dieve, neatsitolink nuo manęs;
 mano Dieve, skubėk man padėti!“
 „Tad nepalik manęs, Dieve...
 Būk su manimi, kol skelbiu Tavo galybę
 visoms būsimoms kartoms.“
(Psalmė 71, 5–6. 9. 12. 18)

Tas, kurio „ištikimoji... meilė niekada neišsenka“, išgirdo savo tarno maldą (*Raudų 3, 22*). „Izaijui dar neišėjus iš vidurinio kiemo, jį pasiekė Viešpaties žodis: ‘Grįžk ir pasakyk Mano tautos vadui Eze-kijui: ‘Taip kalbėjo Viešpats, tavo protėvio Dovydo Dievas. Aš gir-dėjau tavo maldą, mačiau tavo ašaras. Tikėk Manimi, Aš pagydysiu tave. Trečią dieną tu pakilsi į Viešpaties Namus. Prie tavo gyvenimo pridėsiu penkiolika metų, tave ir šį miestą išlaisvinsiu iš Asirijos karaliaus rankos. Dėl savęs ir dėl savo tarno Dovydo apginsiu šį miestą.’“ (*2 Karalių 20, 4–6*)

[341]

Nudžiugęs pranašas sugrįžo nešinas padrašinimo ir vilties žinia. Nurodydamas, kad ant nesveikos vietos būtų uždėtas figų gumulas, Izaijas perdavė karaliui maloningo ir rūpestingo Dievo žinią.

Kaip Mozė Midjano krašte, Gideonas Dangaus pasiuntinio aki-vaizdoje, kaip Eliziejus prieš pat savo mokytojo įžengimą į dangų, taip ir Ezekijas maldavo ženkle, kad žinia buvo iš Dangaus. „Koks bus ženklas, – klausė jis pranašą, – kad Viešpats mane pagydyt ir kad aš nueisiu trečią dieną į Viešpaties Namus?“

„Štai ženklas tau iš Viešpaties, – atsakė Izaijas, – kad Viešpats padarys, ką pažadėjęs. Ar nori, kad šešėlis pajėtų pirmyn dešimt pakopų, ar kad sugrįžtų atgal dešimt pakopų?“ „Lengva šešėliui pa-ilgėti dešimčia pakopų, – atsakė Ezekijas, – verčiau tesugrįžta šešėlis dešimčia pakopų.“

Tik tiesiogiai Dievui įsiterpus, saulės laikrodžio šešėlis galėjo su-grįžti atgal dešimt pakopų; ir tai buvo Ezekijui ženklas, kad Viešpats

išgirdo jo maldą. Taigi „pranašas Izaijas šaukėsi Viešpaties, ir Jis sugrąžino atgal šešėlį dešimčia pakopų, kuriomis saulė buvo nusileidusi ant Ahazo laiptų“ (2 Karalių 20, 8–11).

[342] Judo karalystės karalius, atgavęs jėgas ir pripažinęs Jehovos malonę, sudėjo maldos žodžius į giesmę ir prisiekė likusias dienas gyventi noriai tarnaujant karalių Karaliui. **Ezekijo dėkingas pripažinimas, kad Dievas su juo pasielgė gailestingai, įkvepia tuos, kurie trokšta praleisti savo gyvenimo metus savo Kūrėjo šlovei.**

„Aš pagalvojau:
patį savo dienų vidudienį turiu iškeliauti!
Šeolo vartai atims man likusius metus.
Aš tariau: Niekada daugiau nebematysiu
Viešpaties gyvųjų šalyje,
niekada daugiau nebežvelgsiu
į joki žemėje gyvenantį žmogų.
Mano pastogė lyg palapinė piemenų sugriauta
ir numesta šalin nuo manęs.
Mano gyvenimą Tu baigai austi kaip audėjas,
nukirpai mane it paskutinį siūlą nuo šėivos.
Dieną ir naktį Tu vedi mane į pabaigą.
Ligi aušros aš šaukiuosi pagalbos.
Tarsi liūtas Jis triuškina visus mano kaulus.
Dieną ir naktį Tu vedi mane į pabaigą.
Čirškiu tarsi parskridusi kregždė,
dejuoju tarsi balandis.
Nuvargsta man akys, žvelgdamos aukšty
į dangų: aš skurdžius, Viešpatie!
Užstok mane! Ką galiu Jam sakyti?
Jis man kalbėjo! Jis pats tai padarė!
Eisiu pirmyn žingsniukais per visus savo metus,
nors mano siela ir pilna kartėlio.

Kuriuos Viešpats globoja, tie gyvuoja;
 Tau [priklauso] mano gyvenimo dvasia.
 Tu man davei sveikatą ir gyvybę,
 todėl mano kartėlis pavirto ramybe.
 Tu apsaugojai mane nuo mirties bedugnės
 ir visas mano nuodėmes nusviedei sau už nugaros.
 Juk Šeole niekas Tau nedėkoja, [343]
 nė mirtis Tavęs nešlovina;
 kas eina į giliąją duobę,
 tas nebesitiki Tavo gerumo.
 Gyvasis, tiktai gyvasis Tau dėkoja,
 kaip šiandien darau aš.
 Apie Tavo ištikimybę tėvai pasakos vaikams.
 Viešpačiui patiko mus išgelbėti!
 Giedosime ir kankliuosime mes
 Viešpaties Namuose visas savo gyvenimo dienas.“
 (Izaijo 38, 10–20)

Derlinguose Tigro ir Eufrato upės slėniuose gyveno senovės tauta, kuriai, nors tuo metu buvo pavaldi asirams, buvo lemta valdyti pasaulį. Tarp jų buvo išmintingų žmonių, kurie daug dėmesio skyrė astronomijos mokslui, todėl pastebėję, kad saulės laikrodžio šešėlis sugrįžo atgal dešimčia pakopų, labai nustebo. Jų karalius Merodach Baladanas, sužinojęs, kad šis stebuklas buvo padarytas kaip ženklas Judo karalystės karaliui, kad dangaus Dievas pratęsė jo gyvenimą, išsiuntė pasiuntinius, kad šie pasveikintų karalių su išgijimu ir, jeigu įmanoma, sužinotų daugiau apie Dievą, kuris daro tokius stebuklus.

Šis tolimo krašto valdovo pasiuntinių apsilankymas suteikė Ezekijui palankią progą išaukštinti gyvąjį Dievą. Kaip lengva jam būtų buvę papasakoti apie Dievą, visos kūrinijos Puoselėtoją, kurio palankumu buvo išsaugota ir jo gyvybė, kai nebebuvo jokios vilties! Kokie reikšmingi pokyčiai galėjo įvykti, jeigu tiesos ieškotojai iš [344]

tolimų Chaldėjos lygumų būtų buvę paskatinti pripažinti aukščiausią gyvojo Dievo valdžią!

[345] **Bet išdidumas ir tuščias puikavimasis užvaldė Ezekijo širdį, ir aukštindamas save, jis atvėrė godžioms akims lobius, kuriais Dievas praturtino savo tautą.** Karalius „aprodė savo išdą, sidabrą ir auksą, prieskonių ir geriausio aliejaus atsargas, ginklų sandėlius, visus turtus, kokių tik turėjo rūsiuose. Neliko nieko nei jo rūmuose, nei visoje karalystėje, ko nebūtų jiems parodęs“ (*Izaijo 39, 2*). Tai jis padarė ne siekdamas pašlovinti Dievą, bet išaukštinti save kitų kraštų kunigaikščių akyse. Jis nė akimirkai nesusimąstė, kad šie vyrai buvo galingos tautos pasiuntiniai, kurių širdyse nebuvo nei Dievo baimės, nei Jo meilės, ir kad buvo neišmintinga jiems patikėti, nors ir laikinų, tautos turtų paslaptis.

Pasiuntinių apsilankymas Ezekijui buvo jo dėkingumo ir pasišventimo išmėginimas. Šventasis Raštas byloja: „Nors kai buvo pas jį atsiųsti Babilono valdovų pasiuntiniai pasiteirauti apie tą nuostabų dalyką, įvykusį krašte, Dievas paliko jį vieną, kad išmėgintų ir sužinotų, kas jo širdyje.“ (*2 Metraščių 32, 31*) **Jei Ezekijas būtų protingai panaudojęs jam suteiktą galimybę paliudyti Izraelio Dievo galybę, gerumą ir gailestingumą, pasiuntinių ataskaita būtų buvusi lyg šviesa, perverianti tamsą. Tačiau jis iškėlė save aukščiau galybių Viešpaties. Jis „neatsilygino dėkingumu už jam suteiktą malonę, nes jo širdis tapo išdidi“** (*2 Metraščių 32, 25*).

Kokie pragaistingi buvo viso to padariniai! Pranašui Izaijui buvo atskleista, kad grįžę pasiuntiniai pateikė ataskaitą apie matytus turtus ir kad Babilono karalius su savo patarėjais užsimos praturtinti savo šalį Jeruzalės turtais. Ezekijas sunkiai nusidėjo, „todėl kilo [Dievo] pyktis ant jo ir ant Judo bei Jeruzalės“ (*2 Metraščių 32, 25*).

[346] „Tada pranašas Izaijas atėjo pas karalių ir paklausė: ‘Ką sakė tau tie vyrai? Iš kur jie atėjo pas tave?’ Ezekijas atsakė: ‘Jie atėjo pas mane iš tolimo krašto, iš Babilono.’ ‘Ką jie matė tavo rūmuose?’ – toliau klausė Izaijas. Ezekijas atsakė: ‘Jie matė visa, kas tik yra mano

rūmuose. Neliko nieko mano turtų rūsiuose, ko nebūčiau jiems parodęs.”

Tada Izaijas pasakė Ezekijui: ‘Išgirk Galybių Viešpaties žodį: ‘Štai ateis dienos, kai visa, kas tik yra tavo rūmuose, visa, ką tavo protėviai sukrovė iki šios dienos, visa bus išgabenta į Babiloną. Nieko neliks, – sako Viešpats! – Ir iš tavo palikuonių, kurių susilauksi, kai kurie bus paimti; jie bus eunuchai Babilono karaliaus rūmuose!’ Ezekijas atsakė Izaijui: ‘Viešpaties žodis, kurį man pasakei, yra palankus.’“ (*Izaijo 39, 3–8*)

Apimtas sąžinės graužaties, „Ezekijas taip nusizėmino dėl savo širdies išdidumo – jis ir Jeruzalės gyventojai, – kad Viešpaties pyktis jų neištiko Ezekijo dienomis“ (*2 Metraščių 32, 26*). Tačiau pikto sėkla jau buvo pasėta ir ilgainiui sudygusi turėjo duoti nuniokojimo bei vargų derlių. Likusius gyvenimo metus Judo karalius klestėjo, nes pasiryžo išpirkti praeities kaltes ir pašlovinti Dievo vardą, kuriam jis tarnavo, bet jo tikėjimas turėjo būti stipriai išmėgintas; jam teko išmukti, kad tik visiškai pasikliaudamas Jehova, jis gali tikėtis pergalės prieš tamsos jėgas, kurios ketino sunaikinti jį ir visą tautą.

Neatlaikytas Ezekijo išmėginimas tuo metu, kai atėjo pasiuntiniai, yra svarbi pamoka visiems. Daug daugiau nei tai darome, mes turime kalbėti apie vertingos patirties puslapius, apie gailestingą ir maloningą Dievą, apie neprilygstamas Išgelbėtojo meilės gelmes. Kai protas ir širdis prisipildo Dievo meilės, nėra sunku dalytis tuo, kas vyksta dvasiniame gyvenime. Kilnios mintys, taurūs siekliai, aiškus tiesos suvokimas, nesavanaudiški užmojai, pamaldumo ir šventumo troškimas suras žodžius, kurie atvers tikrąjį širdies lobyną.

Tiems, su kuriais bendraujame kasdien, reikia mūsų pagalbos ir patarimo. Jų dvasios būseną gali būti tokia, kad laiku pasakytas žodis bus tarsi į tinkamą vietą įkalta vinis. Galbūt rytoj kai kurie iš jų bus ten, kur jų niekada nebegalėsime pasiekti. Kokią įtaką mes darome tiems mūsų bendrakeleiviams?

[347]

Kiekviena mūsų gyvenimo diena kupina pareigų, kurias turime atlikti. Kasdien mūsų žodžiai ir darbai daro įtaką aplink mus esantiems žmonėms. Kaip svarbu stebėti savo burną ir elgtis apdairiai! Vienas neapgalvotas elgesys, vienas neprotingas žingsnis – ir kokios nors stiprios pagundos bangos gali nublokšti žmogų į nuodėmę. Mes negalime surinkti minčių, kurias pasėjome kitų žmonių protuose. Jeigu jos buvo blogos, mes galbūt išjudinome aplinkybių vilkstinę, blogio bangas, kurių nebegalime sustabdyti.

[348]

Kita vertus, jei savo pavyzdžiu padedame kitiems žmonėms ugdyti gerus principus, mes suteikiame jiems jėgų daryti gera. Savo ruožtu jie daro tą patį, skleidami gerą įtaką kitiems. Taip mums netgi nesusimąstant pagalbos sulaukia šimtai ir tūkstančiai. Tikrasis Kristaus sekėjas palaiko kitų žmonių, su kuriais bendrauja, gerus užmojus. Netikinčiam ir nuodėmę mylinčiam pasauliui jis atskleidžia Dievo malonės jėgą ir Jo charakterio tobulumą.

IŠLAISVINIMAS IŠ ASIRIJOS

Kai įsiveržus Asirijos kariuomenei į Judo karalystės žemes šaliai iškilo rimtas pavojus, kai atrodė, jog niekas negalės išgelbėti Jeruzalės nuo visiško sunaikinimo, karalius Ezebias, pasitikėdamas Jehovos gelbėjančia galybe, sutelkė savo karalystės pajėgas, kad drąsiai pasipriešintų pagoniškiems engėjams. „Būkite stiprūs ir narsūs! Nebijokite ir nedrebėkite prieš Asirijos karalių ir prieš visą jį lydinčią kariauną, – drąsino Ezebias Judo žmones, – nes mūsų daugiau negu jų. Jo – tik trapus petys, o su mumis Viešpats, mūsų Dievas, padedantis mums ir kovojantis mūsų kovas.“ (2 Metraščių 32, 7–8)

[349]

Ne be priežasties Ezebias taip užtikrintai kalbėjo apie sėkmingą baigtį. Išdidūs asirai, kuriuos Dievas naudojo kaip savo pykčio spragilą (žr. Izaijo 10, 5), bausdamas tautas, ne visada turėjo nugalėti. „O Mano tauta... Nebijok asiro, – prieš keletą metų kalbėjo Viešpats per Izaiją gyvenusiems Sione, – ...nes tik trumpą valandėlę truks Mano įniršis ant tavęs, greitai Aš juos sunaikinsiu savo pykčiu.“ Tada Galybių Viešpats kirs jiems botagu, kaip kirto Midjanui ties Orebo uola, ir išties savo lazda viršum jūros, kaip padarė Egiptui. Tą dieną jo našta bus nuimta nuo tavo pečių, jo jungas – nuo tavo sprando.“ (Izaijo 10, 24–27)

Kitoje pranašystėje, paskelbtoje „tais metais, kai mirė karalius Ahazas“, pranašas kalbėjo: „Galybių Viešpats prisiekė, sakydamas: ‘Ką sumaniau, tai ir bus, ką nusprendžiau, tai ir įvyks. Sutriuškinsiu Asiriją savo krašte, sutrypsiu ją savo kalnuose. Tada nukris jos jungas nuo jų, našta nuo jo pečių.’ Tai užmojis pateiktas visai žemei,

tai ranka, pakelta prieš visas tautas. Ką Galybių Viešpats nusprendė, kas galės panaikinti? Kai Jo ranka pakelta, kas galės ją atitraukti?“
(*Izaijo 14, 28. 24–27*)

[350] Prispaudėjo galia turėjo būti palaužta. Tačiau Ezekijas pagal pirmųjų savo valdymo metų sutartį tebemokėjo duoklę Asirijai, kurią sudarė su Ahazu. Tuo tarpu karalius „tarėsi su savo didžiūnais bei galiūnais“ ir padarė viską, kas tik įmanoma, kad apgintų savo karalystę. Jis pasirūpino gausiais vandens ištekliais Jeruzalei, kurių už miesto sienų trūko. „Ryžtingai ėmėsis darbo, Ezekijas atstatė visą išgriuvusią sieną, sustiprino bokštais ir iš lauko pusės pastatė kitą sieną. Be to, jis įtvirtino Miloją Dovydo mieste ir įsakė padirbti daugybę ginklų bei skydų. Jis paskyrė žmonėms mūsų vadus.“ (2 *Metraščių 32, 3. 5–6*) Nieko neliko nepadaryta, ką buvo galima padaryti ruošiantis apgulčiai.

Tuo metu, kai Ezekijas įžengė į Judo karalystės sostą, asirai jau buvo išvedę į nelaisvę daug Izraelio vaikų iš Šiaurinės karalystės; praėjus keleriems metams po jo karaliavimo pradžios, kai jis ėmėsi stiprinti Jeruzalės apsaugą, asirai apgulė ir užgrobė Samariją, o dešimt giminių išblaškė po daugelį Asirijos provincijų. Judo karalystės sienos buvo vos už kelių kilometrų, o Jeruzalė – mažiau nei už aštuoniasdešimties; dideli šventyklos turtai buvo pagunda priešui sugrižti.

[351] Tačiau Judo karalius buvo pasiryžęs pasiruošti pasipriešinimui ir, atlikęs viską, ką galėjo padaryti žmogaus išsradingumas ir jėgos, surinko savo pajėgas bei ragino izraelitus būti drąsius. „Iškilus tarp jūsų yra Izraelio Šventasis“ – tokia buvo pranašo Izaijo žinia Judui, o karalius tvirtai tikėdamas dabar kalbėjo: „Su mumis – Viešpats, mūsų Dievas, padedantis mums ir kovojantis mūsų kovas.“ (*Izaijo 12, 6; 2 Metraščių 32, 8*)

Niekas greičiau neuždega tikėjimo, kaip tikėjimo „panau dojimas“. Judo žemių karalius pasiruošė artėjančiai audrai ir dabar, būdamas tikras, jog pranašystė apie asirus išsipildys, pavedė save Viešpačiui. „Žmones Judo karaliaus Ezekijo žodžiai labai padrąsi-

no.“ (2 *Metraščių* 32, 8) Netgi jeigu Asirijos kariuomenė, neseniai užkariavusi didžiausias žemės tautas, nugalėjusi Samariją Izraelyje, būtų pakreipusi savo pajėgas prieš Judo karalystę, netgi jeigu ji girtųsi: „Kaip mano ranka pasiekė stabmeldes karalystes, turėjusias daugiau stabų negu Jeruzalė ir Samarija, kaip aš pasielgiau su Samarija ir jos stabais, argi taip nepadarysiu su Jeruzale ir jos stabais?“ (*Izaijo* 10, 10–11), Judo kraštui nereikėjo bijoti, kadangi jis pasitikėjo Viešpačiu.

Pagaliau atėjo tas seniai lauktas kritinis metas. Asirijos pajėgos, skindamos pergalę po pergalės, priartėjo prie Judo karalystės. Būdami tikri dėl pergalės, vadai savo pajėgas padalijo į dvi kariuomenes, iš kurių viena turėjo kautis su Egipto kariuomene pietuose, o kita – apgulti Jeruzalę.

Vienintelė Judo karalystės viltis dabar buvo Dievas. Visa įmanoma pagalba iš Egipto buvo atkirsta, o netoliese nebuvo jokios kitos tautos, kuri galėtų ištieti draugišką ranką.

Asirijos karvedžiai, įsitikinę savo gerai paruoštos kariuomenės pajėgumu, pakvietė deryboms Judo karalystės vadus, įžūliai reikalaudami, kad miestas pasiduotų. Šį reikalavimą lydėjo hebrajų Dievą piktžodžiaujantys keiksmi. Dėl silpnumo ir Izraelio bei Judo atsimetimo aplinkinės tautos nebebijojo Dievo vardo, Jis tapo nuolatinių užgauliojimų dingstimi. (žr. *Izaijo* 52, 5)

„Prašom pasakyti Ezekijui, – tarė rab šakė, vienas iš Sanheribo karvedžių: ‘Taip kalbėjo didysis karalius, Asirijos karalius. Kuo tu pasitiki, kad jautiesi toks tikras? Nejau manai, kad tušti žodžiai gali atstoti karybą ir jėgą kare! Taigi kuo dabar pasitiki, kad sukilai prieš mane?’“ (2 *Karalių* 18, 19–20)

[352]

Karvedžiai derėjosi už miesto vartų, bet juos girdėjo sienos sargybiniai, kadangi Asirijos karaliaus atstovai garsiai išrėkė reikalavimus Judo vadams; nors jų buvo paprašyta kalbėti sirų kalba, o ne hebrajų, kad esantieji ant sienos negalėtų suprasti derybų eigos, bet rab šakė, paniekindamas šį pasiūlymą, dar garsiau ėmė šaukti, ir, tęsdamas tai judėjų kalba, pareiškė:

[353]

„Klausykitės didžiojo karaliaus, Asirijos karaliaus, žodžių! Taip sako karalius. Nesiduokite mulkinami Ezekijo, nes jis negali jūsų išgelbėti! Neleiskite Ezekijui, kad jus sugundytų, liepdamas pasitikti Viešpačiu ir sakyti: ‘Viešpats tikrai išgelbės mus! Šis miestas nebus atiduotas Asirijos karaliui į rankas!’ Neklausykite Ezekijo, nes Asirijos karalius sako: ‘Sudarykite sutartį su manimi ir pasiduokite! Tada kiekvienas jūsų galės valgyti nuo savo paties vynmedžio ir figmedžio, gerti vandenį iš savo paties tvenkinio, kol aš ateisiu ir perkelsiu jus į kraštą, panašų į jūsiškį, į grūdų ir gero vyno kraštą, į duonos ir vynuogynų kraštą. Tenesuvedžioja jūsų Ezekijas, sakydamas: ‘Viešpats mus išgelbės!’ Ar bent vienas iš tautų dievų išgelbėjo savo kraštą nuo Asirijos karaliaus rankos? Kur Hamato ir Arpado dievai? Kur Sefarvaimų dievai? Kur Samarijos dievai? Ar išgelbėjo jie Samariją nuo manęs? Kuris gi iš visų šių kraštų dievų yra išgelbėjęs kada nors savo kraštą? Ar gali Viešpats išgelbėti nuo manęs Jeruzalę?’“ (*Izaijo 36, 13–20*)

Į šiuos pasityčiojimus Judo vaikai „neatsakė... nė žodžio“. Derybos baigėsi. Judo atstovai sugrižo pas karalių Ezekiją „perplėštais drabužiais... ir pranešė jam, ką rab šakė buvo pasakęs“ (*žr. Izaijo 36, 21–22*). Karalius, sužinojęs apie Dievą niekinantį iššūkį, „persiplėšė drabužius, apsilvilko ašutine ir nuėjo į Viešpaties Namus“ (*2 Karalių 19, 1*).

Pas pranašą Izaiją buvo nusiųstas pasiuntinys, kad praneštų jam derybų rezultatus. „Ši diena yra nelaimės, bausmės ir gėdos diena“, – tokią žinią pasiuntė karalius pranašui. „Teišgirsta Viešpats, tavo Dievas, visus žodžius rab šakės, kurį jo valdovas, Asirijos karalius, atsiuntė įžeidinėti gyvojo Dievo! Tenubaudžia jį Viešpats, tavo Dievas, už žodžius, kuriuos girdėjo! Melskis už likutį, kuris tebėra.“ (*2 Karalių 19, 3–4*)

„Todėl karalius Ezekijas ir pranašas Amoco sūnus Izaijas meldėsi ir šaukėsi Dangaus.“ (*2 Metraščių 32, 20*)

Dievas atsakė į savo tarnų maldas. Izaijas gavo žinią, kurią turėjo perduoti Ezekijui: „Taip kalbėjo Viešpats. Neišsigąsk girdėtų žodžių,

kuriais Asirijos karaliaus tarnai Mane užgauliojo. Tikėk Manimi, įkvėpsiu Aš jam tokią dvasią, kad jis, išgirdęs gandas, grįš į savo kraštą. Padarysiu, kad savo krašte jis kris nuo kalavijo.“ (2 Karalių 19, 6–7)

[354]

Kai tik Judo vadai išėjo, Asirijos pareigūnai tiesiogiai susisiektė su savo karaliumi, kuris su kita kariuomenės dalimi saugojo prieigą nuo Egipto. Išklausęs pranešimą, Sanheribas rašė „laiskus, įžeidindamas Viešpatį, Izraelio Dievą, apie Jį sakydamas: ‘Kaip kitose šalyse tautų dievai neišgelbėjo savo žmonių iš mano rankos, taip ir Ezekijo Dievas neišgelbės savo tautos iš mano rankų.’“ (2 Metraščių 32, 17)

Išdidžius grasinimus lydėjo žodžiai: „Nesiduok savo Dievo, kuriuo pasitiki, apgaunamas, esą Jeruzalė Asirijos karaliaus rankose neatsidurs. Tu pats esi girdėjęs, ką Asirijos karaliai padarė su kitais kraštais, visiškai juos sunaikindami. O tu būsi išgelbėtas? Argi tautas, kurias sunaikino mano protėviai – Gozaną, Haraną, Recefą ir Edeno žmones Telasare – gynė jų dievai? Kur dabar Hamato karalius ir Arpado karalius, Sefarvaimų, Henos bei Ivos karalius?“ (2 Karalių 19, 10–13)

Judo karalystės karalius, gavęs pašaipų laišką, nuėjo į šventyklą ir „išskleidė jį Viešpaties akivaizdoje“, tvirtai tikėdamas, jis meldė Dangų pagalbos, kad žemės tautos žinotų, jog hebrajų Dievas vis dar gyvas ir tebevaldo (žr. 2 Karalių 19, 14). Kilo pavojus Jehovos garbei, ir vien tik Jis galėjo išvaduoti.

„Viešpatie, Izraelio Dieve, virš kerubų soste sėdintis, – maldavo Ezekijas, – Tu, tik Tu vienas, esi visų žemės karalysčių Dievas. Tu padarei dangų ir žemę. Palenk savo ausį, Viešpatie, ir išklausyk! Atverk savo akis, Viešpatie, ir pamatyk! Išgirsk visus žodžius Sanheribo laiško, kurį jis atsiuntė pasityčioti iš gyvojo Dievo. Iš tikrųjų, Viešpatie, Asirijos karaliai nusiaubė tautas ir jų kraštus, sumetė jų dievus į ugnį, nors tai buvo ne dievai, o žmogaus rankų padaras, medis ir akmuo, ir taip juos sunaikino. Dabar, Viešpatie, mūsų Dieve, gelbėk mus, maldauju, iš jo rankų, idant visos žemės karalystės žinotų, kad tik Tu vienas, o Viešpatie, esi Dievas!“ (2 Karalių 19, 15–19)

[355]

„Klausykis, Izraelio Ganytojai!
 Tu, kuris vedi Juozapą lyg kaimenę,
 Tu, kuris sėdi soste ant kerubų, apsireikšk
 Efraimo, Benjamino ir Manaso giminėms!
 Parodyk savo galybę ir ateik mūsų gelbėti!
 O Dieve, pastatyk mus vėl ant kojų!
 Tešviečia mums Tavo veidas,
 ir mes būsime išgelbėti!

O Viešpatie, Galybių Dieve,
 kiek ilgai degsi pykčiu,
 kai Tavo tauta Tave maldauja?
 Tu valgydinai juos skausmo duona,
 girdei juos dideliu ašarų kaušu.
 Tu padarei mus pajuoka kaimynams,
 priešai tyčiojasi iš mūsų, kiek nori.
 Galybių Dieve, pastatyk mus vėl ant kojų!
 Tešviečia mums Tavo veidas,
 ir mes būsime išgelbėti!

Tu perkėlei vynmedį iš Egipto,
 ir išvaręs kitas tautas jį pasodinai.
 Tu parengi vietą jam augti;
 įleidęs giliai šaknis jis išplito visame krašte.
 Savo pauksme jis uždengė kalnus,
 savo šakomis nustelbė galinguosius kedrus.
 Savo šakas išskėtė iki Jūros,
 o savo atžalas – ligi Upės.
 Kodėl nugriovei vynmedžio aptvarą?
 Dabar kiekvienas praėivis skinasi jo vynuogių,
 šernai jį knisa ir laukiniai gyvuliai aplink jį ganosi.
 Atsigręžk vėl į mus, Galybių Dieve!

[356]

Pažvelk į mus iš dangaus ir pamatyk.
 Pasirūpink tuo vynmedžiu.
 Ateik ir globok, ką Tavo dešinė pasodino,
 jauną kamieną, kurį sau stiprų išauginai...
 laikyk mus gyvus, ir mes šlovinsime Tavo vardą!
 O Viešpatie, Galybių Dieve,
 pastatyk mus vėl ant kojų!
 Tešviečia mums Tavo veidas,
 ir mes būsime išgelbėti!“ (*Psalmė 80*)

Ezekijo maldavimai už Judo karalystę ir už jos aukščiausiojo Valdovo garbę atitiko Dievo ketinimus. Pašventinant šventyklą Salliamonas meldėsi, kad Dievas „palaikytų... savo tautą Izraelį kasdieniuose reikaluose, idant visos žemės tautos žinotų, kad tik Viešpats yra Dievas ir kito nėra.“ (*1 Karalių 8, 59–60*) Ypač savo palankumą Viešpats turėjo parodyti karo ar priespaudos metu, kai Izraelio vadovai ateis į šventyklą melsti išvadavimo (žr. *1 Karalių 8, 33–34*).

Ezekijas neliko be vilties. Izaijas pasiuntė jam žinią: „Taip kalbėjo Viešpats, Izraelio Dievas, atsakydamas į tavo meldimą išgelbėti nuo Asirijos karaliaus Sanheribo: ‘Aš girdėjau!’ Štai žodis, kurį Viešpats jam tarė: ‘Niekina tave, tyčiojasi iš tavęs mergelė, Siono duktė; kraipo galvą už tavo nugaros duktė Jeruzalė. Ką tu įžeidei ir kam piktžodžiavai, prieš ką pakėlei savo balsą, įžūliomis akimis žvelgei? – Prieš Izraelio Šventąjį! Per savo pasiuntinius tyčiojaisi iš Viešpaties ir sakei: ‘Savųjų vežimų aibe kalnų viršūnes pasiekiau, pačias Libano atslaites; iškirtau jo aukštuosius kedrus, puošniuosius kiparus; pasiekiau aukščiausią viršūnę, jos miško patį tankumyną. Kasiau šulinius ir gėriau vandenį svetimuose kraštuose; savo kojų padais išdžiovinau visas Egipto upes.’ Argi tu negirdėjai, kad esu tai patvarkęs nuo senų laikų? Tai, ką esu nulėmęs nuo senovės dienų, dabar įvykdžiau! Todėl tvirčiausius miestus tu galėjai sugriauti, griuvėsių krūvomis juos paversti. Bejėgiai buvo jų gyventojai, išgašcio ir

[359]

[360]

gėdos apimti tarsi žolės laukuose, kaip gležna žaluma, lyg žolė ant stogų pučiant rytų vėjui. Ar ilsiesi tu, ateini ir išeini, ar esi įniršęs ant Manęs – viską žinau! Todėl, kad niršai ant Manęs ir tavo įtūžimas pasiekė Mano ausis, įversiu savo kablį tau į šnerves, pažabosiu savo žaslais tau nasrus. Tuo pačiu keliu, kuriuo čia atėjai, atgal tave parvargsiu.“ (2 Karalių 19, 20–28)

Užgrobtos Judo žemės buvo nuniokotos, tačiau Dievas buvo pažadėjęs stebuklingai patenkinti žmonių poreikius. Ezekiją pasiekė žinia: „Ezekijau, bus tau toks ženklas: ‘Šiais metais valgysi, ką duos atolas, kitais – kas užaugs nesėta, o trečiais metais vėlei sėsite ir pjausite, veisite vynuogynus ir gardžiuositės jų vaisiais! Judo namų likučiai vėlei įleis žemėn šaknis, vėlei neš vaisius aukštai šakose, nes iš Jeruzalės sklis likutis, nuo Siono kalno – išlikusieji. Galybių Viešpaties uolumas tai padarys!’ Todėl taip kalbėjo Viešpats apie Asirijos karalių: ‘Į šį miestą jis neįsivers, nė vienos strėlės į jį nepaleis nei dengdamasis skydu jo nepuls, nei apgulos pylimo aplink jį nesupils. Keliu, kuriuo atėjo, išsinešdins, neįsiveržęs į šį miestą. Tai Viešpaties žodis! Mat Aš apginsiu šį miestą dėl savęs ir dėl savo tarno Dovydo.’“ (2 Karalių 19, 29–34)

Tą pačią naktį atėjo išgelbėjimas. „Viešpaties angelas, atėjęs į asirų stovyklą, užmušė šimtą aštuoniasdešimt penkis tūkstančius vyrų.“ (2 Karalių 19, 35) Buvo sunaikinti „visi galiūnai, vadai ir pareigūnai Asirijos karaliaus stovykloje“ (žr. 2 Metraščių 32, 21).

[361]

Žinia apie šį baisų nuosprendį kariuomenei, kuri buvo siųsta užgrobti Jeruzalę, greitai pasiekė Sanheribą, kuris vis dar saugojo prieigas iš Egipto į Judo karalystę. Apimtas baimės, Asirijos karalius suskubo pasitraukti ir „gėdingai sugrįžo į savo kraštą“ (2 Metraščių 32, 21). Tačiau neilgai jam buvo likę valdyti. Kaip ir buvo išpranašauta apie jo staigią mirtį, jis buvo nužudytas savo paties namiškių, ir „vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Asarhadonas“ (Izaijo 37, 38).

Hebrajų Dievas nugalejo išdidžius asirus. Jehovos garbė buvo apginta aplinkinių tautų akyse. Jeruzalės žmonių širdys prisipildė

švento džiaugsmo. Jų nuoširdūs maldavimai išvaduoti persipynė su nuodėmių išpažinimu ir ašaromis. **Didžiame varge jie visiškai pasitikėjo gelbėjančia Dievo galybe, ir Jis jų neapvylė.** Dabar šventyklos kiemuose aidėjo iškilmingos šlovės giesmės.

„Judo žmonės pažįsta Dievą, ir
Izraelis Jį garbina.
Jo Palapinė pastatyta Saleme,
Jis gyvena ant Siono kalno.
Ten Jis sulaužė ugningas lankų strėles,
skydus ir kalavijus, visus karo ginklus.
Koks žėrintis Tu, Dieve! Koks didingas,
grįžtantis iš kalnų, kur nugalėjai savo priešus!
Jų narsūs kariai neteko viso, ką turėjo,
ir dabar miega mirties miegu;
visų galiūnų rankos buvo bejėgės.
Tau pagrasinus, Jokūbo Dieve,
ir raiteliai, ir ristūnai krito negyvi.
Tai Tu keli pagarbų šiuropą!
Tau supykus, kas gali prieš Tave atsilaikyti?
Iš Dangaus tarei savo nuosprendį;
žemė nutirpo iš baimės ir tylėjo,
kai Dievas pakilo teisti,
gelbėti visų žemės vargdienių.
Juk ir nuožmiausi žmonės pripažins Tave,
kai susijuosi pykčio likučiu.
Duokite įžadus Viešpačiui,
savo Dievui, ir vykdykite juos!
Visi, aplinkui esantieji, neškite duoklę Tam,
kuris kelia pagarbų šiuropą.
Jis sutramdo didžiūnų išdidumą
ir įkvepia pagarbą baimę žemės karaliams.“
(*Psalms 76*)

[362]

Asirijos imperijos iškilimas ir žlugimas šių laikų žemės tautoms turi daug pamokų. Šventasis Raštas Asirijos klestėjimo šlovę palygina su kilniu medžiu Dievo sode, iškilusiu aukščiau kitų medžių.

„Štai Asirija buvo lyg Libano kedras, plačiomis šakomis teikęs miškui pavėsį, aukštaūgis, su šaunia viršūne tarp debesų..., jo ūksmėje gyveno daugybė tautų. Gražus jis buvo, didingas ir plačiašakis, nes jo šaknys siekė gausius vandenis. Kedrai Dievo sode negalėjo su juo lygintis, kiparisai neprilygo jam savo šakomis, platanai negalėjo girtis jam savo šakelėmis, joks medis Dievo sode nebuvo toks gražus kaip jis..., pavydėjo jam visi Dievo sode buvę Edeno medžiai.“
(*Ezechielio 31, 3–9*)

Tačiau Asirijos valdovai, užuot naudoję savo nepaprastus palaiminimus žmonijos labui, tapo rykšte daugeliui kraštų. Žiaurūs, negalvojęs nei apie Dievą, nei apie žmones, jie vertė tautas pripažinti Ninevės dievų viršenybę, kuriuos jie aukštino labiau už Aukščiausiąjį. Dievas jiems siuntė Joną su perspėjimo žinia, ir kuriam laikui jie nusižemino prieš Galybių Viešpatį bei meldė atleidimo. Bet netrukus jie vėl ėmė garbinti stabus ir siekė užkariauti pasaulį.

Pranašas Nahumas, smerkdamas Ninevės piktadarių, kalbėjo:

[363]

„Ak! Kruvinasis miestas skendi apgaulėje,
kupinas grobio; nėra galo jo grobimui!
Botagai pliaukši, ratai darda,
žirgai šuoliuoja, karo vežimai tarška!
Raiteliai puola, švytruoja kalavijai, žaibuoja ietys!
Šūsnyš žuvusiųjų...
Tikėk Manimi, atėjau prieš tave, –
tai Galybių Viešpaties žodis.“ (*Nahumo 3, 1–5*)

Su neklystančiu tikslumu Beribis vis dar veda visų tautų apyskaitą. Jis tai daro, vis dar siūlydamas malonę ir kviesdamas atgailai; tačiau kai blogis pasieks Dievo numatytas ribas, išsi-

lies Jo kerštas. Apyskaita bus užbaigta. Dieviškasis kantrumas baigsis. Malonė daugiau jų nebeužtars.

„Kantrus yra Viešpats, bet didis galybė; Viešpats niekada nepalieka nenubausto kaltojo. Viesulu ir audra Jis keliauja, debesys – Jo kojų dulkės. Jis sudraudžia jūrą ir ją nusašina, išdžiovina visas upes. Nuvyto Bašanas ir Karmelis, vysta Libano žiedai. Prieš Jį dreba kalnai, nyksta kalvos; nuo Jo veido krūpčioja žemė, pasaulis ir visa, kas jame gyvena. Kas gali atsilaukioti prieš Jo įniršį? Kas gali pakelti Jo degantį pyktį? Jo pyktis liepsnoja kaip ugnis; nuo Jo skeldėja uolos.“ (*Nahumo 1, 3–6*)

Dėl to Ninevė, „tas linksmasis miestas, kuris gyveno saugiai ir manė širdyje: ‘Aš esu, ir be manęs nėra kito’“, buvo „nusiaubta, nuniokota ir sunaikinta“. „Kas nutiko liūtų olai, liūtukų urvui, kur būvodavo liūtas bei liūtukai ir nebūdavo kam jų baidyti?“ (*Sofonijo 2, 15; Nahumo 2, 11–12*)

[364]

Žvelgdamas į būsimus laikus, kai Asirijos išdidumas bus pažemintas, Sofonijas apie Ninevę pranašavo: „Joje ilsėsis bandos, ir visi laukiniai žvėrys; ant stulpų tūps kuosos ir pelėdos; bus girdėti ūbavimas lange, o varnas kranks ant slenksčio, nes bus nuplėstos kedro lentelės.“ (*Sofonijo 2, 14*)

Didi buvo Asirijos karalystės šlovė, didis buvo ir jos žlugimas. Pranašas Ezechielis, tęsdamas palyginimą apie didingą kedrą, aiškiai išpranašavo Asirijos žlugimą dėl jos išdidumo bei žiaurumo. Jis skelbė:

„Taip kalba Viešpats Dievas: ‘Kadangi jis išaugo aukštas, iškėlė savo viršūnę tarp debesų, ir jo širdis puikavosi didybe, atidaviau jį tautų valdovui į rankas, kad pasielgtų su juo taip, kaip savo nedorumu buvo nusipelnęs. Išvariau jį. Svetimšaliai, nuožmiausi iš tautų, nukirto jį ir paliko. Jo šakos krito ant kalnų ir į slėnius, jo šakelės guli sulaužytos kiekvienoje upės vagoje, visos žemės tautos pasitraukė iš jo pavėsio ir paliko jį. Ant jo nukirsto kamieno suka lizdus visi padangių paukščiai, prie jo šakelių laikosi visi laukiniai žvėrys. Taip

[365]

nutiko, idant tokie medžiai prie vandenų nesipuikuotų savo didybe ar nekeltų savo viršūnės tarp debesų...’ Taip kalba Viešpats Dievas: “Tą dieną, kai jis nužengė į Šeolą, paskelbiau gedulą..., dėl to nusviro visi krašto medžiai..., jo kritimo trenksmu sudrebinau visas tautas.”

(*Ezechielio 31, 10–16*)

Asirijos didžiavimasis ir jos žlugimas turi būti vaizdinė pamoka iki laikų pabaigos. Arogantiškų ir išpuikusių tautų, kurios šiandien sukyta prieš Dievą, Jis klausia: „Kuris iš Edeno medžių prilygo tau garbe ir didybe? Ir tu būsi nutemptas žemyn į požemio pasaulį drauge su Edeno medžiais.“ (*Ezechielio 31, 18*)

„Geras yra Viešpats, tvirtovė nelaimės dieną. Jis apsaugo, kas Juo pasitiki.“ Bet kaip galingas „potvynis... Jis padarys visišką galą“ visiems, kurie siekia iškelti save viršum Aukščiausiojo (žr. *Nahumo 1, 7–8*).

„Asirijos puikybė bus pažeminta, iš Egipto atimtas skeptras.“ (*Zacharijo 10, 11*) Tai pasakytina ne tik apie tautas, kurios susibūrė prieš Dievą senovėje, bet ir apie šiandienos tautas, kurios nevykdo dieviškojo užmojo. Galutinio atpildo dieną, kai visos žemės teisusis Teisėjas „vėtys tautas“ (*Izaijo 30, 28*), tiems, kurie laikėsi tiesos, bus leista įeiti į Dievo miestą, ir dangiškieji skliautai skambės nuo pergalingos atpirktųjų giesmės. „O jūs giedosite giesmes, – sako pranašas, – kaip tą naktį, kai švenčiama šventė, džiaugsitės iš širdies it maldininkai, fleitos garsų lydimi, žengiantys į Viešpaties kalną, į Izraelio Uolą. Pakels savo didingą balsą Viešpats... Asirai bus apimti siaubo, girdėdami Viešpaties balsą ir lazda mušami. Kas kartą, kai jiems kirs bausmės rykštė, kuria plaks juos Viešpats, dundės būgnai ir skambės lyros.“ (*Izaijo 30, 29–32*)

[366]

VILTIS PAGONIMS

er visą savo tarnystę Izaijas nuolat liudijo Dievo užmojus pagonims. Kiti pranašai užsimindavo apie dieviškąjį planą, bet jų kalbėjimas apie tai ne visuomet buvo suprantamas. Izaijo užduotis buvo aiškiai parodyti Judo karalystei tiesą, kad Dievo Izraeliui bus priskirta daug žmonių, kurie nepriklausė Abraomo giminės palikuonims. Toks mokymas nesiderino su to meto teologija, tačiau pranašas drąsiai skelbė Dievo duotą žinią ir suteikė viltį tiems, kurių širdys ilgėjosi dvasinių palaiminimų, pažadėtų Abraomo palikuonims.

Pagonių apaštalas savo laiške tikintiesiems Romoje mini tokį pranašo mokymo aspektą: „Izaijas drįsta sakyti: – rašo Paulius, – ‘Daviau si atrandamas tiems, kurie Manęs neieškojo, pasirodžiau tiems, kurie apie Mane neklausinėjo.’“ (*Romiečiams 10, 20*)

[367]

Izraelitai dažnai, rodos, nenorėjo ar negebėjo suprasti Dievo užmojo pagonims. Tačiau būtent dėl šios priežasties jie tapo išrinktąja tauta, įkurta kaip nepriklausoma tauta tarp žemės tautų. Jų tėvas **Abraomas, pirmasis gavęs Sandoros pažadą, buvo pašauktas palikti savo gimines ir išeiti į kitą kraštą, kad taptų šviesos nešėju pagonims.** Nors pažadas bylojo, kad palikuonys bus gausūs kaip pajūrio smiltys, bet didžios tautos įkūrėju Kanaano žemėje jis turėjo tapti ne iš savanaudiškų paskatų. Dievo Sandora su juo buvo skirta visoms žemės tautoms. „...ir palaiminsiu tave, – kalbėjo Jehova, – išaukštinsiu tavo vardą, ir tu būsi palaiminimas. Laiminsiu tave laiminančius ir keiksiu tave keikiančius; visos žemės gentys ras tavyje palaiminimą.“ (*Pradžios 12, 2–3*)

Atnaujinant Sandorą prieš pat Izaoko gimimą, Dievo užmojis žmonijai buvo dar kartą patvirtintas. „...visos žemės tautos ras jame palaiminimą“, – toks buvo Viešpaties patikininimas dėl pažado vaiko (*Pradžios 18, 18*). Ir vėliau dar kartą Dangaus pasiuntinys paskelbė: „... visos tautos žemėje gaus palaiminimą per tavo palikuonis.“ (*Pradžios 22, 18*)

[368] Visos šios Sandoros sąlygos buvo žinomos Abraomo vaikams ir jo vaikų vaikams. Izraelitai buvo išvaduoti iš Egipto vergijos, kad būtų palaiminimu tautoms ir kad Dievo vardas būtų žinomas „per visą žemę“ (*Išėjimo 9, 16*). Paklusdami Jo įsakymams, jie turėjo tapti ženkliai išmintingesni ir supratingesni už kitas tautas, tačiau šis pranašumas turėjo būti pasiektas ir išsaugotas tik tam, kad Dievo ketinimas „visoms žemės tautoms“ būtų įgyvendintas.

Nuostabūs Dievo darbai – Izraelio išvadavimas iš Egipto vergijos ir Pažadėtosios žemės užėmimas – paskatino daugelį pagonių pripažinti Izraelio Dievą aukščiausiuoju Valdovu. „Egiptiečiai žinos, – skambėjo pažadas, – kad Aš esu Viešpats, kai ištiesiu ranką virš Egipto ir išvesiu iš jo izraelitus.“ (*Išėjimo 7, 5*) Net išdidusis faraonas buvo priverstas pripažinti Jehovos galybę. „Eikite ir garbinkite Viešpatį, – ragino jis Mozę ir Aaroną, – ir palaiminkite mane!“ (*žr. Išėjimo 12, 31–32*)

[369] Keliaudami izraelitai pamatė, kad žinia apie galingus hebrajų Dievo darbus ėjo pirma jų ir kad dalis pagonių suprato, jog Jis yra vienintelis tikrasis Dievas. Nedorame Jericho mieste pagonė moteris liudijo: „Viešpats, jūsų Dievas, iš tikrųjų yra Dievas aukštai danguje ir čia, žemėje.“ (*Jozuės 2, 11*) Gandas apie Jėhovą, pasiekęs jos ausis, pasitarnavo jos išgelbėjimui. Dėl tikėjimo „Rahaba nepraužo kartu su neklusniaisiais“ (*Hebrajams 11, 31*). Jos atsivertimas nebuvo vienintelis atvejis Dievo gailestingumo stabmeldžiams, kurie pripažino Jo dieviškąją valdymą. Krašto gilumoje daugybė žmonių – gibeoniečių – atsisakė savo pagonybės ir, susivieniję su Izraeliu, dalijosi Sandoros palaiminimais.

Dievas neskirto žmonių pagal rasę, kastą ar tautybę. Jis yra visos žmonijos Kūrėjas. Visi žmonės priklauso vienai šeimai per sukūrimą, ir visi yra viena per atpirkimą. Kristus atėjo sugriauti visas skiriančias sienas, atverti šventyklos kiemus, kad kiekvienas žmogus galėtų laisvai patekti pas Dievą. Jo meilė yra tokia plati, tokia gili ir tokia gausi, kad prasiskverbia visur. Viešpats išlaisvina iš šėtono įtakos tuos, kurie buvo suklaidinti jo apgavysčių, ir padeda jiems pasiekti Dievo sostą, kurį juosia Jo pažado vaivorykštė. Kristuje nėra nei žydo, nei graiko, nei vergo, nei laisvojo.

Užėmus Pažadėtąją žemę, Jehovos užmojai dėl pagonių išgelbėjimo buvo beveik visiškai pamiršti, todėl Jam buvo būtina iš naujo pateikti savo planą. „Visi žemės pakraščiai, – giedojo įkvėptas psalmininkas, – atsimins ir gręšis į Viešpatį, visų tautų žmonės puls prieš Jį kniūbsti.“ „Nešini duoklėmis ateis iš Egipto, Kušas [Etiopija] atskubės su dovanomis Dievui!“ „Tautos pagarbiai bijo Viešpaties vardo, visi žemės karaliai – Tavo garbės.“ „Tebūna tai užrašyta ateinančiai kartai, kad atkurtoji tauta garbintų Viešpatį: ‘Jis pažvelgė iš savo šventovės aukštybių, Viešpats pažiūrėjo iš dangaus į žemę, kad išgirdęs belaisvių dejavimą išlaisvintų pasmerktuosius mirti’, – idant Viešpaties vardas būtų apsakomas Sione ir Jo šlovės giesmė – Jeruzalėje, kai tautos susirinks drauge su karalystėmis tarnauti Viešpačiui.“ (*Psalmė 22, 28; 68, 32; 102, 16. 19–23*)

[370]

Jei Izraelis būtų buvęs ištikimas savo pašaukimui, visos žemės tautos būtų patyrusios jo palaiminimus. Tačiau aplinkinių tautų poreikiai nepalietė širdžių tų, kuriems buvo patikėta išgelbėjimo tiesa. Kai Dievo tikslas buvo pamestas iš akių, į pagonis imta žiūrėti kaip į tuos, kurie yra už Dievo malonės ribų. Tiesos šviesa buvo nuslėpta, todėl įsivyravo tamsa. Tautas apdengė neišmanymo šydas, apie Dievo meilę buvo mažai žinoma, todėl tarpo paklydimai ir prietarai.

Toks štai buvo vaizdas, kai Izaijas buvo pašauktas pranašiskai tarnystei; bet jis nenusiminė, nes jam tebeskambėjo Dievo sostą supančių angelų pergalingo choro balsai: „Visa žemė pilna Jo

[371] šlovės!“ (*Izaijo 6, 3*) Jo tikėjimą sustiprino regėjimas apie šlovingą Dievo Bažnyčios pergalę, kai „žemė bus kupina Viešpaties pažinimo, kaip jūra kupina vandenų“ (*Izaijo 11, 9*). Galiausiai Viešpats sunaikins „tą šydą, kuris dengia visas gimines, tą nuometą, kuris gobia visas tautas“ (*Izaijo 25, 7*). Dievo Dvasia bus išlieta ant kiekvieno kūno. Tie, kurie trokšta teismo, bus priskirti Dievo Izraeliui. „Jie sužels kaip žolė, kaip gluosniai paupiuose, – sako pranašas, – vieni sakys: ‘Aš esu Viešpaties!’ – kiti vadinsis Jokūbo vardu, o dar kiti ant rankos užsirasys ‘Viešpaties’ ir didžiuosis Izraelio vardu.“ (*Izaijo 44, 4–5*)

Pranašui buvo apreikštas mielaširdingas Dievo sumanymas išblaškytam tarp žemės tautų neatgailaujančiam Judui. „...Mano tauta patirs Mano šlovę tą dieną, – kalbėjo Viešpats, – nes Aš tas, kuris tai sako: ‘Štai Aš esu!’“ (*Izaijo 52, 6*) **Jie ne tik patys turėjo įsisavinti klusnumo ir pasitikėjimo Dievu pamoką, bet ir kitiems perduoti gyvojo Dievo pažinimą savo tremties vietose.** Daugelis svetimtaucių turėjo išmokti mylėti Jį kaip savo Kūrėją bei Atpirkėją, pradėti švęsti šventą šabo (sabatos) dieną kaip Jo kūrybinės galios atminimą; o kai Jis „iškels savo šventąją ranką visų tautų akyse“, kad išvaduotų savo tautą iš nelaisvės, „visi žemės pakraščiai“ turėjo išvysti Dievo išgelbėjimą (žr. *Izaijo 52, 10*). Daugelis šių atsivertusiųjų iš pagonybės norės prisijungti prie izraelitų ir keliauti kartu su jais į Judo kraštą. Niekas iš jų nesakys: „Viešpats atskyrė mane nuo savo tautos“ (*Izaijo 56, 3*), nes tiems, kurie Jam atsiduos ir laikysis Jo Įstatymo, per Jo pranašą buvo ištartas Dievo žodis, kad nuo šiol jie bus priskirti dvasiniam Izraeliui – Jo Bažnyčiai žemėje.

[372] „Ir svetimšalius, ateinančius pas Viešpatį, kad Man tarnautų, kad mylėtų Mano vardą ir taptų Mano tarnais, visus, kurie švenčia šabą ir jo neišniekina, visus, kurie laikosi Mano Sandoros, Aš nuvesiu į savo šventąjį kalną ir pradžiuginsiu juos savo maldos Namuose. Malonios Man bus jų deginamosios atnašos ir skerdžiamosios aukos ant Mano aukuro, nes Mano Namai bus vadinami maldos Namais visoms tautoms. Tai žodis Viešpaties Dievo, kuris renka Izraelio iš-

blaškytuosius: 'Aš surinksiu per jį ir daugiau kitų, be jūsų, kurie jau esate surinkti.'" (*Izaijo 56, 6–8*)

Pranašui buvo leista pažvelgti į ateitį – šimtmečius iki pažadėtojo Mesijo atėjimo. Iš pradžių jis matė tik „vargą ir tamsybes, nes debesy nepraleido šviesos“ (žr. *Izaijo 8, 22*). Daugelis, kurie troško tiesos šviesos, buvo klaidingų mokytojų nutempti į gluminančius filosofijos ir spiritizmo labirintus; kiti dėjosį esą maldingi, tačiau tikro šventumo neįsileido į savo gyvenimą. Visa atrodė beviltiška, bet netrukus vaizdas pasikeitė, ir prieš pranašo akis atsivėrė nuostabus reginys. Jis pamatė kylančią Teisumo saulę su gydančiais spinduliais, ir pagautas susižavėjimo sušuko: „Tačiau patyrusieji vargą neliks tamsoje! Kaip seniau buvo pažeminęs Zabulono kraštą ir Naftalio kraštą, taip ilginiui Jis išaukštins Pajūrio vieškelį, kraštą į vakarus nuo Jordano, tautų Galilėją. Tauta, gyvenusi tamsumoje, pamatė didžią šviesą; gyvenusiems nevilties šešėlyje užtekėjo šviesybė.“ (žr. *Izaijo 8, 23–9, 1*)

Ši šlovinga pasaulio Šviesa turėjo atnešti išgelbėjimą visoms gentims, kalboms, tautoms ir giminėms. Apie jam paskirtą darbą pranašas išgirdo amžinąjį Tėvą sakant: „Per maža, – sako Jis, – tau būti Mano tarnu, prikelti Jokūbo gimines ir sugrąžinti Izraelio likutį. Aš padarysiu tave ir tautų šviesa, kad Mano išganymas pasiektų žemės pakraščius.“ „Malonės metu tave išklaušau, išganymo dieną tau padedu. Sukūriau tave, paskyriau tave Sandora tautai, kad atstatytum kraštą ir išdalytum nuniokotus paveldus. Sakyk kaliniams: 'Išeikite!' ir tiems, kurie tamsybėse: 'Eikite į šviesą!'“ „Žiūrėk! Jie ateina iš toli, vieni iš šiaurės ir vakarų, o kiti iš Sienės šalies.“ (*Izaijo 49, 6. 8–9. 12*)

Žvelgdamas į toli siekiančius amžius, pranašas matė tikrąją šių šlovingų pažadų išsipildymo prasmę. Jis matė, kaip Gerosios išgelbėjimo naujienos nešėjai pasiekia žemės pakraščius, visas gentis ir tautas. Jis išgirdo Viešpatį kalbant apie evangelinę Bažnyčią: „Užliesiu jus geroje lyg upe, tautų turtais lyg išsiliejusia srove“; jis išgirdo ir pavedimą: „Paplatink savo palapinės aikštę, ištempk savo pastogės dangas nešykštėdama, pailgink palapinės virves ir

[373]

tvirtai įkalk kuolus! Tu plėsi esi į dešinę ir į kairę, tavo palikuonys užvaldys tautas ir įsikurs apleistuose miestuose.“ (*Izaijo 66, 12; 54, 2–3*)

Jehova pranašui paskelbė, kad pasiųs savo liudytojus „pas tautas: Taršišą, Putą ir Luda..., Tubalą ir Javana, į tolimąsias salas“ (*Izaijo 66, 19*).

[374]

„O kokios dailios kalnuose šauklio kojos,
to, kuris ateina su linksmąja žinia,
skelbdamas ramybę,
nešdamas gerąją naujieną,
garsindamas išganyką,
sakysdamas Sionui: ‘Tavo Dievas viešpatauja!’“
(*Izaijo 52, 7*)

Pranašas išgirdo Dievo balsą, kviečiantį savo Bažnyčią atlikti jai paskirtą darbą, kad būtų paruoštas kelias įžengti į Jo amžinąją Karalystę. Žinia buvo neabejotinai aiški:

„Kelkis, nušvisk! Tavo šviesa atėjo,
Viešpaties šlovė virš tavęs sušvito!
Nors žemę gaubia sutemos
ir tautas dengia tamsybės,
virš tavęs šviečia Viešpats,
virš tavęs apsireiškia Jo šlovė.
Tautos ateis prie tavo šviesos
ir karaliai prie tavo tekančio spindesio.
Pakelk akis, pažvelk aplinkui!
Visi renkasi eiti pas tave;
tavo sūnūs ateis iš toli,
tavo dukterys bus atneštos ant rankų.“
„Svetimšaliai tau atstatys mūrus,
jų karaliai tau tarnaus,
nes pykčio valandą tave nuplakiau,

tačiau malonės valandą parodysiu tau gailęstį.
Tavo vartai visuomet bus atverti;
jie nebus užkelti nei dieną, nei naktį,
kad galėtum įeiti nešantys tau tautų turtus
ir jų karaliai per eitynes.“

„Gręžkitės Manin ir būsite išgelbėti,
visi žemės pakraščiai,
nes Aš Dievas, ir kito nėra!“
(*Izaijo 60, 1–4. 10–11; 45, 22*)

**Pranašystės dėl dvasinio pabudimo iš baisios tamsybės šian-
dien jau pildosi, nes misionieriški centrai pasiekia tamsiausius
žemės regionus.** Misionierių grupės pagoniškuose kraštuose prana-
šas palygina su kelio ženklų tiems, kurie ieško tiesos šviesos.

[375]

„Tą dieną, – sako Izaijas, – Jesės šaknies, padarytos ženklų tau-
toms, ieškos pagonyms, nes jos buveinė bus šlovinga. Tą dieną Vieš-
pats vėl išties ranką atsiimti savo tautos likučio... Jis duos ženklą
tautoms, surinks Izraelio tremtinius. Sutelks Judo išblaškytuosius iš
keturių pasaulio šalių.“ (*Izaijo 11, 10–12*)

Išvadavimo diena čia pat. „Viešpaties akys aprėpia visą žemę ir
sustiprins tuos, kurie su Juo visa širdimi.“ (*2 Metraščių 16, 9*) Tarp visų
tautų, genčių ir kalbų Jis mato vyrus ir moteris, kurie meldžia švie-
sos ir pažinimo. Jų sielų reikmės nepatenkintos; per ilgai jie buvo
maitinami pelenais (*žr. Izaijo 44, 20.*) Teisumo priešas juos suklaidino,
todėl jie eina apčiuopomis tarsi akli. Tačiau jie sąžiningi širdyje ir
trokšta pažinti geresnį kelią. Net ir pagonybės gilumose tokių žmo-
nių protai ir charakteriai patyrė dieviškosios galios veikimą, nors
daugeliu atvejų nepažinojo nei rašytinio Dievo Įstatymo, nei Jo
Sūnaus Jėzaus.

[376]

Kartais, neturėdami Dievo pažinimo, o tik patyrę dieviškosios
malonės poveikį, žmonės būdavo malonūs su Jo tarnais ir net ap-
saugodavo juos, rizikuodami savo gyvybe. Šventoji Dvasia įskiepija

[377] Kristaus malonę daugelyje kilnių, tiesos ieškančių širdžių, sužadindama jų užuojautą nepaisant jų prigimties ir auklėjimo. „Šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų“, atėjusį į šį pasaulį (žr. *Jono 1, 9*), šviečia jo širdyje; ir toji Šviesa, jeigu jos bus paisoma, atves į Dievo karalystę. Pranašas Michėjas sako: „Nors sėdžiu tamsybėje, Viešpats – mano šviesa... Jis išves mane į šviesą, ir aš regėsiu Jo teisumą.“ (*Michėjo 7, 8–9*)

Dangiškasis Išgelbėjimo planas pakankamai platus, kad aprėptų visą pasaulį. Išsekusiai žmonijai Dievas trokšta įkvėpti gyvybės alsavimą. Jis neleis nusivilti nė vienam žmogui, kuris nuoširdžiai trokšta žymiai aukštesnių ir kilnesnių dalykų nei visa, ką gali pasiūlyti pasaulis. Viešpats nuolatos siunčia angelus tiems, kurie, nepaisant bauginančių aplinkybių, tikėdami meldžia jėgų iš aukštybių, kad patirtų išlaisvinimą ir ramybę. Dievas jiems atsiskleis įvairiais būdais, Jis prisilies prie jų gyvenimo taip, kad sustiprintų jų pasitikėjimą Tuo, kuris Pats juos atpirko, „idant ir jie remtų savo viltį Dievu, neužmirštų Dievo darbų, bet laikytųsi Jo įsakymų“ (*Psalms 78, 7*).

„Ar išplėšia kas nors grobį iš galiūno? Ar galima belaisvius atimti iš tirono? Viešpats šitaip atsako: ‘Žinoma! Belaisviai bus atimti iš galiūno ir grobis išplėštas iš tirono!’“ (*Izaijo 49, 24–25*) „Trauksis į šalį visiškai susigėdę, kas tiki stabais, kas sako nuliedintoms statuloms: ‘Jūs mūsų dievai.’“ (*Izaijo 42, 17*)

[378] „Laimingas žmogus, kurio pagalba – Jokūbo Dievas, o viltis – Viešpats, jo Dievas.“ (*Psalms 146, 5*) „Grįžkite į savo tvirtovę, vilties nepradę kaliniai!“ (*Zacharijo 9, 12*) Visiems sąžiningiems pagonių kraštuose – *doriems* Dangaus akivaizdoje – „Jis lyg šviesa, šviečianti tamsoje“ (*Psalms 112, 4*). Dievas kalbėjo: „Aš vesiu keliaujančius akluosius, keliais nežinomais juos vesiu. Tamsą jiems paversiu šviesa, o vingiuotus kelius ištiesinsiu. Visa tai darau dėl jų; jų Aš neapleisiu.“ (*Izaijo 42, 16*)

IV DALIS

Pelnyta bausmė tautai

„Tačiau ir nebausto tavęs nepaliksiu,
nuplaksiu tave pagal teisingą saiką.“

(Jeremijo 30, 11)

MANASAS IR JOŠIJAS

Judo karalystė, klestėjusi valdant Ezekijui, vėl patyrė nuosmukį per ilgus nedoro karaliaus Manaso valdymo metus, kai atgijo pagonybė ir daugelis žmonių buvo pastūmėti į stabmeldystę. „Manasas taip suvedžiojo Judą ir Jeruzalės gyventojus, kad jie elgėsi nedoriau negu tautos, kurias Viešpats buvo sunaikinęs izraelitų labui.“ (2 Metraščių 33, 9) Šlovingą buvusių kartų šviesą pakeitė prietarų ir paklydimų tamsa. Sudygo žalingi daigai ir suklestėjo tironija, priespauda ir neapykanta viskam, kas gera. Teisingumas buvo iškreiptas, įsigalėjo smurtas.

Tačiau ir šis tamsus metas neliko be Dievo ir tiesos liudytojų. Sunkūs išgyvenimai, kuriuos patyrė Judo karalystė valdant Ezekijui, daugelio širdyse išugdė tvirtą charakterį, kuris dabar pasitarnavo kaip atrama prieš vyraujančią neteisybę. Tokių žmonių liudijimas apie tiesą ir teisumą kėlė Manaso ir jo pavaldinių pyktį, kurie stengėsi įsitvirtinti piktadarybėje ir nutildyti kiekvieną jiems nepalankų balsą. „Be to, Manasas praliejo tiek daug nekalto kraujo, kad pripildė Jeruzalę kraujo iki kraštų.“ (2 Karalių 21, 16)

[381]

Vienas pirmųjų krito pranašas Izaijas, kuris daugiau nei pusę amžiaus tarnavo Jehovos paskirtu pasiuntiniu Judo karalystėje. „Dar kiti turėjo iškęsti patyčias ir plakimus, taip pat pančius ir kalėjimą. Jie buvo akmenimis mušami, pjūklais pjaustomi, kalavijo kirčiais žudomi, klajojo prisidengę avikailiais ar ožkenomis, vargo, kentė priespaudą ir kankinimus. Jie, kurių pasaulis nebuvo vertas, slapstėsi dykumose, kalnuose, olose ir žemės plyšiuose.“ (Hebrajams 11, 36–38)

[382] Kai kurie iš tų, kas valdant Manasui buvo persekiojami, buvo įpareigoti nešti ypatingą žinią – drausminančią ir Dievo baismės žinią. Pranašai skelbė, kad „Judo karalius Manasas padarė šiuos bjaurius nusikaltimus“ ir „nedorumu pralenkė“ visus prieš jį buvusius. Dėl jo nedorumo jo karalystei artėjo kritinis metas; greitai krašto gyventojai bus paimti į Babilono nelaisvę, kur jie taps „visų savo priešų auka ir grobiu“ (2 Karalių 21, 11. 14). Bet Viešpats visiškai nepaliks tų, kurie svetimoje šalyje pripažins Jį savo Valdovą; jie patirs didelę priespaudą, tačiau Jis išvaduos juos numatytu laiku ir būdu. **Tie, kurie visiškai Juo pasitikės, ras patikimą prieglobstį.**

Pranašai nuolatos ištikimai perspėjinėjo ir ragino žmones, drąsiai kalbėjo Manasui ir jo pavaldiniams, bet atsimetę Judo gyventojai jų žinios nepaisė ir ją paniekino. Tada kaip užstatą Viešpats leido Asirijos kariuomenei paimti į nelaisvę karalių, asirai „uždėjo jam grandines ir nugabeno į Babiloną“, jų laikinąją sostinę, kad Judo krašto gyventojai suprastų, kas jų laukia, jei ir toliau taip elgsis. Ši nelaimė privertė karalių susiprotėti, „jis maldavo Viešpatį, savo Dievą, ir labai nusižemino prieš savo protėvių Dievą. Jis meldėsi Jam, ir Dievas priėmė jo maldavimą, išklausė prašymą ir sugrąžino į Jeruzalę, į jo karalystę. Tada Manasas suprato, kad Viešpats iš tikrųjų yra Dievas.“ (2 Metraščių 33, 11–13) Tačiau ši atgaila, nors įsidėmėtina, buvo pavėluota, kad išgelbėtų karalystę nuo daugel metų ją griovusios stabmeldiškos įtakos. Daugelis suklupo, parpuolė ir niekada nebepakilo.

[383] Tarp tų, kurių gyvenimą nepataisomai suformavo lemtingas Manaso atsimetimas, buvo jo paties sūnus, kuris sostą paveldėjo būdamas dvidešimt dvejų. Apie karalių Amoną parašyta: „Visur jis ėjo keliu, kuriuo buvo ėjęs jo tėvas, tarnavo stabams, kuriems buvo tarnavęs jo tėvas, ir garbino juos. Viešpatį, savo protėvių Dievą, jis paliko“ (2 Karalių 21, 21–22) ir „prieš Viešpatį jis nenusižemino, kaip jo tėvas Manasas buvo nusižeminęs; priešingai, Amonas tyčia

didino savo kalbę“. Nedoram karaliui nebuvo leista ilgai valdyti. Praėjus vos dvejiems metams po įžengimo į sostą, išsismarkavus jo drąšiam įžulumui, jis buvo nužudytas rūmuose jo paties tarnų, o „vietoje jo šalies žmonės išrinko karaliumi jo sūnų Jošiją“ (*2 Metraščių 33, 23. 25*).

Kai Jošijas užėmė sostą, kur jis turėjo valdyti trisdešimt vienerius metus, tiems, kurie išsaugojo tikėjimo tyrumą, užgimė viltis, jog karalystės nuosmukis bus sustabdytas, nes naujasis karalius, nors ir buvo aštuonerių, bijojo Dievo ir nuo pat pradžių „darė, kas dora Viešpaties akyse, ir visada ėjo savo protėvio Dovydo pėdomis, nenukrypdamas nei į dešinę, nei į kairę“ (*2 Karalių 22, 2*). Būdamas nedoro karaliaus sūnus, apsuptas pagundų sekti tėvo pėdomis ir turėdamas vos keletą patarėjų, drąsinusių jį eiti teisingu keliu, Jošijas vis dėlto pasirinko ištikimybę Izraelio Dievui. Įspėtas praėjusių kartų klaidų, jis pasirinko elgtis ištikimai, o ne pasiduoti nuodėmei ir risti žemyn, kaip jo tėvas ir senelis. Jis nenukrypo „nei į dešinę, nei į kairę“. Eidamas patikėtas pareigas, jis tvirtai apsisprendė paklusti nurodymams, kurie buvo skirti Izraelio vadovams. **Toks klusnumas leido Dievui panaudoti jį kaip garbingą indą.**

[384]

Daugel metų iki Jošijo ir jo valdymo dienomis ištikimi Judo gyventojai vis klausdavo, ar Dievo pažadai, duoti senovės Izraeliui, kada nors galės būti įvykdyti. Žmogišku požiūriu, dieviškieji užmojai išrinktajai tautai atrodė neįgyvendinami. Praėjusių amžių atsimetimas tik didėjo, dešimt Izraelio giminių buvo išblaškytos tarp pagoniškų tautų, o dvi likusios – Judo ir Benjamino – giminės, atrodė, stovi ant dorovinio ir tautinio žlugimo slenksčio. Pranašai ėmė pranašauti visišką sunaikinimą gražiojo miesto, kuriame stovėjo Saliamono pastatyta šventykla ir į kurią buvo sudėtos visos žemiškos didingos tautos viltys. Ar gali būti, kad Dievas išsižadės savo pažado išvaduoti tuos, kurie Juo pasitiki? Ar teisieji, išlikę ištikimi Dievui, gali tikėtis sulaukti geresnių laikų,

susidūrę su ilgai trukusiais persekiojimais ir akivaizdžiu nedorėlių klestėjimu?

Šiuos nerimą keliančius klausimus išsakė pranašas Habakukas. Matydamas Dievui ištikimų žmonių padėtį savo dienomis, jis savo širdies našta išreiškė klausimu: „Kiek ilgai dar šauksiu, Viešpatie, o Tu manęs neišgirsi? Arba rėksiu: ‘Smurtas!’ – o Tu manęs negelbėsi? Kodėl rodai man nusikaltimus ir žiūri į vargą? Aš puldinėjamas ir prievartaujamas, kyla vaidai, nesiliauja barniai. Įstatymas be galios, teisingumas niekada nelaimi. Sukčius apmauna teisųjį, o teismo sprendimas kreivas.“ (*Habakuko 1, 2–4*)

[385]

Dievas atsiliepė į savo ištikimų vaikų šauksmą. Per savo pasirinktą skelbėją Jis atskleidė, jog yra pasiryžęs nubausti tautą, kuri nusigręžė nuo Jo ir ėmė tarnauti pagonių dievams. Kai kuriems tų, kurie kadaise teiravosi dėl ateities, Viešpats, dar esant jiems gyviems, taip stebuklingai suklostys žemės tautų valdovų reikalus, kad Babilonas ims dominuoti. „Baisūs ir keliantys siaubą“ chaldėjai netrukus staiga užpuls Judo kraštą kaip Dievo rykštė (žr. *Habakuko 1, 7*). Judo šalies kilmingieji ir tautos elitas bus ištremti į Babilono nelaisvę; Judo miestai, kaimai ir įdirbti laukai bus sunaikinti; nieko nebus pasigailėta.

Būdamas tikras, kad net per šią siaubingą Dievo bausmę Jo užmojai savo tautai tam tikru būdu bus įvykdyti, Habakukas nusilenkė apreikštai Jehovos valiai. „Argi Tu nesi nuo pat pradžios, Viešpatie, mano Dieve, mano Šventasis?“ (*Habakuko 1, 12*) – sušuko jis ir, žvelgdamas į tikėjimu pasiekiamą ateitį bei tvirtai laikydamasis brangių pažadų, kurie atskleidė Dievo meilę Juo pasitikintiems vaikams, pranašas pridūrė: „Tu esi nemirtingas!“ (*Habakuko 1, 12*; „Mes nemirsime!“; *K. Burbulio vert.*) Taip išreiškdamas tikėjimą, jis atidavė savo ir kiekvieno tikinčio izraelito likimą į gailestingąjo Dievo rankas.

[386]

Tai buvo ne vienintelis Habakuko patyrimas, ugdantis jo tvirtą tikėjimą. Kartą, mąstydamas apie ateitį, jis pasakė: „Stovėsiu savo

sargybos vietoje, liksiu ant pylimo, lauksiu, ką Jis man pasakys.“ Viešpats jam maloniai atsakė: „Užrašyk regėjimą, įrašyk taip aiškiai į lenteles, kad ir bėgikas jį perskaitytų. Nustatytu laiku regėjimas išsipildys, o dabar jis skuba į tikslą ir nemeluoja. Jei atrodo, kad jis gaišuoja, palauk; jis tikrai išsipildys ir nesuvėluos. Pasižiūrėk į puikuolį! Jo dvasia nėra dora; *o teisus žmogus gyvena savo tikėjimu.*“ (Habakuko 2, 1–4)

Tas pats tikėjimas, kuris sunkiomis išbandymų dienomis sustiprino pranašą Habakuką bei visus šventus ir teisus izraelitus, palaiko Dievo žmones ir šiandien. Tamsiausiomis valandomis, grėsmingiausiomis aplinkybėmis krikščionis gali pasitikėti šviesos ir jėgos Šaltiniu. Diena iš dienos per tikėjimą Dievu jo viltis ir drąsa gali atsinaujinti. „Teisus žmogus gyvena savo tikėjimu.“ Tarnaujant Dievui neverta nusiminti, dvejoti ar baimintis. Tiems, kurie Juo pasikliauja, Viešpats padarys nepalyginti daugiau nei galima tikėtis. Jis suteiks išminties, kaip patenkinti įvairias jų reikmes.

Apaštalas Paulius iškalingai liudija, kad kiekviena gundoma siela bus gausiai pasirūpinta. Jam buvo suteiktas dieviškas patikimumas: „Gana tau Mano malonės, nes Mano galybė tampa tobula silpnume.“ Atsidėkodamas ir pasitikėdamas išmėgintas Dievo tarnas atsakė: „Todėl aš mieliausiu noru girsiuosi silpnumais, kad Kristaus galybė apsigyventų manyje. Tad džiaugiuosi silpnumu, paniekinimais, bėdomis, persekiojimais ir priespauda dėl Kristaus, nes, būdamas silpnas, esu galingas.“ (2 Korintiečiams 12, 9–10)

Mes turime branginti ir puoselėti tikėjimą, kurį liudijo pranašai ir apaštalai, tikėjimą, kuris tvirtai laikosi Dievo pažadų ir laukia išlaisvinimo *Jo nustatytu laiku ir būdu.* Tikrasis pranašiškas žodis galutinai išsipildys, kai šlovingai ateis mūsų Viešpats Gelbėtojas Jėzus Kristus kaip karalių Karalius ir viešpačių Viešpats. Laukimo laikas gali prailgti, gali prislėgti bauginančios aplinkybės, gali palūžti daugelis, kuriais pasitikime,

[387]

bet drąsiai kartokime kartu su pranašu, kuris sugebėjo padrąsinti Judo krašto gyventojus sunkaus atsimetimo metu: „Viešpats yra savo šventykloje; tenutyla Jo akivaizdoje visa žemė!“ (*Habakuko 2, 20*) Visada atminkime džiuginančią žinią: „Nustatytu laiku regėjimas išsipildys, o dabar jis skuba į tikslą ir nemeluoja. Jei atrodo, kad jis gaisuoja, palauk; jis tikrai išsipildys ir nesuvėluos... *o teisus žmogus gyvena savo tikėjimu.*“ (*Habakuko 2, 3–4*)

„Viešpatie, girdėjau apie Tavo gyrių;
esu apstulbęs, Viešpatie, nuo Tavo darbų.
Atnaujink juos mūsų laikais,
padaryk juos žinomus mūsų laikais!
Būk gailestingas net kai pyksti!
Dievas atėjo iš Temano,
Šventasis iš Parano kalno.
Jo Garbė padengė dangų,
ir žemė buvo sklidina Jo garbės.
Žerėjimas kaip saulės;
du spinduliai švyti iš Jo rankos,
iš ten, kur slypi Jo galybė.
Maras žygiavo pirma Jo,
o mirtis sekė įkandin.
Sustodamas Jis supurtė žemę,
pažvelgdamas sudrebino tautas.
Amžinieji kalnai skeldėjo,
palei Jo senuosius kelius
įdubo pirmykštės kalvos.“
„Išėjai gelbėti savo tautos,
gelbėti savo pateptojo.“

[388]

„Nors figmedis nežydėtų
ir nebūtų vaisių ant vynmedžių,

nors alyvmedis neneštų derliaus
 ir laukai neduotų maisto,
 nors avių kaimenė dingtų iš avidės,
 o galvijų banda – iš tvarto,
 aš džiaugsiuosi Viešpatyje,
 džiūgausiu Dieve, kuris mane išgano.
 Mano stiprybė – Viešpats Dievas.“

(Habakuko 3, 2–6. 13. 17–19)

Habakukas buvo ne vienintelis, per kurį buvo perduota šviesi vilties, būsimos pergalės ir laukiamo teismo žinia. Valdant Jošijai, Viešpaties žodis pasiekė Sofoniją, kuris aiškiai nurodė besitęsiančio atsimetimo padarinius, o tikrosios Bažnyčios dėmesį atkreipė į šlovingą ateitį. Jo pranašystė apie artėjantį teismą Judo karalystei lygiai taip pat tinka ir neatgailavusiam pasauliui, kurį užklups Dievo teismas Kristaus antrojo atėjimo metu:

[389]

„Didžioji Viešpaties diena jau arti,
 arti ir sparčiai artėja.
 Klausykis, Viešpaties diena!
 ‘Ji karti!’ – galiūnas ten klykia!
 Tai bus pykčio diena,
 sielvarto ir skausmo diena,
 pražūties ir siaubo diena,
 tamsos ir sutemų diena,
 juodų debesų diena,
 diena rago garsų ir kovos šauksmų
 prie įtvirtintų miestų
 ir didingų tvirtovių bokštų.“

(Sofonijo 1, 14–16)

„Sukelsiu žmonėms tokį sielvartą, kad jie vaikščios lyg akli. Kadangi jie nusidėjo Viešpačiui, jų kraujas bus išpilamas kaip dulkės...

Viešpaties pykčio dieną nepajėgs jų išgelbėti nei auksas, nei sidabras. Jo pavyduliavimo ugnyje bus sunaikinta visa žemė. Visišką ir baisų galą Jis padarys visiems žemės gyventojams.“ (*Sofonijo 1, 17–18*)

„Susieikite, susirinkite, begėde tauta,
kol nesate išpustyti kaip pelai pavėjui,
kol jūsų neištiko degantis Viešpaties pyktis,
kol neatėjo Viešpaties įniršio diena.

[390]

Ieškokite Viešpaties, visi krašto nuolankieji,
kurie vykdo teisingumą; siekite teismo,
siekite nuolankumo, kad galėtumėte rasti prieglobstį
Viešpaties įniršio dieną.“ (*Sofonijo 2, 1–3*)

„Tikėk Manimi! Tuo metu padarysiu galą visiems, kurie tave engė. Išgelbėsiu raišuosius, surinksiu paklydusiuosius ir permainsius jų gėdą į gyrių ir garbę visoje žemėje. Tuo metu parvesiu jus namo ir tuo laiku jus surinksiu. Padarysiu jus garbingus ir giriamus visose žemės tautose, kai sugrąžinsiu jums matant tremtinius, – sako Viešpats.“ (*Sofonijo 3, 19–20*)

[391]

„Krykštau iš džiaugsmo Siono dukterie,
šauk Izraeli!
Visa širdimi džiaukis ir džiūgauk,
dukterie, Jeruzale!
Viešpats atšaukė tau skirtą nuosprendį,
Jis nušlavė šalin tavo priešus.
Izraelio karalius, pats Viešpats yra tavyje;
tau daugiau nebereikės bijoti nelaimės.
Tą dieną Jeruzalei bus sakoma:
‘Nebijok, Sione, nenuleisk rankų!’
Viešpats, tavo Dievas,

pergalę teikiantis galiūnas, yra tavyje:
Jis noriai džiaugsis tavimi,
atnaujins tave mylėdamas
ir džiūgaus dėl tavęs giedodamas.“
(*Sofonijo 3, 14–17*)

ĮSTATYMO KNYGA

ebyli, bet galinga įtaka pranašų, skelbiančių žinią apie Babilono nelaisvę, paruošę kelią pertvarkai, kuri įvyko aštuonioliktaisiais Jošijo karaliavimo metais. Ši reforma, dėl kurios tam tikram laikui buvo atidėtas grėsmingas nuosprendis, įvyko visai netikėtai atradus ir pradėjus tyrinėti Šventojo Rašto dalį, kuri daugel metų nežinia kodėl gulėjo ne savo vietoje, tad buvo pasimetusi.

[392]

Beveik prieš šimtmetį, per Paschą, kurią pirmą kartą šventė karalius Ezekijas, buvo numatyta, kad kunigai, mokydami žmones, kasdien viešai skaitytų Įstatymo knygą. Būtent dėl to, kad buvo laikomasi Mozės užrašytų įstatų, ypač tų, kurie pateikti Sandoros knygoje, kuri yra Pakartoto Įstatymo knygos dalis, Ezekijo valdymas buvo sėkmingas. Tačiau Manasas išdrįso atmesti šiuos įstatus, ir jam valdant šventykloje buvęs Įstatymo knygos nuorašas dėl neatsargaus aplaidumo buvo pamestas. Taigi daugel metų tauta apskritai neturėjo galimybės išgirsti jokių jos pamokymų.

Seniai dingusį rankraštį šventykloje rado vyriausiasis kunigas Hilkijas, kuris karaliaus Jošijo nurodymu išsaugoti šventą statinį, kruopščiai darbavosi jį atstatydamas. Vyriausiasis kunigas brangų radinį perdavė raštininkui Šafanui, kuris jį perskaitė ir perdavė karaliui, papasakodamas, kaip ritinys buvo surastas.

Jošijas labai susijaudino, pirmą kartą išgirdęs raginimus ir įspėjimus, surašytus šiame senoviniame rankraštyje. Niekada iki šiol jis taip aiškiai nesuvokė, kad Dievas siūlo Izraeliui „gyvenimą ir mirtį, palaiminimus ir prakeikimus“ (*Pakartoto Įstatymo 30, 19*); kaip dažnai

Jis ragino izraelitus rinktis gyvenimą, kad jie taptų palaiminimu visoms tautoms. „Būkite stiprūs ir ryžtingi! Nebijokite jų ir neišsigąskite, – ragino Mozė Izraelį, – nes pats Viešpats, tavo Dievas, eina su tavimi; Jis nepaliks tavęs vieno ir nepasitrauks nuo tavęs.“

(Pakartoto Įstatymo 31, 6)

Knygoje gausu patikinimų, kad Dievas labiausiai nori išgelbėti tuos, kurie visiškai Juo pasitiki. Kaip Jis išvedė izraelitus iš Egipto vergijos, taip galingai Jis juos įkurdins Pažadėtoje žemėje ir padarys galva tarp žemės tautų.

[393]

Padrąšinimus, siūlomus už klusnumą, lydėjo pranašystės apie bausmes už neklusnumą. Kai karalius išgirdo įkvėptus žodžius, jis suprato, kad jo karalystėje vyrauja panaši būsena. Išsigandęs jis aiškiai suvokė, kad, pasak šių pranašysčių, atsitraukus nuo Dievo, artinosi nelaimės diena, kuri užklups greitai, ir tuomet kelio atgal nebus. Visa buvo aprašyta labai aiškiai, todėl nebuvo įmanoma klaidingai suprasti žodžių prasmės. Perskaičius knygos pabaigoje esantį Dievo santykių su Izraeliu apibendrinimą ir ateities įvykių atpasakojimą, visa tapo dvigubai aišku. Visam Izraeliui girdint Mozė kalbėjo:

„Klausykitės, dangūs, leiskite man kalbėti,
teigirdi žemė mano lūpų žodžius!
Tekrinta mano mokymas kaip lietus,
telaša mano kalba kaip rasa,
tarsi švelnus lietus ant gležnos vejų,
tarsi rasos lašeliai ant žolės.
Juk Viešpaties vardą skelbiu:
duokite garbę mūsų Dievui!
Tai Uola! Jo darbai tobuli,
visi Jo keliai iš tikrųjų teisingi.
Ištikimas Dievas, be apgaulės,
teisus ir patikimas!“

(Pakartoto Įstatymo 32, 1–4)

[394]

„Prisimink senovės dienas,
 apsvarstyk praeities amžių metus;
 klausk savo tėvo, jis tau paaiškins,
 savo senolių, jie tau pasakys.
 Kai Aukščiausiasis skyrė tautoms jų paveldą,
 kai dalijo Adomo palikuonis,
 Jis nustatė tautų ribas pagal Dievo sūnų skaičių,
 bet Viešpaties dalis yra Jo tauta,
 Jokūbas yra Jo paveldas.
 Jis rado jį dykumoje –
 tyruose vaitojančios dykumos.
 Priglobė jį, rūpinosi,
 saugojo kaip savo akies vyzdį.“
(Pakartoto Įstatymo 32, 7–10)

Bet „jis paliko Dievą, kuris jį padarė,
 ir tyčiojosi iš savo išganančios Uolos.
 Jie pykdė Jį svetimais dievais,
 erzino bjauriais dalykais.
 Jie atnašavo auką demonams, kurie nėra Dievas,
 dievams, kurių niekada nebuvo pažinoję,
 naujiems, neseniai atėjusiems,
 kurių jūsų protėviai niekada nebuvo bijoję.
 Nepaisei Uolos, kuri tave pradėjo,
 užmiršai Dievą, kuris tave pagimdė.
 Viešpats tai matė ir buvo įpykdytas,
 Jis atmetė savo sūnus ir dukteris.
 Jis tarė: ‘Paslėpsiu nuo jų savo veidą,
 žiūrėsiu, koks bus jų galas,
 nes tai nedora karta, neištikimi vaikai.
 Jie Mane įerzino tuo, kas nėra Dievas,

įpykdė savo stabais.
 Aš erzinsiu juos tuo, kas nėra tauta,
 pykdysiu juos kvaila tauta.“
 „Krausiu jiems nelaimės ant nelaimių,
 svaidsiu į juos visas savo strėles.
 Alins badas, niokos karštligė
 ir nuožmus maras.“

„Juk tai tauta, stokojanti proto,
 neturinti supratimo.
 Jei išmintingi būtų, apie tai pagalvotų
 ir suprastų, koks bus jų galas.
 Kaip būtų galėjęs vienas vytis tūkstantį
 ar du priversti bėgti dešimt tūkstančių,
 jeigu Uola nebūtų jų įdavusi,
 Viešpats nebūtų jų atidavęs?“
 Iš tikro jų uola neprilygsta mūsų Uolai;
 net patys mūsų priešai tai liudija.“

„Argi tai ne pas Mane paslėpta,
 užantspauduota Mano išduose?
 Man priklauso kerštas;
 atlyginsiu tą dieną, kai jų koja paslys.
 Jų nelaimės diena arti, atskuba jų pražūtis.“

*(Pakartoto Įstatymo 32, 15–21;
 23–24; 28–31; 34–35)*

[395]

Šios ir panašios ištraukos atskleidė Jošijui Dievo meilę savo tautai ir Jo pasibjaurėjimą nuodėme. Skaitydamas pranašystes apie netrukus būsiančias bausmes tiems, kurie atkakliai maištaus, jis baiminosi dėl ateities. Judo krašto nuodėmingumas buvo baisus, tad kokie bus tokio nuolatinio atsietimo padariniai?

[396] Karalius ir anksčiau abejingai nežiūrėjo į vyraujančią stabmeldystę. „Aštuntais savo karaliavimo metais, dar jaunuolis tebebūdamas“, jis pasišventė tarnauti Dievui. Po ketverių metų, būdamas dvidešimties, jis uoliai stengėsi pašalinti savo pavaldinių pagundas, todėl „pradėjo valyti iš Judo ir Jeruzalės aukštumų alkus, šventuosius stulpus ir drožtus bei liedintus stabus. Jam prižiūrint buvo sugriauti Baalo aukurai, sutrupinti ant jų stovintys smilkalų aukurai. Šventieji stulpai ir drožti bei liedinti stabai buvo sudaužyti, sutrinti į dulkes ir išbarstyti ant kapų žmonių, atnašavusių jiems aukas. Jis sudegino ir kaulus kunigų ant jų aukurų. Taip jis išvalė Judą ir Jeruzalę.“ (2 Metraščių 34, 3–5)

[397] Nepasitenkinęs darbu, kurį atliko Judo šalyje, jaunas valdovas ėmėsi darbo kituose Palestinos kraštuose, kur kažkada gyveno dešimt Izraelio giminių, iš kurių dabar tebuvo likęs vargas likutis. „Panašiai, – skaitome, – pasielgė ir Manaso, Efraimo, Simeono miestuose iki pat Naftalio.“ Į Jeruzalę jis sugrįžo tik tuomet, kai šį sugriautų namų regioną perėjo skersai ir išilgai, „nugriovė aukurus, sutrupino šventuosius stulpus ir sutrynė į dulkes, išvartė smilkalų aukurus visame Izraelio krašte“ (2 Metraščių 34, 6–7).

Jošijas nuo jaunų dienų stengėsi pasinaudoti savo karališka padėtimi, kad išaukštintų šventus Dievo Įstatymo principus. O dabar, kai raštininkas Šafanas jam skaitė iš Įstatymo knygos, šiame ritinyje jis įžvelgė išmanymo lobyną, galingą savo krašto pertvarkymo, kurį taip uoliai siekė įvykdyti, sąjungininką. Jis tvirtai pasiryžo elgtis pagal duotus patarimus ir padaryti viską, ką gali, jog supažindintų tautą su šios knygos mokymu, kad izraelitai, jei įmanoma, puoselėtų nuolankumą ir meilę Dangaus Įstatymui.

Tačiau ar buvo įmanoma įvykdyti šį būtiną pertvarkymą? Izraelis jau beveik pasiekė dieviškojo pakantumo ribą, netrukus Dievas turėjo pakilti, kad nubaustų tuos, kurie suteršė Jo vardą. Viešpaties pyktis jau buvo užsidegęs prieš tautą. Priblokštas širdgėlos ir nusivylimo, Jošijas persiplėšė drabužius ir dvasios kančioje suklupo

prieš Viešpatį, ieškodamas atleidimo už neatgailaujančios tautos nuodėmes.

Tuo metu Jeruzalėje netoli šventyklos gyveno pranašė Hulda. Susirūpinusio karaliaus mintys nukrypo į ją, ir jis pasiryžo pasiteirauti Viešpaties per Jo pasirinktą pasiuntinę, ar jis galėtų kokiais nors jam įmanomais būdais išgelbėti klystantį Judo kraštą nuo sunaikinimo.

[398]

Padėties rimtumas ir pagarba pranašei paskatino karalių pas ją pasiųsti žymiausius karalystės vyrus. „Eikite, – liepė jis vyrams, – pasiteirauti Viešpaties mano labui, žmonių labui ir viso Judo labui apie šios atrastos knygos žodžius, nes Viešpats iš tikrųjų turi nesitverti iš pykčio ant mūsų už tai, kad mūsų protėviai neklausė šios knygos žodžių ir nevykdė visa, kas apie mus parašyta.“ (2 Karalių 22, 13)

Per Huldą Viešpats pasiuntė Jošijui žinią, kad Jeruzalės griūtis neišvengiama. Net jeigu dabar tauta nusizemintų prieš Viešpatį, ji neišsigelbės nuo bausmės. Tiek ilgai jų nedori veiksmai darė juos bejausmius, kad nenubaudus jie veikiai būtų grįžę prie savo nuodėmingų darbų. „Pasakykite vyrui, – kalbėjo pranašė, – kuris atsiuntė jus pas mane: ‘Taip kalbėjo Viešpats. Iš tikrųjų šiai vietai ir jos gyventojams atsiųsiu nelaimę pagal visus žodžius knygos, kurią Judo karalius perskaitė. Už tai, kad jie paliko Mane ir degino smilkalus kitiems dievams, pykdydami Mane visais savo rankų darbais, degu pykčiu ant šios vietos, ir jis nebus užgesintas.’“ (2 Karalių 22, 15–17)

Tačiau, kadangi karalius nusizemino širdimi prieš Dievą, Viešpats pripažino tai, kad jis suskubo ieškoti atleidimo ir pasigailėjimo. Jam buvo pasiųsta žinia: „Kadangi tavo širdis nusigando ir tu nusizeminai prieš Viešpatį, išgirdęs, kad Aš nutariau paversti šią vietą su jos gyventojais siaubu ir prakeiksmu, ir kadangi persiplėšei drabužius, verkdamas Mano akivaizdoje, išgirdau ir Aš tave. Tai Viešpaties žodis! Todėl, tikėk Manimi, sujungsiu tave su tavo protėviais, ir tu būsi paimtas į kapą ramybėje. Tavo akys nematys nelaimės, kurią Aš atnešiu šiai vietai.“ (2 Karalių 22, 19–20)

[399]

Karalius ateities įvykius turėjo palikti Dievui; jis negalėjo pakeisti tvirtų Jehovos sprendimų. Bet paskelbęs dangiškojo atpildo nuosprendį, Dievas neatėmė galimybės tautai atgailauti ir keistis. Įžvelgęs Dievo norą gailestingai sušvelninti nuosprendį, Jošijas užsibrėžė padaryti viską, kas nuo jo priklausė, kad reforma būtų įgyvendinta. Jis nedelsdamas sušaukė didelį susirinkimą, į kurį buvo pakviesti Jeruzalės ir Judo karalystės seniūnai bei teisėjai kartu su paprastais žmonėmis. Jie kartu su kunigais ir levitais susitiko su karaliumi šventyklos kieme.

Šiam didžiuliam susirinkimui pats karalius „perskaitė visą Viešpaties Namuose atrastą Sandoros knygą“ (*2 Karalių 23, 2*). Karališkasis skaitovas buvo giliai sukrėstas, todėl žinią jis perdavė su karštu sudaužytos širdies užsidegimu. Klausytojai buvo labai sujaudinti. Karaliaus veide atsispindinčios emocijos, žinios rimtumas, įspėjimas apie gresiančią bausmę – visa paveikė žmones, ir daugelis pasiryžo kartu su karaliumi ieškoti Dievo atleidimo.

[400]

Jošijas pasiūlė, kad aukščiausioji vyresnybė susivienytų su tauta ir iškilmingai sudarytų Sandorą Dievo akivaizdoje, – bendradarbiauti vieni su kitais siekiant įvesti ryžtingus pokyčius. „Karalius stovėjo prie stulpo ir sudarė Sandorą Viešpaties akivaizdoje: sekti Viešpatį, laikantis Jo įsakymų, įsakų ir įstatų, visa širdimi ir visa gyvastimi, vykdant įrašytus šioje knygoje šios Sandoros žodžius.“ Atsakymas buvo nuoširdesnis nei karalius drįso tikėtis: „Visi žmonės įsipareigojo Sandorai.“ (*2 Karalių 23, 3*)

Vykdymas reformą, karalius siekė, kad būtų sunaikinti bet kokie stabmeldystės likučiai. Krašto gyventojai tiek ilgai sekė kitų tautų papročiais, lenkėsi mediniams ir akmeniniams atvaizdams, kad žmogus atrodė bejėgis pašalinti visus šių blogybių pėdsakus. Bet Jošijas atkakliai stengėsi apvalyti kraštą. Jis griežtai kovojo su stabmeldyste, žudydamas „visus ten esančius aukštumų alkų kunigus“. „Be to, Jošijas išnaikino vėlių šaukėjus ir žynius, šeimų dievukus ir stabus bei visus Judo krašte ir Jeruzalėje buvusius bjaurius dalykus,

idant įvykdytų Įstatymo žodžius, užrašytus knygoje, kurią kunigas Hilkijas rado Dievo Namuose.“ (2 Karalių 23, 20. 24)

Prieš kelis šimtmečius, karalystės skilimo dienomis, kai Nebato sūnus Jeroboamas, drąsiai maištaudamas prieš Dievą, kuriam tarnavo Izraelis, stengėsi nukreipti žmonių širdis nuo pamaldų Jeruzalės šventykloje prie naujų garbinimo būdų, jis pastatė nešventintą aukurą Betelyje. Per pašventinimą šio aukuro, kuris po to daugel metų viliojo tautą prie stabmeldystės, netikėtai atėjo vienas Dievo vyras iš Judo krašto ir, pasmerkdamas šventvagystę, tarė:

[401]

„Aukure, aukure! Taip kalbėjo Viešpats: ‘Dovydo namams gims sūnus, vardu Jošijas. Jis atnašaus ant tavęs aukštumų alkų kunigus, deginančius ant tavęs smilkalus. Ant tavęs bus deginami žmonių kaulai.’“ (1 Karalių 13, 2) Šią žinią patvirtino ženklas, įrodantis, kad tai buvo Viešpaties žodžiai.

Praėjo trys šimtmečiai. Vykdydamas reformas šalyje, karalius Jošijas atėjo į Betelį, kur stovėjo tas senovinis aukuras. Prieš daugel metų Jeroboamui ištarta pranašystė dabar akivaizdžiai išsipildė.

„Jis išardė Betelio aukurą – aukštumų alką, pastatytą Nebato sūnaus Jeroboamo, įtraukusio Izraelį į nuodėmę: ir tą aukurą, ir tą aukštumų vietą. Jis sudegino tą aukštumų alką, pavertė jį dulkėmis; sudegino ir šventąjį stulpą. Apsidairęs Jošijas pamatė ant kalvos kapus. Jis pasiuntė atnešti iš kapų kaulų ir sudeginęs ant aukuro užteršė jį pagal Viešpaties žodį, kurį paskelbė Dievo vyras, kai Jeroboamas stovėjo prie aukuro iškilmių dieną. Apsišvalgęs karalius pamatė Dievo vyro, kuris buvo išpranašavęs šiuos dalykus, kapą. Jis paklausė: ‘Kieno tas antkapis, kurį matau?’ Miesto žmonės paaiškino jam: ‘Tai kapas Dievo vyro, kuris atėjo iš Judo ir pranašavo dalykus, kuriuos tu padarei Betelio aukrui.’ – ‘Palikite jį ramybėje, – tarė karalius, – te nejudina niekas jo kaulų.’ Tad jie paliko jo kaulus nepalietus drauge su kaulais iš Samarijos atėjusio pranašo.“ (2 Karalių 23, 15–18)

[402]

Pietiniuose Alyvų kalno šlaituose, priešais nuostabią Viešpaties šventyklą ant Morijos kalno stūksojo šventovės ir stabai, kuriuos

Saliamonas įrengė, norėdamas įtikti savo stabmeldėms žmonoms (žr. *1 Karalių 11, 6–8*). Daugiau nei tris šimtmečius ant „Nusikaltimų kalno“ stovėjo nebylūs, didžiuliai nedori stabai, liudijantys išmintingiausio Izraelio karaliaus atsimetimą. Juos Jošijas taip pat nugriovė ir sunaikino.

[405] Karalius ir toliau siekė sustiprinti Judo karalystės žmonių tikėjimą savo tėvų Dievu, todėl surengė didelę Paschos iškilmę pagal nurodymus, užrašytus Įstatymo knygoje. Tie, kuriems buvo patikėta šventa tarnystė, atliko visus parengiamuosius darbus; didžiąją iškilmės dieną buvo aukojamos geros valios aukos. „Paschos auka taip nebuvo švęsta nuo teisėjų, valdžiusių Izraelį, dienų ir per visas Izraelio karalių bei Judo karalių dienas.“ (*2 Karalių 23, 22*) Nors Jošijo uolumas ir buvo Dievui priimtinas, tačiau jis negalėjo išpirkti praeities kartų nuodėmių; taip pat karaliaus sekėjų rodomas pamaldumas negalėjo pakeisti širdžių daugelio, kurie atkakliai atsiskė palikti stabmeldystę ir pradėti garbinti tikrąjį Dievą.

[406] Po Paschos iškilmės Jošijas dar karaliavo daugiau nei dešimt metų. Būdamas trisdešimt devynerių, jis žuvo kare su egiptiečiais „ir buvo palaidotas savo protėvių kapuose“. „Visas Judas ir Jeruzalė apraudojo Jošiją. Ir Jeremijas sukūrė Jošijui raudą, kurią visi giesmininkai ir giesmininkės kartojo savo raudose Jošijui, kaip daroma iki šios dienos. Jos virto papročiu Izraelyje ir buvo įtrauktos į raudas.“ (*2 Metraščių 35, 24–25*) „Iki jo [Jošijo] nebuvo kito karaliaus, kaip jis atsidavusio Viešpačiui visa savo širdimi, visa savo gyvastimi ir visomis savo jėgomis, pagal visą Mozės Įstatymą, nei po jo neatsirado nė vieno tokio kaip jis. Tačiau Viešpats nesiliovė smarkiai pykęs... iš apmaudo, kurį Jam buvo sukėlę visi Manaso darbai.“ (*2 Karalių 23, 25–26*) Greitai artėjo metas, kai Jeruzalė turėjo būti visiškai sunaikinta, o krašto gyventojai ištremti į Babiloną, kad išmoktų pamokas, kurių atsiskė palankesnėmis aplinkybėmis.

TRISDEŠIMT KETVIRTAS SKYRIUS

JEREMIJAS

arp tų, kurie dėl Jošijo atliekamų reformų tikėjosi ilgalaikio dvasinio atgimimo, buvo Jeremijas, dar visai jaunas, Dievo pašauktas eiti pranašo pareigas tryliktaisiais Jošijo valdymo metais. Kilęs iš levitų kunigystei priklausančios šeimos, jis nuo vaikystės buvo ruošiamas šventai tarnystei. Laimingais pasiruošimo metais jis menkai tesuprato, kad nuo gimimo buvo pašauktas būti „pranašu tautoms“, o išgirdęs dieviškąjį kvietimą, pasijuto nevertas. „Ak, Viešpatie Dieve! – sudejavo jis. – Aš juk nemoku kalbėti! Esu tik vaikas!“ (*Jeremijo 1, 5–6*)

[407]

Jaunajame Jeremijuje Dievas matė tą, kuris bus vertas Jo pasitikėjimo ir, kilus stipriam pasipriešinimui, tvirtai stovės už tiesą. Vaikystėje jis jau įrodė savo ištikimybę, dabar kaip gero kryžiaus kario jo laukė sunkumai. „Nesakyk: ‘Esu tik vaikas!’ – liepė Viešpats jaunajam pasiuntiniui. – Kur tik tave siųsiu, ten eisi, ką tik tau liepsiu, tą kalbėsi! Nebijok nieko, nes Aš su tavimi ir tave apsaugosiu.“ „Ogi tu susijuosk strėnas! Stokis ir skelbk jiems visa, ką tau liepiu! Nepalūžk nuo jų, kad nepalaužčiau tavęs jų akyse! O Aš štai šiandien padariau tave sutvirtintu miestu, geležies stulpu ir vario siena, kad stovėtum prieš visą kraštą: prieš Judo karalystės karalius ir didžiūnus, prieš kunigus ir visą liaudį. Su tavimi jie kovos, bet neįveiks tavęs, nes Aš esu su tavimi, kad tave išgelbėčiau, – tai Viešpaties žodis.“ (*Jeremijo 1, 7–8. 17–19*)

Keturiasdešimt metų Jeremijas turėjo būti tautai tiesos ir teisingumo liudytoju. **Neprilygstamo atsimetimo metu Jeremijas savo gyvenimu ir charakteriu turėjo būti vienintelio tikrojo Dievo**

garbintojo pavyzdys. Nuožmios Jeruzalės apgulties metu jis turėjo būti Jehovos ruporas. Jis turėjo pranašauti Dovydo namų žlugimą ir nuostabios Saliamono šventyklos sunaikinimą. Net įkalintas dėl savo bebaimių pasisakymų, jis vis tiek atvirai kalbėjo prieš aukštuomenės nuodėmes. Paniekintas, nekenčiamas žmonių, atstumtas, jis galiausiai turėjo pamatyti, kaip išsipildo jo paties pranašystės apie artėjančią žūtį, ir išgyventi liūdesį bei vargą, kuris užklups jį po pamerktojo miesto sunaikinimo.

[408] Tačiau be vaizdų visuotinio sunaikinimo, kurio link tauta taip sparčiai ėjo, Jeremijui dažnai buvo leista praskleisti varginančių dabarties įvykių uždangą ir pamatyti šlovingą ateitį, kai Dievo tauta bus atpirkta iš priešo žemės ir vėl įkurta Sione. Jis numatė, kad ateis diena, kai Viešpats atnaujins savo Sandoros santykius su tauta. „Patys jie bus kaip gerai laistomas sodas ir turės visko, ko jiems reikia.“ (*Jeremijo 31, 12*)

Apie savo pašaukimą tarnystei Jeremijas rašė: „Tuomet Viešpats ištiesė ranką ir palytėjo mano lūpas, tardamas: ‘Štai dedu savo žodžius į tavo lūpas! Įsidėmėk! Šią dieną paskiriu tave tautų ir karalysčių prievaizdu, kad išrautum ir nugriautum, sunaikintum ir nuverstum, atstatytum ir atsodintum.’“ (*Jeremijo 1, 9–10*)

Dėkui Dievui už žodžius „atstatytum ir atsodintum“. Šie žodžiai patikino Jeremiją dėl Viešpaties užmojo atstatyti ir išgydyti. Ateityje jis perduos griežtus žodžius. Drąsiai skelbs pranašystes apie greitai artėjančią bausmę. Nuo Šinaro lygumų „išsilies nelaimė ant visų krašto gyventojų!“ „Taip Aš išstarsiu jiems savo nuosprendį, – kalbėjo Viešpats, – už visą jų nedorumą, už tai, kad jie Mane paliko.“ (*Jeremijo 1, 14. 16*) Tačiau visus šiuos žodžius turėjo lydėti patikrinimas, jog **bus atleista visiems, kurie nusigręš nuo savo pikto darbo.**

Būdamas išmintingas statytojas, Jeremijas pačioje savo gyvenimo darbo pradžioje stengėsi skatinti Judo vyrus padėti platų ir gilų savo dvasinio gyvenimo pamatą atliekant kruopščiau atgailą. Jau seniai jie

buvo statinys iš medžiagų, kurias Paulius palygino su medžiu, šieniu ir šiaudais, o Jeremijas – su išdagomis. „Atmestuoju sidabru“ jis pavadino neatgailaujančią tautą, „nes Viešpats juos atmetė“ (*Jeremijo 6, 30*). **Dabar jie buvo skatinami išmintingai statyti amžinybei, atmetant atsimetimo ir netikėjimo šiukšles, pamatui naudoti medžiagas iš gyno aukso, išgryninto sidabro ir brangakmenių – tikėjimo, klusnumo ir gerų darbų, nes vien tai priimtina šventam Dievui.**

[409]

Viešpaties žodis, perduotas tautai per Jeremiją, buvo toks: „Sugrįžk, maištingoji Izraelio tauta..., nebūsiu tau piktas, nes esu maloningas..., neapykantos amžinai Aš nejaučiu. Tik prisipažink, kad esi kalta, nes prieš Viešpatį, savo Dievą, maištavai... Sugrįžkite, atsimetėliai vaikai..., nes Aš esu jūsų Viešpats“ („nes Aš esu jus vedęs“; *kt. vert.*). „Vadintum mane: ‘Mano Tėve!’“ „Sugrįžkite, maištingieji vaikai, Aš pagydysiu jūsų atsimetimą.“ (*Jeremijo 3, 12–14; 3, 19, 22*)

Be nuostabių maldavimų, savo nuklydusiai tautai Dievas pasakė žodžius, kuriais grįždami pas Jį jie galėtų kreiptis. Jie turėjo sakyti: „Mes čia! Dabar einame pas Tave, nes Tu esi Viešpats, mūsų Dievas! Išties apgaulė – kalvose, klegesys – aukštumose! Tik Viešpatyje, mūsų Dieve, tėra Izraelio išganymas... Mes gėdą pasiklojome ir nešlove apsiklojome, nes Viešpačiui, mūsų Dievui, nusidėdavome nuo pat jaunystės iki šios dienos ir mes, ir mūsų tėvai; neklausėme Viešpaties, mūsų Dievo, balso.“ (*Jeremijo 3, 22–25*)

Jošijo įvykdyti pertvarkymai apvalė kraštą nuo pagoniškų alkų, bet žmonių širdys nepasikeitė. Sudygusius ir žadėjusius gausų derlių tiesos daigus nusmelkė erškėčiai. Kitas toks atsimetimas būtų buvęs lemtingas, todėl Viešpats siekė, kad tauta suvoktų gresiantį pavojų. **Tik rodydami ištikimybę Viešpačiui, jie galėjo tikėtis dieviškosios malonės ir gerovės.**

[410]

Jeremijas ne kartą atkreipė tautos dėmesį į Pakartoto Įstatymo knygoje duotus patarimus. Labiau nei bet kuris kitas pranašas jis pabrėžė Mozės Įstatymo mokymus ir parodė, kaip jie gali atnešti

didžiausius dvasinius palaiminimus tautai ir kiekvienai širdžiai. „Pasiklauskite senovės takų, kur yra gerasis kelias! Eikite juo, – maldavo jis, – ir rasite ramybę.“ (*Jeremijo 6, 16*)

Kartą, Viešpačiui paliepus, Jeremijas atsistojo prie pagrindinių miesto vartų ir kalbėjo apie šventos šabo (sabatos) dienos šventimą. Jeruzalės gyventojams iškilo grėsmė užmiršti poilsio dienos šventumą, todėl jie buvo įspėti neužsiimti kasdieniais darbais tą dieną. Klusniesiems buvo pažadėti palaiminimai. „Jeigu Manęs nuoširdžiai paklausysite, – kalbėjo Viešpats, – ir šabo dieną nešulio pro šio miesto vartus nenešite, švęsite šabą ir susilaikysite nuo bet kokio darbo, tai pro šio miesto vartus ir toliau žygiuos karaliai, sėdintys Dovydo soste, karietose ar ant arklių, drauge su savo didžiūnais, Judo žmonėmis ir Jeruzalės gyventojais. Šis miestas amžiais bus gyvenamas.“ (*Jeremijo 17, 24–25*)

[411] Šį gerovės pažadą kaip atlygį už ištikimybę lydėjo pranašystė apie baisias bausmes, kurios ištiks miestą, jeigu jo gyventojai pasirodys neištikimi Dievui ir Jo Įstatymui. Jei nebus paisoma raginimų paklusti Viešpačiui, savo tėvų Dievui, ir švęsti Jo šabo dieną, miestas ir jo rūmai bus visiškai sunaikinti ugnimi.

Taigi pranašas tvirtai pasisakė už teisingo gyvenimo principus, taip aiškiai išdėstytus Įstatymo knygoje. Bet Judo krašto gyventojų būseną buvo tokia, kad tik pačiomis ryžtingiausiomis priemonėmis buvo galima pasiekti teigiamų permainų; todėl Jeremijas iš visos širdies darbavosi vardan neatgailaujančiųjų. „Išarkite dirvonus, – maldavo jis, – nesėkite tarp erškėčių!“ „Jeruzale, nuplauk nedorumą nuo savo širdies, kad dar galėtum būti išgelbėta!“ (*Jeremijo 4, 3. 14*)

Deja, didžioji tautos dalis raginimo atgailauti ir keistis nepaisė. Po pamaldaus karaliaus Jošijo mirties kraštą valdę karaliai buvo neverti jiems suteikto pasitikėjimo ir daugelį paklaidino. Po Jehohazo, kurį nuvertė Egipto karalius, sostą užėmė Jošijo vyresnysis sūnus Jehojakimas. Jau nuo pat Jehojakimo karaliavimo pradžios Jeremijas turėjo mažai vilčių išsaugoti mylimą kraštą nuo sunaikin-

nimo ir tautos ištrėmimo. Bet jam nebuvo leista tylėti, kai karalystei grėsė pragaištis. Ištikimus Dievui žmones reikėjo padrašinti elgtis dorai, o nusidėjėlius, kiek tik įmanoma, skatinti nusigręžti nuo neteisybės.

Persilaužimui įveikti reikėjo visuotinę ir toli siekiančių pastangų. Viešpats liepė Jeremijui stovėti šventyklos kieme ir skelbti visiems ateinantiems ir išeinantiems Judo krašto žmonėms. Gavęs žinią, Jeremijas iš jos negalėjo praleisti nė žodžio, kad Siono nusidėjėliai turėtų galimybę išgirsti ir nusigręžti nuo savo pikto kelių.

[412]

Pranašas pakluso. Jis stovėjo Viešpaties Namų vartuose, ir ten garsiai skambėjo žmones įspėjantis ir maldaujantis jo balsas. Visagalio įkvėptas jis skelbė:

„Visi judėjai, kurie einate pro vartus pagarbinti Viešpaties, išgirs-
kite Viešpaties žodį! Taip kalba Galybių Viešpats, Izraelio Dievas:
‘Taisykite savo kelius ir darbus, kad galėčiau būti su jumis šioje
vietoje. Nepasitikėkite nepagrįsta viltimi, sakydami: ‘Tai Viešpaties
Šventykla! Tai Viešpaties Šventykla!’ Tik tuomet, jei jūs visiškai
pakeisite savo kelius ir darbus, jei vykdysite teisingumą tarp žmo-
nių, jei neskriausite svetimšalio, našlaičio ir našlės, jei nepraliesite
nekalto kraujo šioje vietoje ir nedarysite sau žalos, sekdami paskui
svetimus dievus, Aš būsiu su jumis šioje vietoje – krašte, kurį seno-
vėje amžinai atidaviau tavo tėvams.’“ (*Jeremijo 7, 2–7*)

Čia aiškiai parodytas Viešpaties nenoras bausti. Jis sulaiko savo teismus, kad neatgailaujančius vis dar galėtų maldauti at-siversti. Tas, kuris „myli ištikimai, vykdo teisingumą ir teisumą žemėje“ (*Jeremijo 9, 23*), ilgisi savo vaikų, visais įmanomais būdais moko juos amžinojo gyvenimo kelių. Jis išvedė izraelitus iš vergijos, kad šie galėtų tarnauti Jam, vieninteliam tikram ir gyvajam Dievui. Nors jie ilgai klajojo stabmeldystės keliais ir nepaisė Jo perspėjimų, tačiau dabar Jis pasirengęs atidėti bausmę ir suteikti dar vieną galimybę atgailai. **Viešpats aiškiai parodė, kad išvengti artėjančios nelaimės galima tik nuodugniai pakeitus širdį. Bergždžia pasitikėti**

[413]

šventykla ir tarnavimu joje. Apeigos ir ceremonijos negali atpirkti iš nuodėmės. Nors izraelitai laikė save išrinktąja Dievo tauta, bet tik širdies ir gyvenimo pakeitimas galėjo juos išgelbėti nuo nuolatinio nusižengimo padarinių.

Todėl „Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse“ Jeremijas turėjo skelbti: „Klausykite šios Sandoros nuostatų“ – aiškių Jehovos nurodymų, užrašytų Šventajame Rašte – „ir vykdykite juos“ (*Jeremijo 11, 6*). Visa tai Jeremijas skelbė, stovėdamas šventyklos kiemuose taip pat Jehojakimo valdymo pradžioje.

Trumpai buvo apžvelgta Izraelio išėjimo iš Egipto istorija. Dievo Sandora su jais skambėjo taip: „Klausykite Mano balso! Tada Aš būsiu jūsų Dievas, o jūs būsite Mano tauta. Eikite visur tik tuo keliu, kuriuo jums įsakau, idant jums sektųsi.“ Gėdingai ir nuolatos ši Sandora buvo laužoma. Išrinktoji tauta „sekė paskui savo pačių užmačias, savo nedorų širdžių užsispyrimą, atsukdami Man nugarą, o ne veidą“ (*Jeremijo 7, 23–24*).

[414] „Kodėl, – klausė Viešpats, – ši tauta – Jeruzalė – amžinai neklusni?“ (*Jeremijo 8, 5*) Pasak pranašo, tai vyko, nes jie nepakluso Viešpaties balsui ir nesileido mokomi (žr. *Jeremijo 5, 3*). „Ištikimybė mirusi, – raudėjo jis, – net pats žodis dingęs nuo jų lūpų.“ „Net gandras padangėse žino, kada keliauti, burkuolis, kregždė ir gervė nujaučia laiką, kada sugrįžti, bet Mano tauta nežino Viešpaties teisingumo!“ „Kaip už tai jų nebausti? – tai Viešpaties žodis. – Kaip tokiai tautai nekeršyti?“ (*Jeremijo 7, 28; 8, 7; 9, 8*)

Atėjo metas nuodugniai ištirti širdis. Kol valdė Jošijas, tauta turėjo šiek tiek vilties. Tačiau jis jau nebegalėjo užtarti tautos, nes krito mūšyje. Tautos nuodėmės pasiekė ribą, todėl laikas užtarimui jau buvo praėjęs. „Net jei pats Mozė ir Samuelis Man juos užtartų, – kalbėjo Viešpats, – ir tai Mano širdis prie šios tautos nelinktų. Varyk juos Man iš akių, tegu jie eina sau! Jeigu jie klaustų: ‘Kur mes eisime?’ – atsakyk jiems: ‘Taip kalba Viešpats. Kas paženklintas marui, tas mirs maru; kas paženklintas kalavijui, tas žus nuo kalavijo; kas

paženklintas badiui, tas mirs nuo bado; kas paženklintas nelaisvei, tas išeis į nelaisvę!“ (Jeremijo 15, 1–2)

Atsisakymas paisyti maloningo kvietimo, kurį dabar siūlo Dievas, atneš neatgailaujančiai tautai bausmes, kurios daugiau nei prieš šimtmetį ištiko Šiaurinę Izraelio karalystę. Jiems skirta žinia buvo tokia: „Jei neklausysite Manęs, nesielsite pagal mokymą, kurį jums daviau, neklausysite žodžių Mano tarnų pranašų, kuriuos siunčiu primygtinai ir be perstojo, nors niekada jų ir neklausėte, tai pasielgsiu su šiais Namais kaip su Šiloju, o šį miestą padarysiu keiksmazo-džiu visoms žemės tautoms.“ (Jeremijo 26, 4–6)

[415]

Žmonės, stovėję šventyklos kieme ir klausę Jeremijo kalbos, puikiai suprato užuominą į Šiloją ir tą atvejį, kai Elio laikais užpuolė filistinai ir, nugalėję Izraelį, išsinešė Sandoros Skrynį.

Elio nuodėmė buvo ta, kad jis lengvabūdiškai žiūrėjo į kaltes savo sūnų, kurie atliko šventą tarnystę, ir į visoje žemėje vyraujančias blogybes. **Jo aplaidus požiūris į blogį užtraukė Izraeliui baisią nelaimę.** Jo sūnūs krito mūšyje, pats Elis mirė, iš Izraelio krašto buvo paimta Sandoros Skrynja, žuvo trisdešimt tūkstančių žmonių – visa tai įvyko, nes buvo leista bujoti nevaldomai ir ne-tramdomai nuodėmei. Izraelitai bergždžiai vylėsi, kad, nepaisant jų nuodėmingo gyvenimo, Sandoros Skrynios buvimas šalia suteiks jiems pergalę prieš filistinus. Jeremijo laikais Judo karalystės gyven-tojai taip pat tvirtai tikėjo, kad griežtas nurodytų apeigų vykdymas apsaugos juos nuo bausmės už nedorą elgesį.

Kokia tai pamoka žmonėms, kurie mūsų laikais eina atsakingas pareigas Dievo Bažnyčioje! Koks griežtas išpėjimas, rodantis, kaip svarbu ištikimai kovoti su blogiu, kuris užtraukia nepagarbą tiesai! **Tegul nė vienas, kas teigia esąs Dievo Įstatymo sergėtojas, ne-apgaudinėja savęs, kad formalus įsakymų laikymasis apsaugos nuo dieviškojo teisingumo. Tegul niekas neatmeta pabarimo už blogį ir nekaltina Dievo tarnų, kad šie per daug uoliai stengiasi apvalyti Bažnyčią nuo piktadarybių. Nuodėmės nekenčiantis**

[416]

Dievas ragina pasitraukti nuo visko, kas nedora, tuos, kurie laikosi Jo Įstatymo. Aplaidus požiūris į atgailą ir nenoras gera valia paklusti atneš rimtų padarinių šių dienų žmonijai, kaip kadaise senovės Izraeliui. Yra riba, kurią peržengus Viešpaties teismo niekas nebesustabdys. Jeruzalės sugriovimas Jeremijo dienomis yra rimtas įspėjimas šiandienos Izraeliui: nepaisymas perspėjimų ir patarimų, kurie duodami per rinktinius indus, neliks nenubaustas.

Jeremijo žinia sukėlė kunigų ir daugelio žmonių tautoje priešiskumą. Apimti audringo įniršio jie šaukė: „Kaip drįsti pranašauti Viešpaties vardu: ‘Šiems Namams bus kaip Šilojuil!’ – ir: ‘Tas miestas bus sunaikintas, liks be gyventojų!’ Žmonių minia spietėsi apie Jeremiją Viešpaties Namuose.“ (*Jeremijo 26, 9*) Kunigai, klaidingi pranašai ir tauta supyko ant jo, nes jis nekalbėjo jiems sušvelnintų žodžių ar nepranašavo melo. Taigi Dievo žinia buvo atmesta, o Jo tarnui buvo grasinama mirtimi.

[417]

Jeremijo žinia pasiekė Judo kunigaikščių ausis, ir šie iš karaliaus rūmų nuskubėjo į šventyklą patys išsiaiškinti, kas vyksta. „Kunigai ir pranašai pareiškė didžiūnams ir visai miniai: ‘Tas žmogus turi būti nubaustas mirtimi, nes, kaip patys savo ausimis girdėjote, pranašavo prieš šį miestą!’“ (*Jeremijo 26, 11*) Bet Jeremijas drąsiai stovėjo prieš didžiūnus bei tautą ir pasakė: „Pats Viešpats pasiuntė mane pranašauti šiems Namams ir šiam miestui visa, ką jūs girdėjote. O dabar taisykite savo kelius ir darbus, klausykite Viešpaties, savo Dievo, balso, kad Viešpats apgailėtų savo mintį apie nelaimę, kuria jums grasi. Žinoma, aš jūsų rankose. Darykite su manimi, kas atrodo gera ir teisinga jūsų akyse. Tačiau gerai pagalvokite: nužudydami mane, užsitraukiate nekaltą kraują patys sau, miestui ir jo gyventojams, nes Viešpats iš tikrųjų siuntė mane pas jus, kad išgirstumėte visus šiuos žodžius.“ (*Jeremijo 26, 12–15*)

Jei pranašą būtų įbauginęs grėsmingas didžiūnų nusiteikimas, jo žinia būtų buvusi bevertė, o jis būtų praradęs gyvybę; tačiau drąsa, su kuria jis išsakė griežtą perspėjimą, užsitarnavo žmonių pagarbą ir

palankiai nuteikė Izraelio kunigaikščius jo atžvilgiu. Jie kalbėjosi su kunigais ir netikrais pranašais ir parodė, kokios neprotingos būtų jų siūlomos kraštutinės priemonės; tauta taip pat įsiklausė į jų žodžius. Taigi Dievas surado savo tarnui gynėjus.

Seniūnai taip pat pasipriešino kunigų sprendimui dėl Jeremijo likimo. Jie citavo pranašo Michėjo žodžius, kuris pranašavo Jeruzalės ateitį: „Sionas bus nuartas kaip dirva, Jeruzalė taps griuvėsių krūvomis, o Šventyklos kalnas – gūbriu miške.“ Ir klausė: „Argi Judo karalius Ezekijas ir kas nors Judo karalystėje pasmerkė jį mirčiai? Juk jie verčiau pabijojo Viešpaties ir stengėsi rasti Jo malonę, idant Viešpats pergalvotų savo mintį apie nelaimę, kuria buvo jiems grasinęs! O mes patys sau darome mirtiną skriaudą!“ (*Jeremijo 26, 18–19*)

Dėl šių įtakingų vyrų prašymo pranašo gyvybė buvo išgelbėta, nors daugelis kunigų ir klaidingų pranašų, negalėdami pakęsti jo išsakytų smerkiančių žodžių tiesos, mielai būtų nubaudę jį mirtimi už esą keliamą maištą.

[418]

Nuo pašaukimo dienos iki tarnystės pabaigos Jeremijas Judo krašte buvo tarsi „tvirtas vario mūras“, kurio žmogaus rūstybė negalėjo įveikti. „Nors jie ir puls tave, – įspėjo Viešpats savo tarną, – tavęs neįveiks, nes Aš esu su tavimi, kad tau padėčiau ir tave gelbėčiau... Išgelbėsiu tave iš nedorėlių rankų, iš negailestingų nagų tave išvaduosi.“ (žr. *Jeremijo 15, 20–21*)

[419]

Iš prigimties kuklus ir nedrąsus Jeremijas troško ramybės ir nušalesnio gyvenimo, kur galėtų nematyti savo mylimos neatgailaujančios tautos. Sielvartas spaudė jam širdį dėl būsimos nuodėmių sukeltos pragaišties. „O kad mano galva būtų vandenys, mano akys – ašarų šaltinis! – raudėjo jis. – Dieną naktį raudočiau dėl dukters, mano tautos, užmuštųjų.“ „O kad galėčiau rasti dykumoje pakelės pastogę! Tada palikčiau savo tautą, galėčiau atsitraukti nuo jų.“ (*Jeremijo 8, 23; 9, 1*)

Jam teko išgyventi žiaurias patyčias. Jo jautrią sielą ištisai perverdavo pašaipų strėlės tų, kurie neapkentė jo pranašavimų ir atsainiai

reagavo į raginimą atgailauti. „Pajuoka tapau visai savo tautai, – kalbėjo jis, – jie visą dieną dainomis tyčiojasi iš manęs.“ „Aš nuolat traukiamas per dantį, kiekvienas šaiposi iš manęs.“ „Girdžiu minioje šnabždant: ‘Galbūt jis įsipainios į pinkles; tada jis bus mūsų rankose ir galėsime jam atsikeršyti!’“ (*Raudų 3, 14; žr. Jeremijo 20, 7, 10*)

[420] Tačiau ištikimas pranašas buvo kasdien stiprinamas, kad visa tai ištvertų. „Viešpats su manimi tarsi galingas gynėjas, – kalbėjo jis tikėdamas, – todėl mano persekiotojai suklups ir nenugalės. Baisi gėda juos lydės, nes jiems negali pasisekti! Vien amžiną, neužmirštamą negarbę jie užsitraukė.“ „Giedokite Viešpačiui, šlovinkite Viešpatį, nes Jis išgelbėjo vargšo gyvybę iš nedorėlių rankų!“ (*Jeremijo 20, 11, 13*)

Patirtis, kurią Jeremijas išgyveno jaunystėje ir vėlesniu tarnystės metu, padėjo jam gauti pamoką, „kad ne žmogus sau kelią lemia. Žmogus negali nei pasirinkti gyvenimo kelio, nei savo žingsnius gyvenime pakreipti“. Jis išmoko melstis taip: „Pataisyk mus, Viešpatie, tačiau su saiku, ne su pykčiu, idant niekais mūsų nepaverstum.“ (*Jeremijo 10, 23–24*)

[421] Kai gerdamas iš vargo bei sielvarto taurės ir gundomas jis iš nevilties norėjo ištarti: „Praėjo mano garbė ir visa, ko tikėjausi iš Viešpaties“, **Jeremijas prisiminė, kaip Dievas rūpinosi juo**, ir pergalingai sušuko: „Ištikimoji Viešpaties meilė niekada neišsenka, gailestingumo Jam niekada nepristinga. Kas rytą jie nauji; didelė Tavo ištikimybė! ‘Viešpats yra mano dalis, – sakau sau, – todėl į Jį dėsiu viltis.’ Geras yra Viešpats tiems, kurie Jo laukia, žmogui, kuris jo ieško. Gera laukti kantriai, kol išgelbėjimas ateis iš Viešpaties.“ (*Raudų 3, 18, 22–26*)

ARTĖJANTI PRAGAIŠTIS

irmieji Jehojakimo valdymo metai buvo kupini įspėjimų apie artėjančią pragaištį. Netrukus turėjo išsipildyti per pranašus paskelbti Viešpaties žodžiai. Asirija šiaurėje, ilgą laiką buvusi stipriausia imperija, jau nebevaldė tautų. Egiptas pietuose, kurio galybe veltui pasitikėjo Judo karalystės valdovai, netrukus turėjo žlugti. Netikėtai rytuose ėmė kilti nauja – Babilono imperija, kuri greitai nustelbė kitas tautas.

[422]

Po kelerių metų Babilono karalius bus panaudotas kaip Dievo įniršio įrankis neatgailaujančiam Judo kraštui. Ne kartą Jeruzalę apguls Nebukadnecaro kariuomenė. Grupę po grupės – iš pradžių kelias – vėliau tūkstančius izraelitų, dar vėliau dešimtis tūkstančių ji išsives į nelaisvę į Šinaro kraštą, kad gyventų priverstinėje tremtyje. Jehojakimas, Jehojachinas, Zedekijas – visi šie Judo šalies karaliai taps Babilono vasalais, ir visi galiausiai maištaus. Vis griežtesnės ir griežtesnės bausmės užpuls maištaujančią tautą, kol galų gale visa žemė taps dykyne, Jeruzalė bus sunaikinta ir sudeginta, šventykla, kurią pastatė Saliamonas, bus sugriauta, o Judo karalystė žlugs ir niekada nebeužims savo ankstesnės padėties tarp žemės tautų.

Apie šį permainingą metų, kupiną pavojų Izraelio tautai, per Jeremiją buvo siūsta daug perspėjimų. Viešpats savo vaikams Judo krašte suteikė daug galimybių išsivaduoti iš paimnių sąjungų su Egiptu ir išvengti kovos su Babilono valdovais. Artėjant gresiančiam pavojui, Jeremijas vaizdžiai mokė tautą, tikėdamasis sužadinti jų pareigos Dievui jausmą ir paskatinti palaikyti palankius santykius su Babilono valdžia.

[423] Norėdamas vaizdingai parodyti, kaip svarbu besąlygiškai paklusti Dievo reikalavimams, Jeremijas pakvietė keletą rechabų į vieną šventyklos kambarių, padėjo pilnus ąsočius vyno ir pasiūlė jiems išgerti. Kaip ir reikėjo tikėtis, jis sulaukė pasipriešinimo ir visiško atsisakymo. „Mes vyno negeriamo, – tvirtai pareiškė rechabai, – nes mūsų tėvas Rechabo sūnus Jehonadabas mums įsakė: ‘Vyno niekada negersite nei jūs, nei jūsų vaikai.’“

„Tada Jeremiją pasiekė Viešpaties žodis: ‘Taip kalba Galybių Viešpats, Izraelio Dievas. Eik ir sakyk Judo vyrams ir Jeruzalės gyventojams: ‘Nejau nepasimokysite ir nepaklausysite Mano žodžių?’ – tai Viešpaties žodis. Žodžių, kuriais Rechabo sūnus Jehonadabas uždraudė savo vaikams gerti vyną, buvo laikomasi. Iki šios dienos jie negėrė vyno, nes klausė savo protėvio įsakymo.’“ (žr. *Jeremijo 35, 6. 12–14*)

Tokiu būdu Dievas siekė supriešinti rechabų klusnumą su savo tautos maištu ir neklusnumu. Rechabai pakluso protėvių įsakymui ir dabar atsisakė pagundos nusižengti. Tačiau Judo karalystės vyrai neklausė Viešpaties žodžių ir dėl to turėjo patirti griežčiausią bausmę.

[424] „Nors Aš ir kalbėjau jums primygtinai be perstojo, jūs Manęs neklausėte. Be perstojo siunčiau pas jus savo tarnus pranašus, kad sakytų jums: ‘Grįžkite visi iš savo nedoro kelio, taisykite savo elgesį, neikite svetimų dievų garbinti, kad išliktumėte krašte, kurį daviau jums ir jūsų tėvams.’ Bet jūs nei kreipėte dėmesį, nei Manęs paklausėte. Taip, Rechabo sūnaus Jehonadabo vaikai laikėsi įsakymo, kurį jiems davė jų protėvis, bet ši tauta Manęs nepaklausė! Todėl, – taip kalba Viešpats, Galybių Viešpats, Izraelio Dievas, – tikėk Manimi, užtrauksiu Judui ir visiems Jeruzalės gyventojams visą nelaimę, kuria jiems grąšinau, dėl to, kad jie nepaklausė Manęs, kai jiems kalbėjau, nei atsiliepė, kai juos šaukiau.“ (*Jeremijo 35, 14–17*)

Kai suvaržanti Šventoji Dvasia suminkština žmonių širdis ir daro pavaldžias, jie paklūsta patarimui, tačiau kai nuo įspėjimo gręžiamasi tol, kol širdys užkietėja, Viešpats leidžia, kad juos

valdytų kitos jėgos. Atsisakydami tiesos, jie priima melą, kuris tampa spąstais jų pačių pražūčiai.

Dievas maldavo izraelitus nekurstyti Jo pykčio, bet jie neklausė. Galiausiai jiems buvo ištartas nuosprendis. Jie bus paimti Babilono nelaisvėn, o chaldėjai bus įrankis, kuriuo Dievas baus savo neklusnią tautą. Judo tautos kančios bus proporcingos šviesai, kurią jie gavo, ir išpėjimams, kuriuos jie paniekino bei atmetė. Dievas ilgai delsė bausti, bet dabar Jis išlies savo pyktį ant jų, kaip paskutinį mėginimą sulaikyti juos nuo klystkelių.

Rechabų namams buvo ištarti nesiliaujantys palaiminimai. Pranašas pasakė: „Taip kalba Galybių Viešpats, Izraelio Dievas. Kadangi jūs paklausėte savo tėvo Jehonadabo įsakymo, likdami ištikimi visiems jo pamokymams, ir darėte visa, kaip jis buvo jums įsakęs, taip kalba Galybių Viešpats, Izraelio Dievas: ‘Rechabo sūnus Jehonadabas niekad nepritrūks palikuonio, kuris Man tarnautų!’“ (*Jeremijo 35, 18–19*) Dievas mokė savo tautą, kad **ištikimybė ir klusnumas galėjo atsigręžti palaiminimais** Judo tautai, kaip buvo palaiminti rechabai už klusnumą savo tėvo įsakymui.

[425]

Čia pamoka mums. Jeigu buvo verta griežtai paklusti reikalavimui gero ir išmintingo tėvo, kuris ėmėsi geriausių ir labiausiai veiksmingų priemonių, kad apsaugotų savo palikuonis nuo nesaikingumo ydų, juo labiau turėtų būti gerbiama Dievo valdžia, nes Jis yra šventesnis už žmogų. Mūsų Kūrėjas ir Vadas, būdamas galingas, beribis savo išmintimi, šiurpus bausdamas, visais būdais siekia, kad žmonės pamatytų savo nuodėmes ir atgailautų. Savo pasiuntinių lūpomis Jis numato neklusnumo pavojų, išpėja ir ištikimai sudraudžia dėl nuodėmės. **Dievo tauta klesti tik Jo malonės dėka, tik akylai budint Jo rinktiniams įrankiams.** Jis negali palaikyti ir saugoti žmonių, kurie atmeta Jo patarimus ir nepaiso pabarimų. Kuriam laikui Jis gali atidėti atpildo nuosprendį, bet ne visada sulaiko savo ranką.

Judo krašto vaikai buvo priskirti tiems, apie kuriuos Dievas pasakė: „Bet jūs būsite Mano kunigiška karalystė ir šventa tauta.“ (*Išėjimo*

[426] 19, 6) Jeremijas savo tarnystėje niekada nepamiršo, kad gyvybiškai svarbus yra širdies šventumas įvairiuose gyvenimo santykiuose, o ypač tarnaujant aukščiausiam Dievui. Jis aiškiai numatė karalystės žlugimą ir Judo gyventojų išblaškymą tarp tautų, tačiau tikėjimo akimis žvelgė toliau nei šie įvykiai – į atkūrimo laikus. Jam ausyse skambėjo dieviškasis pažadas: „Aš pats surinksiu savo kaimenės likutį iš visų kraštų, į kuriuos buvau išbloškęs, ir sugrąžinsiu į jų ganyklą...“ Tikėkite Manimi, – tai Viešpaties žodis, – ateina metas, kai išauginsiu Dovydui teisią Atžalą. Kaip karalius jis viešpataus ir sumaniai vykdys krašte, kas teisinga ir teisu. Jo dienomis Judas bus išgelbėtas, ir Izraelis saugiai gyvens. Jis bus vadinamas šitokiu vardu: **‘VIEŠPATS – MŪSŲ TEISUMAS.’**“ (*Jeremijo 23, 3–6*)

Taigi pranašystės apie artėjančią teismą susijungė su galutinio šlovingo išlaisvinimo pažadais. **Tie, kurie nuspręs sudaryti taiką su Dievu ir šventai gyventi vyraujančio atsimetimo apsuptyje, bus sustiprinti bet kokio išmėginimo metu ir galės galingai liudyti apie Jį.** O ateinančiais amžiais jų išgelbėjimas savo šlove pranoks Izraelio tautos išlaisvinimą iš Egipto vergijos. „Ateina metas, – kalbėjo Viešpats per pranašą, – kai nebebus sakoma: ‘Kaip gyvas Viešpats, kuris išvedė izraelitus iš Egipto!’ – Bet mieliau bus tariama: ‘Kaip gyvas Viešpats, kuris parvedė Izraelio namų palikuonis iš šiaurės krašto ir iš visų kraštų, kuriuose buvau juos išblaškęs, kad jie vėl gyventų savo pačių žemėje.’“ (*Jeremijo 23, 7–8*) Tokios nuostabios buvo pranašystės, kurias išsakė Jeremijas paskutiniaisiais Judo karalystės gyvavimo metais, netgi tada, kai babiloniečiai, kildami į klestėjimo viršūnę, savo kariuomenėmis apguldavę Siono sienas.

[427] Šie pažadai apie išvadavimą buvo lyg gražiausia muzika ausims tų, kurie nepaliaudami garbino Jėhovą. Ir aukštuomenės namuose, ir vargingų žmonių lūšnelėse, kur vis dar buvo gerbiami savo Sando-ros besilaikančio Dievo patarimai, nuolatos buvo kartojami pranašo žodžiai. Netgi vaikai buvo labai sujaudinti, jų jaunam ir imliam protui tai paliko neišdildomus įspūdžius.

Sąžiningas Šventojo Rašto įsakymų vykdymas Jeremijo tarnystės dienomis suteikė progą Danieliui ir jo bičiuliams išaukštinti tikrąjį Dievą tarp žemės tautų. Hebrajų vaikų mokymas tėvų namuose ugdė tvirtą tikėjimą ir pastovumą tarnaujant gyvajam Dievui, dangaus ir žemės Kūrėjui. Kai Jehojakimo valdymo pradžioje Nebukadnecaras pirmą kartą apgulė ir užėmė Jeruzalę, o Danielių ir jo bendražygius kartu su kitais atrinktaisiais asmenine tarnybai Babilono karaliaus rūmuose išsivedė į nelaisvę, šių hebrajų belaisvių tikėjimas buvo stipriai išmėgintas. **Tačiau tiems, kurie išmoko pasitikėti Dievo pažadais, jų visiškai pakako visuose išgyvenimuose, kuriuos buvo skirta patirti svetimose šalyje. Šventasis Raštas jiems buvo vedlys ir atrama.**

Aiškindamas Judo karalystę užklupusių nelaimių prasmę, Jeremijas kilniai stojo ginti Dievo teisingumą ir Jo gailestingus sumanymus išliejant net ir sunkiausias bausmes. Pranašas darbavosi nepailsdamas. Siekdamas pasiekti visų visuomenės klasių žmones, jis praplėtė savo darbo lauką už Jeruzalės miesto sienų, dažnai lankydamas karalystės apylinkes.

[428]

Liudydamas Bažnyčiai, Jeremijas nuolatos rėmėsi Įstatymo knygos mokymu, kuri buvo labai gerbiama ir aukštinama Jošijo valdymo dienomis. Jis dar kartą pabrėžė, kaip svarbu išlaikyti Sandoros santykius su gailestingu ir užjaučiančiu Dievu, kuris nuo Sinajaus viršūnės ištare Dekalogo priesakus. Jeremijo įspėjimai ir maldavimai pasiekė visas karalystės provincijas, ir visi turėjo galimybę sužinoti Dievo valią tautai.

Pranašas paaiškino, kodėl mūsų dangiškasis Tėvas leidžia savo bausmėmis ištikti tautas: nežino, „kad jos – tik žmonės!“ (*Psalmė 9, 21*) „Taigi jei jūs vis dar spirsitės prieš Mane ir Manęs neklausysite, – įspėjo Viešpats žmones, – Aš... išblaškysiu jus po tautas ir išsitraukysiu prieš jus kalaviją. Jūsų kraštas bus nuniokotas, ir jūsų miestai pavirs griuvėsiais“ (žr. *Kunigų 26, 21. 28. 33*).

Tuo metu, kai didžiūnams ir tautai buvo skelbiama žinia apie artėjančią žūtį, jų valdovas Jehojakimas, kuris turėjo būti išmintingas

dvasinis vadovas ir pirmasis išpažinti nuodėmę, atsiversti bei daryti gerus darbus, leido laiką savanaudiškiems malonumams. „Pasistatysiu erdvius rūmus su vėsiomis menėmis“, – nusprendė jis. Jo namas su „kedro lentomis“ apmuštomis sienomis ir „skaisčiai raudonai“ nudažytais langais buvo pastatytas už pinigus, gautus naudojant priespaudą ir apgaule (žr. *Jeremijo 22, 14*).

[429] Užsirūstinęs pranašas buvo įkvėptas ištarti nuosprendį netikinčiam valdovui. „Vargas tam, kuris statosi namus neteisumu, menes – neteisingumu, – kalbėjo jis, – kuris verčia savo bičiulį jam dirbti be atlygio ir neatiduoda jam jo algos... ‘Argi esi karališkesnis, kai kedru varžaisi su karaliais? O tavo tėvas argi nevalgė ir negėrė? Tačiau jis vykdė ir tai, kas teisu ir teisinga, todėl ir lydėjo jį sėkmė. Jis gynė vargšų ir skurdžių teises, todėl jam ir sekėsi. Ar tai nebuvo tikras Manęs pažinimas? – tai Viešpaties žodis. – O tavo akims ir širdžiai rūpi vien ieškoti naudos, tiktai lieti nekaltųjų kraują, prievartauti ir smurtauti.’ Todėl taip kalba Galybių Viešpats apie Jošijo sūnų, Judo karalių Jehojakimą: ‘Vargas šiam vyrui! Jo niekas neraudos: ‘Ak, mano broli! Ak, seserie!’ Jo niekas neapverks: ‘Ak, valdove! Ak, didenybė!’ Jo laidotuvės bus kaip asilo; jis bus išvilktas ir išmestas už Jeruzalės vartų.’“ (*Jeremijo 22, 13–19*)

[430] Po kelerių metų šis baisus nuosprendis išsipildė karaliui Jehojakimui, bet prieš tai apie savo užmojus Viešpats maloningai išpėjo neatgailaujančią tautą. Ketvirtaisiais Jehojakimo valdymo metais „pranašas Jeremijas kreipėsi į visus Judo žmones ir Jeruzalės gyventojus“, nurodydamas, kad daugiau nei dvi dešimtis metų „nuo trylikto Judo karaliaus Amono sūnaus Jošijo metų iki šios dienos“ jis skelbė Dievo troškimą juos išgelbėti, bet jo žinią jie paniekino (žr. *Jeremijo 25, 2–3*). O dabar Viešpats žodis jiems skambėjo taip: „Kadangi Mano žodžių neklausėte, štai Aš pasikviesiu visas šiaurės gentis, – tai Viešpaties žodis, – pasikviesiu Babilono karalių Nebukadnecarą, savo tarną. Aš atvesiu jas prieš šį kraštą, prieš jo gyventojus ir prieš visas kaimynines tautas. Sunaikindamas jas, paversiu jas klaiko ir

pajuokos reginiu, užtrauksiu joms amžiną gėdą. Nutildysiu visus jų džiaugsmo ir linksmybės garsus, jaunikio ir nuotakos balsus, gėrų ūžesį, užgesinsiu visus žibintus. Visas kraštas bus nusiaubtas, ir liks šiurpi dykynė. Visos tos tautos vergaus Babilono karaliui septynias-dešimt metų.“ (*Jeremijo 25, 8–11*)

Nors pasmerkimo nuosprendis buvo aiškiai paskelbtas, vargu ar daugybė girdėjusių galėjo suprasti jo siaubingą prasmę. Kad būtų padarytas gilesnis įspūdis, Viešpats siekė vaizdžiai parodyti ištartų žodžių prasmę. Jis liepė Jeremijui palyginti tautos likimą su taurės, pilnos Dievo rūstybės vyno, išgėrimu. Viena pirmųjų, kuri gers šią vargo taurę, bus „Jeruzalė ir Judo karalystės miestai drauge su jų karaliais ir didžiūnais“. Iš tos pačios taurės gers ir kiti – „faraonas, Egipto karalius, jo dvariškiei, didžiūnai ir visa tauta“ bei daugelis kitų žemės tautų, kol bus įvykdytas Dievo planas (žr. *Jeremijo 25*).

Kad dar geriau pavaizduotų greitai artėjančią bausmę, pranašui buvo liepta pasiimti „keletą tautos seniūnų bei keletą vyresnių kunigų“, „nueiti į Ben Hinomo slėnį“ ir ten, apžvelgus Judo atsimetimą, sudaužyti „puodžiaus molio ąsotį“, tada Jehovos, kurio tarnas jis buvo, vardu paskelbti: „Šią tautą ir šį miestą Aš sutrupinsiu, kaip puodžius sutrupina indą, jog nebeįmanoma vėl jo sulipdyti.“

[431]

Pranašas padarė, kaip jam buvo liepta. Tuomet, sugrįžęs į miestą, jis atsistojo šventyklos kieme ir visiems girdint paskelbė: „Taip kalba Galybių Viešpats, Izraelio Dievas: „Tikrai atsiųsiu šiam miestui visas nelaimes, kuriomis jam grasinau, nes jis atstatė savo kietą sprandą ir nenorėjo Manęs klausyti.““ (žr. *Jeremijo 19*)

Užuot paskatinę išpažintį ir atgailą, pranašo žodžiai sukėlė didžiūnų pyktį, ir dėl to iš Jeremijo buvo atimta laisvė. Tačiau nors įkalintas ir įrakintas į trinką, pranašas toliau skelbė Dangaus žinią tiems, kurie buvo šalia. Persekiojimas negalėjo nutildyti jo balso. Tiesos žodis, – sakė jis, – yra „kaip ugnis, išiliepsnojusi mano širdyje, užsklęsta mano kūne. Visomis jėgomis stengiuosi jį nuslopinti, bet nepajėgiu.“ (*Jeremijo 20, 9*)

[432] Maždaug tuo metu Viešpats įsakė Jeremijui užrašyti visas žinias, kurias Jis norėjo perduoti tiems, kurių išganymo nuolat troško Jo gailestinga širdis. „Paimk ritinį, – liepė Viešpats savo tarnui, – ir surašyk jame visus žodžius, kuriuos tau kalbėjau apie Izraelį ir apie Judą, ir apie visas tautas nuo to laiko, kai pirmąkart tau kalbėjau Jošijo dienomis, iki šiandien. Gal Judo namai, išgirdę apie visas nelaimes, kurias manau jiems padaryti, gręšis visi iki vieno iš savo nedoro kelio, idant galėčiau atleisti jų nedorumą ir nuodėmę.“ (*Jeremijo 36, 2–3*)

Vykdydamas šį nurodymą, Jeremijas į pagalbą pasišaukė savo ištikimą draugą raštininką Baruchą ir diktavo „visus žodžius, kuriuos Viešpats jam buvo kalbėjęs“ (*Jeremijo 36, 4*). Jie buvo kruopščiai surašyti į pergamento ritinį. Tai buvo rimto pabarimo už nuodėmę žodžiai, išpėjimas dėl nuolatinio atsimetimo padarinių ir nuoširdus raginimas išsižadėti visokiausio blogio.

Kai visa buvo užrašyta, Jeremijas vis dar kalėjo, todėl pasiuntė Baruchą į šventyklą, kad šis perskaitytų iš šio ritinio miniai, susirinkusiai tautos pasninko dieną „penktų Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo metų devintą mėnesį.“ „Gal, – kalbėjo pranašas, – jų maldavimas pasieks Viešpatį, ir jie visi iki vieno gręšis iš savo nedoro kelio, nes didis yra pykčio įniršis, su kuriuo Viešpats kreipėsi į šią tautą.“ (*Jeremijo 36, 9. 7*)

[433] Baruchas paklausė ir perskaitė iš ritinio „visiems žmonėms, atėjusiems iš Judėjos miestų“. Po to raštininkas buvo pakviestas pas didžiūnus, kad perskaitytų iš ritinio ir jiems. Jie klausėsi su dideliu susidomėjimu ir pažadėjo pranešti karaliui viską, ką išgirdo, bet raštininkui patarė pasislėpti, nes ėmė nuogąstauti, jog karalius gali atmesti liudijimą ir siekti nužudyti tuos, kurie parengė ir perdavė žinią.

Kai didžiūnai papasakojo karaliui Jehojakimui, ką Baruchas perskaitė, jis įsakė nedelsiant atnešti ritinį bei perskaityti iš jo ir jam. Vienas didžiūnas iš karaliaus palydos, vardu Jehudis, atnešė ritinį

ir pradėjo skaityti pabarimus bei išpėjimus. Buvo žiema. Karalius, jo dvariškiai ir Judo karalystės didžiūnai „sėdėjo žiemos rūmuose priešais kaitrią ugnį žarijų puode“. Kai tik Jahudis perskaitydavo nedidelę ritinio skiltį, karalius, nė kiek nesijaudindamas dėl jam ir jo tautai gresiančio pavojaus, sugriebdavo ritinį ir įtūžęs „raštininko peiliu nupjaudavo tą gabalą ir nusiųsdavo į ugnį žarijų puode, kolei visas ritinys sudegė žarijų puodo ugnyje“ (*Jeremijo 36, 22–23*).

Nei karalius, nei visi jo dvariškiai, „klausydamiesi visų tų žodžių, nei baiminosi, nei persiplėšė drabužius“. Keli didžiūnai „puolė maldauti karalių nedeginti ritinio, jis jų nepaklausė“. Ritinys buvo sunaikintas, o karalius užsirūstino ant Jeremijo ir Barucho. Jis įsakė nedelsiant juos suimti, „bet Viešpats juos paslėpė“ (*Jeremijo 36, 24–26*).

[434]

Atkreipdamas Dievo garbintojų šventykloje, didžiūnų ir karaliaus dėmesį į įkvėptame ritinyje užrašytus išpėjimus, Dievas maloningai siekė ispėti Judo žmones jų pačių labui. „Gal, – kalbėjo Jis, – Judo namai, išgirdę apie visas nelaimes, kurias manau jiems padaryti, gręšis visi iki vieno iš savo nedoro kelio, idant galėčiau atleisti jų nedorumą ir nuodėmę.“ (*Jeremijo 36, 3*) **Dievas gaili žmonių, kurie priešgyniauja aklai užsisipirdami; Jis siekia apšviesti aptemusį protavimą, bardamas aukštas pareigas užimančius ir net grasindamas jiems, kad šie pajustų savo neišmanymą ir apgailėtų savo klaidas. Jis siekia padėti, kad savimi patenkintieji taptų nepatenkinti savo tuščiais pasiekimais ir trokštų dvasinių palaiminimų per glaudų ryšį su Dangumi.**

Dievo užmojis nėra siųsti pranašus, kurie pataikautų nusidėjėliams ir juos pamalonintų. Jis nesiunčia ramybės žinios, kad nepasišventusius užliūliuotų kūniškame saugume. Anaipol Jis uždeda sunkią naštą ant nusikaltėlio sąžinės ir perveria jo sielą aštriomis pasmerkimo strėlėmis. Tarnaujantys angelai parodo tokiam žmogui baisius Dievo teismus, kad sustiprintų poreikio jausmą ir sužadintų kankinantį šauksmą: „Ką turiu daryti, kad būčiau išgelbėtas?“ (*Apokalypės darbu 16, 30*) Tačiau Ranka, kuri nužemina iki dulkių,

[435]

priekaištauja dėl nuodėmės ir paverčia išdidumą bei garbės troškimą į gėdą, – tai Ranka, kuri pakelia palaužtą atgailaujantįjį. Tas, kuris leidžia bausmei užgriūti, su giliausia užuojauta klausia: „Ko nori, kad tau padaryčiau?“ (*Luko 18, 41*)

Kai žmogus nusideda šventam ir gailestingam Dievui, tada nėra kilnesnio būdo, kaip tik nuoširdžiai atgailauti ir išpažinti savo klaidas su ašaromis ir sielos kartėliu. To reikalauja Dievas, Jis priima tik sudužusią širdį ir atgailaujančią dvasią. Bet išdidūs ir garbėtroškos karalius Jehojakimas ir jo dvariškiai atmetė Dievo kvietimą. Jie nepaisė išpėjimo ir neatgailavo. Metas, kai buvo deginamas šventas ritinys, jiems buvo paskutinė maloninga proga. Dievas paskelbė, kad jeigu jie atsisakys klausyti Jo balso, Jis skirs jiems pelnytą atpildą. Ir jie atsisakė klausyti, todėl Jis ištare galutinį nuosprendį Judo karalystei, o Jo pyktis užklupo žmogų, kuris pasididžiavo prieš Visagalį. „Todėl taip kalba Viešpats apie Judo karalių Jehojakimą: ‘Nebus jam palikuonio, sėdinčio Dovydo soste! Jo paties lavonas bus išmestas į kaitrą per dieną ir šaltį per naktį. Nubausiu jį, jo palikuonis ir dvariškus už jų nedorumą, užtrauksiu jiems, visiems Jeruzalės gyventojams ir Judo žmonėms visas nelaimės, kuriomis jiems grasinau, nes jie nenorėjo klausyti!’“ (*Jeremijo 36, 30–31*)

[436] Ritinio sudeginimu reikalas neužsibaigė. Lengviau buvo atsi-
kratyti rašytinio žodžio negu jame užrašyto pabarimo ir išpėjimo
bei greitai artėjančios Dievo paskirtos bausmės maištaujančiam
Izraeliui. Bet net ir surašytas ritinys buvo atgamintas. „Paimk kitą
ritinį, – liepė Viešpats savo tarnui, – ir užrašyk jame žodžius, buvu-
sius pirmajame ritinyje, kurį sudegino Judo karalius Jehojakimas.“
Įrašas, pranašaujantis apie Judo karalystę ir Jeruzalę virto pelenais,
bet žodžiai liko Jeremijo širdyje „kaip įsiliepsnojusi ugnis“, ir prana-
šui buvo leista atkurti tai, ką žmogaus įniršis būtų mielai sunaikinęs.

Paėmęs kitą ritinį, Jeremijas jį padavė Baruchui, kuris „užrašė į jį iš Jeremijo lūpų visus žodžius knygos, kurią Judo karalius Jehoja-

kimas sudegino ugnyje. Prie jų buvo pridurta daug panašių žodžių“ (*Jeremijo 36, 28. 32*). Žmogaus rūstybė siekė užkirsti kelią Dievo pranašo darbui, bet priemonės, kuriomis Jehojakimas stengėsi apriboti Jehovos tarno įtaką, suteikė dar daugiau galimybių aiškiai išdėstyti dieviškuosius reikalavimus.

Priešinimosi pabarimui dvasia, kuri paskatino persekioti ir įkalinti Jeremiją, gaji ir šiandien. Daugelis nepaiso nuolatinių perspėjimų, o mieliau klausosi klaidingų mokytojų, kurie postringauja tuštybes, ir nepaiso jų piktadarybių. Nelaimės dieną tokie neturės nei saugios priebėgos, nei sulauks pagalbos iš Dangaus. Dievo išrinktieji tarnai turi kantriai ir drąsiai pasitikti išmėginimus ir kentėjimus, kuriuos patirs per pažeminimą, paniekinimą ir neteisingus parodymus. Jie ištikimai turi atlikti jiems pavestą Dievo darbą, visada atmindami, kad senovės pranašai, žmonijos Išgelbėtojas ir Jo apaštalai taip pat kentė prievartą ir persekiojimus dėl Žodžio.

[437]

Dievas siekė, kad Jehojakimas paklustų Jeremijo patarimams, igytų Nebukadnecaro palankumą ir išvengtų didelio sielvarto. Jau nasis karalius buvo prisiekęs ištikimai tarnauti Babilono valdovui, ir jei būtų laikęsis savo žodžio, jis būtų užsitarnavęs pagonių pagarbą, o tai būtų atvėrę kelią žmonių atsivertimui.

Paniekindamas jam suteiktas neįprastas privilegijas, Judo krašto karalius sąmoningai ėjo savo pasirinktu keliu. Jis sulaužė Babilono valdovui duotą garbės žodį ir ėmė maištauti. Tai karaliui ir Judo karalystei sukėlė labai daug vargo. „Viešpats paleido prieš jį gaujas chaldėjų, aramėjų ir amonitų“ (*2 Karalių 24, 2*); deja, jis nepajėgė apsaugoti savo krašto nuo šių plėšikų. Po kelerių metų jo lemtingas karaliavimas baigėsi pažeminimu. Jis buvo atstumtas Dangaus, nemylimas savo tautos ir paniekintas Babilono valdovų, kurių pasitikėjimą išdavė, o visa tai buvo padarinys jo lemtingos klaidos – jis nusigrėžė nuo Dievo užmojo, kuris jam buvo atskleistas per Jo pasiuntinį.

[438] Jahojachinas [taip pat žinomas kaip Jachonijas ir Konijas], Jehojakimo sūnus, užėmęs sostą, išbuvo jame tik tris mėnesius ir dešimt dienų, kai pasidavė chaldėjų kariuomenei, kuri dėl Judo valdovo maišto vėl apgulė pasmerktą miestą. Tąkart Nebukadnecaras „išvarė Babilonan į tremtį Jehojachiną, paėmė į nelaisvę iš Jeruzalės į Babiloną karaliaus motiną, karaliaus žmonas“, keletą tūkstančių „pareigūnų ir geriausių krašto žmonių“ kartu su tūkstančiu „amatininkų bei kalvių“. Kartu su jais Babilono karalius išgabeno „visus Viešpaties Namų bei karaliaus rūmų turtus“ (žr. 2 *Karalių* 24, 15–16. 13).

[439] Nors Judo karalystė nebeturėjo buvusios galybės, buvo išvogti jos turtai ir ištremta tauta, jai vis dėlto buvo suteikta teisė gyvuoti išsaugant savo valdymą. Nebukadnecaras jos karaliumi paskyrė Mataniją, Jošijo jaunesnįjį sūnų, pavadinęs jį Zedekijo vardu.

PASKUTINIS JUDO KARALIUS

aralius Zedekijas savo valdymo pradžioje pelnė visišką Babilono karaliaus pasitikėjimą ir turėjo patyrusį patarėją – pranašą Jeremiją. Pagarbiai elgdamasis su babiloniečiais ir kreipdamas dėmesį į Viešpaties žinias, kurias perduodavo Jeremijas, Zedekijas galėjo būti gerbiamas daugelio įtakingų žmonių ir turėti galimybę perteikti jiems tikrojo Dievo pažinimą. Dėl to tremtiniai būtų turėję geresnes sąlygas ir daugiau laisvės, būtų plačiai pagerbtas Dievo vardas, o likusieji Judo krašte būtų apsaugoti nuo siaubingų nelaimių, kurios galiausiai juos ištiko.

[440]

Jeremijas ragino Zedekiją ir visus Judo krašto gyventojus, įskaitant ir tuos, kurie buvo ištremti į Babiloną, ramiai pasiduoti laikinam užkariautojų valdymui. Ypač buvo svarbu, kad patekusieji į nelaisvę siektų ramybės kraštui, į kurį buvo ištremti. Tačiau tai prieštaravo žmogiškos širdies polinkiams. Pasinaudodamas aplinkybėmis, šėtonas paskatino klaidingus pranašus Jeruzalėje ir Babilone skelbti, kad vergijos jungas netrukus bus sulaužytas ir buvusios tautos garbė sugrąžinta.

Tokių pataikaujančių pranašysčių paisymas būtų pastūmėjęs karalių bei tremtinius žengti lemtingus žingsnius ir sužlugdęs gailėtingus Dievo užmojus jų labui. Kad būtų išvengta maišto ir didelių kentėjimų, Viešpats liepė Jeremijui nedelsiant užkirsti kelią kritinei situacijai – perspėti Judo karalių apie neišvengiamus maišto padarinius. Belaisviai raštiškai buvo įspėti neapsigauti viltimi apie greitą išlaisvinimą. „Nesiduokite suvedžiojami pranašų, esančių su jumis, nei savo žynių“ (*Jeremijo 29, 8*), – ragino jis. Tai sakydamas, Jeremijas

paminėjo Viešpaties planą atstatyti Izraelį po septyniasdešimties nelaisvės metų, kaip išpranašavo Jo pasiuntiniai.

[441] Su kokia švelnia užuojauta Dievas kalbėjo nelaisvėje esantiems žmonėms apie savo planus Izraeliui! Jis žinojo: jeigu klaidingi pranašai juos įtikins, kad jie netrukus bus išvaduoti, jų gyvenimo sąlygos Babilone labai pasunkės. Bet kokie jų veiksmai ar maištas sužadins chaldėjų valdžios budrumą ir griežtumą, jų laisvė bus dar labiau apribota. Tokiu atveju jų lauks kentėjimai ir nelaimės. Viešpats norėjo, kad jie ramiai pasiduotų savo likimui ir savo nelaisvę padarytų kiek įmanoma mielesnę, todėl Jo patarimas skambėjo taip: „Statykitės namus, įsikurkite. Veiskite sodus, valgykite jų vaisius... Rūpinkitės gerove miesto, į kurį jus ištrėmiau, ir melskitės už jį Viešpačiui, nes jo gerovė – jūsų gerovė.“ (*Jeremijo 29, 5. 7*)

Tarp netikrų mokytojų Babilone buvo du vyrai, kurie teigė esą šventi, tačiau gyveno nedorai. Jeremijas pasmerkė jų blogą elgesį ir įspėjo juos apie gresiantį pavojų. Supykę, jog jiems priekaištaujama, jie ėmė priešintis tikrojo pranašo darbui, kurstydami žmones, kad šie paniekintų pranašo žodžius ir elgtųsi priešingai Dievo raginimui paklusti Babilono karaliui. Viešpats per Jeremiją paliudijo, kad šie netikri pranašai bus atiduoti į Nebukadnecaro rankas ir nužudyti jo akyse. Netrukus ši ištarmė tiksliai išsipildė.

[442] **Iki laikų pabaigos bus žmonių, kurie kels sumaištį ir nepasitenkinimą tarp tikrojo Dievo atstovų. Pranašaudami melagystę, jie skatins žmones į nuodėmę žiūrėti lengvabūdiškai.** O kai bus atskleisti siaubingi jų piktų poelgių padariniai, jie sieks, jei įmanoma, kad ištikimai juos įspėjusieji būtų atsakingi už jiems kilusius sunkumus, panašiai kaip žydai apkaltino Jeremiją savo nesėkmėmis. Tačiau kaip senovėje pasitvirtino Jehovos žodžiai, išsakyti per Jo pranašą, taip be abejonės pasitvirtins Jo žinios tikrumas ir šiandien.

Nuo pat pradžių Jeremijas ragino paklusti babiloniečiams. Šis raginimas buvo skirtas ne tik Judo kraštui, bet ir daugeliui aplinkinių tautų. Zedekijo valdymo pradžioje Edomo, Moabo, Tyro bei

kitų tautų valdovų pasiuntiniai atvyko pas Judo krašto karalių, kad sužinotų, ar dabar tinkamas metas vieningai sukilti prieš Babilono karalių ir ar jis prie jų prisijungtų. Kol pasiuntiniai laukė atsakymo, Jeremiją pasiekė Viešpaties žodis: „Taip kalba Viešpats. Pasidaryk pavalkus ir jungą ir užsidėk ant sprando. Paskui pasiųsk juos Edomo, Moabo, Amono, Tyro ir Sidono karaliams per pasiuntinius, atvykusius pas Judo karalių Zedekiją.“ (*Jeremijo 27, 2–3*)

Jeremijui buvo liepta nurodyti pasiuntiniams, kad šie perduotų savo valdovams, jog Dievas juos visus atidavė į Babilono karaliaus Nebukadnecaro rankas ir kad jie bus pavaldūs „jam, jo sūnui ir vaitaičiui, kol ateis ir jo kraštui laikas“ (*Jeremijo 27, 7*).

[443]

Be to, pasiuntiniai buvo įpareigoti pareikšti savo valdovams, kad jeigu jie atsisakys tarnauti Babilono karaliui, bus baudžiami „kalaviu, badu ir maru“, kol bus sunaikinti. Ypač jie turėtų neklausyti netikrų pranašų, kurie nesiliauja patarinėti kitaip. „O jūs neklausykite savo pranašų, – kalbėjo Viešpats, – žynių ir svajotojų, burtininkų ir raganių, kurie nesiliauja jums sakti: ‘Nebūkite pavaldūs Babilono karaliui!’ Jie pranašauja jums melagystę, idant atstumtų jus nuo savo žemės, nes Aš išbloksiu jus, ir jūs žūsite. O tautą, kuri palenks savo sprandą po Babilono karaliaus jungu ir bus jam pavaldi, paliksiu jos žemėje, – tai Viešpaties žodis, – dirbti ir gyventi.“ (*Jeremijo 27, 8–11*) Lengviausia bausmė, kurią gailestingas Dievas galėjo skirti tokiai maištaujančiai tautai, – tai paklusti Babilono valdžiai; bet jeigu jie priešinsis šiam vergovės įsakui, jie turės pajusti visą Jo bausmės jėgą.

Susirinkusių tautų tarybos nuostabai nebuvo ribų, kai Jeremijas, ant sprando užsidėjęs klusnumo jungą, paskelbė jiems Dievo valią.

[444]

Nepaisydamas ryžtingo atstovų prieššinimosi, Jeremijas tvirtai stojo už pasidavimo Babilonui poziciją. Pagrindinis tarp pasiryžusių nepaisyti Viešpaties raginimo buvo Hananijas, vienas iš netikrų pranašų, apie kuriuos tauta buvo įspėta. Tikėdamasis pelnyti karaliaus ir dvariškių palankumą, jis pakėlė protesto balsą ir pareiškė, kad Dievas davė jam padrašinančią žinią žydams. Jis sakė: „Taip kalba

Galybių Viešpats, Izraelio Dievas: ‘Sulaužiau Babilono karaliaus jungą! Dar dveji metai, ir sugrąžinsiu į šią vietą visus Viešpaties Namų rykus, kuriuos Babilono karalius Nebukadnecaras paėmė iš šios vietos ir išgabeno į Babiloną. Jehojakimo sūnų Jechoniją, Judo karalių, ir visus Judo tremtinius, išvartytus į Babiloną, parvesiu į šią vietą, – tai Viešpaties žodis, – nes Babilono karaliaus jungą sulaužysiu.’“ (*Jeremijo 28, 2–4*)

Jeremijas kunigų ir žmonių akivaizdoje nuoširdžiai maldavo, kad jie paklustų Babilono karaliui tam laikui, kurį Viešpats nurodė. Jis paminėjo Judo karalystės vyrams Ozėjo, Habakuko, Sofonijo ir kitų pranašystes, kurių barančios ir įspėjančios žinios buvo panašios į jo paties pranašystes. Jis atkreipė jų dėmesį į įvykius, kurie buvo pranašysčių apie atpildą už neapgailėtas nuodėmes išpildymas. Praeityje Dievo teismai neatgailaujantiems išsipildė taip tiksliai, kaip buvo apieikšti per Jo pasiuntinius.

[445]

„Taigi pranašas, pranašaujantis taiką, – baigdamas padarė išvadą Jeremijas, – gali būti pripažintas tikrai Viešpaties siųstu pranašu tikrai tada, kai jo pranašystė išsipildo.“ (*Jeremijo 28, 9*) Jei Izraelis nuspręstų rizikuoti, ateities įvykiai galiausiai parodys, kuris buvo tikrasis pranašas.

Tokie Jeremijo žodžiai paskatino Hananiją mesti drąsų iššūkį – suabejoti, ar išsakytą žinia patikima. Nuėmęs nuo Jeremijo jungą, jis sulaužė jį, sakydamas: „Taip kalba Viešpats: ‘Taip sulaužysiu slegiančią visų tautų sprandus Babilono karaliaus Nebukadnecaro jungą, per dvejus metus.’ Pranašas Jeremijas nuėjo savo keliu.“ (*Jeremijo 28, 11*)

Atrodytų, Jeremijui nebeliko nieko kito, kaip tik pasitraukti iš kovos lauko. Tačiau jam buvo duota kita žinia. „Eik ir pasakyk Hananijai, – buvo jam liepta: ‘Taip kalba Viešpats. Laužydamas medinį jungą, kali jungą iš geležies!’ Mat taip kalba Galybių Viešpats, Izraelio Dievas: ‘Geležinį jungą ant sprando uždėsiu visoms tautoms, kad būtų pavaldžios Babilono karaliui Nebukadnecarui. Jos bus jam pavaldžios...’ Pranašui Hananijai pranašas Jeremijas tarė: ‘Klausyk,

Hananija! Viešpats tavęs nesiuntė! Tad per tave ši tauta pasitiki melu. 'Tikėk Manimi, – taip kalba Viešpats, – išsiųsiu tave nuo žemės paviršiaus! Kadangi skelbei maištą prieš Viešpatį, dar šiais metais mirsi.' Tų pačių metų septintą mėnesį pranašas Hananija mirė.“ (*Jeremijo 28, 13–17*)

Netikras pranašas sustiprino žmonių netikėjimą Jeremiju ir jo žinia. Jis nedorai pasiskelbė Viešpaties pasiuntiniu ir dėl to susilaukė mirties. Penktą mėnesį Jeremijas pranašavo Hananijo mirtį, o septintą mėnesį jo žodžiai tiksliai išsipildė.

[446]

Netikrų pranašų kalbos sukėlė neramumus, dėl to ant karaliaus Zedekijo krito galimos išdavystės šešėlis, ir tik jo greitų bei ryžtingų veiksmų dėka jam buvo leista karaliauti toliau kaip Babilono vasaui. Galimybė imtis tokių veiksmų atsirado netrukus po to, kai iš Jeruzalės pasiuntiniai grįžo į aplinkines tautas, o Judo krašto karalius lydėjo Serają su svarbia misija į Babiloną (žr. *Jeremijo 51, 59*). Šio apsilankymo Chaldėjos dvare metu Zedekijas atnaujinio ištikimybės priesaiką Nebukadnecarui.

Per Danielių ir kitus hebrajų belaisvius Babilono monarchas buvo supažindintas su tikrojo Dievo galybe ir aukščiausią valdžią; todėl, kai karalius Zedekijas dar kartą iškilmingai pažadėjo likti ištikimas, Nebukadnecaras pareikalavo, kad šis prisiektų Viešpaties, Izraelio Dievo, vardu. Jei Zedekijas būtų laikęsis šio įsipareigojimo atnaujinimo, jo ištikimybė būtų turėjusi didžiulę įtaką daugeliui, kurie stebėjo, kaip elgiasi tie, kurie teigė, jog gerbia šį vardą ir brangina hebrajų Dievo garbę.

Tačiau Judo karalystės karalius neižvelgė ypatingos privilegijos pašlovinti gyvojo Dievo vardą. Apie Zedekiją parašyta: „Jis darė, kas nedora Viešpaties, jo Dievo, akyse, ir nenusižemino prieš Viešpaties vardu kalbantį pranašą Jeremiją. Be to, jis kėlė maištą ir prieš karalių Nebukadnecarą, kuris buvo privertęs jį prisiekti Dievu. Užsispyręs jis kieta širdimi atsisakė grįžti pas Viešpatį, Izraelio Dievą.“ (*2 Metraščių 36, 12–13*)

[447]

Tuo metu, kai Jeremijas liudijo Judo žemėje, iš Babilono tremtinių buvo pašauktas pranašas Ezechielis, kad išpėtų ir paguostų tremtinius bei patvirtintų Viešpaties žodį, kuris buvo pasakytas per Jeremiją. Per likusius Zedekijo karaliavimo metus Ezechielis aiškiai rodė, kaip kvaila pasitikėti melagingais spėjimais tų, kurie teikė belaisviams viltį netrukus grįžti į Jeruzalę. Jam taip pat buvo pavesta įvairiais simboliais ir rimtais posakiais pranašauti apie Jeruzalės apgultį ir visišką sunaikinimą.

Šeštais Zedekijo valdymo metais Viešpats regėjime apreiškė Ezechieliui kai kuriuos Jeruzalėje, Viešpaties Namų išoriniame ir net vidiniame kieme, daromus bjaurius dalykus. Stabų kambariai, piešiniai ant sienų, kur pavaizduoti „visokiausi ropliai, šlykštūs gyvuliai ir visi Izraelio namų stabai“ (*Ezechielio 8, 10*) – visi šie vaizdai vienas po kito greitai praėjo pro nustebusio pranašo akis.

[448] „Septyniasdešimt Izraelio namų seniūnų“, tie, kurie turėjo būti dvasiniai žmonių vadovai, aukojo smilkalus priešais stabmeldiškus atvaizdus, kurie buvo įnešti į vidinius kambarius šventose šventyklos kiemo prieigose. „Viešpats mūsų nemato“, – Judo vyrai puoselėjo viltį, atlikdami pagoniškas apeigas. „Viešpats paliko kraštą“, – šventvagiškai tvirtino jie (*Ezechielio 8, 11–12*).

Pranašas turėjo pamatyti dar „bjauresnių nusikaltimų“. Prie vartų iš išorinio į vidinį kiemą „sėdėjo moterys, raudančios Tamūzo“, o vidiniame Viešpaties Namų kieme „tarp prieangio ir aukuro, stovėjo maždaug dvidešimt penki vyrai nugaromis į Viešpaties šventyklą ir veidu atsigręžę į rytų pusę, parpuolę kniūbsti ant žemės prieš rytų pusėje tekančią saulę“ (*Ezechielio 8, 13–16*).

Po to šlovingoji Būtybė, kuri lydėjo Ezechielį per visą regėjimą stulbinančių nedorybių, kurias darė Judo krašte aukštas pareigas užimantieji, paklausė pranašą: „Žmogau, ar matei? Nejaugi bjaurieji nusikaltimai, kuriuos Judo namai daro čia, tai tik mažmožis? Argi jie turi pripildyti smurto ir kraštą, vis erzinti ir erzinti Mane? Žiūrėk, jie laiko šakas prie savo nosių! Tad elgsiuosi pykčio perimtas,

Mano akis nepagailės, ir Aš neparodysiu užuojautos. Jie rėks Man į ausis, bet Aš jų negirdėsiu.“ (*Ezechielio 8, 17–18*)

Apie nedorus žmones, kurie įžūliai išdrįso kalbėti prieš tautą Jo vardu, per Jeremiją Viešpats kalbėjo: „Net kunigai ir pranašai – bedieviai! Net savo Namuose atradau jų nedorybes.“ (*Jeremijo 23, 11*) Tarp siaubingų Judo kraštui iškeltų kaltinimų baigiamajame metraštininko pasakojime apie Zedekijo valdymą buvo pakartotas ir kaltinimas apie šventyklos šventumo išniekinimą. „Panašiai, – teigė šventas rašytojas, – visi Judo didžiūnai, kunigai ir žmonės darė vis daugiau nusižengimų, sekdami bjauriaisiais tautų papročiais. Jie subjaurojo Viešpaties Namus, kuriuos Jis buvo pašventinęs Jeruzalėje.“ (*2 Metraščių 36, 14*)

[449]

Judo karalystės pasmerkimo diena greitai artinosi. Viešpats nebegalėjo jiems suteikti vilties, jog atidės savo nuosprendį. „Ar jūs galite manyti, kad liksite nenubausti? – klausė Jis. – Ne! Jūs neliksite nenubausti!“ (*Jeremijo 25, 29*)

Net ir šie žodžiai buvo sutikti pašaipiai. „Dienos prabėga, ir regėjimai nueina niekais“, – sakė neatgailaujantieji. Tačiau per pranašą Ezechielį šiuos žodžius Dievas griežtai atmetė. „Sakyk jiems, – kalbėjo Viešpats, – ...Aš padarysiu galą šiai patarlei. Ji nebebus daugiau vartojama Izraelyje kaip patarlė! Bet sakyk jiems: ‘Dienos atėjo, ir regėjimų išsipildymas arti, nes nebebus daugiau Izraelio namuose nei tuščių regėjimų, nei raminančių spėjimų. Aš, Viešpats, pasakiau, ir tai bus įvykdyta be atidėliojimo, nes jūsų dienos, maištingieji namai, Aš išstarsiu savo žodį ir jį įvykdysiu’, – tai Viešpaties Dievo žodis.“

Ezechielis tęsė: „Mane pasiekė Viešpaties žodis: ‘Žmogau, Izraelio namai sako: ‘Regėjimas, kurį jis mato, yra už daugelio metų, jis pranašauja tolimą ateitį.’ Todėl sakyk jiems: ‘Taip kalba Viešpats Dievas. Nė vienas iš Mano žodžių nebebus daugiau atidėtas, bet kiekvienas žodis, kurį išstarsiu, bus įvykdytas’, – tai Viešpaties Dievo žodis.“ (žr. *Ezechielio 12, 22–28*)

[450]

Karalius Zedekijas buvo vienas tų, kuris sparčiai vedė tautą į pražūtį. Visiškai atmetęs Viešpaties per pranašus duotus patarimus, pamiršęs dėkingumo skolą Nebukadnecarui, sulaužęs iškilmingą ištikimybės priesaiką, duotą Viešpaties, Izraelio Dievo, vardu, Judo karalius sukilo prieš pranašus, prieš savo geradarį ir prieš Dievą. Tuščiai didžiudamasis savo paties išmanymu, jis kreipėsi pagalbos į senovės Izraelio klestėjimo priešą, „pasiųsdamas į Egiptą savo pasiuntinius, kad duotų jam arklių ir daug kariuomenės“.

„Argi jam pasiseks? – teiravosi Viešpats apie tą, kuris nepagrįstai išdavė bet kokią šventą pasitikėjimą. – Nejaugi galima ištrūkti, darant tokius dalykus? Nejaugi galima sulaužyti sandorą ir ištrūkti? Kaip Aš gyvas, – tai Viešpaties Dievo žodis, – toje vietoje, kur gyvena jį karaliumi vainikavęs karalius, kurio priesaiką jis paniekino ir sandorą sulaužė, ten Babilone, jis turės mirti..., faraonas jam kare nepadės nei savo galinga jėga, nei pulkų daugybe. Dėl to, kad paniekino priesaiką ir sulaužė sandorą, padarė visus šiuos dalykus, nors buvo davęs savo ranką, jis neištrūks!“ (*Ezechielio 17, 15–18*)

[451] „Niekšiškajam ir nedorajam“ karaliui atėjo galutinio atpildo diena. „Nusiimk turbaną, – kalbėjo Viešpats, – nukelk nuo galvos karūną!“ Tik tuomet, kai pats Kristus įkurs savo Karalystę, Judo kraštui vėl bus leista turėti karalių. „Griuvėsiai, griuvėsiai! Taip, paversiu miestą griuvėsiais!“ – buvo dieviškas įsakas dėl Dovydo namų sosto. „Bet tai neįvyks, kol neateis Tas, kurį išsirinkau... Jam jį atiduosiu.“ (*Ezechielio 21, 30–32*)

PAIMTAS BABILONO NELAISVĖN

evintais karaliaus Zedekijo karaliavimo metais „Babilono karalius Nebukadnecaras atžygiavo su visa savo kariuomene prieš Jeruzalę“ (2 Karalių 25, 1) ir apgulė miestą. Judo krašto ateitis buvo beviltiška. „Ateinu prieš tave! – kalbėjo Viešpats per Ezechielį. – ...Aš, Viešpats, išsitraukiau kalaviją iš makščių. Nebus jis daugiau į makštis sugrąžintas!.. Apmirs visų širdys, nušvirs visų rankos, alps visų dvasia ir pažliugs vandeniui visų keliai.“ „Išliesiu savo įnirtį ant tavęs, savo pykčio ugnimi papūsiu į tave. Atiduosiu tave į rankas nuožmiems žmonėms, įgudusiems niokoti.“ (Ezechielio 21, 8. 10. 12. 36)

Egiptiečiai mėgino ateiti į pagalbą apgultam miestui, bet chaldėjai, norėdami juos sulaikyti, kuriam laikui atitraukė Judėjos sostinės apgultį. Zedekijo širdyje sužibo viltis, ir jis pasiuntė pasiuntinį pas Jeremiją, prašydamas užtarti hebrajų tautą prieš Dievą.

[452]

Pranašo atsakymas buvo bauginantis: chaldėjai sugrįš ir sunaikins miestą. Įsakas įsigaliojo, neatgailaujanti tauta nebegalėjo išvengti dieviškojo nuosprendžio. „Neapsigaukite“, – įspėjo Viešpats tautą, – chaldėjai „nepasitrauks! Net jeigu nugalėtumėte visą su jumis kovojančią chaldėjų kariuomenę ir būtų išlikę tik sunkiai sužeistieji savo palapinėse, net tie atsikėlę galėtų sunaikinti šį miestą ugnimi“ (Jeremijo 37, 9–10). Judo krašto likutis bus paimtas į nelaisvę, **kad varge mokytųsi pamokų, kurių nesimokė palankesnėmis aplinkybėmis.** Šio švento Budėtojo sprendimo nebuvo galima apskūsti.

Tarp vis dar Jeruzalėje esančių teisiųjų, kuriems buvo aiškiai parodytas dieviškasis planas, buvo tokių, kurie pasiryžo apsaugoti nuo

negailėstingų rankų šventą Sandoros Skrynią su akmens plokštėmis, ant kurių buvo užrašyti Dekalogo priesakai. Jie taip ir padarė. Gedėdami ir liūdėdami, jie paslėpė Skrynią oloje, kad ji būtų užslaptinta ir nuo Izraelio bei Judo žmonių, o dėl jų nuodėmių nebebuvo jiems gražinta. Ta Sandoros Skrynia vis dar paslėpta. Nuo to laiko jos ramybės niekas nesudrumstė.

[453] Daugel metų Jeremijas stovėjo tautos akivaizdoje kaip ištikimas Dievo liudytojas. Dabar, kai pasmerktas miestas turėjo pereiti į pagonių rankas, jis laikė savo darbą atliktą ir leidosi iš miesto, bet jam sutrukdė vieno netikro pranašo sūnus, kuris pranešė, kad Jeremijas ketina prisijungti prie babiloniečių, kuriems jis nuolatos skatino paklusti. Pranašas paneigė melagingą kaltinimą, tačiau „didžiūnai, įtūžę ant Jeremijo, įsakė jį nuplakti ir įkalinti“ (*Jeremijo 37, 15*).

Kai Nebukadnecaras pasuko pietų link, kad sulaikytų egiptiečius, didžiūnų ir tautos širdyse sužibusios viltys greitai užgeso. Viešpaties žodis buvo toks: „Aš prieš tave, Egipto valdove faraone.“ Egipto galia tebuvo lyg palaužta nendrė. „...visi Egipto gyventojai žinos, – teigia Šventasis Raštas, – kad Aš esu Viešpats, dėl to, kad tu buvai Izraelio namams nendrinė lazda.“ „Babilono karaliaus rankas sustiprinsiu, įduosiu savo kalaviją jam į ranką, o faraono rankas sulaužysiu; priešais Babilono karalių jis dejuos, kaip dejuoja mirtinai sužeistas žmogus. Babilono karaliaus rankas stiprinsiu, o faraonas bus kaip be rankų. Ir jie žinos, kad Aš esu Viešpats, kai įduosiu savo kalaviją Babilono karaliui į ranką. Jis pakels jį prieš Egipto žemę.“ (*Ezechielio 29, 3. 6; 30, 24–26*)

Tuo metu, kai Judo krašto didžiūnai veltui tikėjosi pagalbos iš Egipto, karalius Zedekijas nerimastingai galvojo apie įmestą į kalėjimą Dievo pranašą. Po daugelio dienų jis slapta atsivedė jį, kad pasiteirautų: „Gal turi žodį iš Viešpaties?“ Jeremijas atsakė: „Taip! Tu būsi atiduotas Babilono karaliui į rankas.“

„Paskui Jeremijas paklausė karalių: ‘Kuo nusidėjau tau, tavo dvariškiams ir šitiems žmonėms, kad įmetėte mane į kalėjimą? Kur

dabar jūsų pranašai, pranašavusieji, kad Babilono karalius neužpuls nei jūsų, nei šito krašto? O dabar maldauju, mano valdove karaliau, išklausti mano prašymą: negrąžink manęs į raštininko Jehonatano namus numirti.“ (*Jeremijo 37, 17–20*)

[454]

Po šių žodžių Zedekijas įsakė „Jeremiją uždaryti sargybos kiemo būste ir kasdien iš Kepėjų gatvės jam duoti kepalą duonos, kol duona mieste visiškai išsibaigs. Jeremijas taip ir liko sargybos kiemo būste.“ (*Jeremijo 37, 21*)

Karalius nedrįso atvirai parodyti tikėjimo Jeremiju. Nors baimė privertė jį ieškoti pranašo slapta, tačiau jis buvo per silpnas, kad išdrįstų pasipriešinti savo didžiūnams ir tautai, kad paklustų Dievo valiai, kurią paskelbė pranašas.

O Jeremijas, kalėdamas sargybos kiemo būste, vis ragino paklusti Babilono valdžiai. Už pasipriešinimą jai grėsė mirtis. Viešpaties žinia Judui buvo tokia: „Kas pasiliks šiame mieste, tas mirs nuo kalavijo, bado ir maro. O kas išeis pas chaldėjus, tas išliks gyvas; bent jo gyvybė bus išgelbėta kaip karo belaisvio, ir jis išliks gyvas.“ Buvo pasakyta paprastai ir aiškiai. Viešpaties vardu pranašas drąsiai skelbė: „Šis miestas tikrai bus atiduotas Babilono karaliaus kariuomenei į rankas ir paimtas.“ (*Jeremijo 38, 2–3*)

[455]

Pagaliau kunigaikščiai, supykę dėl nuolatos Jeremijo kartojamų raginimų, kurie prieštaravo jų pasipriešinimo pozicijai, ėmė smarkiai įtikinėti karalių, kad pranašas yra tautos priešas, o jo žodžiai kenkia žmonių ryžtui ir užtraukė nelaimę, todėl jis turi būti nubaustas mirtimi.

Bailus karalius žinojo, kad kaltinimai yra melagingi, bet, norėdamas įtikti aukštas pareigas einantiems pareigūnams, apsimetė tikęs jų melais ir atidavė Jeremiją į jų rankas, kad šie pasieltgtų su juo kaip išmano. Pranašą įmetė „į karaliaus sūnaus Malkijo vandens talpyklą, buvusią sargybos kieme, nuleisdami virvėmis į dugną. Talpykloje vandens nebuvo, tik dumblas. Jeremijas įklimpo į dumblą“ (*Jeremijo 38, 6*). Tačiau Dievas paragino jo draugus užtarti jį prieš karalių, ir šis liepė perkelti pranašą į sargybos kiemo būstą.

[456] Dar kartą karalius slapta kreipėsi į Jeremiją, prašydamas pasakyti tiesą apie Dievo planus dėl Jeruzalės. Atsakydamas Jeremijas pasiteiravo: „Jei tau pasakyčiau, įsakytum nubauti mane mirtimi, ar ne? Jei tau duotiau patarimą, vis vien manęs neklausytum?“ Karalius slapta susitarė su pranašu. „Kaip gyvas Viešpats, kuris davė mums šią gyvybę, – prisiekė Zedekijas, – mirtimi tavęs nebausiu ir neatiduosiu į rankas žmonėms, ieškantiems tavo gyvybės.“ (*Jeremijo 38, 15–16*)

Karalius vis dar turėjo galimybę parodyti, jog išiklauso į Jehovos perspėjimus, ir tuo maloningai sušvelninti miestui ir tautai tenkančius teismus. „Jei pasiduos Babilono karaliaus pareigūnams, – skambėjo karaliui perduodama žinia, – išgelbėsi savo gyvybę; šis miestas nebus sunaikintas ugnimi, o tu pats ir tavo šeima išliks. Bet jei nepasiduos Babilono karaliaus pareigūnams, miestas bus atiduotas chaldėjams į rankas; jie sunaikins jį ugnimi, o tu pats neištrūksi jiems iš nagų.“

„Baiminuosi dėl perbėgusių pas chaldėjus judėjų, – atsakė karalius, – nes galiu būti jiems išduotas, ir jie su manimi blogai pasielgs.“ Bet pranašas pažadėjo: „Jie neišduos!“ Ir nuosirdžiai maldavo: „Tik paklusk Viešpaties balsui ir daryk, ką sakau, kad tau būtų gerai ir tavo gyvybė būtų išgelbėta.“ (*Jeremijo 38, 17–20*)

[457] **Taip Dievas aiškiai atskleidė, jog iki paskutinės valandos trokšta parodyti gailestingumą tiems, kurie pasirinks paklusti Jo teisingiems reikalavimams.** Jei karalius būtų paklusęs, būtų išsaugotos žmonių gyvybės, o miestas išgelbėtas nuo gaisro, tačiau karalius manė, kad jis jau per toli nuėjo ir nebegali atsitraukti. Jis bijojo žydų, bijojo pašaipų ir drebėjo dėl savo gyvybės. Po tiek metų maišto prieš Dievą Zedekijui atrodė, kad per daug žema prisipažinti savo tautai: „Aš priimu Viešpaties žodį, pasakytą per pranašą Jeremiją, nedrįstu kariauti su priešu visų šių išpėjimų akivaizdoje.“

Su ašaromis akyse Jeremijas maldavo Zedekiją išgelbėti save ir tautą. Sielvartaudamas jis patikino karalių: jeigu jis neklausys Dievo

raginimo, tai neišsaugos savo gyvybės, o visas jo turtas atiteks babiloniečiams. Tačiau pradėjus eiti klaidingu keliu, karaliui nebesinorėjo grįžti. Jis apsisprendė klausyti netikrų pranašų ir žmonių, kuriuos jis iš tikrųjų niekino, kurie šaipėsi iš jo silpnumo itin lengvai pasiduoti jų norams. Jis paaukėjo kilnią savo drąsos laisvę ir tapo apgailėtiniu viešos nuomonės vergu. Neturėdamas tvirto nusistatymo daryti pikta, jis tuo pat metu nesiryžo elgtis teisingai. Nors Zedekijas buvo tikras, kad Jeremijo patarimai vertingi, bet neturėjo dorovinės jėgos paklusti, todėl tvirtai ėjo neteisinga kryptimi.

Karalius buvo toks silpnas, jog net negalėjo pranešti dvariškiams ir liaudžiai apie savo slaptą pokalbį su Jeremiju – taip stipriai jo sielą valdė žmogiškoji baimė. Jei Zedekijas būtų drąsiai pasakęs, kad tiki pranašo žodžiais, kurie iš dalies jau išsipildė, kokio suniokojimo būtų išvengta! Jis turėjo pasakyti: „Aš paklusu Dievui ir išgelbėsiu miestą nuo visiškos žūties. Aš nedrįsiu nepaisyti Dievo įsakymų dėl baimės ar žmonių palankumo. Aš myliu tiesą ir nekenčiu nuodėmės, todėl klausysiu Izraelio Galingojo patarimo.“

Tokiu atveju žmonės būtų gerbę jo drąsą, o tie, kurie abejojo tikėti ar ne, būtų tvirtai stoję tiesos pusėn. Toks ryžtingas ir teisingas karaliaus elgesys būtų įkvėpęs jo pavaldinius žavėtis juo ir būti ištikimus. Jis būtų sulaukęs didelio jų palaikymo, o Judo kraštas būtų išvengęs neapsakomo vargo – skerdynių, bado ir gaisro.

[458]

Zedekijo silpnumas buvo nuodėmė, už kurią jis gavo baisų atpildą. Priešas kaip neįveikiama lavina sunaikino ir nusiaubė miestą. Hebrajų kariuomenė buvo sutriuškinta. Tauta užkariauta. Zedekijas buvo paimtas į nelaisvę, o jo sūnūs nužudyti jo akyse. Išluptomis akimis karalius kaip belaisvis buvo išvestas iš Jeruzalės, o atgabentas į Babiloną apgailėtinais mirė. Chaldėjai nepagailėjo ir gražiosios šventyklos, kuri daugiau nei keturis šimtus metų puošė Siono kalną. „Dievo Namai buvo sudeginti, Jeruzalės sienos nugriautos, visi jos rūmai ugnies suryti ir visi brangūs daiktai sunaikinti.“ (2 Metraščių 36, 19)

[459]

Tuo metu, kai Nebukadnecaras galutinai užėmė Jeruzalę, daugelis, kurie išvengė ilgos apgulties baisių, žuvo nuo kardo. Išlikę gyvi kai kurie kunigai, karalystės didžiūnai ir pavaldiniai buvo išvaryti į Babiloną ir ten nužudyti kaip išdavikai. Kiti buvo išvesti į nelaisvę tarnauti Nebukadnecaro ir jo sūnų vergais, „kol neįsigalėjo persų karalystė, kad įvyktų per Jeremiją ištartas Viešpaties žodis“ (*2 Metraščių 36, 20–21*).

Apie Jeremiją parašyta: „Nebukadnecaras buvo davęs karaliaus asmens sargybos vadui Nebuzaradanui tokį įsakymą: ‘Surask ir gerai jį prižiūrėk. Nedaryk jam nieko pikta, bet elkis su juo, kaip jis pageidaus.’“ (*Jeremijo 39, 11–12*)

[460] Išlaisvintas Babilono pareigūnų iš įkalinimo vietos, pranašas pasirinko chaldėjų palikto menko likučio – krašto beturčių dalį, kurie buvo palikti „dirbti vynuogynuose ir arti žemę“ (*2 Karalių 25, 12*). Judo krašto valdytoju babiloniečiai paskyrė Gedaliją. Vos po kelių mėnesių naujas valdytojas buvo klastingai nužudytas. Vargšai žmonės, išgyvenę daugybę nelaimių, galiausiai savo vadovų buvo įtikinti ieškoti prieglobsčio Egipto žemėje. Jeremijas tokiam žingsniui pasipriešino. „Neikite į Egiptą“ – maldavo jis. Tačiau šio įkvėpto patarimo nebuvo paisoma ir „vadai išsivedė visą Judo likutį... vyrus, moteris ir vaikus“ į Egiptą. „Neklausydami Viešpaties balso, jie ėjo į Egiptą ir atkeliavo prie Tachpanheso.“ (*Jeremijo 43, 5–7*)

Pranašystės apie žūtį, kurią Jeremijas skelbė likučiu, sukilusiam prieš Nebukadnecarą ir pabėgusiam į Egiptą, buvo skelbiamos kartu su pažadais atleisti tiems, kurie atgailaus dėl savo kvailystės ir bus pasirengę grįžti. Nors Viešpats nepagailėjo tų, kurie nusigręžė nuo Jo patarimo ir pasidavė viliojančiam Egipto stabmeldystės poveikiui, bet pažadėjo parodyti gailestingumą tiems, kurie įrodys savo ištikimybę ir nuoširdumą. „Tik mažas skaičius pabėgėlių nuo kalavijo sugriš iš Egipto žemės į Judo kraštą, – kalbėjo Jis. – Visas Judo likutis, atėjusieji įsikurti Egipto žemėje, sužinos, kieno žodis įvyks – Mano ar jų!“ (*Jeremijo 44, 28*)

Pranašo sielvartas dėl visiško izraelitų nedorumo, kurie turėjo būti dvasine pasaulio šviesa, dėl Siono ir tautos, išvestos į Babilono nelaisvę, likimo atsiskleidžia raudose, kurias jis paliko, kaip atminimą užrašą apie kvailystę, kai gręžiamasi nuo Jehovos patarimų į žmogiškąją išmintį. Matydamas griuvėsius, Jeremijas vis dėlto teigė, kad „gailestingumo Jam [Viešpačiui] niekada nepristinga“, o pranašo nuolatinė malda skambėjo taip: „Ištirkime ir patikrinkime savo kelius, grįžkime pas Viešpatį!“ (*Raudų 3, 22. 40*) Kol Judo kraštas dar buvo kaip karalystė tarp tautų, jis klausė savo Dievą: „Nejau Tu visiškai atmetei Judą? Ar Sionas tapo Tau bjaurus?“ ir drąsiai maldavo: „Savo vardo dėlei neatmesk mūsų“ (*Jeremijo 14, 19. 21*). Tvirtas pranašo tikėjimas amžinuoju Dievo planu sumaištyje įvesti tvarką ir parodyti žemės tautoms bei visai visatai savo teisingumo ir meilės ženklus dabar paskatino jį drąsiai melstis už tuos, kurie gali gręžtis nuo blogio į teisumą.

[461]

Dabar Sionas buvo visiškai sunaikintas, o Dievo tauta – nelaisvėje. Iš širdgėlos pranašas sušuko: „O kokia vieniša dabar sostinė, kurioje kadaise knibždėte knibždėjo žmonių! Kadaise didinga tarp tautų, dabar ji lyg našlė! Kadaise šalių valdovė, dabar ji tapo verge! Karčiai ji verkia nakčia, ašaros vilgo jos skruostus. Tarp visų jos meilužių nėra kas ją paguostų. Visi jos bičiuliai klastingai pasielgė su ja ir tapo jos priešais. Judo tauta išėjo į tremtį vargti ir sunkiai vergauti. Gyvendama išblaškyta tautose ji poilsui vietos neranda. Visi jos persekiotojai ją nusivijo kenčiančią. Keliai į Sioną liūdi, nes nėra kam eiti į šventes. Visi jos vartai išgriauti, jos kunigai dejuoja. Visos jos mergaitės sielvartauja, karti jos dalia. Jos engėjai dabar šeimininkauja, jos priešai puikiai gyvena, nes Viešpats užliejo ją skausmu už jos nusikaltimų daugybę. Jos mažutėliai išėjo į nelaisvę engėjų varomi.“

„O, kaip pažemino Viešpats Siono dukterį, būdamas įniršęs! Jis nubloškė iš dangaus žemėn Izraelio didybę, neatminė savo įniršio dieną savo pakojo. Viešpats negailestingai sunaikino visas Jokūbo

[462] buveines. Įniršęs sulygino su žeme Judo dukters tvirtoves. Parbloškė žemėn sugėdintą karalystę ir jos didžiūnus. Degdamas pykčiu, Jis nulaužė Izraelio ragus. Atitraukė nuo jų savo dešinę priešų akivaizdoje. Niokojo Jokubą tarsi ugnies liepsna, visa visur suryjanti. Savo lanką įtempė lyg priešas, savo dešinę pakėlė lyg engėjas. Išžudė visus, kuriais mes didžiavomės Siono dukters palapinėje. Tarsi ugnį išliejo savo pyktį.“

„Ką galiu tau pasakyti? Su kuo tave palyginti, dukterie Jeruzale? Su kuo galiu tave lyginti, kad galėčiau tave paguosti, mergele, Siono dukterie? Platūs kaip jūra tavo griuvėsiai; kas gali tave išgydyti?“

„Atmink, Viešpatie, kas mums atsitiko, pažvelk ir pamatyk mūsų gėdą! Mūsų paveldas buvo perduotas svetimiems, mūsų namai – ateiviams. Mes tapome našlaičiais, esame betėviai, mūsų motinos tarsi našlės... Mūsų tėvų, kurie nusidėjo, nebėra, bet mes turime nešti jų kaltes. Vergai mus valdo, nėra kam išvaduoti mus iš jų rankų... Mūsų širdys dėl to serga, mūsų akys nuo šių dalykų aptemo.“

[463] „O Tu, Viešpatie, viešpatauji amžinai, Tavo sostas tveria per visas kartas. Kodėl mus visiškai užmiršai? Kodėl mus palikai taip ilgai? Susigražink mus, Viešpatie, kad galėtume sugrįžti! Atnaujink mūsų dienas kaip anksčiau!“ (*Raudų 1, 1–5; 2, 1–4. 13; 5, 1–3. 7–8. 17. 19–21*)

ŠVIESA TAMSOJE

iurūs griūties ir žūties metai, žymintys Judo karalystės pabaigą, būtų ištūmę į neviltį ir tvirčiausią širdį, jei Dievas per savo pasiuntinius nebūtų drąsinęs pranašiškomis žiniomis. Per Jeremiją Jeruzalėje, per Danielių Babilono dvare, per Ezechielį ant Kebaro krantų gailėstingas Viešpats apreiškė savo amžinąją užmoją ir patikino, kad yra pasirengęs vykdyti Mozės užrašytus savo pažadus savo išrinktajai tautai. Tai, ką pažadėjo, Jis padarys tiems, kurie liks Jam ištikimi. Jis tikrai tai įvykdys „gyvu ir pasiliekančiu Dievo Žodžiu“ (*1 Petro 1, 23*).

[464]

Ilgai klajojant po dykumą Dievas pasirūpino, kad Jo vaikai atmintų Jo Įstatymo žodžius. Kai izraelitai įsikūrė Kanaano žemėje, dieviškieji priesakai kasdien turėjo būti kartojami kiekvienuose namuose; jie turėjo būti užrašyti ant durų staktų ir vartų bei priminimo lentelių. Jiems buvo kuriama muzika, ir visi – jauni bei senyvi – tai giedojo. Kunigai turėjo mokyti šių šventų įsakymų viešuose susirinkimuose, o krašto valdovai privalėjo juos kasdien tyrinėti. „...kartosi ją dieną naktį, – įsakė Dievas Jozuei, kalbėdamas apie Įstatymo knygą, – kad ištikimai laikytumėsi visko, kas joje parašyta. Tik tada padarysi savo kelią sėkmingą, tik tada tau seksis.“ (*Jozuės 1, 8*)

Jozuė visą Izraelį mokė Mozės raštų. „Nebuvo nė vieno žodžio iš visų, Mozės įsakytų, kurio Jozuė nebūtų perskaitęs visos Izraelio bendrijos akivaizdoje, įskaitant moteris, vaikus ir tarp jų gyvenančius ateivius.“ (*Jozuės 8, 35*) Tai atitiko aiškų Jehovos įsakymą kas septynerius metus viešai kartoti Įstatymo knygos žodžius per Pala-

[465]

pinių iškilnę. „Surink žmones – vyrus, moteris, vaikus ir ateivius, gyvenančius tavo miestuose, – buvo nurodyta dvasiniams Izraelio vadovams, – kad išgirstų ir išmoktų Viešpaties, jūsų Dievo, pagarbiai bijoti ir ištikimai laikytis kiekvieno šio Įstatymo žodžio. Jų vaikai, kurie dar jo nežino, irgi išgirs ir mokysis bijoti Viešpaties, jūsų Dievo, kolei jūs gyvensite krašte, kurio paveldėti keliatės per Jordaną.“ (*Pakartoto Įstatymo 31, 12–13*)

Jei per ateinančius amžius būtų buvę paisoma šio patarimo, Izraelio istorija būtų buvusi kitokia! **Tik tada, kai žmonių širdyse puoselėjama pagarba šventam Dievo Žodžiui, galima tikėtis, kad dieviškasis užmojis bus įgyvendintas.** Tik pagarba Dievo Įstatymui Dovydo valdymo metais ir Saliamono valdymo pradžioje sustiprino Izraelį; dėl tikėjimo gyvuojančiu žodžiu Elijo ir Jošijo dienomis buvo įvykdyta reforma. Jeremijas, siekdamas izraelitų gyvenimo permainų, rėmėsi tais pačiais tiesos raštais – turtingiausiu Izraelio paveldu. Tarnaudamas jis nuoširdžiai kreipdavosi į žmones su prašymu: „Klausykitės šios Sandomos nuostatų“ (*Jeremijo 11, 1*), nuostatų, kurie jiems galėjo padėti suprasti Dievo užmojus, kad visos tautos žinotų išgelbėjančią tiesą.

Paskutiniaisiais Judo atsimetimo metais pranašų žodžiai, regis, mažai davė naudos, o kai chaldėjų kariuomenė sugrįžo trečią, paskutinį sykį, ir apgulė Jeruzalę, viltis užgeso kiekvienoje širdyje. Jeremijas pranašavo visišką suniokojimą, o dėl to, kad primygtinai reikalaavo pasiduoti, galiausiai jis buvo įmestas į kalėjimą. Tačiau Dievas nepaliko beviltiškoje padėtyje ištikimo likučio, kuris buvo likęs mieste. Netgi tuomet, kai Jeremijas buvo griežtai saugomas tų, kurie niekino jo pranašavimus, jis gavo naują apreiškimą, kad **Dangus pasiruošęs atleisti ir išgelbėti. Ir nuo tos dienos iki šiol tai yra neišsenkantis paguodos šaltinis Dievo Bažnyčiai.**

[466]

Tvirtai laikydamasis Dievo pažadų, Jeremijas vaizdinėmis priemonėmis parodė pasmerkto miesto gyventojams savo tvirtą tikėjimą, kad Dievas įvykdys savo tautai numatytą užmoją. Liudininkų

akivaizdoje, tiksliai laikydamasis visų reikiamų teisinių reikalavimų, už septyniolika sidabro šekelių jis įsigijo protėvių lauką, esantį kaimyniniame Anatoto kaime.

Žmogišku požiūriu atrodė kvaila pirkti žemę teritorijoje, kurią jau valdė babiloniečiai. Jeremijas pats išpranašavo Jeruzalės sugriovimą, Judėjos suniokojimą ir visišką karalystės žlugimą. Jis išpranašavo ilgus nelaisvės metus toli esančiame Babilone. Būdamas nebejaunas, jis niekaip negalėjo tikėtis asmeninės naudos iš to pirkinio. Tačiau jis tyrinėjo Šventajame Rašte užrašytas pranašystes, kurios sužadino jo širdyje tvirtą įsitikinimą, jog Viešpats turi tikslą – į nelaisvę išvestųjų vaikams Jis sugrąžins protėvių nuosavybę Pažadėtoje žemėje. **Tikėjimo akimis Jeremijas matė grįžtančius tremtinius pasibaigus vargo metams ir vėl užimančius savo tėvų žemę.** Įsigydamas lauką Anatote, jis padarė, ką galėjo, kad kitiems duotų vilties, kuri jo paties širdžiai teikė tiek daug paguodos.

Turėdamas pasirašytus nuosavybės perdavimo dokumentus su liudininkų parašais, Jeremijas įpareigojo savo raštininką Baruchą: „Paimk šias sutartis – tai yra užantspauduotąją pirkimo sutartį ir atvirąją – ir įdėk jas į molinį indą, kad ilgai išliktų, nes taip kalba Galybių Viešpats, Izraelio Dievas: ‘Namai, dirvos ir vynuogynai bus vėl perkami šitame krašte!’“ (*Jeremijo 32, 14–15*)

[469]

Tuo metu, kai buvo atliekamas toks neįprastas sandoris, Judo krašto ateitis atrodė labai niūri; sutvarkius šiuos formalumus ir atidavus dokumentus saugoti, nepajudinamas Jeremijo tikėjimas tuoj pat vėl buvo skaudžiai išmėgintas. Ar jis, siekdamas padrašinti Judo krašto gyventojus, nepasielgė įžūliai? Galbūt, norėdamas sutvirtinti jų tikėjimą Dievo Žodžio pažadais, jis suteikė netikrų vilčių? Tie, kurie suėjo į Sandorą su Dievu, jau seniai paniekino Jo rūpestį. Ar pažadai, duoti išrinktajai tautai, kada nors visiškai išsipildys?

Nerimastinga dvasia, prislėgtas širdgėlos dėl kančių kraštiečių, kurie atsisakė apgailėti savo nuodėmės, pranašas kreipėsi į Dievą, prašydamas paaiškinti dieviškąjį planą žmonijai.

[470]

„Ak, Viešpatie Dieve! – meldėsi jis. – Žiūrėk! Tu padarei dangus ir žemę didžia savo galybe, savo pakelta ranka. Nėra Tau negalimo dalyko! Tu lydi ištikima meile iki tūkstantosios kartos ir atmoki už tėvų kaltę pilnu saiku jų vaikams. Tu didis ir galingas Dievas, kurio vardas – Galybių Viešpats, didis užmoju ir galingas darbais, kurio akys atviros visam, ką mirtingieji žmonės daro, kad atlygintum kiekvienam žmogui pagal jo elgesį ir jo darbų vaisius! Tu parodei ženklų bei stebuklų Egipto žemėje ir dabar tebedarai Izraelyje bei žmonijoje. Laimėjai sau vardą, kurį dabar turi! Tu išvedei savo tautą Izraelį iš Egipto ženklais ir stebuklais, galinga ranka, nenugalima galybe ir didžiu klaiku. Atidavei jiems šį kraštą, kaip buvai priesaika pažadėjęs jų tėvams, kraštą, plūstantį pienu ir medumi. Jie atėjo ir paveldėjo jį, bet Tavo balso neklausė ir Tavo Įstatymo nesilaikė. Ką buvai jiems įsakęs daryti, to jie nedarė. Todėl Tu siuntei jiems visą šitą nelaimę.“ (*Jeremijo 32, 17–23*)

Nebukadnecaro kariuomenė jau ruošėsi pulti Siono sienas. Tūkstančiai žuvo mėgindami iš paskutiniųjų beviltiškai apginti miestą. Dar daugiau tūstančių mirė nuo bado ir ligų. Jeruzalės likimas jau buvo nulemtas. Iš apgulos bokštų prieš pajėgos jau žvelgė į sienas. „Žiūrėk! Apgulos pylimai, – toliau meldėsi pranašas Dievui, – jau parengti miestui paimiti. Dabar per kalaviją, badą ir marą miestas jau yra jį puolančių chaldėjų rankose. Kuo grasinai, tai ir įvyko. Tikrai Tu tai matai! Tačiau man sakei: ‘Nusipirk lauką, užmokėk už jį, pasikviesk liudytojus!’ – nors miestas jau chaldėjų rankose!“ (*Jeremijo 32, 24–25*)

[471]

Į pranašo maldą buvo maloniai atsakyta. Tą nerimo valandą, kai pasiuntinio tikėjimas buvo išmėginamas tarsi ugnimi, „Jeremiją pasiekė Viešpaties žodis: ‘Štai Aš – Viešpats, visos žmonijos Dievas! Argi yra Man kas neįmanoma?’“ (*Jeremijo 32, 26–27*) Miestas netrukus turėjo patekti į chaldėjų rankas, jo vartai ir rūmai turėjo būti padegti ir sudeginti, tačiau nepaisant, kad sunaikinimas buvo neišvengiamas ir Jeruzalės gyventojai turėjo būti paimiti į nelaisvę,

amžinasis Jehovos užmojis Izraelio atžvilgiu dar turėjo būti įgyvendintas. Tęsdamas savo atsakymą į savo tarno malda, Viešpats kalbėjo apie tuos, kuriems teko Jo baismės:

„Štai surinksiu juos iš visų kraštų, į kuriuos buvau išblaškęs savo pykčiu, įniršiu ir didžiu užsidegimu. Parvesiu juos į šią vietą ir čia saugiai apgyvendinsiu. Jie bus Mano tauta, o Aš būsiu jų Dievas. Vieną širdį ir vieną kelią duosiu jiems, kad jie Mane visuomet garbintų savo pačių labui, o po jų – savo vaikų gerovei. Sudarysiu su jais amžiną Sandorą, niekuomet nuo jų nenusigręšiu ir nesiliausiu daryti jiems gera. Į širdį jiems įdiegsiu pagarbą Man, kad jie nuo Manęs nesigręžtų. Džiaugsiuos jais, Man bus džiugu daryti jiems gera; visa savo širdimi ir siela atsodinsiu juos tvirtai šitame krašte. Juk taip kalba Viešpats: ‘Kaip siunčiau visą šią baisią nelaimę tai tautai, taip siųsiu jiems visa gera, kurį jiems pažadu. Vėl bus perkami laukai šitame krašte, apie kurį sakote: ‘Tai apleisti tyrai, be žmonių ir gyvulių, atiduoti chaldėjams į rankas.’ Kai sugrąžinsiu jų tremtinius, laukai bus perkami už pinigus, pirkimo sutartys sudaromos ir užantspauduojamos, kviečiami liudytojai Benjamino žemėje, Jeruzalės priemiesčiuose, Judo miestuose, kalnynų, Šefelos ir Negebo miestuose’, – tai Viešpaties žodis.“ (*Jeremijo 32, 37–44*)

Patvirtindamas patikinimą apie išlaisvinimą ir atkūrimą, „antrą kart Jeremiją pasiekė Viešpaties žodis, kai jis vis dar buvo įkalintas sargybos būste:

[472]

‘Taip kalba Viešpats, kuris padarė žemę, duodamas jai pavidalą ir padėdamas jai pamatus, kurio vardas yra Viešpats. Šaukis Manęs, ir Aš atsiliėpsiu! Pasakysiu tau nuostabių dalykų, paslapčių, kurių nežinojai.’ Taip kalba Viešpats, Izraelio Dievas, apie šio miesto namus ir Judo karalių rūmus, kurie buvo nugriauti palengvinti gynybai nuo apgulos pylimų bei kalavijo... ‘Štai atnešiu jai vaistą ir išgyjimą, išgydysiu juos ir apreikšiu jiems tikros gerovės perteklių. Aš sugrąžinsiu Judo tremtinius ir Izraelio tremtinius, atstatysiu, kaip buvo pradžioje. Aš apvalysiu juos nuo visų nuodėmių, kuriomis jie

[473]

nusikalto Man, atleisiu jiems visas jų kaltes... Ir šis miestas bus Man džiaugsmo vardas, šlovė ir pasididžiavimas prieš visas žemės tautas, kai jos išgirs apie visa gera, ką jiems darau. Apims jas baimė, ir drėbės jos dėl visokeriopo pertekliaus ir gerovės, kuria juos aprūpinsiu.’ Taip kalba Viešpats: ‘Šioje vietoje, apie kurią jūs sakote: ‘Tai apleisti tyrai, nes nėra žmonių nei gyvulių!’ – Judo miestuose ir tuščiose Jeruzalės gatvėse... vėl bus girdėti linksmybės ir džiaugsmo garsai, jaunikio ir nuotakos balsai, balsai tų, kurie nešdami bendravimo aukas į Viešpaties Namus gieda: ‘Dėkokite Galybių Viešpačiui, nes Viešpats geras, ir Jo ištikimoji meilė amžina!’ Aš atkursiu tą kraštą, koks jis buvo pradžioje’, – sako Viešpats. Taip kalba Galybių Viešpats: ‘Šioje vietoje, dabar tuščioje, be žmonių ir gyvulių, ir visuose miestuose vėl bus piemenims žardų savo kaimenėms suleisti. Aukštumų miestuose, Šefelos miestuose ir Negebo miestuose, Benjamino šalyje, Jeruzalės apylinkėse ir visuose Judo miestuose kaimenės vėl praeis pro rankas to, kuris jas skaičiuoja’, – sako Viešpats. ‘Štai ateina dienos, – tai Viešpaties žodis, – kai Aš įvykdysiu pažadą, duotą Izraelio namams ir Judo namams.’“ (*Jeremijo 33, 1–14*)

Taip Dievo Bažnyčia buvo paguosta vieną tamsiausių savo ilgos kovos su blogio jėgomis valandų. Atrodė, kad šėtonas nugalėjo, siekdamas sunaikinti Izraelį, tačiau Dievas valdė to meto įvykius, ir per visus ateinančius metus Jo tauta turėjo galimybę išsivaduoti iš praeities. Jo žinia Bažnyčiai buvo tokia:

[474]

„Taigi, Mano tarne Jokūbai, nebijok..., nenuogąstauk, Izraeli! Tik pasižiūrėk! Aš išgelbėsiu tave iš tolimosios vietos ir tavo palikuonis iš tremties krašto. Tada Jokūbas sugrįš ir ras ramybę, gyvens saugiai, ir nebus kam jo gąsdinti, nes Aš esu su tavimi ir tave apsaugosiu, – tai Viešpaties žodis.“ „Gražinsiu tau sveikatą, tavo žaizdas užgydysiu.“ (*Jeremijo 30, 10–11. 17*)

Džiugią atkūrimo dieną susiskaldžiusios Izraelio giminės susijungs į vieną tautą. Viešpats bus pripažintas „visų Izraelio šeimų“ Valdovu. „Jos bus Mano tauta“ – sakė Jis. „Džiaugda-

miesi giedokite Jokūbui, valiukite pirmajai tarp tautų! Skelbkite, garbindami ir sakydami: 'Savo tautą, Izraelio likutį, išgelbėjo Viešpats!' Štai parvesiu juos iš šiaurės krašto, surinksiu iš žemės pakraščių. Tarp jų – akli ir raiši... Verkdami jie eis namo, bet Aš vesiu juos guosdamas. Vesiu juos prie tekančių upokšnių lygiu keliu, kad niekas neklupinėtų, nes Aš esu Izraelio tėvas, o Efraimas – mano pirmagimis.“ (*Jeremijo 31, 1. 7–9*)

Tie, kurie kadaise buvo pripažinti Dangaus išrinktaisiais tarp kitų žemės tautų, o dabar nužeminti tautų akyse, tremtyje **turėjo išmokti klusnumo, taip būtino jų būsimai laimei**. Kol jie neišmoko tos pamokos, Dievas negalėjo jiems duoti visko, ką norėjo duoti. „...nebausto tavęs nepaliksiu, nuplaksiu tave pagal teisingą saiką“, – sakė Jis, aiškindamas, kad nubaudė juos jų dvasinės gerovės labui (*Jeremijo 30, 11*). Vis dėlto tų, kuriuos švelniai mylėjo, Jis neatstums visam laikui. Visoms žemės tautoms Jis parodys savo planą – tariamą pralaimėjimą pavers pergale, sunaikinimą – išgelbėjimu. Pranašui buvo duota žinia:

„Tas, kuris išblaškė Izraelį, surinks ir ganys jį kaip kerdžius savo kaimenę. Taip, nes Viešpats išpirko Izraelį, atpirko jį iš galingesnės už jį rankos. Jie ateis ir džiūgaus ant Siono aukštumų, suplauks prie Viešpaties dovanų: grūdų, jauno vyno ir šviežio aliejaus, avių ir jaučių priauglio. Patys jie bus kaip gerai laistomas sodas ir turės visko, ko jiems reikia. ...jų gedulą pakeisiu džiaugsmu, guosiu juos ir džiuginsiu kenčiančius. Kunigus valgydinsiu rinktine atnašų dalimi, o Mano tauta sotinsis Mano dovanomis“, – tai Viešpaties žodis.“

[475]

„Taip kalba Galybių Viešpats, Izraelio Dievas: 'Kai sugrąžinsiu tremtinius, Judo krašte ir miestuose vėl bus kartojamas pasveikinimas: 'Telaimina tave Viešpats, teisumo buveinė, šventasis kalnel!' Judo krašte ir miestuose drauge gyvens žemdirbiai ir klajokliai su kaimenėmis, nes Aš atgaivinsiu pavargusius ir pasotinsiu bejėgius.“

„Tikėkite manimi, ateina dienos, – tai Viešpaties žodis, – kai sudarysiu naują Sadorą su Izraelio namais ir Judo namais. Ne tokią

[476] Sandorą, kokią buvau sudaręs su jų tėvais tą dieną, kai paėmęs už rankos išvedžiau juos iš Egipto žemės. Nors Aš buvau jų Valdovas, jie sulaužė Mano Sandorą, – tai Viešpaties žodis. – Štai kokią Sandorą sudarysiu su Izraelio namais, atėjus toms dienoms, – tai Viešpaties žodis. – Įdiegsiu jiems savo Įstatymą, įrašysiu jį jiems į širdį. Tada Aš būsiu jų Dievas, o jie bus Mano tauta. Tada nebereikės bičiuliui raginti savo bičiulį ar broliui savo brolių: ‘Pažinkite Viešpatį!’ Visi, maži ir dideli, pažins Mane, – tai Viešpaties žodis, – nes jų kaltę atleisiu ir jų nuodėmės daugiau nebeatminsiau.“ (*Jeremijo 31, 10–14; 23–25; 31–34*)

V DALIS

Pagonių kraštuose

„Jūs Mano liudytojai, – tai Viešpaties žodis, –
Mano tarnai, kuriuos išsirinkau.“

(Izaijo 43, 10)

TRISDEŠIMT DEVINTAS SKYRIUS

KARALIŠKUOSE BABILONO RŪMUOSE

Šis skyrius pagrįstas *Danieliaus knygos 1-uoju skyriumi*

Tarp Izraelio vaikų, kurie pirmieji buvo ištremti į Babilono nelaisvę septyniasdešimčiai metų, buvo tokių, kuriuos būtų galima pavadinti tikrais krikščionimis; jų ištikimybė Dievo mokymui buvo tvirta kaip plienas. Šie vyrai nebuvo sugadinti savanaudiškumo, bet pasiryžo garbinti Dievą, net jeigu ir viską prarastų. **Nelaisvės šalyje jie turėjo įvykdyti Dievo užmojį – dalytis su pagoniškomis tautomis palaiminimais, kurie ateina per Jehovos pažinimą.** Jie turėjo būti Jo atstovai. Jie niekada negalėjo eiti į kompromisą su stabmeldžiais. Savo tikėjimą ir gyvojo Dievo garbintojų vardą jie turėjo laikyti didele garbe. Taip jie ir darė. **Ir gerovėje, ir varge jie gerbė Dievą, o Dievas gerbė juos.**

[479]

Tai, kad šie Dievo vyrai, Jehovos garbintojai, buvo Babilono nelaisvėje, o Viešpaties Namų indai buvo nugabenti į Babilono dievų šventyklą, užkariautojams davė dingstį puikuotis, jog jų religija ir papročiai buvo pranašesni už hebrajų religiją ir papročius. Tačiau pats pažeminimas, kurio izraelitai užsitarnavo atsimetę nuo Viešpaties, įrodė Babilonui Dievo viršenybę, Jo reikalavimų šventumą ir neabejotinus klusnumo vaisius. Šį liudijimą Jis galėjo duoti vieninteliu būdu – per tuos, kurie liko Jam ištikimi.

Tarp išsaugojusių ištikimybę Dievui buvo Danielius ir trys jo draugai. **Jie buvo puikus pavyzdys, kuo gali tapti žmonės, kurie susijungia su Dievo išmintimi ir galybe.** Paimti iš palyginti paprastų žydiškų namų, šie karališkos giminės jaunuoliai pateko į

[480]

Babiloną, gražiausią miestą, į galingiausio pasaulio monarcho dvarą. Nebukadnecaras „įsakė savo rūmų vyriausiajam pareigūnui Ašpenazui atvesti jam keletą izraelitų iš karališkos šeimos ir diduomenės – sveikų vaikinių gražios išvaizdos, sumanių visose išminties šakose, apdovanotų pažinimu bei supratimu ir tinkamų tarnauti karaliaus rūmuose... Tarp jų buvo iš Judo giminės Danielius, Hananija, Mišaelis ir Azarija“. Matydamas puikius šių jaunuolių gebėjimus, Nebukadnecaras nusprendė, kad jie turi būti mokomi užimti svarbias pareigas jo karalystėje. Jis pasirūpino, kad jie būtų tinkamai paruošti atlikti būsimą darbą, būtų mokomi chaldėjų kalbos ir trejus metus jiems būtų suteiktas išskirtinis išsilavinimas, kurį gaudavo karalystės kunigaikščiai.

Danieliaus ir jo draugų vardai buvo pakeisti į chaldėjų dievybes simbolizuojančius vardus. Hebrajų tėvai vaikų vardams teikė didelę reikšmę. Dažnai jie atspindėjo charakterio savybę, kurią tėvai norėjo matyti augančiuose vaikuose. Vyriausiasis pareigūnas, kuriam buvo patikėti jaunuoliai, „praminė juos kitais vardais: Danielių – Beltšacaru, Hananiją – Šadrachu, Mišaelį – Mešachu ir Azariją – Abed Negu“.

Karalius nevertė hebrajų jaunuolių išsižadėti savo tikėjimo dėl stabmeldystės, jis vylėsi tai įgyvendinti pamažu. Suteikdamas jiems reikšmingus stabmeldžių vardus, kasdien suartindamas juos su stabmeldžių papročiais, jis tikėjosi, kad, veikiami viliojančių pagoniškų apeigų, jie išsižadės savo tautos religijos ir prisijungs prie babiloniečių dievų garbinimo.

[481]

Pačioje savo veiklos pradžioje jie patyrė lemiamą tvirtumo išbandymą. Kasdien jiems buvo skirta „maisto iš karališkų valgių bei vyno, kurį pats gėrė“. Tokiu savo potvarkiu karalius norėjo parodyti jiems savo palankumą ir rūpestį jų gerove. Nors tik dalis maisto nuo karaliaus stalo buvo pašvęsta stabams, bet jo valgymas būtų vertinamas kaip pagarbos auka Babilono dievams. Danieliaus ir jo draugų ištikimybė Dievui prie tokios pagarbos draudė prisijungti.

Net tariamas tokio maisto valgymas ir vyno gėrimas būtų buvęs savojo tikėjimo išsižadėjimas, susitapatinimas su pagonybe ir Dievo Įstatymo principų paniekinimas.

Be to, jaunuoliai nedrįso rizikuoti, kad prabanga ir neteisingi gyvenimo įpročiai silpnintų jų fizinį, protinį ir dvasinį vystymąsi. Jiems buvo žinoma Nadabo ir Abihuvo istorija, nes jų nesusivaldymo pasekmės buvo aprašytos ir išsaugotos Penkiaknygės pergamentuose. Jie žinojo, kad ir vynas žalingai veiks jų fizinius ir dvasinius gebėjimus.

Danielių ir jo draugus tėvai mokė griežtų susivaldymo įpročių. Jie buvo mokomi, kad Dievas pareikalaus atsiskaityti už gebėjimus, todėl jie niekada negali jų menkinti ar silpninti. Toks ugdymas Danieliui ir jo draugams buvo apsauga nuo demoralizuojančios Babilono rūmų aplinkos. Pagedimo ir prabangos pilnuose rūmuose juos supo didelės pagundos, tačiau jie liko nesusiteršę. Jokia jėga, jokia įtaka negalėjo jų atitraukti nuo principų, kurių išmoko ankstyvoje vaikystėje, tyrinėdami Dievo Žodį ir Jo darbus.

Jei Danielius būtų norėjęs, savo aplinkoje jis būtų galėjęs rasti įtikinamą pasiteisinimą nesilaikyti griežtų santūrumo principų. Jis galėjo teisintis, kad, būdamas priklausomas nuo karaliaus malonės ir pavaldus jam, neturi kito pasirinkimo, kaip tik valgyti maistą ir gerti vyną nuo karaliaus stalo, antraip laikydamasis dieviškojo mokymo jis įžeistų karalių ir tikriausiai netektų savo padėties ir net gyvybės. O nepaisydamas Viešpaties įsakymo, jis esą išsaugotų karaliaus palankumą ir užsitikrintų sau intelektualinį pranašumą bei žemiškus malonumus.

[482]

Tačiau Danielius nedvejojo. **Dievo pritarimas jam buvo brangesnis už galingiausio žemiškojo valdovo palankumą – brangesnis net už gyvybę. Nepaisant pasekmių, jis pasiryžo likti ištikimas savo principams.** Jis, „apsisprendė nesiteršti karaliaus stalo valgiais ir vynu“. Tokiam sprendimui pritarė ir trys jo draugai.

Priimdami tokį sprendimą, hebrajų jaunuoliai vadovavosi ne puikybe, bet tvirtu tikėjimu Dievu. Jie nepasirinko būti išskirtiniai, veikiau rinkosi elgtis taip, kad nepaniekintų Dievo. **Jeigu dėl susidariusių aplinkybių jie būtų ėję į kompromisą su blogiu, tai, pamynę principus, jie būtų nusilpninę savo teisumo ir pasibjaurėjimo blogiu pojūtį.** Pirmas neteisingas žingsnis galėjo pastūmėti į kitą, kol būtų praradę ryšį su Dangumi ir būtų pagundų sunaikinti.

„Dievas maloniai nuteikė rūmų vyriausiąjį pareigūną, ir jis Danielių atjautė“, o jo prašymas nesusiteršti buvo išklaustas su pagarba. Tačiau pareigūnas nesiryžo jo patenkinti. „Aš prisibijau savo viešpaties karaliaus! Jis nustatė, ką jūs turite valgyti ir gerti, – aiškino jis Danieliui, – o jei pastebėtų, kad prasčiau atrodote už kitus jūsų amžiaus vaikus, man reikės savo galva atsakyti karaliui.“

[483] Tada Danielius kreipėsi į prižiūrėtoją, atsakingą už hebrajų jaunuolius, prašydamas, kad jiems būtų leista nevalgyti mėsos ir negerti vyno nuo karaliaus stalo. Jis pasiūlė mėginti juos dešimt dienų duodant paprastą maistą – „vien daržovių valgyti ir tik vandens gerti“, kol kiti valgys gėrybes – karališkus valgius.

Prievaizdas, nors ir bijodamas, kad patenkinęs šį prašymą gali užsitraukti karaliaus rūstybę, vis dėlto sutiko. Danielius suprato, kad jo reikalas laimėtas. Praėjus dešimties dienų mėginimui, rezultatas buvo priešingas nei baiminosi vyriausiasis pareigūnas. „...jie atrodė geriau ir sveikiau negu tie vaikinai, kurie valgė karališkus valgius.“ Savo išvaizda hebrajų jaunuoliai atrodė ženkliai geriau už kitus vaikus. Todėl Danieliui ir jo draugams buvo leista valgyti paprastą maistą per visą mokymo laikotarpį.

[484] Trejus metus hebrajų jaunuoliai buvo „mokomi chaldėjų raštų ir kalbos“. Visą laiką jie buvo ištikimi Dievui ir nuolatos jautė priklausą nuo Jo galios. Be savęs išsižadėjimo jie ugdė ir uolumą siekiant tikslo, darbštumą ir tvirtumą. Ne išdidumo ar puikybės vedami jie atėjo į karaliaus rūmus, kad bendrautų su tais, kurie nepažinojo ir nebijojo Dievo. Jie buvo belaisviai svetimoje šalyje, į kurią juos

atvedė Begalinė Išmintis. Todėl, būdami atskirti nuo namų ir šventųjų bendrystės, jie stengėsi elgtis dorai vardan pagarbos jų sutriptai tautai ir šlovei To, kurio tarnais buvo.

Viešpats palankiai žiūrėjo į hebrajų jaunuolių tvirtumą, savęs išsižadėjimą bei motyvų grynumą ir laimino juos. Jis „suteikė visų raštų ir išminties pažinimą bei įgūdžius, o Danielius turėjo ir visokių regėjimų bei sapnų aiškinimo dovaną“. Dievo pažadas išsipildė. „Aš gerbsiu tuos, kurie Mane garbina.“ (1 Samuelio 2, 30) Kadangi Danielius tvirtai pasitikėjo Dievu, ant jo nusileido pranašiškos galybės dvasia. Tuo metu, kai žmonių jis buvo mokomas rūmų gyvenimo pareigų, Dievas jį mokė suprasti ateities slėpinius ir juos užrašyti ateinančioms kartoms, panaudojant vaizdinius, simbolius ir įvykius, apimančius pasaulio istoriją iki laikų pabaigos.

Kai atėjo metas patikrinti, ko jaunuoliai išmoko, hebrajai buvo apklausti kartu su kitais pretendентаis į tarnybą karalystėje. Tačiau karalius „nerado tarp jų visų nė vieno, kuris prilygtų Danieliui, Hananijai, Mišaeliui ir Azarijai“. Nepaprastas visa ko išmanymas, gilios žinios, aiški ir tiksli jų kalba bylojo apie nepažeistas protines galias ir veržlumą. „Kai tik karalius kreipdavosi į juos klausimu, reikalaujančiu išminties ir pažinimo, jis rasdavo juos dešimt kartų pranašesnius už visus karalystės magus ir kerėtojus“, „todėl jie buvo paimti į karaliaus tarnybą“.

Babilono rūmuose susirinko visų kraštų atstovai – talentingiausi vyrai, gausiai apdovanoti įgimtais gebėjimais, atspindintys margą pasaulio kultūrą, tačiau tarp jų hebrajų jaunuoliams nebuvo lygių. Grožiu, kūno sudėjimu, proto aštrumu, raštingumu jie buvo nepralenkiami. Jų tiesi laikysena, tvirti žingsniai, žavinga išvaizda, neprislopinti pojūčiai, lengvas kvėpavimas – visa tai liudijo apie gerus jų įpročius ir kilnumą, kuriais gamta apdovanoja tuos, kurie laikosi jos dėsnių.

Danieliui ir jo draugams įsisavinti babiloniečių išmintį sekėsi daug geriau nei jų bendramoksliams, bet jų pranašumas nebuvo

[485]

atsitiktinis. Žinias jie ėgijo ištikimai naudodami savo gebėjimus, vadovaujant Šventajai Dvasiai. Jie turėjo ryšį su visos Išminties Šaltiniu, Dievo pažinimą padarydami savo išsilavinimo pamatu. Tikėdami jie meldė išminties ir gyveno ja vadovaudamiesi. Jie elgėsi taip, kad Dievas galėtų juos laiminti. Jie vengė visko, kas susilpnintų jėgas, ir išnaudojo kiekvieną galimybę tobulintis visose srityse. Jie laikėsi gyvenimo taisyklių, kurios ugdė jų intelektą. Jie stengėsi įgyti žinių, turėdami vieną tikslą – pagarbinti Dievą. Jaunuoliai suprato: norėdami būti tikrosios religijos atstovais tarp klaidingų pagoniškų religijų, jie privalo turėti aiškų protą ir tobulinti teisingą charakterį. Jų mokytojas buvo pats Dievas. Nuolatos meldamiesi, sąžiningai mokydami, palaikydami ryšį su Neregimuoju, jie vaikščiojo su Dievu kaip Henochas.

[486]

Tikroji sėkmė bet kurioje darbo srityje nėra tikimybės, atsitiktinumo ar lemties pasekmė. Tai Dievo darbo įgyvendinimas, atpildas už tikėjimą, išmintį, dorumą ir ištvermę. Puikios protinės savybės ir aukšta moralė nėra atsitiktinumo vaisius. Dievas suteikia galimybes, o sėkmė priklauso nuo jų panaudojimo.

Tuo tarpu, kai Dievas skatino Danielių ir jo draugus „ir trokšti, ir veikti“ (*Filipiečiams 2, 13*), jie taip pat darbavosi savo išgelbėjimui. Čia atskleidžiama, kaip veikia dieviškasis bendradarbiavimo principas, be kurio neįmanoma pasiekti tikros sėkmės. Žmogaus pastangos nieko nepasiekia be dieviškosios galios, o dieviškosios pastangos be žmogaus pastangų daugeliui žmonių yra bevaisės. Kad Dievo malonė taptų mūsų, turime atlikti savo vaidmenį. Jo malonė mumyse trokš ir skatins mus veikti, bet nebus mūsų pastangų pakaitalu.

Kaip Viešpats bendradarbiavo su Danieliumi ir jo draugais, taip Jis bendradarbiaus su visais, kurie stengiasi vykdyti Jo valią. Duodamas savo Dvasią, Jis sustiprins kiekvieną tyrą siekį ir kilnų sprendimą. Tie, kurie vaikščioja klusnumo keliais, susidurs su daugybe kliūčių. Stipri, bet subtili įtaka, gali sieti

juos su pasauliu, tačiau Viešpats gali paversti niekais visa, kas sieks pastūmėti Jo išrinktuosius į pralaimėjimą. Jo padedami, jie gali nugalėti kiekvieną pagundą ir įveikti visus sunkumus.

Dievas suartino Danielių ir jo draugus su Babilono didžiūnais, kad stabmeldžių tautos apsuptyje jie galėtų parodyti Jo charakterį. Kaip jie tapo tinkami tokioms atsakingoms ir garbingoms pareigoms? **Ištikimybė mažuose dalykuose suteikė toną visam jų gyvenimui.** Jie garbino Dievą ir mažuose darbuose, ir užėmę atsakingas pareigas.

Kaip Dievas pašaukė Danielių būti liudytoju Babilone, taip Jis kviečia mus būti liudytojais šiandien. Jis trokšta, kad atskleistume žmonėms Jo karalystės principus tiek mažuose, tiek dideliuose gyvenimo reikaluose. **Daugelis laukia, kad jiems būtų pavesti didingi darbai, ir nepastebi kasdien suteiktų galimybių parodyti ištikimybę Dievui.** Kasdien jie iš visos širdies neatlieka mažų pareigų. Kol jie laukia kokio nors didelio darbo, kuriame galėtų panaudoti savo neva didelius talentus ir patenkinti ambicingus troškimus, jų dienos pračina.

[487]

Tikro krikščionio gyvenime nėra nereikšmingų dalykų, Visa-galio akyse kiekvienas darbas yra svarbus. Viešpats tiksliai įvertina kiekvieną galimybę tarnauti. Už nepanaudotus gebėjimus reikės atsiskaityti taip pat, kaip ir už panaudotus. Reikės atsiskaityti už tai, ką turėjome padaryti, bet nepadarėme, nes nepanaudojome savo gebėjimų pagarbinti Dievą.

Kilnus charakteris nėra atsitiktinumo vaisius, jis nėra ypatinga Apvaizdos malonė ar dovana. Tai yra savidrausmės vaisius, niekingas savybes padarant pavaldžias kilnesnėms, tai – pasišventimas tarnauti Dievui ir žmonėms.

Per ištikimybę nuosaikumo principams, kurių laikėsi hebrajų jaunuoliai, Dievas kalba šių dienų jaunimui. Mums reikia žmonių, kurie elgsis kaip Danielius ir išdrįs ginti tiesą. Reikalingos tyros širdys, tvirtos rankos, bebaimė drąsa, nes blogio ir doros kova reika-

[488]

lauja nuolatinio budrumo. Šėtonas prieina su savo vilionėmis prie kiekvieno žmogaus, kad šis piktnaudžiautų apetitu.

Kūnas yra svarbiausia terpė, kur ugdomas protas ir dvasia, kad formuotųsi charakteris. Dėl to priešas nukreipia savo pagundas į fizines jėgas, kad jas susilpnintų ir sumažintų. Žmogaus pasidavimas blogiui – tai jo pergalė. Jei fiziniai polinkiai nebus pavaldūs kilnesnėms jėgoms, jie pražudys žmogų, galiausiai jis mirs. Kūnas turi būti valdomas kilnesnių žmogaus jėgų. Geismus turi valdyti valia, o valią – Dievas. **Karališkoji proto galia, pašventinta Dievo malonės, turi valdyti gyvenimą.** Intelektinė galia, fizinė ištvermė ir gyvenimo trukmė priklauso nuo nekintamų dėsnių. Pakludamas šiems dėsniams, žmogus gali nugalėti save, savo ydas, kunigaikštystes ir valdžias, „šių tamsybių pasaulio valdovus ir dvasines blogio jėgas dangaus aukštumose“ (žr. *Efeziečiams* 6, 12).

Vienoje senovės apeigoje, kuri simbolizavo Evangeliją, ant Dievo aukuro nebuvo galima atnešti aukos su trūkumu. Auka, nurodanti į Kristų, turėjo būti be kliaudos. Dievo Žodis tai pateikia kaip iliustraciją, kokie turi būti Jo vaikai, – „gyva auka“, „šventa ir nesutepta“ (žr. *Romiečiams* 12, 1; *Efeziečiams* 5, 27).

[489] Gerbtini hebrajų jaunuoliai turėjo tokius pat potraukius kaip mes, tačiau nepaisant viliojančios Babilono rūmų įtakos, jie išliko tvirti, nes sėmėsi stiprybės iš Beribiojo. Juose pagoniškos tautos galėjo matyti Dievo gerumą, gailestingumą ir Mesijo meilę. Jų patirtis mums yra pergalės pavyzdys visame kame: principo tvirtumo prieš pagundą, tyrumo – prieš pagedimą, atsidavimo ir ištikimybės – prieš ateizmą ir stabmeldystę.

Dvasia, kuri valdė Danielių, gali turėti ir šių dienų jaunimas; net esant nepalankioms aplinkybėms, jaunuoliai gali semtis iš to paties stiprybės šaltinio, turėti tokią pačią savitvardą ir atskleisti tokias pačias puikias savybes savo gyvenime. Nors jie ir apsupti nuolaidžiavimo sau pagundų, ypač dideliuose miestuose, kur lengva ir patrauklu patenkinti bet kokią jausmingumą, tačiau

dieviškosios malonės dėka jų siekis pagarbinti Dievą gali išlikti tvirtas. Ryžtingumo ir budrumo dėka jie gali atlaikyti kiekvieną pagundą, kuri užpuola sielą. **Bet tik tas, kas pasiryžta elgtis teisingai dėl to, kad tai teisinga, iškovos pergalę.**

Kokį didį darbą atliko šie kilnūs hebrajai! Atsisveikindami su savo vaikystės namais, jie net nesapnavo, koks kilnus bus jų likimas. Tvirtai ir ištikimai jie pasidavė dieviškajam vadovavimui, kad Dievas per juos galėtų įgyvendinti savo užmojį.

Tas pačias galingas tiesas, kurios buvo atskleistos per šiuos jaunuolius, Dievas nori atskleisti per šių dienų jaunimą ir vaikus. Darniausias ir jo draugų gyvenimas parodo, ką Jis padarys tiems, kurie atsiduoda Jam ir visa širdimi siekia Jo tikslo.

[490]

KETURIASDEŠIMTAS SKYRIUS

NEBUKADNECARO SAPNAS

Šis skyrius pagrįstas *Danieliaus knygos 2-uoju skyriumi*

etrukus po to, kai Danielius ir jo draugai pradėjo eiti tarnybą pas Babilono karalių, įvyko įvykiai, kurie stabus garbinančiai tautai parodė Izraelio Dievo galybę ir ištikimybę. Nebukadnecaras susapnavo nepaprastą sapną, „taip sukrėtusį jo dvasią, kad jis nebegalėjo miegoti“. Nors karaliui sapnas paliko didžiulį įspūdį, bet pabudęs jis niekaip negalėjo jo prisiminti.

Sumišęs Nebukadnecaras sušaukė visus savo išminčius – „magus, kerėtojus, raganius ir chaldėjus“ ir paprašė pagalbos. „Sapnavau tokį sapną, – pasakė jis, – jog mano dvasia liko sukręsta noro jį suprasti.“ Išsakęs savo nerimą, karalius pareikalavo atskleisti tai, kas suteiktų jam palengvėjimą.

[491]

Išminčiai atsakė: „O karaliau! Gyvuok amžinai! Papasakok tą sapną savo tarnams, ir mes pasakysime, ką jis reiškia.“

Nepatenkintas tokiu išsisukinėjančiu atsakymu ir įtardamas, kad išminčiai nenori jam padėti, nors dėjosi galį atskleisti žmonių paslaptis, karalius įsakė jiems papasakoti ne tik sapno išaiškinimą, bet ir patį sapną. Jei išminčiai patenkins jo prašymą, karalius pažadėjo apdovanoti turtais ir garbe, jei ne – pagrasino mirtimi. „Toks mano įsakas! – atsakė karalius. – Jei neatskleisite man šio sapno ir nepaaiškinsite, tai būsite sudraskyti į kąsnelius, o jūsų namai išgriauti. Bet jei atskleisite man šį sapną ir paaiškinsite, tai gausite iš manęs dovanų, atpildą ir didžią garbę.“

Išminčiai antrąkart pasakė: „Tepapasakoja pirma karalius tą sapną savo tarnams, tuomet mes galėsime jį paaiškinti.“

Nebukadnecaras dabar visiškai susierzinęs ir pykčio pagautas dėl akivaizdžios klastos tų, kuriais pasitikėjo, išrėžė: „Man aišku, kad jūs norite laimėti laiko, nes žinote, jog mano įsakas duotas: jei neatskleisite man sapno, jums tėra tik vienui vienas sprendimas. Jūs susimokę man kalbėti melagingais ir apgaulingais žodžiais, kol nepasikeis aplinkybės. Tad papasakokite man tą sapną, kad aš žinočiau, jog galite man jį paaiškinti.“

Pilni baimės dėl savo nesėkmės padarinių magai stengėsi parodyti karaliui, kad jo prašymas nepagrįstas ir išbandymas didesnis nei kada nors buvo reikalaujama iš bet kurio žmogaus. „Žemėje nėra nė vieno, – prieštaravo jie, – kuris galėtų patenkinti karaliaus reikalavimą! Iš tikro joks karalius, kad ir koks didis ir galingas, niekada nereikalavo tokio dalyko iš kurio nors mago, kerėtojo ar chaldėjo. Dalykas, kurio reikalauja karalius, per daug sunkus, ir niekas kitas negali karaliui jo atskleisti kaip dievai, kurių buveinė ne tarp mirtingųjų.“

[492]

„Dėl to karalius taip įtūžo, kad įsakė išžudyti visus Babilono išminčius.“

Danielius ir jo draugai buvo tarp tų, kurių pareigūnai ieškojo, kad įvykdytų karaliaus įsaką. Kai jiems buvo pranešta, jog, pasak įsako, jie taip pat turi mirti, „Danielius sumaniai ir atsargiai kreipėsi į karaliaus sargybos vadą Arjochą“, karaliaus sargybos pareigūną, klausdamas: „Kodėl karalius išleido tokį nuožmų įsaką?“ Arjochas papasakojo, kad karalius nerimauja dėl savo neįprasto sapno ir kad nesulaukė pagalbos tų, kuriais iki šiol labiausiai pasitikėjo. Tai išgirdęs, Danielius, rizikuodamas savo gyvybe, išdrįso nueiti pas karalių ir paprašyti, kad karalius duotų jam laiko, o jis prašysias Dievą atskleisti jam karaliaus sapną ir jo išaiškinimą.

Monarchas jo prašymą patenkino. „Tuomet Danielius parėjo namo ir paaiškino reikalą savo draugams Hananijai, Mišaeliui ir Azarijai.“ Šviesos ir pažinimo šaltinį jie visi kartu maldavo išminties. Jie tvirtai tikėjo, suvokdami, kad pats Dievas atvedė juos į vietą,

[493]

kurioje jie dabar buvo, ir kad čia jie atlieka Jo pavestą darbą ir savo pareigas. Nerimo ir pavojaus akimirka jie visada kreipdavosi į Jį patarimo ir apsaugos, ir **Viešpats parodėdavo, kad Jis visada yra artima pagalba**. Dabar nuolankiomis širdimis jie atsidavė visos žemės Teisėjui, prašydami, kad šiuo ypatingu metu, iškilus ypatingai reikmei, Jis suteiktų jiems išvadavimą. Jų prašymas neliko bevaisis. **Dievas, kurį jie gerbė, dabar pagerbė juos**. Viešpaties Dvasia nusileido ant jų, ir „Danieliui nakties regėjime“ buvo apreikštas karaliaus sapnas ir jo prasmė.

Pirmiausia Danielius padėkojo Dievui už jam suteiktą apreiškimą. „Tebūna pašlovintas Dievo vardas nuo amžių per amžius, – sušuko jis, – nes Jo yra išmintis ir galybė. Jis keičia laikotarpius ir metų laikus, pašalina ir į sostą pasodina karalius, suteikia išminčiams išmintį ir išmanantiems pažinimą. Jis apreiškia, kas gilu ir paslėpta, Jis žino, kas yra tamsybėje, nes Jame yra šviesa. Tau, mano protėvių Dieve, aš dėkoju ir Tave giriu, nes davei man išminties ir jėgų. Dabar Tu apreiškei, ko tavęs prašėme, apreiškei mums karaliaus sapną.“

Nedelsdamas Danielius nuėjo pas Arjochą, kuriam karalius buvo įsakęs išžudyti išminčius, ir tarė: „Nežudyk Babilono išminčių. Nuvesk mane pas karalių, ir aš karaliui paaiškinsiu sapną.“ Tuo pat pareigūnas nuvedė Danielių pas karalių ir tarė: „Tarp tremtinių iš Judo užtikau žmogų, kuris gali karaliui sapną paaiškinti.“

[494]

Ir štai žydų belaisvis, ramus ir tvirtas, stovėjo galingiausios pasaulio imperijos monarcho akivaizdoje. Pirmaisiais žodžiais jis atsisakė garbės ir išaukštino Dievą, kaip visos išminties šaltinį. Į nerimastingą karaliaus klausimą: „Ar tu iš tikro gali papasakoti sapną, kurį aš mačiau, ir jį paaiškinti?“ jis atsakė: „Paslapties, apie kurią karalius klausia, neatskleis nei išminčiai, nei kerėtojai, nei magai, nei spėliotojai. Bet yra danguje Dievas, kuris apreiškia paslaptis, ir Jis atskleidė karaliui Nebukadnecarui, kas įvyks dienu pabaigoje.“

Danielius tęsė: „Štai koks buvo tavo sapnas ir kokie regėjimai atėjo tau į galvą, kai gulėjai lovoje. Tau, karaliau, kai gulėjai lovoje, užėjo mintys apie ateities įvykius, ir Tas, kuris apreikia paslaptis, atskleidė tau, kas įvyks. O man ši paslaptis buvo apreikšta ne dėl to, kad išmintimi viršyčiau bet kokią kitą gyvą būtybę, bet kad būtų karaliui atskleista sapno prasmė ir suprastum savo širdies mintis.“

„Tu, karaliau, matei regėjimą. Štai didžiulė statula. Ši statula milžiniška, nepaprasto spindesio. Ji stovėjo priešais tave, ir jos išvaizda kėlė baimę. Tos statulos galva buvo gyno aukso, krūtinė ir rankos – sidabro, pilvas ir šlaunys – žalvario, kojos – geležies, o pėdos – iš dalies geležies ir iš dalies molio. Tau bregint, buvo atkirstas nuo kalno akmuo, bet ne žmogaus rankomis, ir jis trenkėsi į statulos geležies ir molio pėdas ir sutrupino jas į šipulius. Tuomet geležis, molis, žalvaris, sidabras ir auksas, viskas iš karto subyrėjo į šipulius ir tapo tarsi pelai vasarą klijimuose. Vėjas juos nupūtė, nepalikdamas nė pėdsakų. Bet akmuo, trenkęs į statulą, virto dideliu kalnu ir pripildė visą žemę.“

[497]

„Toks buvo sapnas“, – tvirtai pasakė Danielius, o karalius, atidžiai išklausydamas kiekvieną detalę, įsitikino, kad tai būtent tas sapnas, kuris jam nedavė ramybės. Dabar jis buvo pasiruošęs su malonumu išklausyti jo išaiškinimą. Karalių Karalius ruošėsi perduoti Babilono valdovui didingą tiesą. Dievas jam atskleidė, kad Jis turi galybę pasaulio karalystėms, Jis turi galią „pašalinti ir į sostą pasodinti karalius“. Kiek tik įmanoma, Nebukadnecarą turėjo persmelkti atsakomybės prieš Dangų jausmas. Jam turėjo būti atskleista ateitis iki laikų pabaigos.

„Tu, o karaliau, karalių karaliau, – tęsė Danielius, – kuriam dangaus Dievas davė karalystę, galybę, jėgą, garbę, į kurio rankas Jis atidavė žmones, kad ir kur jie gyventų, laukų žvėris ir padangių paukščius ir kuri Jis padarė visų jų valdovu, tu esi ta aukso galva. Po tavęs iškils kita karalystė, menkesnė už tavo, o paskui ir trečia –

[498] žalvario karalystė, kuri užvaldys visą žemę. Ketvirtoji karalystė bus stipri lyg geležis; kaip geležis triuškina ir griaua visa, taip ji sutriuškina ir sugriaua anas visas. Kojos ir pirštai, kaip regėjai, buvo iš dalies iš puodžiaus molio ir iš dalies iš geležies, o tai reiškia, kad ji bus suskilusi karalystė, tačiau turės šiek tiek geležies tvirtumo, nes, kaip regėjai, geležis buvo sumaišyta su paprastu moliu. Kaip kojų pirštai buvo iš dalies geležiniai ir iš dalies moliniai, taip ir karalystė bus iš dalies tvirta ir iš dalies trapi. Kaip regėjai, geležis buvo sumaišyta su paprastu moliu, o tai reiškia, kad jie maišysis vedybomis vieni su kitais, tačiau nebus vieningi, lygiai kaip geležis nesimaišo su moliu.“

„O anų karalių dienomis dangaus Dievas įkurs karalystę, kuri niekada nebus sunaikinta; ši karalystė nebus perduota kitai tautai. Ji sutrupins į šipulius visas anas karalystes ir padarys joms galą, o pati tvers amžinai, kaip tavo regėtasis akmuo, atkirstas nuo kalno nežmogaus rankomis, sutrupino į šipulius geležį, žalvarį, molį, sidabrą ir auksą. Didysis Dievas parodė karaliui, kas įvyks ateityje. Sapnas yra tikras, ir jo aiškinimas tikras.“

Įsitikinęs išaiškinimo teisingumu, karalius nuolankiai ir su pagarbe baime „puolė kniūbsčias ant žemės, išreiškė Danieliui pagarbą“ ir tarė: „Iš tikrųjų jūsų Dievas yra dievų Dievas, karalių Viešpats, ir paslapčių apreiškėjas, nes tik Jis įgalino tave atskleisti šią paslaptį.“

[499] Nebukadnecaras atšaukė įsaką sunaikinti išminčius. Jų gyvybės buvo išgelbėtos Danieliaus ryšio su paslapčių Apreiškėju dėka. „Tuomet karalius labai išaukštino Danielių, apipylė jį puikiomis dovanomis ir padarė visos Babilono srities valdytoju bei visų Babilono išminčių seniūnu. Danieliaus prašymu, karalius paskyrė Šadrachą, Mešachą ir Abed Negą valdyti Babilono sritį. O pats Danielius pasiliko karaliaus dvare.“

Skaitant žmonijos istorijos metraščius, atrodytų, kad tautų klestėjimas, imperijų iškilimas ir žlugimas priklauso nuo žmogaus valios ir išmanymo. Atrodytų, kad įvykių eigą didžia

dalimi lemia žmogaus jėga, ambicijos ar užgaidos. Tačiau Dievo Žodis praskleidžia uždangą, ir mes galime pamatyti, kaip virš mūsų, už mūsų ir per visą žmogiškų interesų, valdžios užkariavimo ir aistrų susidūrimą Gailestingasis tyliai ir kantriai „veikia pagal savo valios nutarimą“ [Efeziečiams 1, 11].

Neprilygstamo grožio ir švelnumo žodžiais apaštalas Paulius parodė Atėnų išminčiams, koks buvo dieviškasis genčių ir tautų sukūrimo bei išsklaidymo tikslas. „Dievas, pasaulio ir visko, kas jame yra, Kūrėjas, – skelbė apaštalas, – ...iš vienos šaknies... išvedė visą žmonių giminę, kuri gyvena visoje žemėje. Tai Jis nustatė aprėžtus laikus ir apsigyvenimo ribas, kad žmonės ieškotų Dievo ir tarytum apčiuopomis Jį atrastų.“ (*Apaštalų darbų 17, 24–27*)

Dievas aiškiai parodė, kad tas, kas nori, gali būti įvesdintas „į Sendoros ryšius“ (*Ezechielio 20, 37*). **Kurdamas žemę, Viešpats sumanė apgyvendinti ją žmonėmis, kurių gyvenimas būtų jų pačių ir kitų palaiminimui bei Kūrėjo garbei.** Visi, kurie nori, gali dalyvauti įgyvendinant šį Jo užmojį. Apie juos pasakyta: „Jie – tauta, kurią sau sukūriau, kad skelbtų Mano šlovę.“ (*Izaijo 43, 21*)

Savo Įstatyme Dievas paskelbė principus, kuriais grindžiama visa tikroji tautų ir pavienių žmonių gerovė. Izraelitams apie Dievo Įstatymą Mozė kalbėjo, jog tai „išmintis ir protingumas“, „tai ne tušti žodžiai, bet pati jūsų gyvastis“ (žr. *Įstatymo 4, 6; 32, 47*). Palaiminimai, pažadėti Izraeliui, tokiomis pačiomis sąlygomis yra išliejami kiekvienai tautai ir kiekvienam žmogui po dangumi.

Šimtmečius prieš iškylant tam tikroms tautoms istorijos arenoje, Visažinis, žvelgdamas per amžius, išpranašavo pasaulinių karalysčių iškilimą ir žlugimą. Dievas pasakė Nebukadnecarui, kad Babilono karalystė žlugs, po jos iškils antroji karalystė, kuri taip pat turės savo bandomąjį laikotarpį. Neišaukštinusi tikrojo Dievo, ji praras savo šlovę, o jos vietą užims trečioji karalystė. Tačiau ir ji žlugs; o iškilusi ketvirtoji karalystė – tvirta kaip geležis – pavers pasaulio tautas.

[500]

[501]

Jeigu Babilono – turtingiausios iš visų žemiškų karalysčių – valdovai visada būtų turėję Dievo baimę, Jis būtų suteikęs jiems išminties ir galybės, kuri būtų siejusi juos su Juo ir išlaikiusi stiprius. Tačiau prieglobsčio pas Dievą jie ieškodavo tik bėdų prispausti ar pasimetę. Tada, kai jie nesulaukdavo pagalbos iš savo didžiūnų, tos pagalbos ieškodavo pas tokius kaip Danielius, tokius, kurie garbino tikrąjį Dievą, o Dievas gerbė juos. Į tokius žmones jie kreipdavosi, prašydami atskleisti Apvaizdos paslaptis. Nors išdidaus Babilono valdovai buvo itin aukšto intelekto, bet nusidėdami jie taip nutolo nuo Dievo, kad patys nebegalėjo suprasti nei apreiškimų, nei perspėjimų dėl ateities.

Tautų istorijoje Dievo Žodžio tyrinėtojas gali pamatyti tiesioginį šios pranašystės išsipildymą. Sugriautas ir sutriuškintas Babilonas galiausiai išnyko, nes jam klestint jo valdovai laikė save nepriklausomais nuo Dievo ir savo karalystės šlovę priskyrė žmonių pasiekimams. Kadangi Medijos ir Persijos karalystėje Dievo Įstatymas buvo sutryptas, ją taip pat aplankė Dangaus rūstybė. Viešpaties baimei nebuvo vietos didžiosios daugumos žmonių širdyse. Šalyje vyravo nedorumas, piktžodžiavimas ir sugedimas. Po jos sekusios karalystės buvo dar labiau niekšingos ir pagedusios, jos vis gilyn ir gilyn klimpo į nedorumo liūną.

Valdžia, kurią turi kiekvienas valdovas žemėje, suteikiama Dangaus, o jo sėkmė priklauso nuo to, kaip jis panaudos tą valdžią. Kiekvienam dieviškasis Budėtojas sako: „Aš – Tas, kuris tave apginkluoja, nors tu Manęs ir nepažįsti.“ (*Izaijo 45, 5*) Kadaise Nebukadnecarui ištarti žodžiai: „Išpirk savo nuodėmes teisumo darbais, o savo nusikaltimus – gailestingumu vargšams; tuomet tavo gerovė bus patvari“ yra gyvenimo pamoka kiekvienam (žr. *Danieliaus 4, 24*).

Suprasti, kad „teisumas išaukština tautą“, „sostas tvirtėja teismu“ ir „palaikomas teismo“, atpažinti šių principų veiksmingumą, kai pasireiškia Dievo galybė, kuri „pašalina ir į sostą pasodina kara-

lius“, reiškia suprasti istorijos principus (*Patarlių 14, 34; 16, 12; 20, 28; Danieliaus 2, 21*).

Visa tai išdėstyta labai aiškiai tik Dievo Žodyje. Jame parodyta, kad **tautės, kaip ir pavienių asmenų stiprybė nepriklauso nuo palankių progų ar gebėjimų, kurie, atrodo, padaro juos neįveikiamus; ji nerandama įžūlioje puikybėje. Jų stiprybė priklauso nuo to, kaip ištikimai jie vykdo Dievo užmoį.**

[502]

UGNIMI PLIESKianti KROSNIS

Šis skyrius pagrįstas *Danieliaus knygos 3-uoju skyriumi*

[503]

ebukadnecaro sapnas apie didžiulę statulą, atskleidęs įvykius, siekiančius pabaigos laikus, buvo duotas tam, kad jis suprastų, koks yra jo vaidmuo pasaulio istorijoje ir kokius santykius jo karalystė turi palaikyti su Dangaus karalyste. Aiškinant sapną, jam buvo aiškiai nurodyta, jog bus įkurta amžinoji Dievo karalystė. „O anų karalių dienomis, – kalbėjo Danielius, – dangaus Dievas įkurs karalystę, kuri niekada nebus sunaikinta; ši karalystė nebus perduota kitai tautai. Ji sutrupins į šipulius visas anas karalystes ir padarys joms galą, o pati tvers amžinai... Sapnas yra tikras, ir jo aiškinimas tikras.“ (*Danieliaus 2, 44–45*)

Karalius pripažino Dievo galybę ir, kreipdamasis į Danielių, tarė: „Iš tikrųjų jūsų Dievas yra dievų Dievas... ir paslapčių apreiškėjas.“ (*Danieliaus 2, 47*) Kurį laiką Nebukadnecaras jautė Dievo baimę, bet jo širdis dar nebuvo apvalyta nuo pasaulietišκών ambicijų ir troškimo aukštinti save. Jo karaliavimo klestėjimas pripildė jo širdį pasididžiavimu. Laikui bėgant, jis nustojo garbinti Dievą ir vėl ėmė garbinti stabus su dar didesniu užsidegimu ir fanatizmu.

Žodžiai: „Tu esi ta aukso galva“ giliai įsirėžė valdovo atmintyje (*Danieliaus 2, 38*). Jo karalystės išminčiai, pasinaudodami šiuo apibrėžimu ir tuo, kad karalius sugrįžo prie stabmeldystės, pasiūlė jam padaryti statulą, panašią į tą, kurią jis regėjo sapne, ir pastatyti ją tokioje vietoje, iš kur visi galėtų matyti auksinę galvą, kuri, pasak aiškinimo, buvo jo karalystės simbolis.

Pamalonintas tokio pasiūlymo, jis nusprendė jį įgyvendinti ir padaryti dar daugiau. Užuoat padaręs tokią statulą, kokią matė, jis panoro pastatyti geresnę. Jo statulos vertė nemažės pradedant galva ir baigiant kojomis, bet visa bus iš aukso, kaip viso Babilono simbolis, parodantis, kad karalystė yra amžina, nesugriauinama ir visagalė, kuri turėtų sutriuškinti visas kitas karalystes ir stovėti amžinai.

Mintis įkurti imperiją ir dinastiją, kuri išliktų amžinai, labai patiko galingam valdovui, prieš kurio kariuomenės žemės tautos negalėjo atsilaikyti. Įkvėptas begalinio garbės troškimo ir išdidumo, jis tarėsi su išminčiais, kaip tai įgyvendinti. Pamiršęs nuostabią Dievo apvaizdą, susijusią su sapnu apie statulą, pamiršęs, kad Izraelio Dievas per savo tarną Danielių išaiškino statulos reikšmę ir tai, kad dėl jo išaiškinimo karalystės didžiūnai išvengė gėdingos mirties, pamiršęs viską, išskyrus norą įtvirtinti savo valdžią ir viršenybę, karalius ir jo patarėjai valstybės klausimais nusprendė, jog visomis įmanomomis priemonėmis sieks išaukštinti Babiloną, kaip svarbiausią ir vertą visuotinio atsidavimo.

[504]

Simbolis, kuriuo Dievas apreiškė karaliui ir tautoms savo planą žemės tautų atžvilgiu, dabar turėjo virsti žmogaus galios šlovinimo objektu. Danieliaus išaiškinimas buvo atmestas ir užmirštas, tiesa buvo neteisingai suprasta ir pritaikyta. Simbolis, kurį Dievas sukūrė svarbiems ateities įvykiams atskleisti, buvo panaudotas, kad trukdytų plisti žiniai, kurią Dievas troško perduoti pasauliui. Tokiu būdu išdidžių žmonių sumanymais šėtonas siekė sužlugdyti dieviškąją užmoją žmonijai. Žmonijos priešas žinojo, kad **tiesa, nesumaišyta su paklydimais, yra galinga jėga išgelbėti**, bet, panaudota savęs ar žmonių darbams išaukštinti, ji tampa blogio jėga.

Iš savo turtingiausios saugyklos lobių Nebukadnecaras padarė didžiulę aukso statulą, bendrais bruožais panašią į tą, kurią jis matė sapne, išskyrus vieną konkretų dalyką – medžiagą, iš kurios ji buvo padaryta. Nors chaldėjai buvo įpratę prie nuostabių savo pagoniškų dievybių atvaizdų, jie dar nebuvo sukūrę nieko tiek įspūdingo ir

[505] didingo, kaip ši „nepaprasto spindesio“ statula, šešiasdešimties uolekčių aukščio ir šešių uolekčių pločio. Nėra ko stebėtis, kad visoje šalyje, kurioje vyravo stabų garbinimas, puiki ir neįkainojama statula Dūros lygumoje, vaizduojanti Babilono šlovę, didybę ir galią, turėjo būti pašventinta kaip garbinimo objektas. Tai buvo atitinkamai numatyta, todėl išėjo įsakas, kad pašventinimo iškilmių dieną visi turi parodyti Babilonui savo didžiausią ištikimybę nusilenkiant statulai.

Atėjo paskirta diena, ir visų „kalbų tautų ir genčių“ minios susirinko Dūros lygumoje. Pagal karaliaus įsaką, pasigirdus muzikos garsams, visi susirinkusieji „parpuolė ir pagarbino Nebukadnecaro pastatytą aukso statulą“. Tą įvykių kupiną dieną tamsos jėgos, regis, pajuto pergalės skonį. Aukso statulos garbinimas lengvai galėjo būti siejamas su nusistovėjusiomis stabmeldystės formomis, pripažintomis valstybine religija. Taip šėtonas tikėjosi sužlugdyti Dievo planą – paversti Izraelio belaisvius Babilone palaiminimu visoms pagoniškomis tautoms.

Tačiau Dievas nusprendė kitaip. Ne visi sulenkė kelius prieš stabmeldišką žmogaus galios simbolį. **Statulą pagarbinusioje minioje buvo trys vyrai, kurie tvirtai pasiryžo neužtraukti gėdos dangaus Dievui.** Jų Dievas buvo karalių Karalius ir viešpačių Viešpats, todėl jie nusprendė nesilenkti niekam kitam.

[506] Karaliui Nebukadnecarui, apimtam triumfo antplūdžio, buvo pranešta, kad tarp jo pavaldinių yra tokių, kurie drįso nepaklusti jo įsakui. Kai kurie išminčiai, pavydėję garbės, suteiktos ištikimiems Danieliaus draugams, pranešė karaliui apie šiurkštų jo įsakymų nepaisymą. „O karaliau! Gyvuok amžinai, – sušuko jie, – yra judėjų, kuriuos tu paskyrei valdyti Babilono sritį, – Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas. O karaliau, šie vyrai tavęs nepaiso! Tavo dievams jie netarnauja ir aukso statulos, kurią tu pastatei, negarbina.“

Karalius, įtūžęs iš pykčio, įsakė atvesti tuos vyrus pas jį. „Ar tai tiesa, – paklausė jis, – kad jūs netarnaujate mano dievams ir negarbinate aukso statulos, kurią aš pastačiau?“ Grasinimais jis stengėsi

priversti juos prisijungti prie minios. Rodydamas į liepsnojančią krosnį, jis priminė jiems apie laukiančią bausmę, jeigu jie atkakliai atsisakys paklusti jo valiai. Tačiau hebrajai tvirtai paliudijo savo ištikimybę dangaus Dievui ir tikėjimą Jo galia apsaugoti. Nusilenkimas statulai visų buvo suprantamas kaip garbinimo veiksmas. Tokią pagarbą jie galėjo atiduoti vien tik Dievui.

Trims hebrajams stovint jo akivaizdoje, karalius buvo tikras, kad jie turi kažką tokio, ko neturi kiti jo karalystės išminčiai. Jie kasdien ištikimai atlikdavo visas savo pareigas. Todėl jis nusprendė suteikti jiems dar vieną galimybę. Jeigu tik jie parodys norą prisijungti prie statulą garbinančios minios, viskas bus gerai, bet „jei nepagarbinsite, – pridūrė jis, – būsite tuojau pat įmesti į krosnį, plieskiančią ugnimi“. Tada paniekinančiai iškėlęs ranką aukštyn, paklausė: „Koks dievas gali išgelbėti jus iš mano rankų?“

[507]

Karaliaus grasinimai buvo veltui. Jie negalėjo paveikti jaunuolių ištikimybės visatos Valdovui. **Iš savo protėvių patirties jie žinojo, kad neklusnumas Dievui užtraukia negarbę, nelaimę ir mirtį, o Viešpaties baimė yra išminties pradžia ir gerovės pamatas.** Ramiai stovėdami priešais krosnį, jie atsakė: „O Nebukadnecarai, mums nėra reikalo ką nors tau atsakyti. Jei mūsų Dievas, kuriam tarnaujame, gali mus išgelbėti iš ugnimi plieskiančios krosnies ir tavo rankos, karaliau, teisgelbsti.“ Jų tikėjimas dar labiau sustiprėjo, kai jie pasakė, kad Dievas bus pašlovintas juos išlaisvindamas, ir su tvirtu tikėjimu, pagrįstu besąlyginiu pasitikėjimu Dievu, jie pridūrė: „Bet jeigu ne, karaliau, tebūna tau žinoma, kad mes tavo dievams netarnausime ir aukso statulos, kurią tu pastatei, negarbinsime.“

Karaliaus rūstybė neturėjo ribų. „Nebukadnecaras taip įtūžo ant Šadracho, Mešacho bei Abed Nego, – nekenčiamos vergų tautos atstovų, – kad pyktis net iškreipė veidą.“ Liepęs „pakurti krosnį septynis kartus smarkiau negu paprastai buvo kūrenama“, jis įsakė savo kariuomenės galiūnams surišti Izraelio Dievo garbintojus, ruošdamasis įvykdyti mirties bausmę.

[508] „Taigi šie vyrai buvo surišti kaip buvo apsirengę, su skraistėmis, kelnėmis, kepurėmis bei kitais drabužiais, ir įmesti į ugnimi plieskiančią krosnį. Kadangi karaliaus įsakymas buvo skubus ir krosnis buvo taip labai prikūrenta, nuo liepsnos liežuvių žuvo vyrai, nešusieji Šadrachą, Mešachą ir Abed Nega.“

Tačiau Dievas nepamiršo savųjų. Kai Jo liudytojai buvo įmesti į krosnį, jiems pasirodė pats Išgelbėtojas ir kartu su jais vaikščiojo liepsnojančioje krosnyje. Karščio ir šalčio Valdovo akivaizdoje liepsnos prarado savo naikinančią galią.

Sėdėdamas savo soste ir žiūrėdamas į liepsnas, karalius tikėjosi pamatyti, kaip jos praryja jam nepaklususius jaunuolius. Tačiau pergalės pojūtis staiga dingo. Šalia stovintys patarėjai pastebėjo, kad karalius išblyško, kai, pasikėlęs nuo sosto, įdėmiai žiūrėjo į žaižaruojančias liepsnas. Sunerimęs jis atsigrėžė į juos, klausdamas: „Argi ne tris vyrus įmetėme į ugnį surištus? ...aš matau keturis nesurįštus vyrus vaikstant ugnies liepsnose. Jie visiškai nepaliesti! O tas ketvirtasis atrodo lyg dangiškoji būtybė!“ („kaip Dievo Sūnus!“; *kt. vert.*)

Iš kur pagonių karalius žinojo, kaip atrodo Dievo Sūnus? Hebrajų belaisviai, eidami jiems patikėtas pareigas Babilone, savo gyvenimu ir charakteriu liudijo tiesą. Paklausti apie juose gyvenantį tikėjimą, jie atsakydavo nedvejodami. Aiškiai ir paprastai jie rodė teisumo principus, taip skleisdami aplinkiniams pažinimą Dievo, kurį jie garbino. Jie pasakojo apie Mesiją, ateisiantį Atpirkėją, todėl ketvirtame asmenyje ugnies krosnyje karalius atpažino Dievo Sūną.

[509] Ir štai dabar, pamiršęs savo paties didybę ir orumą, Nebukadnecaras pakilo nuo sosto ir, nuskubėjęs prie krosnies durų, šaukė: „Aukščiausiojo Dievo tarnai, išeikite! Ateikite čia!“

Tuomet Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas išėjo iš krosnies ir atsistojo visos minios akivaizdoje visiškai sveiki. Išgelbėtojo Artumas apsaugojo juos nuo žūties, sudegė tik jų pančiai. „Satrapai, seniūnai, valdytojai ir karaliaus patarėjai apspito juos ir pamatė, kad ugnis neturėjo jokios galios tų vyrų kūnams: jų galvos plaukai nebuvo

nusvilinti, jų skraistės nebuvo ugnies apdegintos, joks ugnies kvapas nesklido nuo jų.“

Aukso statula, statyta su tokia pompastika, buvo pamiršta. Būdami gyvojo Dievo akivaizdoje, žmonės bijojo ir drebėjo. „Tebūna pašlovintas Šadracho, Mešacho ir Abed Nego Dievas! – buvo priverstas pripažinti nusižeminęs karalius. – Jis atsiuntė savo angelą ir išgelbėjo savo tarnus, kurie Juo pasitikėjo! Jie nepakluso karaliaus įsakui ir sutiko verčiau atiduoti savo kūnus, negu kokiam kitam dievui tarnauti ir jį garbinti, išskyrus jų pačių Dievą.“

Tos dienos įvykiai paskatino karalių išleisti įsaką „visų kalbų tautoms ir gentims: kas tik nepagarbiai kalbės apie Šadracho, Mešacho ir Abed Nego Dievą, tas bus sudraskytas į gabalėlius ir jo namai bus išgriauti“. „Nes nėra jokio kito Dievo, – nurodė jis tokio įsako priežastį, – kuris galėtų taip išgelbėti.“

Tokiais ir panašiais žodžiais Babilono karalius stengėsi visoms žemės tautoms skleisti savo įsitikinimą, kad hebrajų Dievo galybė ir valdžia yra verta aukščiausio garbinimo. Dievui patiko karaliaus pastangos rodyti Jam pagarbą ir išplatinti karališkąjį ištikimybės išpažinimą po visą Babilono karalystę.

[510]

Karalius teisingai pasielgė, atlikdamas viešą išpažinimą ir siekdamas išaukštinti dangaus Dievą virš kitų dievų, tačiau versdamas savo pavaldinius taip pat išpažinti tikėjimą ir taip pat rodyti pagarbą, Nebukadnecaras viršijo savo, kaip laikino valdovo, įgaliojimus. Jis neturėjo nei pilietinės, nei moralinės teisės grasinti žmonėms mirtimi už tai, kad jie negarbino Dievo, kaip ir neturėjo išleisti įsako mesti į ugnies liepsnas visus, kurie atsisakys garbinti aukso statulą. **Dievas niekada neverčia žmogaus paklusti. Jis palieka teisę rinktis, kam tarnauti.**

[511]

Išlaisvindamas savo ištikimus tarnus, Viešpats paskelbė, kad Jis yra engiamųjų gynėjas ir sudrausmina visas žemiškas jėgas, kurios maištauja prieš Dangaus valdžią. Trys hebrajai paliudijo visam Babilonui savo tikėjimą Tuo, kurį jie garbina. Jie pasiklioė Dievu.

Savo pasmerkimo mirčiai valandą jie prisiminė pažadą: „Kai brisi per gilius vandenį, Aš būsiu su tavimi, ir upėse tu nepaskęsi. Kai eisi per ugnį, nesudegsi, ir liepsnos tavęs nepraris.“ (*Izaijo 43, 2*) Ir jų tikėjimas Gyvuju Žodžiu buvo nuostabiai pagerbtas visų aki-vaizdoje. Žinią apie stebėtiną jų išgelbėjimą į daugelį šalių nunešė įvairių tautų atstovai, kuriuos Nebukadnecaras buvo pakvietęs į statulos pašventinimo iškilmes. Per savo vaikų ištikimybę Dievas buvo pašlovintas visoje žemėje.

Iš hebrajų jaunuolių patirties Dūros lygumoje galima pasisemti svarbių pamokų. Mūsų dienomis daugelis nekaltų Dievo tarnų patirs pažeminimą ir prievartą nuo rankų tų, kurie šėtono įkvėpti pilni pavydo ir religinio fanatizmo. Ypatinga žmonių rūstybė sukils prieš tuos, kurie laikosi ketvirtojo įsakymo – švenčia šabo (sabatos) dieną; galiausiai visuotinis įsakymas pasmerks juos kaip vertus mirties.

[512] Nelaimės metas, kuris laukia Dievo tautos, pareikalaus nesvyruojančio tikėjimo. Dievo vaikai turi akivaizdžiai parodyti, kad Jis yra vienintelis jų garbinimo objektas, ir joks svarstymas, netgi gyvybės klausimas, negali įtikinti jų bent truputėlį nusileisti klaidingam garbinimui. Nuodėmingų, ribotų žmonių įsakymai ištikimoms širdims pasirodys nereikšmingi šalia amžinojo Dievo Žodžio. Jos paklus tiesai, net jeigu dėl to grės kalėjimas, tremtis ar net mirtis.

[513] Kaip Šadracho, Mešacho ir Abed Nego laikais, taip ir žemės istorijos pabaigoje Viešpats galingai dirbs vardan tų, kurie tvirtai pasisako už teisybę. **Tas, kuris vaikščiojo su gerbtiniais hebrajais ugnimi plieskiančioje krosnyje, bus su savo sekėjais, kad ir kur jie būtų. Jo nuolatinis Artumas paguos juos ir palaikys.** Vargų metu – „tokių vargų, kokių dar niekada nėra buvę nuo to laiko, kai atsirado tautos“, – Jo išrinktieji stovės nepajudinami. Šėtonas su visa blogio galybe nepajėgs sunaikinti net silpniausio iš Dievo šventųjų. Juos apsaugos angelai, jėga pranokstantys piktuosius, o Jehova apsi-reikš jų vardu kaip „dievų Dievas“, galintis išgelbėti tuos, kurie Juo pasitiki.

TIKRASIS DIDINGUMAS

Šis skyrius pagrįstas

Danieliaus knygos 4-uoju skyriumi

škeltas iki pasaulinės garbės viršūnės ir net Šventajame Rašte pripažintas kaip „karalių karalius“ (*Ezechielio 26, 7*), Nebukadnecaras vis dėlto kartais priskirdavo savo karalystės šlovę ir karaliavimo didingumą Jehovos malonei. Tai buvo po to, kai karalius susapnavo didingą statulą. Jį labai paveikė šis regėjimas ir mintis, kad Babilono imperija, nors ir pasaulinė, galiausiai žlugs, o kitos karalystės keis viena kitą, kol galų gale visas žemiškas valdžias pakeis dangaus Dievo įkurta karalystė, „kuri niekada nebus sunaikinta“.

[514]

Ilgainiui Nebukadnecaras pamiršo, ką buvo supratęs: koks kilnus Dievo planas tautoms. Tačiau, kai jo išdidi dvasia buvo pažeminta minios akivaizdoje Dūros lygumoje, jis dar kartą pripažino, kad Dievo karalystė „yra amžina karalystė, ir Jo viešpatavimas tveria per kartų kartas“ (*Danieliaus 3, 33*). Nepaisant, kad Nebukadnecaras gimė ir buvo išauklėtas kaip stabmeldys, būdamas stabmeldiškos tautos galva, jis turėjo įgimtą teisingumo ir teismo pojūtį, todėl Dievas galėjo jį panaudoti kaip įrankį maištininkams bausti ir dieviškajam tikslui įgyvendinti. Nebukadnecarui buvo atiduotos „pačios žiauriausios tautos“ (žr. *Ezechielio 28, 7*): po ilgų ištvermingo ir varginančio triūso metų jis nugalėjo Tyrą, Egiptas taip pat tapo jo kariuomenės pergalių grobiu. Taigi, pridėdamas tautą po tautos prie Babilono karalystės, jis vis labiau didino savo, kaip didžiausio tų laikų valdovo, šlovę.

Nestebina, kad sėkmingas monarchas, būdamas ambicingas, išdidžios dvasios, susigundė pasukti iš **nuolankumo kelio, kuris vienintelis veda į tikrąjį didingumą**. Tarp savo grobikiškų karų jis daug dėmesio skyrė sostinės sustiprinimui ir gražinimui, kol galiausiai Babilonas tapo „karalysčių pažiba“ (*Izaijo 13, 19*), „visos žemės gyriumi“ (žr. *Jeremijo 51, 4*). Nebukadnecaro, kaip statytojo, aistra ir ženkli sėkmė, pavertusi Babiloną vienu iš pasaulio stebuklų, skatino jo pasididžiavimą, kol jam iškilo rimtas pavojus sugadinti savo vardą kaip išmintingo valdovo, kuriuo Dievas galėjo pasinaudoti kaip įrankiu įgyvendinant dieviškąjį planą.

[515] Iš gailestingumo Dievas davė karaliui dar vieną sapną, kad įspėtų apie gresiantį pavojų ir jo pražūčiai jam paspėstus spąstus. Nakties regėjimuose Nebukadnecaras matė žemės viduryje didelį medį, jo viršūnė pasiekė dangų, o šakos driekėsi iki žemės pakraščių. Jo paunksme mėgavosi kalnų ir kalvų kaimenės ir bandos, „jo šakose krovėsi lizdus padangių paukščiai“. „Jo lapai buvo gražūs pažiūrėti, vaisiai gausūs, ir maisto jame buvo visiems..., iš jo maitinosi visi gyvūnai.“

Žvelgdamas į didingą medį, karalius pamatė „šventąjį Budėtoją“, kuris prisiartinio prie medžio garsiai šaukdamas:

„Nukirskite medį ir nukapokite jo šakas, nubraukykite jo lapus ir išmėtykite jo vaisius! Tenubėga šalin nuo jo žvėrys, teislaksto nuo jo šakų paukščiai. Bet palikite žemėje jo kelmą su šaknimis; surištas geležies ir žalvario grandine, teguli jis gležnoje lauko žolėje. Temaudo jį rasa iš dangaus, tebūna jo dalia su gyvuliais, ėdančiais laukų žolę! Tebūna pakeista jo žmogaus širdis, tebūna jam duota žvėries širdis ir tepraslenka pro jį septyni laikotarpiai. Tai nuspręsta Budėtojų įsaku, o šis sprendimas duotas Šventųjų įsakymu, kad visi gyvieji žinotų, jog Aukščiausiasis valdo žmonių karalystę, duoda ją, kam nori, ir jai valdyti skiria net žemos kilmės žmones.“

Labai sunerimęs dėl sapno, kuris aiškiai pranašavo nelaimę, karalius pakartojo jį „magams, kerėtojams, chaldėjams ir spėliotojams“,

tačiau nors sapnas buvo labai aiškus, nė vienas iš išminčių neįstengė pasakyti, ką jis reiškia.

Stabmeldiškai tautai dar kartą turėjo būti paliudyta, kad **tik tie, kurie myli ir bijo Dievo, gali suprasti Danguos karalystės paslaptis**. Sutrikęs karalius pasiuntė pakviesti savo tarną Danielių, vyrą, gerbiamą už sąžiningumą, ištikimybę ir neprilygstamą išmintį.

[516]

Kai atsiliepęs į karališkąjį kvietimą Danielius stovėjo karaliaus akivaizdoje, Nebukadnecaras tarė: „O Belšacarai, magų galva, aš žinau, kad tu apdovanotas šventųjų dievų dvasia ir jokia paslaptis tau nėra per sunki. Štai sapnas, kurį sapnavau. Pasakyk man, ką jis reiškia.“ Papasakojęs sapną, Nebukadnecaras pasakė: „Dabar, Belšacarai, pasakyk man, ką jis reiškia, nes visi mano karalystės išminčiai neįstengia paaiškinti, ką jis reiškia. Tu gali tai padaryti, nes tavoje yra šventųjų dievų dvasia.“

Danieliui sapno prasmė buvo aiški, bet jo reikšmė jį išgąsdino. Jis „kurį laiką buvo lyg stabo ištiktas. Jo mintys kėlė jam nerimą“. Matydamas Danieliaus dvejonę ir susikrimtimą, karalius užjautė savo tarną. „Belšacarai, – tarė jis, – tenkelia tau nerimo tas sapnas ar jo aiškinimas.“

„Mano valdove, – atsakė Danielius, – tas sapnas turėtų būti tiems, kurie tavęs nekenčia, o jo aiškinimas – tavo priešams!“ Pranašas suprato, kad Dievas jam paskyrė atsakingą pareigą – atskleisti Nebukadnecarui nuosprendį, kuris netrukus ištiks jį dėl išdidumo ir arogancijos. Danielius privalo išaiškinti sapną karaliui suprantama kalba, ir, nors jo bauginanti reikšmė atėmė jam žadą, nepaisant būsimų padarinių, jis privalėjo pasakyti tiesą.

[517]

Tuomet Danielius įvykdė Visagalio pavedimą. „Medis, kurį maiti augantį vis didesnę ir tvirtesnę, – aiškino jis, – viršūnė pasiekusį dangų ir matomą iš visų žemės pakraščių, kurio lapai buvo gražūs pažiūrėti ir vaisiai gausūs, kuris davė maisto visiems, po kuriuo gyveno laukų žvėrys ir kurio šakose padangių paukščiai krovėsi lizdus, esi tu, o karaliau! Tu tapai didis ir galingas. Tavo didybė išaugo ir

siekia dangų, o tavo valdžia – ligi žemės pakraščių. Kadangi karalius matė šventąjį Budėtoją, nužengiantį iš dangaus ir sakantį: ‘Nukirs-
kite ir sunaikinkite medį, bet palikite žemėje jo kelmą su šaknimis,
surištą geležies ir žalvario grandine lauko žolėje; temaudo jį rasa iš
dangaus, tebūna jo dalia su gyvuliais, ėdančiais laukų žolę, kol pra-
slinks pro jį septyni laikotarpiai’, – toks bus aiškinimas, o karaliau,
ir tai Aukščiausiojo sprendimas, atsiųstas mano valdovui karaliui.
Tu būsi išguitas iš žmonių tarpo, tavo buveinė bus tarp laukų žvė-
rių, tu turėsi būti žolę kaip jaučiai, būsi maudomas rasos iš dangaus,
ir septyni laikotarpiai praslinks, kol pripažinsi, kad Aukščiausiasis
valdo žmonių karalystę ir duoda ją, kam nori. Įsakymas palikti me-
džio kelmą su šaknimis reiškia, kad tavo karalystė bus atkurta, kai
pripažinsi, jog Dangus yra visavaldis.“

[518] Tiksliai išaiškinęs regėjimą, Danielius paragino išdidų monarchą
atgailauti ir gręžtis į Dievą, kad teisiai elgdamasis išvengtų gresian-
čios nelaimės. „Karaliau, – maldavo pranašas, – tebūna tau priimtini-
nas mano patarimas: išpirk savo nuodėmes teisumo darbais, o savo
nusikaltimus – gailestingumu vargšams. Tuomet tavo gerovė bus
patvari.“

Kurį laiką perspėjimo įspūdingumas ir pranašo patarimas stipriai
veikė Nebukadnecarą, tačiau jo širdis, nepakeista Dievo malonės,
greitai prarado jautrumą Šventajai Dvasiai. **Nuolaidžiavimas sau ir
puikybė iš karaliaus širdies nebuvo išrautos su šaknimis, todėl
vėliau šie bruožai vėl išryškėjo.** Nepaisydamas jam maloniai duotų
nurodymų ir praeities patirties įspėjimų, Nebukadnecaras vėl leidosi
būti valdomas pavydo dvasios karalystėms, kurios turėjo iškilti po
jo. Jo valdymas, kuris iki šiol didžia dalimi pasižymėjo teisingumu
ir gailestingumu, tapo nepakeliamas. Užkietinęs širdį, jis panaudojo
Dievo duotus talentus savęs šlovinimui, iškeldamas save aukščiau
Dievo, kuris davė jam gyvybę ir galybę.

Ištisus mėnesius buvo atidėliojamas Dievo nuosprendis. Tačiau,
užuoat vedęs į atgailą, šis pakantumas tik didino karaliaus išdidumą,

kol jis prarado pasitikėjimą sapno aiškinimu ir ėmė šaipytis iš savo buvusių baimių.

Prąjęs metams nuo šio perspėjimo, Nebukadnecaras, vaikščiodamas rūmuose, su pasididžiavimu galvojo apie savo, kaip valdovo galybę ir statytojo sėkmę, ir sušuko: „Argi ne šaunus tas Babilonas, kurį pasistačiau didele galybe kaip karališką buveinę savo didenybės garbei?“

[519]

Šiems išdidiems „žodžiams dar tebesant jo lūpose, pasigirdo balsas iš dangaus“, skelbiantis, kad atėjo paskirtas Dievo teismo metas. Jo ausis pasiekė Jehovos paliepimas: „Sakoma tau, karaliau Nebukadnecarai: atimta iš tavęs karalystė! Tu būsi išguitas iš žmonių tarpo, tavo buveinė bus tarp laukų žvėrių, tu turėsi būti žolė kaip jaučiai, ir septyni laikotarpiai praslinks, kol pripažinsi, kad Aukščiausiasis valdo žmonių karalystę ir duoda ją, kam nori.“

Akimirkiniu iš jo buvo atimtas Dievo duotas protas, nuovokumas, kurį karalius manė esant tobulą; neliko išminties, kuria jis didžiavosi, ir kadaise buvęs galingas valdovas tapo pamišėliu. Jo ranka nebegalėjo valdyti skeptro. Nepaisęs perspėjimo, netekęs Kūrėjo suteiktos galios, išvarytas nuo žmonių, Nebukadnecaras „ėdė žolę kaip jaučiai ir jo kūnas buvo maudomas rasos iš dangaus, kol jo plaukai užaugo tokie ilgi kaip erelių plunksnos, o nagai tapo kaip paukščių nagai“.

Septynerius metus Nebukadnecaras stebino savo pavaldinius, septynerius metus jis buvo pažemintas prieš visą pasaulį. Kai jam buvo sugrąžintas protas, jis, nuolankiai žvelgdamas į dangaus Dievą, pripažino, kad buvo nubaustas dieviškosios rankos. Jis viešai išpažino savo kaltę ir didelį Dievo gailestingumą sugrąžinant sveikatą. „Praslinkus tam laikui, – tarė jis, – aš, Nebukadnecaras, pakėliau akis į dangų, ir man grįžo protas. Aš šlovinau Aukščiausiąjį, garbinau ir aukštinau Tą, kuris gyvena per amžius, nes Jo valdžia yra amžina valdžia ir Jo karalystė tveria per kartų kartas. Visi žemės gyventojai yra tarsi niekas, o Jis daro, ką nori, dangaus Galybėms ir

[520] žemės gyventojams. Nėra nė vieno, kuris gali sulaikyti Jo ranką ar sakyti: 'Ką Tu darai?' Tuo metu grįžo man protas, o didybė ir spindesys buvo man sugrąžinti mano karalystės garbei. Mano patarėjai ir didžiūnai susiieškojo mane, aš buvau sugrąžintas į savo karalystę, ir man buvo suteikta net daugiau didybės.“

Kadaise išdidus monarchas tapo nuolankiu Dievo vaiku; žiaurus, valdingas valdovas – išmintingu ir gailestingu karaliumi. Tas, kuris niekino ir piktžodžiavo dangaus Dievui, pripažino Aukščiausiojo galybę ir nuoširdžiai stengėsi, kad jo pavaldiniai turėtų Jehovos baimę ir būtų laimingi. Galiausiai, sudrausmintas karalių Karaliaus ir viešpačių Viešpaties, karalius išmoko pamoką, kurią turi išmokti visi valdovai: **tikroji didybė – neapsimestiniame gerume**. Jis pripažino Jėhovą kaip gyvąjį Dievą, sakydamas: „Aš, Nebukadnecaras, šlovinu, aukštinu ir garbinu Dangaus Karalių, nes visi Jo darbai teisingi ir Jo keliai teisūs; Jis gali pažeminti išdidžiai besielgiančius.“

[521] Dievo užmojis, kad didžiausia pasaulio karalystė pašlovintų Jį, išsipildė. Šis viešas Nebukadnecaro paskelbimas, kuriame jis pripažino Dievo gailestingumą, gerumą ir valdžią, buvo paskutinis jo gyvenimo poelgis, įrašytas į šventąją istoriją.

KETURIASDEŠIMT TREČIAS SKYRIUS

NEREGIMAS BUDĖTOJAS

Šis skyrius pagrįstas *Danieliaus knygos 5-uoju skyriumi*

anieliaus gyvenimo saulėlydyje vyko didžiuliai pokyčiai krašte, į kurį jis ir jo draugai buvo ištremti daugiau nei prieš šešiasdešimt metų. „Pačios žiauriausios tautos“ (žr. *Ezechielio* 28, 7) karalius Nebukadnecaras mirė, o Babilonas, „visos žemės gyrius“ (*Jeremijo* 51, 41), patekęs į neprotingų jo įpėdinių valdžią, pamažu, bet užtikrintai smuko.

Per Nebukadnecaro anūko Belšacaro kvailumą ir silpnumą išdidusis Babilonas netrukus turėjo žlugti. Jaunystėje pripažintas kaip turintis dalį karališkoje valdžioje, Belšacaras didžiavosi savo galia, jo širdis išpuiko prieš dangaus Dievą. Jis turėjo daug progų pažinti dieviškąją valią ir suprasti savo atsakomybę paklusti jai. Jis žinojo, kaip jo senelis, Dievui įsakius, buvo išvarytas iš žmonių tarpo. Jam buvo žinomas ir Nebukadnecaro atsivertimas bei stebuklingas jo sugrąžinimas į karaliaus sostą. Tačiau Belšacaras leido, kad meilė malonumams ir savęs šlovinimas ištrintų pamokas, kurių jis niekada neturėjo pamiršti. Jis išvaistė jam maloningai suteiktas galimybes ir nepasinaudojo prieinamomis priemonėmis, kad geriau pažintų tiesą. Tai, ką Nebukadnecaras išmoko per neapsakomus kentėjimus ir pažeminimą, Belšacaras abejingai praleido pro pirštus.

[522]

Netrukus prasidėjo bėdos. Babiloną apgulė Kyras, Darijaus Medo sūnėnas, jungtinės medų ir persų kariuomenės karvedys. Tačiau būdamas, atrodo, neįveikiamoje tvirtovėje, kur masyvios sienos ir žalvariniai vartai, apjuostoje Eufrato upės, gausiai apsirūpinęs

maisto atsargomis, malonumų ieškantis monarchas jautėsi saugus ir leido laiką lėbaudamas ir puotaudamas.

Išdidus ir arogantiškas, jausdamasis beatodairiškai saugus, Belšacaras „iškėlė puikią puotą tūkstančiui savo didžiūnų ir drauge su tūkstančiu gėrė vyną“. Buvo griebtasi visokio spindesio, kurį gali duoti turtai ir valdžia. Tarp karališkojo pokylio svečių buvo ir kerinčio grožio moterų, ir talentingų bei išsilavinusių vyrų. Didžiūnai ir karalystės patarėjai vyną gėrė kaip vandenį ir mėgavosi jo beprotišku svaiginimu.

[523] Kai begėdiškas apsvaigimas atėmė protą, o vietoj jo ėmė valdyti geiduliai ir aistros, karalius pradėjo vadovauti siautulingoms orgijoms. Puotai įsisiautėjus, jis „įsakė atnešti aukso ir sidabro indus, jo tėvo Nebukadnecaro paimtus iš Jeruzalės šventyklos, kad iš jų galėtų gerti karalius ir jo didžiūnai, jo žmonos ir sugulovės“. Karalius norėjo įrodyti, kad jam nėra nieko švento. „Aukso indai... buvo atnešti, o karalius ir jo didžiūnai, jo žmonos ir sugulovės gėrė iš jų. Jie gėrė vyną ir šlovino dievus, padarytus iš aukso ir sidabro, žalvario, geležies, medžio ir akmens.“

Belšacaras net negalvojo, kad šiame stabmeldiškame užavime buvo dangiškasis Liudytojas; neatpažintas dieviškasis Budėtojas matė niekinantį reginį, girdėjo šventvagišką linksminimąsi, stebėjo stabmeldystę. Netrukus nekviestas Svečias apsireiškė. Pačiame lėbavimo įkarštyje pasirodė „rankos pirštai ir ant rūmų sienos“ ėmė rašyti ženklus, kurie žaižaravo kaip ugnis, – žodžius, kurie, nors ir nežinomi didžiulei miniai, tačiau buvo pražūties ženklas dabar jau sąžinės prislėgtam karaliui ir jo svečiams.

[524] Įsiaudrinusi minia nutilo; vyrai ir moterys, sukaustyti neapsakomo siaubo, stebėjo ranką, lėtai rašančią paslaptinius ženklus. Tarsi panoraminiame vaizde jiems prieš akis prabėgo jų pikti gyvenimo darbai. Atrodytų, jie buvo teisiami amžinojo Dievo, kurio galybę ką tik niekino. Ten, kur prieš kelias akimirkas skambėjo linksmybės ir šventvagiški pokštai, dabar tvyrojo išgąstis ir matėsi išblyškę veidai. Kai Dievas sukelia žmonių baimę, jie negali nuslėpti siaubo.

Visų labiausiai persigando Belšacaras. Būtent jis labiau nei kiti buvo atsakingas už maištą prieš Dievą, maištą, kuris tą naktį pasiekė įkarštį Babilono karalystėje. Neregimo Budėtojo akivaizdoje, to Atstovo, kurio valdžia buvo suabejota ir kurio vardui buvo piktžodžiaujama, karalių surakino siaubas. Jo sąžinė prabudo. „Šlaunų sąnariai suglebo iš baimės, kinkos drebėjo.“ Belšacaras nepagarbiai išsikėlė prieš dangaus Dievą ir pasitikėjo savo galia, nemanydamas, kad kas nors išdrįs jį paklausti: „Kodėl tu taip elgiesi?“ Dabar jis suvokė, kad turi atsiskaityti už jam patikėtą valdymą ir negali pasiteisinti dėl iššvaistytų galimybių bei įžūlų elgesį.

Veltui karalius stengėsi perskaityti liepsnojančius rašmenis. Tai buvo paslaptis, kurios jis negalėjo suvokti, galia, kurios jis negalėjo nei suprasti, nei atmesti. Iš nevilties jis kreipėsi pagalbos į karalystės išminčius. Per visas menes skambėjo jo klaikus šauksmas, reikalaujantis, kad ateitų magai, kerėtojai ir chaldėjai perskaityti užrašą. „Kas perskaitys šį raštą, – pažadėjo jis, – ir pasakys man, ką jis reiškia..., tas bus apvilktas purpuru, nešios ant kaklo aukso grandinę ir bus trečias mano karalystės valdžioje.“ Tačiau jo kreipimasis į patikimus patarėjus ir gausių apdovanojimų siūlymas buvo nesėkmingas. **Dangiškosios išminties negalima nei nusipirkti, nei parduoti.** „...visi karaliaus išminčiai... neįstengė nei perskaityti rašto, nei jo paaiškinti karaliui.“ Jie negalėjo perskaityti paslaptinių ženklų lygiai taip, kaip ankstesnės kartos išminčiai negalėjo išaiškinti Nebukadnecaro sapnų.

[527]

Tuomet karalienė motina prisiminė Danielių, kuris prieš pusę amžiaus apsakė karaliui Nebukadnecarui sapną apie didžiulę statulą ir jo išaiškinimą. „O karaliau! – tarė karalienė, – gyvuok amžinai! Tėnekelia tau nerimo tavo mintys, ir nebūk toks išbalęs. Tavo karalystėje yra žmogus, apdovanotas Šventųjų dievų dvasia. Jau tavo tėvo dienomis jis reiškėsi nepaprastu supratimu, pažinimu ir išmintimi. Tavo tėvas Nebukadnecaras paskyrė jį magų, kerėtojų, chaldėjų ir spėliotojų galva dėl to, kad nepaprasta dvasia, pažinimas ir supratimas

aiškinti sapnus, įminti mįsles, išspręsti sunkius klausimus reikėsi tam Danieliui, karaliaus pramintam Belšacarui. Tebūna dabar pašauktas Danielius; jis tau paaiškins.“

[528] „Tuomet pas karalių buvo atvestas Danielius.“ Stengdamasis atgauti ramybę, Belšacaras tarė pranašui: „Taigi tu esi Danielius, vienas iš Judo tremtinių, kurį mano tėvas parvedė iš Judo? Girdėjau apie tave, kad turi dievų dvasią ir tau reiškiasi nepaprastas supratimas, pažinimas ir nuostabi išmintis. Išminčiai ir kerėtojai buvo pašaukti pas mane perskaityti šį raštą ir paaiškinti, ką jis reiškia, tačiau jie neišstengė paaiškinti, ką jis reiškia. Bet aš girdėjau apie tave, kad tu pajėgi paaiškinti ir išspręsti sunkius klausimus. Tad jei gali perskaityti tą raštą ir pasakyti man, ką jis reiškia, būsi apvilktas purpuru, nešiosi ant kaklo aukso grandinę ir būsi trečias karalystės valdžioje.“

Prieš tą siaubo apimtą minią Danielius, abejingas karaliaus pažadams, stovėjo oriai kaip Aukščiausiojo tarnas ne tam, kad meilikaudų, o kad išaiškintų žūtį skelbiančią žinią. „Savo dovanas sau pačiam pasilaikyk, – tarė jis, – ir apdovanojimus kam nors kitam duok! Be abejo, tą raštą karaliui perskaitysiu ir pasakysiu, ką jis reiškia.“

Pirmiausia pranašas priminė Belšacarui dalykus, kurie jam buvo žinomi, bet neišmokė nuolankumo, kuris galėjo jį išgelbėti. Jis kalbėjo apie Nebukadnecaro nuodėmę ir nuopuolį ir apie Viešpaties elgesį su juo – jam suteiktą viešpatavimą ir šlovę, dieviškąjį nuosprendį už jo išdidumą ir apie tai, kad vėliau karalius pripažino Izraelio Dievo galybę ir gailėstingumą; o paskui drąsiai ir pabrėžtinai Danielius priekaištavo Belšacarui už jo didelį nedorumą. Jis nurodė karaliaus nuodėmę, primindamas pamokas, kurias šis galėjo išmokti, bet neišmoko. Belšacaras tinkamai neįvertino, ką patyrė senelis, ir nepaisė perspėjimų dėl jam reikšmingų įvykių. Karaliui buvo suteikta galimybė pažinti tikrąjį Dievą ir Jam paklusti, bet viso to jis neėmė giliai į širdį, todėl dabar turėjo pjauti savo maišto padarinių derlių.

„O tu..., Belšacarai, – kalbėjo pranašas, – netramdei savo širdies, nors visa tai žinojai! Tu išaukštinau save prieš dangaus Viešpatį! Tau buvo atnešti Jo šventyklos indai, o tu ir tavo didžiūnai, tavo žmonos ir sugulovės iš jų gėrėte. Tu šlovinai dievus, padarytus iš sidabro ir aukso, žalvario, geležies, medžio ir akmens, kurie nei mato, nei girdi, nei žino, o Dievo, kurio rankoje tavo alsavimas ir kuriam paklūsta visi tavo keliai, tu nepagarbinai. Taigi iš Jo Artumo buvo atsiųsta ta ranka, kad parašytų šį užrašą.“

[529]

Pasisukęs į Dangaus siųstą užrašą ant sienos, pranašas perskaitė: „MENE MENE, TEKEL ir PARSIN.“ Rankos, kuri užrašė ženklus, nesimatė, tačiau keturi žodžiai spindėjo bauginančiai ryškiai. Sulaukę kvapą, žmonės laukė, kol senyvas pranašas pasakė:

„Štai ką jis reiškia: ‘MENE’ – Dievas atliko tavo karalystės apyskaitą ir atvedė ją prie galo; ‘TEKEL’ – tu buvai pasvertas svarstyklėmis ir rastas lengvas; ‘PERES’ – tavo karalystė padalyta ir atiduota medams ir persams.“

Tą paskutinę beprotiško kvailumo naktį Belšacaras ir jo didžiūnai pripildė savo ir chaldėjų karalystės kaltės saiką. Stabdanti Dievo ranka daugiau negalėjo atidėti grėšiančios nelaimės. Įvairiais būdais Dievas siekė išmokyti juos gerbti Jo Įstatymą. „Bandėme Babiloną gydyti, – pareiškė Jis apie tuos, kurių teismas dabar pasiekė dangų, – bet jis nepagydomas.“ (*Jeremijo 51, 9*) **Dėl nesuvokiamo žmogaus širdies užsispyrimo Dievas galiausiai nusprendė, jog būtina priimti neatšaukiamą nuosprendį.** Belšacaras krito, o jo karalystė perėjo į kitas rankas.

Pranašui baigus kalbėti, karalius įsakė, kad jam būtų įteikti pažadėti apdovanojimai. „Danielius buvo apvilktas purpuru, jam ant kaklo uždėta aukso grandinė ir paskelbta, kad jis turėtų būti trečias karalystės valdžioje.“

[530]

Daugiau nei prieš šimtmetį Šventasis Raštas išpranašavo, kad „sutemų vėsuma“ („malonumų naktis“; *kt. vert. Izaijo 21, 4*), kada karalius ir patarėjai varžysis vieni su kitais piktžodžiaudami Die-

vui, staiga virs baimės ir sunaikinimo naktimi. Taigi dabar svarbūs įvykiai sparčiai keitė vienas kitą lygiai taip, kaip buvo aprašyta pranašiškuose Raštuose daug metų prieš tai, kai gimė šios dramos dalyviai.

Karalius dar buvo puotos menėje, apsuptas tų, kurių likimas jau buvo paženklintas, kai pasiuntinys pranešė, kad „visas miestas paimtas“ priešo, kurio nesulaikė gynybos įtaisai, kurių dėka jis jautėsi toks saugus, ir „brastos užimtos..., kariai siaubo apimti“ (žr. *Jeremijo 51, 31–32*). Tuomet, kai jis ir jo didžiūnai gėrė iš šventų Jehovos indų ir šlovino savo dievus, padarytus iš aukso ir sidabro, medai ir persai, nukreipę Eufrato upės vagą, žygiavo į nesaugomo miesto gilumą. Kyro kariuomenė jau stovėjo prie rūmų sienų, mieste knibždėte knibždėjo priešo „karių kaip skėrių“ (*Jeremijo 51, 14*), jų pergalingi šūksniai buvo girdimi labiau nei beviltiški apstulbusių puotaujančiųjų klyksmai.

„Tą pačią naktį chaldėjų karalius Belšacaras buvo nužudytas“, o jo sostą užėmė svetimšalis.

[531] Hebrajų pranašai aiškiai nusakė, kaip kris Babilonas. Kai regėjime Dievas jiems atskleisdavo ateities įvykius, jie sušukdavo: „Taip buvo užimtas Šešachas, į nelaisvę paimtas visos žemės gyrius! Koku pasibaisėjimu tautoms tapo Babilonas!“ „Koks sumažintas ir sutrupintas visos žemės kūjis! Koku siaubo reginiu tapo Babilonas tautoms!“ „Nuo riksmo: ‘Babilonas paimtas!’ drebės žemė, šauksmas nuaidės tarp tautų.“ (*Jeremijo 51, 41; 50, 23. 46*)

„Staiga krito Babilonas ir buvo sutriuškintas.“ „Niokotojas atėjo į jį, į Babiloną. Jo galiūnai paimti nelaisvėn, jų lankai sulaužyti, nes Viešpats yra atlyginimo Dievas, ir Jis tikrai atlygins. ‘Taip nugirdysiu jo didžiūnus ir išminčius, jo valdytojus, įgaliotinius ir galiūnus, kad jie užmigs amžinu miegu ir niekada nepabus’, – tai žodis Karaliaus, kurio vardas – Galybių Viešpats.“

„Tu sau pačiam pasistatei spąstus ir buvai pagautas, Babilone, bet to nesuvokei. Tu buvai pastebėtas ir pagautas, nes drįsai mesti iššūkį Viešpačiui. Viešpats atidarė savo ginklų sandėlį ir pasiėmė

savo rūščio ginklus, nes Viešpats, Galybių Dievas, turi darbo chaldėjų krašte.“

„Taip kalba Galybių Viešpats: ‘Izraelio žmonės engiami, drauge su jais ir Judo žmonės. Visi, išvariusieji į nelaisvę, tvirtai juos laikė, atsisakė paleisti.’ Galingas jų Atpirkėjas, Jo vardas – Galybių Viešpats! Jis tikrai juos gins, kad duotų ramybę žemei ir sąmyšį Babilono gyventojams.“ (*Jeremijo 51, 8. 56–57; 50, 24–25. 33–34*)

[532]

Taip „plačioji Babilono siena“ buvo „sulyginta su žeme, aukštieji vartai sudeginti ugnimi“. Taip Galybių Jehova sutramdė „įžūlių išdidumą“ ir pažemino „tironų įžulumą“. Taip „Babilonas, karalysčių pažiba, chaldėjų šlovė ir pasididžiavimas“ tapo „kaip Sodoma ir Gomora“ – prakeikta vieta per amžius. „Niekas jame nebeįsikurs, – parašyta Šventajame Rašte, – niekas nebegyvens per kartų kartas. Ten joks arabas neskleis palapinės, ten piemenys neguldys savo kaimenių. Vien dykumų žvėrys ten gulsis, o namai bus pilni pelėdų. Ten veisis strūčiai, ten šokinės satyrai. Dykumų žvėrys stūgaus jo rūmuose, šakalai kauks jo puošniose menėse.“ „Paversiu jį ežių valda, pažliugusia bala, nušluosiu jį prazūties šluota!“ – kalba Galybių Viešpats.“ (*Jeremijo 51, 58; Izaijo 13, 11. 19–22; 14, 23*)

Paskutiniajam Babilono valdovui, tarsi pirmojo atvaizdui, buvo skirtas dieviškojo Budėtojo nuosprendis: „Sakoma Tau, karaliau,... atimta iš tavęs karalystė“ („karalystė ir valdžia; *kt. vert. Danieliaus 4, 28*)

[533]

„Lipk žemyn, sėskis dulkėse,
mergele, Babilono dukterie!
Tau nebėra sosto, sėsk ant žemės...
Sėdėk tyli, pasitrauk į patamsį, chaldėjų dukterie!
Karalysčių viešpate nebūsi daugiau vadinama.
Buvau įpykęs ant savo tautos,
savo paveldą buvau išniekinęs,
tau į rankas buvau jį atidavęs.
O tu jam neparodei pagailos...

[534]

Sakei sau: 'Amžinai viešpatausiu!
 Neėmei šių dalykų į širdį,
 negalvojai, kuo tai galės baigtis.
 Dabar išgirsk, išlepintoji, besijaučianti jaukiai,
 galvojanti sau širdyje: 'Aš, ir niekas kitas!
 Niekada netapsiu našle
 ir neišgyvensiu vaikų netekties.'
 Bet ir viena, ir kita ištiks tave staiga,
 tą pačią dieną; vaikų netektis ir našlystė
 užgrius ant tavęs visu svoriu,
 nepaisant tavo užkeikimų gausybės
 ir visų tavo grasių kerėjimų galios.
 Kadangi nedora būdama jauteisi saugi
 ir sakei sau: 'Niekas manęs nemato!' –
 tavo išmintis ir išmanymas išvedė tave iš kelio.
 Užtat ir sakei sau: 'Aš, ir niekas kitas!'
 Užguls tave vargas, ir nemokėsi jo šalin nužavėti;
 užpuls tave nelaimė, ir nepajėgsi jos nuvyti.
 Staiga užklups tave galas, apie kurį nepagalvojai.
 O dabar smaginkis savo kerėjimais
 ir gausybe savo užkeikimų,
 kuriais varginai save nuo pat jaunystės.
 Gal vis dar galvoji, kad jie bus tau naudingi?
 Gal jais įvarysi baimę!
 Prisidarei daug vargo, turėdama tiek patarėjų!
 Teateina ir tegelbėja dabar tave
 dangaus tyrinėtojai ir žvaigždžių stebėtojai,
 kurie per kiekvieną jaunatį numato, kas tau atsitiks.
 Štai jie jau pavirto šiaudais...
 neišgelbės jie nė savęs nuo rajų liepsnų...
 nėra nė vieno, kuris tave išgelbėtų.“

(Izaijo 47, 1–15)

Kiekvienai tautai, iškilusiai istorijos arenoje, buvo leista užimti savo vietą žemėje, kad būtų nustatyta, ar ji įgyvendins Budėtojo ir Šventojo paskirtį. Pranašystės nusakė didžiųjų pasaulio imperijų – Babilono, Medijos ir Persijos, Graikijos ir Romos – iškilimą ir eigą. Istorija kartojosi kiekvienoje iš jų, taip pat ir mažiau galingesnėje tautoje. Kiekviena išgyveno išbandymo laikotarpį, kiekviena patyrė nesėkmę, jų šlovė išblėso, o galia pasitraukė.

Nors tautos atmetė Dievo principus ir tuo sąlygojo savo žlugimą, tačiau akivaizdu, jog dieviškasis planas veikė visais laikais. Būtent tai matė pranašas Ezechielis, gavęs regėjimą tremtyje chaldėjų krašte, kai jo apstulbusiam, įdėmiam žvilgsniui buvo parodyti vaizdiniai simboliai, kurie atskleidė Valdžią, iškilusią viršum žemiškų valdovų, ir valdančią jų reikalus.

Būdamas ant Kebaro upės krantų, pranašas Ezechielis matė „regėjimus iš Dievo“. „Ir štai iš šiaurės... su žaibuojančia ugnimi artėjo viesulas, didžiulis debesis, kurio viduryje ugnies šerdyje spindėjo lyg gintaras.“ Keturios būtybės įgalino riedėti ratus, tarsi buvusius rate. Viršum visko „buvo matyti lyg sosto pavidalas, panašus į safyrą. Aukštai viršum sosto pavidalo sėdėjo į žmogų panaši būtybė“. „Po kerubų sparnais buvo matyti ranka kaip žmogaus.“ (*Ezechielio 1, 4. 26; 10, 8*) Ratai buvo tokios sudėtingos sąrangos, kad iš pirmo žvilgsnio atrodė, jog jie susipainioję, tačiau riedėjo tobulai darniai. Dangiškosios būtybės, kurias palaikė ir kurioms vadovavo po kerubų sparnais buvusi ranka, vertė riedėti tuos ratus; viršum jų safyro soste buvo Amžinasis, o sostą juosė **vaivorykštė, dieviškojo gailestingumo simbolis.**

[535]

Kaip ratus primenančioms konstrukcijoms vadovavo po kerubų sparnais buvusi ranka, taip sudėtingas žmonių įvykių žaismas pavaldus dieviškam vadovavimui. **Tarp tautų nesantaikos ir sąmyšio Tas, kuris sėdi viršum kerubų, vis dar vadovauja šios žemės įvykiams.**

Tautų istorija šiandien kalba ir mums. **Kiekvienai tautai ir kiekvienam asmeniui Dievas paskyrė vietą savo didingame plane.**

Šiandien tautos ir pavieniai žmonės ištiriami matu – svambalu, kurį laiko neklįstančio Dievo ranka. Kiekvienas asmeniškai renkasi savo likimą. O Dievas valdo visus, kad įgyvendintų savo užmojį.

Pranašystės, kurias savo Žodyje pateikė didysis AŠ ESU, jungiančios grandį su grandimi įvykių grandinėje, nuo amžinybės praeityje iki amžinybės ateityje pasako mums, kur amžių virtinėje šiandien esame mes, ir ko galima tikėtis artimiausiu metu. Visos pranašystės, kurios turėjo išsipildyti iki mūsų dienų, nugulė istorijos puslapiuose, todėl galime būti tikri, kad visa, kas dar laukia, išsipildys savo metu.

[536] Šiandien laiko ženklai mums skelbia, kad stovime ant didžiųjų ir iškilmingų įvykių slenkščio. Pasaulis pilnas nerimo. Mums prieš akis pildosi Išgelbėtojo pranašystė apie įvykius, kurie bus prieš Jam ateinant: „Girdėsite apie karus ir karų gandus... Tauta sukils prieš tautą ir karalystė prieš karalystę. Vietomis bus badmečių ir žemės drebėjimų.“ (*Mato 24, 6–7*)

Dabartis nepaprastai domina visus, kas tik gyvena. Valdovai ir valstybės veikėjai, vyrai, einantys atsakingas ir valdžios pareigas, mąstantys visų sluoksnių vyrai ir moterys seka vykstančius įvykius. Jie stebi santykius tarp tautų. Jie seka žemėje kylančią įtampą ir suvokia, kad netrukus įvyks kažkas svarbaus ir lemiamo, kad **pasaulis atsidūrė ant didžiulės krizės slenkščio**.

Biblija ir tik Biblija teisingai nušviečia šiuos įvykius. Joje atskleidžiamos paskutinės mūsų pasaulio istorijos scenos, įvykiai, kurie jau meta savo šešėlį, jų artėjimo garsai verčia drebėti žemę, o baimė kausto žmonių širdis.

„Štai Viešpats niokoja žemę ir daro ją dyką, apverčia aukštyn kojomis ir išblaško jos gyventojus..., nes jie nesilaikė įstatymų, pažeidė įstatus [*kt. vert.:* „ir iškreipė teisingumą“], sulaužė amžinąją Sandorą. Todėl ryja žemę prakeiksmas, jos gyventojai kenčia bausmę už savo kaltes.“ (*Izaijo 24, 1. 5–6*)

„Ak, ta diena! Viešpaties diena jau arti, ji ateina kaip sunaikinimas iš Visagalio... Sėklos sudžiūva po grumstais, sandėliai ištuštinti,

svirnai nugriauti, nes nebėra grūdų. Kaip kenčia gyvuliai! Galvijų bandos klajoja suglumusios, nes nėra ganyklos; net avių kaimeinės apstulbintos.“ „Vynmedis vysta, figmedis svyra. Granatmedis, palmė ir obelis, visi laukų medžiai nuvytę. Ir žmonių džiaugsmas dingsta.“ (*Joelio 1, 15–18. 12*)

[537]

„Mano širdie! ...Man plyšta širdis, negaliu tylėti, nes girdžiu rago garsus, mūšio šauksmus. ‘Nelaimė vejasi nelaimę’, – pranešama. Visas kraštas niokojamas.“ (*Jeremijo 4, 19–20*)

„**Nelaimė! Toji diena tokia didinga, kad jokia kita jai nepri-lygs! Ji – nelaimės metas Jokūbui, tačiau nuo jos bus jis išgelbėtas.**“ (*Jeremijo 30, 7*)

„Tu pasirinkai Viešpatį savo prieglauda,
Aukščiausiąjį savo užuovėja,
todėl neištiks tavęs žala,
nepalies tavo palapinės nelaimė.“
(*Psalmė 91, 9–10*)

„Siono dukterie, ...Viešpats išpirks tave iš tavo priešų rankų. Tikrai daug tautų susirinko prieš tave, sakydamos: ‘Tebūna ji išniekinta, Siono griuvėsiuose tesigano mūsų akys!’ Bet jos nežino Viešpaties minčių, nesuvokia Jo užmojo.“ (*Michėjo 4, 10–12*) **Dievas neapleis savo Bažnyčios jos didžiausio pavojaus valandą. Jis pažadėjo išgelbėjimą: „Atstatysiu Jokūbo palapines, – sako Jis, – pasigailėsiu jo trobų.“** (*Jeremijo 30, 18*)

Tuomet bus įgyvendintas Dievo užmojis, visi gyvenantieji po saule gerbs Jo karalystės principus.

[538]

LIŪTŲ DUOBĖJE

Šis skyrius pagrįstas *Danieliaus knygos 6-uoju skyriumi*

Kai Darijus Medas užėmė sostą, anksčiau priklausiusį Babilono valdovams, jis iš karto ėmėsi pertvarkyti valdymą. Jis „panorėjo paskirti karalystei šimtą dvidešimt satrapų... Jie buvo atsakingi trims ministrams, o Danielius buvo vienas iš jų. Satrapai privalėjo jiems atsiskaityti, kad karaliui nebūtų jokios žalos. Greitai Danielius pasižymėjo tarp kitų ministrų ir satrapų, nes buvo apdovanotas nepaprasta dvasia. Karalius ketino paskirti jį valdyti visą karalystę.“

Danieliui suteikta garbė sužadino svarbiausių karalystės vyrų pavydą, todėl jie ieškojo dingsties jį apskūsti. „Tačiau jie negalėjo rasti jokios priežasties skundui..., nes jis buvo ištikimas, ir nebuvo įmanoma jam prikišti jokio apsileidimo, jokio nusikaltimo.“

[539] Nepriekaištingas Danieliaus elgesys dar labiau sužadino jo priešų pavydą. „Nerasime jokio pagrindo apskūsti Danielių, – buvo jie priversti pripažinti, – nebent rastume ką nors, kas susiję su jo Dievo Įstatymu.“

Po to ministrai ir satrapai, kartu pasitarę sugalvojo planą, kaip sunaikinti pranašą. Jie susimokė pateikti karaliui pasirašyti jų parengtą įsaką, kuriuo per artimiausias trisdešimt dienų bet kuriam karalystės gyventojui būtų draudžiama melstis kokiam nors dievui ar žmogui, išskyrus karalių Darijų. Už šio įsako nepaisymą pažeidėjas būtų baudžiamas įmetimu į liūtų duobę.

Taigi toks įsakas buvo parengtas ir pateiktas Darijui patvirtinti. Apeliuodami į jo savimeilę, jie įtikino Darijų, kad toks įsakas

prisidės prie jo garbės ir iškels jo autoritetą. Neįtardamas didžiūnų subtilių kėslų, karalius nežvelgė įsake jų priešiško ir, pasidavęs jų meilikavimui, pasirašė.

Išėję iš Darijaus, Danieliaus priešai džiūgavo, jog patikimai paspendė spąstus Viešpaties tarnui. Tokiame sąmoksle šėtonas suvaidino svarbų vaidmenį. Pranašas buvo aukštas karalystės vadovas, o piktojo angelai baiminosi, kad jo įtaka susilpnins jų poveikį karalystės valdovams. Būtent šios šėtoniškos jėgos sukėlė satrapų pavydą ir kartėlį, jos įkvėpė Danieliaus sunaikinimo planą, o satrapai, virtę piktojo įrankiais, jį įgyvendino.

[540]

Pranašo priešai tikėjosi, kad Danielius išliks ištikimas savo principams, todėl jų planas bus sėkmingas. Jie neapsiriko vertindami jo charakterį. Jis greitai perprato jų piktus kėslus rengiant tokį įsaką, tačiau savo įpročio nė kiek nepakeitė. Kodėl jis turėtų nustoti melstis dabar, kai labiausiai reikia? **Jis verčiau atsisakys paties gyvenimo negu vilties, jog Dievas padės.** Danielius ir toliau ramiai ėjo ministro pareigas, o atėjus maldos metui, pareidavo į savo kambarį ir, kaip buvo pratęs, atsidarydavo langus į Jeruzalės pusę, puldavo ant kelių ir meldavosi dangaus Dievui. Savo poelgio jis nemėgino nuslėpti. Nors jis puikiai žinojo, kokie bus ištikimybės Dievui padariniai, jo dvasia nesudvejojo. Jis neleido, kad planavusiems jį pražudyti pasirodytų, jog jo ryšys su Dangumi nutrūko. Danielius pakludavo visais atvejais, kai karalius turėjo teisę įsakyti, tačiau nei karalius, nei karaliaus įsakas negalėjo priversti jį atsisakyti ištikimybės karalių Karaliui.

[541]

Taigi pranašas drąsiai, bet santūriai ir nuolankiai pareiškė, kad jokia žemiška valdžia neturi teisės kištis į sielos ir Dievo reikalus. Stabmeldžių apsuptyje jis buvo ištikimas šios tiesos liudytojas. Jo bebaimis pasišventimas tiesai buvo ryški šviesa pagonių rūmų dorovinėje tamsoje. **Šių dienų pasauliui Danielius yra gerbtinas krikščioniškos drąsos ir ištikimybės pavyzdys.**

Visą dieną satrapai sekė Danielių. Jie matė, kaip tris kartus jis pareidavo į savo namus, į savo kambarį ir tris kartus nuoširdžiai

„melsdavosi savo Dievui ir šlovindavo Jį“. Kitą rytą jie pateikė skundą karaliui. Danielius, labiausiai jo gerbiamas ir ištikimiausias ministras, nepakluso karališkajam įsakymui. „Argi tu nepasirašei uždraudimo, – priminė jie karaliui, – pagal kurį kiekvienas, kuris per artimiausias trisdešimt dienų melstųsi kitam dievui ar žmogui, išskyrus tave, bus įmestas į liūtų duobę?“ „Taip! – atsakė karalius, – pagal medų ir persų įstatymą jis negali būti atšauktas.“

[542] Su džiaugsmu dabar jie pranešė Dariui apie jo patikimiausio patarėjo elgesį. „Danielius, vienas iš Judo tremtinių, karaliau, – atsakė jie, – nepaiso nei tavęs, nei draudimo, kurį tu pasirašei, bet meldžiasi tris kartus per dieną.“

Kai monarchas išgirdo šiuos žodžius, akimirksniu suvokė, kokie spąstai buvo paspęsti jo ištikimam tarnui. Jis suprato, kad ne uolumas dėl karališkosios šlovės ir garbės, o pavydas Danieliui paskatino juos pasiūlyti tą karališkąjį įsaką. „Smarkiai sujaudintas“ dėl savo vaidmens šiame jų piktame ketinime jis „iki pat saulės nusileidimo darė visa“, kad išgelbėtų savo draugą. Satrapai, numatę karaliaus siekį, susimokę atėjo pas jį ir tarė: „O karaliau, žinok, kad pagal medų ir persų įstatymą joks karaliaus paskelbtas draudimas ar įsakas negali būti pakeistas.“ Nors ir priimtas neapgalvotai, įsakas buvo nekeičiamas ir turėjo būti įgyvendintas.

„Tuomet karaliaus įsakymu Danielius buvo atvestas ir įmestas į liūtų duobę. Karalius tarė Danieliui: ‘Dievas, kuriam tu taip ištikimai tarnauji, teisgelbsti tave!’“ Ant duobės angos buvo užristas akmuo, ir pats „karalius užantspaudavo jį savo žiedu ir savo didžiūnų žiedais, kad nė kiek nebūtų pakeistas Danieliaus likimas. Tada karalius sugrįžo į savo rūmus ir naktį praleido pasninkaudamas, atsisakęs pramogų ir negalėdamas užmigti“.

[543] Dievas nesutrukdė Danieliaus priešams įmesti jį į liūtų duobę. Iki šiol Viešpats leido piktojo angelams ir nedoriems žmonėms įgyvendinti savo planą, bet vien tam, kad savo tarno išvadavimą padarytų labiau įsidėmėtiną, o tiesos ir teismo priešų pralaimėjimą – galutinį. „Juk ir nuožmiausi žmonės pripažins Tave“ (*Psalmė*

76, 11), – liudijo psalmininkas. **Šio vieno žmogaus, nusprendusio elgtis teisingai, o ne pagal visuotinę nuomonę, drąsos dėka turėjo būti nugalėtas šėtonas ir išaukštintas bei pagerbtas Dievo vardas.**

„Pradėjus aušti, karalius“ Darijus „nuskubėjo prie liūtų duobės“ ir „verksmingu balsu sušuko Danieliui: ‘O Danieliau, gyvojo Dievo tarne, ar įstengė išgelbėti tave nuo liūtų Dievas, kuriam tu ištikimai tarnauji?’“

Pranašas atsiliepė: „O karaliau, gyvuok amžinai! Mano Dievas atsiuntė savo angelą, ir šis užčiaupė liūtų nasrus, kad jie man nepakenktų, nes aš buvau Jo akivaizdoje rastas nekaltas. Netgi tau, o karaliau, aš nenusikaltau.“

„Karalius tuo nepaprastai džiaugėsi ir įsakė, kad Danielius būtų iškeltas iš duobės. Danielius buvo iškeltas iš duobės, gyvas ir sveikas, nes jis pasitikėjo savo Dievu. Karalius įsakė, kad būtų atvesti tie vyrai, kurie apšmeižė Danielių, ir įmesti į liūtų duobę jie, jų vaikai ir žmonos. Jiems net nepasiekus duobės dugno, liūtai griebė juos ir sutriuškino visus jų kaulus.“

Dar kartą pagonių valdovas išleido įsaką, išaukštinantį Danieliaus Dievą, kaip tikrąjį Dievą. „Tuomet karalius Darijus parašė visų kalbų tautoms ir gentims, gyvenančioms visoje žemėje: ‘Teklesti jūsų gerovė! Šiuo raštu įsakau, kad visoje mano karališkoje valdoje žmonės drebėtų iš baimės Danieliaus Dievo akivaizdoje, nes Jis yra gyvasis Dievas, Jis yra amžinas. Jo karalystė niekada nebus sunaikinta ir Jo valdžia yra amžina. Jis apsaugo ir išgelbsti, daro ženklus ir nuostabius darbus danguje ir žemėje; Jis išgelbėjo Danielių iš liūtų letenų.’“

[544]

Nedori Dievo tarno priešininkai buvo visiškai sunaikinti. „... Danieliui sekėsi valdant Darijui, kaip ir persui Kyrui.“ Bendraudami su juo, pagonių valdovai buvo priversti pripažinti jo Dievą, „nes Jis yra gyvasis Dievas, Jis yra amžinas. Jo karalystė niekada nebus sunaikinta“.

Danieliaus išgelbėjimo istorija moko mus, kad sunkumų ir tamsybės dienomis Dievo vaikai turėtų išlikti tokie pat, kokie buvo šviesiomis ir viltingomis valandomis, kai buvo apsupti viso, ko troško. Danielius liūtų duobėje buvo tas pats Danielius, kuris stovėjo prieš karalių kaip vyriausias šalies ministras ir kaip Aukščiausiojo pranašas. Žmogus, kurio širdis pasilieka Dieve, savo didžiausio išbandymo valandą bus toks pat, kaip ir gero-vės dienomis, kai jam spindėjo Dievo ir žmonių palankumas ir šviesa. Tikėjimas pasiekia tai, kas neregima, ir įsitveria į amžinąją tikrovę.

[545] Dangus yra labai arti tų, kurie kenčia dėl teismo. Kristus sutapatina savo interesus su savo ištikimosios tautos interesais. Jis kenčia kartu su savo šventais vaikais, ir kas tik užgauna Jo išrinktuosius, užgauna Jį patį. **Ta Galybė, kuri yra šalia, kad išgelbėtų nuo fizinių sužalojimų ar nelaimių, taip pat yra šalia, kad išgelbėtų nuo didesnio blogio, leisdama Dievo tarnui išsaugoti savo dorumą bet kokiomis aplinkybėmis ir per dieviškąją malonę pasiekti pergalę.**

Danieliaus kaip valstybės veikėjo patirtis Babilono, Medijos ir Persijos karalystėse atskleidžia tiesą, kad verslo žmogus nebūtinai gali būti gudrus ar klastingas, bet jis gali būti tas, kurį kiekviename žingsnyje moko Dievas. Būdamas galingiausių žemiškų karalysčių ministras pirmininkas, Danielius tuo pat metu buvo ir Dievo pranašas, gaunantis dangiškojo įkvėpimo šviesą. Žmogų, turintį panašių polinkių kaip mes, įkvėpta plunksna apibūdino kaip esantį be kaltės. Jo darbo sandoriai, net kruopščiai ištirti jo priešų, buvo be menkausio trūkumo. Jis buvo pavyzdys, kuo gali tapti kiekvienas verslininkas, kai jo širdis atsivertusi ir pašvęsta, o motyvai teisūs Dievo akyse.

Reiklus klusnumas Dangaus reikalavimams suteikia tiek žemiškas, tiek dvasines palaimas. Nepalaužiamai ištikimas Dievui, nepataikaujantis sau, dar būdamas jaunas, Danielius savo kilniu

orumu ir nesvyruojančiu dorumu pelnė pagonių pareigūno, kurio rūpesčiui jis buvo paskirtas, malonę ir palankumą (žr. *Danieliaus 1, 9*). Tomis pačiomis savybėmis jis pasižymėjo ir vėlesniame gyvenime. Danielius greitai pakilo į ministro pirmininko pareigas Babilono karalystėje. Jo išmintis ir valdymas, nepriekaištingas elgesys ir mandagumas, neapsimestinis širdies gerumas ir ištikimybė principams, kai valdė vėlesni monarchai, kai žlugo tauta ir kūrėsi nauja pasaulinė imperija, net jo priešus privertė pripažinti, kad „jie negalėjo rasti jokios priežasties skundui ar priekaištui, nes jis buvo ištikimas“.

[546]

Pagerbtas žmonių, kurie jam patikėjo aukštas pareigas ir įtakingų pasaulinių karalysčių paslaptis, Danielius buvo pagerbtas ir Dievo kaip Jo atstovas. Jam buvo apreikšta daugel būsimų amžių paslapčių. Stebėtinios pranašystės, kurios užrašytos jo vardu pavadintoje knygoje nuo septinto iki dvyliktojo skyriaus, nebuvo iki galo supratos netgi paties pranašo; tačiau prieš užbaigiant šios žemės darbus jam buvo duotas palaimintas pažadas, kad „dienų pabaigoje“ – šio pasaulio istorijos pabaigoje – jis bus prikeltas, kad atsiimtų savo atpildą ir užimtų deramą vietą. Jam nebuvo duota suprasti visko, kas buvo atskleista dieviškajame plane. „...laikykit paslapyje šiuos žodžius ir užantspauduok knygą“, – buvo jam nurodyta; kalbant apie jo pranašiškus raštus, jie turėjo būti užantspauduoti „iki pabaigos meto“. „Eik savo keliu, Danieliau, – dar kartą angelas nurodė ištikimam Viešpaties tarnui, – nes šie žodžiai turi likti paslapyje ir užantspauduoti ligi pabaigos meto... O tu, eik savo keliu iki pabaigos ir ilsėkis! Prisikelsi savo atpildui dienų pabaigoje.“ (*Danieliaus 12, 4. 9. 13*)

[547]

Artėja šio pasaulio istorijos pabaiga, todėl Danieliaus užrašytos pranašystės reikalauja ypatingo dėmesio, nes jos susijusios su laikais, kuriais mes gyvename. Su jomis turėtų būti siejamas paskutinės Naujojo Testamento knygos mokymas. Šėtonas daugelį paskatino patikėti, kad pranašiškos Danieliaus knygos dalies ir Apreiškimo Jonui negalima suprasti. Tačiau duotas aiškus pažadas, kad šių

pranašysčių tyrinėjimą lydės ypatingi palaiminimai. Apie Danieliaus regėjimus, nuo kurių dienų pabaigoje bus atplėštas antspaudas, pasakyta: „...išmintingieji supras.“ (*Danieliaus 12, 10*) O pažadas, susijęs su apreiškimu, kurį Kristus davė savo tarnui Jonui, kad per amžius mokytų Dievo tautą, skamba taip: „Palaiminti pranašystės žodžių skaitytojas ir klausytojai, tie, kurie laikosi, kas joje parašyta.“ (*Apreiškimo 1, 3*)

Tautų iškilimas ir žlugimas, aiškiai atskleistas Danieliaus ir Apreiškimo knygoje, parodo, kokia bevertė yra vien išorinė ir pasaulinė šlovė. Babilonas su visa savo galybe ir didybe, kokios nuo tų laikų pasaulis neregėjo, – galybė ir didybė, kuri ano meto žmonėms atrodė tokia stabili ir patvari, – visiškai išnyko! Išnyko „kaip lauko gėlė“ (*Jokūbo 1, 10*). Taip išnyko Medijos ir Persijos, Graikijos ir Romos karalystės. **Taip išnyks ir visa, ko pamatas nėra Dievas. Išlikti gali tik tai, kas susiję su Jo užmoju ir atskleidžia Jo charakterį. Dievo principai yra vienintelė patvari nuosavybė, žinoma mūsų pasaulyje.**

[548] Atidus Dievo plano įgyvendinimo tautų istorijoje tyrinėjimas ir būsimų įvykių apreiškimo tyrinėjimas padės mums įvertinti tikrąją regimų ir neregimų dalykų vertę ir suprasti, koks yra tikrasis gyvenimo tikslas. Taip vertindami dalykus amžinybės šviesoje, mes kaip Danielius ir jo draugai galime gyventi dėl to, kas yra tikra, kilnu ir tvaru. Šiame gyvenime įsisavinę mūsų Viešpaties ir Gelbėtojo karalystės – tos palaimintosios karalystės, kuri išliks per amžių amžius, – principus, Jam sugrįžus būsime pasiruošę kartu su Juo paveldėti ir jos turtus.

VI DALIS

Po tremties

„Tesudraudžia tave Viešpats, šėtone!
Viešpats, kuris išsirinko Jeruzalę, tesudraudžia tave!
Argi šis žmogus nėra nuodėgulis, išplėštas iš ugnies?“
(Zacharijo 3, 2)

TREMTINIŲ SUGRĮŽIMAS

Kyro kariuomenės pasirodymas prie Babilono sienų hebrajams buvo ženklas, kad artėja jų išvadavimas iš nelaisvės. Daugiau nei šimtmetį prieš gimstant Kyriui Dievas paminėjo jo vardą ir paskatino pranašą parašyti, ką šis karalius turės nuveikti, – netikėtai užims Babiloną ir tremties vaikams paruoš kelią į laisvę. Per pranašą Izaiją buvo perduotas žodis:

„Taip kalba Viešpats Kyriui, savo pateptajam, kurį Jis paėmė už dešinės rankos, kad pajungtų jam tautas..., kad atvertų jam duris ir vartai būtų atskleisti: ‘Aš pats žygiuosiu pirma tavęs ir sulysiu kalvas. Vario duris sutrupinsiu, nukaposiu geležies skląščius. Tau atiduosiu paslėptus turtus, slaptas sandėpas, kad žinotumėi, jog Aš Viešpats, Izraelio Dievas, kuris šaukia tave vardu.’“ (*Izaija 45, 1–3*)

[551]

Persų užkariautojo kariuomenei netikėtai įžengus upės vaga (jos vandenys buvo nukreipti į šalį) į Babilono sostinės gilumą ir pro vidinius vartus, kurie nerūpestingai buvo palikti atviri ir neapsaugoti, hebrajai turėjo daugybę įrodymų, kad Izaijo pranašystė apie staigų jų engėjų nuvertimą išsipildė tiesiogine prasme. Tai jiems turėjo būti neabejotinas ženklas, kad **Dievas tvarko tautų reikalus vardan jų**, nes su pranašyste, kuri apibūdino Babilono užėmimą ir žlugimą, neatsiejamai susiję šie žodžiai:

„Aš – Tas, kuris taria Kyriui: ‘Tu – Mano kerdžius!’ Visa, ką Aš noriu, jis įvykdys. Jis tars Jeruzalei: ‘Būk atstatyta!’, o apie Šventyklą sakys: ‘Tebūna dedami pamatai!’“ „Aš jį dėl teismo pergaltės išjudinau, visus kelius jam padariau lygius. Ne dėl algos ar dovanų jis

Mano miestą atstatys ir Mano tremtinius išlaisvins', – sako Galybių Viešpats. “ (*Izaijo 44, 28; 45, 13*)

[552] Tai buvo ne vienintelės pranašystės, kuriomis tremtiniai galėjo grįsti savo greito išgelbėjimo viltį. Jiems buvo žinomi Jeremijo raštai, aiškiai nurodantys laikotarpį, kuriam pasibaigus, Izraelis bus išlaisvintas iš Babilono tremties. „O kai bus praėję septyniasdešimt metų, – kalbėjo Viešpats per savo pasiuntinį, – Aš nubausiu Babilono karalių ir tautą, chaldėjų kraštą, už jų kalbę, – tai Viešpaties žodis. – Paversiu jų kraštą amžiniais tyrlaukais.“ (*Jeremijo 25, 12*) Judo likučiu bus parodyta malonė, kaip atsakas į karštą maldą. „Rasite Mane čia pat, su jumis, ir Aš jus sugrąžinsiu į jūsų kraštą, – tai Viešpaties žodis. – Aš surinksiu jus iš visų tautų ir visų vietų, kur tik jus išblaškiau, ir sugrąžinsiu į tą vietą, iš kurios ištrėmiau, – tai Viešpaties žodis.“ (*Jeremijo 29, 14*)

Danielius ir jo draugai dažnai tyrinėjo šias ir panašias pranašystes apie Dievo užmojų Jo tautai. O dabar, kai greita įvykių raida pranašavo galingus Dievo rankos darbus tarp tautų, Danielius susimąstė apie Izraeliui duotus pažadus. Jo tikėjimas pranašišku žodžiu leido patirti jam tai, ką buvo išpranašavę Dievo Žodžio rašytojai. „Tik pasibaigus septyniasdešimt Babilono metų, – pasakė Viešpats, – aplanksiu jus ir įvykdysiu savo malonės pažadą sugrąžinti jus... Laiduoju tikrai žinau, ką užsimojau dėl jūsų, – tai Viešpaties žodis, – dėl jūsų gerovės, o ne dėl žalos! Noriu jums suteikti vilties sklidiną ateitį. Kai jūs šauksitės Manęs, kai ateisite ir kreipsitės į Mane malda, Aš jus išklausysiu. Kai Manęs ieškosite, rasite Mane. Taip, jeigu visa širdimi Manęs ieškosite.“ (*Jeremijo 29, 10–13*)

[553] Prieš pat Babilono kritimą, kai Danielius tyrinėjo šias pranašystes ir meldė, kad Dievas padėtų suprasti išpranašautus laikus, Viešpats siuntė jam kelis regėjimus apie karalysčių iškilimą ir žlugimą. Pirmajam regėjimui, kuris užrašytas Danieliaus knygos septintajame skyriuje, buvo duotas išaiškinimas, tačiau pranašui ne viskas buvo aišku. „Dėl tokių minčių buvau didelio nerimo apimtas, – rašė jis

apie to meto išgyvenimą, – ir mano veidas išbal. Tą dalyką aš laikiau savo širdyje.“ (*Danieliaus 7, 28*)

Per kitą regėjimą jam buvo suteikta daugiau šviesos apie būsimus įvykius. To regėjimo pabaigoje Danielius girdėjo „kalbant šventąjį, o kitas šventasis kreipėsi į tą nepažįstamą kalbantįjį: ‘Kiek ilgai tęsis šio regėjimo įvykiai?’“ (*Danieliaus 8, 13*) Gavęs atsakymą: „Du tūkstančius tris šimtus vakarų ir rytmečių, o po to šventykla bus apvalyta“ (*Danieliaus 8, 14*), jis sumišo. Jis uoliai ieškojo regėjimo prasmės. Jis negalėjo suvokti ryšio tarp septyniasdešimt tremties metų, apie kuriuos kalbėjo Jeremijas, ir dviejų tūkstančių trijų šimtų metų, apie kuriuos kalbėjo regėjime matyta dangiškoji būtybė, metų, kurie turėjo siekti iki Dievo šventyklos apvalymo. Angelas Gabrielius iš dalies jam paaiškino, tačiau, kai pranašas išgirdo, jog „regėjimas apie tolimas dienas“, jis nualpo. „Aš, Danielius, pasijutau blogai, – aprašo jis savo išgyvenimą, – ir sirgau keletą dienų. Paskui atsikėliau ir rūpinausi karaliaus reikalais. Bet jaučiau regėjimo baimę ir jo nesupratau.“ (*Danieliaus 8, 26–27*)

Vis dar išgyvendamas dėl Izraelio, Danielius iš naujo tyrinėjo Jeremijo pranašystes. Jos buvo aiškos, tokios aiškos, kad, pagal knygoje užrašytus liudijimus, jis suprato, „kaip pagal pranašą Jeremiją pasiekusį Viešpaties žodį skaičiuoti metus, po kurių turėjo baigtis Jeruzalės nuniokojimas, būtent septyniasdešimt metų“ (*Danieliaus 9, 2*). [554]

Grįsdamas savo tikėjimą pranašišku žodžiu, Danielius maldavo Viešpatį greito šių pažadų išpildymo. Jis meldė, kad būtų apsaugota Dievo garbė. Savo maldavime jis visiškai susitapatino su tais, kurie nepasiekė dieviškojo užmojo, ir išpažino jų nuodėmes kaip savo.

„Atsigrėžiau į Viešpatį Dievą, – pasakoja pranašas, – ieškodamas atsakymo, meldamasis ir maldaudamas pasninku, ašutine ir peleinais. Maldavau Viešpatį, savo Dievą, išpažindamas...“ (*Danieliaus 9, 3–4*) Nors Danielius jau daugelį metų tarnavo Dievui ir Dangus apie jį kalbėjo kaip apie „labai brangų žmogų“, tačiau dabar jis stojo

Dievo akivaizdon kaip nusidėjėlis, išsakydamas didžiulį savo mylimos tautos poreikį. Jo malda buvo iškalinga savo paprastumu ir didžiu nuoširdumu. Pasiklausykite jo maldavimo:

„Ak, Viešpatie, didis ir baimę keliantis Dieve! Tu laikaisi Sando-ros ir ištikimai myli Tave mylinčius ir vykdančius Tavo įsakymus. Mes nusidėjome ir nusikaltome, nedorai elgėmės ir maištavome, nusigrėždami nuo Tavo įsakymų ir nuostatų. Mes neklausėme Tavo tarnų pranašų, kalbėjusių Tavo vardu mūsų karaliams, didžiūnams, protėviams ir visiems krašto žmonėms.

[555] Tu, Viešpatie, esi teisus, ir kaistame iš gėdos iki pat šios dienos mes, Judo žmonės, Jeruzalės gyventojai, visas Izraelis, arti ir toli esantieji visuose kraštuose, kur tik juos išblaškei dėl išdavystės, kuria jie Tau nusidėjo...

Bet Tau, Viešpatie, mūsų Dieve, priklauso gailestingumas ir atleidimas! Mes juk maištavome prieš Tave.“ „Viešpatie, kaip dera Tavo dideliame teisumei, tenusigrėžia Tavo įniršęs pyktis nuo Tavo miesto Jeruzalės, nuo Tavo šventojo kalno! Dėl mūsų nuodėmių ir mūsų protėvių kalčių Jeruzalė ir Tavo tauta tapo pajuoka visiems mūsų kaimynams.

Taigi dabar, mūsų Dieve, išklausyk savo tarno maldą ir prašymą, ir Tau pačiam, Viešpatie, tešviečia Tavo veidas nuniokotoje Tavo šventykloje. Palenk savo ausį, mano Dieve, ir išgirsk. Atverk savo akis ir pažvelk į mūsų nuniokojimą ir miestą, kuris vadinasi Tavo vardu. Ne dėl savo teismo mes sudedame savo maldavimus priešais Tavo veidą, bet dėl Tavo didelio gailestingumo.

Viešpatie, išgirsk! Viešpatie, atleisk! Viešpatie, išklausyk ir veik! Dėl savęs paties nedelsk, mano Dieve, nes Tavo miestas ir Tavo tauta vadinasi Tavo vardu.“ (*Danieliaus 9, 4–9; 16–19*)

Dangus pasilenkė žemai, kad išgirstų nuoširdų pranašo maldavimą. Dar nebaigus melsti atleidimo ir tautos sugrąžinimo į gimtinę, jam vėl pasirodė galingasis Gabriėlius ir priminė regėjimą, kurį Danielius matė dar prieš Babilono sunaikinimą ir Belšacaro mirtį. Ir tuomet angelas jam išsamiai išaiškino septyniasdešimties savaičių

laikotarpio įvykius, kurie prasidės, kai bus „paskelbtas žodis atnaujinti ir atstatyti Jeruzalę“ (*Danieliaus 9, 25*).

Danielius meldėsi „pirmais Ahasvero sūnaus Darijaus... metais“ (*Danieliaus 9, 1*), to medų valdovo, kurio karvedys Kyras išplėšė iš Babilono pasaulinio valdymo skeptrą. Dievas pagerbė Darijaus karaliavimą. Jam buvo siųstas angelas Gabrielius „padėti ir jį stiprinti“ (*Danieliaus 11, 1*). Po jo mirties, maždaug per dvejus metus nuo Babilono žlugimo, jo sostą užėmė Kyras. Jo viešpatavimo pradžia pažymėjo septyniasdešimties metų pabaigą nuo tada, kai Nebukadnecaras iš Judo namų į Babiloną išvedė pirmąjį hebrajų būrį.

[556]

Danieliaus išgelbėjimą iš liūtų duobės Dievas panaudojo tam, kad didžiajam Kyruui padarytų palankų išpūdį. Kilnios savybės Dievo žmogaus, kaip įžvalgaus valstybės veikėjo, paskatino Persijos valdovą rodyti jam didelę pagarbą ir pripažinti jo nuomonę. Ir dabar, kaip tik tuo metu, kai Dievas pasakė, kad atstatys savo šventyklą Jeruzalėje, jis paskyrė Kyrą kaip savo patikėtinį, kad šis suprastų pranašystes apie save, kurias Danielius taip gerai žinojo, ir hebrajų tautai suteiktų laisvę.

Kai Kyras pamatė, jog daugiau negu prieš šimtą metų iki jam gimstant buvo išpranašauta, koku būdu kris Babilonas; kai perskaitė visatos Valdovo jam skirtą žinią: „Aš – Tas, kuris tave apginkluoja, nors tu Manęs ir nepažįsti, kad nuo saulės tekėjimo iki jos laidos būtų žinoma, jog kito be Manęs nėra“; kai jam prieš akis iškilo paties amžinojo Dievo prisipažinimas: „Dėl Jokūbo, savo tarno, dėl Izraelio, savo išrinktojo, pašaukiau tave vardu, teikdamas tau garbę, nors tu Manęs ir nepažinojai“; kai jis atrado Dievo įkvėptus rašmenis: „Aš jį dėl teismo pergalės išjudinau, visus kelius jam padariau lygius. Ne dėl algos ar dovanų jis Mano miestą atstatys ir Mano tremtinius išlaisvins“ (*Izaijo 45, 5–6. 4. 13*), Kyro širdis buvo labai sujaudinta, todėl jis pasiryžo įvykdyti jam Dievo paskirtą misiją – išlaisvinti Judo tremtinius ir padėti jiems atstatyti Jehovos šventyklą.

[557]

Rašytiniu įsaku, paskelbtu „visai karalystei“, Kyras išreiškė savo norą pasirūpinti hebrajų sugrįžimu ir jų šventyklos atstatymu. „Viešpats, Dangaus Dievas, atidavė man visas žemės karalystes, – dėkingai pripažino karalius savo įsake, – ir pavedė man pastatyti Jam Namus Jeruzalėje, kuri yra Jude. Visi, kas iš jūsų priklauso Jo tautai – tebūna jų Dievas su jais! – tesileidžia kelionėn į Jeruzalę... atstatyti Viešpaties, Izraelio Dievo, Namų Jeruzalėje. Visus išlikusius, kad ir kur jie gyventų, teparemia jų vietovių žmonės auksu ir sidabru, daiktais ir galvijais kartu su geros valios atnašomis Dievo Namams Jeruzalėje.“ (*Ezros 1, 1–4*)

[558] „Tie Namai turi būti atstatyti, – nurodė jis, kalbėdamas apie šventyklą, – kaip vieta atnašauti aukoms ir aukoti deginamosioms aukoms. Jų aukštis tebūna šešiasdešimt uolekčių, o plotis šešiasdešimt uolekčių. Teturi jie po tris sluoksnius skaldyto akmens po kiekvienu medžio sluoksniu. Išlaidos turi būti padengtos iš karališkojo iždo. Be to, tebūna sugrąžinta ir nugabenta į Jeruzalės šventyklą, kiekvienas į savo vietą, aukso ir sidabro reikmenys, kuriuos Nebukadnecaras paėmė iš Jeruzalės Šventyklos ir atgabeno į Babiloną.“ (*Ezros 6, 3–5*)

Žinia apie šį įsaką pasiekė tolimiausias karalystės sritis, ir visur išsklaidyti Dievo vaikai dėl to labai džiūgavo. Daugelis, kaip Danielius, tyrinėjo pranašystes ir prašė Dievą įsiterpti Siono labui. Dabar į jų maldas buvo atsakyta, ir jie džiaugsmo kupinomis širdimis vienijosi giesmėje:

„Kai Viešpats parvedė Siono tremtinius,
mes buvome lyg sapne.
Kaip tuomet mes juokėmės,
ir mūsų liežuvis netvėrė džiaugsmu!
Tuomet buvo kalbama tautose:
‘Viešpats padarė jiems didžių dalykų!’
Iš tikrųjų Viešpats mums padarė
didžių dalykų; kokie mes buvome laimingi!“
(*Psalms 126, 1–3*)

„Judo ir Benjamino šeimų galvos, kunigai ir levitai, kurių dvasią Dievas iš tikrųjų buvo įkvėpęs, – tai buvo didelis likutis, apie penkiasdešimt tūkstančių žmonių, žydų iš tremties žemių, pasiryžusių pasinaudoti jiems pasiūlyta nuostabia galimybe, – vykti ir atstatyti Dievo Namus Jeruzalėje.“ Jų draugai neišleido jų tuščiomis rankomis. „Visi jų kaimynai parėmė juos sidabro reikmenimis, auksu, daiktais, galvijais ir vertingomis dovanomis.“ O prie šių ir kitų sava-

[559]

norisų aukų buvo perduoti „Viešpaties Namų reikmenys, kuriuos Nebukadnecaras buvo išgabenęs iš Jeruzalės... Persijos karalius Kyras padavė juos išdininkui Mitredatui... penkis tūkstančius keturis šimtus aukso ir sidabro indų“ (*Ezros 1, 5–11*), skirtų naudoti šventykloje, kuri turėjo būti atstatyta.

Karaliaus Dovydo palikuoniui Zerubabeliui (taip pat žinomam kaip Šešbacarui) Kyras patikėjo į Judą grįžtančios bendrijos vado pareigas, jam talkino vyriausiasis kunigas Jozuė. Ilga kelionė per dykumą buvo sėkminga, ir laiminga bendrija, dėkodama Dievui už didelį Jo gailėstingumą, tuojau pat ėmėsi atstatyti visa, kas sugriauta ir sunaikinta. „Šeimų galvos“ aukėjo savo turtą, kad apmokėtų šventyklos atstatymo išlaidas, o žmonės, sekdami jų pavyzdžiu, noriai aukėjo iš menkų savo išteklių (*žr. Ezros 2, 64–70*).

Ant seno aukuro pamatų šventyklos kieme pirmiausia buvo pastatytas aukuras. Į šio aukuro pašventinimo iškilmes susirinko „žmonės visi kaip vienas“, jie susivienijo atkuriant šventas apeigas, kurios buvo nutrauktos Nebukadnecarui sugriovus Jeruzalę. Prieš išsiskirstydami po namus, kuriuos stengėsi atstatyti, „jie šventė... Palapinių šventę“ (*žr. Ezros 3, 1–6*).

Kasdienių deginamųjų aukų aukuro atstatymas labai nudžiugino ištikimąjį likutį. Jie nuoširdžiai ėmėsi šventyklos atstatymui būtinų paruošiamųjų darbų, kas mėnesį įgaudami daugiau drąsos. Daugel metų iš jų buvo atimti regimi Dievo Artumo ženklai. Dabar, apsupti daugelio liūdnu priminimų apie savo protėvių atsimetimą, jie ilgė-

[560]

ženklą. Dievo pritarimą jie vertino labiau nei asmeninės nuosavybės ir buvusių teisių susigražinimą. Nuostabiai Jis veikė jų labui, ir nors jie jautė Jo buvimo su jais užtikrinimą, vis dėlto troško didesnių palaiminimų. Jie džiaugsmingai laukė dienos, kai atstačius šventyklą pamatys iš jos sklindančią Jo šlovę.

Darbininkai, ruošę statybines medžiagas, tarp griuvėsių rado milžiniškų akmenų, atgabentų į šventyklą dar Saliamono dienomis. Jie buvo tinkami naudoti, buvo parūpinta ir daug naujų medžiagų. Netrukus darbai buvo tiek pažengę, kad atėjo metas dėti kartinį akmenį. Daug tūkstančių susirinko stebėti darbų eigą ir išreikšti savo džiaugsmą, galėdami būti viso to liudininkais. Kol buvo dedamas kartinis akmuo, žmonės, pritariant kunigų trimitams ir Asafo sūnų cimbolams, „giedojo giesmes, dėkodami ir šlovindami Viešpatį, nes Jis geras, nes Jo ištikimoji meilė Izraeliui amžina“ (*Ezros 3, 11*).

[563]

Atstatomieji Dievo Namai buvo tema daugelio pranašysčių, pabrėžiančių Dievo malonę, kurią Jis siekė parodyti Sionui, ir visi kartinio akmens padėjimo iškilmės dalyviai turėjo pajusti šio įvykio dvasią. Tačiau tą džiaugsmingą dieną skambant muzikai ir šlovini-mo šauksmams buvo girdimos ir nesiderinančios gaidelės. „...daug kunigų, levitų ir šeimų galvų – žmonės, mačiusieji pirmuosius Na-mus ant jų pamatų – garsiai verkė.“ (*Ezros 3, 12*)

Natūralu, kad liūdesys užplūdo širdis senyvo amžiaus žmonių, matančių ilgai trukusio maišto padarinius. Jeigu jie ir jų karta būtų paklususi Dievui ir įgyvendinusi Izraeliui skirtą užmojį, tuomet Saliamono pastatytoji šventykla nebūtų buvusi sugriauta, o jie būtų išvengę tremties. **Tačiau dėl nedėkingumo ir neištikimybės izra-elitai buvo išblaškyti tarp pagonių.**

Dabar sąlygos pasikeitė. Švelniai gailėdamasis Dievas aplankė savo tautą ir leido jai sugrįžti į savo žemes. Liūdesys dėl praeities klaidų turėjo užleisti vietą didžiam džiaugsmui. Dievas palietė Kyro širdį, kad padėtų izraelitams atstatyti šventyklą, o tai turėjo uždegti jų nuoširdų dėkingumą. Tačiau kai kuriems nepavyko pamatyti,

kaip Dievas atveria naujas galimybes. Užuoat džiūgavę, jie puoselėjo nepasitenkinimą ir liūdnas mintis. Jie matė Saliamono šventyklos šlovę ir raudėjo matydami, kad statomas pastatas bus menkesnis, nebe toks pat.

Murmėjimas, bėdojimas, nemalonus lyginimas su buvusia šventykla daugelį veikė neigiamai ir silpnino statytojų rankas. Darbininkai ėmė abejoti, ar verta pradėti statybas, kurios jau nuo pat pradžių buvo taip gausiai kritikuojamos ir sukėlė tiek daug aimanų.

Tačiau bendrijoje buvo daugel tokių, kurių didis tikėjimas ir platus mąstymas neleido taip paniekinamai žvelgti į menkesnę šlovę. „Nors daugelis ir garsiai šaukė iš džiaugsmo. Taigi žmonės negalėjo atskirti džiaugsmo šauksmų nuo verksmo aimanų, nes visi taip garsiai šaukė, kad jų balsai buvo toli girdėti.“ (*Ezros 3, 12–13*)

[564]

Jeigu tie, kurie nesidžiaugė, kad buvo padėtas šventyklos kertinis akmuo, tą dieną būtų numatę savo netikėjimo padarinius, jie būtų pasibaisėję. Jie mažai tesuprato, kur nusvers jų nepritarimo ir nusivylimo žodžiai, jie mažai nutuokė, kaip jų reiškiamas nepasitenkinimas atitolins Viešpaties Namų užbaigimą.

Pirmosios šventyklos didingumas ir įspūdingos religinės apeigos buvo Izraelio pasididžiavimo šaltinis prieš pat jų tremtį, tačiau tose pamaldose dažnai nebuvo svarbiausių dalykų, kuriuos vertina Dievas. Pirmosios šventyklos šlovė ir apeigų didingumas nepadarė jų tinkamų Dievo akyse, jie neatnešė to, ką Dievas vertina labiausiai, – jie neaukojo Jam nuolankios ir atgailaujančios dvasios aukų.

Būtent tada, kai pamirštami gyvybiškai svarbūs Dievo karalystės principai, padaugėja apeigų, jos tampa įmantrios. Kai nepaisoma charakterio ugdymo, kai trūksta to, kas puošia sielą, kai niekinamas pamaldumo paprastumas, tuomet puikybė ir noras pasirodyti reikalauja didingų bažnyčios statinių, prabangių išdabinių ir įspūdingų ceremonijų. Tačiau visu tuo Dievas nėra garbinamas. **Jis vertina savo Bažnyčią ne pagal jos išorinius pranašumus, o pagal nuširdų pamaldumą, kuris tikinčiuosius išskiria iš pasaulio.** Jis ją

[565]

vertina pagal jos narių augimą Kristaus pažinimu, pagal jų dvasinio gyvenimo pažangą. Jis ieško meilės ir gerumo principų jų gyvenime. **Visi pasaulio meno šedevrai negali prilygti santūrumo ir charakterio grožiui, kuris atsiskleidžia Kristaus vaikuose.**

Tikintieji gali būti patys vargingiausi šalyje. Bendruomenė gali nepasižymėti jokių išoriniu patrauklumu, tačiau jeigu jos nariai gyvena Kristaus charakterio principais, tuomet prie jų garbinimo prisijungs angelai. Šlovė ir padėka, kylanti iš dėkingos širdies, pakils pas Dievą kaip malonus kvapas.

„Dėkokite Viešpačiui, nes Jis geras,
nes Jo ištikimoji meilė amžina.“

„Taip tesako Viešpaties atpirktieji,
kuriuos Jis atpirko iš vargo...“

„Giedokite Jam, šlovinkite Jį giesmėmis,
kalbėkite apie visus Jo nuostabius darbus.
Didžiūokitės Jo šventuoju vardu,
tedžiūgauja Viešpaties ieškančiųjų širdis!“

„Nes Jis patenkino trokštančius
ir alkstančius pripildė gėrybių.“

(Psalmė 107, 1–2; 105, 2–3; 107, 9)

[566]

„DIEVO PRANAŠAI BUVO SU JAIS“

etoli izraelitų, kurie užsimojo atstatyti šventyklą, gyveno samariečiai. Ši tauta kilo iš mišrių santuokų, dešimties Izraelio giminių likučiui, išlikusiam Samarijoje ir Galilėjoje, tuokiantis su Asirijos sričių pagonių kolonistais. Vėliau samariečiai teigė, jog garbina tikrąjį Dievą, bet širdyje ir gyvenime jie buvo stabmeldžiai. Beje, jie manė, kad jų stabai tik primena jiems gyvąjį Dievą, visatos Valdovą, tačiau iš tiesų žmonės buvo linkę garbinti raižytus atvaizdus.

[567]

Vykstant šventyklos atstatymo darbams, samariečiai tapo žinomi kaip „Judo ir Benjamino priešai“. „Išgirdę, kad sugrįžę tremtiniai stato Viešpačiui, Izraelio Dievui, šventyklą“, jie „kreipėsi į Zerubabelį ir kilčių galvas“ ir pareiškė norą kartu su jais dalyvauti statybose. „Statykime su jumis, – siūlė jie, – nes ir mes garbiname jūsų Dievą ir atnašavome Jam aukas nuo čia mus atkėlusio Asirijos karaliaus Asarhadono dienų.“ Bet ypatinga teisė, kurios jie prašė, jiems nebuvo suteikta. „Negali būti nė kalbos, kad jūs su mumis statytumėte Namus mūsų Dievui, – atsakė Izraelio vadai. – Mes vieni statysime juos Viešpačiui, Izraelio Dievui, kaip Persijos karalius Kyras yra mums įsakęs.“ (*Ezros 4, 1–3*)

Iš Babilono nusprendė grįžti tik likutis izraelitų, ir dabar, kai jie ėmėsi darbo, kuris, atrodo, viršijo jų jėgas, atėjo artimiausi kaimynai, siūlydami pagalbą. Samariečiai nurodė, kad jie garbina tikrąjį Dievą, ir išreiškė norą dalytis privilegijomis ir palaiminimais, susijusiais su šventyklos pamaldomis. „Ir mes garbiname jūsų Dievą“, – sakė jie. „Statykime su jumis.“ Tačiau jeigu žydų vadovai būtų

priėmę jų pagalbą, jie būtų atvėrę duris stabmeldystei. Jie išvelgė samariečių nenuoširdumą. Jie suprato, kad pagalba, gauta susivienijus su šiais žmonėmis, būtų nieko verta, palyginti su palaiminimais, kurių gali tikėtis, ištikimai laikydamiesi aiškių Jehovos įsakų.

[568]

Viešpats per Mozę nurodė, kokie turi būti Izraelio santykiai su aplinkinėmis tautomis: „Nesudaryk su jais sandoros ir nepasigailėk jų. Nesimaišyk su jais vedybomis..., nes tai nugręš tavo vaikus nuo Manęs tarnauti kitiems dievams. Tuomet Viešpaties įniršis suliepsnos ant tavęs, ir Jis nedelsdamas tave sunaikins.“ Tu „esi tauta, pašvęsta Viešpačiui, savo Dievui. Tave Viešpats išsirinko iš visų kitų tautų žemėje būti Jo tauta“ (*Pakartoto Įstatymo 7, 2–4; 14, 2*).

Aiškiai buvo nurodyti sąjungos su aplinkinėmis tautomis padariniai. „Viešpats išblaškys tave tautose nuo vieno žemės galo ligi kito, – sakė Mozė, – tenai tarnausi svetimiems dievams iš akmens ir medžio, kurių nei tu, nei tavo protėviai nepažinojote. Tačiau net tose tautose nerasi ramybės; nebus tenai vietos tavo kojų padams. Tenai Viešpats duos tau sugrubusią širdį, pražiūrėtas akis ir vilties netekusią dvasią. Tavo gyvastį nuolat slėgs nežinia, patirsi baimę naktį ir dieną, nebūdamas tikras, kad išliksi. Ryto metą sakysi: ‘Ak, kad jau būtų vakaras!’, o vakare sakysi: ‘Ak, kad jau būtų rytas!’ iš baimės, kurią jaus tavo širdis, ir dėl to, ką matys tavo akys.“ (*Pakartoto Įstatymo 28, 64–67*) „Tačiau, – skambėjo pažadas, – ieškosi ten Viešpaties, savo Dievo, ir rasi Jį, jei ieškosi visa širdimi ir visa siela.“ (*Pakartoto Įstatymo 4, 29*)

[569]

Zerubabelis ir jo bendražygiai žinojo šiuos ir daugelį kitų panašių Šventojo Rašto perspėjimų, o pastaroji nelaisvė daugel sykių įrodė, kad jie išsipildė. Dabar, kai jie atgailavo dėl nuodėmių, kurios jiems ir jų tėvams užtraukė nelaimės, apie kurias aiškiai kalbėjo Mozė, ir visa širdimi atsigręžė į Dievą ir atnaujino Sandoros santykius su Juo, jiems buvo leista sugrįžti į Judo kraštą, kad atstatytų visa, kas buvo sugriauta. Ar derėtų vos pradėjus darbus sudaryti sandorą su stabmeldžiais?

„Nesudaryk su jais sandoros“, – pasakė Dievas, todėl tie, kurie neseniai iš naujo pasišventė Viešpačiui prie aukuro, pastatyto šalia šventyklos griuvėsių, suprato, kad **riba tarp Dievo tautos ir pasaulio turi būti labai aiški**. Jie atsisakė sudaryti sandorą su tais, kurie, nors ir žinojo Dievo Įstatymo reikalavimus, jų nesilaikė.

Dievo tauta iki laikų pabaigos turi laikytis principų, išdėstytų Pakartoto Įstatymo knygoje, kurie ugdė Izraelį. Tikroji gerovė priklauso nuo mūsų sandoros santykių su Dievu tėstimumo. Mes negalime aukoti principus, sudarydami sąjungą su tais, kurie neturi Dievo baimės.

Nuolat gresia pavojus, jeigu krikščionys mąno, jog, norėdami daryti įtaką pasauliečiams, privalo iš dalies prisitaikyti prie pasaulio. Nors toks kelias atrodytų turi didelių privalumų, tačiau baigsis dvasiniu nuosmikiu. Dievo žmonės turi griežtai saugotis gudrios įtakos, kurią meilikaudamas stengiasi daryti tiesos priešas. Šiame pasaulyje jie yra ateiviai ir svečiai, keliaujantieji pavojų apsuptu keliu. Jie neturi kreipti dėmesio į išradingus gudravimus ir viliojančias paskatas, kurios atitraukia nuo ištikimybės.

[570]

Labiausiai reikia bijoti ne atvirų priešų, viešai prieštaraujančių Dievo darbui. Didesnę tikimybę apgauti turi tie, kurie, kaip Judo ir Benjamino priešai, ateina su švelniais žodžiais ir pataikūniškomis kalbomis [žr. *Romiečiams 16, 18*], tarsi ieškodami draugiškų santykių su Dievo vaikais. Su tokiais kiekvienas turi būti itin atidus, kad nieko neįtardamas nepatektų į kruopščiai paslėptus meistriškus spąstus. Ypač šiandien, kai artėja žemės istorijos pabaiga, Viešpats reikalauja iš savo vaikų budrumo, nes nėra laiko atsipalaiduoti. **Kadangi vyksta nuolatinė kova, niekas nėra paliktas kovoti vienas. Angelai padeda ir saugo tuos, kurie nuolankiai vaikšto Dievo akivaizdoje. Mūsų Viešpats niekada neišduos tų, kurie Juo pasitiki.** Kai Jo vaikai artinasi prie Jo, ieškodami užuovėjos nuo blogio, iš gailesčio ir meilės jiems Jis kovoja su priešu. „Nelieskite, neužgaukite jų, – draudžia Jis, – jie Mano! Aš įrėžiau jų vardus savo rankos delne.“ [žr. *1 Metraščių 16, 21–22; Izaijo 49, 16*]

[571] Nenuilstamai priešindamiesi, samariečiai „ėmė kenkti Judo žmonių ryžtui ir stengėsi atbaidyti juos nuo statybos. Jie papirko ir pareigūnus, niekais versdami jų užmojų per visą Persijos karaliaus Kyro gyvenimą iki pat Persijos karaliaus Darijaus viešpatavimo“ (*Ezros 4, 4–5*). Melagingais įskundimais jie sukėlė įtarimą tų, kurie lengvai pasiduodavo įtarinėjimams. Bet galiausiai daugel metų piktos jėgos buvo sulaikomos, ir Judo krašto žmonės galėjo laisvai tęsti darbus.

Tuo tarpu, kai šėtonas stengėsi paveikti aukščiausią Medijos ir Persijos karalystės valdžią, kad ji rodytų Dievo tautai nepalankumą, angelai dirbo tremtinių labui. Kova buvo tokia, kad ją stebėjo visas susidomėjęs dangus. Pranašas Danielius mums leidžia žvilgtelėti į tą galingą gėrio ir blogio jėgų kovą. Tris savaites angelas Gabrielius kovojo su tamsos jėgomis, siekdamas atremti įtaką, kurią jos darė Kyru, ir galiausiai Gabrieliui į pagalbą atėjo pats Kristus. „...Persijos karalystės didžiūnas dvidešimt vieną dieną buvo man priešingas. Tikėk manimi, – pasakė Gabrielius, – man padėti atėjo Mykolas, vienas iš vyriausių didžiūnų. Aš palikau Jį ten su Persijos karalystės didžiūnu.“ (*Danieliaus 10, 13*) Visa, ką Dangus galėjo padaryti Dievo tautos labui, buvo padaryta. Pagaliau pergalė iškovota. Priešo pajėgos buvo sulaikytos per visą Kyro valdymo laikotarpį ir per visas dienas jo sūnaus Kambizo, kuris karaliavo apie septynerius su puse metų.

[572] Tai buvo nuostabių galimybių metas žydams. Dangaus aukščiausi pasiuntiniai veikė karalių širdis, o Dievo tauta turėjo energingai darbuotis, kad įvykdytų Kyro įsakymą. Jie turėjo negailėti jėgų, kad atstatytų šventyklą ir atkurtų jos pamaldas bei išikurtų savo namuose Judo krašte. Tačiau tomis dienomis, kai veikė Dievo galybė, daugelis nebepanoro darbuotis. Priešų pasipriešinimas buvo toks stiprus ir ryžtingas, kad pamažu statytojams nusviro rankos. Kai kurie negalėjo pamiršti vaizdo, kai dedant kertinį akmenį, daugelis išreiškė nepasitikėjimą sumanytu darbu. Samariečiams įžulėjant,

nemažai hebrajų pradėjo abejoti, ar iš tiesų dabar tinkamas metas atstatyti šventyklą. Tokios nuotaikos sparčiai plito. Daugelis darbininkų nusivylę ir nusiminę grįžo į namus ir ėmėsi įprastų gyvenimo rūpesčių.

Valdant Kambizui, šventyklos atstatymo darbai vyko lėtai. O valdant Netikrajam Smerdžiui, vadinamam Artakserksu (žr. *Ezros 4, 7*), samariečiai paskatino nesąžiningą apsimetėlį išleisti įsaką, draudžiantį žydams atstatyti savo šventyklą ir miestą.

Daugiau nei metus šventykla buvo palikta ir apleista. Žmonės gyveno savo namuose ir stengėsi susikurti laikiną gerovę, tačiau jų padėtis buvo apgailėtina. Dirbti, kaip būtų galėję, jiems nesisekė. Atrodė, kad net gamta surengė sąmokslą prieš juos. Kadangi jie apleido šventyklą, Dievas siuntė žemei naikinančią sausrą. Viešpats buvo jiems dovanojęs lauko ir sodo vaisių, javų, vyno ir aliejaus, kaip savo palankumo ženklą, bet kadangi jie naudojo šias gausias dovanas taip savanaudiškai, Jis atėmė šiuos palaiminimus.

Tokios sąlygos buvo Darijaus Hystaspo ankstyvojo valdymo metu. Tiek dvasinė, tiek žemiškoji izraelitų padėtis buvo apgailėtina. Jie taip ilgai murmėjo ir abejojo, taip ilgai pirmiausia rūpinosi savo asmeniniais reikalais, abejingai žvelgdami į Viešpaties šventyklos griuvėsius, kad daugelis nebematė Dievo tikslo grąžinti juos į Judėją, sakydami, „kad dar neatėjo metas atstatyti Viešpaties Šventyklą“ (*Agėjo 1, 2*).

Tačiau netgi ši tamsi valanda nebuvo beviltiška tiems, kurie pasitikėjo Dievu. Krizei įveikti buvo pašaukti pranašai Zacharijas ir Agėjas. Šie paskirti pasiuntiniai jaudinančiais žodžiais atskleidė žmonėms jų bėdų priežastį. **Izraelitų gerovės stoka, pasak pranašų, buvo savo interesų iškėlimas aukščiau Dievo.** Jeigu jie būtų garbinę Dievą, rodę Jam deramą pagarbą ir dėmesį, pirmiausia pasirūpinę Jo Namais, jie būtų pritraukę Jo Artumą ir palaiminimus.

Nusivylusiems pranašas Agėjas uždavė klausimus, kurie vertė susimąstyti: „Argi metas jums gyventi pagražinimais apkaltuose savo

[573]

namuose, kai šie Namai tebėra sugriauti?’ Dabar taip kalba Galybių Viešpats: ‘Susimąstykite, kaip jums sekėsi!’“ Kodėl tiek mažai padarėte? Kodėl taip rūpinatės savo namais ir visai nesirūpinate Viešpaties Namais? Kur tas uolumas, kuriuo degėte, norėdami atstatyti Viešpaties Namus? Ką gavote tarnaudami sau? Noras pabėgti nuo skurdo privertė jus apleisti šventyklą, tačiau tas aplaidumas atnešė jums tai, ko baiminotės. „Jūs daug sėjote, bet mažai nuvalėte, jūs valgote, bet jums niekada negana, jūs geriate, bet jums niekada neužtenka, jūs rengiatės, bet nė vienam nėra šilta, ir kas šį tą užsidirba, tas deda į kiaurą maišą.“ (*Agėjo 1, 4–6*)

[574]

Tada žodžiais, kurių jie negalėjo nesuprasti, Viešpats atskleidė priežastį, dėl kurios jie jautė nepriteklį: „Jūs daug tikėjotės, bet mažai gavote, ir ką namo pargabenote, tą Aš vėjais paleidau. Kodėl gi? – tai Galybių Viešpaties žodis. – Ogi todėl, kad Mano Namai tebėra sugriauti, o jūs visi skubinatės kiekvienas į savo namus. Todėl dangūs virš jūsų nedavė rasos, o žemė – savo derliaus. Pašaukiau sausrą žemei ir kalvoms, javams, jaunam vynuui ir šviežiam aliejui, viskam, ką augina dirva, žmonėms ir gyvuliams ir visiems jų triūso vaisiams.“ (*Agėjo 1, 9–11*)

„Susimąstykite, kaip jums sekasi! – sakė Viešpats. – Kopkite į kalvas, pargabenkite rąstų ir atstatykite Namus. Tuomet žvelgsiu į juos su malonumu ir būsiu pašlovintas.“ (*Agėjo 1, 7–8*)

Izraelio vadovai ir tauta atsižvelgė į pranašo Agėjo duotus patarimus ir barančią žinią. Jie jautė, kad Dievas su jais elgiasi nuoširdžiai. Jie nedrįso nepaisyti pakartotinai jiems siunčiamų pamokymų, kad **jų žemiškoji ir dvasinė gerovė priklauso nuo ištikimo klusnumo Dievo įsakymams**. Sujaudinti pranašo žodžių, Zerubabelis ir Jozuė „su visu tautos likučiu paklausė Viešpaties, savo Dievo, balso ir pranašo Agėjo žodžių“ (*Agėjo 1, 12*).

Vos tik Izraelis nusprendė paklusti, priekaištus sekė padrašinimas. „Tuomet... Agėjas... tarė žmonėms: ‘Aš su jumis, – tai Viešpaties žodis.’ Viešpats paskatino... Zerubabelio dvasią..., Jozuės dvasią

ir viso tautos likučio dvasią. Jie atėjo ir ėmėsi darbo prie Galybių Viešpaties, savo Dievo, Namų.“ (*Agėjo 1, 13–14*)

Nepraėjus nė mėnesiui po to, kai šventyklos darbai buvo atnaujinti, statytojai gavo dar vieną paguodžiančią žinią. „Tačiau dabar drąsos, Zerubabeli, – pats Viešpats ragino per pranašą, – drąsos, ...Jozue, drąsos, visi krašto žmonės, – tai Viešpaties žodis. – Imkitės darbo! Juk Aš su jumis, – tai Galybių Viešpaties žodis!“ (*Agėjo 2, 4*)

[575]

Prie Sinajaus kalno apsistojušioms izraelitams Viešpats paskelbė: „Gyvensiu tarp izraelitų ir būsiu jų Dievas. Ir jie žinos, kad Aš esu Viešpats, jų Dievas, kuris išvedė juos iš Egipto žemės, kad galėtų tarp jų gyventi. Aš esu Viešpats, jų Dievas.“ (*Išėjimo 29, 45–46*) Ir dabar, nepaisant, kad „jie maištavo ir liūdino Jo Šventą Dvasią“ (*Izaijo 63, 10*), Dievas dar kartą per pranašų skelbiamas žinias ištiesė savo gelbėjančią ranką. Pripažindamas jų bendradarbiavimą vykdant Jo užmojų, Viešpats atnaujino savo Sandorą, patvirtindamas, kad Jo Dvasia liks su jais, ir padrąsino: „Nebijokite!“

Savo vaikams šiandien Dievas sako: „Drąsos... Imkitės darbo! Juk Aš su jumis.“ Krikščionys visada turi stiprų padėjėją – Viešpatį. Mes galime nežinoti, kaip Viešpats veikia, bet tvirtai žinome, kad Jis niekada neapleis tų, kurie Juo pasitiki. Jei krikščionys suprastų, kiek sykių Viešpats ištiesino jiems kelią, kad prieš užmačios nebūtų įgyvendintos, jie neklupinėtų skųsdamiesi. Jų tikėjimas įsišaknytų Dieve, ir joks išmėginimas nepajėgtų jų pajudinti. Jie pripažintų Jį esant savo išmintimi ir našumu, o Jis per juos įgyvendintų savo užmojus.

Nuoširdžius maldavimus ir padaršimus, kurie buvo duoti per pranašą Agėją, pabrėžė ir papildė pranašas Zacharijas, kurį Dievas pašaukė stovėti šalia raginant Izraelį vykdyti nurodymą pakilti ir imtis statybos darbų. Pirmoji Zacharijo žinia buvo patikininimas, kad Dievo Žodis niekada neliks neįvykdytas ir žada laiminti tuos, kurie klausys tikro pranašiško žodžio.

[576]

Nepaisant, kad laukai buvo nedirbami, greitai seko negausios maisto atsargos, o izraelitai buvo apsupti nedraugiškų tautų, vis dėl-

to jie tikėjimu atsiliepė į Dievo pasiuntinių kvietimą ir uoliai dirbo, atstatydami sugriautą šventyklą. Šis darbas reikalavo tvirto pasitikėjimo Dievu. Tuo tarpu, kai žmonės stengėsi atlikti savo darbą ir siekė atgaivinti Dievo malonę savo širdyse ir gyvenime, per Agėją ir Zachariją jiems buvo siunčiama žinia po žinios, kurios užtikrino, kad jų tikėjimas bus gausiai apdovanotas ir kad Dievo Žodis, ištartas apie būsimą šventyklos šlovę, kurios sienas jie statė, neapvils. Šiame pastate, atėjus laiko pilnatvei, pasirodys žmonijos Mokytojas ir Išgelbėtojas – visų tautų Troškimas ir Ilgesys.

Taigi statytojai nebuvo palikti kovoti vieni, „Dievo pranašai buvo su jais ir juos rėmė“, o pats Viešpats kalbėjo: „Drašos... Imkitės darbo! Juk Aš su jumis.“ (*Ezros 5, 2; Agėjo 2, 4*)

Kai tauta nuoširdžiai atgailavo ir pasiryžo tikėjimu eiti pirmyn, jiems buvo duotas žemiškos gerovės pažadas. Viešpats pasakė: „Nuo šiandien jus laiminsiu!“ (*Agėjo 2, 19*)

[577]

Jų vadui Zerubabeliui, kuris visus metus po sugrįžimo iš Babilono buvo skaudžiai išmėginamas, buvo duota pati brangiausia žinia. Viešpats pasakė, jog artėja diena, kai visi išrinktosios tautos priešai bus nugalėti. „Tą dieną, – tai Galybių Viešpaties žodis, – paimsiu tave, Zerubabeli, Mano tarne..., ir padarysiu tave savo antspaudo žiedu, nes Aš tave išsirinkau.“ (*Agėjo 2, 23*) Dabar Izraelio valdytojas galėjo įžvelgti Dievo apvaizdos, kuri vedė per nusivylimą ir sumaištį, prasmę. Visame tame jis pamatė Dievo planą.

Žodžiai, skirti asmeniškai Zerubabeliui, buvo palikti Šventajame Rašte kaip padorinimas visų laikų Dievo vaikams. **Siųsdamas išmėginimus savo vaikams, Dievas turi tikslą. Jis niekada jų neveda kitaip, nei jie norėtų būti vedami, jeigu nuo pat pradžių matytų pabaigą ir įžvelgtų šlovę užmojo, kuri jie įgyvendina. Visa, ką Jis leidžia patirti jiems per išbandymus ir vargus, skirta tam, kad sustiprintų juos dirbti ir kentėti už Jį.**

Agėjo ir Zacharijo žinios paskatino tautą atiduoti visas jėgas šventyklos atstatymui; bet jiems triūsiant samariečiai ir kiti, prigal-

voję visokių kliūčių, labai juos vargino. Kartą Jeruzalėje apsilankė Medijos ir Persijos provincijos valdytojai ir pareikalavo, kad jie nurodytų įgalioto asmens vardą, kuris davė jiems leidimą atstatyti šventyklą. Jeigu tuo metu hebrajai nebūtų pasitikėję Viešpaties vadovavimu, šis klausimas jiems galėjo būti pražūtingas. „Bet Dievo akys saugojo Izraelio seniūnus, ir jie jų nesutrukdė. Tuo tarpu buvo išsiųstas pranešimas Darijui, ir jie savo ruožtu gavo laišką su atsakymu dėl šio reikalo.“ (*Ezros 5, 5*) Valdytojai gavo tokį išmintingą atsakymą, kad nusprendė parašyti laišką Darijui Hystaspui, to meto Medijos ir Persijos valdovui, atkreipdami jo dėmesį į autentišką Kyro įsaką apie Dievo Namų Jeruzalėje atstatymą ir išlaidų padengimą iš karaliaus išdo.

[578]

Darijaus įsakymu buvo atlikta šio įsako paieška ir aptiktas jo ritinys. Nedelsdamas karalius nurodė tiems, kurie atsiuntė užklausa, leisti tęsti šventyklos atstatymo darbus. „Nesikiškite į šių Dievo Namų darbus, – įsakė jis. – Žydų valdytojas ir žydų seniūnai teatstato šiuos Dievo Namus savo vietoje. Be to, – tęsė Darijus, – *šiuo įsakau*, ką jūs turite daryti, kad padėtumėte tiems žydų seniūnams atstatyti Dievo Namus: tų žmonių išlaidos turi būti tučtuojau atlygintos iš karaliaus išteklų, paimtų iš Užupio srities duoklės. Ko tik reikėtų – jautukų, avinų ar avių deginamosioms aukoms dangaus Dievui, kviečių, druskos, vyno ar aliejaus kunigų reikalamis Jeruzalėje, tebūna jiems be perstojo kasdien duodama, kad jie atnašautų malonias aukas dangaus Dievui ir melstųsi už karaliaus ir jo vaikų gyvastį.“ (*Ezros 6, 7–10*)

Be to, karalius įsakė skirti griežtas bausmes tiems, kurie sugalvotų kaip nors pakeisti įsaką, ir užbaigė jį nepaprastu pareiškimu: „Dievas, kuris yra apgyvendinęs ten savo vardą, tesunaikina kiekvieną karalių ir tautą, kuri imtųsi šį įsaką pakeisti, ardydama Dievo Namus Jeruzalėje. Aš, Darijus, išleidau įsaką. Tebūna jis įvykdytas nedelsiant ir rūpestingai!“ (*Ezros 6, 12*) Taip Viešpats paruošė kelią šventyklos atstatymo baigiamiesiems darbams.

[579]

Ištisus mėnesius, kol buvo duotas šis įsakas, izraelitai dirbo, gyvendami tikėjimu, o Dievo pranašai palaikė juos laiku skelbiama žinia, kuri padėjo darbininkams nenuleisti žvilgsnio nuo dieviškojo užmojo Izraeliui. Praėjus dviem mėnesiams po Agėjo paskelbtos paskutinės užrašytos žinios, Zacharijas gavo ne vieną regėjimą apie Dievo darbą žemėje. Šios žinios, pateiktos palyginimais ir simboliais, buvo gautos gilios nežinios ir nerimo metu; jos buvo itin reikšmingos žmonėms, kurie darbavosi Izraelio Dievo vardu. Tautos seniūnams atrodė, kad ruošiamasi atšaukti žydams duotą leidimą statybos darbams, todėl ateitis atrodė labai niūri. Dievas matė, kad Jo tautą reikia palaikyti ir padrašinti begalinės paguodos ir meilės apreiškimu.

[580] Regėjime Zacharijas girdėjo, kaip Viešpaties angelas teiravosi: „O Galybių Viešpatie, kiek dar ilgai nepasigailėsi Jeruzalės ir Judo miestų, ant kurių pykai šiuos septyniasdešimt metų?“ Angelui, kalbėjusiam su manimi, – sako Zacharijas, – Viešpats atsakė maloniais paguodos žodžiais. Tuomet su manimi kalbėjęsis angelas tarė man: ‘Paskelbk šią žinią. *‘Taip kalba Galybių Viešpats: Aš labai pavyduliauju dėl Jeruzalės ir Siono. Pykstu didžiu pykčiu ant savimi patenkintų tautų; kai buvau tik truputį įpykęs, jos padidino nelaimę.’* *‘Todėl taip kalba Galybių Viešpats: Grįžtu į Jeruzalę iš pasigailėjimo; joje bus atstatyti Mano Namai..., virš Jeruzalės bus ištiesta matavimo virvė.’*“ (*Zacharijo 1, 12–16*)

Toliau pranašas turėjo pranašauti: „Taip kalba Galybių Viešpats: ‘Mano miestai dar bus pertekę gerovės, Viešpats dar paguos Sioną, Viešpats vėl išsirinks Jeruzalę.’“ (*Zacharijo 1, 17*)

Tuomet Zacharijas pamatė jėgas, pavaizduotas ragais, kurios „vėtė Judą, Izraelį ir Jeruzalę“. Iš karto po to jam buvo parodyti keturi kalviai, kuriuos Viešpats panaudojo kaip savo įrankius savo tautos atgimimui ir Dievo garbinimo Namų atstatymui (žr. *Zacharijo 2, 1–4*).

„Vėl pakėliau akis, – sakė Zacharijas, – ir regėjau vyrą su matavimo virve rankoje. Paklausiau: ‘Kur tu eini?’ Jis atsakė man: ‘Jeruzalės matuoti ir pažiūrėti, koks jos plotis ir ilgis.’ Žiūriu, su manimi

kalbėjęsis angelas paėjęjo į priekį, o kitas angelas išėjo jo pasitikti ir tarė jam: ‘Bėk ir pasakyk tam jaunam vyrui. Jeruzalėje bus gyvenama tarsi kaimuose be sienų, nes joje bus daug žmonių ir gyvulių. Juk Aš būsiu ją supanti ugnies siena, – tai Viešpaties žodis, – Aš būsiu Šlovė jos viduje.’“ (*Zacharijo 2, 5–9*)

Dievas įsakė atstatyti Jeruzalę. Regėjimas apie miesto išmatavimą buvo užtikrinimas, kad Jis paguos ir sustiprins nuliūdusius ir įvykdys jiems savo amžinosios Sandoros pažadus. **Viešpats paskelbė, kad Jo apsauga bus kaip juos „supanti ugnies siena“ ir per juos bus apreikšta Jo šlovė visiems žmonių sūnums.** Tai, ką Jis padarė savo tautai, bus žinoma visoje žemėje. „Krykštauk ir džiūgauk, Siono mieste, nes iškilus tarp jūsų yra Izraelio Šventasis!“ (*Izaijo 12, 6*)

[581]

JOZUÈ IR ANGELAS

e paliovos vykstantys šventyklos statybos darbai sukėlė piktų jėgų nerimą ir nepasitenkinimą. Šėtonas pasiryžo žūtbūt susilpninti Dievo žmones ir atimti iš jų drąsą, prikišdamas jiems jų charakterio trūkumus. Jeigu jam pavyktų priversti nepaisyti Dievo įsakymų tuos, kurie tiek ilgai kentėjo dėl savo pačių nusižengimų, jie vėl patektų į nuodėmės vergiją.

[582]

Kadangi Izraelis buvo pasirinktas, kad saugotų Dievo pažinimą žemėje, jis visada buvo ypatingas šėtono priešiško taikinys, todėl piktasis pasiryžo sunaikinti izraelitus. Kol jie buvo klusnūs, jis negalėjo jiems pakenkti, todėl dabar sukaupė visas jėgas ir griebėsi viso gudrumo, kad įviliotų juos į nuodėmę. Patekė į jo pagundas, jie galėjo nusižengti Dievo Įstatymui ir tapti savo priešų grobiu.

Nors izraelitai buvo išvesti į nelaisvę Babilone, bet Dievas jų neapleido. Jis siuntė jiems savo pranašus, kurie priekaištais ir perspėjimais paskatino juos pamatyti savo kaltę. Kai jie nusižemino prieš Viešpatį ir nuoširdžiai atgailavo, Jis siuntė jiems padrašinimo žinią, žadėdamas išlaisvinti iš vergijos, vėl rodyti savo palankumą ir įkurdinti jų žemėje. Dabar, prasidėjus atkūrimo darbams, o Izraelio likučiui sugrįžus į Judo kraštą, šėtonas pasiryžo sužlugdyti dieviškąjį planą ir dėl to siekė nuteikti prieš juos pagoniškas tautas, kad šios visiškai juos sunaikintų.

Tačiau lemiamu momentu Dievas sustiprino savo žmones „maloniais paguodos žodžiais“ (*Zacharijo 1, 13*). Jis išpūdingai iliustravo šėtono veiksmus ir Kristaus darbą, ir parodė, kaip jų Tarpininko galybė nugalė Jo tautos kaltintoją.

Regėjime pranašas mato „vyriausiąjį kunigą Jozuę“, vilkintį „purvinais drabužiais“ (*Zacharijo 3, 1. 3*), stovintį priešais Viešpaties angelą, meldžiantį Dievą gailestingumo Jo vargstančiai tautai. Kai jis meldžia, kad Dievas išpildytų savo pažadus, jam drąsiai ima prieštarauti šėtonas. Jis nurodo izraelitų nusižengimus kaip priežastį, dėl kurios jiems negali būti sugrąžintas Dievo palankumas. Piktasis laiko juos savo grobiu ir reikalauja, kad jie būtų atiduoti jam į rankas.

Vyriausiasis kunigas negali apginti nei savęs, nei savo tautos nuo šėtono kaltinimų. Jis netvirtina, kad Izraelis be kaltės. Vilkėdamas purvinais drabužiais, simbolizuojančiais žmonių nuodėmes, kurias jis prisiima kaip jų atstovas, jis stovi priešais angelą, išpažįsta jų kaltę, bet rodo į jų atgailą bei nusižeminimą ir pasikliauja nuodėmės atleidžiančio Atpirkėjo gailestingumu. Tikėdamas jis remiasi į Dievo pažadus.

[583]

Tuomet angelas, kuris yra pats Kristus, nusidėjėlių Išgelbėtojas, nutildo savo tautos kaltintoją, sakydamas: „Tesudraudžia tave Viešpats, šėtone! Viešpats, kuris išsirinko Jeruzalę, tesudraudžia tave! Argi šis žmogus nėra nuodėgulis, išplėštas iš ugnies?“ (*Zacharijo 3, 2*) Ilgai Izraelis išbuvo sielvarto krosnyje. Dėl savo nusižengimų izraelitai vos nežuvo šėtono ir jo parankinių kurstomose liepsnose, bet dabar Dievas ištiesė ranką, kad juos išgelbėtų.

Kai Jozuės užtarimas buvo priimtas, buvo duotas nurodymas: „Nuvilkite nuo jo purvinus drabužius“, o Jozuei angelas tarė: „Žiūrėk, nuėmiau tavo kaltę nuo tavęs ir apvilksiu tave iškilmių apdaru.“ „Jie uždėjo jam ant galvos švarų gobtuvą ir apvilko jį drabužiais.“ (*Zacharijo 3, 4–5*) Jo paties ir jo tautos nuodėmės buvo atleistos. Izraelis buvo apvilktas „iškilmių apdaru“ – Kristaus jiems suteiktu teisumu. Jozuei ant galvos uždėtas gobtuvas buvo panašus į tą, kurį dėvėjo kunigai, ant jo užrašas: „Pašvęsta Viešpačiui“ (*Išėjimo 28, 36*), reiškiantis, kad, nepaisant ankstesnių nusižengimų, dabar jis yra tinkamas tarnauti Dievo šventykloje.

Angelas tarė Jozuei: „Taip kalba Galybių Viešpats. Jei eisi Mano keliais ir laikysies Mano reikalavimų, tai valdysi Mano Namus,

[584] saugosi Mano kiemus ir turėsi teisę būti tarp čia tarnaujančiųjų.“
(*Zacharijo 3, 7*) Jeigu bus klusnus, Jozuė bus gerbiamas kaip šventyklos ir visų jos pamaldų teisėjas ar valdytojas, jis bus tarp tarnaujančių angelų dar šiame gyvenime ir galiausiai prisijungs prie šlovingos minios, stovinčios aplink Dievo sostą.

„Taigi klausykis, vyriausiasis kunige Jozue! Tu ir tavo bendražygiai, sėdintys priešais tave, esate būsimų dalykų ženklas [„esate žymūs žmonės“; *kt. vert.*]. Taip, Aš atsiųsiu savo tarną Atžalą.“ (*Zacharijo 3, 8*) Visa Izraelio viltis buvo sutelkta Atžaloje, iš kurios turėjo kilti Išganytojas. Jozuė ir jo tauta, tikėdami ateisiančiu Išgelbėtoju, gavo atleidimą. Per tikėjimą Kristumi jiems buvo sugrąžinta Dievo malonė. Dėl Jo nuopelnų, jeigu jie eis Jo keliais ir laikysis Jo įstatų, jie bus „žymūs žmonės“, pagerbti kaip Dangaus išrinktieji tarp žemės tautų.

[585] Kaip šėtonas kaltino Jozuę ir jo tautą, taip per visus amžius jis kaltina tuos, kurie ieško Dievo gailestingumo ir malonės. Jis yra „mūsų brolių kaltintojas, skundęs juos mūsų Dievui dieną ir naktį“ (*Aprėiskimo 12, 10*). Kova kartojausi dėl kiekvieno žmogaus, kuris išplėštas iš šėtono valdžios ir kurio vardas įrašytas Avinėlio gyvenimo knygoje. **Niekada nė vienas žmogus nebuvo priimtas į Dievo šeimą, kad nesukeltų ryžtingų priešų pasipriešinimų. Tačiau Tas, kuris anuomet buvo Izraelio viltis, apsauga, išteisinimas ir atpirkimas, yra šių dienų Bažnyčios viltis.**

Šėtonas kaltina tuos, kurie ieško Viešpaties, ne todėl, kad jų nuodėmės sukelia jam apmaudą. Anaipol. Jis džiaugiasi jų ydingais charakteriais, nes žino, kad gali įgyti teisę juos valdyti tik tuomet, kai jie nusižengs Dievo Įstatymui. Jo kaltinimai kyla tik iš neapykantos Kristui. Išgelbėjimo plano dėka Jėzus sudaužo šėtono galią valdyti žmonių šeimą ir gelbsti sielas iš jo įtakos. Kai senasis maištininkas mato Kristaus viršenybės įrodymus, sukykla visa jo neapykanta ir pagieža. Su velniška galia bei gudrumu jis stengiasi iš Jo išplėsti žmonių vaikus, kurie priėmė išgelbėjimą. Jis bruka žmonėms skepti-

cizmą, versdamas juos prarasti pasitikėjimą Dievu ir atsiskirti nuo Jo meilės; Jis gundo juos laužyti Dievo Įstatymą, o tada laiko juos savo belaisviais, mėgindamas užginčyti Kristaus teisę juos atimti iš jo.

Šėtonas žino, kad tie, kurie meldžia Dievą atleidimo ir malonės, gaus ją, o kad jie nustotų drąsos, jis primena jiems jų nuodėmes. Jis nuolatos ieško progos apskusti tuos, kurie stengiasi paklusti Dievui. Jis siekia, kad net geriausia ir labiausiai priimtina jų tarnystė atrodytų netinkama. Griebdamasis daugybės subtiliausių ir žiauriausių gudrybių, jis stengiasi užtikrinti jų pasmerkimą.

Savo jėgomis žmogus negali atremti priešo kaltinimų. Nuodėmės suterštais drabužiais, išpažindamas savo kaltę, jis stovi Dievo akivaizdoje. Tačiau **mūsų Gynėjas Jėzus pateikia save kaip veiksmingą prašymą už tuos žmones, kurie atgailaudami ir tikėjimu atsidavė Jo globai. Jis gina juos remdamasis stipriausiu argumentu – Golgota – ir nugali jų kaltintoją.** Jėzaus tobulas klusnumas Dievo Įstatymui suteikė Jam galią danguje ir žemėje, todėl Jis meldžia savo Tėvą pasigailėjimo ir suderinimo kaltiems žmonėms. Savo tautos kaltintojui Jis pareiškia: „Tesudraudžia tave Viešpats, šėtone. Jie yra įgyti Mano krauju, nuodėguliai, išplėsti iš ugnies.“ O tuos, kurie tikėjimu Juo pasikliauja, Jis užtikrina: „Žiūrėk, nuėmiau tavo kaltę nuo tavęs ir apvilksiu tave iškilmių apdaru.“ (*Zacharijo 3, 4*)

[586]

Visi, kurie vilkės Kristaus teisumo apdarą, stovės priešais Jį kaip išrinktieji, ištikimieji ir teisieji. Šėtonas neturi galios išplėsti jų iš Gelbėtojo rankos. Kristus neleis, kad bent viena siela, kuri su atgaila ir tikėjimu šaukėsi Jo apsaugos, patektų į priešų valdžią. Jis pažadėjo: „O jei užuovėjos jis pas Mane ieškos? Tesudaro taiką su Manimi! Taip! Tedaro taiką su Manimi!“ (*Izaijo 27, 5*) Jozuei duotas pažadas yra skirtas visiems: „Jei... laikysiesi Mano reikalavimų, tai... turėsi teisę būti tarp čia tarnaujančiųjų.“ (*Zacharijo 3, 7*) Net šiame pasaulyje Dievo angelai iš visų pusių saugos ištikimuosius, o galiausiai jie stovės tarp angelų, kurie supa Dievo sostą.

[587] Zacharijo regėjimas apie Jozuę ir Angelą ypatinga prasme atspindi Dievo tautą didžiąją Permaldavimo dieną pasaulio pabaigoje. Tuomet Likučio bažnyčia išgyvens didelius išbandymus ir vargus. Tie, kurie laikosi Dievo įsakymų ir Jėzaus tikėjimo, pajus slibino ir jo kariaunos įtūžį. Pasaulio gyventojus šėtonas laiko savo pavaldiniais, deja, jis valdo net ir daugelį išpažįstančių krikščionybę. Bet yra nedidelė tikinčiųjų saujelė, kuri priešinasi jo viršenybei. Jeigu jis galėtų juos nušluoti nuo žemės paviršiaus, jo pergalė būtų užbaigta. Kaip jis paveikė pagonių tautas, kad šios naikintų Izraelį, taip artimiausioje ateityje jis sukels piktaşias žemės jėgas, kad jos naikintų Dievo žmones. Žmonės bus verčiami paklusti žmogiškiems įsakams, kurie prieštarauja dieviškam Įstatymui.

Tie, kurie liks ištikimi Dievui, bus gąsdinami, išdavinėjami, smerkiami. Juos „išdavinės tėvai, broliai, giminės ir draugai; kai kuriuos net žudys“ (*Luko 21, 16*). **Vienintelė jų viltis – Dievo gailestingumas, vienintelė apsauga – malda.** Kaip Jozuė maldavo Angelą, taip Likučio bažnyčios tikintieji sudaužyta širdimi ir nepalaužiamu tikėjimu mels Jėzų, savo Užtarėją, atleidimo ir išgelbėjimo. Jie puikiai suvoks savo gyvenimo nuodėmingumą, jie matys savo silpnybes bei nevertumą ir bus bemaž nusivylę.

[588] Gundytojas stovės šalia, kad juos apkaltintų, kaip stovėjo prie Jozuės, kad jam prieštarautų. Jis nurodys į jų purvinus drabužius – jų charakterio ydas. Jis vardins jų silpnybes ir kvailumą, nedėkingumo nuodėmes, jų nepanašumą į Kristų, į tai, kas paniekino jų Atpirkėją. Jis stengsis juos gąsdinti mintimi, kad jų padėtis yra beviltiška, kad jų susiteršimo dėmė niekada nebus nuplauta. Jis tikės sugriauti jų tikėjimą, kad jie pasiduootų jo pagundoms ir nusigręžtų nuo ištikimybės Dievui.

Šėtonas tiksliai žino nuodėmes, kurioms sugundė Dievo žmones, jis beria savo kaltinimus, teigdamas, kad dėl savo nuodėmių jie prarado dieviškąją apsaugą, ir tvirtina, kad jis turi teisę juos sunaikinti. Piktasis teigia, kad jie, kaip ir jis, nusipelnė Dievo nema-

lonę. Jis klausia: „Argi tokie žmonės gali užimti mano ir prie manęs prisijungusių angelų vietą danguje? Jie tvirtina, jog paklūsta Dievo Įstatymui, bet argi jie laikosi Jo įsakymų? Argi jie nemylėjo savęs labiau už Dievą? Argi jie neišskėlė savo interesų aukščiau už tarnavimą Dievui? Argi jie nemylėjo šio pasaulio dalykų? Pažiūrėk, kokiomis nuodėmėmis nužymėtas jų gyvenimas. Pažvelk į jų savanaudiškumą, pagiežą, neapykantą vienas kitam. Argi Dievas gali ištremti mane ir mano angelus nuo savo Artumo, o tuos, kurie kalti dėl tų pačių nuodėmių, apdovanoti? Teisingasis Viešpatie, Tu negali taip pasielgti! Teisingumas reikalauja, kad jiems būtų paskelbtas nuosprendis.“

Nors Kristaus sekėjai ir nusidėjo, bet jie nepasidavė šėtono valdymui. Jie atgailavo dėl savo nuodėmių, nusižeminę ir gailėdamiesi ieškojo Viešpaties, o dieviškasis Gynėjas juos užtaria. Tas, kurį labiausiai žeidė jų nedėkingumas, kuris supranta jų nuodėmę ir atgailą, sako: „Tesudraudžia tave Viešpats, šėtone. Aš paaukojau už juos savo gyvybę. Jie yra įrašyti Mano rankų delnuose. Jų charakteris gali būti netobulas, ne visos jų pastangos buvo vaisingos, bet jie atgailavo, o Aš jiems atleidau ir juos priėmiau.“

Šėtono puolimai ryžtingi, apgavystės subtilios, bet Viešpaties žvilgsnis lydi savo žmones. Jų sielvartas didis, plieskiančios krosnies liepsnos, atrodo, tuoj sunaikins juos, bet Jėzus išves juos per ugnį kaip ištirtą auksą. Jų žemiškumas bus panaikintas, kad per juos būtų tobulai atskleistas Kristaus paveikslas.

[589]

Kartais gali atrodyti, kad Viešpats pamiršo savo Bažnyčios patirtus pavojus ir skriaudą, kurią jai padarė jos priešai. Bet Dievas nepamiršo. Pasaulyje Dievui nėra nieko brangesnio už Jo Bažnyčią. Ne pagal Jo valią pasaulio klasta gadina jos reputaciją. Bet Jis nepalieka savo žmonių, kad juos įveiktų šėtono pagundos. Jis nubaus tuos, kurie klaidingai nušviečia Jį, bet bus maloningas tiems, kurie nuoširdžiai atgailauja. Visiems, kurie meldžia Viešpatį pagalbos, kad galėtų ugdyti krikščionišką charakterį, Jis suteiks visą būtiną pagalbą.

Pabaigos laikais Dievo tauta dūsas ir dejuos dėl visų bjaurių nusikaltimų, kurie daromi žemėje. Su ašaromis jie išpės nedorėlius, kad pavojinga trypti Dievo Įstatymą, o patys labai sielvartaudami, nusižemins ir atgailaus prieš Viešpatį. Nedorėliai tyčiosis iš jų širdgėlos ir juoksis iš jų rimtų išpėjimų. Tačiau Dievo tautos skausmas ir nusižeminimas yra neabejotinas įrodymas, kad jie atgauna charakterio kilnumą ir tvirtumą, kurį prarado nusidėdami. Būtent todėl, kad jie artėja prie Kristaus, jų akys nukreiptos į Jo tobulą tyrumą, jie taip aiškiai įžvelgia, kokia baisi yra nuodėmė. **Romumas ir nuolankumas yra pergalės bei sėkmės sąlyga.** Šlovės vainikas laukia tų, kurie nusilenks Kristui Jo kryžiaus papėdėje.

[590]

Ištikimieji ir besimeldžiantieji Dievui yra paslėpti Jame [žr. *Kolosiečiams* 3, 3]. **Jie net nežino, kaip patikimai yra apsaugoti. Šio pasaulio valdovai, šėtono raginami, sieks juos sunaikinti, bet jeigu Dievo vaikų akys atsivertų, kaip atsivėrė Eliziejaus tarno Dotane, jie pamatytų aplink save Dievo angelų stovyklą, kurie sulaiko piktojo jėgas.**

Kai Dievo tauta prislėgta dvasia maldaus, kad Jis apvalytų jų širdis, bus duotas nurodymas: „Nuvilkite purvinus drabužius“ ir ištarti padrašinantys žodžiai: „Žiūrėk, nuėmiau tavo kaltę nuo tavęs ir apvilksiu tave iškilmių apdaru“ (*Zacharijo* 3, 4). Išmėginti, gundyti, ištikimi Dievo vaikai bus apvilkti Kristaus teisumo drabužiu, neturinčiu jokios dėmės. Paniekintas likutis bus aprengtas šlovingais apdariais, kurie daugiau nebus suteršti šio pasaulio sugedimo. Jų vardai įrašyti tarp visų amžių tikinčiųjų vardų ir saugomi Avinėlio gyvenimo knygoje. Jie atlaikė apgaviko gudrybes ir, nepaisydami slibino riaumojimo, liko ištikimi. Dabar jie amžiams apsaugoti nuo gundytojo klastos. Jų nuodėmės perkeltos ant nuodėmės pradininko. Jiems ant galvų bus uždėti „švarūs gobtuvai“ (žr. *Zacharijo* 3, 5).

Kol šėtonas kels kaltinimą po kaltinimo, aplink esantys neregimi Dievo angelai gyvojo Dievo antspaudu pažymės ištikimuosius. Tai tie, kurie su Avinėliu stovi ant Siono kalno, o jų kaktose įrašytas

Tėvo vardas. Jie giedos naują giesmę priešais sostą, giesmę, kurios niekas negalėjo išmukti, išskyrus tuos šimtą keturiasdešimt keturis tūkstančius, atpirkus iš žemės. „Tai tie, kurie... lydi Avinėlį, kur tik Jis eina. Jie atpirkti iš žmonijos, pirmienos Dievui ir Avinėliui. Jų lūpose nerasta melo, jie be dėmės.“ (*Aprėškimo 14, 4–5*)

[591]

Tuomet visiškai išsipildys Angelo žodžiai: „Taigi klausykis, vyriausiasis kunige Jozue! Tu ir tavo bendražygiai [„žymūs žmonės“; *kt. vert.*], sėdintys priešais tave, esate būsimų dalykų ženklas. Taip, Aš atsiųsiu savo tarną – Atžalą.“ (*Zacharijo 3, 8*) Kristus čia apreiškiamas kaip savo tautos Atpirkėjas ir Išgelbėtojas. Dabar iš tiesų likutis yra „žymūs žmonės“, kai jų kelionės ašaros ir pažeminimas užleidžia vietą džiaugsmui ir pagarbai Dievo ir Avinėlio akivaizdoje. „Tą dieną Viešpaties atžala bus graži ir šlovinga, o krašto vaisius – Izraelio likučių pažiba ir šlovė. Tas, kuris išliko Sione, ir tas, kuris paliktas Jeruzalėje, visi, kurie įrašyti gyventi Jeruzalėje, bus vadinami šventaisiais.“ (*Izaijo 4, 2–3*)

[592]

„NE GALYBE, NE JĖGA“

Lš karto po Zacharijo regėjimo apie Jozuę ir angelą pranašas gavo žinią apie Zerubabelio darbą. „Su manimi kalbėjęsis angelas, – pasakojo Zacharijas, – grįžo ir pažadino mane, kaip žmogus pažadinamas iš miego. ‘Ką matai?’, – paklausė jis. Aš atsakiau: ‘Matau žvakidę, visą iš aukso, su dubeniu viršuje. Virš jos yra septyni žibintai ir septyni vamzdeliai tiems žibintams. Greta jos yra du alyvmedžiai: vienas – dubens dešinėje, kitas – kairėje.’ Aš savo ruožtu paklausiau su manimi kalbėjusį angelą: ‘Kas tai, mano viešpatie?’ Kalbėjęsis su manimi angelas atsakė man...: ‘Štai Viešpaties žodis Zerubabeliui. Ne galybe, ne jėga, bet Mano Dvasia’, – skelbia Galybių Viešpats... ‘O kas tie du alyvmedžiai: vienas – žvakidės dešinėje, o kitas – kairėje?’ – paklausiau. Ir dar pridūriau: ‘Kas tos dvi alyvmedžių šakos, pilančios aliejų per anuos aukso vamzdelius?’ ...Tuomet jis man paaiškino: ‘Tai du pateptieji, kurie tarnauja visos žemės Viešpačiui.’“ (*Zacharijo 4, 1–6. 11–14*)

[593

Regėjime parodyta, kaip Dievo akivaizdoje buvusių dviejų alyvmedžių dvi šakelės pylė aliejų per aukso vamzdelius į žvakidės dubenį. Iš jo buvo pripildomi visi šventyklos žibintai, kad šviestų ryškia negęstančia šviesa. **Taip pateptieji, kurie stovi Dievo akivaizdoje, Jo tautai perteikia dieviškosios šviesos, meilės ir stiprybės pilnatvę, kad tauta, savo ruožtu, galėtų kitiems perduoti šviesą, džiaugsmą ir atgaivą. Tie, kurie tokiu būdu praturtinami, privalo praturtinti kitus iš Dievo meilės lobyno.**

Atstatant Viešpaties Namus, Zerubabelis susidūrė su įvairiausiais sunkumais. Nuo pat pradžių priešai kenkė „Judo žmonių ryžtui ir

stengėsi atbaidyti juos nuo statybos“ ir „ginklais sustabdė darbus“ (*Ezros 4, 4. 23*), tačiau Viešpats užstojo statytojus ir per savo pranašą Zerubabelį pasakė: „Kas tu toks, didysis kalne? Tu pavirsi lyguma prieš Zerubabelį! Jis padės baigiamąjį akmenį į vietą, lydima šauksmų: ‘Malonė! Malonė jam!’“ (*Zacharijo 4, 7*)

[594]

Per visą Dievo tautos istoriją daugybė akivaizdžiai neįveikiamų sunkumų kalnų iškildavo prieš tuos, kurie mėgino įgyvendinti Dangaus užmojus. Viešpats leidžia, kad tokios kliūtys išbandytų tikėjimą. **Kai esame spaudžiami iš visų pusių, tuomet pats metas pasitikėti Dievu ir Jo Dvasios galybe.** Gyvo tikėjimo lavinimas augina dvasinę stiprybę ir ugdo tvirtą pasitikėjimą. Taip žmogus tampa nugalėtoju. Šėtono suregztos kliūtys krikščionio gyvenime išnyks tikėjimo dėka, nes į pagalbą ateis Dangaus galia. „Jums nebus nieko negalimo.“ (žr. *Mato 17, 20*)

Pasaulio kelias prasideda nuo pompastikos ir gyrimosi. **Dievo kelias – mažų dalykų dieną paversti šlovinga tiesos ir teismo pergale.** Kartais savo tarnautojus Jis moko siųsdamas nusivylimą ir tariamą nesėkmę. Bet Jo tikslas – išmokyti juos susidoroti su sunkumais.

Kai iškyla keblumai ir kliūtys, žmonėms dažnai kyla pagunda pasiduoti. Tačiau jeigu jie išlaikys tvirtą pasitikėjimą iki galo, Dievas ištiesins jų kelius. Kovoiant su sunkumais ateis sėkmė. Prieš neįbauginamą Zerubabelio dvasią ir tvirtą tikėjimą dideli sunkumų kalnai tapo lygumomis, ir rankos to, kuris padėjo pamatą, turėjo „ir baigti“ tuos Namus. „Jis padės baigiamąjį akmenį į vietą, lydima šauksmų: ‘Malonė! Malonė jam!’“ (žr. *Zacharijo 4, 9. 7*)

[595]

Dievo Bažnyčia buvo įkurta ne žmogaus galia ir ne žmogaus galybe, todėl nei žmogaus galia, nei jo galybė negalės jos ir sugriauti. Bažnyčia buvo pastatyta ne ant žmogaus stiprybės akmenų, bet ant Kristaus, amžinosios Uolos, „ir pragaro vartai jos nenugalės“ (*Mato 16, 18*). Dievo Artumas suteikia Jo darbui stabilumo. „Nepasitikėkite didžiūnais nei mirtinguoju“, – teigia mums skirtas žodis

(*Psalmė 146, 3*). „Ramybė ir pasitikėjimas – jūsų jėga.“ (*Izaijo 30, 15*) Šlovingas Dievo darbas, pagrįstas amžinaisiais tiesos principais, niekada nenueis niekais. Jis vis labiau stiprės „ne galybe, ne jėga, bet Mano Dvasia, – skelbia Galybių Viešpats.“ (*Zacharijo 4, 6*)

Dievo pažadas: „Zerubabelio rankos padėjo pamatus šioms Namams, jo rankos juos ir baigs“ buvo įvykdytas tiesiogine prasme (*Zacharijo 4, 9*). „Tad žydų seniūnai pranašų Agėjo ir Idojo sūnaus Zacharijo dienomis spartino statybą. Jie užbaigė statybą pagal Izraelio Dievo įsakymą ir Kyro, Darijaus bei Artakserkso įsakus. Taigi šie Namai buvo užbaigti šeštą karaliaus Darijaus viešpatavimo metų adaro mėnesio [dvylikto mėnesio] trečią dieną.“ (*Ezros 6, 14–15*)

[596] Netrukus po to atstatyta šventykla buvo pašventinta. „Izraelitai – ir kunigai, ir levitai, ir kiti sugrįžę tremtiniai – džiaugsmingai šventė šių Dievo Namų pašventinimą“, o „pirmo mėnesio keturioliką dieną“ jie „šventė Paschą“ (*Ezros 6, 16, 19*).

Antroji šventykla neprilygo pirmajai savo didybe, ji nebuvo pašventinta tais regimais dieviškojo Artumo ženklais, kurie buvo matomi pašventinant pirmąją šventyklą. Ją pašventinant, neapsireiškė jokia antgamtinė jėga. Nebuvo matomas šlovės debesis, pripildęs naujai pastatytą šventyklą. Ugnis nenužengė iš dangaus, kad sudegintų auką ant aukuro. Šventų švenčiausioje nebuvo Dievo šlovės tarp kerubų, nebuvo nei Sandoros Skrynios, nei malonės sosto, nei Sandoros plokščių. Nepasirodė joks ženklas iš dangaus, kad kunigui apreikštų Jehovos valią.

Vis dėlto tai buvo statinys, apie kurį Viešpats kalbėjo per pranašą Agėją: „Šių naujųjų Namų šlovė bus didesnė negu senoji.“ „Visas tautas taip sudrebinsiu, kad visų tautų lobiai suplauks čia [„visų tautų Laukiamasis ateis“; *kt. vert.*]; pripildysiu šiuos Namus šlovės“, – sako Galybių Viešpats.“ (*Agėjo 2, 9, 7*) Mokyti žmonės šimtmečius stengėsi parodyti, kaip išsipildė pranašui Agėjui duotas Dievo pažadas, tačiau atėjus visų tautų Laukiamajam – Jėzui iš Nazareto, kuris savo asmeniniu buvimu pašventino šventyklos prieigas, daugelis

ryžtingai atsisakė įžvelgti tame kažką ypatingai svarbaus. Išdidumas ir netikėjimas apakino jų protus, todėl jie negebėjo suprasti tikrosios pranašo žodžių prasmės.

Antroji šventykla buvo pašlovinta ne Jehovos šlovės debesimi, bet Artumu To, kuriame „gyvena visa dievystės pilnatvė“ – pats Dievas, kuris „apsireiškė kūne“ (*Kolosiečiams 2, 9; 1 Timotiejui 3, 16*). Jau vien dėl to, kad antroji šventykla buvo pagerbta asmeniniu Kristaus buvimu Jo žemiškos tarnystės metu, ji pranoko pirmąją savo šlove. „Visų tautų Laukiamasis“ iš tikrųjų atėjo į savo šventyklą kaip Žmogus iš Nazareto, kuris mokė ir gydė žmones jos šventuose kiemuose.

[597]

KARALIENĖS ESTEROS DIENOMIS

yro palankumo dėka beveik penkiasdešimt tūkstančių iš-tremtų Izraelio vaikų pasinaudojo įsaku, leidžiančiu jiems sugrįžti į gimtinę. Tačiau palyginti su šimtais tūkstančių iš-blaškytųjų po Medijos ir Persijos žemes tai buvo tik menkas likutis. Didžioji dauguma izraelitų nusprendė verčiau likti tremties žemėje, nei patirti grįžimo namo sunkumus, kur reikėjo atstatyti apleistus miestus ir namus.

[598] Po dvidešimties ar daugiau metų tuomet valdęs monarchas Dari-jus Hystaspas išleido antrąjį įsaką, ne mažiau palankų negu pirmąjį. Tokiu būdu Dievas suteikė žydams, gyvenusiems Medijos ir Persijos karalystėje, dar vieną galimybę sugrįžti į savo tėvų žemę. Dievas numatė artėjantį sunkų metų valdant Kserksui, Esteros knygoje va-dinamu Ahasveru, ir ne tik suminkštino krašto valdovų širdis, bet ir įkvėpė pranašą Zachariją maldauti tremtinius sugrįžti.

„Ei, bėkite iš šiaurės krašto!“ – skambėjo žinia, skirta išblašky-tiems izraelitams, įsikūrusiems daugelyje kraštų, toli nuo jų buvusių namų. „Nors išsklaidžiau Aš jus tarsi keturis padangių vėjus, – tai Viešpaties žodis. – Ei, bėkite į Sioną, gyvenantieji Babilone! Juk taip kalba Galybių Viešpats, po to, kai Jo Šlovė pasiuntė mane, apie jus apiplėšusias tautas: ‘Kas tik užgauna jus, tas užgauna Mano akies vyzdį. Dabar, tikėkite Manimi, Aš keliu prieš juos ranką, ir jie taps savo vergų grobiu.’ Tuomet žinosite, kad Galybių Viešpats siuntė mane.“ (*Zacharijo 2, 10–13*)

Viešpaties tikslas tebebuvo toks pat, koks ir pradžioje, – kad Jo tauta būtų „žemės pasididžiavimu“ [*Izaijo 62, 7*] Jo vardo šlovei. Per

ilgus tremties metus Jis suteikė jiems daugybę progų sugrįžti pas Jį rodant ištikimybę. Kai kurie nusprendė paklusti ir mokytis, kai kurie išsigelbėjimą rado vargdami. Daugelis jų buvo priskirti likučiu, kuris turėjo sugrįžti. Dievo Žodyje jie palyginami su ūgliu „nuo aukštojo kedro viršūnės“, kurie bus persodinti „ant aukšto ir didingo kalno. Aukštajame Izraelio kalne...“ (*Ezechielio 17, 22–23*).

Būtent tie, „kurių dvasią Dievas iš tikrųjų buvo įkvėpęs“ (*Ezros 1, 5*), sugrįžo, kai Kyras išleido įsaką. Bet Dievas nesiliovė kviesti ir tų, kurie savanoriškai pasiliko tremties šalyje, ir įvairiopaš būdais taip pat sudarė jiems galimybę sugrįžti. Tačiau didesnė dalis tų, kurie neatsiliepė į Kyro įsaką, liko abejingi ir vėlesniems raginimams. Netgi po to, kai pranašas Zacharijas įspėjo juos nedelsiant bėgti iš Babilono, jie nepaisė kvietimo.

[599]

Tuo tarpu Medijos ir Persijos karalystėje vyko sparčios permainos. Darijaus Hystaspo, kurio valdymas buvo ypač palankus žydams, vietą užėmė Kserksas Didysis. Jo valdymo laikotarpiu žydai, nepaisę raginimo sugrįžti į gimtinę, susidūrė su siaubingais išmėginimais. Atsisakę Dievo suteiktos galimybės pabėgti, dabar jie žvelgė mirčiai į akis.

Siekdamas sugriauti Dievo planą, šėtonas veikė per nesąžiningą pareigūną Hamaną iš Agago palikuonių, Medijos ir Persijos karalystėje einantį aukštas pareigas. Hamanas puoselėjo karčią pagiežą žydai Mordechajui. Mordechajas nieko blogo nebuvo padaręs Hamanui, išskyrus tai, jog atsisakė pagerbti jį puldamas prieš jį kniūbsčias. Nenorėdamas „pakelti ranką tik prieš Mordechają“, jis sugalvojo planą, kaip „sunaikinti ir visus žydus, Mordechajo tautą, visoje karaliaus Ahasvero karalystėje“ (*Esteros 3, 6*).

Kserksas, suklaidintas melagingų Hamano kalbų, buvo įtikintas išleisti įsaką sunaikinti visus žydus, kurie gyvena išblaškyti „visose tavo karalystės valdose“ (*Esteros 3, 8*) Medijos ir Persijos karalystėje. Buvo nustatyta diena, kai bus žudomi žydai ir atimama jų nuosavybė. Karalius iki galo nesuprato, kokie padariniai laukia visiškai

[600]

įvykdžius šį įsaką. Pats šėtonas, slapas šio plano kurstytojas, stengėsi apvalyti žemę nuo tų, kurie išsaugojo tikrojo Dievo pažinimą.

„Kiekvienoje valdoje, kurią buvo pasiekęs karaliaus raštas ir įsakas, žydai labai gedėjo pasninkaudami, verkdami ir aimanuodami. Daugumas jų gulėjo ant ašutinės ir pelenų.“ (*Esteros 4, 3*) Medijos ir Persijos įsakas negalėjo būti atšauktas, akivaizdu, kad padėtis buvo beviltiška, visi žydai buvo pasmerkti mirčiai.

Tačiau priešo sąmokslus nugalėjo žmonėms viešpataujanti Galybė. Dievo malone Estera, žydaitė, kuri bijojo Aukščiausiojo, buvo paskelbta Medijos ir Persijos karalystės karaliene. Mordechajas buvo jos artimas giminaitis. Savo didžiausiame varge jie nusprendė kreiptis į Kserksą savo tautos vardu. Estera turėjo išdrįsti eiti pas karalių kaip užtarėja. „Kas gali žinoti, – sakė Mordechajas, – galbūt tu pasiekei karališkąją sostą kaip tik tokiam metui kaip dabar?“ (*žr. Esteros 4, 14*)

[601] Bėda, su kuria susidūrė Estera, reikalavo greitų bei rimtų veiksmų, bet ir ji, ir Mordechajas suprato: jeigu Dievas galingai neveiks jų labui, jų pačių pastangos bus bergždzios. Todėl Estera skyrė laiko bendravimui su Dievu, savo stiprybės šaltiniu. „Eik, – liepė ji Mordechajui, – surink visus žydus, kurie gyvena Sūzuose. Pasninkaukite už mane! Nevalgykite ir negerkite ištisas tris dienas ir naktis. Ir aš drauge su savo tarnaitėmis, kaip ir jūs, pasninkausiu. Po to, nepaisydama įstatymo, eisiu pas karalių. Jeigu turėsiu žūti, žūsiu!“ (*Esteros 4, 16*)

Greitai vienas po kito sekę įvykiai – Esteros pasirodymas karaliaus akivaizdoje, jai išreikštas akivaizdus palankumas, karaliaus ir karalienės pokyliai su vieninteliu svečiu Hamanu, neramus karaliaus miegas, vieša Mordechajui parodyta garbė ir Hamano pažeminimas bei žūtis atskleidus jo piktą užmojį – visa tai yra žinomos istorijos dalys. Dievas nuostabiai veikė savo atgailaujančios tautos labui. Karaliaus išleistas priešingas įsakas, leidžiantis jiems kovoti už savo gyvybę, į kiekvieną karalystės kampelį buvo greitai nuneštas bėgūnų,

kurie „išskubėjo karaliaus įsakymo skatinami“. „Visose valdose ir visuose miestuose, kuriuos tik pasiekdavo karaliaus įsakymas ir įsakas, žydams buvo linksmybė ir džiaugsmas, puota ir poilsio diena. Be to, daug krašto gyventojų dėjosį esą žydai, nes juos buvo apėmusi žydų baimė.“ (*Esteros 8, 14, 17*)

Paskirtą žydų sunaikinimo dieną „visose karaliaus Ahasvero valdose žydai susibūrė savo miestuose, rengdamiesi pulti norėjusius jiems padaryti žalos. Tačiau nė vienas jiems nepasipriešino, nes žydų baimė buvo apėmusi visus gyventojus“ (*Esteros 9, 2*). Dievas įpareigojo angelus galiūnus ginti savo žmones tuo metu, kai jie susibūrė „ginti savo gyvasties“ (*Esteros 9, 16*).

Mordechajui buvo suteiktas garbingas postas, kurį anksčiau užėmė Hamanas. Jis „buvo karalystėje antras po karaliaus Ahasvero, įtakingas žydams bei mielas savo gausiems tautiečiams“ (*Esteros 10, 3*) ir rūpinosi Izraelio gerove. Taip Dievas dar kartą Medijos ir Persijos dvare parodė palankumą savo išrinktajai tautai, suteikdamas galimybę įgyvendinti savo užmojį – sugrąžinti juos į jų kraštą. Tačiau tai įvyko gerokai vėliau, po kelerių metų, septintaisiais Artakserkso I, Kserkso Didžiojo įpėdinio, valdymo metais, kai vadovaujant Ezrai, nemažai žydų sugrįžo į Jeruzalę.

[602]

Sunkūs išgyvenimai, kuriuos Dievo tauta patyrė Esteros dienomis, nėra būdingi vien tam amžiui. Apreiškimo gavėjas Jonas, žiūrėdamas į laikų pabaigą, rašė: „Ir įnirto slibinas prieš moterį, ir metėsi kautis su kitais jos palikuonimis, kurie laikosi Dievo įsakymų ir saugoja Jėzaus liudijimą.“ (*Apreiškimo 12, 17*) Kai kurie, šiandien gyvenantieji žemėje, matys šių žodžių išsipildymą. Ta pati dvasia, kuri praityje skatino žmones persekioti tikrąją Bažnyčią, ateityje skatins griebtis panašių persekiojimo priemonių prieš tuos, kurie ištikimi Dievui. Jau dabar ruošiamasi šiai paskutinei didžiajai kovai.

Įsakas, kuris galiausiai bus išleistas prieš Dievo tautos likutį, bus labai panašus į tą, kurį Ahasveras paskelbė prieš žydus. Šiandien tikrosios Bažnyčios priešas, žiūrėdamas į saujelę besilaikančių šabo

[605]

(sabatos) dienos įsakymo, mato Mordechają, sėdintį prie vartų. **Dievo žmonių pagarba Jo Įstatymui yra nuolatinis priekaištas tiems, kurie atmetė Viešpaties baimę ir trypia Jo šabo dieną.**

[606] Šėtonas sukels pasipiktinimą mažuma, kuri atsisako priimti populiarius papročius ir tradicijas. Svarbius postus užimantieji, autoritetingi žmonės prisijungs prie nedorėlių ir žemai nupuolusiųjų, kad kurtų planus prieš Dievo tautą. Savo panieką jie pridengs turtais, genialumu ir išsilavinimu. Persekiojantieji Bažnyčios vadovus, tarnautojus ir narius susimokys prieš juos. Balsu ir plunksna, iškalbin gumu, gąsdinimais ir patyčiomis jie sieks pakirsti jų tikėjimą. Melagingais pasisakymais ir piktais raginimais jie kurstys žmonių aistras. Negalėdami prieštarauti biblinės šabo dienos gynėjams žodžiais *Taip sako Šventasis Raštas*, persekiotojai ims žiaurių potvarkių, kad kompensuotų šį trūkumą. Įstatymų leidėjai, norėdami užsitikrinti populiarumą ir elektoratą, paklus reikalavimui išleisti sekmadienio šventimo įstatymą. Tačiau tie, kurie bijo Dievo, negalės priimti nuostatų, kurie pažeidžia vieną iš Dešimties Dievo įsakymų. Šiame mūsų lauke vyks paskutinė didžioji gėrio ir blogio kova. Tačiau mes nesame palikti abejoti jos baigtimi. **Šiandien, kaip Esteros ir Mordechajo dienomis, Viešpats apgins savo tiesą ir savo tautą.**

EZRA – KUNIGAS IR RAŠTININKAS

raėjus maždaug septyniasdešimčiai metų po pirmosios tremtinių grupės sugrįžimo į Judo kraštą vadovaujant Zerubabeliui ir Jozuei, Artakserksas Ilgarankis užėmė Medijos ir Persijos karalystės sostą. Šio karaliaus vardą su šventa istorija sieja daugelis nepaprastų Dievo apvaizdos darbų. Ezra ir Nehemijas darbavosi Artakserkso valdymo laikotarpiu. 457 m. pr. Kr. jis išleido trečią ir galutinę įsaką atstatyti Jeruzalę. Jam valdant, grįžo Ezros vadovaujama žydų bendrija, Nehemijas ir jo bendražygiai baigė taisyti Jeruzalės sienas, buvo pertvarkyta šventyklos tarnystė ir įvykdytos didelės religinės reformos, kurias įvedė Ezra ir Nehemijas. Savo ilgo valdymo metu karalius dažnai rodė palankumą Dievo tautai, o savo patikimų ir mėgstamų draugų žydų – Ezros ir Nehemijo – asmenyje jis atpažino Dievo paskirtus vyrus, pašauktus ypatingam darbui.

Ezros patirtis gyvenant tarp Babilone likusių žydų buvo tokia neįprasta, kad patraukė palankiai nusiteikusių karalių Artakserksą, su kuriuo jis laisvai kalbėdavosi apie dangaus Dievo galią ir dieviškąją užmoją sugrąžinti žydus į Jeruzalę.

[607]

Būdamas Aarono sūnų palikuonis, Ezra gavo kunigo išsilavinimą, be to, jis buvo susipažinęs su Medijos ir Persijos karalystės magų, astrologų ir išminčių raštais. Tačiau savo dvasiniu išprusimu jis nebuvo patenkintas. Jis troško būti visiškoje darnoje su Dievu, siekė išminties vykdant Dievo valią. Jis „buvo atsidavęs visa širdimi tyrinėti Viešpaties Įstatymą“ ir „laikytis jo“ (*Ezros 7, 10*). Tai paskatino jį stropiai tyrinėti pranašų ir karalių užrašytą Dievo tautos istoriją. Jis tyrinėjo Biblijos istorines ir išminties knygas, norėdamas suprasti,

kodėl Viešpats leido sunaikinti Jeruzalę ir ištremti savo tautą į pagoniškus kraštus.

Ypatingą dėmesį Ezra skyrė Izraelio išgyvenimams nuo tada, kai buvo duotas pažadas Abraomui. Jis tyrinėjo nurodymus, kurie buvo duoti prie Sinajaus kalno ir per ilgus klajonių dykumoje metus. Juo daugiau Ezra sužinodavo apie Dievo elgesį su Jo vaikais ir suvokdavo ant Sinajaus kalno duoto Įstatymo šventumą, tuo labiau jo širdis virpėdavo. Jis iš naujo išgyveno visišką atsivertimą ir pasiryžo įsisavinti rašytinę šventąją istoriją, kad galėtų panaudoti tas žinias nešant savo tautai palaimą ir šviesą.

[608]

Ezra stengėsi paruošti savo širdį darbui, kuris, kaip jis tikėjo, laukė jo. **Jis nuoširdžiai ieškojo Dievo, kad galėtų būti išmintingas Izraelio mokytojas.** Kai jis išmoko pavesti savo protą ir valią Dievui valdyti, jo gyvenime ryškėjo tikro šventėjimo principai, kurie vėlesniais metais turėjo formuojantį poveikį ne tik jaunimui, kuris ieškojo jo pamokymų, bet ir šalia jo esantiems.

Dievas išsirinko Ezrą būti įrankiu Izraelio gerovei, kad sugrąžintų pagarbą kunigystei, kurios šlovė tremties metais išblėso. Ezra tapo nepaprastai išprusęs ir geras „žinovas Mozės Įstatymo“ (*Ezros 7, 6*). Dėl šių savybių jis tapo iškiliu žmogumi Medijos ir Persijos karalystėje.

Ezra tapo Dievo šaukliu, mokačiu žmones Dangaus principų. Per likusius savo gyvenimo metus, nepaisant, ar jis buvo Medijos ir Persijos karaliaus rūmuose, ar Jeruzalėje, jo pagrindinis darbas buvo mokyti. Juo daugiau jis dalijosi atrastomis tiesomis, tuo našesnis buvo jo darbas. Jis tapo pamaldžiu ir stropiu žmogumi. Jis buvo Viešpaties liudytojas, atskleidžiantis pasauliui, kaip **Biblijos tiesos sutaurina kasdienį gyvenimą.**

[609]

Ezros pastangos atgaivinti susidomėjimą Šventojo Rašto tyrinėjimu davė ilgalaikius vaisius jo kruopštaus, visą gyvenimą trunkančio darbo dėka – jis saugojo ir daugino Šventojo Rašto knygas. Jis surinko visus Įstatymo nuorašus, kuriuos galėjo rasti, juos perrašinėjo ir

platino. Taip padaugintas tyras Žodis, atiduotas į daugelio žmonių rankas, suteikė neįkainojamos vertės žinių.

Ezros tikėjimas, kad Dievas padarys galingus darbus savo tautai, paskatino jį papasakoti Artakserksui savo svajonę grįžti į Jeruzalę, kad galėtų atgaivinti tautos norą tyrinėti Dievo Žodį ir pagelbėti broliams atstatyti šventąjį miestą. Ezros pasakojimas, liudijantis, kad jis pasitiki Izraelio Dievu, kuris gali puikiai pasirūpinti ir apsaugoti savo tautą, karaliui padarė didžiulį įspūdį. Jis gerai suprato, kad izraelitai grįžta į Jeruzalę tarnauti Jehovai. Karalius taip pasitikėjo Ezros sąžiningumu, kad parodė jam didelį palankumą, patenkindamas jo prašymą, ir davė jam brangių dovanų šventyklos tarnystei. Jis paskyrė jį ypatingu Medijos ir Persijos karalystės atstovu ir suteikė jam didelius įgaliojimus įgyvendinant savo širdies ketinimus.

Trečiasis Artakserkso Ilgarankio įsakas atkurti ir atstatyti Jeruzalę, išleistas pasibaigus septyniasdešimties metų nelaisvei, įžymus dėl jame esančių posakių apie dangaus Dievą, dėl jame minimų Ezros pasiekimų pripažinimo ir dėl veiksmų laisvės, suteiktos Dievo tautos likučiui. Artakserksas į Ezrą kreipėsi kaip į kunigą, raštininką, „Viešpaties įsakymų žodžių ir Jo įstatų“, „dangaus Dievo Įstatymo rašto“ žinovą. Karalius kartu su didžiūnais dosniai aukojo „Izraelio Dievui, kurio buveinė yra Jeruzalėje“, ir pasirūpino, įsakydamas, kad daugybė didelių išlaidų būtų apmokėtos „iš karaliaus iždo“ (*Ezros 7, 11. 12. 15. 20*).

„Tu esi karaliaus ir jo septynių patarėjų siųstas, – pasakė Artakserksas Ezrai, – sutvarkyti Judą ir Jeruzalę pagal tavo rankoje esančio savo Dievo Įstatymą.“ Ir pridūrė: „Kas tik dangaus Dievo įsakyta, tebūna vykdoma uoliai dangaus Dievo Namams, antraip pyktis ištiks karaliaus ir jo įpėdinių karalystę.“ (*Ezros 7, 14. 23*)

[610]

Suteikdamas leidimą izraelitams grįžti į savo kraštą, Artakserksas pasirūpino, kad kunigams būtų sugrąžintos jų teisės atlikti senovines apeigas ir turėtos privilegijos. „Be to, mes pranešame jums, – kalbėjo jis, – kad neleidžiama uždėti duoklės, asmens ar žemės mokesčių

kunigams, levitams, giesmininkams, vartininkams, Šventyklos tarnams ar kitiems Dievo Namų tarnams.“ Jis taip pat pasirūpino, kad būtų paskirti civiliai pareigūnai, kurie teisingai valdytų tautą pagal žydų įstatymų kodeksą. „Tu, Ezra, – nurodė jis, – paskirk pareigūnus ir teisėjus pagal užrašytą tavo Dievo išmintį, kad jie teistų visus Užupio srities žmones, žinančius tavo Dievo įstatymus. Turite pamokyti tuos, kurie jų nežino. Kas nepaklus tavo Dievo Įstatymui ir karaliaus įstatymui, turi būti nubaustas nedelsiant ar mirtimi, ar tremtimi, ar turto atėmimu, ar įkalinimu.“ (*Ezros 7, 24–26*)

[611] Ezra įtikino karalių pasirūpinti visos Izraelio tautos sugrįžimu ir kunigais bei levitais, buvusiais Medijos ir Persijos karalystėje, kurie buvo nusiteikę „laisva valia... eiti į Jeruzalę“, nes „su juo buvo maloninga Viešpaties ranka“ (*Ezros 7, 13. 9*). Taip išblaškytiems Izraelio vaikams vėl buvo suteikta galimybė sugrįžti į kraštą, kurio nuosavybė priklausė jiems pagal pažadus, duotus Izraelio namams.

Šis potvarkis labai nudžiugino tuos, kurie susivienijo su Ezra, tyrinėdami Dievo užmojų tautai. „Tebūna pašlovintas Viešpats, mūsų protėvių Dievas, – džiaugėsi Ezra, – kuris įdėjo į karaliaus širdį tokį dalyką – išaukštinti Viešpaties Namus Jeruzalėje, kuris parodė man ištikimą meilę karaliaus bei jo patarėjų akivaizdoje ir visų įtakingų karaliaus pareigūnų akivaizdoje.“ (*Ezros 7, 27–28*)

Tai, kad Artakserksas išleido tokį įsaką, buvo akivaizdi Dievo apvaizda. Kai kurie tai įžvelgę, džiaugsmingai pasinaudojo privilegija sugrįžti į savo kraštą tokiomis palankiomis sąlygomis. Susitikimui buvo paskirta vieta, ir nustatytą dieną visi norintieji grįžti į Jeruzalę, susirinko ilgai kelionei. „Sutelkiau juos prie upės, tekančios Ahavos link, – sako Ezra. – Ten mes praleidome tris dienas.“ (*Ezros 8, 15*)

[612] Ezra tikėjosi, kad grįžti į Jeruzalę susirinks didelė minia, bet atsiliepusiųjų į kvietimą buvo apmaudžiai mažai. Daugelis, kurie Babilone buvo įsigiję namus ir žemes, nenorėjo aukoti savo nuosavybės. Jie mėgavosi nusistovėjusiu ir patogiu gyvenimu ir buvo

patenkinti, galėdami pasilikti. Jų pavyzdys padarė neigiamą įtaką tiems, kurie būtų prisijungę prie tų, kurie pasiryžo keliauti tikėjimu.

Apžvelgęs susirinkusią bendriją, Ezra nustebė neradęs joje nė vieno iš Levio sūnų. Kur buvo nariai šeimos, atskirtos šventai tarnystei šventykloje? Į kvietimą: „Kas už Viešpatį?“ levitai turėjo atsiliepti pirmieji. Tremtyje ir po jos jiems buvo suteiktos didelės privilegijos. Jie turėjo didžiausią laisvę tenkinti savo brolių dvasinius poreikius tremtyje. Buvo pastatytos sinagogos, kuriose kunigai vadovavo Dievo garbinimui ir mokė žmones. Buvo leista švęsti šabo (sabatos) dieną ir atlikti šventas apeigas, būdingas žydų tikėjimui.

[613]

Tačiau ilgainiui sugrįžus iš tremties situacija pasikeitė, ir Izraelio vadovų pečius prislėgė daug naujų pareigų. Jeruzalės šventykla buvo atstatyta ir pašventinta, o apeigoms joje atlikti reikėjo daugiau kunigų. Labai reikėjo Dievo vyrų, kurie mokytų žmones. Be to, iškilo pavojus, kad Babilone likusių žydų religinė laisvė bus apribota. Per pranašą Zachariją ir per neseniai patirtus nerimą keliančius Esteros ir Mordechajaus išgyvenimus, Medijos ir Persijos karalystėje gyvenantieji žydai buvo aiškiai įspėti grįžti į savo žemę. Atėjo metas, kai jiems buvo pavojinga ilgiau užsilikti pagoniškos įtakos apsuptyje. Matydami pasikeitusias aplinkybes, Babilone gyvenę kunigai išleistame įsake turėjo skubiai išvelgti ypatingą kvietimą grįžti į Jeruzalę.

Karalius ir jo kunigaikščiai padarė daugiau nei buvo tikėtasi, kad atvertų izraelitams kelią grįžti į gimtinę. Jie aprūpino gausiais ištekliais, tačiau kur buvo žmonės? Levio sūnūs suklupo tuo metu, kai jų sprendimas lydėti brolius būtų paskatinęs sekti jų pavyzdžiu. Jų keistas abejingumas atskleidė liūdną Babilone gyvenančių izraelitų požiūrį į Dievo planą Jo tautai.

Ezra dar kartą kreipėsi į levitus, kviesdamas juos skubiai prisijungti prie keliauninkų. Norėdamas pabrėžti, kad reikia imtis greitų veiksmų, jis pasiuntė keleto „šeimų galvas“ ir „mokytojus“ su rašytiniu kvietimu (*Ezros 7, 28; 8, 16*).

[614]

Kol keliauninkai su Ezra liko laukti, šie pasiuntiniai išskubėjo su prašymu atsiųsti „tarnų mūsų Dievo Namams“ (*Ezros 8, 17*). Į kreipimąsi buvo atsižvelgta, ir kai kurie abejojantieji vis dėlto galutinai apsisprendė vykti. Iš viso apie keturiasdešimt kunigų ir du šimtai dvidešimt šventyklos tarnų – vyrų, kuriais Ezra galėjo pasikliauti kaip išmintingais tarnais ir gerais mokytojais bei pagalbininkais – buvo atvesta į stovyklą.

Dabar jau visi buvo pasiruošę išvykti. Jų laukė kelionė, kuri turėjo trukti keletą mėnesių. Vyrai su savimi pasiėmė žmonas ir vaikus bei mantą, ir didelį turtą, kuris buvo skirtas šventyklai ir jos pamaldoms. Ezra buvo įspėtas, kad priešakyje jo laukia priešai, pasiruošę apiplėšti ir sunaikinti jį ir bendražygius, tačiau iš karaliaus jis neprašė ginkluotos apsaugos. Jis paaiškino: „Mat gėdijausi prašyti karaliaus karių ar raitelių apsaugos kelyje nuo priešų, kadangi buvome sakę karaliui, kad mūsų Dievo ranka gera visiems, kurie Jo ieško, bet Jo galybė ir rūstybė prieš visus, kurie Jį palieka.“ (*Ezros 8, 22*)

[615] Taigi čia Ezra ir jo bendražygiai įžvelgė galimybę išaukštinti Dievo vardą tarp pagonių. **Tikėjimas gyvojo Dievo jėga sustiprės, jeigu patys izraelitai besąlygiškai pasikliaus savo dieviškuoju Vadu.** Todėl jie pasiryžo visiškai pasitikėti tik Juo. Jie neprašė ginkluotos apsaugos. Jie nenorėjo suteikti progos, kad pagonys priskirtų šlovę žmogaus stiprybei, šlovę, kuri priklauso vien tik Dievui. Jie negalėjo leisti, kad jų draugų pagonių mintyse kiltų bent menkiausia abejonė, kiek jie, kaip Dievo tauta, nuoširdžiai pasitiki Dievu. Stiprybę jie ėgis ne turtais, ne stabmeldžių jėga ir įtaka, bet Dievo malone. Jie bus apsaugoti, tik laikydamiesi Viešpaties Įstatymo ir stengdamiesi jam paklusti.

Žinojimas, kokiomis sąlygomis jie visada galės mėgautis Dievo palankumu, suteikė daugiau iškilmingumo nei įprasta pašventinimo pamaldoms, kurias atliko Ezra ir jo ištikimų sielų būrys prieš pat išvykstant. „Ten, prie Ahavos upės, paskelbiau pasninką, – pasakoją Ezra apie savo išgyvenimus, – kad nusižeminę prieš savo Dievą

prašytume sėkmingos kelionės sau, mūsų vaikams ir visai mūsų mantai.“ „Taigi mes pasninkavome, prašydami to iš Dievo, ir mūsų prašymas buvo išklausytas.“ (*Ezros 8, 21. 23*)

Vis dėlto Dievo palaiminimai nereiškė, jog nebūtina paisyti apdairumo ir atsargumo. Imdamasis ypatingų priemonių turtui apsaugoti, Ezra išrinko „iš kunigų dvylika vadovų“, kurių ištikimybė ir patikimumas buvo išmėgintas, ir atsvėrė „jiems sidabro, aukso bei reikmenų ir auką mūsų Dievo Namams, kurią karalius, jo patarėjai ir didžiūnai bei visas ten esantis Izraelis buvo atnašavę“. Šie vyrai buvo nuoširdžiai įpareigoti elgtis kaip budrūs jiems patikėto lobio prievaizdai. „Jūs esate pašvęsti Viešpačiui, – tarė Ezra, – ir reikmenys pašvęsti. Ir sidabras, ir auksas yra geros valios atnaša Viešpačiui, jūsų protėvių Dievui. Rūpestingai saugokite juos iki to laiko, kol nepasversite akivaizdoje kunigų vadovų, levitų ir Izraelio kilčių vadovų Jeruzalėje, Viešpaties Namų kambariuose.“ (*Ezros 8, 24. 25. 28–29*)

[616]

Ezros rūpestis gabenant ir saugant Viešpaties turtą yra gilaus tyrinėjimo verta pamoka. Buvo parinkti tik tie, kurių patikimumas buvo išmėgintas, be to, jiems buvo aiškiai nurodyta jiems tenkanti atsakomybė. Paskirdamas ištikimus tarnautojus būti Viešpaties turto saugotojais, Ezra pripažino tvarkos ir organizacijos Dievo darbe vertę ir būtinybę.

Per kelias dienas, kurias izraelitai praleido prie upės, buvo užbaigti visi pasiruošimo ilgai kelionei darbai. „Mes leidomės kelionėn į Jeruzalę nuo Ahavos upės, – rašo Ezra, – pirmo mėnesio dvyliktą dieną. Mūsų Dievo ranka buvo su mumis. Jis apsaugojo mus nuo priešų rankos ir nuo pasalų mums esant pakeliui.“ (*Ezros 8, 31*) Kelionė užtruko apie keturis mėnesius; kelių tūkstančių minia, lydėjusi Ezrą, su moterimis ir vaikais judėjo lėtai. Tačiau visi buvo saugūs. Jų priešai negalėjo jiems padaryti nieko pikto. Jų kelionė buvo sėkminga, ir pirmąją penkto mėnesio dieną, septintaisiais Artakserkso karaliavimo metais, jie pasiekė Jeruzalę.

[617]

DVASINIS ATGIMIMAS

zra į Jeruzalę atvyko pačiu laiku. Labai reikėjo jo buvimo su tauta. Jo atėjimas padrąsino ir atnešė vilties širdims žmonių, kurie ilgai dirbo sudėtingomis sąlygomis. Buvo daug kas padaryta nuo tada, kai daugiau nei prieš septyniasdešimt metų sugrįžo pirmieji tremtiniai, kuriems vadovavo Zerubabelis ir Jozuė. Šventykla jau buvo atstatyta, o miesto sienos iš dalies sutaisytos. Vis dėlto dar buvo likę nemažai darbo.

[618]

Iš anksčiau sugrįžusiųjų į Jeruzalę daugelis išliko ištikimi Dievui iki mirties, tačiau nemaža dalis jų vaikų ir vaikaičių prarado Dievo Įstatymo šventumo suvokimą. Net kai kurie atsakingas pareigas užimančios vyrai gyveno atviroje nuodėmėje. Faktiškai jų elgesys vertė niekais kitų tautiečių pastangas siekti Dievo darbo pažangos; **o kol niekas nepriekaištavo už šiurkštų Įstatymo pažeidimą, Dangaus palaiminimai tautai negalėjo būti išlieti.**

Tai buvo Dievo apvaizda, kad grįžusieji su Ezra išgyventų ypatingą laiką ieškant Dievo. Neseniai įgyta patirtis kelionėje iš Babilono neturint jokios žmogiškos apsaugos, suteikė jiems vertingų dvasinių pamokų. Daugelio tikėjimas sustiprėjo, o kai Jeruzalėje jie apsigyveno tarp nusivylusių ir abejingų, jų įtaka buvo galingas veiksnys netrukus pradėtoje reformoje.

Ketvirtą dieną po atvykimo išdininkai, dalyvaujant liudininkams, itin rūpestingai perdavė į šventyklos tarnų rankas atgabentą turtą: sidabrą, auksą ir šventyklos apeigoms skirtus reikmenis. Kiekvienas daiktas buvo patikrintas ir atitiko skaičių bei svorį (žr. *Ezros* 8, 34).

Iš nelaisvės su Ezra sugrįžę tremties vaikai „atnašavo Izraelio Dievui deginamąsias aukas“ kaip atnašą už nuodėmę bei dėkingumo ir padėkos ženklą už šventųjų angelų apsaugą kelionėje (žr. *Ezros* 8, 35). „Jie perdavė karaliaus įsakymus ir karaliaus satrapams bei Užupio srities valdytojams, davusiems paramą tautai ir Dievo Namams.“ (*Ezros* 8, 36)

Netrukus po to keli Izraelio vyresnieji kreipėsi į Ezrą su rimtu skundu. „Nei Izraelio žmonės, nei kunigai, nei levitai“ nesilaikė šventų Jehovos įsakų ir maišėsi vedybomis su aplinkinėmis tautomis. „Jie paėmė jų dukteris žmonomis sau ir savo sūnums, – buvo papasakota Ezrai. – Taigi šventoji sėkla susimaišė“ su pagoniškėmis „tautomis. Iš tikrųjų pareigūnai ir vadai pirmi taip nusižengė.“ (*Ezros* 9, 1–2)

[619]

Ištyrinėjęs priežastis, atvedusias izraelitus į Babilono nelaisvę, Ezra suprato, kad Izraelio atsimetimas labiausiai susijęs su jų maišymusi su pagoniškėmis tautomis. Jis matė, kad jeigu jie būtų paklusę Dievo įsakymui laikytis atokiai nuo juos supančių tautų, būtų išvengę daug liūdnu ir žeminančių išgyvenimų. Ir dabar sužinojus, kad, nepaisant praeities pamokų, žymūs vyrai išdrįso peržengti įsakus, kurie turėjo saugoti nuo atsimitimo, jo širdis suvirpėjo. Mąstant apie Dievo gerumą, kuris padėjo savo tautai iš naujo tvirtai įsikurti gimtojoje žemėje, Ezrą pribloškė teisėtas pasipiktinimas ir širdgėla dėl jų nedėkingumo. „Tai išgirdęs, persiplėšiau drabužius ir skraistę, – pasakė Ezra, – roviausi galvos bei barzdos plaukus ir priblokštas atsėdau. Tada visi, kurie, išgirdę Izraelio Dievo žodžius, baiminosi dėl sugrįžusiųjų tremtinių nusižengimo, susibūrė aplink mane, man sėdint priblokštam iki vakarinės aukos.“ (*Ezros* 9, 3–4)

Atėjus vakarinės aukos metui, atsitokėjęs vis dar perplėštais drabužiais ir skraiste, Ezra puolė ant kelių ir išliejo savo širdgėlą nuolankioje maldoje. Ištiesęs rankas į Viešpatį, jis sušuko: „Mano Dieve, aš gėdijuosi pakelti veidą į Tave ir raustu! Mano Dieve, mūsų nedori darbai slegia mūsų galvas ir mūsų kaltė siekia dangų.“

[620]

„Nuo mūsų protėvių dienų, – tęsė maldą jis, – iki pat šios dienos esame sunkiai nusikaltę ir už savo nedorus darbus mes, mūsų karaliai ir mūsų kunigai, buvome atiduoti svetimų kraštų karaliams į rankas, kalavijui, nelaisvei, apiplėšimui ir baisiai gėdai, kaip yra ir šiandien. Bet dabar trumpai valandėlei susilaukėme gailėstingumo iš Viešpaties, mūsų Dievo, kuris išlaikė mūsų likutį ir davė tvirtą užuovėją šioje šventoje vietoje. Mūsų Dievas sugrąžino mūsų akims blizgesį ir suteikė mums truputį atgaivos mūsų vergijoje. Mes esame vergai. Tačiau vergijoje mūsų Dievas nepaliko mūsų, bet parodė savo ištikimą meilę Persijos karalių akivaizdoje, kad duotų mums naują gyvastį mūsų Dievo Namams prikelti bei jiems atstatyti iš griuvėsių ir suteiktų mums užuovėją Jude ir Jeruzalėje.

[621]

Tad viso to akivaizdoje, mūsų Dieve, ką mes galime sakyti? Juk esame atmetę Tavo įsakymus, kuriuos Tu davei per savo tarnus pranašus... Po viso, kas yra mus ištikę už mūsų nedorus darbus ir didelę kaltę, nors Tu, mūsų Dieve, esi mus mažiau nubaudęs, negu mes savo kaltėmis esame užsitraukę, išlaikydamas tokį mūsų likutį, argi vėl laužysime Tavo įsakymus, tuokdamiesi su šiomis tautomis, turinčiomis tokius bjaurius papročius? Argi Tu neturi ant mūsų pykti, kol nesunaikinsi mūsų, nepalikdamas nei bėglio, nei likučio? Viešpatie, Izraelio Dieve, Tu teisus, tačiau mes esame išgelbėti tarsi likutis, kaip šiandien. Štai stovime prieš Tave nusikaltę. Todėl mes negalime būti Tavo Artume.“ (*Ezros 9, 6–15*)

Ezros ir jo bendražygių sielvartas dėl nedorybių, kurios klastingai įsiskverbė į pačią Viešpaties darbo šerdį, sukėlė žmonių atgailą. Tai labai paveikė daugelį nusidėjusiųjų. „Ir žmonės gaudžiai verkė.“ (*Ezros 10, 1*) Tarytum apčiuopomis jie pradėjo suvokti nuodėmės bjaurumą ir pasibaisėjimą, su kuriuo į ją žiūri Dievas. Jie pamatė Įstatymo, kuris buvo duotas ant Sinajaus kalno, šventumą, ir daugelis virpėjo nuo minties apie savo nusižengimus.

Vienas iš susirinkusiųjų, vardu Šechanija, visus Ezros ištartus žodžius pripažino esant teisingus. „Mes iš tikrųjų nusižengėme savo

Dievui, – prisipažino jis, – vesdami svetimtautes moteris iš šalies tautų. Bet, nepaisant to, net dabar yra Izraeliui vilties.“ Šechanija pasiūlė visiems nusižengusiems padaryti sandorą su Dievu, atsižadėti nuodėmės ir kad būtų teisiami laikantis Įstatymo. „Imkis priemonių, – ragino jis Ezrą, – nes tai tavo pareiga. Mes su tavimi. Būk ryžtingas ir imkis priemonių!‘ Tad Ezra atsistojo ir prisaikdino didžiūnus, kunigus, levitus ir visą Izraelį, kad jie elgsis, kaip buvo kalbėta.“ (*Ezros 10, 2–5*)

Tokia buvo įstabios reformos pradžia. Su begaline kantrybe ir taktiškumu, rūpestingai atsižvelgdami į kiekvieno asmens teises ir gerovę, Ezra ir jo bendražygiai stengėsi nukreipti atgailaujantį Izraelį teisingu keliu. Visų pirma Ezra buvo Įstatymo mokytojas, todėl jis, asmeniškai ištyręs kiekvieną atvejį, stengėsi žmonėms parodyti Įstatymo šventumą ir palaimas, kurios gaunamos klusnumo dėka.

[622]

Visur, kur dirbo Ezra, atgijo žmonių noras tyrinėti Šventąjį Raštą. Buvo paskirti mokytojai tautai mokytį; Viešpaties Įstatymas buvo išaukštintas ir pagerbtas. Visur buvo tyrinėjamos pranašų knygos, o ištraukos, pranašaujančios Mesijo atėjimą, daugeliui liūdnu ir pavargusių širdžių teikė viltį ir paguodą.

Praėjo daugiau nei du tūkstančiai metų nuo tada, kai Ezra „buvo atsidavęs visa širdimi tyrinėti Viešpaties Įstatymą“ ir „laikytis jo“ (*Ezros 7, 10*), tačiau laikas nesumenkino jo pamaldaus pavyzdžio įtakos. Per amžius šis pasakojimas apie jo pasišventusį gyvenimą daugeliui įkvėpė ryžtą „tyrinėti Viešpaties Įstatymą“ ir „laikytis jo“.

Ezros motyvai buvo šventi ir kilnūs, visa, ką jis darė, kilo iš gilios meilės žmogui. Gailestingumas ir jautrumas, kurį jis rodė visiems – sąmoningai ar iš nežinojimo – nusidėjusiems, gali būti pavyzdys norintiems vykdyti reformas. Dievo tarnai turi būti nepajudinami kaip uola, kai kalbama apie tiesos principus, ir tuo pačiu užjaučiantys ir pakantūs. Jie turi mokytį nu-

sidėjęlius gyvenimo kelio kaip Ezra, parodant principus, kurie yra teisingo elgesio pamatas.

[623] Šiais laikais, kai šėtonas, pasitelkdamas įvairias priemones, siekia apakinti žmones, kad šie nematytų Dievo Įstatymo reikalavimų, reikia Dievo vyrų, kurie paskatintų daugelį sielotis „dėl mūsų Dievo įsakymų“ (*Ezros 10, 3*). Reikia tikrų reformos vykdytojų, kurie nukreiptų nusidėjęlių akis į didįjį Įstatymo Leidėją ir mokytų juos, kad „Viešpaties Įstatymas tobulas, jis atnaušina gyvastį“ (*Psalmė 19, 8*). **Reikia žmonių, kurie yra galingi Šventojo Rašto pažinimu; žmonių, kurių kiekvienas žodis ir veiksmas išaukština Jehovos įstatus; žmonių, kurie sustiprintų kitų tikėjimą.** O, kaip reikalingi mokytojai, kurie žmonėms įkvėptų pagarbą ir meilę Šventajam Raštui!

Šiandien plačiai paplitusias piktenybes didžiąja dalimi galima priskirti negebėjimui tyrinėti Šventojo Rašto ir nenorui paklusti Jo mokymui, nes **kai Dievo Žodis atmetamas, atmetama ir jo galia sutramdyti juslinės širdies aistras.** Žmonės sėja kūnui, o iš kūno pjauna pragaištį.

Atmetus Bibliją, nusigręžiama ir nuo Dievo Įstatymo. Mokymas, kad žmonės yra laisvi nuo klusnumo Dievo įsakymams, susilpnino dorovinę atsakomybę ir pralaužė blogio, užtvindžiusio pasaulį, užtvanką. Nedorumas, pasileidimas ir sugedimas užtvindė pasaulį kaip didžiulis potvynis. Visur matomas pavydas, pikti įtarinėjimai, veidmainystė, susvetimėjimas, konkurencija, nesantaika, šventų saitų išdavystė, aistrų tenkinimas. Visa religinių principų ir mokymų sistema, turėjusi būti socialinio gyvenimo pamatu ir struktūra, atrodo kaip svirduliuojantis, bemaž griūvantis statinys.

[624] Paskutinėmis žemės istorijos dienomis balsas, prabilęs nuo Sinajaus kalno, vis dar skelbia: „Neturėsi kitų dievų, tiktai Mane.“ (*Išėjimo 20, 3*) Žmogus savo valią iškėlė aukščiau Dievo, bet jis negali nutildyti šio įsakymo žodžių. Žmogaus protas negali išsisukti nuo pareigos aukštybių Jėgai. Gali atsirasti gausybė teorijų ir spėlionių;

žmonės gali supriešinti mokslą su apreiškimu [Šventuoju Raštu] ir taip atsikratyti Dievo Įstatymo, tačiau įsakymas skamba vis garsiau ir garsiau: „Viešpatį, savo Dievą, tegarbink ir Jam vienam tetar-nauk!“ (*Mato 4, 10*)

Nėra tokio reiškinių, kaip Jehovos Įstatymo sutvirtinimas ar susilpninimas. Jis yra toks, koks visada buvęs. Jis visada buvo ir visada bus šventas, teisingas, geras ir išbaigtas. Jis negali būti panaikintas ar pakeistas. „Gerbti“ ar „negerbti“ – tai tik žmonių posakiai.

Paskutinė tiesos ir paklydimų kova kils tarp žmonių įstatymų ir Dievo įsakymų. Dabar mes įžengėme į šią kovą – kovą ne tarp konkuruojančių Bažnyčių, kovojančių dėl viršenybės, bet tarp Biblijos religijos ir pramanais bei tradicijomis paremtų religijų. Dabar aktyviai veikia jėgos, susivienijusios prieš tiesą. **Šventasis Dievo Žodis, kuris mus pasiekė, sumokėdamas didžiulę kentėjimų ir pralieto kraujo kainą, dabar menkai vertinamas. Mažai kas priima jį kaip gyvenimo vadovą. Nerimą keliantis netikėjimas vyrauja ne tik pasaulyje, bet ir Bažnyčioje.** Daugelis neigia mokymą, kuris yra krikščionybės pamatas. Puikūs kūrimo faktai, kuriuos pateikia Dievo įkvėpti rašytojai, žmogaus nuopuolis, atpirkimas, Įstatymo amžinumas – visa tai iš esmės atmetė didelė dalis krikščioniškojo pasaulio. Tūkstančiai žmonių, kurie didžiujasi savo žiniomis, mano, kad besąlygiškas pasitikėjimas Biblija yra silpnumo požymis, o mokėjimas ieškoti priekabių Šventajame Rašte ar mėginti aiškinti bei sudvasinti jo svarbiausias tiesas, yra erudicijos įrodymas.

[625]

Krikščionys turėtų ruoštis tam, kas netrukus užklups pasaulį kaip triuškinantis netikėtumas, o ruošdamiesi jie turi stropiai tyrinėti Dievo Žodį ir stengtis patvirtinti jo priesakus savo gyvenimu. Nuostabių amžinybės klausimai reikalauja iš mūsų ne tariamos religijos, žodžių ir taisyklių religijos, kur tiesa yra palikta „išoriniame kieme“. Dievas kviečia atgimti ir atsinaujinti. **Iš sakyklų turi skambėti tik Biblijos ir vien Biblijos žodžiai.**

Tačiau iš Biblijos buvo išplėsta jos galia, o drungnas dvasinis gyvenimas – tai matomas to padarinys. Daugelis pamokslų šiandien neturi dieviškos jėgos, kuri pažadintų sąžinę ir atgaivintų sielą. Klausytojai negali pasakyti: „Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios, kai Jis kelyje mums kalbėjo ir atvėrė Raštų prasmę?“ (*Luko 24, 32*) Daugelis žmonių šaukiasi gyvojo Dievo, ilgisi Jo Artumo. Leiskite Dievo Žodžiui kalbėti jų širdims. **Tegul tie, kurie girdėjo tik tradicijas, žmonių teorijas ir posakius, išgirsta Jo Žodį, kuris gali atgaivinti sielą amžinajam gyvenimui.**

[626] Patriarchai ir pranašai skleidė ryškią šviesą. Apie Sioną, Dievo miestą, buvo pasakojami šlovingi dalykai. Viešpaties sumanymas – kad ir šiandien šviesa sklįstų per Jo sekėjus. Jeigu Senojo Testamento laikų šventi žmonės taip ryškiai liudijo savo ištikimybę, argi tie, kuriems šviečia šimtmečių sukaupta šviesa, neturėtų dar aiškiau liudyti tiesos jėgą? Pranašysčių šlovė apšviečia mūsų kelią. Simbolis susitiko su simbolizuojamuoju Dievo Sūnaus mirtyje. Kristus prisikėlė iš numirusių, skelbdamas pergalę virš paskolintos kapavietės: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas.“ (*Jono 11, 25*) Jis siuntė savo Dvasią į pasaulį, kad visa tai mums primintų. Savo stebuklinga galia Jis išsaugojo savo rašytinį Žodį per ištisus amžius.

Reformatoriai, kurių protesto dėka mums suteiktas protestantų vardas, jautė, kad Dievas juos pašaukė skleisti pasauliui Evangelijos šviesą, ir, stengdamiesi tai daryti, jie buvo pasirengę paaukoti savo turtą, laisvę ir netgi gyvybę. Evangelija buvo skelbiama visur, nepaisant persekiojimų ir mirties. Dievo Žodis buvo nuneštas tautoms, ir visos visuomenės klasės – kilmingieji ir prastuomenė, turtingi ir vargšai, išsilavinę ir beraščiai – noriai jį tyrinėjo. **Ar paskutiniame didžiosios kovos susidūrimė mes išliksime tokie pat ištikimi savo pavedimui, kokie buvo ankstyvieji reformatoriai?**

„Pūsokite ragą Sione, skelbkite pasninką, sušaukite į iškilmę bendriją! Sutelkite tautą, paaiškinkite susirinkimui. Sukvieskite senelius, surinkite mažutėlius... Tarp prieangio ir aukuro teverkia kunigai,

Viešpaties tarnai. Tesako: 'Pasigailėk, Viešpatie, savo tautos, nepadaryk savo paveldo pajuoka.'“ „Tačiau dabar... grįžkite pas Mane visa savo širdimi, pasninku, verksmu ir raudojimu; persiplėškite širdis, o ne drabužius. Grįžkite pas Viešpatį, savo Dievą, nes Jis maloningas ir gailestingas, kantrus ir kupinas gerumo, pasirengęs atleisti, o ne bausti. Kas žino, ar Jis vėl neatleis ir nepaliks palaiminimo?“ (*Joelio 2, 15–17; 12–14*)

[627]

PALANKIŲ PROGŲ ŽMOGUS

Šis skyrius pagrįstas *Nehemijo knygos 1-uoju ir 2-uoju skyriumi*

ehemijas, vienas hebrajų tremtinių, ėjo įtakingas ir garbingas pareigas Persijos karaliaus dvare. Kaip karaliaus taurininkui jam buvo leista laisvai būti karaliaus akivaizdoje. Dėl savo padėties, gebėjimų ir ištikimybės jis tapo monarcho draugu ir patarėju. Nors įgijęs karaliaus malonę, apsuptas pompastikos ir prabangos, vis dėlto jis nepamiršo nei Dievo, nei savo tautos. Su didžiausiu susidomėjimu jo širdis gręžėsi į Jeruzalę, jo viltis ir džiaugsmas buvo susieti su jos klestėjimu. Gyvendamas Persijos karaliaus dvare, šis vyras buvo paruoštas darbui, per kurį Dievas numatė palaiminti savo tautą jų tėvų žemėje.

[628]

Iš Judo krašto atvykusių pasiuntinių savo tėvynę mylintis žydas sužinojo apie sunkumus, užklupusius išrinktąjį miestą Jeruzalę. Sugrįžusieji į ten tremtiniai kentė vargą ir priekaištus. Buvo atstatyta šventykla ir tik dalis miesto, tačiau atstatymo darbai strigo, pamaldoms šventykloje buvo trukdoma, o tauta gyveno nuolatinėje baimėje, nes didžioji dalis miesto sienų vis dar buvo sugriauta.

Liūdesio prislėgtas, Nehemijas negalėjo nei valgyti, nei gerti. „Keletą dienų“ jis verkė ir „raudojo, pasninkaudamas“. Širdgėlos persmelktas, jis kreipėsi į dieviškąjį Pagalbininką. „Aš meldžiausi, – pasakojo jis, – dangaus Dievui.“ Jis ištikimai išpažino savo ir tautos nuodėmes ir maldavo, kad Dievas palaikytų Izraelio darbus, atgavintų jų drąsą bei stiprybę ir padėtų atstatyti Judo krašto griuvėsius.

Kai Nehemijas meldėsi, stiprėjo jo tikėjimas ir drąsa. Jo burna buvo pertekusi šventų prašymų. Jis kalbėjo apie negarbės šešėlį,

kuris gali kristi ant Dievo, jei pas Jį sugrįžę žmonės būtų palikti savo silpnume ir priešų priespaudoje; jis maldavo, kad Dievas įvykdytų šį savo pažadą: „Jeigu būsite neištikimi, Aš išblaškysiu jus tautos, bet jeigu sugrįšite pas Mane ir laikysitės Mano įsakymų juos vykdydami, nors jūsų išblaškytieji būtų prie pačių dangaus skliauto pakraščių, Aš surinksiu juos ten ir parvesiu į vietą, kurią esu išsirinkęs buveine savo vardui.“ (taip pat žr. *Pakartoto Įstatymo 4, 29–31*) Šis pažadas buvo duotas Izraeliui per Mozę prieš jiems įeinant į Kanaano žemę, ir per amžius jis liko nepakitęs. Dabar Dievo tauta sugrįžo pas Jį atgailaudama ir tikėdama, todėl Jo pažadas neturėjo jų apvilti.

[629]

Nehemijas dažnai išliedavo savo sielą Dievui už tautą, tačiau dabar meldžiantis jam gimė šventas planas. Jis nusprendė, kad pats galėtų imtis Jeruzalės sienų atstatymo darbų ir Izraelio tautinės stiprybės atkūrimo, jei gautų karaliaus sutikimą ir reikalingą pagalbą įrankiams bei medžiagoms įsigyti. Jis prašė Viešpatį palankiai nuteikti karalių, kad galėtų įgyvendinti šį užmojį. „Maldauju suteikti sėkmę šiandien tavo tarnui, – meldėsi jis, – nuteikti tą žmogų būti jam maloningą!“

Keturis mėnesius Nehemijas laukė tinkamos progos pateikti karaliui savo prašymą. Nors tuo metu jo širdį slėgė sielvartas, karaliaus akivaizdoje jis stengėsi būti žvalus. Prabangiose ir puošniose menėse visi privalėjo atrodyti laimingi ir linksmi. Negalėjo būti nė šešėlio kančios karaliaus palydos veiduose. Tačiau būdamas vienumoje, toliau nuo žmonių žvilgsnių, Nehemijas išliejo daug maldų, atgailos ir ašarų, kurių liudytojais buvo Dievas ir angelai.

Ilgainiui savo kraštą ir tautą mylinčio žmogaus širdį slėgusios sunkios naštės nebebuvo galima nuslėpti. Bemiegės naktys ir rūpesčio pilnos dienos paliko pėdsaką jo veide. Karalius, rūpindamasis savo saugumu, buvo įpratęs skaityti žmonių veidus ir permąstyti, ką slepia apsimestinė išvaizda. Jis pastebėjo, kad kažkokia nežinoma bėda slėgė jo taurininką. „Kodėl tu atro dai toks prislėgtas? – teiravosi jis. – Juk neserg i! Tai gali būti tik širdgėla.“

[630]

Šis klausimas Nehemiją privertė sunerimti. Ar karalius nesuspyks išgirdęs, kad nors išoriškai jis atliko savo tarnybą, tačiau jo, kaip dvariškio, mintys buvo toli – su savo vargstančia tauta? Ar neteks pažeidėjui atsisveikinti su gyvybe? Ar jo puoselėjamas planas – atkurti Jeruzalės stiprybę – nežlugs tuoj pat? Tada, – rašo jis, – „labai išsigandau“. Drebančiu balsu ir ašarų pilnomis akimis jis atskleidė savo sielvarto priežastį. „Tegyvuoja karalius amžinai! – atsakė jis. – Kodėl neturėtų mano veidas būti liūdnas, kai tas miestas – vieta mano protėvių kapų – guli sugriautas ir jo vartai ugnies sunaikinti?“

Pasakojimas apie padėtį Jeruzalėje, nesukeldamas išankstinio nusiteikimo, sukėlė monarcho gailestį. Kitas jo klausimas suteikė Nehemijui progą, kurios jis taip ilgai laukė: „Ko gi prašai?“ Tačiau Dievo žmogus nedrįso atsakyti, nepasitaręs su Tuo, kuris yra aukščiau Artakserkso. Jis turėjo šventą užduotį, kuriai atlikti reikėjo karaliaus pagalbos, todėl suprato, kad daug kas priklauso nuo to, ar jis savo prašymą karaliui pateiks taip, kad pelnytų jo pritarimą ir reikiamą pagalbą. „Aš pasimeldžiau, – pasakoja jis, – dangaus Dievui.“ Ta savo trumpa malda Nehemijas pakilo į karalių Karaliaus Artumą ir palenkė savo pusėn Jėgą, galinčią nukreipti širdis taip, kaip nukreipiami upės vandenys.

Susidarius tokioms aplinkybėms, kai kitoks maldos būdas yra neįmanomas, kiekvienas krikščionis turi pasinaudoti galimybe melstis taip, kaip vargo valandą meldėsi Nehemijas. Įtemptomis gyvenimo akimirkomis, būdami suspausti ir priblokšti, sunkiai triūsiantys žmonės gali prašyti Dievą Jo valios vedimo. Keliaujantieji jūra ar žeme, kai gresia didelis pavojus, būtent taip jie gali atsiduoti dangiškajai apsaugai. Iškilus netikėtiems sunkumams ar užklupus pavojui, širdis gali šauktis pagalbos To, kuris pažadėjo padėti savo ištikimiems tikintiesiems, kada tik jie šauksis Jo. **Bet kokiomis aplinkybėmis ir bet kokiomis sąlygomis siela, slegiama sielvarto ir rūpesčio arba nuožmiai užpulta pagundų, gali rasti**

[631]

apsaugą, palaikymą ir pagalbą negėstančioje Sandoros besilaukančio Dievo meilėje bei stiprybėje.

Per tą trumpą maldos karalių Karaliui akimirką Nehemijas sukaupė drąsą, kad pasakytų Artakserksui apie savo troškimą kuriam laikui būti atleistam nuo pareigų dvare; jis paprašė ir įgaliojimo Jeruzalės griuvėsiams atstatyti, ir padaryti ją stipriu bei įtvirtintu miestu. Šis prašymas buvo reikšmingas žydų tautai. „Karalius man suteikė, ko prašiau, nes geroji mano Dievo ranka buvo su mani“, – pareiškė Nehemijas.

[632]

Gavęs būtiną pagalbą, Nehemijas apdairiai ir apgalvotai ėmėsi priemonių, reikalingų to sumanymo sėkmei užtikrinti. Jis ėmėsi ir bet kokio atsargumo, kuris padėtų pasiekti tikslą. Savo plano jis neatskleidė net savo tautiečiams. Nors žinojo, kad daugelis džiaugsis jo sėkme, tačiau jis bijojo, kad kai kurie neapdairiai gali sužadinti savo priešų pavydą ar netgi sužlugdyti sumanymą.

Karalius taip palankiai priėmė jo prašymą, kad Nehemijas išdrįso prašyti papildomos pagalbos. Kad jo misijai būtų suteikta daugiau garbingumo ir reikšmingumo ir kad kelionė būtų saugi, jis paprašė ir gavo karinę palydą. Jis gavo karališkuosius laiškus, skirtus už Eufrato esančių provincijų valdytojams, – tų teritorijų, kurias jis turės pereiti pakeliui į Judo kraštą; jis gavo laišką ir karaliaus miško prižiūrėtojui Libano kalnuose, kuriame buvo nurodyta aprūpinti mediena, kokios tik reikės. Norėdamas išvengti preteksto įskundimams, esą jis viršijęs įgaliojimus, Nehemijas pasirūpino dar ir tuo, kad laiškuose būtų aiškiai apibrėžta jam suteikta valdžia ir privilegijos.

[633]

Šis apdairumo ir ryžtingų veiksmų pavyzdys turi būti pamoka visiems krikščionims. Dievo vaikai turėtų ne tik tikėdami melstis, bet ir stropiai bei apdairiai darbuotis. Susidūrę su daugybe sunkumų, jie dažnai trukdo Apvaizdai dirbti jų labui, nes mąno, kad apdairumas ir uolios pastangos turi mažai ką bendro su religija. Nehemijas negalvojo, kad pasimeldęs ir paverkęs Viešpaties

akivaizdoje jau atliko savo pareigą. Savo prašymus jis sujungė su šventais siekiais, dėdamas rimtas pastangas ir melddamasis, kad užmojis, kurio jis ėmėsi, būtų sėkmingas. **Šiais laikais rūpestingi apsvarstymai ir gerai parengti planai vykdant šventus užmojus yra tokie pat svarbūs, kaip buvo ir atstatant Jeruzalės sienas.**

[634] Nehemijas nepasikliovė nežinia. Tai reiškia, kad priemonių, kurių jam reikėjo, jis prašė iš tų, kurie galėjo jas suteikti. Ir dabar Viešpats nori paveikti širdis tų, kurie turi Jo išteklius, kad pasaulyje sklistų tiesa. **Tie, kurie dirba Jo darbo labui, turi pasinaudoti pagalba, kurią suteikti Jis skatina žmones.** Šios dovanos gali atverti kelius, kuriais tiesos šviesa nukeliaus į daugelį tamsoje skendinčių kraštų. Aukotojai gali netikėti Kristumi ir nebūti susipažinę su Jo Žodžiu, bet tai ne priežastis atsisakyti jų dovanų.

SIENOS STATYTOJAI

Šis skyrius pagrįstas *Nehemijo knygos 2–4 skyriais*

chemijo kelionė į Jeruzalę baigėsi saugiai. Karališkieji laišškai sričių valdytojams jo kelyje užtikrino jam garbingą priėmimą ir greitą pagalbą. Joks priešas nedrįso užpulti pareigūno, kurį saugojo Persijos karaliaus raitelių palyda, o aplinkinių sričių valdytojai buvo dėmesingi. Tačiau jo atvykimas į Jeruzalę su karine palyda reiškė, kad jis turi ypatingą misiją, o tai sužadino netoli miesto gyvenančių pagoniškų genčių pavydą, kurios ir taip savo nepasitenkinimą žydais dažnai išliedavo visokiausia žala ir užgauliojimais. Tokiais piktais darbais labiausiai pasižymėjo tų genčių vadai – Sanbalatas Horonietis, amonitas Tobija ir arabas Gešemas. Nuo pat pradžių šie vadai kritiškais žvilgsniais stebėjo Nehemijo veiklą ir visais įmanomais būdais stengėsi priešintis jo planams bei trukdyti jo darbui.

[635]

Nehemijas ir toliau elgėsi taip pat atsargiai bei apdairiai, kaip iki šiol. Žinodamas, kad nuožmūs ir ryžtingi priešai pasiruošę jam pasipriešinti, jis nuslėpė nuo jų savo misijos tikslą, kol ištyręs padėtį galės susidaryti darbų planą. Taip jis tikėjosi užsitikrinti tautos bendradarbiavimą ir pradėti darbus prieš sukeliant savo priešų pasipriešinimą.

Pasirinkęs keletą patikimų vyrų, Nehemijas papasakojo jiems priežastis, kurios atvedė jį į Jeruzalę, ir užmojį, kurį norėjo įgyvendinti, ir planus, kurių siūlė laikytis. Jo sumanymui iš karto buvo pritarta, ir jis užsitikrino pagalbą.

Trečią naktį po atvykimo, atsikėlęs vidurnaktį kartu su keletu drauge buvusių patikimų bendražygių, Nehemijas išėjo apžiūrėti

sugriautos Jeruzalės. Sėdėdamas ant mulo, jis jojo iš vienos miesto dalies į kitą, apžiūrinėdamas savo tėvų miesto sugriautas sienas ir vartus. Skausmingi apmąstymai užplūdo hebrajų, mylintį savo brangų kraštą, kai su liūdna širdimi jis stebėjo mylimos Jeruzalės sugriautas apsaugines sienas. Kontrastas tarp praeityje buvusios Izraelio didybės ir dabartinio pažeminimo buvo akivaizdus.

[636] Tyliai ir slapta Nehemijas apėjo miesto sienas. „Pareigūnai nežinojo, kur buvau išėjęs, – pasakojo jis, – ir ką dariau. Mat dar nebuvau pasakęs nei žydams, nei kunigams, nei didžiūnams, nei pareigūnams ir kitiems, turintiems imtis darbo.“ Likusią nakties dalį jis praleido melddamasis, nes žinojo, kad rytas pareikalaus daug jėgų norint pakylėti nusiminusiųjų dvasią ir suvienyti savo susiskaldžiusius tautiečius.

Nehemijas turėjo karaliaus įgaliojimą, reikalaujantį gyventojus bendradarbiauti atstatant miesto sienas, tačiau jis nesinaudojo turima valdžia. Jis veikiau norėjo įgyti tautos pasitikėjimą ir pritarimą, nes suprato, kad didžiuliame darbe, kurį reikėjo atlikti, reikia ne tik darbo rankų, bet ir širdžių vienybės. Rytojaus dieną sukvietęs tautiečius, jis išsakė savo samprotavimus, kurie turėjo pažadinti jų snaudžiančias jėgas bei suvienyti išsklaidytas gretas.

Nehemijo klausytojai nežinojo, o jis jiems ir nepasakojo apie savo naktinę kelionę. Tačiau tai, kad jis apėjo miestą, padidino jo sėkmę, nes jis tiksliai ir detalai apibūdino miesto būklę ir tuo nustebino savo klausytojus. Įspūdis, kurį jis susidarė, žiūrėdamas į nusilpnintą ir sugriautą Jeruzalę, jo kalbai suteikė nuoširdumo ir tvirtumo.

[637] Nehemijas kalbėjo žmonėms apie jų gėdingą padėtį tarp pagonių – jų religija buvo niekinama, o Dievui piktžodžiaujama. Jis papasakojo, kad tolimame krašte jis išgirdo apie jų vargus, kad maldavo jiems Dangaus malonės ir melddamasis nusprendė prašyti karaliaus leidimo atvykti jiems į pagalbą. Jis prašė Dievą, kad karalius ne tik duotų jam leidimą, bet ir suteiktų įgaliojimus bei reikalingą

pagalbą darbui atlikti, o teigiamas atsakymas į jo maldą patvirtino, kad tai buvo Viešpaties planas.

Visa tai papasakojęs ir parodęs, kad jo pusėje yra jungtinės Izraelio Dievo ir Persijos karaliaus pajėgos, Nehemijas tiesiogiai paklausė žmonių, ar jie pasinaudos šia galimybe ir prisijungs prie sienos atstatymo darbų.

Toks kreipimasis palietė žmonių širdis. Mintis apie tai, kokia Dangaus malonė buvo jiems parodyta, sugėdino juos dėl visų baimių, ir pilni drąsos jie vienbalsiai tarė: „Imkimės atstatymo darbo!“ „Taip jie ryžosi imtis darbo bendram labui.“

Nehemijas visa siela pasinėrė į užmojį, kurio ėmėsi. Jo viltys, energija, entuziazmas ir ryžtas užkrėtė kitus ir įkvėpė jiems drąsos bei siekių didingumo. Kiekvienas žmogus tarsi tapo Nehemiju ir padėjo sustiprinti savo artimo širdį bei rankas.

Izraelio priešai, išgirdę apie žydų užmojus, išjuokė juos, sakydami: „Ką gi jūs darote? Nejau prieš karalių maištą norite kelti?“ Bet Nehemijas atsakė: „Dangaus Dievas suteiks mums sėkmę, ir mes, Jo tarnai, imsime atstatymo, bet jūs neturite nei dalies, nei teisės, nei paminklo Jeruzalėje.“

[638]

Tarp pirmųjų, kurie prisipildė Nehemijo uolumo ir nuoširdumo dvasia, buvo kunigai. Dėl savo įtakingų pareigų šie vyrai galėjo arba paspartinti, arba kliudyti darbui, todėl jų pasirengimas bendradarbiauti iš karto ne mažai prisidėjo prie sėkmės. Didžioji dalis Izraelio didžiūnų ir valdytojų kilniai ėmėsi pareigų, ir šie ištikimi vyrai yra garbingai paminėti Dievo knygoje. Tačiau buvo keletas Tekojos didžiūnų, kurie „nerėmė savo valdytojų veiklos“. Šių nerangių tarnų atminimas yra gėdingas ir ateities kartoms perduodamas kaip įspėjimas.

Kiekviename religiniame judėjime atsiranda tokių, kurie, nors ir negali paneigti, kad darbas yra Dievo, tačiau laikosi atokiai ir atsisako kaip nors pagelbėti. Tokiems derėtų prisiminti danguje saugomus įrašus – knygą, kurioje nelieta nieko nepastebėto, kurioje nėra klaidų ir pagal kurią žmonės bus teisiami.

Joje užrašyta kiekviena neišnaudota galimybė tarnauti Dievui ir įamžintas kiekvienas tikėjimo ir meilės poelgis.

Tekojos didžiūnų elgesys turėjo mažai įtakos įkvepiančiam Nehemijo užsیدegimui. Daugumą žmonių darbuotis sužadino jo pasišventimas ir uolumas. Gabūs įtakingi vyrai būrė įvairių gabumų turinčius gyventojus į grupes ir vadovavo tam tikros sienos dalies atstatymui. Parašyta, kad kai kurie „dabavosi priešais savo namus“.

[639] Nehemijo užsیدegimas nesumažėjo, kai darbas iš tikrųjų buvo pradėtas. Nenuilstamai budriai jis prižiūrėjo statybas, vadovavo darbininkams, stebėjo trikdžius ir rūpinosi netikėtai iškilusiais sunkumais. Jo įtaka buvo nuolat juntama visame penkių kilometrų ilgio sienos plote. Laiku pasakytu žodžiu jis drąsino bijančius, ragino atsiliekančius ir palaikė uoliuosius. Nehemijas nuolat stebėjo savo priešų judėjimą, kurie vis rinkdavosi atokiau, kalbėdavosi, tarsi manydami padaryti pikta, o po to, priėję prie darbininkų, mėgindavo atkreipti jų dėmesį.

[640] Visoje savo veikloje Nehemijas nepamiršo stiprybės šaltinio. Jo širdis nuolatos buvo pakylėta prie Dievo, visų darbų Prižiūrėtojo. „Dangaus Dievas, – tvirtino jis, – suteiks mums sėkmę.“ Aidėdami ir atsikartodami šie žodžiai pakylėdavo visų prie sienos dirbančiųjų širdis.

Tačiau Jeruzalės apsauginės sienos atstatymas nevyko be trukdžių. Šėtonas stengėsi sukurstyti pasipriešinimą ir nuvilti. Pagrindiniai jo parankiniai – Sanbalatas, Tobija ir Gešemas – dabar patys nusprendė trukdyti atstatymo darbams. Jie mėgino sukelti susiskaldymą tarp darbininkų. Jie šaipėsi iš statytojų pastangų, sakydami, kad jų sumanymas neįgyvendinamas, ir pranašavo nesėkmę.

[641] „Ką daro tie nuskurdėliai žydai? – pašaipiai šaukė Sanbalatas. – Argi jie gali... atstatyti... Nejau jie gali prikelti iš dulkių krūvos tuos akmenis? Juk jie perdege!“ Tobija dar labiau paniekindamas, pridūrė: „Taip, ir ką jie stato! Juk net lapė, užšokusi ant tos akmenų sienos, ją nugriauš!“

Netrukus statytojus užklupo aktyvesnis pasipriešinimas. Jie buvo priversti be paliovos saugotis savo priešų sąmokslų, kurie, dėdamiesi draugiški, įvairiais būdais siekė sukelti sumaištį, sąmyšį ir nepasitikėjimą. Jie siekė palaužti žydų drąsą, rengė sąmokslus, norėdami patraukti Nehemiją į savo žabangas, ir rado veidmainių žydų, pasiruošusių padėti klastingoms užmačioms. Buvo paskelbta, kad Nehemijas rengia sąmokslą prieš Persijos monarchą, ketindamas išaukštinti save kaip Izraelio karalių, ir kad visi, kurie jam padėjo, yra išdavikai.

Tačiau Nehemijas palaikymo ir vadovavimo tebeieškojo pas Dievą, o „žmonės į darbą įdėjo širdį“. Užmojis buvo tęsiamas, kol buvo užtaisytos spragos sienoje, o visa siena buvo atstatyta iki pusės numatyto aukščio.

Kai Izraelio priešai pamatė, kokios bevaisės buvo jų pastangos, jie užsidegė pykčiu. Iki šiol jie nedrįso imtis smurto, nes žinojo, kad Nehemijas ir jo bendradarbiai veikia pagal karaliaus pavedimą, ir bijojo, kad atviras pasipriešinimas jam gali sukelti monarcho nemalonę. Bet dabar apakinti savo pykčio jie patys tapo kalti dėl nusikaltimo, kuriuo kaltino Nehemiją. Pasitarę jie „surengė sąmokslą, ketindami ateiti, užpulti Jeruzalę ir sukelti joje sąmyšį“.

[642]

Tuo tarpu, kai samariečiai rengė sąmokslą prieš Nehemiją ir jo darbą, kai kurie nepatenkinti žydų vadovai mėgino jį nuvilti, perdėtai pateikdami tame darbe kylančius sunkumus. „Nešėjų jėgos nusilpo, – kalbėjo jie, – o šiukšlių labai daug; mes patys nepajėgsime sienos atstatyti.“

Nusivylimas kilo iš dar vieno šaltinio. „Tarp jų gyvenę žydai“, tie, kurie nedalyvavo atstatymo darbe, prisiklausę priešų pasisakymų ir gandų, naudojo juos, kad susilpnintų statytojų drąsą ir sukeltų nepasitenkinimą.

Tačiau pajuoka ir pašaipos, pasipriešinimas ir grasinimai, atrodė, tik įkvėpė Nehemijui daugiau ryžto bei sužadino jo budrumą. Jis įžvelgė pavojus, su kuriais susidurs kovoje su priešais, tačiau

liko drąsus ir neįbauginamas. „Mes meldėmės savo Dievui, – sakė jis, – ir dieną naktį laikėme sargybą nuo jų.“ „Tad pastačiau žmones ant žemutinių pakopų už sienų atvirose vietose pagal jų šeimas su kalavijais, ietimis ir lankais. Pajutęs jų nerimą, pakilau ir kreipiausi į didikus, pareigūnus ir kitus žmones: ‘Nebijokite jų! Atsiminkite Viešpatį, didingą ir šiurpą keliantį, ir kovokite už savo brolius, sūnus ir dukteris, žmonas ir šeimos židinių.’

[643] Kai mūsų priešai išgirdo, kad mes buvome įspėti, nes Dievas taip suardė jų užmojų, mes sugrįžome prie sienos, kiekvienas prie savo darbo. Nuo tos dienos pusė mano vaikinų dirbo prie statybos, o kita pusė laikė rankose ietis, skydus, lankus ir šarvus... Nešėjai taip nešė savo nešulius, kad kiekvienas atliko darbą viena ranka, o kita laikė ginklą. O kiekvienas iš dirbančių prie statybos turėjo prisijusęs prie šono kalaviją.“

Šalia Nehemijo visada buvo vyras, kuris pūsdavo ragą, o įvairiose sienos vietose stovėjo kunigai, turintys šventus ragus. Dirbdami žmonės išsisklaidydavo, tačiau artėjant pavojui, bet kurią akimirką galėjo būti duotas signalas visiems susirinkti prie Nehemijo. „Taigi mes tęsėme darbą, – pasakojo Nehemijas, – pusė vyrų – su paruoštomis ietimis, nuo ankstyvos aušros, kol pasirodydavo vakaro žvaigždės.“

Tiems, kurie gyveno miestuose ir kaimuose už Jeruzalės ribų, dabar teko nakvoti Jeruzalėje, kad saugotų atliktą darbą ir būtų pasiruošę ryte tęsti jį. Tokiu būdu buvo užtikrinta, kad nebūtų bereikalingai gaišamas laikas ir nebūtų galimybės užpuolinti darbininkus, grįžtančius į namus ir einančius iš jų. Nehemijas ir jo bendradarbiai nevengė sunkumų ir varginančios tarnystės. Nei dieną, nei naktį, net trumpą miegui skirtą valandėlę jie nenusirengdavo ir nepadėdavo į šalį ginklą.

Atvirų priešų ir apsimetusių draugų pasipriešinimas bei neviltis, kuriuos Nehemijo laikais patyrė statytojai, būdinga tam, ką šiandien patirs triūsiantieji Dievui. Krikščionys išmėgina-

mi ne tik priešų pykčiu, panieka ir žiaurumu, bet ir tariamų draugų ir padėjėjų atsainumu, nenuoseklumu, drungnumu bei išdavyste. Jie apipilami pašaipomis ir priekaištais. Tas pats priešas, kuris sėja panieką, pasitaikius palankiai progai, griebsis žiauresnių būdų ir smurto.

[644]

Šėtonas pasinaudoja kiekvienu nepašventintu žmogumi, kad įgyvendintų savo tikslus. Tarp tų, kurie teigia esą Dievo darbo rėmėjai, yra tokių, kurie vienijasi su Jo priešais ir taip atveria duris Jo aršiausių priešų puolimui. **Bus tokių, kurie nori, kad Dievo darbas klestėtų, tačiau jie susilpnins Jo tarnų rankas, klausydamiesi, perpasakodami Jo priešo šmeižtą, gyrimąsi bei grasinimus ir iš dalies jais patikėdami.** Šėtonas dirba per savo parankinius su stebėtina sėkme, ir visi, kurie pasiduoda jų įtakai, yra pavaldūs kerinčiai galiai, kuri naikina išmintingųjų išmintį ir protingųjų supratimą. Tačiau, kaip ir Nehemijas, Dievo tauta neturi nei bijoti, nei niekinti savo priešų. Pasitikėdami Dievu, jie tvirtai turi eiti į priekį, nesavanaudiškai triūsdami ir pavesdami Jo apvaizdai darbą, kurį atlieka.

Nors būdamas labai nusiminęs, Nehemijas pasitikėjo Dievu – savo patikima apsauga. Tas, kuris palaikė jį anuomet, visais laikais buvo savo tautos Ramstis. Bet koku kritiniu metu Jo žmonės gali sakyti: „Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?!“ (*Romiečiams* 8, 31) Kad ir kaip gudriai būtų suraizgyti šėtono ir jo parankinių kėslai, Dievas gali juos aptikti ir niekais paversti visus jų keitinimus. Šiandien mūsų tikėjimo atsakas tebūna Nehemijo atsakymas: „Mūsų Dievas kovos už mus!“, nes Dievas veikia, ir joks žmogus negali pakenkti Jo darbo sėkmei.

[645]

PRIEKAIŠTAI DĖL LUPIKAVIMO

Šis skyrius pagrįstas *Nehemijo knygos 5-uoju skyriumi*

eruzalės sienos atstatymas dar nebuvo baigtas, kai Nehemijo dėmesį patraukė skaudi vargšų padėtis. Dėl nenustovėjusio gyvenimo šalyje buvo apleista žemdirbystė. Be to, dėl kai kurių į Judo kraštą grįžusiųjų savanaudiškumo Viešpats nelaimino jų žemės, tad buvo juntamas grūdų trūkumas.

[646]

Norėdami išmaitinti savo šeimas, vargšai buvo priversti maistą pirkti kreditan labai aukštomis kainomis. Jie taip pat buvo priversti skolintis pinigų už palūkanas, kad sumokėtų didelius mokesčius, kuriuos įvedė Persijos karaliai. Vargšų sunkią padėtį didino turtingieji žydai, naudodamiesi jų vargingumu ir dar labiau lobdami.

Viešpats per Mozę buvo įsakęs Izraeliui, kad kas treji metai būtų renkama dešimtinė vargšams, taip pat buvo imtasi papildomų būdų jų labui: kas septyneri metai dirbama žemė turėjo būti palikta pūdymui, o užaugęs joje nesėtas derlius paliktas stokojantiems. **Ištiki-mybė skiriant šias aukas vargšams šelpti ir kitokioms geranoriškoms reikmėms turėjo išsaugoti žmonių akivaizdoje tiesą, kad viskas priklauso Dievui, o jie turi progą tapti palaiminimų upeliais.** Viešpats norėjo išmokyti izraelitus atsisakyti savanaudiškumo ir išugdyti juose dosnų bei kilnų charakterį.

Dievas per Mozę taip pat nurodė: „Kai skolinsi Mano žmonėms, savo vargšams, nesielsi su jais kaip skolintojas, nereikalaus iš jų palūkanų.“ „Neimsi palūkanų už paskolas savo tautiečiui, palūkanų už pinigų, palūkanų už maistą ar už bet ką kita, kas paskolinta.“ (*Išėjimo 22, 24; Pakartoto Įstatymo 23, 20*) Jis pasakė ir tai: „Tačiau jei būtų

tarp jūsų elgeta, vienas giminaičių, bet kuriame tavo miestų tame krašte, kurį Viešpats, tavo Dievas, tau duoda, nebūk kietaširdis ar šykštus beturčiui artimui. Verčiau ištiesk ranką ir noriai jam skolink, ko tik jis stokoja.“ „Kadangi krašte beturčių niekada netrūks, įsakau tau: 'Ištiesk ranką vargšui ir beturčiui artimui savo krašte.'“ (*Pakartoto Įstatymo 15, 7–8. 11*)

[647]

Tremtiniais grįžus iš Babilono nelaisvės, turtingi žydai kartais elgėsi visiškai priešingai šiems įsakams. Kai vargšai turėjo sumokėti karaliaus duoklę, turtingieji jiems skolino pinigus, tačiau už aukštas palūkanas. Paimdami vargšų žemę kaip užstatą, jie vargšus skolintojus pamažu stūmė į giliausią skurdą. Daugelis buvo priversti parduoti savo sūnus ir dukteris į vergiją, ir atrodė, kad nebėra vilties pagerinti jų gyvenimą, neliko jokio būdo atpirkti vaikus ar žemę, nebuvo ateities, tik nuolatos didėjanti kančia, amžina stoka ir vergystė. O juk jie buvo tos pačios tautos, tos pačios Sandoros vaikai, kaip ir jų sėkmingi broliai.

Ilgainiui jie apsakė savo padėtį Nehemijui. Štai, – sakė jie, – „mes verčiame savo sūnus ir dukteris būti vergais. Kai kurios mūsų dukterys jau padarytos vergėmis. Mes bejėgiai, o mūsų laukai ir vynuogynai priklauso kitiems.“

Išgirdęs apie žiaurią priespaudą, Nehemijas labai pasipiktino. „Išgirdus jų šauksmą ir skundus, – sakė jis, – mane apėmė didelis pyktis.“ Jis suprato, kad tik ryžtingai laikantis teisingumo, jam gali pavykti sugriauti nepakeliamą lupikavimo paprotį. Su jam būdinga energija ir ryžtu jis ėmėsi darbo, kad palengvintų savo brolių naštą.

Tai, kad engėjai buvo turtingi žmonės, kurių parama buvo labai reikalinga atkuriant miestą, nė akimirksnio nepaveikė Nehemijo. Jis griežtai išbarė kilminguosius ir valdytojus ir, surinkęs didžiulę žmonių bendriją, iškėlė jiems Dievo reikalavimus, susijusius su susidariusia padėtimi.

[648]

Jis atkreipė jų dėmesį į įvykius, vykusius valdant karaliui Ahazui. Jis pakartojo žinią, kurią Dievas tuo metu siuntė Izraeliui, priekaiš-

taudamas dėl jų žiaurumo ir priespaudos. Judo vaikai dėl stabmeldystės buvo atiduoti į savo brolių – Izraelio tautos – rankas, dar labiau puolusių į stabmeldystę. Pastarieji savo priešišumą išliejo mūšyje, išžudydami tūkstančius Judo krašto vyrų ir, pagrobę visas moteris bei vaikus, ketino laikyti juos vergais arba parduoti pagonims.

[649]

Dėl Judo krašto daromų nuodėmių Viešpats neišterpė, kad sutrukdytų mūšiui, tačiau per pranašą Odedą Jis peikė žiaurų nugalėjusios kariuomenės planą: „Dabar ketinate padaryti Judo ir Jeruzalės žmones savo vergais ir vergėmis! Bet, tiesą sakant, argi patys nesate nusikaltę Viešpačiui, savo Dievui?“ (2 *Metraščių* 28, 10) Odedas perspėjo Izraelio žmones, kad prieš juos užsidedę Viešpaties pyktis ir kad jų neteisingas bei žiaurus elgesys užtrauks Jo bausmę. Tai išgirdę, ginkluoti vyrai paliko belaisvius ir grobį pareigūnų ir visos bendrijos akivaizdoje. Tada Efraimo giminės vadovai „paėmę belaisvius, aprenę nuoguosius apdaraus iš grobio, apvilko drabužiais, apavė sandalais, davė jiems pavalgyti bei atsigerti, patepė juos aliejumi ir užsodinę ant asilų silpnuosius, nuvedė visus pas jų giminaičius į Jerichą, palmių miestą“ (2 *Metraščių* 28, 15).

Nehemijas ir kiti atpirko kai kuriuos žydus, kurie buvo parduoti pagonims, ir dabar priešinosi elgesiui tų, kurie dėl žemiškos naudos pardavė vergijon savo brolius. „Tai, ką darote, nėra gera, – sakė jis. – Argi neturėtumėte elgtis bijodami savo Dievo, kad neduotumėte mūsų priešams tautoms progos mus išjuokti?“

Nehemijas jiems parodė, kad turėdamas Persijos karaliaus igaliojimus, jis pats galėjo reikalauti didelių mokesčių savo išlaikymui. Bet, užuot ėmęs tai, kas jam teisėtai priklausė, jis dosniai dalijo, kad palengvintų skurstančiųjų dalią. Jis reikalavo, kad žydai, kurie kalti dėl lupikavimo, liautųsi elgtis taip pasibaisėtinais, gražintų vargšams jų žemes ir pinigus, kuriuos iš jų išsireikalavo, bei skolintų be užsto ir palūkanų.

Visa tai buvo pasakyta dalyvaujant visai bendrijai. Jei valdytojai būtų norėję kažkaip pasiteisinti, jie galėjo tai padaryti. Tačiau jie

nesiteisino. „Sugrąžinsime viską, – sutiko jie, – ir nieko daugiau iš jų nereikalausime. Padarysime, kaip sakai.“ Po šių žodžių Nehemijas kunigų akivaizdoje prisaikdino juos, „kad padarys, kaip pažadėję“. „O visa sueiga tarė: ‘Amen!’ – ir pašlovino Viešpatį. Žmonės laikėsi šio pažado.“

Šis praeities įvykis yra svarbi pamoka. „Visų blogybių šaknis yra meilė pinigams.“ (1 *Timotiejui* 6, 10) Šioje kartoje naudos troškimas yra patraukli aistra. Turtas dažnai įgyjamas sukčiaujant. Daugybė žmonių, kovojančių su skurdu, priversti sunkiai dirbti už menką atlygį ir nesugeba patenkinti net būtiniausias gyvenimo reikmes. Sunkus darbas ir nepriteklius be vilties sulaukti geresnių laikų apsunkina jų našą. Rūpesčių iškankinti ir prislėgti, jie nežino, kur kreiptis pagalbos. Ir visa tai dėl to, kad turtuoliai patenkintų savo išlaidumą ir norą kaupiti!

[650]

Meilė pinigams ir noras pasirodyti pavertė šį pasaulį vagių ir plėšikų landyne. Šventasis Raštas aprašo godumą ir priespaudą, vyraujančius prieš pat Kristaus antrąjį atėjimą. „Nagi dabar jūs, turtuoliai... – rašo Jokūbas, – tebekraunate turtus dienų pabaigoje. Štai šaukia jūsų laukus nuvaliusių darbininkų užmokestis, kurį jūs nusukote, pjovėjų aimanos prasiskverbė į Galybių Viešpaties ausis. Jūs prabangiai gyvenote žemėje, smaguriavote ir nupenėjote savo širdis skerdimo dienai. Jūs pasmerkėte ir nužudėte teisųjį; jis jums nesipriešina.“ (*Jokūbo* 5, 1. 3–6)

Netgi tarp tų, kurie teigia, jog pagarbiai bijo Viešpaties, yra tokių, kurie kartoja Izraelio vadovų elgesį. Kadangi jie pajėgūs tai daryti, jie reikalauja daugiau nei teisinga, ir tokiu būdu tampa engėjais. Kadangi godumas ir klasta matomi gyvenime tų, kurie priėmė Kristaus vardą, kadangi Bažnyčia savo knygoje saugo vardus tų, kurie neteisingai įgijo savo turtą, Kristaus religija yra niekinama. Išlaidumas, gudravimai ir turto prievartavimas gadina daugelio tikėjimą ir griaua dvasingumą. **Bažnyčiai uždėta didelė atsakomybė už savo narių nuodėmes. Jeigu ji nesugeba pasisakyti prieš blogį, vadinasi, ji pritaria blogiui.**

[651]

Pasaulio papročiai krikščioniui nėra kriterijus. Jis neturi mėgdžioti jo sukčiavimo, gudravimo ir lupikavimo. Kiekvienas neteisingas poelgis artimo atžvilgiu yra auksinės Kristaus taisyklės laužymas. Kiekviena skriauda, padaryta Dievo vaikams, yra padaroma pačiam Kristui Jo šventųjų asmenyje. **Kiekvienas mėginimas pasinaudoti kito nežinojimu, silpnumu ar nelaime yra įrašomas kaip sukčiasimas Dangaus knygoje.** Tas, kuris tikrai bijo Dievo, verčiau dirbs dieną naktį ir valgys skurdo duoną, nei pataikaus godumui siekti naudos, kuri slegia našlę su našlaičiu, nei pamins svetimšalio teises.

Menkiausias nukrypimas nuo teisingumo sugriauna užtvaras ir ruošia širdį didesnei neteisybei. Juo labiau žmogus bandys įgyti asmeninės naudos, pasinaudodamas kito nelaime, tuo mažiau jo siela bus jautri Dievo Dvasios poveikiui. Tokia kaina įgyta nauda yra baisus praradimas.

Mes visi esame skolingi dieviškajam teisingumui ir neturime kuo apmokėti skolos. Pasigailėjęs mūsų Dievo Sūnus sumokėjo už mus išpirką. Jis tapo vargdieniu, kad mes taptume turtingi per Jo neturtą. Dosniai elgdamiesi su Jo vargšais, mes galime įrodyti nuoširdų dėkingumą už mums suteiktą malonę. „Darykime gera visiems, – įsako apaštalas Paulius, – o ypač tikėjimo namiškiams.“ (*Galatams 6, 10*) Jo žodžiai sutampa su Gelbėtojo žodžiais: „Vargšų jūs visuomet turite šalia savęs ir kada tik panorėję galite jiems gera daryti.“ „Tad visa, ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite, nes tai ir yra Įstatymas ir Pranašai.“ (*Morkaus 14, 7; Mato 7, 12*)

[652]

PENKIASDEŠIMT PENKTAS SKYRIUS

PAGONIŲ SAMOKSLAS

Šis skyrius pagrįstas *Nehemijo knygos 6-uoju skyriumi*

Sanbalatas ir jo sąjungininkai nedrįso pradėti atviro karo su žydais, bet, vis labiau jausdami pagiežą, jie slapta stengėsi juos nuvilti, įnešti sumaištį ar kitaip pakenkti. Darbai prie Jeruzalę juosiančios sienos sparčiai artėjo prie pabaigos. Izraelio priešai žinojo, kad kai ji bus užbaigta ir bus įstatytos vartų durys, jie negalės tikėtis jėga patekti į miestą. Todėl jie dar uoliau stengėsi nedelsiant sustabdyti darbus. Galiausiai jie surezgė planą, pagal kurį tikėjosi išvilioti Nehemiją iš jo darbo vietos ir, kol jis bus jų valdžioje, nužudyti jį arba įkalinti.

Apsimetę, kad trokšta priešingų pusių kompromiso, priešai pakvietė Nehemiją susitikti kaimelyje Onojo lygumoje. Tačiau Šventoji Dvasia jam atskleidė tikrąjį susitikimo tikslą, todėl jis atsisakė. „Nusiunčiau pas juos pasiuntinius, – rašo jis, – pasakyti: ‘Esu užsiėmęs dideliu darbu ir negaliu atvykti. Kodėl turėtų sustoti darbas, man jį palikus ir vykstant pas jus?’“ Tačiau gundytojai buvo atkaklūs. Keturis kartus jie siuntė panašią žinią ir kiekvieną kartą gavo tą patį atsakymą.

[653]

Pamatę, kad planas neišdegė, priešai ėmėsi drąsesnės gudrybės. Sanbalatas pasiuntė pas Nehemiją pasiuntinį su neatspauduotu laišku, kuriame buvo parašyta: „Tautose sklinda gandas – ir Gešemas tai patvirtina, – kad tu ir žydai ketinate sukilti. Užtat ir sieną atstatyti..., tu ketini tapti jų karaliumi. Be to, tu net pranašus paskyrei, kad Jeruzalėje apie tave skelbtų: ‘Jude yra karalius!’ Žodis apie šiuos dalykus tikrai pasieks karalių. Todėl eikš, pasitarkime.“

Jei pranešime minimi gandai iš tiesų būtų sklandę, būtų dėl ko nerimauti, nes jie greitai būtų pasiekę karalių, kurį menkiausias įtarimas galėjo paskatinti imtis žiauriausių priemonių. Tačiau Nehemijas buvo tikras, kad laiškas yra melagingas ir parašytas tik tam, kad sukeltų baimę ir įviliotų jį į pinkles. Tokią išvadą patvirtino ir faktas, kad laiškas buvo akivaizdžiai neantspauduotas tam, kad žmonės galėtų perskaityti ir sunerimtu bei išsigastu.

[654] Nehemijas nedelsdamas pasiuntė atsakymą: „Dalykų, kuriuos mini, nėra buvę. Tu juos iš savo vaizduotės prasimanai.“ Jis žinojo šėtono kėslus, žinojo ir tai, kad taip buvo mėginama susilpninti statytojų rankas ir paversti niekais jų pastangas.

Dar ir dar kartą šėtonas buvo nugalėtas, o dabar su dar didesniu įtūžiu ir gudrybe jis paspendė klastingesnius ir pavojingesnius spąstus Dievo tarnui. Sanbalatas ir jo bendrai pasamdė vyrus, kurie pareiškė esą Nehemijo draugai, kad duotų jam pražūtingą patarimą tarsi Viešpaties žodį. Pagrindinis veikėjas, dalyvavęs šiame nedorame darbe, buvo Šemajas, vyras, kurį Nehemijas anksčiau laikė geru žmogumi. Jis užsidarė prie šventyklos esančiame kambaryje, tarsi bijodamas, kad jo gyvybei gresia pavojus. Tuo metu šventykla buvo apsaugota siena ir vartais, tačiau durys į miesto vartus dar nebuvo įstatytos. Tarsi išreikšdamas didelį rūpestį Nehemijo saugumu, Šemaja pasiūlė Nehemijui prieglobsčio ieškoti šventykloje. „Susitikime Dievo Namuose, šventyklos viduje, – pasiūlė jis, – ir uždarykime šventyklos duris, nes jie ateina tavęs nužudyti. Iš tikrųjų šiandakt jie ateina tavęs nužudyti.“

[655] Jei Nehemijas būtų paklausęs šio apgaulingo patarimo, jis būtų paaukojęs savo tikėjimą Dievu ir žmonių akyse pasirodęs bailus bei niekingas. Atsižvelgiant į svarbų darbą, kurio jis ėmėsi, ir į pasitikėjimą Dievo galia, kurį jis teigė turįs, buvo nelogiška jam slėptis tarsi iš baimės. Tarp žmonių būtų pasklidęs pavojaus signalas, kiekvienas būtų puolęs rūpintis savo saugumu, o miestas būtų likęs neapsaugotas, paliktas priešų grobiui. Vienas neapdairus Nehemijo žingsnis galėjo kainuoti viską, kas iki tol buvo padaryta.

Nehemijas greitai perprato tikrąjį savo „patarėjo“ būdą ir kėslus. „Tada aš suvokiau, ir man buvo aišku, kad ne Dievas buvo jį siuntęs, – sakė jis, – bet tą pranašavimą apie mane jis ištara dėl to, kad Tobija ir Sanbalatas buvo jį pasamdę, idant elgčiausi iš baimės ir padaryčiau nuodėmę. Tada, turėdami ką gėdinga pasakoti, jie būtų galėję mane apšmeižti.“

Gėdingam Šemajos patarimui pritarė ne vienas aukštą reputaciją turintis vyras, kurie, nors ir teigė esą Nehemijo draugai, tačiau slapta buvo sudarę sąjungą su jo priešais. Jų sugalvotas planas neišdegė. Nehemijas drąsiai atsakė: „Nejau žmogus kaip aš turėtų pabėgti? Argi vyras kaip aš eitų į šventyklą gelbėti savo gyvasties? Ne, aš neisiu!“

[656]

Nepaisant atvirų ir slaptų priešo sąmokslų, statybos darbai vyko sklandžiai, ir mažiau nei per du mėnesius nuo Nehemijo atvykimo į Jeruzalę miestas buvo apjuostas apsaugine siena, o statytojai, vaikščiodami ja, galėjo stebėti savo nugalėtus ir nustebėjusius priešus. „Apie tai išgirdę, visi mūsų priešai – visos aplinkinės tautos – išsigando ir, – rašo Nehemijas, – nustojo drąsos, nes suprato, kad tas darbas buvo atliktas padedant mūsų Dievui.“

Tačiau net ir šito įrodymo, jog Viešpaties ranka visa valdo, nepakako, kad būtų pažabotas izraelitų nepasitenkinimas, maištavimas ir išdavystė. „Judo didikai siuntė laišką po laiško Tobijai, o juos pasiekdavo Tobijos laiškai. Mat daugelis Jude buvo susiję su juo, nes jis buvo Aracho sūnaus Šechanijos žentas.“ Čia išryškėja mišrių santuokų su stabmeldžiais karčios šaknys. **Judo šeima susigiminiavo su Dievo priešais, ir tokie santykiai tapo spąstais.** Daugelis pasielgė taip pat. Šie, kaip ir mišri minia, atėjusi su Izraeliu iš Egipto, nuolat kėlė daug rūpesčių. Jie nebuvo visa širdimi atsidavę Dievo tarnystei, ir kai Jo darbas reikalavo pasiaukojimo, jie buvo pasirengę sulaužyti savo iškilingą bendradarbiavimo ir paramos priesaiką.

[657]

Kai kurie, buvę svarbiausi sąmokslų prieš hebrajus rezgėjai, dabar išreiškė norą su jais palaikyti draugiškus santykius. Judo didikai, per santuoką susaistyti su stabmeldžiais, išdavikiškai susirašinę su

Tobiju ir prisiekę jam tarnauti, dabar vaizdavo jį kaip gabų ir įžvalgų žmogų, su kuriuo sąjunga hebrajams būtų labai naudinga. Tuo tarpu jie išdavinėjo jam Nehemijo planus ir veiksmus. Taip Dievo tautos darbas buvo atviras priešų puolimui ir buvo suteikta galimybė neteisingai aiškinti Nehemijo žodžius bei veiksmus ir trukdyti jo darbui.

Kai vargšai ir engiamieji kreipėsi į Nehemiją, prašydami atlyginti jiems padarytas skriaudas, jis drąsiai stojo juos ginti ir privertė skriaudikus ištaisyti tai, dėl ko jiems buvo keliami priekaištai. Tačiau dabar jis nepasinaudojo savo nauda, galia, kurią naudojo savo nuskriaustų tautiečių labui. Kai kurie jo siekius sutiko nemaloniai ir klastingai, tačiau jis nepasinaudojo savo valdžia, kad nubastų išdavikus. Žmonėms jis tarnavo ramiai ir nesavanaudiškai, niekada neatliko darbo atsainiai ar atmetinai.

[658]

Šėtonas visada nukreipia savo puolimą prieš tuos, kurie dirba vardan Dievo. Patyręs nesėkmę, jis atnaujiną savo išpuolius su naujomis jėgomis ir naudoja naujus metodus. **Tačiau labiausiai reikia bijoti tuomet, kai piktasis slapta dirba per tuos, kurie teigia esą Dievo draugai. Atviras pasipriešinimas gali būti nuožmus ir žiaurus, tačiau Dievo darbui jis kelia daug mažesnę pavojų nei slaptas priešiškas tu, kurie, nors ir išpažįsta, kad tarnauja Dievui, bet širdyje yra šėtono tarnai.** Tokie viską gali atskleisti tiems, kurie, pasinaudodami gautomis žiniomis, trukdys Dievo darbui ir kenks Jo tarnams.

Kiekvienas tamsos kunigaikščio siūlomas planas bus panaudotas tam, kad paskatintų Dievo tarnus sudaryti sąjungą su šėtono parankiniais. Nuolatos atsirą pasiūlymai, kurie atitrauks juos nuo pagrindinio darbo, tačiau jie kaip Nehemijas turi drąsiai atsakyti: „Esu užsiėmęs dideliu darbu ir negaliu atvykti.“ Dievo darbininkai gali saugiai tęsti darbą ir savo elgesiu paneigti melą, kad pikta priešų valia gali jiems pakenkti. Panašiai kaip Jeruzalės sienos statytojai, jie privalo neleisti, kad grasinimai, patyčios ar melas atitrauktų juos

nuo darbo. Nė akimirkai jie negali atsipalaiduoti, nes priešas nuolat juos seka. Jie visada turi melstis Dievui bei „dieną ir naktį laikyti sargybą nuo“ priešų (žr. *Nehemijo 4, 3*).

Artėjant pabaigos metui šėtonas su didesne pagundų jėga puls Dievo darbininkus. Jis kurstys žmones tyčiotis ir užgaulioti tuos, kurie „atstato sieną“. Tačiau jeigu statytojai atsitrauks nuo sienos, kad atsilieptų į priešo puolimus, tuo tik sutrikdys darbą. Jie turi stengtis niekais paversti priešininko planus, tačiau negali leisti, kad kas nors atitrauktų juos nuo darbo. Tiesa yra stipresnė už melą, todėl teisingumas nugalės blogį.

Dievo darbininkai taip pat neturėtų leisti, kad priešai palenktų juos į draugystę ar pritarimą ir taip išviliotų iš darbo vietos. Tas, kuris bet koku neapdairiu veiksmu apjuodina Dievo darbą arba susilpnina savo bendradarbių rankas, užsitraukia dėmę, kurią nelengva pašalinti, ir pastato rimtą kliūtį būsimai sėkmei.

[659]

„Kas laužo Įstatymą, tas giria nedorėlį.“ (*Patarlių 28, 4*) Kai tie, kurie vienijasi su pasauliu, bet vis dar tvirtina esą labai tyri, ir siūlo vienytis su tais, kurie visada buvo tiesos priešai, turime sunerimti ir šalintis jų taip ryžtingai, kaip Nehemijas. Toks pasiūlymas skatinamas gėrio priešo. Tai – prisitaikėlių kalba, kuriai šiandien reikia atsispirti taip pat ryžtingai, kaip ir anuomet. **Turime griežtai atsiriboti nuo bet kokios įtakos, kuri gali sugriauti Dievo tautos tikėjimą Jo vadovaujančia galia.**

Priežastis, kodėl Nehemijo priešams nepavyko patraukti jo į savo pusę, ta, kad jis buvo pasišventęs Dievo darbui ir tvirtai pasitikėjo Dievu. **Tingus žmogus tampa lengvu pagundos grobiu, tačiau į gyvenimą žmogaus, kuris turi kilnų tikslą ir jį užvaldžiusį siekį, blogiui įsiterpti nėra lengva.** Tikėjimas, su kuriuo nuolat žengiama pirmyn, nenusilps, nes aukštai, žemai ir aplink – visur žmogus atpažįsta Begalinę Meilę, kuri veikia, kad viskas išeitų į gera pagal Dievo valią. **Tikrieji Dievo tarnai dirba ryžtingai ir nepailsta, nes jie nuolat priklausomi nuo malonės sosto.**

[660] Dievas aprūpina mus dieviškąją pagalbą visose kritinėse situacijose, pagalba, kuriai neprilys mūsų žmogiški ištekliai. Jis duoda Šventąją Dvasią, kad padėtų kiekviename sunkume, sustiprintų mūsų viltį ir pasitikėjimą, apšviestų mūsų protą ir apvalytų širdis. Jis suteikia galimybes ir atveria duris darbui. Jeigu Jo žmonės stebi Jo vadovavimo ženklus ir yra pasirengę bendradarbiauti, jie pamatys galingus vaisius.

IŠMOKYTI DIEVO ĮSTATYMO

Šis skyrius pagrįstas *Nehemijo knygos*

8-uoju, 9-uoju ir 10-uoju skyriumi

tėjo Trimitų šventės metas. Daugybė žmonių susirinko Jeruzalėje. Tačiau vaizdas buvo graudus. Jeruzalės sienos buvo atstatytos, vartai įstatyti, bet didžioji miesto dalis vis dar gulėjo griuvėsiuose.

Ant medinės pakyls, pastatytos vienoje plačiausių miesto gatvių, liūdną buvusios Judo šlovės priminimų apsupty stovėjo Ezra, dabar jau senyvas vyras. Jam iš dešinės ir kairės stovėjo jo broliai levitai. Nuo pakyls jie žvelgė į galvų jūrą, mat Sandoros vaikai susirinko iš visų aplinkinių kraštų. „Ezrai pašlovinus Viešpatį, didingąjį Dievą, žmonės atsakė: ‘Amen! Amen!’ ...Tada jie nusilenkė ir pagarbino Viešpatį, kniūbsti parpuldami ant žemės.“

[661]

Tačiau netgi čia akivaizdžiai matėsi Izraelio nuodėmės pasekmės. Kadangi žmonės tuokėsi su kitomis tautomis, hebrajų kalba buvo iškraipyta, todėl kalbėtojams reikėjo labai rūpestingai aiškinti Įstatymą visiems suprantama kalba. Kai kurie kunigai ir levitai prisijungė prie Ezros, paaiškindami Įstatymo principus. „Jie skaitė iš knygos – iš Dievo Įstatymo, išversdami jį ir paaiškindami prasmę. Taip jie galėjo suprasti, kas buvo skaitoma.“

„Žmonės ausis ištempė klausėsi Įstatymo knygos.“ Jie atidžiai ir nuolankiai klausėsi Aukščiausiojo žodžių. Išaiškinus Įstatymą, jie suvokė savo kaltę ir raudėjo dėl savo nuodėmių. Tačiau tai buvo šventė, džiaugsmo diena, šventas susirinkimas, diena, kurią Viešpats įsakė žmonėms švęsti su džiaugsmu ir linksmybe, todėl jiems

buvo liepta suvaldyti savo liūdėsį ir džiaugtis, nes Dievas buvo jiems gailestingas. „Ši diena šventa Viešpačiui, jūsų Dievui“, – sakė Nehemijas. „Neliūdėkite ir neverkite... Eikite, valgykite rinktinių valgių ir gerkite saldžių gėrimų, skirdami dalį tiems, kurie nieko neturi sau paruošę, nes ši diena šventa mūsų Viešpačiui. Nebūkite liūdni, nes džiugesys Viešpatyje yra jūsų stiprybė.“

[662] Rytinė dienos dalis buvo skirta religinėms apeigoms, o **likusį laiką žmonės leido su dėkingumu pasakodami apie Dievo palaiminimus ir mėgaudamiesi Jo gausiomis dovanomis. Tomis gėrybėmis jie dalijosi su vargšais ir skyrė dalį tiems, kurie nieko neturėjo sau pasiruošę.** Buvo daug džiaugsmo, nes Įstatymo žodžiai buvo perskaityti ir suprasti.

Kitą dieną Įstatymo skaitymas ir aiškinimas buvo tęsiamas. O nustatytu metu – septinto mėnesio dešimtą dieną – pagal Dievo priesaką įvyko iškilmingos Permaldavimo dienos apeigos.

Nuo penkioliktos iki dvidešimt antros to paties mėnesio dienos žmonės ir jų vadovai dar kartą šventė Palapinių šventę. Buvo paskelbta „visuose... miestuose ir Jeruzalėje: ‘Nueikite ant kalvų ir parsineškite alyvmedžio, laukinio alyvmedžio, mirtos, palmės ir kitų lapuočių šakų palapinėms pastatyti, kaip yra parašyta.’ Žmonės išėjo ir parsinešę pasistatė palapines ant namų stogų, kiemuose, Dievo Namų kiemuose..., todėl buvo be galo daug džiaugsmo.“ „Kasdien buvo skaitoma iš Dievo Įstatymo knygos.“ (*Nehemijo 8, 18; K. Burbulio vert.*)

[665] **Diena iš dienos klausydami Įstatymo žodžių, žmonės suvokė savo nuodėmes** ir savo tautos praėjusių kartų nuodėmes. Jie pamatė, kad jiems pasitraukus nuo Dievo, nuo jų pasitraukdavo Jo globa, o Abraomo vaikai buvo išblaškyti po svetimus kraštus; todėl dabar jie pasiryžo ieškoti Jo gailestingumo ir pasižadėjo laikytis Jo įsakymų. Prieš pradėdami šias iškilmingas apeigas, kurios buvo surengtos antrą dieną po Palapinių šventės, jie atsiskyrė nuo pagonių.

Kai žmonės nusižemino prieš Viešpatį, išpažindami savo nuodėmes ir maldaudami atleidimo, jų vadovai drąsino juos tikėti, kad Dievas išklausė jų maldas, kaip yra pažadėjęs. **Jie turi ne tik raudoti, verkti ir atgailauti, bet ir tikėti, kad Dievas jiems atleido. Jie privalo parodyti savo tikėjimą, pasakodami apie Jo gailestingumą ir šlovindami Jį už Jo gerumą.** „Stokitės, – sakė mokytojai, – ir šlovinkite Viešpatį, savo Dievą, per amžių amžius!“

Tuomet, jiems bestovint į dangų išskeltomis rankomis, iš susirinkusios minios pasigirdo giesmė:

„Tebūna pašlovintas Tavo garbingas vardas,
viršijantis visokį palaiminimą ir gyrių!
Tu esi Viešpats, Tu vienas!
Tu padarei dangų,
dangaus aukštybes su jų galybėmis,
žemę ir visa, kas ant jos,
jūras ir visa, kas jose.
Tu duodi visiems gyvastį,
ir dangaus galybės Tave garbina.“

Pasibaigus šlovinimo giesmei, bendrijos vadovai papasakojo Izraelio istoriją, parodydami, koks didis buvo Dievo gerumas jiems ir koks didelis jų nedėkingumas. Tuomet visa bendrija sudarė sutartį laikytis visų Dievo įsakymų. Jie kentė bausmes už savo nuodėmes, dabar jie pripažino Dievo santykių su jais teisingumą ir įsipareigojo paklusti Jo Įstatymui. Kad tai būtų „tvirta sutartis“, jie surašė savo įsipareigojimų raštą, kurį pasirašė kunigai, levitai ir didžiūnai. Tai turėjo būti tarsi pareigos priminimas ir apsauga nuo pagundų. Žmonės iškilmingai prisiekė „sekti Dievo Įstatymu, duotu per Dievo tarną Mozę, ištikimai laikantis ir vykdant visus Viešpaties, mūsų Dievo, įsakymus, įsakus ir įstatus.“ (žr. *Nehemijo 10, 30*) Tąkart duotoje priesaikoje buvo pažadėta nesituokti su krašto žmonėmis.

[666]

Prieš baigiantis pasninko dienai, žmonės dar labiau parodė savo ryžtą grįžti pas Viešpatį, pažadėdami liautis niekinti šabo (sabatos) dieną. Dabar Nehemijas dar nedraudė pagonių pirkliams ateiti į Jeruzalę, kaip tai padarė vėliau, tačiau, siekdamas išgelbėti žmones nuo pasidavimo pagundai, jis susaistė juos iškilmingu pažadu neperžengti šabo įsakymo perkant iš pagonių prekeivių, tikėdamasis, kad tai atbaidys prekeivius ir nutrauks prekybą.

[667] **Buvo pasirūpinta, kad būtų remiamas ir viešas Dievo garbinimas. Be dešimtinės, bendrija išipareigojo kasmet atnešti tam tikrą įnašą šventyklos pamaldoms.** „Be to, išipareigojame, – rašo Nehemijas, – kasmet atgabenti į Viešpaties Namus mūsų laukų ir visų sodų pirmienų. Taip pat mūsų sūnų ir mūsų gyvulių pirmagimius, kaip įsakyta Įstatyme, mūsų kaimenių ir bandų pirmagimius...“

Izraelis sugrįžo pas Viešpatį giliai liūdėdamas dėl savo atsimetimo. Raudodami ir sielvartaudami izraelitai išpažino savo kaltę. Jie pripažino Dievo santykių su jais teisingumą ir sudarė klusnumo Jo Įstatymui Sandorą. Dabar jie privalėjo išreikšti tikėjimą Jo pažadais. Dievas priėmė jų atgailą, ir dabar **jie turėjo džiaugtis, kad jų nuodėmės tikrai atleistos ir jiems sugrąžintas Dievo palankumas.**

Nehemijo pastangas atgaivinti tikrojo Dievo garbinimą vainikavo sėkmė. **Kol tauta bus ištikima duotai priesaikai, kol paklus Dievo Žodžiui, tol Dievas laikysis savo pažadų, liedamas jiems gausius palaiminimus.**

Tie, kurie suvokia savo nuodėmę ir yra prislėgti nevertumo jausmo, šioje istorijoje ras tikėjimo ir padaršinimo pamokas. Biblija aiškiai pateikia Izraelio atsimetimo padarinius, tačiau joje taip pat aprašomas gilus nusižeminimas ir atgaila, nuoširdus atsidasavimas ir gausios aukos, tai, kuo pasižymėdavo izraelitų sugrįžimas pas Viešpatį.

Kiekvienas tikras atsigręžimas į Viešpatį suteikia gyvenimui patvarų džiaugsmą. Kai nusidėjėlis pasiduoda Šventosios Dva-

sios veikimui, jis ima matyti širdžių Tyrėjo šventumą, o savyje – kaltę ir bjaurumą. Jis laiko save pasmerktą kaip nusikaltėlį. Tačiau dėl to jis neturi pasiduoti nevilčiai, nes jo atleidimas jau užtikrintas. Jis gali džiaugtis nuodėmių atleidimu ir pasigailinčio dangiškojo Tėvo meile. Dievui teikia šlovę apglėbti nuodėmingus, atgailaujančius žmones savo meilės glėbiu, aptvarstyti jų žaizdas, apvalyti nuo nuodėmių ir „juos aprengti išganymo drabužiais“ [žr. Izaijo 61, 10].

[668]

REFORMOS

Šis skyrius pagrįstas *Nehemijo knygos 13-uoju skyriumi*

[669]

Nudo krašto žmonės viešai ir iškilmingai pasižadėjo paklusti Dievo Įstatymui. Tačiau Ezros ir Nehemijo įtaka kuriam laikui sumažėjo jiems išvykus, ir daugelis nusigręžė nuo Viešpaties. Nehemijas grįžo į Persiją. Kol jo nebuvo Jeruzalėje, išėlino blogis, grasinęs suvedžioti tautą. Stabmeldžiai įsitvirtino ne tik mieste, bet savo buvimu užteršė net šventyklos kiemus. Per mišrią santuoką tarp vyriausiojo kunigo Eljašibo ir aršaus Izraelio priešo amonito Tobijo užsimezgė draugystė. Dėl šios nešventos sąjungos Eljašibas leido Tobijai užimti kambarį prie šventyklos, kuris anksčiau buvo naudojamas tautos dešimtinių ir aukų sandėliavimui.

Dievas paskelbė per Mozę, kad amonitai ir moabitai dėl savo žiaurumo bei klastos Izraeliui būtų amžiams atskirti nuo Jo tautos bendrijos (žr. *Pakartoto Įstatymo 23, 4–7*). Nepaisydamas šio nurodymo, vyriausiasis kunigas išmetė Dievo Namų kambarįje sukauptas auksas, kad atlaisvintų vietą pasmerktos tautos atstovui. Nebuvo galima parodyti didesnės paniekos Dievui, kaip suteikti tokią malonę šiam Dievo ir Jo tiesos priešui.

Grįžęs iš Persijos, Nehemijas sužinojo apie įžulų išniekinimą ir ėmėsi skubių priemonių įsibrovėliui išvartyti. „Tuo aš buvau labai nepatenkintas, – pasakojo Nehemijas, – ir visus Tobijos daiktus išmečiau iš kambario. Tada daviau įsakymą, kad kambariai būtų išvalyti, ir ten vėl sudėjau Dievo Namų reikmenis su javų atnaša ir smilkalais.“

Buvo išniekinta ne tik šventykla, bet ir netinkamai naudojamos aukos. Tai sumažino žmonių dosnumą. Jie prarado uolumą bei užsidegimą ir nenoriai davė dešimtinę. Viešpaties Namų išdas buvo prastai papildomas, todėl daugelis giesmininkų ir kitų šventyklos tarnautojų, negaudami pakankamai paramos, paliko Dievo darbą ir išėjo dirbti kitur.

Nehemijas ėmėsi ištaisyti šiuos pažeidimus. Jis surinko visus levitus, kurie buvo palikę tarnybą Viešpaties Namuose, ir pastatė „juos į savo vietas“. Tai suteikė žmonėms pasitikėjimo ir „visas Judas atnešė grūdų, vyno bei aliejaus dešimtinę į sandėlius“. Vyrus, kurie buvo „laikomi patikimais asmenimis“, jis paskyrė „sandėlių valdytojais“ ir „jiems buvo patikėta pareiga išdalyti savo broliams“ jiems priklausančią dalį.

[670]

Maišymasis su stabmeldžiais privedė ir prie kitos blogybės – šabo (sabatos) dienos nepaisymo. **Šabo diena buvo ženklas, išskiriantis Izraelį iš kitų tautų kaip tikrojo Dievo garbintoją.** Nehemijas sužinojo, kad šabo dieną iš aplinkinių tautų į Jeruzalę atvykę pagonių pirkliai ir pardavėjai paskatino prekiauti izraelitus. Buvo tokių, kurių nepavyko įtikinti paaukoti šį Dievo principą, tačiau kiti nusizengė įsakymui ir prisijungė prie pagonių, stengdamiesi paveikti sąžininguosius. Daugelis išdrįso atvirai išniekinti šabo dieną. „Tomis dienomis, – rašo Nehemijas, – mačiau Jude šabo dieną vienus žmones minančius vynuogių spaudykles, o kitus nešančius maišus grūdų ir kraunančius juos ant asilų. Ir net į Jeruzalę šabo dieną buvo gabenama vyno, vynuogių, figų ir visokiausių gėrybių... Jeruzalėje gyveno ir Tyro žmonių. Jie atgabendavo žuvų ir įvairiausių prekių, kurias parduodavo Judo žmonėms šabo dieną.“

Tokiai situacijai buvo galima užkirsti kelią, jei valdytojai būtų pasinaudoję savo valdžia; bet noras puoselėti savo interesus paskatino juos palaikyti bedievių. Nehemijas juos griežtai barė už savo pareigų nevykdymą. „Ką reiškia tas nedoras dalykas? Išniekinate šabo dieną taip elgdamiesi!“ – griežtai kalbėjo jis. „Juk lygiai taip

[671] elgėsi jūsų protėviai! Užtat Dievas ir užtraukė mums bei miestui visą šią nelaimę. O jūs, išniekindami šabą, didinate pyktį ant Izraelio!“ Tuomet, „kai šešėliai pradėjo dengti Jeruzalės vartus, šabui artinantis“, Nehemijas įsakė „uždaryti visus vartus“ ir nurodė, „kad jie būtų atidaryti tik po šabo“. Labiau pasitikėdamas savo tarnais nei tais, kuriuos galėjo paskirti Jeruzalės magistratai, jis pastatė juos prie vartų prižiūrėti, kad jo įsakymai būtų vykdomi.

[672] Neketindami atsisakyti savo tikslų, „visokiausių prekių pirkliai ir pardavėjai praleido vieną ir kitą kartą naktį už Jeruzalės sienos“, tikėdamiesi rasti galimybę prekiauti su miesto ar krašto gyventojais. Nehemijas juos įspėjo: jei ir toliau taip elgsis, bus nubausti. „Kodėl nakvojate palei sieną? – klausė jis. – Jeigu dar kartą taip darysite, prieš jus panaudosiu jėgą!“ „Nuo to laiko šabo dieną jie daugiau nebeateidavo.“ Jis taip pat liepė levitams saugoti vartus, žinodamas, kad jie bus labiau gerbiami nei paprasti žmonės, o dėl jų glaudaus ryšio su tarnyste Dievui buvo išmintinga tikėtis, kad jie uoliau skatins klusnumą Jo Įstatymui.

Po to Nehemijas vėl atkreipė dėmesį į **pavojų, kuris grėsė Izraeliui dėl mišrių santuokų ir bendravimo su stabmeldžiais**. „Tomis dienomis, – rašo jis, – pamačiau žydų, vedusių moteris iš Ašdodo, Amono ir Moabo. Pusė jų vaikų kalbėjo Ašdodo kalba. Žydiškai kalbėti jie nemokėjo, bet kalbėjo tų įvairių tautų kalbomis.“

[673] Šios neteisėtos sąjungos sukėlė didelę sumaištį Izraelyje. Taip susituokusieji kai kurie vyrai užėmė aukštas pareigas – buvo valdytojai, į kuriuos žmonės turėjo teisę kreiptis patarimo ir sekti jais kaip saugiu pavyzdžiu. Numatydamas tautos žlugimą, jei šiam blogiui bus leista tęstis, Nehemijas nuoširdžiai kalbėjosi su nedorėliais. Nurodydamas Saliamono gyvenimą, jis priminė jiems, kad nė viena tauta neturėjo tokio karaliaus kaip šis vyras, kuriam Dievas suteikė didelę išmintį, tačiau **stabmeldės moterys atitraukė jo širdį nuo Dievo**, o jo pavyzdys suteršė Izraelį. „Nejau ir apie jus reikia girdėti, – griežtai klausė Nehemijas, – kad padarėte tokį pat didelį nusikaltimą?“

„Jūs neturite atiduoti savo dukterų jų sūnums nei imti jų dukterų savo sūnums ar sau patiems.“

Kai Nehemijas išdėstė jiems Dievo priesakus ir priminė, kokie grasinimai ir baisios bausmės būtent dėl šios nuodėmės ištiko Izraelį praeityje, jų sąžinė nubudo, ir jie ėmėsi reformų, kurios atitraukė grėsiantį Dievo pyktį bei grąžino Jo pritirimą ir palaiminimą.

Kai kurie, einantys šventas pareigas, užtarė savo pagones žmonas, teigdami, jog negali išsiskirti su jomis. Tačiau šiuo atveju nebuvo parodyta jokio šališkumo, nebuvo atsižvelgiama į nei titulų, nei į pareigas. Kas tik iš kunigų ar didikų atsisakė nutraukti ryšius su stabmeldžiais, nedelsiant buvo atskirtas nuo tarnystės Viešpačiui. Vyriausiojo kunigo anūkas, vedęs liūdnai pagarsėjusio Sanbalato dukterį, buvo ne tik nušalintas nuo pareigų, bet nedelsiant ištremtas iš Izraelio. „Atsimink juos, o mano Dieve, – meldėsi Nehemijas, – nes jie suteršė kunigystę bei kunigų ir levitų sadorą!“

Tik Teismas atskleis, kiek sielos kančių šis būtinas griežtumas kainavo ištikimam Dievo tarnui. Su priešiška nusižeminimo ir maldų dėka **Nehemijas pasiekė pažangą.**

Daugelis susituokusiųjų pasirinko eiti į tremtį su stabmeldžiais, o šie kartu su pašalintaisiais iš bendrijos prisijungė prie samariečių. Kai kurie einantieji aukštas pareigas Dievo darbe čia rado prieglobstį ir ilgainiui visiškai perėjo į samariečių pusę. Siekdami sustiprinti šią sąjungą, samariečiai pažadėjo labiau perimti hebrajų tikėjimą ir papročius, o atsimetusiai nusprendė pranokti savo buvusius brolius ir ant Garizimo kalno pastatė šventyklą, kaip Dievo Namų Jeruzalėje pakaitalą. Jų religija buvo judaizmo ir pagonybės mišinys, o jų teiginys, kad jie yra Dievo tauta, iš kartos į kartą buvo dviejų tautų skilimo, varžymosi ir nesantaikos šaltinis.

[674]

Šiandien vykdant reformą reikia tokių žmonių kaip Ezra ir Nehemijas, kurie nesusūvelnintų ir nepateisintų nuodėmės bei nevengtų apginti Dievo garbės. Tie, kurie neša šią našą, netylės,

matydami, kai elgiamasi neteisingai, ir nepridengs blogio tariamu gerumu. Jie atmins, kad Dievas nėra šališkas, o griežtumas, parodytas keletui, gali virsti gailestingumu daugeliui. Jie taip pat turi atminti, kad tas, kuris peikia blogį, visada turi atskleisti ir Kristaus dvasią.

[675]

Savo darbe Ezra ir Nehemijas nusižemino prieš Dievą, išpažindami savo ir tautos nuodėmes, prašydami atleidimo, tarsi jie patys būtų dėl to kalti. Jie kantriai triūsė, meldėsi ir kentėjo. Labiausiai jų darbą apsunkino ne atviras pagonių priešiškus, o slapta apsimetusių draugų priešprieša, kurie, pasidavę tarnauti blogiui, dešimteriopai padidino Dievo tarnų naštą. Šie išdavikai teikė Viešpaties priešams informaciją, kurią jie naudojo kovai prieš Jo tautą. Jų pikti siekiai ir maištinga valia visada buvo priešiška aiškiems Dievo nuostatom.

Nehemijo pastangas lydėjusi sėkmė rodo, ką gali padaryti malda, tikėjimas ir išmintingi, ryžtingi veiksmai. Nehemijas nebuvo kunigas, jis nebuvo ir pranašas, jis net nepretendavo į aukštą titulą. Jis buvo reformatorius, pašauktas svarbiu metui. Jo tikslas buvo nukreipti savo tautą prie Dievo. Įkvėptas didelio tikslo ir norėdamas jį pasiekti, jis panaudojo visas savo esybės jėgas. Jis pasižymėjo kilniu, nepalenkiamu sąžiningumu. Susidūręs su blogiu ir pasipriešinimu tiesai, jis ėmėsi tokių ryžtingų veiksmų, kad žmonės buvo įkvėpti dirbti su nauju užsidegimu ir drąsa. Jie negalėjo nepripažinti jo ištikimybės ir didelės meilės Dievui bei tautai. Tai matydami, jie noriai sekė juo.

Stropumas vykdant Dievo paskirtas pareigas yra svarbi tikrosios religijos dalis. Vykdydami Dievo valią, žmonės turėtų pasinaudoti aplinkybėmis kaip Jo įrankiu. Greiti ir ryžtingi veiksmai tinkamu metu bus vainikuoti šlovinga pergale, o delsimas ir aplaidumas atneš nesėkmę ir užtrauks negarbę Dievui. Jei vadovai tiesos darbe nerodo užsidegimo, neturi užsibrėžto tikslo ir abejingi, Bažnyčia bus nerūpestinga, vangi bei mėgstanti malonumus; tačiau jeigu jie bus kupini švento ryžto tar-

nauti Dievui ir vien tik Jam, tuomet žmonės bus vieningi, uolūs ir pilni vilties.

Dievo Žodyje apstu aštrių ir ryškių kontrastų. Jame nuodėmė ir šventumas pastatomi greta, kad juos stebėdami, galėtume vengti viena, o priimti kita. Dievo Žodžio puslapiuose, kuriuose aprašoma Sanbalato ir Tobijo neapykanta, melas bei išdavystė, taip pat aprašomas Ezros ir Nehemijo kilnumas, atsidavimas ir pasiaukojimas. Mums palikta laisvė rinktis viena ar kita. Baisūs Dievo Įstatymo laužymo padariniai pateikiami šalia palaiminimų už klusnumą. Spręsti turime patys: ar mes kentėsime dėl vieno, ar patirsime džiaugsmą dėl kito.

[676]

Zerubabelio, Ezros ir Nehemijo vykdomos reformos ir atstatymo darbai, kuriuos atliko sugrįžę tremtiniai, pateikia dvasinio atkūrimo paveikslą, kuris turi būti atliktas paskutinėmis šios žemės istorijos dienomis. Izraelio likutis buvo silpna tauta, varginama priešų išpuolių, tačiau per jį Dievas pasiryžo išsaugoti savęs ir Įstatymo pažinimą žemėje. Hebrajai buvo tikrojo garbinimo sergėtojai, Šventojo Rašto saugotojai. Atstatydami šventyklą ir Jeruzalės sieną, jie visko patyrė ir susidūrė su dideliu pasipriešinimu. Sunki buvo vadovų našta šiame darbe, tačiau jie ėjo į priekį, nes turėjo nepajudinamą pasitikėjimą, nuolankią dvasią ir tvirtą pasiklovimą Dievu, tikėdami, kad tiesa nugalės. Nehemijas, kaip ir karalius Ezekijas, „niekada nepasitraukė nuo Viešpaties, bet laikėsi įsakymų...“ ir „Viešpats buvo su juo“ (*2 Karalių 18, 6–7*).

Dvasinis atkūrimas, kurį simbolizavo Nehemijo dienomis atliktas darbas, apibūdinamas pranašo Izaijo žodžiais: „Jie prikels senuosius griuvėsius, atstatys seniai apleistas gyvenvietes, atnaujins nuniokotus miestus.“ Tavyje „bus prikelti senieji griuvėsiai“, tu dėsi pamatus kartų kartoms. „Spragų taisytoju, nugriautų sodybų atstatytoju“ tu būsi vadinamas.“ (*Izaijo 61, 4; 58, 12*)

[677]

Pranašas čia apibūdina tautą, kuri visuotinio atsimetimo nuo tiesos ir teismo metu siekia atkurti principus, kurie yra

Dievo karalystės pamatas. Ši tauta yra užtaisytoja spragų, kurios buvo padarytos Dievo Įstatyme – sienoje, kurią Jis pastatė kaip apsaugą savo išrinktiesiems. Klusnumas teisingumo, tiesos ir tyrumo principams turi būti jų amžina apsauga.

Neabejotinos prasmės žodžiais pranašas atkreipia dėmesį į konkrečius tautos likučio, statančio sieną, darbus. „Jei šabo dieną nekelsi kojos iš namų ir Mano šventą dieną neužsiimsi savo reikalais, jei šabą laikysi žavesio diena, Viešpaties šventą dieną – šlovinga, jei švęsi ją, neidamas savo keliais, neieškodamas, kas tau naudinga, ir neleisdamas laiko tuščioms šnekoms, tai džiaugsiesi Viešpatyje, ir Aš pakelsiu tave virš žemės aukštumų, pamaitinsiu tave tavo tėvo Jokūbo paveldu‘, – taip kalbėjo Viešpaties lūpos.“ (*Izaijo 58, 13–14*)

[678] **Laikų pabaigoje turi būti atkurta kiekviena dieviškoji institucija. Spraga, kurią padarė žmogus Dievo Įstatyme, pakeisdamas šabo dieną, bus užtaisyta. Dievo likutis, stovintis prieš pasaulį kaip reformatorius, turi parodyti, kad *Dievo Įstatymas yra visų ilgalaikių reformų pagrindas*, o ketvirtas įsakymas, šabo dienos įsakymas, yra kūrybos atminimas bei nuolatinis Dievo galios priminimas. Reikia aiškiai parodyti, kad būtina paklusti visiems Dešimčiai įsakymų. Skatinami Kristaus meilės, Dievo vaikai turi bendradarbiauti su Juo atstatant griuvėsius. Jie turi užtaisyti spragas ir nutiesti kelius (žr. *Izaijo 58, 12*).**

VII DALIS

Šviesa sūtemose

„Karalystė, valdžia ir didybė visų karalysčių po dangumi
bus atiduota Aukščiausiojo šventiesiems.
Jų karalystė bus amžina karalystė.“
(*Danieliaus 7, 27*)

IŠVADUOTOJO ATĖJIMAS

er ilgus šimtmečius, kai tvyrojo „vargas ir tamsybės“, ir priespauda, kai „debesys nepraleido šviesos“ (žr. *Izaijo* 8, 22), pradedant nuo žmonijos istorijos, kai pirmieji tėvai prarado Edeno namus, iki kol pasirodė Dievo Sūnus, kaip nusidėjėlių Atpirkėjas, atsimetusios žmonijos viltys buvo sudėtos į ateinantį Išvaduotoją, kuris turėjo išlaisvinti žmones iš nuodėmės vergijos ir kapo duobės.

Pirmoji užuomina apie viltį Adomui ir Ievai buvo suteikta tuomet, kai jiems girdint Edeno sode Viešpats, ištardamas nuosprendį žalčiui (gyvatei), paskelbė nuosprendį šėtonui: „Aš sukelsiu priešškumą tarp tavęs ir moters, tarp tavo ainijos ir jos ainijos; ji trupins tau galvą, o tu kirsi jai į kulną.“ (*Pradžios* 3, 15)

[681]

Kai kaltoji pora klausėsi šių žodžių, ji buvo įkvėpta vilties, kadangi pranašystėje apie šėtono galios palaužimą ji išvelgė pažadą išlaisvinti iš pražūties, kurią užtraukė nusižengimas. Nors žmonės turės kentėti nuo savo priešo galybės, kadangi pateko į jo vylingos įtakos gniaužtus ir nusprendė nepaklusti aiškiam Jehovos įsakymui, vis dėlto jiems nereikia pasiduoti visiškai nevilčiai. Dievo Sūnus savo kraujo – gyvybės kaina – pasisiūlė išpirkti jų nusižengimą. Jiems buvo suteiktas malonės laikas, per kurį, tikėdami Kristaus galia išgelbėti, jie vėl galėtų tapti Dievo vaikais.

Šėtonas, sėkmingai patraukęs žmogų iš klusnumo kelio, tapo „šio pasaulio dievaičiu“ (*2 Korintiečiams* 4, 4). Adomui priklausiusi valdžia atiteko uzurpatoriui. Tačiau Dievo Sūnus pasisiūlė ateiti į žemę, prisiimti bausmę, sumokėti už nuodėmę ir taip ne tik atpirkti

[682] žmogų, bet ir susigražinti prarastą valdžią. Būtent apie šį atkūrimą pranašavo Michėjas, sakydamas: „O Migdal Edere*, o Siono kalvos dukterie! Tau grįš ankstesnė valdžia.“ (*Michėjo 4, 8*) Apaštalas Paulius tai įvardijo „paveldėjimo laidu, kol bus atpirkta Jo nuosavybė“ (*žr. Efeziečiams 1, 14*). Psalmininkas omeny turėjo tą patį žmogaus prarasto pradinio paveldo galutinį atkūrimą, kai paskelbė: „Teisieji paveldės kraštą ir jame gyvens amžinai.“ (*Psalmė 37, 29*)

Ši atpirkimo viltis per Dievo Sūnaus, kaip Gelbėtojo ir Karaliaus, atėjimą, niekada neišnyko iš žmonių širdžių. Nuo pat pradžių buvo tokių, kurių tikėjimas aplenkė dabarties šešėlius ir pasiekė ateities tikrąją. Per Adomą, Setą, Henochą, Metušelachą, Nojų, Semą, Abraomą, Izaoką, Jokubą ir kitus žymius vyrus Viešpats išsaugojo brangius savo valios apreiškimus. Izraelio vaikams, savo išrinktajai tautai, per kurią pasauliui bus duotas pažadėtasis Mesijas, Dievas suteikė pažinimą Įstatymo reikalavimų ir išgelbėjimo, kuris bus įvykdytas per Jo mylimo Sūnaus atperkančią auką.

Izraelio viltis buvo įkūnyta pažade, kuris buvo duotas Abraomui jį pašaukiant, o vėliau iš kartos į kartą kartojama jo palikuonims: „Visos žemės gentys ras tavyje palaiminimą.“ (*Pradžios 12, 3*) Kai Dievas apreiškė Abraomui žmonijos Atpirkimo planą, jo širdyje užtekėjo Teisumo saulė, ir tamsa išsisklaidė. O kai pagaliau pats Išgelbėtojas vaikščiojo tarp žmonių ir jiems kalbėjo, Jis liudijo žydams apie šviesią patriarcho viltį – išvadavimą per ateinantį Atpirkėją. „Jūsų tėvas Abraomas džiūgavo, kad matysiąs Manąją Dieną, – pasakė Kristus, – jis ją išvydo ir džiaugėsi.“ (*Jono 8, 56*)

Pranašingame palaiminime, kurį ištara mirštantis patriarchas Jokūbas savo sūnui Judui, skambėjo ta pati palaiminga viltis:

„Judai, tavo broliai girs tave;
tavo ranka visada ant priešų sprando;
tavo tėvo sūnūs tau lenksis...

* *Hebr.* „kaimenės bokštas“, simbolinis Jeruzalės pavadinimas.

Skeptras nepaliks Judo
nei valdovo lazda,
kolei neateis Tas, kuriam tai priklauso;
tada Jam turės paklusti tautos.“
(*Pradžios 49, 8. 10*)

[683]

Vėlgi prie Pažadėtosios žemės sienų Bileamo išsakytoje pranašystėje buvo išpranašautas pasaulio Atpirkėjo atėjimas:

„Matau Jį, bet ne dabartyje,
stebiu, bet ne iš arti:
Žvaigždė patekės iš Jokūbo,
skeptras pakils iš Izraelio,
kuris nualins Moabo pasienio sritis
ir visų Seto vaikų žemę.“
(*Skaičių 24, 17*)

Per Mozę duotas Dievo planas atsiųsti savo Sūnų, kaip puolusios žmonijos Atpirkėją, nuolat buvo Izraelio akivaizdoje. Kartą prieš pat savo mirtį Mozė paskelbė: „Viešpats, tavo Dievas, išugdys tau Pranašą kaip mane iš tavo giminių. Jo turėsite klausyti.“ Mozė aiškiai apibūdino ateisiančio Mesijo darbą. „Išugdysiu jiems Pranašą kaip tave iš jų giminių“, – toks buvo Jehovos žodis, duotas Jo tarnui, – ir įdėsiu savo žodžius į Pranašo lūpas. Jis pasakys jiems visa, ką būsiu Jam įsakęs.“ (*Pakartoto Įstatymo 18, 15. 18*)

[684]

Patriarchaliniais laikais atnašaujamos aukos, susijusios su Dievo garbinimu apeiginėse pamaldose šventykloje, buvo nuolatinis priminimas apie ateinantį Išgelbėtoją per visą Izraelio istoriją. Padangtėje, o vėliau jos vietą užėmusioje šventykloje, diena iš dienos pasitelkiant simbolius ir šešėlius tauta buvo mokoma didžiųjų tiesų, susijusių su Kristaus kaip Atpirkėjo, Kunigo ir Karaliaus atėjimu. Kartą per metus izraelitų mintys buvo nukeliamos į didžiosios Kristaus ir šėtono kovos baigiamuosius įvykius – galutinį visatos

apvalymą nuo nuodėmės ir nusidėjėlių. Apeiginio Mozės Įstatymo dovanos ir aukos nurodė geresnę tarnystę – dangiškąją. **Žemiškoji šventykla buvo „dabartinio laikotarpio įvaizdis“, kurioje buvo atnašaujamos dovanos ir aukos, o dvi jos šventos dalys buvo „dangiškųjų dalykų atvaizdas“; Kristus, mūsų Vyriausiasis Kunigas, šiandien eina „kunigystės tarnybą šventojoje vietoje ir tikrojoje padangtėje, kurią pastatė ne žmogus, o Viešpats“** (*Hebrajams 9, 9. 23; 8, 2*).

[685]

Nuo tos dienos, kai Viešpats pareiškė žalčiui (gyvatei) Edene: „Aš sukelsiu priešiskumą tarp tavęs ir moters, tarp tavo ainijos ir jos ainijos“ (*Pradžios 3, 15*), šėtonas suprato, kad jis niekada neturės absoliučios valdžios šios žemės gyventojams. Kai Adomas ir jo sūnūs, pagal Dievo nurodymą, atnašavo apeigines aukas, simbolizuojančias ateinančią Atpirkėją, šėtonas šiuose provaizdžiuose išvelgė žemės ir dangaus bendrystę. Per ilgus ateinančius šimtmečius jis nuolat darė viską, kad nutrauktų šią bendrystę. Nepailsdamas jis stengėsi klaidingai pavaizduoti Dievą bei neteisingai interpretuoti apeigas, kurios nurodė Išgelbėtoją, ir jam pasisekė suklaidinti daugumą žmonijos šeimos narių.

Nors Dievas troško išmokyti žmones, kad iš Jo paties meilės kyla Dovana, kuri juos sutaiko su Juo, senasis žmonijos priešas stengėsi pavaizduoti Dievą kaip tą, kuris džiaugiasi jų sunaikinimu. Tokiu būdu Dangaus sukurta aukojimo ir apeigų sistema, skirta dieviškajai meilei apreikšti, buvo iškreipta, kad pasitarnautų kaip priemonė, per kurią nusidėjėliai veltui tikėtusi savo dovanomis ir gerais darbais numalšinti įžeisto Dievo rūstybę. Be to, šėtonas stengėsi sužadinti ir sustiprinti piktas žmonių aistras, kad per kartojamus nusižengimus minios būtų atitraukiamos kuo toliau nuo Dievo ir beviltiškai susipainiotų nuodėmės pinklėse.

Šėtonas stropiai tyrinėjo per hebrajų pranašus duotas rašytines pranašystes apie Mesiją. Jis atidžiai atsekė žodžius, kurie aiškiai išdėstė Kristaus, kaip kenčiančios aukos ir pergalingo Karaliaus

darbą tarp žmonių. Pergamentiniuose Senojo Testamento ritiniuose jis perskaitė, kad Tas, kuris pasirodys, bus kaip „ėriukas, vedamas pjauti“, Jis atrodo „nežmoniškai sudarkytas ir ...nebepanašus į žmogų“ (*Izaijo 53, 7; 52, 14*). Pažadėtas žmonijos Išgelbėtojas turėjo būti „paniekintas, žmogaus vardo nevertas, skausmų vyras, apsipratęs su negalia... Dievo nubaustas ir nuvargintas“, tačiau Jis turėjo parodyti savo galią, kad apgintų „skriaudžiamųjų bylą tautoje“, „beturčių vaikus“ ir sutramdytų „engėjus“ (žr. *Izaijo 53, 3–4; Psalmė 72, 4*). Šios pranašystės vertė šėtoną bijoti ir drebėti, tačiau jis neatsisakė savo tikslo sužlugdyti, jei įmanoma, maloningus Jehovos užmojus, kurie skirti prarastai žmonijai atpirkti. Jis pasiryžo uždengti, kiek tik įmanoma, žmonių akis nuo tikrosios mesijinių pranašysčių reikšmės, kad paruoštų kelią Kristaus atmetimui Jo atėjimo metu.

[686]

Šimtmečius prieš pat tvaną šėtono pastangos išprovokuoti pasaulinio mąsto maištą prieš Dievą buvo sėkmingos. Deja, netgi tvano pamokos neilgai išliko žmonių atmintyje. Sumaniais pramaniais šėtonas vėl žingsnis po žingsnio vedė žmonių vaikus į įžulų maištą. Atrodė, kad jis vėl triumfuos; bet Dievo užmojis puolusiam žmogui neturėjo tokiu būdu būti atidėtas. Per ištikimo Abraomo iš Semo kilties palikuonis žinia apie mielaširdingą Jehovos planą turėjo būti išsaugota ateities kartų labui. Kartkartėmis Dievas pašaukdavo tiesos pasiuntinius, kurie atkreipdavo tautos dėmesį į apeiginio atnašavimo sistemos prasmę ir ypač į Viešpaties pažadą apie atėjimą To, kurį nurodė visos apeiginės aukos. Tokiu būdu pasaulis turėjo būti apsaugotas nuo visuotinio atsimitimo.

Dievo užmojis buvo įgyvendintas ne be ryžtingo pasipriešinimo. Tiesos ir teismo priešas visais įmanomais būdais stengėsi priversti Abraomo palikuonis pamiršti jų kilnų bei šventą pašaukimą ir pasiduoti netikrų dievų garbinimui. Neretai jo pastangos buvo sėkmingos. Ištisus šimtmečius iki Kristaus pirmojo atėjimo tamsa dengė žemę, gili tamsa gaubė žmones. Šėtonas vis metė savo pragarišką šešėlį, kad užkirstų kelią žmonėms pažinti Dievą ir pasaulio ateitį.

[687]

Minios skendėjo mirties šešėlyje. Jų vienintelė viltis buvo ta, kad būtų panaikinta ši tamsa ir būtų apreiškštas Dievas.

Dovydas, Dievo pateptasis, pranašiškame regėjime matė, kad Kristaus atėjimas bus „tarsi ryto šviesa, saulei tekant giedrą rytą“ (2 Samuelio 23, 4). O Ozėjas paliudijo: „Jis ateis pas mus, kaip tikrai ateina aušra.“ (Ozėjo 6, 3) Tyliai ir švelniai dienos šviesa skverbiasi į žemę, išsklaidydama tamsos šešėlius ir žadindama žemę gyvenimui. Taip turėjo patekėti „Teisumo saulė su gydančiais spinduliais“ (Malachijo 3, 20). Minios, gyvenusios „tamsumoje“, turėjo išvysti „didžią šviesą“ (Izaijo 9, 1).

Pranašas Izaijas, su žavesiu žvelgdamas į šį šlovingą išgelbėjimą, sušuko:

„Juk kūdikis mums gimė!
Sūnus mums duotas!
Jis bus mūsų valdovas. Jo vardas bus
‘Nuostabūs Patarėjas, Galingasis Dievas,
Amžinasis Tėvas, Ramybės Kunigaikštis.’
Jo viešpatavimas beribis, o taika begalinė.
Jis viešpataus Dovydo soste ir valdys Jo karalystę,
tvirtins ir palaikys ją teismu ir teisumu dabar ir per amžius.
Galybių Viešpaties narsa tai įvykdys!“ (Izaijo 9, 5–6)

[688]

Vėlesniais Izraelio istorijos šimtmečiais prieš Kristaus pirmąjį atėjimą visiems buvo aišku, kad apie Mesijo atėjimą kalbama pranašystėje „Per maža... tau būti Mano tarnu, prikelti Jokūbo gimines ir sugrąžinti Izraelio likutį. Aš padarysiu tave ir tautų šviesa, kad Mano išganymas pasiektų žemės pakraščius.“ „Tada Viešpaties šlovė bus apreiškta! – sakė pranašas. – Visa žmonija drauge ją išvys.“ (Izaijo 49, 6; 40, 5) Apie šią šviesą vėliau drąsiai liudijo Jonas Krikštytojas, sakydamas: „Aš – tyruose šaukiančiojo balsas: ‘Taisykite Viešpačiui kelią!’ – kaip yra kalbėjęs pranašas Izaijas.“ (Jono 1, 23)

Būtent apie Kristų buvo duotas pranašiškas pažadas: „Taip kalba Viešpats, Izraelio Atpirkėjas, jo Šventasis, paniekintajam, kuriuo bjaurisi tautos... Taip kalba Viešpats...: ‘Sukūriau Tave, paskyriau Tave Sandora tautai, kad atstatytum kraštą ir išdalytum nuniokotus paveldus. Sakyk kaliniams: *Įšeikite!* ir tiems, kurie tamsybėse: *Eikite į šviesą!* ...Nekęs nei alkio, nei troškulio, nekenks jiems nei dykumų vėjas, nei saulė, nes Gailestingasis juos veda ir nuveda prie čiurle-
nančių šaltinių.’“ (*Izaijo 49, 7–10*)

[689]

Žydų tautos ištikimiausieji, tos šventosios kulties palikuonys, per kuriuos buvo išsaugotas Dievo pažinimas, stiprino savo tikėjimą, gyvendami šios ir panašių ištraukų žodžiais. Su dideliu džiaugsmu jie skaitė, kaip Viešpats pateps Tą, kuris neš „gerąją naujieną vargdieniams“, „guos prislėgtuosius“, „skelbs belaisviams laisvę“ ir „Viešpaties malonės“ metus (*žr. Izaijo 61, 1–2*). Tačiau jų širdys buvo pilnos liūdesio galvojant apie kančias, kurias Jis turės iškęsti, kad įvykdytų dieviškąjį užmojį. Su giliu nusižeminimu jie skaitė žodžius pranašiškame ritinyje:

„Kas galėtų patikėti tuo, ką mes girdėjome?
Kam buvo apreikšta Viešpaties ranka?
Jis išaugo kaip atžala Jo akivaizdoje,
kaip šaknis sausoje žemėje.
Jis buvo nei patrauklus, nei gražus:
matėme Jį, bet nepamėgome.
Jis buvo paniekintas, žmogaus vardo nevertas,
skausmų vyras, apsipratęs su negalia,
toks, kuris prieš žmones užsidengia veidą.
Jis buvo paniekintas, ir mes Jį laikėme nieku.
Tačiau Jis prisiėmė mūsų negalias,
sau užsikrovė mūsų skausmus.
O mes laikėme Jį raupsuotu,
Dievo nubaustu ir nuvargintu.

[690]

Bet Jis buvo sužalotas dėl mūsų nusižengimų,
 ant Jo krito kirčiai už mūsų kaltes.
 Bausmė ant Jo krito mūsų išganymui,
 ir mes buvome išgydyti Jo žaizdomis.
 Visi mes pakrikome lyg avys,
 kiekvienas eidamas savo keliu,
 o Viešpats užkrovė Jam mūsų visų kaltę.
 Nors buvo žiauriai kankinamas,
 Jis pakluso ir burnos nepravėrė.
 Kaip tyli ėriukas, vedamas pjauti,
 kaip tyli avis kerpama,
 taip Jis nepratarė nė žodžio.
 Prievarta ir teismu Jis buvo nušalintas,
 ir kas bebūtų galvojęs apie Jo likimą?
 Kai Jis buvo atskirtas nuo gyvybės krašto
 ir pasmerktas mirti už Mano tautos nuodėmę,
 Jam buvo skirtas kapas tarp nedorėlių,
 laidojimo vieta su piktadariais,
 nors Jis nebuvo padaręs nieko bloga
 nei ištaręs melagingo žodžio.“

(Izaijo 53, 1–9)

Apie kentėjimus pats Išgelbėtojas Viešpats kalbėjo per pranašą Zachariją: „Pabusk, kalavijau, prieš Mano piemenį, prieš žmogų, kuris Man artimas.“ (*Zacharijo 13, 7*) Kaip nuodėmingo žmogaus pakaitalas ir garantas Kristus turėjo kentėti pagal dieviškąjį teisingumą. Jis turėjo suprasti, ką reiškia teisingumas. Jis turėjo pažinti, ką reiškia nusidėjėliams stoti prieš Dievą be užtarėjo.

Per psalmininką Atpirkėjas apie save pranašavo:

„Užgaulės drasko širdį, ir Aš nevilties pagautas;
 laukiau užuojautos, bet jos nėra,

ieškau paguodos, bet nerandu, kas paguostų.
 Man į maistą jie deda nuodų,
 troškuliui numalšinti Man jie duoda acto.“
(Psalmė 69, 21–22)

Apie elgesį su Juo Jis pranašavo: „Šunys Mane apgula iš visų pusių, nedorėlių gauja Mane apspinta; jie žeidžia Man rankas ir kojas; galiu suskaičiuoti visus savo kaulus. Mano priešai spokso į Mane ir džiaugiasi, dalijasi tarpusavyje Mano drabužius ir meta kauliukus dėl Mano apdaro.“ *(Psalmė 22, 17–19)*

[691]

Kad ir kaip liūdni šių karčių kentėjimų ir žiaurios Pažadėtojo mirties vaizdai, juose buvo gausu pažadų. Apie Tą, apie kurį pasakyta, jog „Viešpats norėjo, kad Jis kentėtų negalią“ ir atidavė skausmui, kad Jis taptų atnaša „už kaltę“, Jehova pasakė:

„Jis matys palikuonis ir gyvens ilgą laiką.
 Per Jį klestės Viešpaties užmojis.
 Už savo vargus Jis matys šviesą dienų pilnatvėje,
 per savo kančią Mano tarnas nuteisins daugelį,
 prisiėmęs bausmę už jų kaltes.
 Aš duosiu Jam dalį tarp didžiūnų,
 su galiūnais Jis dalysis grobiu,
 nes atidavė save mirčiai
 ir buvo priskirtas nusidėjėliams.
 Jis prisiėmė daugelio nuodėmes ir
 užsistojo už nusidėjėlius.“
(Izaijo 53, 10–12)

Meilė nusidėjėliui skatino Kristų sumokėti atpirkimo kainą.
 „Jis matė, kad nebuvo kam pagelbėti, baisėjosi, kad niekas nesikišo“, niekas kitas negalėjo atpirkti žmonijos iš priešo galios, „tada Jam padėjo Jo paties ranka, Jį parėmė Jo paties teisumas.“ *(Izaijo 59, 16)*

„Štai Mano tarnas, kurį Aš remiu,
 Mano išrinktasis, kuriuo Aš gėriuosi.
 Apgaubiau Jį savo Dvasia,
 kad neštų tautoms teisingumą.“
(Izaijo 42, 1)

Į Jo gyvenimą negalėjo įsimaišyti joks pasitikėjimas savimi. Pagarba, kurią pasaulis teikia padėčiai, turtui ar talentui, Dievo Sūnui turėjo būti svetima. Mesijas negalėjo naudotis jokiais dalykais, kuriais naudojasi žmonės, kad išsikovotų ištikimybę ar pagarbą. Jo visiškas savęs išsižadėjimas buvo numatytas šiais žodžiais:

[692] „Ne šauksmu ar pakeltu balsu;
 gatvėje nebus girdėti Jo balso.
 Nei palaužtos nendrės Jis nelauš,
 nei blėstančio dagčio negesins.“
(Izaijo 42, 2–3)

Išgelbėtojo elgesys ryškiai skyrėsi nuo to meto mokytojų elgesio. Jo gyvenime nebuvo triukšmingų ginčų, demonstratyvaus Dievo garbinimo ar veiksmų, kurie sukeltų aplodismentus, nieko, kas galėjo Jį suteršti. Mesijas turėjo būti paslėptas Dieve, o Dievas apreikštas Jo Sūnaus charakteriu. Be Dievo pažinimo žmonija pražūtų amžiams. Be dieviškos pagalbos žmonės klimptų vis gilyn ir gilyn. Gyvybę ir stiprybę turi suteikti Tas, kuris sukūrė pasaulį. Žmogaus poreikių neįmanoma patenkinti jokių kitu būdu.

[693] Toliau apie Mesiją pranašaujama taip: „Nepails ir nepasiduos nevilčiai, kurdamas žemėje teisingumą. Jo mokymo lauks tolimosios salos.“ Dievo Sūnui patiko „savo Įstatymą padaryti didingą ir šlovingą“ *(Izaijo 42, 4. 21)*. **Jėzus nesumenkino Įstatymo svarbos ir reikalavimų, veikiau juos išaukštino. Tuo pačiu Jis išlaisvino Dievo įsakymus nuo žmonių keliamų varginančių reikalavimų, dėl kurių daugelis nusivylė, stengdamiesi priimtinau tarnauti Dievui.**

Viešpats Išgelbėtojo misiją pasauliui apibūdino taip: „Aš, Viešpats, pašaukiau Tave teisumo pergalei, paėmiau Tave už rankos. Aš sukūriau ir padariau Tave tautos sandora, tautų šviesa, kad atvertum neregijų akis, išvestum iš kalėjimo belaisvius, išvaduotum sėdinčius belangės tamsybėse. Aš esu Viešpats, tai Mano vardas. Savo garbės neperleisiu kitam, nei savo šlovės – stabams. Kas buvo pranašauta, štai jau įvyko; dabar skelbiu naujus dalykus; pirmiau, negu tai atsitiks, skelbiu juos tau.“ (*Izaijo 42, 6–9*)

[694]

Per pažadėtą Palikuonį Izraelio Dievas turėjo išgelbėti Sioną. „Iš Jesės kelmo išaugs Atžala, iš jo šaknies prazys Pumpuras.“ „Štai mergelė laukiasi kūdikio; ji pagimdys Sūnų ir pavadins Jį vardu Emanuelis. Varške ir medumi Jis maitinsis, mokėdamas atmesti, kas pikta, ir rinktis, kas gera.“ (*Izaijo 11, 1; 7, 14–15*)

„Ant Jo ilsėsis Viešpaties dvasia: išminties ir įžvalgos dvasia, patarimo ir narsumo dvasia, pažinimo ir Viešpaties baimės dvasia; Jo džiugesys bus Viešpaties baimė. Jis teis ne pagal išorę, spręs ne pagal nuogirdas. Pagal teisumą Jis teis vargšus, nešališkai spręs krašto vargdienių bylas. Savo burnos rykšte nuplaks žemę, savo lūpų pūstelėjimu atneš mirtį nedorėliui. Teisumas bus Jo juosmens diržas, ištikimybė – strėnų juosta.“ „Tą dieną Jesės šaknies, padarytos ženklų tauatoms, ieškos pagony, nes jos buveinė bus šlovinga.“ (*Izaijo 11, 2–5. 10*)

„Štai vyras, kurio vardas Atžala... Jis pastatys Viešpaties šventyklą, turės karališką didybę, sėdės ir valdys savo soste. Bus ir kunigas, sėdintis savo soste.“ (*Zacharijo 6, 12–13*)

[695]

Turėjo atsiverti „šaltinis nuodėmei ir nešvarumui nuvalyti“ [*Zacharijo 13, 1*], žmonių sūnūs turėjo išgirsti palaimingą kvietimą:

„Nagi visi, kurie trokštate,
ateikite prie vandens!
Net jei neturite pinigų,
ateikite, pirkite duonos ir valgykite!
Ateikite, pirkite vyno ir pieno
be pinigų ir be kainos!

Kodėl mokate pinigų už tai, kas nėra duona,
 ir atiduodate uždarbį už tai, kas nepasotina?
 Paklauskite Manęs, ir valgysite tai, kas gera,
 gardžiuositės skanėstais.
 Ateikite pas Mane ir rūpestingai klausykitės,
 kad turėtumėte gyvenimą.
 Aš sudarysiu su jumis amžinąją Sandorą,
 remdamasis savo ištikimąja meile Dovydui.“
(Izaijo 55, 1–3)

Izraeliui buvo duotas pažadas: „Štai padariau Jį liudytoju tautoms, vadu ir tautų valdovu. Ir tu pašauksi tautą, kurios nepažinai, o taūtos, kurios tavęs nepažino, bėgs pas tave dėl Viešpaties, tavo Dievo, ir dėl Izraelio Šventojo, kuris tau suteikė tokią garbę.“ *(Izaijo 55, 4–5)*

„Aš pats įgyvendinu savo teisumą; jis nebetoli, Mano išganymas neveluos. Aš pats suteiksiu išganyimą Sione, Izraeliui suteiksiu savo šlovę.“ *(Izaijo 46, 13)*

[696] **Žemiškos tarnystės metu Mesijas savo žodžiais ir darbais turėjo atskleisti žmonijai Dievo Tėvo šlovę. Kiekvienas Jo veiksmas, kiekvienas ištartas žodis, kiekvienas padarytas stebuklas puolusiai žmonijai turėjo parodyti beribę Dievo meilę.**

„Užlipk ant aukšto kalno,
 džiugiosios žinios skelbėjau Sione!
 Galingai pakelk savo balsą,
 gerosios naujienos skelbėja Jeruzale!
 Skelbk, nebijok!
 Sakyk Judo miestams: ‘Štai jūsų Dievas!’
 Štai Viešpats Dievas ateina su galybe,
 o Jo ranka – valdinga.
 Atlygi Jis turi su savimi,
 o algą moka į priekį.

Kaip piemuo ganys Jis savo kaimenę,
savo rankomis surinks ėriukus,
nešios juos prie krūtinės
ir švelniai vedžios vedekles.“

(*Izaijo 40, 9–11*)

„Tą dieną kuřčiai išgirs knygos žodžius,
aklieji praregės iš savo niūrios tamsybės.
Kuklieji vėl džiaugsis Viešpačiu,
vargšai džiūgaus dėl Izraelio Šventojo.“
„Tuomet klaidžiojantiems dvasia grįš išmanymas,
murmantieji leisis pamokomi.“

(*Izaijo 29, 18–19. 24*)

Taip per patriarchus ir pranašus, taip pat per Biblijoje pateiktus provaizdžius ir simbolius Dievas pasauliui kalbėjo apie atėjimą Gelbėtojo iš nuodėmės. Daugel įkvėptų pranašysčių nurodė, kad ateis „visų tautų Laukiamasis“ (*Agėjo 2, 7; K. Burbulio vert.*) Netgi tiksliai buvo nusakyta Jo gimimo vieta ir pasirodymo laikas.

Dovydo Sūnus turėjo gimti Dovydo mieste. Pranašas pranašavo, kad iš Betliejaus „kils tas, kuris valdys Izraelį. Jo kilmė siekia tolimą senovę, seniai praėjusius laikus“ (*Michėjo 5, 1*).

„Ir tu, Judo žemės Betliejau,
anaiptol nesi menkiausias
tarp žymiųjų Judo miestų,
nes iš tavęs išeis Vadas,
kuris ganys Mano tautą – Izraelį.“

(*Mato 2, 6*)

[697]

Angelas Gabrielius pranešė Danieliui Išgelbėtojo pirmojo atėjimo laiką ir kai kurių svarbiausių įvykių, susijusių su Jo darbu, laiką. „Septyniasdešimt septynetų, – kalbėjo angelas, – skirta tavo tautai

[698]

ir tavo šventajam miestui. Tuomet baigsis nusižengimas, ateis galas nuodėmei, bus išpirkta kaltė, įvestas amžinasis teisumas, užantspauduoti regėjimai ir pranašystės ir patepta tai, kas švenčiausia.“ (*Danieliaus 9, 24*) Pranašystėje diena prilyginama metams (žr. *Skaičių 14, 34; Ezechielio 4, 6*). Septyniasdešimt septynetų (savaičių), arba keturi šimtai devyniasdešimt dienų reiškia keturis šimtus devyniasdešimt metų. Nurodyta šio laikotarpio pradžia: „Todėl žinok ir suprask! Nuo to laiko, kai paskelbtas žodis atnaujinti ir atstatyti Jeruzalę, iki pateptojo vado bus septyni septynetai ir šešiasdešimt du septynetai“ (*Danieliaus 9, 25*) – šešiasdešimt devynios savaitės, arba keturi šimtai aštuoniasdešimt treji metai. Įsakymas atkurti ir atstatyti Jeruzalę, užbaigtas Artakserkso Ilgarankio įsaku, įsigaliojo rudenį 457 m. pr. Kr. (žr. *Ezros 6, 14; 7, 1. 9*). Nuo to laiko keturi šimtai aštuoniasdešimt treji metai tęsiasi iki mūsų eros 27 m. rudens. Pagal pranašystę, šis laikotarpis turėjo tęstis iki Mesijo, Pateptojo. 27 m. po Kr. Jėzus po krikšto gavo Šventosios Dvasios patepimą ir netrukus pradėjo savo tarnystę. Tada buvo paskelbta žinia: „Atėjo metas.“ (*Morkaus 1, 15*)

Po to angelas pasakė: „Vieną septynetą Jis sudarys stiprią Sandorą su daugeliu.“ Septynerius metus nuo Išgelbėtojo tarnystės pradžios Evangelija buvo skelbiama išskirtinai žydams – trejus su puse metų ją skelbė pats Kristus, o po to – apaštalai. „Per pusę septyneto [simbolinės savaitės viduryje] sustabdys aukojimą ir atnašavimą.“ (*Danieliaus 9, 27*) Mūsų eros 31 metų pavasarį Golgotoje buvo paaukotas Kristus – tikroji Auka. Tuomet šventyklos uždanga perplyšo pusiau; tuo buvo parodyta, kad aukų atnašavimo apeigos nebeturi šventumo ir nebėra reikšmingos. Atėjo metas sustabdyti žemiško aukojimo ir atnašavimo apeigas.

[699]

Viena savaitė – septyneri metai – baigėsi 34 mūsų eros metais. Tąkart žydai užantspaudavo Evangelijos atmetimą, akmenimis užmėtydami Steponą. Persekiojimų išblaškyti apaštalai, „keliaudami skelbė gerosios naujienos žodį“ (*Apaštalų darbų 8, 4*), o netrukus po to persekiotojas Saulius atsivertė ir tapo Pauliumi – pagonių apaštalu.

Daugybė pranašysčių apie Išgelbėtoją paskatino hebrajus gyventi nuolat laukiant. Daugelis „mirė tikėdami, dar negavę pažadėtųjų dalykų“. Tačiau nors „tik iš tolo juos regėdami“, jie tikėjo ir išpažino, „jog jie žemėje yra svečiai ir ateiviai“ [*Hebrajams 11, 13*]. Nuo Henocho laikų pažadai, kartojami per patriarchus ir pranašus, išsaugojo gyvą viltį, kad Mesijas ateis.

Dievas ne iš karto atskleidė tikslų Kristaus pirmojo atėjimo laiką, netgi pranašui Danieliui gavus pranašystę ne visi teisingai ją suprato.

Amžiai bėgo, pranašų balsai galiausiai nutilo. Engėjo ranka sunikiai slėgė Izraelį. Žydams nusigręžus nuo Dievo, tikėjimas išblėso ir viltis dėl geresnės ateities užgeso. Pranašų žodžių daugelis nesuprato, ir tie, kurių tikėjimas turėjo išlikti tvirtas, buvo pasirenę šaukti: „Dienos bėga, o pranašystės neišsipildo!“ (žr. *Ezechielio 12, 22*; *K. Burbulio vert.*) Tačiau dangiškoje taryboje Kristaus atėjimo valanda buvo nustatyta ir, „atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų...“, kad atpirktų esančius Įstatymo valdžioje ir kad mes įgytume įsūnystę“ (*Galatams 4, 4–5*).

Žmonija pamokas turėjo gauti savo kalba. Sandoros pasiuntinys turėjo Pats prabilti. Jo balsas turėjo būti girdimas Jo paties šventykloje. Jis, tiesos autorius, turėjo atskirti tiesą nuo žmonių postringavimo pelų, kurie padarė ją neveiksmingą. Aiškiai turėjo būti apibrėžti Dievo valdymo principai ir Atpirkimo planas. Senojo Testamento pamokos turėjo būti pateiktos žmonėms išsamiai.

Kai Išgelbėtojas galiausiai pasirodė „panašus į žmones“ (*Filipiečiams 2, 7*) ir pradėjo savo malonės tarnystę, šėtonas galėjo tik kirsti į kulną, o **Kristus kiekvienu nusižeminimu ar kentėjimu trupino savo priešo galvą**. Nuodėmės sukelti kentėjimai buvo išlieti ant To, kuris be nuodėmės. Nors Kristus „iškentė nuo nusidėjėlių tokių priešgyniavimą“, Jis sumokėjo skolą už nuodėmingą žmogų ir sutraukė žmoniją apraizgiusius vergijos pančius. **Kiekviena Jo skausminga dejonė, kiekvienas įžeidimas padėjo atkovoti žmoniją**.

[700]

Jei šėtonas būtų privertęs Kristų pasiduoti bent vienai vienintelei pagundai, jeigu jis bent vienu veiksmu ar mintimi būtų suvedžiojęs Jį suteršti savo tobulą tyrumą, tamsos kunigaikštis būtų triumfavęs prieš žmogaus Laiduotoją ir laimėjęs sau visą žmonijos šeimą. **Nors šėtonas galėjo Jį varginti, bet negalėjo suteršti**, nors galėjo sukelti baisią kančią, tačiau negalėjo Jo palaužti. Jis Kristaus gyvenimą paverė ilgu kovos ir išmėginimų reginiu, tačiau su kiekvienu puolimu piktasis prarasdavo savo galią žmonijai.

[701] Gundymo dykumoje metu, Getsemanės sode ir ant kryžiaus mūsų Išgelbėtojas kovojo su tamsos kunigaikščiu. Jo žaizdos tapo Jo pergalės kovoje už žmoniją atminimo ženklais. Kai Kristus agonijoje kabojo ant kryžiaus, o piktosios dvasios ir nedori žmonės Jį užgauliojo, tuomet iš tiesų šėtonas kirto Jam į kulną. Tačiau būtent tas veiksmas ir trupino žalčio (gyvatės) galvą. Savo mirtimi Jis sunaikino „tą, kuris turėjo mirties valdžią, tai yra velnią“ (*Hebrajams 2, 14*). Šis veiksmas nulėmė maištautojų vado likimą ir visiems laikams užtikrino Išgelbėjimo planą. **Mirdamas Jėzus iškovojo pergalę prieš mirties geluonį, prisikeldamas Jis atvėrė kapo vartus visiems savo sekėjams.** Paskutinėje didžiojoje kovoje mes regime išsipildžiusią pranašystę: „Ji trupins tau galvą, o tu kirsi jai į kulną.“ (*Pradžios 3, 15*)

„Mylimieji, mes dabar esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas būsime. Mes žinome, kad kai Jis pasirodys, būsime panašūs į Jį, nes matysime Jį tokį, koks Jis yra.“ (*1 Jono 3, 2*) **Mūsų Atpirkėjas atvėrė kelią, kad patys nuodėmingiausi, labiausiai vargstantys, engiamieji ir niekinami galėtų rasti prieigą prie Tėvo.**

[702] „Viešpatie, Tu – mano Dievas;
garbinsiu Tave, šlovinsiu Tavo vardą,
nes Tu įvykdei nuostabius užmojus;
visokeriopai ir ištikimai įvykdei tai,
ką prieš amžius nutarei.“ (*Izaijo 25, 1*)

IZRAELIO NAMAI

kelbdama amžinosios Evangelijos tiesas visoms tautoms, gentims, kalboms ir giminėms, Dievo Bažnyčia žemėje šiandien išpildo senovės pranašystę: „Izraelis prašys ir suklestės, visą pasaulį pripildys vaisių.“ (*Izaijo 27, 6*) Jėzaus sekėjai, bendradarbiaudami su Dangaus išmintimi, sparčiai užpildo žemės dykvietes, o jų darbas atneša gausų brangių žmonių derlių. **Šiandien kaip niekada anksčiau pasišventusi Bažnyčia, skelbdama Biblijos tiesas, neša žmonių sūnums malonę, kuri prieš šimtmečius buvo pažadėta Abraomui ir visam Izraeliui – Dievo Bažnyčiai žemėje per visus amžius: „Palaiminsiu tave; ...ir tu būsi palaiminimas.“** (*Pradžios 12, 2*)

[703]

Šis palaiminimo pažadas turėjo išsipildyti per šimtmečius po to, kai izraelitai sugrįžo iš nelaisvės. Dievo užmojis buvo tas, kad visa žemė būtų paruošta Kristaus pirmajam atėjimui, kaip kad ir šiandien Jis ruošia kelią Jėzaus antrajam atėjimui. Pasibaigus žeminančios tremties metams, Dievas per pranašą Zachariją maloningai patikino savo tautą Izraelį: „Sugrįšiu į Sioną ir gyvensiu Jeruzalėje. Jeruzalė bus vadinama ištikimuoju miestu, o Galybių Viešpaties kalnas bus vadinamas šventuoju kalnu.“ O apie savo tautą Jis pasakė: „Tikėk Manimi, ...Aš būsiu jų Dievas ištikimybėje ir teismu.“ (*Zacharijo 8, 3. 7–8*)

Tai buvo sąlyginiai pažadai, jie galėjo būti išpildyti tik klusnumo atveju. Nuodėmės, kurias izraelitai darė iki tremties, neturėjo kartotis. „Teiskite teisingai, – ragino Viešpats tuos, kurie užsiėmė atstatymu, – būkite maloningi ir gailestingi vieni kitiems.

Neskriauskite našlės ir našlaičio, ateivio ir vargšo. Nespėskite savo širdyse pinklių vieni kitiems.“ „Sakykite tiesą vieni kitiems, teiskite savo vartuose paisydami tiesos ir tobulo teisingumo.“ (*Zacharijo 7, 9; 8, 16*)

[704]

Dosnus atlygis – tiek žemiškas, tiek dvasinis – buvo pažadėtas tiems, kurie įgyvendins šiuos teisumo principus. „Sėja bus sėkminga: vynmedis duos savo vaisių, žemė duos savo derlių, ir dangūs duos savo rasą.“ Visa tai Viešpats duos tautos likučiui. „Kaip buvote keikiami tautų, o Judo namai ir Izraelio namai, taip pat, kai jus išgelbėsiu, būsite giriami“, būsite palaiminimu (*Zacharijo 8, 12–13*).

Babilono nelaisvė veiksmingai išgydė izraelitus nuo rankų darbo atvaizdų garbinimo. Grįžę jie daug dėmesio skyrė tyrinėjimui religinių nuostatų ir to, kas buvo parašyta apie tikrojo Dievo garbinimą Įstatymo bei Pranašų knygoje. Šventyklos atstatymas leido jiems atlikti visas apeigines pamaldas šventovėje. Vadovaujant Zerubabeliui, Ezrai ir Nehemijui izraelitai ne kartą sudarė pasižadėjimo Sandorą laikytis visų Jehovos įsakų ir nuostatų. Po to sekę **gerovės laikai įrodė Dievo troškimą priimti ir atleisti.** Tačiau būdami pragaištingi trumparegiai, jie vis nusigrėždavo nuo savo šlovingo likimo ir savanaudiškai pasisavindavo tai, kas būtų suteikę išgydymą ir dvasinį gyvenimą milžiniškai tautai.

[705]

Šio dieviškojo plano nesilaikymas buvo labai akivaizdus Malachijo laikais. Viešpaties pasiuntinys griežtai kovojo su blogybėmis, kurios atėmė iš Izraelio žemiškąją gerovę ir dvasinę stiprybę. Bardamas nusižengėlius, pranašas negailėjo nei kunigų, nei tautos. „Viešpaties žodis Izraeliui per Malachiją“ skatino nepamiršti praeities pamokų ir ištikimai laikytis Jehovos sudarytos Sandoros su Izraelio namais. Tik nuoširdi atgaila galėjo padėti suprasti Dievo palaiminimus. „Dabar, – maldavo pranašas, – jūs pamėginkite maldauti Dievą malonės.“ (*Malachijo 1, 1. 9*)

Jókios laikinos Izraelio nesėkmės nebuvo pajėgios sužlugdyti žmonijos Išgelbėjimo plano. Tie, kuriems pranašas kalbėjo,

galėjo nepaisyti duotos žinios, bet Jehovos užmojis vis dėlto turėjo nuosekliai judėti į priekį, kad būtų visiškai įgyvendintas. „Juk nuo saulės patekėjimo ligi nusileidimo, – per savo pasiuntinį kalbėjo Viešpats, – Mano vardas didis tautose. Visur smilkalai ir švarios atnašos aukojamos Mano vardui, nes Mano vardas didis tautoms.“
(*Malachijo 1, 11*)

Su Levio sūnumis Dievas sudarė „gyvenimo ir gerovės“ Sandorą. Jeigu šios Sandoros būtų paisoma, ji būtų atnešusi neapsakomą palaimą, todėl dabar Viešpats pasiūlė ją atnaujinti su kadaise buvusiais dvasiniais vadovais, kurie, deja, per nusizengimą tapo paniekinti ir pažeminti „visos tautos akyse“ (*Malachijo 2, 5. 9*).

Piktadariai buvo rimtai įspėti apie artėjančią teismo dieną ir apie Jehovos ketinimą nedelsiant sunaikinti kiekvieną nusikaltėlį. Tačiau **Dievas nepaliko nė vieno žmogaus be vilties**. Malachijo pranašystės apie teismą lydėjo kvietimas neatgailaujantiems susitaikyti su Dievu. „Sugrįžkite pas Mane, – ragino Dievas, – ir Aš pas jus sugrįšiu.“ (*Malachijo 3, 7*)

Atrodo, į tokį kvietimą turėtų atsiliiepti kiekviena širdis. **Dangaus Dievas maldauja savo klystančius vaikus sugrįžti pas Jį ir bendradarbiauti tęsiant Jo darbą žemėje. Viešpats laiko ištisęs savo ranką, kad paimtų Izraelį už rankos ir kaip Dievo vaikui padėtų siaurame savęs išsižadėjimo bei pasiaukojimo kelyje dalytis su Juo paveldu. Ar jis atsiliieps į šį kvietimą? Ar pamatys vienintelę savo viltį?**

[706]

Biblijos eilutės liūdnei byloja, kad Malachijo laikais izraelitai nesiryžo pavesti savo išdidžias širdis raginimui paklusti ir nuoširdžiai bendradarbiauti. Jų pasiteisinimas atsispindi atsakyme: „Kaip mes grįšime?“

Viešpats parodė savo žmonėms vieną ypatingą jų nuodėmę. „Ar gali žmogus apsukti Dievą? – klausia Jis. – Tačiau Mane jūs apsu-kate!“ Vis dar netikri dėl savo nuodėmės, neklusnieji klausė: „Kaip mes Tave apsukame?“

Viešpaties atsakymas buvo aiškus: „Savo dešimtinėmis ir atnašomis! Prakeikimą esate užsitraukę, nes Mane apsuksate, visa jūsų gentis! Atneškite visą dešimtinę į sandėlį, kad būtų maisto Mano Namuose, ir taip Mane išmėginkite, – sako Galybių Viešpats. – Aš tikrai atidarysiu jums dangaus langus ir pilte apipilsiu jus visokerio-pa palaima. Dėl jūsų taip sudrausiu skėrius, kad jie nesunaikins jūsų žemės derliaus, ir jūsų vynmedis laukuose nebus be vaisių, – sako Galybių Viešpats. – Visos tautos laikys jus laimingais, nes jūs būsite malonumų kraštas, – sako Galybių Viešpats.“ (*Malachijo 3, 7–12*)

[707] **Dievas laimina žmonių rankų triūsą, kad jie gražintų Jam priklausančią dalį.** Jis siunčia saulės šviesą ir lietų, leidžia augmenijai vešėti, teikia sveikatą ir gebėjimą užsidirbti. Kiekviena palaima ateina iš Jo dosnios rankos, todėl Jis trokšta, kad žmonės parodytų dėkingumą, gražindami Jam dalį dešimtinėmis ir aukomis – padėkos aukomis, geros valios aukomis ir įvairiomis kitomis aukomis [*žr. Kunigų knyga*]. **Jie turi pašvęsti savo išteklius Jo tarnystei, kad Jo vynuogynas nevirstų nederlinga dykuma.** Jie turi ištirti, ką Viešpats darytų, jei būtų jų vietoje. Visus sunkumus jie turi atnešti Jam maldoje. Jie turi rodyti nesavanaudišką susidomėjimą Jo darbo pažanga visame pasaulyje.

[708] Girdėdami žinią, kurią skelbė paskutinis Senojo Testamento pranašas Malachijas, ir būdami pagonių priešų priespaudoje, izraelitai galiausiai išmoko pamoką, kad **tikroji gerovė priklauso nuo klusnumo Dievo Įstatymui.** Tačiau daugelis klusnūs buvo ne iš meilės ir tikėjimo. Jų motyvai buvo savanaudiški. Išorinis tarnavimas buvo tik būdas nacionalinei didybei pasiekti. Išrinktoji tauta netapo pasaulio šviesa, bet atsiribojo nuo pasaulio, kad apsaugotų nuo stabmeldystės. Dievo duoti apribojimai, kurie draudė mišrias santuokas tarp Jo tautos ir pagonių ir turėjo sulaikyti nuo aplinkinių tautų stabų garbinimo, buvo taip iškraipyti, jog tapo siena, užtveriančia palaiminimus, kuriuos Dievas pavedė Izraeliui, kad perduotų pasauliui.

Tuo pat metu žydai savo nuodėmėmis atskyrė save nuo Dievo. Jie nesugebėjo išvelgti gilią dvasinę prasmę, glūdinčią simboliais išreikštose pamaldose. Manydami esą teisūs, jie pasitikėjo savo darbais – aukomis ir potvarkiais – užuot pasiklioję nuopelnais To, kurį šie dalykai nurodė. Bandydami „nusistatyti savą“ teisumą (*Romiečiams 10, 3*), jie sukūrė savarankišką formalizmą. Stokodami Dvasios ir Dievo malonės, tą tuštumą jie stengėsi užpildyti griežtai laikydamiesi religinių įstatų ir apeigų. Nepasitenkindami Dievo duotais nuostatais, jie suvaržė Dievo įsakymus, sugalvodami daugybę papildomų reikalavimų. Juo labiau jie tolo nuo Dievo, tuo griežčiau laikėsi savo sumanytų reikalavimų.

Dėl visų šių smulkmeniškų ir varginančių reikalavimų faktiškai nebuvo įmanoma laikytis Įstatymo. Didieji teismo principai, išdėstyti Dekaloge, ir šlovingos tiesos, išreikštos simboliais apeiginėse pamaldose, taip pat buvo užkastos ir palaidotos po kalnu žmonių išgalvotų tradicijų ir potvarkių. Tie, kurie tikrai troško tarnauti Dievui ir stengėsi laikytis viso Įstatymo taip, kaip reikalavo kunigai ir valdytojai, dūsavo po sunkia našta.

Kaip nacija Izraelio tauta laukė Mesijo atėjimo, tačiau **širdimi ir gyvenimu izraelitai buvo taip nutolę nuo Dievo, kad neturėjo teisingo supratimo nei apie pažadėto Atpirkėjo prigimtį, nei apie Jo misiją**. Užuot troškę atpirkimo iš nuodėmės ir šventumo šlovės bei ramybės, jų širdys buvo nukreiptos į išvadavimą iš tautos priešų ir pasaulinės valdžios atkūrimą. Jie laukė, kad Mesijas ateis kaip nugalėtojas, sulaužys kiekvieną jungą ir išaukštins Izraelį, kad jis viešpatautų visoms tautoms. Taip šėtonui pavyko paruošti žmonių širdis atmesti Išgelbėtoją, kai Jis pasirodys. Išdidžios širdys ir klaidingas Jo prigimties bei misijos supratimas trukdė jiems sąžiningai įvertinti Mesijo misijos įrodymus.

Daugiau nei tūkstantį metų žydų tauta laukė pažadėto Išgelbėtojo atėjimo. Jų šviesiausios viltys buvo sudėtos į šį įvykį. Tūkstantį metų giesmėse ir pranašystėse, šventyklos apeiginėse pamaldose ir

[709]

namų maldose buvo kartojamas Jo vardas, deja, kai Jis atėjo, jie ne-
atpažino Jo kaip Mesijo, kurio taip ilgai laukė. „Pas savuosius atėjo,
o savieji Jo nepriėmė.“ (*Jono 1, 11*) Jų širdims, pamilusioms pasaulį,
Dangaus Mylimasis buvo „kaip šaknis sausoje žemėje“. Jų akims „Jis
buvo nei patrauklus, nei gražus“, jie neižvelgė Jame jokio gražumo,
kad pamėgtų (*žr. Izaijo 53, 2*).

[710] Visas Jėzaus iš Nazareto gyvenimas žydų tautoje buvo priekaiš-
tas jų egoizmui, kuris atsiskleidė per jų nenorą pripažinti teisėtus
vynuogyno Savininko reikalavimus, kurio prievaizdais jie buvo
paskirti. Jie nekenė Jo pavyzdinio teisumo ir pamaldumo, o kai
atėjo paskutinis išbandymas – išbandymas, kuris turėjo išryškinti
klusnumą, vedantį į amžinąjį gyvenimą, arba neklusnumą, stumian-
tį į amžinąją mirtį, jie atmetė Izraelio Šventąjį ir tapo atsakingi už Jo
nukryžiuojimą ant Golgotos kalno.

Artėdamas prie savo žemiškos tarnystės pabaigos, Kristus palygi-
nimu apie vynuogyną atkreipė žydų mokytojų dėmesį į gausius Iz-
raeliui išlietus palaiminimus ir parodė, kad Dievas teisėtai reikalauja
jų klusnumo. Jis jiems aiškiai atskleidė šlovingą Dievo planą, kurį jie
galėjo įgyvendinti tik paklusdami. Nutraukęs ateities šydą, Jis paro-
dė, kaip, neįvykdžiusi Jo užmojo, visa tauta netenka Jo palaiminimų
ir užsitraukia sau žūtį.

„Buvo šeimininkas, – pasakojo Kristus, – kuris įveisė vynuogyną,
sumūrijo aptvarą, įrengė spaustuvą, pastatė bokštą, išnuomojo ūki-
ninkams ir iškeliavo į svetimą šalį.“ (*Mato 21, 33–34*)

Taip Išgelbėtojas nurodė, kad „Galybių Viešpaties vynuogynas“,
apie kurį prieš šimtmečius kalbėjo pranašas Izaijas, yra „Izraelio
namai“ (*Izaijo 5, 7*).

„Atėjus vaisių metui“, – tęsė Kristus, – vynuogyno šeimininkas
„siuntė tarnus pas ūkininkus atsiimti savosios vaisių dalies. Bet
ūkininkai, nutvėrę jo tarnus, vieną primušė, antrą nužudė, o trečią
užmušė akmenimis. Jis vėl siuntė tarnų, daugiau negu pirma. Bet
ūkininkai ir su šitais pasielgė kaip su anais. Galop jis išsiuntė pas

juos savo sūnų, manydamas: 'Jie drovėsis mano sūnaus.' Tačiau ūkininkai, išvydę sūnų, ėmė kalbėtis: 'Tai ipėdinis! Eime, užmuškime jį ir turėsime palikimą.' Nutvėrę jie išmetė jį iš vynuogyno ir užmušė."

Pavaizdavęs kunigams jų nedorumo viršūnę, Kristus jų paklausė: „Tad ką gi atvykęs vynuogyno šeimininkas padarys su tais ūkininkais?“ Kunigai giliai susidomėję klausėsi pasakojimo ir nepagalvoję, kad klausimas susijęs su jais, kartu su minia atsakė: „Jis žiauriai nužudys piktadarius ir išnuomos vynuogyną kitiems ūkininkams, kurie, atėjus metui, atiduos vaisių.“

[711]

Nesąmoningai jie paskelbė sau nuosprendį. Jėzus pažvelgė į juos, ir jie suprato, kad **Jo tiriantis žvilgsnis skaito jų širdžių paslaptis**. Prieš juos aiškiai atsiskleidė Jo dieviškumas. Ūkininkų paveikslė jie atpažino save ir nejučiomis sušuko: „Neduok, Dieve!“

Nuoširdžiai ir apgailestaudamas Kristus paklausė: „Ar niekada nesate skaitę Raštuose: 'Akmuo, kurį statytojai atmetė, tapo kertiniu akmeniu. Tai Viešpaties padaryta ir mūsų akims tai nuostabą kelia.' Todėl sakau jums: Dievo karalystė bus iš jūsų atimta ir atiduota taučiai, kuri duos vaisių. Kas nukris ant to akmens, tas suduš, o ant ko akmuo užgrius, tas bus sutriuškintas.“ (*Mato 21, 34–44*)

Kristus būtų atitraukęs žydų tautos žūtį, jei žmonės būtų Jį priėmę. Tačiau jų pavydas ir įtarumas padarė juos nepermaldaujamus. Jie apsisprendė nepriimti Jėzaus iš Nazareto kaip Mesijo. Jie atmetė pasaulio šviesą, ir jų gyvenimą apgaubė tamsa – vidurnakčio tamsa. Žydų tautos laukė išpranašautas likimas. Juos sužlugdė jų pačių nevaldomos nuožmios aistros. Apimti aklo įniiršio, jie sunaikino vienas kitą. Jų maištinga, užsispyrusi puikybė užtraukė romėnų užkariautojų rūstybę. Jeruzalė buvo sugriauta, šventykla virto griuvėsiais, o žemė išvagota it arimas. Judo vaikai mirė siaubingose kančiose. Milijonai buvo parduoti vergauti pagonių kraštuose.

[712]

Tai, ką Dievas planavo padaryti per Izraelį, savo išrinktąją tautą, Jis galiausiai įgyvendins per savo Bažnyčią šiandien. Jis perdavė savo „vynuogyną kitiems ūkininkams“, Jo Sandoros besilaikantiems

[713] žmonėms, „kurie, atėjus metui, atiduos vaisių“. **Viešpats šioje žemėje niekada neliko be ištikimų žmonių, kurie Jo interesus pavertė savais. Šie Dievo liudytojai priskiriami dvasiniam Izraeliui, ir jiems išsipildys visi Jehovos pažadai, kurie buvo duoti Jo senovės tautai.**

Šiandien Dievo Bažnyčiai suteiktos galimybės laisvai įgyvendinti dieviškąjį planą, skirtą žūstančios žmonijos išgelbėjimui. Daugel amžių Dievo tautos laisvės buvo suvaržytos. Buvo draudžiama skelbti tyrą Evangeliją, o tiems, kurie išdrįso nepaklusti žmonių įsakams, buvo skirtos nuožmiausios bausmės. Dėl to didysis dorovinis Viešpaties vynuogynas buvo beveik tuščias. Iš žmonių buvo atimta Dievo Žodžio šviesa. Paklydimų ir prietarų tamsa grasino išnaikinti tikrosios religijos pažinimą. Per šį ilgą nepalaujamo persekiojimo laikotarpį Dievo Bažnyčia buvo tokioje pat nelaisvėje, kaip Izraelio vaikai Babilono tremtyje.

[714] Bet dėkui Dievui, Jo Bažnyčia nebėra vergijoje. Privilegijos, kurios buvo suteiktos Dievo tautai, kai ji buvo išlaisvinta iš Babilono, yra atkurtos dvasiniam Izraeliui. Visuose žemės kampeliuose vyrai ir moterys atsiliepia į Dangaus siųstą žinią, kuri, kaip pranašavo apaštalas Jonas, bus skelbiama prieš Kristaus antrąjį atėjimą: „Bijokite Dievo ir atiduokite Jam pagarbą, nes atėjo Jo teismo valanda.“ (*Apreiškimo 14, 7*)

Piktosios jėgos nebeturi galios laikyti Bažnyčią nelaisvėje, nes „krito, krito didžioji Babelė, kuri savo paleistuvingo įniršio vynu apgirdė visas tautas!“ O dvasiniam Izraeliui yra duota tokia žinia: „Išeik iš Babelės, Mano tauta, kad nedalyvautum jos nuodėmėse ir nepatirtum jos negandų!“ (*Apreiškimo 14, 8; 18, 4*) **Kaip belaisviai tremtiniai pakluso žiniai: „Bėkite iš Babilono“** (*Jeremijo 51, 6*) **ir sugrįžo į Pažadėtąją žemę, taip šiandien tiems, kurie bijo Dievo, skamba žinia trauktis iš dvasinio Babilono; netrukus jie stovės kaip dieviškosios malonės atminimas naujai sukurtoje žemėje, dangiškajame Kanaane.**

Malachijo dienomis į neatgailaujančiųjų pašaipų klausimą: „Kur teisingumo Dievas?“ buvo atsakyta: „Staiga ateis į savo šventyklą Viešpats..., Sandoros pasiuntinys... Bet kas gali ištverti Jo atėjimo dieną ir kas gali išsilaikyti, Jam pasirodžius? Juk Jis – lyg lydytojo ugnis ir lyg skalbėjų šarmas. Jis sėdės kaip sidabro lydytojas bei valytojas ir valys Levio palikuonis bei lydys juos kaip auksą ir sidabrą tol, kol jie neaukos teisumo atnašų Viešpačiui. Tuomet Judo ir Jeruzalės atnašos bus tokios pat malonios Viešpačiui, kaip senovės dienomis ir praeities metais.“ (*Malachijo 2, 17; 3, 1–4*)

Prieš pat Mesijo atėjimą Kristaus pirmtako žinia buvo tokia: Atsiverskite, muitininkai ir nusidėjėliai, atgailaukite, fariziejai ir sadukiejai, „nes prisiartino Dangaus karalystė“ (*Mato 3, 2*).

[715]

Šiandien Dievo paskirti pasiuntiniai su Elijo ir Jono Krikštytojo dvasia bei galia perspėja pasmerktą pasaulį, kad netrukus užklups svarbūs įvykiai, kurie susiję su paskutinėmis malonės valandomis, ir kad ateis Jėzus Kristus kaip karalių Karalius ir viešpačių Viešpats. **Netrukus kiekvienas žmogus bus teisiamas pagal savo kūno darbus.** Atėjo Dievo teismo valanda, todėl Jo Bažnyčios nariams duota svarbi pareiga – perspėti tuos, kurie stovi ant amžinos žūties slenksčio. Kiekvienam mūsų plačiojo pasaulio žmogui, kuris į tai atkreips dėmesį, turi būti išaiškinti principai, dėl kurių kilo didžioji kova, kuri ir nulems žmonijos likimą.

Dangaus ir žemės Viešpats tikisi, kad šiomis paskutinėmis žmonijos vaikų išbandymo valandomis, kai netrukus bus nuspręstas kiekvieno žmogaus amžinas likimas, Jo Bažnyčia kaip niekada anksčiau imsis darbo. Tie, kuriuos Kristus išlaisvino savo brangios tiesos pažinimu, Viešpats Jėzus laiko savo išrinktaisiais, apdovanotais labiau nei visi kiti žmonės žemėje. Jis tikisi, kad jie parodys šlovę To, kuris pašaukė juos iš tamsos į nuostabią šviesą. Taip dosniai Jo dalijami palaiminimai turi būti perduoti kitiems. Geroji išgelbėjimo žinia turi pasiekti kiekvieną tautą, gentį, kalbą ir šeimą.

[716]

Senovės pranašų regėjimuose šlovės Viešpats vaizduojamas kaip Tas, kuris duoda ypatingą šviesą savo Bažnyčiai tamsos ir netikėjimo metu prieš Jam ateinant į žemę antrą kartą. Jis turi patekti kaip Teisumo saulė „su gydančiais spinduliais“ (*Malachijo 3, 20*) savo Bažnyčioje. **Ir tada kiekvienas tikras mokinys spinduliuos dvasios pakilimu, draša, paslaugumu ir tikruoju gydymu.**

Kristus ateis tamsiausiu žemės istorijos metu. Pasaulio būseną prieš pat Žmogaus Sūnaus atėjimą yra Nojaus ir Loto dienų atspindys. Ši laikotarpį Šventasis Raštas apibūdina kaip šėtono galių siautėjimo metą, kai pasireišk „netikri stebuklai ir visokios nedoros apgaulės“ (*2 Tesalonikiečiams 2, 9–10*). Jo darbą aiškiai atskleidžia pastarosiomis dienomis sparčiai didėjanti tamsa, daugybė paklydimų, erezijų ir melagysčių. Šėtonas ne tik pavergia pasaulį, bet jo apgaulės užteršia ir mūsų Viešpatį Kristų išpažįstančias Bažnyčias. Didžiausias atsimetimas virs gilia vidurnakčio tamsa. Dievo žmonėms tai bus išbandymų naktis, ašarų naktis, persekiojimo už tiesą naktis. Tačiau iš nakties tamsos nušvis Dievo šviesa.

Jis juk liepė „iš tamsos nušvisti šviesai“ (žr. *2 Korintiečiams 4, 6*). Kai „žemė buvo padrika ir dyka, tamsa gaubė bedugnę, ir Dvasia iš Dievo dvelkė viršum vandenų. Tuomet Dievas tarė: „Tebūna šviesa!“ Ir šviesa pasirodė.“ (*Pradžios 1, 2–3*) Taigi dvasinės tamsos naktį pasigirs Dievo Žodis: „Tebūna šviesa.“ Savo žmonėms Jis sako: „Kelkis, nušvisk! Tavo šviesa atėjo, Viešpaties šlovė virš tavęs sušvito!“ (*Izaijo 60, 1*)

Šventasis Raštas sako: „Nors žemę gaubia sutemos ir tautas dengia tamsybės, virš tavęs šviečia Viešpats, virš tavęs apsireiškia Jo šlovė.“ (*Izaijo 60, 2*) **Kristus, spindintis Tėvo šlove, atėjo į šį pasaulį būti šviesa. Jis atėjo parodyti žmonėms Dievą. Apie Jį parašyta, kad „Dievas Jį patepė Šventąja Dvasia ir galybe“ ir „Jis vaikščiojo, darydamas gera“** (*Apaštų darbų 10, 38*). Nazareto sinagogoje Jis kalbėjo: „Viešpaties Dvasia ant Manęs, nes Jis patepė Mane, kad neščiau gerąją naujieną vargdieniams. Pasiuntė skelbti belaisviams išvadavimo, akliems – regėjimo; siuntė vaduoti prislėgtųjų ir

skelbti Viešpaties malonės metų.“ (*Luko 4, 18–19*) Toks darbas buvo pavestas ir Jo mokiniams. „Jūs – pasaulio šviesa, – sakė Jis. – Taip tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir šlovintų jūsų Tėvą danguje.“ (*Mato 5, 14. 16*)

Apie tokį darbą kalba ir pranašas Izaijas: „Dalytis su alkstančiu savo duona, priglausti pastogėn vargšą ir benamį, aprenkti, ką pamačius, nuogą, neatsukti nugaros saviesiems. Tada tartum aušra užtekės tavo šviesa, ir tavo žaizda bus greitai užgydyta. Tavo teisumas žengs pirma tavęs, o Viešpaties šlovė lydės iš paskos.“ (*Izaijo 58, 7–8*)

Taigi dvasinės tamsos naktį Dievo šlovė turi šviesti per Jo Bažnyčią, pakeldama prislėgtuosius ir guosdama liūdinčius.

[718]

Aplink mus girdisi vargų ištikto pasaulio dejonės, visur pilna vargšų ir stokojančių. Mes esame pašaukti palengvinti ir sušvelninti jų gyvenimo sunkumus ir kančias. **Tik Kristaus meilė gali patenkinti sielos troškimus. Jei Kristus gyvena mumyse, mūsų širdys bus pilnos dieviškos užuojautos.** Mes atversime užantspauduotus nuoširdžios Kristaus meilės šaltinius.

Yra daug žmonių, praradusių viltį. Sugrąžinkite jiems saulės šviesą. Daug yra netekusių drąsos. Kalbėkite jiems pakylėjančius žodžius. Melskitės už juos. Daug yra tokių, kuriems reikia gyvybės duonos. Skaitykite jiems Dievo Žodį. Daugelį taip kamuoja sielos liga, kurios negali išgydyti joks žemiškas balzamas ar gydytojas. Melskitės už tokius žmones. Atneškite juos pas Jėzų. Papasakokite jiems, kad yra balzamas Gileade ir yra ten Gydytojas. [*žr. Jeremijo 8, 22*]

Šviesa yra palaima, visapusiška palaima, dalijanti savo lobius nedėkingam, nešventam ir nedoram pasauliui. Tokia pati yra ir Teismo saulės šviesa. **Visą žemę, kurią gaubia nuodėmės, liūdesio ir skausmo tamsa, turi apšviesti Dievo meilės pažinimo šviesa.** Nė jokių žmonių, kad ir kokiai atskalai, padėčiai ar klasei jie priklausytų, neturi apeiti nuo Dangaus sosto sklindanti šviesa.

[719]

Vilties ir gailestingumo žinia turi būti nunešta iki pat žemės pakraščių. Kas nori, gali pasisemti Dievo stiprybės ir sudaryti taiką su Juo, ir Jis sudarys taiką [žr. *Izaijo* 27, 5]. Pagonys nebeturi skendėti vidurnakčio tamsoje. Tamsuma išnyks, kai pasirodys ryškūs Teisumo saulės spinduliai.

Kristus visokeriopai rūpinosi, kad Jo Bažnyčia būtų neatpažįstamai pakeistas Kūnas, apšviestas pasaulio Šviesos, turintis Emanuelio šlovę. Jo užmojis – kad kiekvieną krikščionį suptų dvasinės šviesos ir ramybės atmosfera. Viešpats trokšta, kad mūsų gyvenime atsispindėtų Jo džiaugsmas.

„Kelkis, nušvisk! Tavo šviesa atėjo, Viešpaties šlovė virš tavęs sušvito!“ (*Izaijo* 60, 1) Kristus ateis su galybe ir didžia šlove. Jis ateis su savo ir savo Tėvo šlove. Jo kelyje Jį lydės šventieji angelai. **Kol visas pasaulis skendės tamsoje, šviesa švies visose šventųjų buveinėse. Jie pamatys pirmuosius Jo antrojo atėjimo spindulius.** Nuo Jo didingumo sklis ryški šviesa; Juo, savo Kristumi Atpirkėju, gėrėsis visi, kurie Jam tarnavo. Kai nedorėliai slėpsis, Kristaus sekėjai džiaugsis Jo Artumu.

[720]

Tuomet žmonijos atpirktieji gaus žadėtąjį paveldą. Tokiu būdu Dievo užmojis Izraelio atžvilgiu išsipildys tiesiogine prasme. **Tai, ko Dievas siekia, žmogus nepajėgus panaikinti.** Nepaisant piktojo atkaklumo, Dievo ketinimai nenukrypstamai ėjo tikslo link. Taip buvo su Izraelio namais per visą suskilusios monarchijos istoriją, taip yra ir su dvasiniu Izraeliu šiandien.

Pranašas Patmo saloje, regėdamas tolimą ateitį, kai bus atkurtas Izraelis Naujojoje žemėje, liudijo:

„Paskui aš regėjau: štai milžiniška minia, kurios niekas negalėjo suskaičiuoti, iš visų giminių, genčių, tautų ir kalbų. Visi stovėjo priešais sostą ir Avinėlio akivaizdoje, apsisiautę baltais drabužiais, su palmių šakomis rankose. Jie šaukė skambiu balsu: 'Išgelbėjimas – iš mūsų Dievo, sėdinčio soste, ir Avinėlio!' Visi angelai, stovintys aplink sostą, vyresniusius ir keturias būtybes, parpuolė prieš sostą

veidais žemėn ir pagarbino Dievą, giedodami: 'Amen! Palaima ir šlovė, ir išmintis, ir padėka, ir garbė, ir galybė, ir stiprybė mūsų Dievui per amžių amžius!'"

„Vėl aš išgirdau tarsi gausingos minios balsą, lyg didelių vandenų šniokštimą ar galingų griauštinių dundėjimą, skelbiant: 'Aleliuja! Užviešpatavo mūsų Viešpats Dievas, Visagalis. Džiūgaukime ir linksminkimės, ir teikime Jam garbę.'" „Jis yra viešpačių Viešpats ir karalių Karalius, ir su Juo visi pašauktieji, išrinktieji ir ištikimieji.“
(*Apraiškimo 7, 9–12; 19, 6–7; 17, 14*)

[721]

BŪSIMOSIOS ŠLOVĖS REGĖJIMAI

Tamsiausiomis ilgos kovos su blogiu dienomis Dievo Bažnyčiai buvo duotas apreiškimas apie amžinąjį Viešpaties planą. Jo tautai buvo leista per esamus išmėginimus pažvelgti į pergalingą ateitį, kai pasibaigus kovai, atpirktieji paveldės Pažadėtąją žemę. Šie būsimos šlovės regėjimai, Dievo ranka nutapyti paveikslai, turi būti brangūs šių dienų Jo Bažnyčiai, kai didžioji kova sparčiai artėja į pabaigą ir pažadėti palaiminimai netrūkūs bus įgyvendinti iki galo.

Daugelis jų buvo paguodos raštais, duotais Bažnyčiai senovės pranašų. „Paguoskite Mano tautą..., paguoskite ją!“ (*Izaijo 40, 1*) – Dievas pavedė Izaijui ir su nurodymais siuntė nuostabius regėjimus, kurie teikė viltį ir džiaugsmą tikintiesiems visais ateinančiais amžiais. Nors visais laikais Dievo vaikai buvo niekinami, persekiojami, visų apleisti, bet juos palaikė tvirti Dievo pažadai. Tikėdami jie laukė dienos, kai Jis išpildys savo patikinimą Bažnyčiai: „Aš tave padarysiu amžių pasididžiavimu, džiugesiu kartų kartoms.“ (*Izaijo 60, 15*)

Dažnai Bažnyčios kariam tenka patirti išmėginimus ir vargus, nes pergalė nepasiekama be skaudaus pasipriešinimo. Visų daliai išpuola maitintis „vargo duona“ ir „priespaudos vandeniu“ (*Izaijo 30, 20; K. Burbulio vert.*), tačiau nė vienas, kas pasitiki Vieninteliu, galinčiu išvaduoti, nebus visai nugalėtas. „O dabar šitaip kalba Viešpats, kuris tave sukūrė, Jokūbai, kuris tave padarė, Izraeli: ‘Nebijok, nes Aš išpirkau tave; pašaukiau tave vardu, ir tu esi Mano. Kai brisi per gilius vandenis, Aš būsiu su tavimi, ir upėse tu nepaskęsi. Kai eisi per ugnį, nesudegsi, ir liepsnos tavęs

nepraris, nes Aš esu Viešpats, tavo Dievas, Izraelio Šventasis, kuris tave gelbsti. Tavo išpirkai atiduodu Egiptą, mainais už tave – Kušą ir Sebą. Kadangi tu Man brangus, vertingas ir mylimas, Aš atiduodu už tave kraštus ir mainais už tavo gyvybę tautas.” (*Izaijo 43, 1–4*)

Dievė mes turime atleidimą; Jėzaus, mūsų nukryžiuoto ir prisikėlusio Viešpaties nuopelnų dėka mums dovanojamas pilnateisis pripažinimas. Pranašas Izaijas girdėjo Viešpatį kalbant apie savo išrinktuosius: „Aš, Aš – Tas, kuris dėl savęs naikina tavo nusižengimus, – Aš tavo nuodėmių neatminsiu. Primink Man ir stokime drauge prieš teismą! Teisinkis, įrodyk savo nekaltumą!“ „Tuomet tu žinosi, kad Aš, Viešpats, esu tavo Išvaduotojas, tavo Atpirkėjas, Jokūbo Galingasis.“ (*Izaijo 43, 25–26; 60, 16*)

[723]

„Savo tautos gėdą Jis pašalins visur žemėje“ – sako pranašas. „Jie bus vadinami ‘Šventąja tauta’, Viešpaties atpirktaisiais.“ Jis suteikė „vainiką vietoj pelenų, džiugesio aliejaus – vietoj gedulo, šlovės skraistę – vietoj bailumo, kad galėtų vadintis teisumo ažuolais – dainu, Viešpaties sodintu, idant apreikštų Jo šlovę.“

„Atsibusk, atsibusk!
Apsivilk savo stiprybę, Sione!
Vilkis savo šlovės drabužiais,
Jeruzale, šventasis mieste,
nes neapipjaustytieji ir netyrieji
nebemindžios daugiau tavęs!
Nusipurtyk dulkes
ir sėsk į savo sostą, Jeruzale!
Nusimesk grandinę nuo kaklo,
belaisve, Siono dukterie!“

„Nelaimingoji, audros nukamuotoji,
netekusioji paguodos!
Štai sutvirtinsiu tavo akmenis
geriausiomis kalkėmis

ir tavo pamatus apdaigstysiu safyrais.
 Pastatysiu tau bokštus iš rubinų,
 vartus – iš ugnimi žerintų akmenų,
 o sienas – iš brangakmenių.
 Visi tavo sūnūs bus Viešpaties mokomi;
 tavo vaikai mėgausis didžia gerove.
 Tu būsi pagrįsta teisumu,
 toli nuo priespaudos – jos nebereikės bijoti,
 toli nuo pražūties – ji prie tavęs nesiartins.
 Jei kas nors tave pultų, jam nepavyks,
 nes jis tai darys be Mano valios;
 kas puls tave, tas kris kovoje su tavimi.

[724]

Joks ginklas, nukaltas tau pulti,
 neatneš sėkmės; liežuvį, kuris bylos
 prieš tave teisme, tu nugalėsi.
 Toks yra Viešpaties tarnų paveldas,
 ir Mano rankoje – jų pergalė, – tai Viešpaties žodis.“
(Izaijo 25, 8; 62, 12; 61, 3; 52, 1–2; 54, 11–15. 17)

Apsišarvavusi Kristaus teismo šarvais, Bažnyčia įžengs į savo paskutinę kovą. „Graži kaip mėnulis, šviesi tartum saulė, pagarbią baimę kelianti kaip pulkas su vėliavomis“, užkariaujanti ir nugalinti ji turi eiti į visą pasaulį (*Giesmių giesmės 6, 10*).

Tamsiausia Bažnyčios kovos su blogio jėgomis valanda bus prieš pat galutinio išvadavimo dieną. Bet nė vienam, kuris pasitiki Dievu, nereikia bijoti, nes „baisiųjų rūstybė atsimuš kaip audra į sieną“, o Dievas savo Bažnyčiai yra kaip „priebėga nuo audros“ (žr. *Izaijo 25, 4; K. Burbulio vert.*).

Tą dieną išgelbėjimas pažadėtas tik teisiesiems. „Nusidėjėliai dreba Sione, šiurpuls krečia bedievių: ‘Kas iš mūsų valiōs išverti pleškančią ugnį, kas iš mūsų atlaikys amžinas liepsnas?’ Tas, kuris

gyvena pagal teisumą ir sako tiesą, kas iš skriaudos nenori išspausti sau pelno, kas atsisako priimti papirkas, kas užsikemša ausis, kad negirdėtų kalbant apie žudymą, ir kas užmerkia akis, kad neregėtų pikta. Toks žmogus gyvens aukštybėse, neprieinamų uolų tvirtovė bus jo pilis; jam bus tiekiama duona, jam netrūks vandens.“ (*Izaijo 33, 14–16*)

[725]

Viešpaties Žodis Jo ištikimiesiems skamba taip: „Kelkis, Mano tauta, eik į savo kambarius ir užsklęsk paskui save duris. Valandėlę patūnok, kol praeis pyktis. Žiūrėk, Viešpats ateina iš savo būsto bausti žemės gyventojų už jų kaltes.“ (*Izaijo 26, 20–21*)

Viešpaties įkvėptiems pasiuntiniams regėjimuose buvo parodyta, kaip atrodys Teismo diena tiems, kurie nebuvo pasiruošę pasitikti Viešpaties susitaikę.

„Štai Viešpats niokoja žemę ir daro ją dyką, apverčia aukštyn kojomis ir išblaško jos gyventojus... Žemė suteršta joje gyvenančiųjų, nes jie nesilaikė įstatymų“, iškreipė teisingumą, „pažeidė įstatus, sulaužė amžinąją Sandorą. Todėl ryja žemę prakeiksmas, jos gyventojai kenčia bausmę už savo kaltes... Smagus būgnų dundesys paliovė, lėbautojų triukšmas nuščiuvo, žavintys arfos garsai nutilo.“ (*Izaijo 24, 1. 5–6. 8*)

„Ak, ta diena! Viešpaties diena jau arti, ji ateina kaip sunaikinimas iš Visagalio... Sėklos sudžiūva po grumstais, sandėliai ištuštinti, svirnai nugriauti, nes nebėra grūdų. Kaip kenčia gyvuliai! Galvijų bandos klajoja suglumusios, nes nėra ganyklos; net avių kaimeinės apstulbintos.“ „Vynmedis vysta, figmedis svyra. Granatmedis, palmė ir obelis, visi laukų medžiai nuvytę. Ir žmonių džiaugsmas dingsta.“ (*Joelio 1, 15. 17–18. 12*)

[726]

„Mano širdie! Mano širdie! Raitausi iš skausmo!“ – šaukia pranašas Jeremijas, matydamas naikinimą, kuris vyks paskutinėmis žemės istorijos akimirkomis. „Man plyšta širdis, negaliu tylėti, nes girdžiu rago garsus, mūsų šauksmus. ‘Nelaimė vejasi nelaimę’, – pranešama. Visas kraštas niokojamas.“ (*Jeremijo 4, 19–20*)

„Tada bus sutramdytas marijų pasipūtimas, – sako Izaijas apie Viešpaties keršto dieną, – pažemintas žmonių išdidumas. Tik Viešpats tą dieną bus išaukštintas. Stabai pranyks tarsi nebuvo... Tą dieną žmonės kurmiams ir šikšnosparniams numes sidabro ir aukso stabus, kurių prisidarė garbinti. Jie lįs į uolų urvus ir skardžių plyšius nuo Viešpaties siaubo ir Jo šlovės žerėjimo, kai Jis pakils sudrebinti žemės.“ (*Izaijo 2, 17–18. 21*)

[727] Apie tą metą, kai bus pažemintas žmonių išdidumas, Jeremijas liudija: „Pažiūrėjau į žemę, ir štai ji nualinta ir dyka! Žvelgiau į dangų, ir nebuvo jame šviesos! Pažiūrėjau į kalnus, ir štai jie drebėjo, o visos kalvos svyravo priekin ir atgal! Žvalgiausi, ir štai nebuvo žmonių; net padangių paukščiai buvo išskridę! Pažiūrėjau, ir štai derlinga žemė buvo tapusi dykuma; visi jos miestai – griuvėsiai.“ „Nelaimė! Toji diena tokia didinga, kad jokia kita jai neprilygs! Ji – nelaimės metas Jokūbui, tačiau nuo jos bus jis išgelbėtas.“ (*Jeremijo 4, 23–26; 30, 7*)

Keršto diena Dievo priešams yra išvadavimo diena Jo Bažnyčiai. Pranašas skelbia:

„Duokite jėgų pailsusioms rankoms,
paremkite drebančius kelius,
sakykite tiems, kurių širdis baiminasi:
‘Būkite stiprūs! Nebijokite!
Štai jūsų Dievas, jūsų kerštas ateina!
Su baisiu atlyginimu Jis ateina jūsų gelbėti.’“

„Jis visiems laikams sunaikins mirtį. Viešpats Dievas nušluostys ašaras nuo visų veidų. Savo tautos gėdą Jis pašalins visur žemėje. Tikrai tai įvyks, nes taip kalbėjo Viešpats!“ (*Izaijo 35, 3–4; 25, 8*) Pranašas regi iš dangaus nusileidžiančią Viešpaties šlovę su visais šventaisiais angelais, kad iš visų žemės tautų surinktų Bažnyčios likutį, jis girdi laukiančiųjų vieningą šauksmą:

„Štai mūsų Dievas!
 Juo mes pasitikėjome, ir Jis mus išgelbėjo!
 Štai Viešpats! Juo mes pasitikėjome!
 Džiūgaukime ir linksminkimės, kad Jis mus išganė!“
(Izaijo 25, 9)

Pasigirsta Dievo Sūnaus balsas, kviečiantis užmigusius šventuosius keltis; ir pranašas, matydamas juos išeinančius iš mirties kalėjimo, sušunka: „Tavo mirusieji gyvens, jų kūnai prisikels, nes Tavo rasa – rasa, švytinti šviesa, todėl ir šešėlių šalis atiduos mirusiuosius. Pabuskite ir šaukite iš džiaugsmo visi, kurie gulite dulkėse!“ *(Izaijo 26, 19)* Kaip rasa gaivina augalus, taip Viešpats prikels mirusiuosius.

„Tada akliesiems bus atmerktos akys,
 kurtiesiems atvertos ausys.
 Tada raišasis šokinės tartum elnias,
 dainuos iš džiaugsmo nebylio liežuvis.“
(Izaijo 35, 5–6)

[728]

Tie, kurie nugalėjo nuodėmę ir kapą, pranašų regėjimuose atrodo laimingi savo Kūrėjo Artume, laisvai kalbasi su Juo, kaip žmogus kalbėjosi su Dievu pradžioje. „Džiaukitės, – sako jiems Viešpats, – ir linksminkitės amžinai tu, ką Aš kuriu! Štai Aš kuriu Jeruzalę kaip ‘Džiaugsmą’, o jos žmonės – kaip ‘Linksmybę’. Aš džiaugsiuosi Jeruzalėje ir linksminsiuosi savo tautoje. Nebebus joje girdėti graudaus verksmo nė gailių dejonų.“ „Nebus ten žmogaus, kuris sakytų: ‘Aš ligotas!’ Žmonėms, kurie ten gyvena, kaltė bus atleista.“

„Dykumoje ištrykš vandens srovės,
 tyrlaukiuose tekės upės.
 Išdeginti smėlynai taps ežeru,

ištroškusi žemė virs vandens šaltiniais.“

„Vietoj erškėčių augs kiparisai,
vietoj dilgėlių – mirtos.“

„Ir vieškelis ten eis.

Jis bus vadinamas šventuoju Keliu.

Kas netyras, tas negalės juo eiti,

ištirkėliai nesuklaidins tų, kurie juo žengia.“

„Prabilkite į širdį Jeruzalei ir šaukite jai,
kad jos lažas baigėsi, kad jos kaltė išpirkta,
nes ji dvigubai atsiėmė iš Viešpaties rankų
už visas savo nuodėmes.“

(Izaijo 65, 18–19; 33, 24; 35, 6–7; 55, 13; 35, 8; 40, 2)

[729] Pranašas, matydamas atpirktuosius, gyvenančius Dievo mieste, laisvus nuo nuodėmės, be jokių prakeikimo ženklų, sužavėtas sušunka: „Drauge su Jeruzale džiaukitės ir būkite dėl jos linksmi visi, kurie ją mylite! Džiūgaukite kartu su ja visi.“ *(Izaijo 66, 10)*

„Nebebus girdėti nei apie smurtą tavo šalyje,
nei apie niokojimą ar griovimą tavo valdose.
Savo mūrus tu vadinsi ‘Išganymu’,
o savo vartus – ‘Šlove’.

Tau dienos šviesa nebebus saulė
nei naktį nebešvies mėnulis,
bet Viešpats bus tau amžina šviesa,
tavo Dievas – tavo spindesys.
Tavo saulė niekada nebebusileis
nei tavo mėnulis nesudils,
nes Viešpats bus tau amžina šviesa,
ir tavo gedulo dienos pasibaigs.
Tavo tauta bus vien iš teisiųjų;

jie amžinai paveldės žemę.
 Jie – Mano daigyno pumpurai,
 Mano rankų kūrinys, sukurtas Man papuošti.“
(Izaijo 60, 18–21)

Ten pranašas išgirdo muzikos garsus ir giesmę, tokią muziką ir tokią giesmę, kurių išskyrus Dievo regėjimus, jokia mirtinogojo ausis nėra girdėjusi ir joks protas nėra sugalvojęs. „Kuriuos Viešpats išlaisvino, tie sugrįš ir įžengs į Sioną su giesme, vainikuoti amžinu džiaugsmu. Linksmumas ir džiaugsmas juos pasitiks, pasibaigs vargas ir liūdesys.“ „Linksmybės ir džiaugsmo, padėkos giesmių ir muzikos skambesio čia pilna.“ „Ir visi, šokdami iškilmių šoki, giedos: ‘Tavyje mano šaknys.’“ „Šie pakelia balsą, džiugiai skelbia Viešpaties didybę.“ *(Izaijo 35, 10; 51, 3; Psalmė 87, 7; Izaijo 24, 14)*

[730]

Naujojoje žemėje atpirktieji užsiims darbais ir maloniais dalykais, kurie pradžioje Adomui ir Ievai teikė džiaugsmą. Jie Edeno gyvenimą gyvens ir laukuose, ir soduose. „Jie statysis namus ir patys juose gyvens, veis vynuogynus ir patys valgys jų vaisių. Statysis ne tam, kad kiti gyventų jų namuose, sodins ne tam, kad kiti valgytų vaisius. Kaip ilgaamžis būna medis, taip ilgaamžė bus Mano tauta. Mano išrinktieji ilgai naudosis savo rankų darbo vaisiais.“
(Izaijo 65, 21–22)

Ten bus ugdoma bet kokia išgalė, lavinamas kiekvienas gebėjimas. Ten bus kuriami milžiniški sumanymai, bus pasiekti didingi užmojai, įgyvendintos didžiausios svajonės. Ir vis dėlto atsiras naujų aukštumų, kurias reikės įveikti, naujų stebuklų, kuriais atpirktieji be perstojo žavėsis, bus naujų tiesų, kurias reikės suprasti, naujų tyrinėjimo objektų, kurie lavins kūno, proto ir sielos galias.

Pranašai, kuriems buvo apreikšti šie nuostabūs vaizdai, troško suprasti visą jų prasmę. Jie „ieškojo ir jį tyrinėjo... Jie nagrinėjo, kurį ir kokį laiką nurodė juose veikianti Kristaus Dvasia... Jiems

buvo apreikšta, kad jie ne sau, bet jums tarnauja tuo, ką dabar jums atskleidė.“ (1 Petro 1, 10–12)

[731] Kokie jaudinantys ir svarbūs šie aprašymai mums, stovintiems ant būsimų įvykių slenksčio, kuriuos Dievo vaikai stebėjo, kurių laukė, ilgėjosi ir meldė nuo tada, kai mūsų protėviai nukreipė savo žingsnius iš Edeno sodo!

Piligrime, mes vis dar keliaujame žemiškų neramumų šešėlyje, bet jau greitai pasirodys Išgelbėtojas – Jis išvaduos ir atneš ramybę. **Tikėjimu žvelkime į palaimintą ateitį, kurią nutapė Dievo ranka.** Tas, kuris mirė už pasaulio nuodėmes, plačiai atvers rojus vartus visiems, kurie Jį tikėjo. Greitai kova bus baigta, pergalė pasiekta. Netrukus mes pamatysime Tą, kuriame sutelktos mūsų amžinojo gyvenimo viltys. **Jo Artume šio gyvenimo išmėginimai ir kentėjimai pranyks kaip rūkas.** „To, kas buvo, niekas neatmins, tai nė į galvą niekam nebeateis.“ „Tad nepameskite savo pasitikėjimo, už kurį skirtas didelis atlygis! Taip, reikia jums ištvermės, kad įvykdę Dievo valią gautumėte, kas pažadėta. Juk dar trumpa, trumpa valandėlė, ir ateis Laukiamasis, ir neužtruks.“ „Izraeli, tu Viešpaties išvaduotas amžinu išganymu! Gėda ir nemalonė niekada nekreis ant jūsų per amžių amžius.“ (Izaijo 65, 17; Hebrajams 10, 35–37; Izaijo 45, 17)

Žvelk aukštyn, žvelk tik aukštyn, ir tegul tavo tikėjimas nuolatos stiprėja. Tegul tikėjimas veda tave siauru keliu, vingiuojančiu pro miesto vartus į didžiąją rytdieną, į plačią, beribę, šloviną ateitį, paruoštą atpirktiesiems. „Tad būkite kantrūs, broliai, iki Viešpaties atėjimo. Antai ūkininkas laukia brangaus žemės vaisiaus, kantriai jį globodamas, kol sulaukia ankstyvųjų ir vėlyvųjų lietu. Ir jūs būkite kantrūs, sustiprinkite savo širdis, nes Viešpaties atėjimas arti.“ (Jokūbo 5, 7–8)

[732] Išgelbėtos tautos nežinos kito įstatymo, kaip tik Dangaus Įstatymą. Visi bus laiminga vieninga šeima, vilkinti šlovinimo ir padėkos drabužius. Tai matydamos, kartu giedos rytmetinės žvaigždės ir Die-

vo sūnūs šauks iš džiaugsmo, o Dievas ir Kristus vieningai paskelbs:
„Ten nebebus nei nuodėmės, nei mirties!“

„Kiekvieną jaunatį ir kiekvieną šabą visa žmonija ateis Manęs pagarbinti, – sako Viešpats.“ „Tada Viešpaties šlovė bus apreikšta! Visa žmonija drauge ją išvys.“ „Viešpats Dievas suželdins teisumą ir šlovę visų tautų akivaizdoje.“ „Tą dieną Galybių Viešpats savo tautos likučiui bus šlovingas vainikas bei puiki diadema.“

„Viešpats užjaučia Sioną, visiems jo griuvėsiams Jis maloningas. Jo dykumą Jis paverčia Edenu ir jo tyrlaukius – Viešpaties sodu.“ „Jai bus suteikta Libano šlovė, Karmelio ir Šarono didingumas.“ „Tavęs daugiau nebevadins ‘Paliktąja’, tavo šalies – ‘Nuniokotąja’, bet būsi vadinama ‘Ji mano žavesys’, o tavo šalis – ‘Ištekėjusia’... Kaip nuotaka džiaugiasi jaunikis, taip **tavimi džiaugsis tavo Dievas.**“ (*Izaijo 66, 23; 40, 5; 61, 11; 28, 5; 51, 3; 35, 2; 62, 4–5*)

[733]

Korespondencinė Biblijos mokykla

**Užsisakykite nemokamą kursą
vienu iš šių būdų:**

- Siųskite SMS numeriu:
8 681 43016*
- Registruokitės internetu:
www.gerizenklai.lt

ir gaukite 24-ių temų kursą paštu.

* Rašydami SMS, nurodykite savo vardą, pavardę,
tikslų adresą, kuriuo siųsti šias pamokas.

Elena Vait
PRANAŠAI IR KARALIAI

Iš anglų kalbos vertė *Vilma Vanagienė*
Redagavo *Romualda Adomaitytė-Chabarina*
Redaktorius teologijai *Danielius Oželis*
Viršelio dailininkė *Daiva Šulgaitė*

Tiražas 1500 egz.

Išleido Septintosios dienos adventistų bažnyčia,
Pašilės g. 122, 51302 Kaunas

Tel. 8 37 798619, el.paštas office@adventistai.lt

Spausdino PRINT GROUP Sp. z o.o.

ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin, tel./faks. 91812-43-49

Kaina sutartinė